DODATEK SPECJALNY

DZIŚ › JASKRA: RODZAJE I METODY LECZENIA

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 118.11217, 1

Nakład 87 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Prezydent, Republika, Zondacrypto

Kryptowaluty i polityka

Układ z Zondacrypto był częścią projektu polityczno-biznesowego, w którym urząd prezydenta RP stanowił filar polityczny, a telewizja Republika była główną siłą medialną.

Wojciech Czuchnowski

2 września 2025 r. w bazie lotniczej Andrews koło Waszyngtonu wylądował Boeing 737-800 z delegacją prezydenta Nawrockiego. Na pokładzie było 28 osób, z czego aż dziesięć to funkcjonariusze Służby Ochrony Państwa. Tego samego dnia innym Boeingiem do Stanów dociera druga część delegacji: 32 osoby, w tym pięć z Kancelarii Prezydenta, trzy z SOP i 23 dziennikarzy.

Następnego dnia w TV Republika najważniejsze punkty wizyty Nawrockiego relacjonują i komentują z USA jej czołowi dziennikarze i zarazem szefowie: Tomasz Sakiewicz, Jarosław Olechowski i Michał Rachoń. Ale na liście pasażerów obu samolotów żaden z nich się nie pojawia. Z Republiki mamy tam dwóch innych dziennikarzy.

Polsko-Amerykański Szczyt Strategiczny

Bo Sakiewicz, Rachoń i Olechowski – choć jako dziennikarze obsługiwali najważniejsze punkty wizyty – nie przylecieli z prezydentem. Do Stanów dotarli równolegle, w tym samym czasie co Przemysław Kral, prezes giełdy kryptowalut Zondacrypto. Zondacrypto była wyłącznym sponsorem Polsko-Amerykańskiego Szczytu Strategicznego, wydarzenia towarzyszącego delegacji prezydenta RP i zaplanowanego jako „ekonomiczna część" wizyty.

Udało nam się znaleźć zapowiedź szczytu ogłoszoną przez Republikę w dniu wyjazdu. Treść dowodzi, że czołowi ministrowie Nawrockiego, a jednocześnie członkowie prezydenckiej delegacji, mieli wystąpić podczas wydarzenia i tym samym „legitymizować" cały projekt. W zapowiedzi czytamy: „Wśród wielu zasłużonych postaci, które wygłoszą przemówienia i wystąpią w panelach eksperckich, znaleźli się m.in.: Richard Grenell – prezydent Centrum Kennedy'ego, Mercedes Schlapp – dyrektor ds. komunikacji strategicznej CPAC, Matthew Schlapp – przewodniczący CPAC, Ed Martin – prokurator generalny Stanów Zjednoczonych, Corey Lewandowski – starszy doradca prezydenta Trumpa, a także były prezydent RP Andrzej Duda, europoseł Adam Bielan, Marcin Przydacz – sekretarz stanu ds. polityki zagranicznej, i Sławomir Cenckiewicz – szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego, jak również prezes TV Republiki Tomasz Sakiewicz i dyrektor programowy TV Republika Michał Rachoń, wiceprezes TV Republika Foundation USA – Adrian Kubicki i szef wydawców Republiki Jarosław Olechowski, jak i prezes Zondacrypto Przemysław Kral".

Wizyta i towarzyszący jej szczyt były otwarciem nowego projektu. Nawrocki miał być jego politycznym centrum, Republika wsparciem medialnym, a Zondacrypto filarem ekonomicznym

3 września w waszyngtońskim Kennedy Center i w słynnym hotelu Watergate, gdzie odbywał się szczyt, zjawili się szefowie Republiki, Przemysław Kral i ważni przedstawiciele ruchu MAGA oraz administracji Trumpa. Publicyści Republiki byli organizatorami oraz uczestnikami szczytu, a jednocześnie relacjonowali rozmowy Trump – Nawrocki w Białym Domu.

Tomasz Sakiewicz zazwyczaj nie odpowiada na pytania „Wyborczej". Jednak przed publikacją tego tekstu zareagował na pytanie, czy on i jego koledzy z redakcji przybyli do USA razem z Kralem. Zaprzeczył, zapewniając, że przylecieli „na własną rękę".

Trzy filary projektu

Wizyta i towarzyszący jej szczyt były otwarciem nowego projektu. Nawrocki miał być jego politycznym centrum, Republika wsparciem medialnym, a Zondacrypto filarem ekonomicznym. Dziś, gdy giełda upadła, zostawiając na lodzie 30 tys. inwestorów, a Kral uciekł za granicę, nikt do tego projektu nie chce się przyznać. Podobnie nikt nie przyznaje się, jak doszło do tego, że Zondacrypto wsparła w kluczowym momencie kampanię Nawrockiego tuż przed drugą turą wyborów w 2025 r.

Nikt nie chce też wyjaśnić, jak to się stało, że z obecności na szczycie wycofali się Adam Bielan oraz ministrowie Sławomir Cenckiewicz i Marcin Przydacz. ●

• ▶ 6-7

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Péter Magyar dla „Wyborczej"

TRZEBA WZMOCNIĆ EUROPĘ ŚRODKOWĄ

Jeśli chcemy mieć silniejszą Europę, bardziej konkurencyjną i bardziej bezpieczną, potrzebujemy silnej Europy Środkowej. Potrzebujemy silnych i konkurencyjnych państw członkowskich. Dlatego powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby wzmocnić relacje węgiersko-polskie, odbudować Grupę Wyszehradzką, a być może także ją rozszerzyć.

• **Rozmowa z Péterem Magyarem ▶ 14-15**

Kultura

Łzy Manna, kto to widział

– To fikcja, fantazja. Wziąłem skrawki prawdziwych historii i ulepiłem z nich coś własnego.

Rozmowa z Pawłem Pawlikowskim, którego najnowszy film „Ojczyzna" jest poważnym kandydatem do Złotej Palmy w Cannes ▶ 22-23

FOT. REUTERS/ MARKO DJURICA

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

eprasa.pl 63de103db5

Andrzej Kublik

Będziemy spalinowym rezerwatem Europy

Rząd zrezygnował z reformy podatków, które wspierają import starych, używanych aut. Decyzji przyklasnęła Komisja Europejska, oficjalnie promująca przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Jan Szyszko, wiceminister funduszy i polityki regionalnej, z dumą obwieścił, że KE – w ramach kolejnej rewizji polskiego Krajowego Planu Odbudowy (KPO) – zgodziła się usunąć z tego programu zobowiązanie Polski do reformy podatków od samochodów.

Reforma była uzgodniona z UE jeszcze przez rząd PiS Mateusza Morawieckiego. To były tzw. kamienie milowe, czyli zmiany, od których spełnienia zależały wypłaty unijnych pieniędzy z KPO.

„Miały być trzy podatki od aut spalinowych, a nie będzie żadnego. Zamiast nich będzie fundusz ciepłownictwa" – ogłosił Szyszko w komunikacie swojego resortu. Rozminął się przy tym z prawdą.

Rzeczywiście, rząd premiera Donalda Tuska dwa lata temu, w czasie pierwszej rewizji KPO, wynegocjował z Unią rezygnację Polski z wprowadzenia – wzorem większości państw UE – podatku od posiadania samochodów osobowych, skonstruowanego na zasadzie „zanieczyszczający płaci" i zależnego od emisji CO_2 i tlenków azotu. Ale w zamian za rezygnację z wprowadzenia powszechnego podatku od posiadania aut rząd Tuska zobowiązał się zreformować pobieraną już opłatę środowiskową od samochodów przedsiębiorców. Teraz plany tej reformy anulowano, ale sama opłata według dotychczasowych zasad pozostaje.

Do Polski wwozi się co rok przeciętnie około 800 tys. aut używanych wcześniej średnio przez 13 lat

Do kosza wyrzucono także reformę opłaty za pierwszą rejestrację aut w Polsce, pobieraną od początku tego stulecia w postaci akcyzy od samochodów osobowych. Podstawą naliczenia akcyzy jest teraz deklarowana wartość pojazdu, czyli im tańsze auto, tym mniejsza kwota podatku. To preferuje wwóz do Polski mocno wyeksploatowanych, czasem powypadkowych, używanych samochodów. Również ta zmiana miała polegać na zastosowaniu zasady „zanieczyszczający płaci" (wzrosłaby więc opłata od starych, emisyjnych aut).

Od czasu akcesji do UE do Polski wwozi się co rok przeciętnie około 800 tys. aut używanych wcześniej średnio przez 13 lat. To również szary, czyli nierejestrowany, transfer do Polski z Zachodu zanieczyszczeń powietrza spalinami z silników, które nie spełniają współczesnych standardów.

Po najnowszej rewizji KPO nic pod tym względem się nie zmieni. Ale przestarzała akcyza od aut – wbrew sugestiom wiceministra Szyszki – pozostanie.

W dbałości o przyjazną środowisku motoryzację Polska pozostała w tyle nawet za Estonią, która od zeszłego roku wprowadziła podatki od posiadania i pierwszej rejestracji aut, a wcześniej nie miała w ogóle takich opłat. ●

Andrzej rysuje

Festiwal Filmowy w Cannes
„Titanic Ocean"

FOT. REUTERS / GONZALO FUENTES

21 maja 2026 r. Arisa Sasaki podczas sesji zdjęciowej promującej film „Titanic Ocean". Jest on prezentowany w kategorii Un Certain Regard na 79. Festiwalu Filmowym w Cannes we Francji.

Cytat dnia

Strona amerykańska powinna rozumieć, że Zbigniew Ziobro poszukiwany jest w Polsce za 26 bardzo ciężkich przestępstw

MARCIN KIERWIŃSKI
szef MSWiA w TOK FM

Liczba dnia

9530

ZŁ
Tyle wyniosło w kwietniu 2026 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce

Elina Switolina
Oto sensacyjna faworytka Rolanda Garrosa

Elina Switolina pokonała w Rzymie Igę Świątek, Coco Gauff oraz Jelenę Rybakinę i sięgnęła po największy tytuł w karierze. Ukrainka wyrosła na zaskakującą faworytkę Rolanda Garrosa.

Kilka dni temu Elina Switolina została mistrzynią turnieju WTA 1000 w Rzymie. W zaciętym finale pokonała zeszłoroczną triumfatorkę Rolanda Garrosa Coco Gauff 6:4, 6:7(3), 6:2. Trzy godziny bez ośmiu minut – dokładnie tyle trwał ten wyniszczający fizycznie i psychicznie spektakl. Spektakl, który pokazał, że 31-letnia Ukrainka, wracająca do czołówki po przerwie macierzyńskiej, być może osiągnęła właśnie życiową formę.

To trzeci tytuł Switoliny na kortach Foro Italico, ale tegoroczny sukces robi największe wrażenie. W finale pokonała czwartą na świecie Gauff, w półfinale trzecią Igę Świątek, a w ćwierćfinale – wiceliderkę rankingu Jelenę Rybakinę. Trzy zwycięstwa nad rywalkami z top 10 rankingu WTA, z czego każde po trzysetowej, tytanicznej walce.

W rankingu WTA Switolina awansowała na siódme miejsce. I choć w 2017 roku była już trzecią rakietą świata, to obecne sukcesy, rodzące się w zupełnie innych okolicznościach, smakują wyjątkowo. Już za chwilę Roland Garros, a Switolina pojedzie do Paryża jako jedna z głównych faworytek. Dla 31-latki to może być największa, życiowa szansa na upragniony tytuł wielkoszlemowy, jeśli weźmiemy pod uwagę, że największe rywalki ostatnio nie przekonują formą.

O tym, jak gigantyczne znaczenie mają sukcesy tenisistki w jej ojczyźnie, opowiada Jehor Daniłow, dziennikarz sportowy ukraińskiego portalu Sportarena.ua.

FOT. REUTERS / CLAUDIA GRECO

– Sukcesy Switoliny są na Ukrainie szeroko nagłaśniane. Ona niezmiennie zajmuje pozycję numer jeden w sporcie – podkreśla Daniłow.

I dodaje: – Ostatnie lata w jej wykonaniu można uznać za niespodziankę, biorąc pod uwagę, że wróciła do tenisa po urodzeniu córki. Obecnie znajduje się w końcowej fazie swojej kariery i chce zdobyć jak najwięcej trofeów. Myślę, że głównym powodem jej ostatnich zwycięstw była ogromna motywacja i chęć sprawienia radości Ukraińcom, którzy przechodzą przez trudne chwile.

Daniłow zwraca uwagę na status, którym Switolina cieszy się w ukraińskim społeczeństwie, stawiając ją obok największych legend tamtejszego sportu. – W Ukrainie Switolina stoi na równi z najlepszymi sportowcami, takimi jak Usyk, Szewczenko czy bracia Kliczko. Jest gwiazdą ukraińskiego sportu i jednym z bohaterów narodowych.

Sama tenisistka doskonale rozumie tę rolę, co potwierdzają jej słowa po finale w Rzymie: – Dla mojego kraju te zwycięstwa i godne reprezentowanie Ukrainy są niezwykle ważne. Dlatego ten triumf jest wyjątkowy – mówi. ●
Dominik Senkowski

eprasa.pl 63de103db5

omegawatches.com

007
FIRST LIGHT

Od wirtualnej akcji po realną precyzję. OMEGA prezentuje Seamaster Diver 300M Chronograf – ten sam model, który James Bond, nasz ulubiony agent, nosi w grze 007 First Light od IO Interactive. Koperta o średnicy 44 mm ze stali szlachetnej, czarna ceramiczna tarcza i bezel oraz wyrafinowane akcenty z brązowego złota PVD tworzą nowoczesną, wyrazistą estetykę. Zegarek napędzany jest mechanizmem Co-Axial Master Chronometer, gwarantującym najwyższą precyzję i niezawodność. Całość dopełnia ekskluzywny pasek NATO, zaprojektowany specjalnie dla tej odsłony modelu.

OMEGA

Dostępne w OMEGA Boutique Plac Trzech Krzyży 16A Warszawa
i w autoryzowanych salonach sprzedaży

JAMES BOND 007

007 FIRST LIGHT (source code and other software and certain audiovisuals only) © 2026 101. 007 FIRST LIGHT (audiovisuals), 007 FIRST LIGHT, JAMES BOND, 007', and related James Bond copyrights and trademarks authorized for use by IOI under license from Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc., exclusive licensee of London Operations LLC. © 2026 Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc. Developed in association with Delphi Interactive LLC.

eprasa.pl 63de103db5

Aktywiści brutalnie potraktowani

Szef polskiego MSZ stanowczo reaguje po nagraniach opublikowanych przez ministra ds. bezpieczeństwa narodowego Izraela Itamara Ben-Gwira.

Bartosz Hlebowicz

W ostatnich dniach Izrael zatrzymał wszystkie 50 łodzi Globalnej Flotylli Sumud, która próbowała przerwać kordon wojskowy wokół Gazy, niosąc pomoc humanitarną dla cierpiących głód mieszkańców. Większość z 428 aktywistów, w tym Polacy, została przetransportowana do portu Aszdod na pokładzie izraelskiego statku-więzienia, a stamtąd do więzienia Ketziot.

Uwięzionych aktywistów, zgromadzonych na ziemi w pozycji klęczącej, z twarzami dotykającymi ziemi, „odwiedził" minister ds. bezpieczeństwa narodowego Izraela Itamar Ben-Gwir. Nagrania, w których drwi z zatrzymanych, wzbudziły oburzenie przywódców politycznych na całym świecie. Niektóre rządy, w tym Polska, wezwały na dywanik izraelskich ambasadorów.

Sikorski chce zakazu wjazdu

„Nie wolno wam traktować w ten sposób polskich obywateli, którzy nie popełnili żadnego przestępstwa. W demokratycznym świecie nie znęcamy się i nie szydzimy z osób przetrzymywanych w areszcie. Żądamy sprawiedliwości dla naszych obywateli i konsekwencji dla ciebie" – napisał wczoraj na X szef polskiego MSZ Radosław Sikorski w reakcji na wpis Ben-Gwira.

„Polska stanowczo potępia postępowanie przedstawicieli władz Izraela wobec zatrzymanych przez armię izraelską aktywistów Global Sumud Flotilla, wśród których znajdują się polscy obywatele. Poleciłem wezwać niezwłocznie chargé d'affaires Izraela w Warszawie celem przekazania mu wyrazów naszego oburzenia oraz żądania przeprosin za skrajnie niewłaściwe zachowanie członka izraelskiego rządu. Domagamy się natychmiastowego uwolnienia polskich obywateli i traktowania ich w sposób zgodny z międzynarodowymi standardami" – stwierdził Sikorski. „Nasi konsulowie, działając wspólnie ze służbami konsularnymi państw, których przedstawiciele również byli na pokładach przechwyconych przez siły izraelskie łodzi, są na miejscu. Oczekujemy jak najszybszego wydania zgody na spotkania z zatrzymanymi" – dodał.

• **Minister ds. bezpieczeństwa narodowego Izraela Itamar Ben-Gwir po zatrzymaniu aktywistów** FOT. OFFICE OF ITAMAR BEN GVIR

W demokratycznym świecie nie znęcamy się i nie szydzimy z osób przetrzymywanych w areszcie

RADOSŁAW SIKORSKI
wicepremier, minister spraw zagranicznych na X
w reakcji na wpis Itamara Ben-Gwira

Rzecznik MSZ Maciej Wiewiór przekazał wczoraj, że minister Sikorski zwrócił się do MSWiA z wnioskiem o zakazanie Ben-Gwirowi wjazdu do Polski.

Głos z Izraela: Hańba

„To niecywilizowane traktowanie osób zatrzymanych bezprawnie na wodach międzynarodowych oznacza osiągnięcia moralnego dna za sprawą ministra rządu Izraela" – skomentował prezydent Włoch Sergio Mattarella, rzadko uciekający się do tak ostrych słów. Premierka Włoch Giorgia Meloni zachowanie Ben-Gwira nazwała „niedopuszczalnym".

„Portugalia zdecydowanie potępia niedopuszczalne zachowanie izraelskiego ministra Ben-Gwira oraz sposób, w jaki potraktowano aktywistów z flotylli, co stanowi upokarzające naruszenie godności ludzkiej" – napisał na X minister spraw zagranicznych Paulo Rangel.

Na tej samej platformie zachowanie Ben-Gwira oraz reakcję jego kolegów w rządzie podsumował niemiecki ambasador w Izraelu Steffen Seibert: „Cieszy fakt, że wiele osób w Izraelu – w tym minister spraw zagranicznych – jasno nazywa postępowanie ministra Ben-Gwira wobec zatrzymanych tym, czym naprawdę jest: całkowicie niedopuszczalnym i niezgodnym z podstawowymi wartościami naszych krajów".

Brytyjska minister spraw zagranicznych Yvette Cooper oświadczyła, że jest „bardzo zbulwersowana" nagraniem.

„Wstrętne traktowanie cywilów na pokładzie flotylli, w tym to, które zostało udokumentowane na nagraniu udostępnionym przez Itamara Ben-Gvira, jest nie do przyjęcia" – napisał na X premier Kanady Mark Carney. „Ochrona ludności cywilnej i poszanowanie godności ludzkiej muszą być przestrzegane wszędzie i zawsze" – dodał.

„Ben-Gwir jest może bardziej prymitywny niż inni, ale jego zachowanie z pewnością wpisuje się w normy panujące w dzisiejszym Izraelu. Przemoc wobec aktywistów i ich poniżanie przed kamerami oraz w obecności ministrów [obecna była także Miri Regev, ministra transportu] to hańba, której nie da się ukryć. Państwo demokratyczne nie torturuje ani nie poniża zatrzymanych ani więźniów" – skomentowała wczoraj redakcja „Haaretza".

Przemoc wobec aktywistów

Organizacja Adalah – Centrum Prawne ds. Praw Mniejszości Arabskiej w Izraelu, współpracująca z Flotyllą dla Gazy – której prawnicy-wolontariusze w ostatnich dniach zbierali w Aszdodzie zeznania setek uczestników flotylli, podała więcej szczegółów na temat traktowania aktywistów przez Izrael. Według niej co najmniej trzy osoby wymagały hospitalizacji z powodu obrażeń odniesionych w wyniku aktów przemocy ze strony izraelskich komandosów. U kilkudziesięciu stwierdzono podejrzenie złamań żeber i wynikających z tego trudności w oddychaniu. Zmuszano ich do długotrwałego klęczenia w łodziach, strażnicy czasem naciskali ich plecy tak, żeby robili to pochyleni.

„Jerusalem Post" dodaje, że władze izraelskie często korzystały z paralizatorów, a ponadto są dowody na to, że gumowe kule użyte podczas przejmowania statków flotylli spowodowały obrażenia.

Ponadto, jak zeznawali zatrzymani aktywiści, byli oni poddawani upokorzeniom, w tym molestowaniu seksualnemu i poniżaniu. Adalah podała, że izraelscy żołnierze zerwali z głowy hidżaby kilku uczestniczkom wyprawy.

We włoskich mediach ukazały się również relacje dwóch aktywistów, którzy nie zostali przewiezieni do Aszdod i których Izrael już deportował. „Wprowadzili nas do ciemnego kontenera, zaraz przy wejściu było trzech osiłków, którzy zaczynali nas dziko bić" – opowiedział jeden z nich, poseł Ruchu 5 Gwiazd Dario Carotenuto „La Repubblice". „Zostałem uderzony w oko, myślałem, że stracę wzrok, kopali mnie, mieli paralizatory. Bili mnie, a w tym czasie mówili „Witamy w Izraelu"".

Carotenuto opowiedział, że jednak najgorsze nastąpiło później: „W pewnym momencie byliśmy ze wszystkimi innymi, wywołali nasze numery [każdy z uczestników flotylli musiał założyć pomarańczową bransoletkę], każąc nam zrobić krok do przodu, podnieść ręce i odwrócić się tyłem. To były najdłuższe dwadzieścia sekund mojego życia, nie wiedziałem, co może się wydarzyć, myślałem o moim synu z obawą, że już go nie zobaczę" – dodał poseł Ruchu 5 Gwiazd.

Aktywiści zwolnieni

Adalah poinformowała, że wczoraj przed południem Izrael zwolnił już kilkuset aktywistów, którzy próbowali przełamać izraelską morską blokadę Gazy. Trwa akcja ich wydalania z Izraela, zgodnie z żądaniem premiera Benjamina Netanjahu.

Rzecznik polskiego MSZ poinformował, że wydaleni mieli też zostać Polacy.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

AGNIESZKA CHYLIŃSKA:
Kariera jak kobieca historia III RP

TOMASZ TERLIKOWSKI:
W jakiego Boga wierzę

JAKUB JAKUBIK:
Nikt inny nie mógłby zagrać mojego ojca

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Kraj/34414013

Sławna Wenecja i nieznane Veneto

Albatros 40 lat

U stóp Dolomitów leży włoski region Veneto (Wenecja Euganejska) z miastami takimi jak Padwa, Vicenza oraz Wenecja – nazywana także Królową Lagun.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Wenecji. Spacer po Jesolo. **Dz. 2** Zwiedzanie Wenecji. Przepłynięcie łodzią na Plac św. Marka, spacer po mieście. **Dz. 3** Bassano del Grappa – Włoska grappa. Most Ponte Vecchio. Prosecco w Valdobbiadene. **Dz. 4** Kolorowa wyspa Burano, wyspa szklarzy Murano i Wenecja. **Dz. 5** Padwa i Vicenza. **Dz. 6** Czas wolny. **Dz. 7** Jesolo – Wenecja. Powrót do Warszawy.

2 posiłki dziennie

7 dni | Wylot z Warszawy 15/09 2026

od 4.998,–

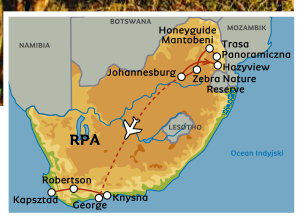

4 safari w cenie

Afryka Mandeli

Trasa tej wycieczki do RPA prowadzi przez najpiękniejsze miejsca tego afrykańskiego kraju: od safari w Parku Krugera przez Przylądek Dobrej Nadziei do Kapsztadu.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Johannesburga. **Dz. 2** Przylot do Johannesburga i przejazd do Hazyview. **Dz. 3** Trasa Panoramiczna i Manyeleti w Parku Narodowym Krugera. **Dz. 4–5** Safari w rezerwacie Manyeleti w Parku Narodowym Krugera. **Dz. 6** Rezerwat Dzikich Zwierząt Manyeleti - Zebra Nature Reserve. Wycieczka do Zebra Reptile Center. **Dz. 7** Wycieczka do Soweto i Pretorii. **Dz. 8** Zebra Nature Reserve – George – nadmorskie miasteczko Knysna. **Dz. 9** Rezerwat przyrody Featherbed, laguna Knysna i spacer po nadmorskim lesie. **Dz. 10** Knysna. Winnica w Robertson z degustacją wina. Kapsztad. **Dz. 11** Kapsztad - zwiedzanie miasta. Ogród Botaniczny Kirstenbosch. **Dz. 12** Kapsztad. Przylądek Dobrej Nadziei. Rejs na wyspę Duiker. Punkt widokowy Chapman's Peak. Kolonie pingwinów w Simon's Town. **Dz. 13** Kapsztad. Podróż powrotna. **Dz. 14** Przylot do Polski.

14 dni | Wyloty z Warszawy 22/11 2026, 12/03 2027

od 15.498,–

Swingujące Południe USA: Teksas i Luizjana

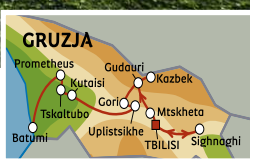
Magiczna podróż przez Teksas i Luizjanę, od pomnika JFK w Dallas przez wpisane na listę UNESCO hiszpańskie misje San Antonio aż po tętniący jazzem Nowy Orlean.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Dallas, Teksas, USA. **Dz. 2** Dallas – Austin. Wycieczka po Dallas z pomnikiem JFK i spęd bydła w prawdziwie teksańskim stylu. **Dz. 3** Austin i San Antonio. Zwiedzanie światowej stolicy muzyki na żywo i hiszpańskie misje w San Antonio wpisane na listę UNESCO. **Dz. 4** San Antonio – Houston. Alamo i San Antonio River Walk. **Dz. 5** Houston – Lafayette. Centrum Kosmiczne NASA w Houston i wizyta w rejonie połowów raków w Luizjanie. **Dz. 6** Lafayette – Houma. Katedra w Lafayette, skansen Vermillionville, wizyta w fabryce Tabasco i na farmie aligatorów. **Dz. 7** Houma – Nowy Orlean. Houma – stolica krewetek, wycieczka po bagnach, wizyta na plantacji i zwiedzanie Nowego Orleanu. **Dz. 8** Nowy Orlean. Spacer po Dzielnicy Francuskiej i rejs jazzowy po Missisipi z kolacją (opcjonalnie). **Dz. 9** Nowy Orlean – Montgomery. USS Alabama i zakupy w centrum outletowym. **Dz. 10** Montgomery – Atlanta. Podróż powrotna. **Dz. 11** Przylot do Polski.

11 dni | Wylot z Warszawy 14/09 2026 | od 15.998,–

3 obiady i 5 kolacji w cenie

Gruzja – klejnot w koronie Kaukazu

Odkryj to, co najlepsze na Kaukazie: zachwycającą przyrodę, wspaniałe zabytki kulturalne i fantastyczną gruzińską kuchnię oraz wina.

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Tbilisi. **Dz. 2** Tbilisi. Przyjazd i zwiedzanie miasta, w tym Stare Miasto, Kościół Metekhi, Twierdza Narikhala i Plac Wolności. **Dz. 3** Tbilisi – Signaghi – Sagarejo – Tbilisi. Górskie wioski, degustacja wina i gruziński obiad. **Dz. 4** Tbilisi – Mccheta – Gudauri. Lokalny targ, Katedra Sweti Cchoweli i Góry Kaukaskie. **Dz. 5** Gudauri – Kazbegi – Gudauri. Imponująca natura, Kościół Świętej Trójcy i łatwe wędrówki. **Dz. 6** Gudauri – Gori – Uplisciche – Kutaisi. Muzeum Stalina i starożytne miasto Uplisciche. **Dz. 7** Kutaisi – Tskaltubo – Prometheus – Batumi. Sanatoria w Tskaltubo i imponujące Jaskinie Prometeusza. **Dz. 8** Batumi. Zwiedzanie miasta, czas wolny i kolacja pożegnalna. **Dz. 9** Batumi – Warszawa. Podróż powrotna.

9 dni | Wylot z Warszawy 21/09 2026

od 6.998,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW19

Kraj/34432342

eprasa.pl 63de103db5

Kryptowaluty i polityka

Prezydent, Republika, Zondacrypto i ślad Wiplera

Układ z Zondacrypto był częścią projektu polityczno-biznesowego, **w którym urząd prezydenta RP stanowił filar polityczny, a telewizja Republika była główną siłą medialną.**

Wojciech Czuchnowski

Wideo z Karolem Nawrockim wyemitował 28 czerwca 2025 r. jego komitet wyborczy. Kandydat filmowany na tylnym siedzeniu samochodu mówi do kamery: „Dostaję od was wiele pytań o mój stosunek do kryptowalut. Ja sam w nie nie inwestuję, ale widzę, że coraz więcej osób i firm idzie w tę stronę. Polska musi być miejscem, gdzie powstają innowacje, a nie regulacje. Jako prezydent będę gwarantem tego, że nie wejdą w życie zamordystyczne przepisy, które ograniczą waszą wolność. Zadbam też o to, aby polskie firmy nie musiały uciekać do Czech czy do Niemiec tylko dlatego, że polskie przepisy krępują ich rozwój".

Pytam Rafała Leśkiewicza, rzecznika prezydenta, o to, kto nakłonił Karola Nawrockiego, by nakręcił wideo z wypowiedzią na temat kryptowalut i deklaracją dotyczącą „zamordystycznych przepisów". Leśkiewicz odsuwa temat od siebie: „pyta pan o okres sprzed prezydentury, o kampanię wyborczą ówczesnego kandydata na prezydenta RP. Nie byłem zaangażowany w kampanię wyborczą. Tym samym nie jestem adresatem pańskich pytań".

To może Paweł Szefernaker, szef gabinetu prezydenta, wcześniej kierujący kampanią, b. poseł PiS i sekretarz stanu w kancelarii premiera, MSWiA i MSZ? Tu odpowiedzi brak, choć wcześniej polityk prosi o przesłanie pytań na piśmie.

Wiec wyborczy w Jasionce

Zarówno film o „zamordystycznych przepisach", jak i data jego powstania nie są przypadkowe i mają dalsze konsekwencje.

Dzień wcześniej – 27 maja – Karol Nawrocki był głównym gościem konferencji CPAC (Conservative Political Action Conference). To coroczna konferencja odbywająca się w przeszłości głównie w USA, w której od 1973 r. uczestniczą konserwatywni politycy i aktywiści z całego świata. CPAC jest dziś jedną z głównych płaszczyzn, gdzie spotykają się zwolennicy Donalda Trumpa. Poza USA konferencja odbyła się tylko raz, w 2022 r. na Węgrzech rządzonych przez Viktora Orbána. W Jasionce patronem medialnym CPAC była Republika. Główny sponsor: Zondacrypto, przy wsparciu sejmiku województwa podkarpackiego, gdzie PiS ma większość. Jak pisaliśmy w „Wyborczej", z budżetu województwa na ten cel poszło aż 1 mln 200 tys. zł. Z publicznych pieniędzy zapłacono za udostępnienie Centrum Wystawienniczo-Kongresowego ZEN.com EXPO w Jasionce, pełną oprawę audiowizualną (w tym scenę, scenografię, oświetlenie i nagłośnienie), tłumaczenie symultaniczne, uroczystą kolację dla gości i delegacji zagranicznych. Zarząd województwa tłumaczył zasadność wydania tak dużej kwoty na to wydarzenie świetną promocją Podkarpacia i impulsem do rozwoju biznesu. Pieniądze były wydane poza wiedzą radnych sejmiku. Sprawę bada dziś prokuratura.

Wśród uczestników polskiej edycji CPAC znaleźli się: kończący kadencję prezydent Andrzej Duda, wówczas jeszcze kandydat na prezydenta Karol Nawrocki, były premier Mateusz Morawiecki czy sekretarz ds. bezpieczeństwa USA Kristi Noem. Ważnymi gośćmi z Polski byli m.in. Przemysław Wipler (Konfederacja) i Janusz Kowalski (PiS), obaj otwarcie lobbujący przeciwko rządowemu projektowi ustawy o kontroli rynku kryptoaktywów.

Zorganizowana w ostatnim tygodniu przed decydującą turą wyborów konferencja miała zmobilizować zwolenników Nawrockiego. I pokazać, że to za tym kandydatem stoi „potęga Stanów Zjednoczonych". Do głosowania na Nawrockiego zagrzewała Kristi Noem. Rafała Trzaskowskiego nazwała „socjalistą" (co miało być obelgą). – Potrzebujemy, byście wybrali właściwego lidera. Będziecie liderami, którzy odbiją Europę dla wartości konserwatywnych. Będzie współpracować z Donaldem Trumpem, polski naród, będzie miał potężnego sojusznika, będziecie mogli walczyć z każdym. Będziecie cieszyć się amerykańską obecnością, będziecie mieli sprzęt wysokiej jakości. Ameryka chce być waszym najsilniejszym sojusznikiem i będziecie błogosławieni tą przyjaźnią – obiecywała Kristi Noem.

Towarzyszący jej Corey Lewandowski, szef kampanii wyborczej Donalda Trumpa, wzywał: – Wybierzcie właściwego kandydata, który stoi za przyjaźnią z amerykańskim prezydentem. Nasze narody mogą wspólnie otworzyć drogę i pokazać, jak powinno się żyć.

Ślad Wiplera

Czy nagrywając dzień później film o tym, że nie pozwoli na „zamordystyczne przepisy w kwestii kryptowalut" (rządowa ustawa była już wtedy w Sejmie), Nawrocki odwdzięczał się Zondacrypto za rzeszowską konferencję? Na to pytanie nie odpowiadają ani Leśkiewicz, ani Szefernaker.

W USA głównym kontaktem Nawrockiego z CPAC jest europoseł PiS Adam Bie-

eprasa.pl 63de103db5

Kryptowaluty i polityka

lan. Z naszych ustaleń wynika, że jego rola ograniczyła się do zapewnienia obecności w Jasionce gości z ekipy Trumpa. Podczas kampanii wyborczej obecnego prezydenta USA był jedną z osób, które ułatwiały dotarcie w pobliże Trumpa ekipom Republiki. Tym, kto będzie finansował konferencję w Polsce, Bielan już się nie zajmował. Tu jednym z głównych – choć nieformalnych – organizatorów CPAC był Przemysław Wipler. Pisaliśmy, że jego firma PR od 2018 r. pracowała dla BitBay (poprzedniczki Zondacrypto), a potem – do marca 2026 r., kiedy Zondacrypto przestała płacić – obsługiwała Zondacrypto. Wipler, gdy w 2023 r. został posłem, zrezygnował z działalności gospodarczej. Ale zarówno na CPAC, jak i w Sejmie oraz w mediach otwarcie stawał po stronie Zondacrypto, a przeciwko rządowej ustawie. Wszędzie powtarzał ten sam argument: „wielka giełda kryptowalut zmuszona została do wyprowadzenia się z Polski". Dokładnie tym samym tonem wybrzmiewa cytowane tu wystąpienie Karola Nawrockiego: „zadbam też o to, aby polskie firmy nie musiały uciekać do Czech czy do Niemiec tylko dlatego, że polskie przepisy krępują ich rozwój".

Te słowa to wyraźny ślad narracji Wiplera.

Nawrocki i spełnione obietnice wyborcze

Z liderów Konfederacji w sprawie kryptowalut aktywny był przed wyborami nie tylko Wipler. Jej przewodniczący Sławomir Mentzen, który też startował na prezydenta i zdobył prawie 15 proc. głosów, przed drugą turą zaprosił obu kandydatów do swojego studia. Nawrockiego dopytywał o jego stosunek do kryptowalut. Kandydat zadeklarował, że znajdzie „5 minut na spotkanie z przedstawicielami branży". Według zapewnień Kancelarii Prezydenta do takiego spotkania nie doszło, ale Nawrocki miał okazję pokazać się jako kandydat „otwarty na krytpo".

Tuż przed głosowaniem Mentzen nikogo nie poparł, ale powiedział: „Rafał Trzaskowski reprezentuje tę lewicową agendę, z którą ja się nie zgadzam. Nie widzę żadnego powodu, aby głosować na Rafała Trzaskowskiego". Mentzen przypomniał też swoim zwolennikom, że Nawrocki poparł „deklarację toruńską", czyli wyborczy program Konfederacji.

Z obietnicy złożonej 28 maja Karol Nawrocki wywiązuje się w 100 procentach. Już dwa razy (grudzień 2025 i luty 2026 r.) zawetował ustawę o regulacji rynku kryptowalut. Przed drugim wetem nie zrobiły na nim wrażenia nawet informacje zebrane przez polskie służby specjalne, że za Zondacrypto stoi kapitał rosyjskiej mafii powiązanej z reżimem Putina. Wcześniej nie przejął się tym, że cieniem nad Zondacrypto jest zaginięcie jej założyciela Sylwestra Suszka, który zniknął w marcu 2022 r.

Nawrocki nie zerwał kontaktów z Wiplerem. W maju 2026 r., już po wybuchu afery i ujawnieniu związków Wiplera z Zondacrypto, prezydent powoływał Radę Nowej Konstytucji, a nazwisko polityka Konfederacji pojawiło się na liście kandydatów. Ostatecznie Wipler nie wszedł w jej skład. Nieoficjalnie wiadomo, że przeważyły argumenty o tym, że w kontekście afery Zondacrypto związek z Wiplerem jest już zbyt obciążający.

Wipler dalej wspiera Nawrockiego. Publicznie mówi, że prezydent jest „mentalnym Konfederatą", głosi, że Nawrocki w wyborach do parlamentu w 2027 r. mógłby zostać patronem „paktu senackiego", czyli projektu przejęcia Senatu przez połączone komitety wyborcze PiS i Konfederacji. Łącznikiem między Wiplerem a prezydentem jest Adam Andruszkiewicz, wywodzący się ze środowisk nacjonalistycznych sekretarz stanu u Nawrockiego.

Dlaczego prezydent nie przyszedł

Wróćmy do wrześniowego szczytu w Waszyngtonie. Jego przebieg i lista uczestników pokazują, że znaczna część aktorów ze strony polskiej została wyeliminowana. Na scenie wśród panelistów i przemawiających nie było znaczących polityków PiS czy Konfederacji. Nie było więc Wiplera, Metnzena, Kowalskiego ani też Bielana czy Dominika Tarczyńskiego, europosła PiS mającego bardzo bliskie związki z MAGA. Ich role jako kluczowych postaci z Polski przejęli ludzie Republiki: Tomasz Sakiewicz, Michał Rachoń i Jarosław Olechowski. Republika była w tym wydarzeniu czymś znacznie więcej niż patronem medialnym. Była partnerem łączącym sponsora, czyli Zondacrypto, gości z ekipy Trumpa oraz urzędników prezydenta Nawrockiego. Reprezentacja „trumpistów" była nawet bardziej okazała niż w Jasionce. Stawili się politycy z czołówki ekipy Donalda Trumpa. To m.in.: Steve Bannon, Jack Posobiec, Matthew Foldi (ważni aktywiści wspierającego Trumpa ruchu MAGA), Mercedes Schlapp, dyrektorka ds. komunikacji strategicznej Białego Domu (jedna z głównych postaci CPAC, żona jej prezesa Matta Schlpappa), Darren J. Beattie, podsekretarz stanu ds. dyplomacji publicznej USA, czy Corey Lewandowski, doradca sekretarza Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Jak pisaliśmy, z oficjalnej delegacji prezydenta nie przyszedł nikt. A udział polskich polityków ograniczył się jedynie do b. prezydenta Andrzeja Dudy. Ten nagrał specjalnie dla uczestników szczytu obszerne wystąpienie wyemitowane podczas dyskusji. Dla organizatorów i sponsora nieobecność Nawrockiego oraz zapowiedzianych ministrów – członków jego delegacji była nieprzyjemnym zdziwieniem. Wystąpienie polskiego prezydenta było tam spodziewane. Obecność Cenckiewicza i Przydacza – pewna. – Wyszło to bardzo niezręcznie – mówił jeden z naszych informatorów, który brał udział w wydarzeniu. Zgrzyt był tym większy, że gość amerykański – wspomniany Darren J. Beattie – zjawił się na imprezie zaraz po rozmowie Nawrockiego z Trumpem, przy której był obecny. Mówił: – To wielka przyjemność przemawiać na szczycie polsko-amerykańskim telewizji Republika po wizycie prezydenta Nawrockiego w Białym Domu. Pod przywództwem prezydenta Trumpa nasze partnerstwo z bliskimi sojusznikami cywilizacyjnymi w Europie jest silniejsze niż kiedykolwiek.

Dlaczego zatem na szczycie nie zjawił się Nawrocki ani – mimo zapowiedzi – żaden z jego ministrów? Gdy po raz pierwszy pisaliśmy o tym wydarzeniu, wiedzieliśmy tylko, że Nawrocki miał tam przemawiać, ale w ostatniej chwili ten punkt został odwołany. Prezydent nie przysłał też nikogo w swoim zastępstwie.

Jest bardzo prawdopodobne, że od zamiaru wystąpienia podczas szczytu odwiódł Nawrockiego Sławomir Cenckiewicz, jeden z jego najważniejszych doradców i do niedawna szef BBN.

W trwających od kilku miesięcy dyskusjach na temat związków Nawrockiego z Zondacrypto Cenckiewicz nigdy się publicznie nie wypowiadał. Ale gdy 28 kwietnia odszedł z funkcji szefa BBN, napisał, że był „przeciw Zonda". Nigdy nie wyjaśnił, co to znaczy. Inną osobą, o której mówi się, że zablokowała udział prezydenta w szczycie, jest Adam Bielan. Zapytany o to przez pośredników, Bielan odpowiedział nam, że nie chce zabierać głosu w tej sprawie. Ale nie zaprzeczył sugestiom.

◀ 27 maja 2025 r., Jasionka. Tomasz Sakiewicz i Karol Nawrocki podczas CPAC

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tyle że Bielan i Cenckiewicz mieli być wśród panelistów szczytu. Może zatem poskutkowały ostrzeżenia przekazane delegacji prezydenta przez MSZ? Wyborcza pisała o tym, że w poufnej notatce resort ostrzegał prezydenta, że Zondacrypto chce wykorzystać jego wizytę do własnych celów biznesowych i zdobyć licencję na działalność na terenie całych Stanów Zjednoczonych.

Bez względu na to, kto był aniołem stróżem polskiego prezydenta, blokując jego obecność, uchronił go przed wizerunkową kompromitacją. Na szczycie, który transmitowała Republika jako „wydarzenie towarzyszące wizycie prezydenta RP", wszechobecne logo Zondacrypto widoczne było zarówno na ekranie, jak i na scenie, gdzie odbywały się dyskusje. W Waszyngtonie osobiście zjawił się też Przemysław Kral. Do Jasionki prezes Zondacrypto bał się przyjechać, bo w związku ze śledztwem w sprawie zniknięcia Suszka wolał siedzieć w Monako. Trzymała go tam zresztą nie tylko ta sprawa, ale też inne śledztwo – dotyczące 1 mln zł łapówki, którą w imieniu Zondacrypto proponowano dziennikarzowi TVN Michałowi Fuji. Dziennikarz nie przyjął oferty i zawiadomił o wszystkim policję.

Zorganizowana w ostatnim tygodniu przed decydującą turą wyborów konferencja miała zmobilizować zwolenników Nawrockiego. I pokazać, że to za tym kandydatem stoi „potęga Stanów Zjednoczonych"

Do USA Kral mógł przyjechać, bo nikt go tam nie chciał ścigać ani przesłuchiwać. Miał za to konkretną sprawę do załatwienia: chciał rozszerzenia koncesji na działalność giełdy poza Florydę, bo tylko tam dostał pozwolenie.

Prezes Zondacrypto był uroczyście witany przez organizatorów, potem brał udział w jednym z paneli. Trzy miesiące później giełda zacznie tracić płynność i pojawią się pierwsze problemy ze zwrotem pieniędzy inwestorów. Wtedy też Krala w Monako odwiedzi Sakiewicz. Szef Republiki nigdy nie powiedział, o czym rozmawiali. Stwierdził tylko, że „ma prawo spotykać się z reklamodawcą". Od marca 2025 r. do stycznia 2026 r. Zonadcrypto wpompowała w Republikę ok. 34 mln zł, lwią część swojego budżetu reklamowego, stając się największym klientem stacji.

Dodajmy, że swojego anioła stróża nie miał Andrzej Duda. Według rozmówców „Wyborczej" były prezydent, nagrywając przesłanie do uczestników szczytu, nie wiedział, że będzie mu towarzyszyło logo Zondacrypto. – Uznał to za poważne nadużycie zaufania ze strony Republiki – twierdzi jeden naszych rozmówców. Duda sam zresztą ma problem z kryptowalutami. Po odejściu ze stanowiska podpisał prywatną umowę z fintechem ZEN.com, który przyjmuje na konta użytkowników 13 różnych kryptowalut. ZEN jest ważnym sponsorem Kanału Zero, w którym Duda miał swój program. ZEN-em też zajmuje się prokuratura. Jak ujawnił TVN24, za pośrednictwem tej firmy finansowany może być nielegalny hazard.

Ślad prezydenta

Za waszyngtoński szczyt płaciła Zondacrypto, ale formalnym organizatorem była TV Republika Foundation zarejestrowana w USA w 2024 r.

Jej prezesem jest Michał Rachoń, a wiceprezesi to Jarosław Olechowski i Adrian Kubicki. Dwaj pierwsi należeli do czołowych propagandystów telewizji publicznej za rządów PiS. Teraz pełnią kierownicze funkcje w Republice, a Rachoń jest głównym gwiazdorem tej stacji. Kubicki był w czasach PiS konsulem generalnym RP w Nowym Jorku i dyrektorem Instytutu Kultury Polskiej.

Podczas szczytu występowali razem z Sakiewiczem i Kralem, a Kubicki prowadził całe wydarzenie i – co ważne – brał udział w panelu dotyczącym kryptowalut i nowych technologii, gdzie najważniejszym gościem był Kral.

Kubicki dziękował Zondacrypto jako „jednej z największych giełd w Europie a prawdopodobnie i na świecie". Podczas panelu wszyscy przytakiwali Kralowi, gdy ten krytykował polski rząd za jego podejście do krytptowalut i mówił, że „zmiany w prawie muszą być przyjazne".

W panelu brała udział Justyna Orłowska, b. dyrektor ds. technologii cyfrowych w kancelarii premiera Morawieckiego i doradczyni ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka ds. transformacji cyfrowej. To właśnie Orłowska była podczas szczytu główną przedstawicielką prezydenta Nawrockiego. Zapowiedziała, że poprowadzi w jego kancelarii prace nad Funduszem Nowych Technologii, który swoim zakresem obejmie też rynek krytpo. Jako partnerkę w tym przedsięwzięciu wymieniła Magdaleną Hajduk, jedną z ważniejszych postaci w kręgu Nawrockiego. Hajduk, specjalistka od technologii cyfrowych, pracowała z Nawrockim, gdy ten był dyrektorem Muzeum II Wojny Światowej, potem wziął ją do IPN, gdzie był prezesem. Dzisiaj jest etatową doradczynią prezydenta RP.

W grudniu 2025 r. Hajduk i Orłowska weszły w skład Rady Nowych Technologii i Cyfryzacji przy Prezydencie RP. Hajduk jest jej przewodniczącą. Adrian Kubicki też zaczepił się przy prezydencie. W maju 2026 r. został członkiem Rady do spraw Polonii i Polaków za Granicą. Były konsul jest też ambasadorem marki Republika w USA.

Rachoń: „Tusk chce odebrać Polakom bitcoiny"

Gdy afera Zondacrypto zaczyna się rozkręcać, a giełda przestaje płacić Republice, stacja powoli wycofuje się z obrony Krala i jego biznesu. Jeden z ostatnich przejawów tego wsparcia znajduję w audycji Rachonia z 8 grudnia 2025 r. Parę dni wcześniej Sejm – głosami PiS i Konfederacji – po raz pierwszy nie dopuścił do odrzucenia prezydenckiego weta do ustawy o krytpoaktywach. Gdyby wtedy ustawa weszła w życie, być może część inwestorów nie straciłaby pieniędzy. 8 grudnia Rachoń publikuje kopię pisma Prokuratury Krajowej powołującej zespół do spraw „monitorowania przestępczości związanej z rynkiem kryptowalut". Jednym z zadań zespołu jest analiza śledztw dotyczących „wykorzystywania kryptowalut w procederze prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, szpiegostwa i przestępczości narkotykowej".

Rachoń komentuje to tak: „Nielegalna prokuratura powołuje zespół ds. kryptowalut. Donald Tusk kiedyś odebrał Polakom oszczędności z OFE, teraz chce odebrać bitcoiny". ●

eprasa.pl 63de103db5

Rząd gasi pożar w relacjach z USA

Na zewnątrz płyną komunikaty, że nic nie jest przesądzone, a ekipa Tuska nad wszystkim panuje. Ale o tym, jak wysoka jest stawka i polityczny koszt, który może ponieść koalicja, świadczą fakty i zapowiedź rządowej ofensywy.

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

• **Po rozmowie z Pete'em Hegsethem (po lewej) wicepremier i szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz mówił, że żadne decyzje o zmniejszeniu wojsk amerykańskich w Polsce nie zapadły**

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nasi rozmówcy w rządzie nieoficjalnie mówią, że takiego kryzysu w relacjach z administracją Trumpa dotąd nie było.

– Dostaliśmy dwa ciosy – przyznaje jeden z ministrów.

Pierwszy cios to zawirowania wokół wojsk amerykańskich i ich obecności w Polsce. Drugi to ochrona dla Zbigniewa Ziobry, który uciekł z Budapesztu po porażce Fideszu na Węgrzech.

Rząd uspokaja, ale konkretów brak

Decyzja o ograniczeniu liczebności wojsk USA w Europie, w tym w Polsce, została ogłoszona znienacka. Nasi rozmówcy z rządu przyznawali, że są zaskoczeni, bo do tej pory współpraca i komunikacja między MON a Pentagonem układała się dobrze, padały nawet zapewnienia, że wzorowo. Zaczęło się szukanie usprawiedliwienia. Padały sugestie, że to w USA doszło do informacyjnego szumu między decydentami.

– Donald Trump chciał redukcji wojsk w Europie. Pete Hegseth [sekretarz wojny], realizując to oczekiwanie, wydał polecenie, a dowódca amerykańskich sił lądowych generał LaNeve pomyślał i stwierdził, że najszybciej i najtaniej jest zatrzymać brygadę 4 tys. żołnierzy, która leciała na zmianę do nas, a nie redukować wojska w Niemczech. Wszystko działo się już w trakcie rotacji – opowiada nasz rozmówca z rządu.

Z rządu płyną uspokajające komunikaty, ale bez konkretów. Po rozmowie z Hegsethem wicepremier i szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz mówił, że żadne decyzje o zmniejszeniu wojsk amerykańskich w Polsce nie zapadły, choć w tym czasie Pentagon informował, że jego postanowienia nie są nagłe ani chaotyczne.

Kosiak-Kamysz przekonuje, że Amerykanie dopiero przygotowują nowy plan rozmieszczenia swoich wojsk w Europie, co jest zgodne z narodową strategią bezpieczeństwa USA, która przenosi akcenty z Europy na Pacyfik. O tym wiedzieli wszyscy, bo dokument jest publiczny. Ale o tym, że USA zadadzą pierwszy cios Polsce, nie wiedział nikt. Jeszcze niedawno władze i prezydent opowiadali o zabiegach w Białym Domu, by zwiększyć udział wojsk amerykańskich w Polsce.

O amerykańskich żołnierzach rozmawiał z sekretarzem wojny Pete'em Hegsethem Kosiniak-Kamysz. spotkania w USA mają też jego zastępcy Cezary Tomczyk i Paweł Zalewski, włączony jest sztabu generalnego Wiesław Kukuła. Swoją rolę gra też premier Donald Tusk. Podkreśla lojalność Polski w NATO, jej finansowe zaangażowanie, wspólne inwestycje polsko-amerykańskie. Wyraźnie unika krytyki i konfrontacji z decyzjami prezydenta USA Donalda Trumpa, w zamian serwując komplementy o naszym największym sojuszniku.

– Rząd stara się nie tylko uzyskać informacje, ale też wpływać na decyzje naszych amerykańskich sojuszników. Polska jako najbardziej lojalny i efektywny sojusznik, wielkie nakłady, inwestycje, w tym w amerykański sprzęt, geografia, która powoduje, że Polska odpowiada za bezpieczeństwo wielu innych państw – to wszystko każe mi wierzyć, że nasze spotkania i perswazje przyniosą efekt – mówił Tusk.

Chcemy wyjaśnień ws. Ziobry

Zamieszanie z żołnierzami zbiegło się z ucieczką Zbigniewa Ziobry do USA. Były minister sprawiedliwości i prokurator generalny jest ścigany listem gończym w Polsce. Śledczy oskarżają go o kierowanie zorganizowaną grupą przestępczą i zarzucają wydawanie pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości zaprzyjaźnionym organizacjom i stowarzyszeniom, ale też współudział w ich przywłaszczeniu.

Sytuację wykorzystuje opozycja, przede wszystkim PiS. Partia Jarosława Kaczyńskiego hołduje zasadzie bezkrytycznego podejścia do działań Trumpa, uznając, że bezpieczeństwo Polski gwarantuje wyłącznie sojusz z USA

Ziobro od początku ucieka. Najpierw wyjechał na Węgry, gdzie azylu udzielił mu były premier Viktor Orbana. Po zmianie władzy w Budapeszcie Ziobro przeniósł się do USA, prawdopodobnie na genewskich dokumentach, które dostają polityczni uchodźcy.

Amerykanie dali mu schronienie mimo ostrzeżeń polskiego MSZ, które w połowie kwietnia w specjalnej nocie do Departamentu Stanu przestrzegało przed ingerencją w polski wymiar sprawiedliwości i utrudnianiem postępowania.

Mimo to Ziobro wjechał do USA dzięki osobistej protekcji zastępcy sekretarza stanu Christophera Landaua. Jak ustaliła agencja Reuters, to on wydał instrukcje biuru ds. konsularnych w Waszyngtonie w sprawie wizy dla Ziobry, prawdopodobnie dziennikarskiej. Landau nie komentuje, rzecznik departamentu powołuje się na poufność sprawy, Biały Dom milczy. Reuters w ekskluzywnej depeszy pisze o haśle „lawfare", którym zwolennicy Trumpa zrzeszeni w ruchu MAGA nazywają niesprawiedliwe ich zdaniem praktyki sądów.

Polskie władze chcą wyjaśnień, swoje kanały uruchomiło MSZ, ale oficjalną drogą pyta też Ministerstwo Sprawiedliwości: kto, kiedy i na jakich zasadach wpuścił Ziobrę do USA.

Wszystkiemu towarzyszą uspokajające komunikaty, że wniosek o ekstradycję już jest gotowy, a powrót ściganego Ziobry to kwestia czasu. I przekonywanie, że Polska z pewnością dotrze ze swoimi argumentami do sojuszników, że to sprawa kryminalna, a nie polityczna. Być może do USA poleci z misją informacyjną Waldemar Żurek.

PiS atakuje Tuska

Sytuację wykorzystuje opozycja, przede wszystkim PiS. Partia Jarosława Kaczyńskiego hołduje zasadzie bezkrytycznego podejścia do działań Trumpa, uznając, że bezpieczeństwo Polski gwarantuje wyłącznie sojusz z USA. Stąd sprzeciw wobec europejskiego programu SAFE, miliardom euro na inwestycje w polską armię. I hasła, że przeciwnikiem takiej polityki jest rząd Tuska, który nie odrzuca NATO, ale orientuje się też na Europę. Wraca zgrany refren o obrażaniu Trumpa i imposybilizmu rządu w relacjach z USA.

– Nic dziwnego, że gdy teraz decydują się losy amerykańskiego kontyngentu w Europie, Tusk nie jest w stanie pojechać na negocjacje do Waszyngtonu. Ba, on nie jest w stanie nawet zadzwonić do amerykańskiego przywódcy. Lenin nazywał takich jak Tusk pożytecznymi idiotami. Ja w głupotę Tuska po prostu nie wierzę. On robi to z pełną premedytacją – tak Adam Bielan, europoseł PiS, oskarżał premiera polskiego rządu w Parlamencie Europejskim.

W środę przekaz podbił szef klubu Mariusz Błaszczak. Na konferencję prasową wyszedł z litanią: – Fatalny rząd Donalda Tuska powinien odejść jak najszybciej. Zagraża polskiemu bezpieczeństwu, i to nie tylko energetycznemu, ale także militarnemu. To, co teraz się dzieje w sferze międzynarodowej, w relacjach ze Stanami Zjednoczonymi, to jest wina Tuska. To poprzez ataki na prezydenta Trumpa Tusk zaryzykował bezpieczeństwem naszej ojczyzny.

Mniej ochoczo PiS krytykuje ucieczkę Ziobry, bo w partii były minister sprawiedliwości ma niewielu zwolenników. Jest stała opowieść o ofierze politycznej, która nie może liczyć na sprawiedliwy proces w Polsce. Ale afera Funduszu Sprawiedliwości to już trzy skazania, dziewięć aktów oskarżenia, 29 podejrzanych o popełnienie ponad 70 przestępstw.

Czy uda się osądzić Ziobrę przed wyborami?

Badania pokazują, że ani PiS, ani Ziobro nie przekonali Polaków, że były prokurator generalny jest ścigany politycznie. Przeważa opinia, że po prostu ucieka. PiS to wie, dlatego wycisza ten temat. – Ziobro kupił sobie czas, my też zyskaliśmy. Jest nadzieja, że tuż przed wyborami nie będzie obrazków Ziobry sprowadzanego w kajdankach do kraju. Proces ekstradycyjny trwa długo – słyszmy od polityka PiS.

Taka ewentualność budzi obawy w koalicji. Rządzący obawiają się, że sprawa Ziobry, symbol rozliczeń, nie rozstrzygnie się do wyborów w 2027 r., a argumenty o poruszaniu się w graniach prawa nie wystarczą wyborcom. Tym bardziej że rząd Polski narobił apetytu na to, że w końcu ściągnie Ziobrę do kraju, po zmianie władzy na Węgrzech. Były też zapewnienia ambasadora USA w Polsce, że Stany nie mają planów, by pomagać polskim uciekinierom. ● 1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Kraj/34432807

eprasa.pl 63de103db5

Polska 2050 szuka partnera

Komplementy w stronę Razem płyną już nie tylko ze strony Nowej Lewicy, ale też Polski 2050. Polityk Polski 2050 mówi nam tak: „Mamy świadomość, że być może nie będzie nas w przyszłym parlamencie. Ale oferty na twardo dla nich nie było”.

Tomasz Nyczka

• **W kuluarach mówi się o tym, że liderka Polski 2050 Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz chętnie dogadałaby się z Zandbergiem na wspólną listę na najbliższe wybory parlamentarne** FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Zobaczyli kilka sondaży, w których mają już 5 proc. poparcia, i czują się pewnie. Naprawdę uwierzyli, że mogą się samodzielnie dostać do Sejmu – mówi „Wyborczej” polityk Nowej Lewicy.

Razem rzeczywiście chwali się sondażami, w których „dosięga” ostatnio progu na poziomie 5 proc.

W ostatnich wyborach parlamentarnych w 2023 roku ludzie Razem startowali z list komitetu „dużej” Lewicy, dlatego nie dostają teraz subwencji wyborczej.

Muszą finansować bieżącą partyjną działalność ze zrzutek. Tak było z kampanią prezydencką Adriana Zandberga, tak samo będzie z kampanią parlamentarną w przyszłym roku.

Przepisy są takie: jeśli Razem osiągnie w 2027 roku próg 3 proc., uzyska prawo do subwencji wyborczej, jeśli dostanie minimum 5 proc. – będzie miała swoją reprezentację w Sejmie.

Przygotowania do wyborów

W przyszłorocznych wyborach Razem chce wystawić własną listę. Politycy partii powtarzają to od miesięcy.

– Szykujemy się do samodzielnego startu w wyborach. Nasze plany się nie zmieniają. W partii działa teraz zespół do spraw list, który pracuje już nad kształtem list wyborczych Razem. Rozpoczęliśmy ten proces wcześniej niż inne partie, budujemy naszą gotowość w regionach – mówi „Wyborczej” Mateusz Merta z zarządu krajowego Partii Razem.

Dodaje, że partia „skupia się na tym, żeby budować się w 41 okręgach wyborczych”.

Rozpoznawalne medialnie twarze Razem można policzyć na palcach jednej ręki – to czteroosobowa reprezentacja sejmowa Razem, czyli Adrian Zandberg, Marcelina Zawisza, Maciej Konieczny i Marta Stożek, do tego znany z telewizji Merta, rzecznik partii, a poza tym jeszcze kilkoro działaczy samorządowych. Za mało, żeby „obstawić” wszystkie jedynki w 41 okręgach do Sejmu.

Czy Razem wystarczy tych ludzi, żeby obstawić wszystkie listy?

Merta odpowiada tak: – W Razem jest wiele osób, które działają dla lokalnych społeczności, zyskały rozpoznawalność. O to, czy wystarczy nam dobrych kandydatów na listy, jesteśmy spokojni.

Razem nie chce z Czarzastym

Dotąd było tak, że to Włodzimierz Czarzasty, lider Nowej Lewicy, zachęcał Adriana Zandberga do tego, żeby Nowa Lewica i Partia Razem stworzyły wspólną listę.

Nowa Lewica ma lepsze sondaże niż Razem, ale Czarzasty powtarza, że wspólna lista jest w interesie całej lewicy. Rozmawia z Zandbergiem.

Na razie nic nie ugrał. Co więcej, tuż po tym, jak pod koniec zeszłego roku został marszałkiem Sejmu, zaostrzył kurs wobec Razem. Wyrzucił jej reprezentację z Konwentu Seniorów, dyscyplinuje polityków Razem na sejmowej mównicy.

Poseł Nowej Lewicy tak nam to tłumaczył: – To struktury Nowej Lewicy naciskały na Włodka, żeby przykręcił im śrubę, bo dotąd był dla nich za miękki. Poza tym Włodek się wściekł, że nie zagłosowali za jego kandydaturą na marszałka.

Zandberg od razu odpowiedział, że Czarzasty jest właściwie taki sam jak pisowska marszałkini Sejmu Elżbieta Witek, która zwalczała opozycję, „mrozi” ustawy, w tym projekty Razem. Razem narzeka, że w Sejmie jest wokół niej „kordon sanitarny”, a o podpisy pod swoimi projektami – jak pod tym o zmniejszeniu grup przedszkolnych czy darmowych ciepłych posiłkach w szkołach – musi prosić PiS.

Mimo tych napięć oferta Nowej Lewicy dla Razem jest nadal aktualna. Powtarzają to co chwilę kolejni najważniejsi politycy partii Czarzastego.

– Włodek dalej ich do wspólnego startu namawia. Zandberg może i by na to nawet poszedł. Tyle że poza nim są jeszcze struktury partii, które zjadłyby go, gdyby podjął taką decyzję. Dla nich układy z Czarzastym są nie do zaakceptowania. A Zandberga czekają jeszcze w tym roku wybory władz partii, więc musi się z tymi strukturami liczyć – mówi nam polityk Nowej Lewicy.

Politycy Razem w nieoficjalnych rozmowach o tych ofertach Czarzastego mówią tak: – To pułapka, próba przyklejenia nas do Nowej Lewicy, a później – zmarginalizowania.

Budowanie na krytyce

Partia Razem buduje się więc teraz jako merytoryczna opozycja wobec rządu. Inna niż PiS czy Konfederacja. Skupiona na problemach, a nie ideologii i politycznej „nawalance”.

– Chodzi o to, żeby po wyborach parlamentarnych w 2027 roku to od Razem zależała większość sejmowa. Inaczej nic się nie zmieni – powtarza Zandberg.

Tłumaczy, że po poprzednich wyborach w 2023 roku, gdy Razem nie miała takiej pozycji, nie była w czasie rozmów poważnie traktowana przez potencjalnych partnerów. Bo Koalicja Obywatelska wiedziała, że i bez niej ma w Sejmie większość.

Ludzie Razem mówią, że nie przyjęli wtedy oferty dla Marceliny Zawiszy, która miała zostać ministrą zdrowia, bo nie wierzyli, że będą mieli jakikolwiek wpływ na system ochrony zdrowia.

Układ Polski 2050 z Razem to zdaniem Szymona Hołowni „jedna z opcji, które będą testowane”, choć zaznaczył, że „nikt takiej decyzji teraz nie podejmuje”

Po ponad dwóch latach powtarzają: – I dobrze, mieliśmy wtedy rację.

Bo dziś zdrowie to jeden z tych tematów, na których – w kontrze do rządu – Razem się buduje. Podkreśla, że w systemie jest za mało pieniędzy. Dowodzi, że obecny system daje zarabiać „prywaciarzom”. W końcu, pod koniec kwietnia, głosuje za odwołaniem ministry zdrowia Jolanty Sobierańskiej-Grendy.

Merta mówi „Wyborczej”, że „ludzie, którzy do partii się zapisali i tworzą nowe koła Razem, mają jakąś wizję polityki”.

– Taką, żeby istniała merytoryczna partia opozycyjna, która zajmuje się prawdziwymi sprawami ludźmi – mieszkaniami, zdrowiem, nauką. Nie jest PiS i nie jest Konfederacją, ale też otwarcie punktuje rząd tam, gdzie zawiódł. Chcą trzeciej opcji – przekonuje.

A co z Polską 2050?

Ale na liście potencjalnych „kusicieli” Razem jest od niedawna również Polska 2050, która dołuje w sondażach.

W kuluarach polityki mówi się o tym, że liderka Polski 2050 Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz chętnie dogadałaby się z Zandbergiem na wspólną listę na najbliższe wybory parlamentarne. Połączyć oba ugrupowania miałoby na przykład bardziej prospołeczne podejście do polityki mieszkaniowej.

Mówi się o tym szczególnie od czasu, gdy w Polsce 2050 doszło do rozłamu – ludzie Pauliny Hennig-Kloski odeszli i założyli swój własny klub Centrum – a Pełczyńska-Nałęcz co chwilę krytykuje koalicję, w której sama jest. Zachowuje się momentami tak jak Zandberg i Razem, którzy nie zostawiają na rządzie Tuska suchej nitki. Tyle że oni akurat są w opozycji.

Wicemarszałek Sejmu Szymon Hołownia (Polska 2050), zastępca Pełczyńskiej-Nałęcz w partii, wypowiadał się ciepło na temat Razem we wtorek, na kanale Bogdana Rymanowskiego na YouTube.

– My jeszcze nie wiemy, w jakiej konfiguracji [do wyborów w 2027 roku] pójdziemy. Nie pójdziemy z Koalicją Obywatelską, to wiadomo – mówił Hołownia.

Przekonywał, że opcje są różne, „albo bardziej w lewo, albo bardziej w prawo”.

– Ja najprawdopodobniej, wszystko na to wskazuje, nie będę na jednej liście z Adrianem Zandbergiem. Mimo że mnie z „razemitami” różni cały kosmos, to ja mam dla nich tak ogromny szacunek za ich ideowość, za to, jak fajnymi są ludźmi, za taką normalność w tej polityce... To nie są wcale żadne lewicowe oszołomy, to są ludzie, którzy naprawdę wierzą w to, co robią, w to, co mówią, mają swój program, ja nie do końca się z nim utożsamiam, ale naprawdę szacunek... I dla Adriana, i dla Marceliny, dla Pauliny – przekonywał Hołownia.

– Być może ugrupowanie będzie chciało i będzie szukało takiego sojuszu. Ale to jest wyłącznie teoretyczne – podsumował Hołownia.

Wyjaśnił jeszcze, że układ Polski 2050 z Razem to jego zdaniem „jedna z opcji, które będą testowane”, choć zaznaczył, że „nikt takiej decyzji teraz nie podejmuje”.

Pytam o to w Polsce 2050.

– Na pewno w tym momencie nie mamy z nikim żadnych rozmów koalicyjnych. To nie moment na jakiekolwiek rozmowy o koalicji. Szanujemy decyzję Razem, która na pewno nie była łatwa wtedy, gdy odeszli z koalicji, zostali z boku, ale po ich wystąpieniach, determinacji widać, że to są osoby ideowe, a takich trzeba w polityce – mówi polityk Polski 2050.

Jeden z polityków Polski 2050 mówi mi tak: – Mamy tę świadomość, że być może nas nie będzie w przyszłym parlamencie, być może będziemy, i na pewno rozglądamy się za partnerami bądź za partnerem. Na stole na dziś jest niezliczona ilość opcji, bo nie wiemy, jak będzie wyglądała scena polityczna. Ale oferty z naszej strony „na twardo” na pewno nie było.

Zaznacza: – Z PSL też było nam trudno, bo wiele ich haseł było dla nas nie do zaakceptowania. To był sojusz strategiczny. Jeśli chodzi o sojusz strategiczny za rok – to zobaczymy za rok.

W klubie Centrum mówią tak: – Od dawna mówiliśmy, że to jest pomysł Katarzyny na to, żeby Polska 2050 przetrwała. To jest model, który ma być zastosowany. Inna sprawa, że jej poglądy są takie jak poglądy Razem albo jeszcze bardziej skrajne.

– Ten scenariusz dogadania się z Razem dla mnie nie jest w żaden sposób zaskakujący. Dodatkowo był wcześniej omawiany wewnątrz partii. Uprzedzaliśmy, że Polska 2050 będzie ostro skręcać w stronę „komuny”. Dziś kierownictwo tej partii nienawidzi ludzi przedsiębiorczych – mówi polityk Centrum.

Podsumowuje tę sytuację tak: – Będą mieli 4 proc., koniec końców okaże się, że opłacało im się razem wystartować, bo dzięki temu odzyskają subwencję. Generalnie w jednej i drugiej partii chodzi tam wyłącznie o subwencję. Razem i Polska 2050 są podobne w tym sensie, że mają swój wewnętrzny establishment.

– Informacje o starcie Razem z Polską 2050 to plotka. Im bliżej wyborów, tym więcej będzie różnych teorii, „wyznań miłości” wobec nas, które przychodzą ze strony Włodzimierza Czarzastego, a czasem ze strony Polski 2050. Nie prowadzimy takich rozmów. Nie było takiej oferty wspólnego startu w wyborach parlamentarnych ze strony Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz – zapewnia nas Mateusz Merta z Partii Razem.

Dodaje, że „gdyby były jakieś wspólne tematy, to na taką zwyczajną współpracę parlamentarną Partia Razem jest otwarta”.

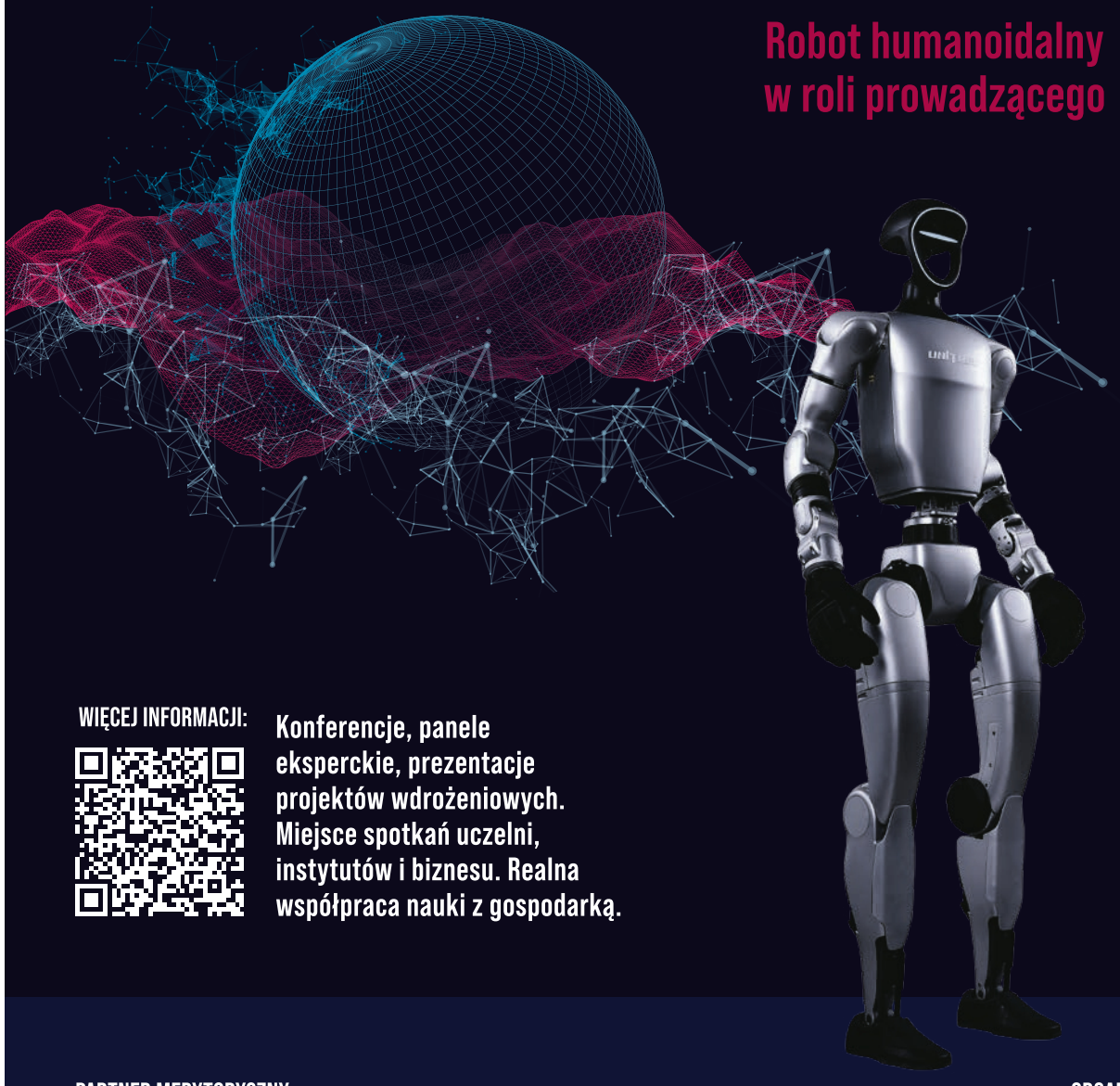
– Ale jeżeli chodzi o układy koalicyjne na wybory, to tu sytuacja jest podobna jak z Nową Lewicą – Polska 2050 jest partią rządową, my jesteśmy partią opozycyjną – zastrzega.

eprasa.pl 63de103db5

EUROPEJSKIE
TARGI NAUKI

NAUKA ŁĄCZY
POMYSŁY ROZWIJAJĄ

26-29 maja 2026, Poznań
Międzynarodowe Targi Poznańskie, pawilon nr 5

Robot humanoidalny w roli prowadzącego

Keynote speaker
II Europejskich Targów Nauki,
prof. dr hab. Dariusz Jemielniak
Dlaczego kłamstwa wygrywają z faktami? Arkana dezinformacji internetowej

Ekspert zarządzania strategicznego i HR w spółkach technologicznych, wykładowca w Akademii Leona Koźmińskiego i Harvard University.

26 maja 2026, godz. 11:00
Międzynarodowe Targi Poznańskie, pawilon nr 5

WIĘCEJ INFORMACJI:

Konferencje, panele eksperckie, prezentacje projektów wdrożeniowych. Miejsce spotkań uczelni, instytutów i biznesu. Realna współpraca nauki z gospodarką.

PARTNER MERYTORYCZNY:

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ORGANIZATORZY:

mtp GRUPA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zadanie jest finansowane w ramach dotacji celowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Kraj/34434822

eprasa.pl 63de103db5

Miasta Idei

Dawna „reklamówka socjalizmu” dobrym miejscem do życia

Tychy są wyjątkowe pod wieloma względami. Powstały jako miasto-sypialnia, a stały się jednym z najważniejszych miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. – Zawsze była tu wysoka jakość życia – mówi Maciej Gramatyka, prezydent miasta.

Przemysław Jedlecki

• **Tychy z lotu ptaka, na pierwszym planie stadion miejski, 15 lipca 2015 r.**
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tychy świętują w tym roku 75. urodziny. Z tej okazji w miniony wtorek zorganizowano I Tyskie Seminarium Majowe im. prof. Marka S. Szczepańskiego, Tyszanina i wybitnego socjologa, który zmarł w 2023 roku.

Maciej Gramatyka, prezydent miasta, mówił, że tym samym Tychy wracają do tradycji organizowania miejskich seminariów. – Lata 90., kiedy odbywały się po raz pierwszy, nie były łatwym czasem. Profesor Marek Szczepański zainicjował wtedy Tyskie Seminaria Majowe, na których toczyły się rozmowy samorządowców, przedstawicieli biznesu i nauki. Nie zawsze te rozmowy były łatwe, ale zawsze były ważne – mówił prezydent. Podkreślił, że miasto buduje się nie tylko inwestycjami, ale też rozmowami z osobami patrzącymi szeroko. – Dziś potrzebujemy takich rozmów. Wracamy do nich – podkreślił.

Stworzone według planu

Doktor Grzegorz Gawron z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego mówił o wyjątkowej historii Tychów. Inaczej niż wiele miast rozwijały się według planu, obok Nowej Huty, miały być kolejnym socjalistycznym miastem. – Pobliskie kopalnie potrzebowały rąk do pracy. Ale trzeba podkreślić, że starano się projektować nie tylko osiedla, drogi, ale określony model życia społecznego – mówił naukowiec i podkreślał, że mimo otrzymania praw miejskich w 1951 roku Tychy jeszcze długo tworzyły swoją społeczność. – Przybywało tu sporo osób spoza regionu. Długo brakowało głębszych więzi lokalnych – opowiadał o początkach miasta.

Dodał, że z czasem więzi powstały. Ludzie zaczęli przywiązywać się do miasta. – Tyszanie dostrzegali atuty: miejsca pracy, dostępność zieleni i bliskość innych – wymieniał.

Prof. Krzysztof Bierwiaczonek, socjolog z Uniwersytetu Śląskiego dopowiadał, że Tychy są wyjątkowe pod wieloma względami. – Mamy na przykład osiedle Anna, które dziś można określić jako przykład miasta 15-minutowego, a w obrębie samego osiedla nawet 7-minutowym – przypomniał.

Prof. Rafał Żelazny, prezes Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, mówił podczas seminarium o gospodarce Tychów. – Warto się skupić na zatrzymywaniu osób młodszych w mieście. Potrzebujemy inwestycji w młodzież, która ma pomysły. Ważna jest też dywersyfikacja przemysłu, który jest w dużej mierze oparty dziś o branżę samochodową. Tyska gospodarka ma się dziś dobrze, ale może być lepiej – mówił w krótkim wykładzie.

Jubileusz Tychów

75

LAT

• **kończą w tym roku Tychy. A właściwie już skończyły, bo prawa miejskie otrzymały 1 stycznia 1951 roku**

Jakie mają być Tychy?

Częścią seminarium była też dyskusja o tym, jakie mają być Tychy w przyszłości. Prof. Agata Twardoch, architektka miasta Gliwice ocenia, że układ urbanistyczny Tychów wciąż ma niesamowity potencjał.

– Wydziela przestrzenie miasta 15-minutowego. Każde osiedle tworzy własne centrum, ale osiedla mają między sobą relację. Są ze sobą dobrze skomunikowane i jednocześnie zatopione w zieleni. To cechy, których dziś się szuka w miastach – mówiła i dodała, że to walory, które warto wykorzystać w konkurencji o mieszkańca. Jej zdaniem w Tychach bronią się ideały modernistycznego projektowania miast. – Ta architektura jest dziś doceniona. Mamy jeszcze problem z oceną zabudowy wielkopłytowej, ale w Tychach ona dobrze się sprawdza – mówiła prof. Twardoch.

Przypomniała, że modernizm wynikał z troski o mieszkańców i ambicji poprawy jakości życia. – Wydaje mi się, że warto dołożyć do opowieści o Tychach właśnie argument solidarnościowy – radziła. Jej zdaniem to także miasto przyjazne dzieciom. – Przestrzeń dla dzieci jest bardzo dobrze przygotowana. To też niesie ze sobą potencjał, a miasta powinny szukać pewnych wyróżników, specjalizacji – mówiła.

Miasto do życia

Prof. Agata Zygmunt-Ziemianek, socjolożka z UŚ mówiła, że Tychy, podobnie jak wiele innych miast, tracą mieszkańców i przybywa tu osób w wieku senioralnym. – To proces trwający trwa od dawna i prognozy są nieubłagane. Ale Tychy, kiedyś sypialnia Katowic, stały się miastem do życia dla osób, które wyprowadziły się do okolicznych gmin. Tu chodzą do szkoły czy do przedszkola dzieci osób spoza Tychów. Te osoby też tu pracują, tu toczy się ważna ich część życia – wskazała.

Dodała, że Tychy powinny rozbudowywać infrastrukturę, która jest przyjazna rodzinom. – To chociażby dostęp do przedszkoli czy do usług z zakresu ochrony zdrowia – mówiła.

Dr Artur Fabiś, gerontolog z Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej przypomniał, że wydłuża się czas bycia w wieku poprodukcyjnym i to jest wyzwanie. – Mamy grupę osób starszych, która przechodzi z wieku senioralnego, gdzie są aktywni na czas, kiedy stają się zależni od pomocy innych osób. To wyzwanie dla miasta – podkreślał. Radził też patrzeć na starsze osoby, jako na te, które mają swoje potrzeby. – Chodniki, oświetlenie ulic, przestrzenie bez samochodów, to dobre przestrzenie dla starszych, ale też dla osób w każdym wieku – wskazał.

Prof. Rafał Żelazny mówił z kolei o tyskim rynku pracy. – Jeśli spojrzymy na największych pracodawców i plany rozwoju miasta, to widzę tu spore szanse. W Tychach powstaje hub zielonej gospodarki, to może być szczególne miejsce. Z kolei w KSSE stawiamy na rozwój start-upów. Chodzi o tworzenie miejsc pracy atrakcyjnych dla młodych ludzi – mówił prezes Żelazny.

Hub szansą

Jego zdaniem, gospodarka w Tychach wymaga kilku działań. – Hub nie może stać się miejscem wynajmu powierzchni. Chciałbym, żeby tam pojawił się ferment pomysłów i relacji między firmami. To sprzyja kreatywności i innowacyjności – mówił.

Maciej Gramatyka, prezydent Tychów, przyznał, że na hub zielonej gospodarki patrzy z nadzieją. – Kiedy myślę o tym, jak mają rozwijać się Tychy, to rzeczywiście myślę o spadku liczby mieszkańców. Ale ci, którzy wyprowadzają się z Tychów, na ogół wyprowadzają się do pobliskich gmin i nadal tu pracują. Wyzwaniem jest, co zrobić, by osiedlały się tu osoby, które będą miały dzieci – mówił Maciej Gramatyka. Podkreślał jednak, że naturalne jest, że młodzi chcą wyjazdów. – Ale z naszego punktu widzenia ważne jest to, co możemy zrobić, by tu wrócili. Mamy to szczęście, że zawsze jakość życia w Tychach była i jest dobrze oceniana. To efekt dużej ilości zieleni, dużych inwestycji w komunikację. Wróci kolej do Bierunia, transport kolejowy do Katowic będzie jeszcze lepszy, ponieważ za kilka lat powstanie dodatkowa para torów – mówił Maciej Gramatyka. Przyznał, że jeśli chodzi o służbę zdrowia, to miasto zmaga się z problemem, na który nie ma zbyt wielkiego wpływu.

Krótka historia

O budowie nowych Tychów zdecydowała w 1950 roku Rada Ministrów PRL. Budowa była fenomenem na skalę kraju. Po raz pierwszy miasto miało zostać zbudowane od podstaw. 1 stycznia 1951 roku Tychy otrzymały prawa miejskie.

Generalnymi projektantami Tychów był tandem architektów: Hanna Adamczewska i Kazimierz Wejchert. Adamczewska (1920-1996) przez wiele lat była profesorką Politechniki Warszawskiej. Z Kazimierzem Wejchertem pracowała od 1947 roku, a wkrótce po tym, jak zostali generalnymi projektantami Tychów, pobrali się. Z kolei Kazimierz Wejchert (1912-1993), również profesor Politechniki Warszawskiej, zanim zaprojektował Tychy, przygotował plany zagospodarowania m.in. Olsztyna, Chorzowa, Katowic i Rudy Śląskiej.

Początkowo Tychy nazywano miastem-satelitą Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Pod koniec lat 50. pojawiło się nowe określenie. Wtedy zaczęło się mówić o Tychach jako o mieście-sypialni. Projektanci przez lata powtarzali, że to krzywdząca opinia. Problem w tym, że komunistyczne władze mieszkania budowały zgodnie z planem, zrezygnowały jednak z większości zaprojektowanych sklepów, szkół czy przedszkoli. Dopiero po 1989 roku, kiedy upadł PRL, Tychy zaczęły się zmieniać. Miały być reklamówką socjalizmu, a stały się normalnym miastem. ●

eprasa.pl 63de103db5

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wyjątkowy prezent na Dzień Matki

Roczna prenumerata

wysokie obcasy extra

Zamów na:

prenumerata24.pl

eprasa.pl 63de103db5

Trzeba wzmocnić Europę Środkową

– Azyl polityczny przyznany przez Węgry Zbigniewowi Ziobrze i Michałowi Romanowskiemu może zostać anulowany – mówi „Wyborczej" Péter Magyar, premier Węgier.

Michał Kokot
Bartosz T. Wieliński

Dwudniowa wizyta premiera Węgier Pétera Magyara w Polsce była jego pierwszą oficjalną zagraniczną podróżą od czasu zwycięstwa w wyborach. W środę w Warszawie spotkał się m.in. z premierem Donaldem Tuskiem i prezydentem Karolem Nawrockim. Udzielił też wywiadu „Gazecie Wyborczej".

ROZMOWA Z
PÉTEREM MAGYAREM
premierem Węgier

MICHAŁ KOKOT, BARTOSZ T. WIELIŃSKI: – Już w kampanii wyborczej podkreślał pan, że przywiązuje wielką wagę do relacji z Polską. I faktycznie Polska stała się pierwszym krajem, jaki odwiedził pan jako premier. Jakie wrażenia?
PÉTER MAGYAR: – Podróż do Polski miała dla mnie bardzo osobiste znaczenie. Pochodzę z rodziny, w której wszyscy kochają historię, i przywiązują szczególną wagę do tysiącletniej przyjaźni oraz wyjątkowych relacji polsko-węgierskich. To więc nie był przypadek. To było moje marzenie.

Mówiłem, że przyjadę do Polski, jeśli tylko naród węgierski da nam mandat do rządzenia, jeśli Bóg nam pomoże i jeśli po polskiej stronie będzie otwartość na ten pomysł. Miałem szczęście, bo mandat od Węgrów otrzymaliśmy, Bóg nam pomógł i strona polska chciała mnie gościć. Jestem dziś naprawdę bardzo szczęśliwy.

Miałem szczególną prośbę do władz, by podróż rozpocząć nie od Warszawy, lecz Krakowa, miasta, które jest centrum dziedzictwa kulturowego i życia Polski, a w pewnym sensie także Europy. Bardzo się też cieszę, że dziś mogliśmy odwiedzić Gdańsk, który również jest miastem wyjątkowym, i to nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Bo to właśnie tutaj rozpoczęła się druga wojna światowa i tu narodziła się Solidarność, i w rzeczy samej upadł komunizm. To również miasto, z którego pochodzi wasz premier, i z którym związany był Lech Wałęsa. Spotkanie z nim, osobą, która walczyła z komunizmem i doprowadziła do przemian ustrojowych, było dla mnie wielkim przeżyciem.

W kontekście Polski mówi pan o wspólnej przeszłości. A jaka będzie przyszłość? Jaki jest pana plan na relacje polsko-węgierskie? Węgry będą młodszym bratankiem Polski?
– Muszę zastrzec, że jeśli nie zna się historii, nie rozumie się teraźniejszości. A być może nie zasługuje się też na przyszłość. Ale oczywiście powinniśmy mówić o naszej wspólnej przyszłości.

Jestem przekonany, że bez silnej, opartej na konkretnych działaniach współpracy, ale też bez bardzo wyraźnych, mocnych polsko-węgierskiej relacji i przyjaźni, trudno sobie wyobrazić silną Grupę Wyszehradzką. Rozmawialiśmy o tym dzisiaj również z premierem Tuskiem – o tym, jak wzmocnić nasze relacje, odbudować je i na nowo uruchomić współpracę w ramach Grupy.

Zaprosiłem premiera Tuska do Budapesztu pod koniec czerwca. Chcielibyśmy, aby oprócz naszego spotkania bilateralnego odbyło się również spotkanie premierów Polski, Czech, Węgier i Słowacji. Już jutro zaproszę do Budapesztu także premiera Słowacji Roberta Fico oraz premiera Czech Andreja Babiša. Uważam, że to kluczowa sprawa.

Jeśli chcemy mieć silniejszą Europę, bardziej konkurencyjną i bardziej bezpieczną, potrzebujemy silnej Europy Środkowej. Potrzebujemy silnych i konkurencyjnych państw członkowskich. To właśnie może i powinno być fundamentem silnej Europy.

Dlatego powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby wzmocnić relacje węgiersko-polskie, odbudować Grupę Wyszehradzką, a być może także ją rozszerzyć.

Rozszerzyć? Kiedyś w tym kontekście mówiono o przyjęciu do Grupy Austrii.
– Być może Grupa powinna mieć więcej członków, moglibyśmy wtedy mówić nie o V4, ale o V6 czy V8. Może należy przyjąć Austrię, może Chorwację i Słowenię, a może Rumunię? Oczywiście musimy poświęcić szczególną uwagę również państwom Bałkanów Zachodnich. Uważam, że to leży w naszym wspólnym interesie. A to, kto będzie młodszym, a kto starszym bratankiem, nie ma znaczenia. Ważne jest to, że razem jesteśmy silniejsi.

Mamy bardzo silny mandat, ale wraz z nim idzie też duże ryzyko i odpowiedzialność. I sądzę, że Komisja Europejska również czuje tę odpowiedzialność

W Polsce odczuwamy zagrożenie ze strony Rosji, która piąty rok prowadzi wojnę w Ukrainie. Jak bardzo, jeśli chodzi o Rosję, zmieni się pana polityka w stosunku do tej przyjaznej, jaką prowadził pana poprzednik, Viktor Orbán?
– Historię Węgier znam bardzo dobrze, tak jak historię Polski oraz Europy. Uważam, że nasze doświadczenia z Rosją są bardzo podobne. Myślę również, że mój poprzednik, premier Orbán, historię Europy zna równie dobrze. I właśnie dlatego byłem bardzo zaskoczony – i, jak sądzę, ogromna większość węgierskiego społeczeństwa również – jego nagłym zwrotem w kierunku Rosji oraz zmianami w relacjach z Polską, Ukrainą i Europą, jakich dokonał. Więc historię znam i na panów pytania odpowiem wprost: będę w tych sprawach prowadzić zupełnie inną politykę.

Oczywiście geografii nie da się zmienić. Rosja pozostanie tam, gdzie jest, Polska będzie tutaj, Ukraina tam, a Węgry pozostaną w sercu Europy. Dlatego potrzebujemy, powiedziałbym, nowej atmosfery, opartej na pragmatyzmie: pragmatycznych rozwiązaniach i pragmatycznych relacjach.

Jesteśmy jednak razem – Polska, Węgry, Czechy, Słowacja i inni – częścią pewnego klubu. A jeśli należy się do klubu, to trzeba się odpowiednio zachowywać i spełniać jego warunki. I my będziemy, także jeśli chodzi o relacje z Rosją, działać zgodnie z tymi zasadami.

Spójrzmy na Słowację, ma zupełnie inne podejście do Rosji niż Polska. Problemem jest zależność od rosyjskich surowców energetycznych.
– Istnieje bardzo ścisły związek między energią a geografią. Polsce udało się zerwać te zależności i w dużej mierze całkowicie zdywersyfikować źródła energii. To ogromne osiągnięcie. Ale trzeba też zrozumieć – i jestem przekonany, że Polacy to rozumieją – że to proces, który wymaga czasu.

Dla nas na Węgrzech kluczowe znaczenie ma energetyczne bezpieczeństwo państwa, naszych przedsiębiorstw i naszych obywateli. A jednocześnie ogromnie istotna jest cena energii. Oczywiście, rozmawialiśmy o dostawach LNG, o nowych źródłach i nowych szlakach, na przykład przez Bałtyk i Polskę, ale też przez Chorwację, Słowenię, Rumunię czy Austrię. To wszystko są kierunki, którymi chcemy podążać. Jednak wciąż jeszcze do tego punktu nie doszliśmy.

Zrobimy w tej sprawie wszystko, co w naszej mocy. Nie tylko dlatego, że takie są decyzje Unii Europejskiej, ale przede wszystkim dlatego, że leży to w naszym własnym interesie: w interesie niezależności energetycznej i bezpieczeństwa, a także stabilnych, racjonalnych cen. Jeśli ma się więcej źródeł, działa to podobnie jak przy prowadzeniu sklepu. Gdy można kupić banany czy jabłka od trzech albo czterech dostawców, to ma się znacznie lepszą pozycję do negocjowania ceny niż wtedy, gdy zależy się od jednego dostawcy.

Dlatego dywersyfikacja źródeł energii jest w interesie Węgier i w interesie węgierskiego społeczeństwa. Będziemy to konsekwentnie realizować. Jednocześnie trzeba uczciwie powiedzieć, że mamy pewien status quo

W jakim stanie odziedziczył pan gospodarkę po Orbánie?
– Nie za dobrym. Kiepskim. Wszyscy zdają sobie z tego sprawę. Jednym z naszych głównych priorytetów, i zarazem jedną z podstawowych obietnic, było odmrożenie funduszy unijnych dla Węgier. Nasz ukochany kraj jest dziś jedynym państwem Unii Europejskiej, który tych funduszy nie otrzymuje, przez co węgierska gospodarka radzi sobie bardzo słabo. Niestety, nasz kraj jest obecnie najbiedniejszym i najbardziej skorumpowanym państwem UE.

Węgierska gospodarka nie była w stanie się rozwijać od 2022 r., czyli od czasu pandemii. Przez dwa lata mieliśmy najwyższą inflację w Europie. Sytuacja jest naprawdę bardzo zła.

Również stan finansów publicznych pozostawia wiele do życzenia. W złym stanie jest budżet. Proces przejmowania władzy wciąż trwa, dlatego dokładne, twarde makroekonomiczne dane poznamy dopiero za tydzień czy dwa. Ale to, co już widzimy dziś, nie daje powodów do optymizmu.

Z drugiej strony, przykład Polski pokazuje najlepiej, że jeśli uda się odblokować środki unijne, a następnie wykorzystać je efektywnie i bez korupcji, można osiągnąć naprawdę spektakularne i imponujące re-

eprasa.pl 63de103db5

• **Péter Magyar w rozmowie z Michałem Kokotem i Bartoszem T. Wielińskim** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

zultaty w gospodarce narodowej. Dlatego zamierzamy działać w ten sposób.

W Brukseli obiecano już panu odmrożenie funduszy?
– Obiecano? My prowadzimy stałe negocjacje z instytucjami europejskimi. Część członków Komisji Europejskiej przebywa obecnie w Budapeszcie i negocjuje szczegóły: tzw. „superkamienie milowe", zwykłe kamienie milowe, kwestie warunkowości, praworządności, listę potencjalnych projektów.

Dzieje się tak dlatego, że w przypadku funduszy odbudowy [w Polsce ten program jest znany jako KPO], terminy są bardzo napięte. W rzeczywistości czas na zgłoszenie projektów to 31 sierpnia. To naprawdę bardzo krótki i wymagający termin. Dlatego powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy – wspólnie z instytucjami europejskimi – aby móc skorzystać z tych środków. To jest warunek absolutnie konieczny.

Jak idą rozmowy z Unią?
– Z tego, co wiem, negocjacje przebiegają całkiem obiecująco. Również Komisja Europejska, przewodnicząca Komisji, przewodniczący Rady Europejskiej, a także państwa członkowskie bardzo dobrze rozumieją, że jeśli Węgry odniosą sukces, to Europa również. Jeśli Węgry w tej sprawie poniosą porażkę, może to oznaczać porażkę całego europejskiego projektu.

Myślę więc, że wszyscy rozumiemy wagę sprawy. Mamy bardzo silny mandat, ale wraz z nim idzie też duże ryzyko i odpowiedzialność. I sądzę, że Komisja Europejska również czuje tę odpowiedzialność. Dlatego jestem raczej optymistą.

W wywiadzie, którego udzielił pan „Wyborczej" podczas kampanii, trafnie przewidział pan, co się wydarzy po zwycięstwie – jeśli chodzi o orbanowskich oligarchów i ludzi, którzy ukradli pieniądze. Mówił pan wtedy, że zobaczymy, iż już następnego dnia po wygranych wyborach oni znikną albo spróbują przenieść swoje aktywa. I że wy będziecie ich ścigać. Czy jest możliwe odzyskanie pieniędzy, które wyprowadził do Dubaju Adam Matolcsy, syn szefa banku centralnego?
– Widzę, że są panowie bardzo dobrze poinformowani. W grę wchodzi nie tylko Dubaj. Pieniądze zostały wyprowadzone także do Ameryki Południowej, do Stanów Zjednoczonych i do różnych krajów Afryki. Uważam, że ich odzyskanie jest możliwe. Dostaliśmy od społeczeństwa mandat, zrobimy więc w tej sprawie wszystko, co w naszej mocy.

Utworzymy nowe instytucje, wzmocnimy istniejące urzędy i organizacje zajmujące się walką z korupcją i nadużyciami finansowymi, wyrzucimy też marionetki Orbána z prokuratur i innych urzędów. Mam nadzieję, że dotyczyć to będzie również prezydenta, a także członków Trybunału Konstytucyjnego. Zrobimy wszystko, co możliwe.

Nigdy nie obiecywałem Węgrom, że uda nam się odzyskać wszystkie pieniądze. Obiecałem jednak, że dołożymy wszelkich starań, aby odzyskać ich jak najwięcej.

I nadal to obiecuję. Pracuję nad tym razem z zespołem, z nowym rządem i nowymi parlamentarzystami, aby odzyskać jak największą część pieniędzy należących do narodu węgierskiego.

Przewidziałem jednak również coś innego, w odniesieniu do waszego byłego ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro i Marcina Romanowskiego. Mówiłem, że wyjadą oni z Węgier natychmiast po pokonaniu premiera Orbána i Fideszu. I okazało się, że miałem rację – opuścili kraj zaledwie kilka godzin przed moją inauguracją.

Są uchodźcami, zamiast paszportów mają genewskie dokumenty podróży.
– Rozważymy możliwość pozbawienia ich statusu uchodźców. Jak mówiłem tuż przed wyborami – Budapeszt i Węgry nie będą miejscem dla międzynarodowych przestępców. Dokładnie przyjrzymy się tej sprawie. Polecę naszemu ministrowi spraw wewnętrznych, aby się nią zajął i sprawdził, jakie mamy możliwości.

Prezydentowi Tamásowi Sulyokowi postawił pan ultimatum, by dobrowolnie ustąpił do 31 maja.
– Powiedziałbym nawet, że bardzo uprzejme ultimatum.

W Polsce mamy dylemat: jak odbudowywać praworządność, tak by było to zgodne z literą prawa. Rozliczenia nie najlepiej nam wychodzą. Tamás Sulyok został wybrany legalnie przez parlament. Jak, zgodnie z prawem, można go usunąć?
– U nas to jest prostsze, ponieważ naród węgierski był na tyle roztropny, że dał nowemu rządowi większość konstytucyjną. A kiedy ma się większość konstytucyjną, można zmienić cały system władzy i cały system prawny.

Dlatego nasze sytuacje, choć podobne, to jednocześnie są zasadniczo różne. Dla nas rozliczanie poprzedników będzie o wiele łatwiejsze niż w Polsce, bo u was nikt nie ma większości konstytucyjnej. A my ją mamy i nie zawahamy się z niej skorzystać. W kampanii wyborczej mówiłem jasno: jeśli zdobędziemy większość konstytucyjną, „marionetki Orbána" odejdą. I tyle.

Czyli po prostu wpiszecie do konstytucji, że kadencja obecnego prezydenta skończy się za dwa tygodnie?
– Tak proste to nie będzie. Ale znajdziemy rozwiązanie prawne, które będzie zgodne z zasadami państwa prawa oraz z prawem Unii Europejskiej. To mogę obiecać. ●

REKLAMA

Kraj/34436002

CITY BREAK
W DOUBLETREE
BY HILTON ŁÓDŹ

RODZINNA HOLLYŁÓDŹ
2 pokoje w cenie 1 • bogate śniadanie
• strefa basenowa • 10% zniżki na zabiegi
Wellness • 20% zniżki na gastronomię
• parking

ZOOSTAŃ Z NAMI
Specjalna cena noclegu • bogate
śniadanie • bilety do Orientarium ZOO
Łódź dla wszystkich nocujących osób
• strefa basenowa • parking

ROMANTYCZNY WEEKEND
Romantyczny wystrój pokoju • możliwe
śniadanie w pokoju • 3-daniowa kolacja
z butelką wina • 20% zniżki na zabieg
Love Story dla dwojga • strefa basenowa
• wczesne zameldowanie i późne
wymeldowanie • parking

DOUBLETREE
by Hilton™
LODZ

Rezerwacje:
LCJD.RES@hilton.com
42 208 80 00

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Kambodżańska pralnia pieniędzy z ul. Bartyckiej

Na polską listę przedsiębiorców kryptowalutowych dopisała się Huione Crypto, powiązana z kambodżańską grupą o tej samej nazwie i objętą amerykańskimi sankcjami. To nie przypadek. Brak regulacji kryptowalut sprawił, że Polska stała się rajem dla karteli, oszustów i pralni pieniędzy.

• **Zamknięta siedziba Huione Group w Phnom Penh w Kambodży. To konglomerat, który przetworzył co najmniej 4 mld dol. brudnych pieniędzy**
FOT. UNDISPLAYABLE/SHUTTERSTOCK

Ireneusz Sudak

W Sejmie trwają pracę nad ustawą o regulacji rynku kryptowalut. Kluczowa zmiana to nadanie nowych kompetencji Komisji Nadzoru Finansowego i spełnienie wymogów unijnego rozporządzenia MiCA.

Największe szanse ma na uchwalenie ma projekt rządowy. – Prezydent jest już zmęczony tym tematem i pewnie podpisze jakąkolwiek ustawę, która trafi na jego biurko – mówi nam osoba znająca kulisy procesu legislacji.

Ale jak pokazały ostatnie 4 lata, sam KNF nie jest w stanie walczyć oszustami i podejrzanymi firmami w branży kryptowalut. Komisja składała zawiadomienia do prokuratury na działalność Zondacrypto (BitBay), ale śledztwa były umarzane.

W istocie rzeczy do walki z klasycznymi oszustwami, wyłudzeniami i praniem pieniędzy nie jest potrzebny nadzór KNF, ale inspekcja finansowa w ramach Ministerstwa Finansów, sprawna policja i kompetentni, mający technologiczną wiedzę prokuratorzy.

Okazuje się, że przez lukę w systemach kontroli przepływu pieniędzy międzynarodowe grupy przestępcze, kartele narkotykowe i pospolici oszuści znaleźli w Polsce nowy raj – jurysdykcję, która pozwala wyprać pieniądze.

Kryptowalutowa lista z Katowic

1 lipca kończy się okres przejściowy na rynku kryptowalut. Od tego momentu, każda firma, która chce pośredniczyć w obrocie bitcoinami, czy innymi aktywami cyfrowymi w UE, musi posiadać licencję o nazwie CASP. Taką licencję wydaje nadzór finansowy w jednym z unijnych krajów. Żeby oferować w Polsce usługi, firma może mieć taką licencję np. na Cyprze.

Ale wcześniej firmy krypto nie działały w próżni. Do 1 lipca, każdy przedsiębiorca działający w Polsce na styku z finansów i kryptowalut musiał być wpisany na listę VASP – Virtual Asset Service Provider (Dostawca Usług Aktywów Wirtualnych).

Do stworzenia takiej listy zobligowały nas unijne przepisy (dyrektywa 2018/843) o przeciwdziałaniu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu (angielskie skróty AML/CFT).

I taki rejestr został uruchomiony w październiku 2021 r. Do dziś prowadzi go Izba Administracji Skarbowej w Katowicach. Dlaczego akurat Katowice?

– Bo byli nam najlepsi specjaliści od rynku kryptowalut. A byli dlatego, że na Śląsku działała giełda BitBay Sylwestra Suszka. Po latach to brzmi jak paradoks, ale ta wiedza brała się m.in. ze szkoleń, które organizowała giełda BitBay – mówi nam Krzysztof Piech, profesor Uczelni Łazarskiego, w 2018 r. powołany przez ówczesną ministrę cyfryzacji Annę Streżyńską na lidera zespołu, który miał koordynować pracę w sprawie wdrażania technologii blockchain w różnych dziedzinach gospodarki.

Rejestr to obecnie blisko 400 stron i 1,2 tys. przedsiębiorców. Niepostrzeżenie w polskim rejestrze VASP oprócz tych uczciwych, zagnieździły się nieuczciwe firmy zajmujące się praniem pieniędzy.

– Polski rejestr podmiotów świadczących usługi w zakresie walut wirtualnych – VASP – stał się de facto instrumentem nadawania pozorów legalności organizacjom przestępczym działającym na skalę globalną – mówi nam mecenas Robert Nogacki, z kancelarii Skarbiec, która od lat zwalcza przestępstwa finansowe.

Międzynarodowa grupa przestępcza z siedzibą przy Bartyckiej

Pytany o jakieś konkretne przykłady Nogacki podaje Huione Crypto.

– Huione Crypto, ul. Bartycka 22B Warszawa odnosi się do Huione Group. To kambodżański konglomerat, który przetworzył co najmniej 4 mld dol. brudnych pieniędzy, w tym środki skradzione przez hakerów Korei Północnej – mówi Nogacki.

– To ustalenia amerykańskiego Departamentu Skarbu, który wskazał palcem polską spółkę z listy VASP. Czyli obozy pracy przymusowej w Azji Południowo-Wschodniej, organizowane przez Huione, w których przetrzymywano tysiące ofiar handlu ludźmi zmuszanych do prowadzenia oszustw online, działały pod m.in. polską legitymacją regulacyjną – mówi Nogacki. Huione Crypto była na liście VASP od sierpnia 2023 r. Została wykreślona w ostatnich tygodniach.

Okazuje się, że polski system bezpieczeństwa i lista VASP są dziurawe jak ser szwajcarski. To była wiedza powszechna niemal w całej Unii Europejskiej

Północnokoreańscy hakerzy są znani z tego, że systemowo obrabowują giełdy krypto i czyszczą portfele użytkowników. O tego rodzaju oszustwach pisała moja redakcyjna koleżanka Joanna Sosnowska w reportażu „Byłam świnią prowadzoną na rzeź. Oszustwo w atmosferze love story".

– Nie ma w tej historii momentu, w którym polski system by zareagował. Sankcje przyszły z Waszyngtonu, nie z Warszawy. Polski system nie wykrył Huione, ponieważ nie ma narzędzia, którym mógłby cokolwiek wykryć. Rejestr deklaratoryjny, nadzór szczątkowy, kontrole pojedyncze, to architektura, w której takie podmioty są logicznym następstwem przyjętego modelu, a nie wyjątkiem – dodaje Nogacki.

A inne przykłady? Prać pieniądze w Polsce można bardzo łatwo.

– Na portalu Coincub.com gotowy podmiot z polskim VASP jest dziś oferowany w sprzedaży za 35 tys. euro, w pakiecie z gotową dokumentacją AML i otwartymi rachunkami w Paydo (bramka płatnicza, quasi konto bankowe), Binance, Bybit i Kraken (to już giełdy kryptowalut). Polską ofertę umieszczono obok licencji bankowej na Komorach, licencji maklerskiej na Wyspie Anjouan i zezwolenia kryptowalutowego w Salwadorze – mówi Nogacki.

„Ostrzegałem, że jest problem"

Okazuje się, że polski system bezpieczeństwa i lista VASP są dziurawe jak ser szwajcarski. To była wiedza powszechna niemal w całej Unii Europejskiej.

– Nadzór nad polskimi firmami z listy VASP był niewystarczający. Proszę zwrócić uwagę, że to w wielu przypadkach nawet nie są firmy, tylko osoby fizyczne. Znany jest w środowisku przypadek, kiedy to strona francuska interweniowała w Polsce o zdjęcie jednej z podejrzanych firm z listy – mówi nam Krzysztof Piech.

Ta sytuacja trwała latami. – W styczniu 2024 roku, krótko po wyborach parlamentarnych pisałem w tej sprawie do Ministerstwa Finansów, były konkretne pomysły, by ograniczyć liczbę nieuczciwych firm, ale ze strony urzędników nie było zainteresowania tym tematem – mówi Piech.

Po czym poznać, że firma pierze pieniądze? Jak tłumaczy mec. Nogacki, to nie jest tak, że dana firma wystawia reklamę: „chętnie wypiorę Twoje pieniądze". Ale świadczy o tym cały mechanizm działań.

– To nie jest porównanie publicystyczne, to jest segmentacja rynkowa dokonana przez samego sprzedawcę. Polska jurysdykcja została sklasyfikowana w jednej kategorii cenowej z jurysdykcjami, których nazwy są synonimem ryzyka i łatwości w obchodzeniu przepisów – mówi Nogacki.

Takie listy jak polska, działają też w innych krajach, ale wpis na polską listę był

eprasa.pl 63de103db5

PREZES BGK O PLANIE DLA POLSKI

Nowe fundusze, nowe inwestycje, nowe zbrojenia

O europejskich miliardach na bezpieczeństwo, nowych funduszach dla samorządów i firm oraz roli BGK w finansowaniu obronności mówił podczas konferencji Impact prezes Banku Gospodarstwa Krajowego Mirosław Czekaj. Jak podkreślał, Polska staje się jednym z głównych beneficjentów unijnych programów wspierających bezpieczeństwo i odporność państwa, a środki z SAFE, KPO i nowych programów kapitałowych mają przełożyć się zarówno na modernizację armii, jak i rozwój polskich przedsiębiorstw oraz infrastruktury strategicznej.

Mirosław Czekaj Prezes Zarządu BGK

Czekaj zapewnił, że BGK jest operacyjnie gotowy do realizacji programu SAFE. Wynika to z obowiązków ustawowych. Chodzi o Ustawę o obronie Ojczyzny z końca 2022 roku, która skutkowała utworzeniem specjalnego funduszu, czyli Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, który zasilać będą środki z SAFE. Dodatkowo uchwała Rady Ministrów Polska Zbrojna wskazała Bank Gospodarstwa Krajowego jako ten, który będzie zaciągał zobowiązanie dla wspomnianego funduszu.

Przygotowywaliśmy się do tego przedsięwzięcia. Dokonaliśmy szerokich analiz formalnoprawnych i ekonomicznych. Uzyskaliśmy opinię Prokuratorii Generalnej i podjęliśmy decyzję związaną z realizacją tejże Ustawy o Obronie Ojczyzny i uchwały Rady Ministrów „Polska Zbrojna". Środki dotyczące programu SAFE sięgają ponad 43,7 miliarda euro. Będą sukcesywnie wpływały na rachunek Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych ulokowanych w Banku Gospodarstwa Krajowego – dodaje prezes BGK.

Zapytany o to, jaką konkretnie rolę ma pełnić BGK przy wdrażaniu tego systemu, Czekaj tłumaczy, że plan na ten rok wspomnianego już Funduszu to ponad 70 miliardów zł na rzecz zakupów uzbrojenia. Bank Gospodarstwa Krajowego jest operatorem, czyli dokonuje zgodnie z wolą Ministerstwa Obrony Narodowej i Agencji Uzbrojenia płatności na rzecz umów realizowanych w ramach tego Funduszu. Kluczowe zadania to pozyskiwanie środków od krajów producentów uzbrojenia w formie długoterminowych kredytów i pożyczek, pozyskiwanie środków na międzynarodowym rynku bankowym oraz emisja obligacji.

W jaki sposób będą przepływały środki w ramach programu SAFE i jak dokładnie wygląda ten mechanizm z perspektywy samej instytucji? Prezes BGK podkreśla, że środki programu SAFE to pieniądze, które pozyskuje Komisja Europejska na międzynarodowym rynku bankowym. Następnie część z tych środków jest dzielona na rzecz każdego z krajów, które podpiszą umowę programu SAFE. Pierwszy element przekazania środków to zaliczka na rzecz każdego z beneficjentów. W najbliższym czasie Polska spodziewa się zaliczki w wysokość ponad 6 miliardów euro. Kolejne działania realizowane będą w ramach Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, tzn. zawierane będą kontrakty z polskimi producentami uzbrojenia.

W programie SAFE przez okres 10 lat następuje karencja w zwrocie podstawowych środków pożyczkowych. Po tym czasie, spłaty zadłużenia rozłożone są na okres kolejnych 35 lat. Bezpieczeństwo stało się więc dzisiaj jednym z najważniejszych tematów gospodarczych Europy – dodaje Czekaj.

Prezes BGK nie miał wątpliwości, że obecnie mamy do czynienia z okresem wysokich nakładów. Poza Funduszem Sił Zbrojnych, który umożliwia Polsce dozbrajanie, modernizację armii i budowanie odporności, musimy pamiętać również o środkach z KPO. To właśnie dzięki nim Bank Gospodarstwa Krajowego utworzył nową spółkę o nazwie Chrobry. To kolejny mechanizm o wartości ponad 22,5 mld zł, z którego samorządy i przedsiębiorcy będą korzystać w formie długoterminowych pożyczek na budowę schronów oraz dróg i mostów (służących zarówno celom cywilnym, jak i obronnym), a także na cyberbezpieczeństwo. To pierwszy segment. Drugi to ok. 7 mld zł w ramach spółki Chrobry. Środki te mają wspierać polskich przedsiębiorców w zwiększaniu zdolności produkcyjnych poprzez inwestycje kapitałowe.

Czekaj podkreśla, że poza Funduszem Bezpieczeństwa i Obronności, na rynku pojawiły się nowe programy kapitałowe, chodzi m.in. o Innovate Poland i Future Tech Poland. To więc może być historyczny moment dla polskich przedsiębiorców i szansa na przeskok technologiczny i gospodarczy. Środki z tego typu programów to bowiem ogromny zastrzyk kapitału.

Uczestniczymy w ważnych działaniach i to jest istotny moment dla Polski. Wymienione programy przełamują bariery braku kapitału i pozwalają inwestować w konkurencyjność i innowacyjność gospodarki. Stąd też Bank Gospodarstwa Krajowego jest głównym partnerem w ramach programu Innovate Poland. Zasilił ten program w części związanej z Future Tech Poland kwotą miliarda złotych – dodaje Czekaj.

Do tego wszystkiego trzeba dodać, że przy Banku Gospodarstwa Krajowego działa ramię inwestycyjne zajmujące się inwestycjami kapitałowymi. To spółka Vinci, która inwestuje w polskich przedsiębiorców działających w innowacyjnych sektorach. Przykładem jest ostatnia inwestycja w polską spółkę Mewo, rozwijającą się z rodzinnej firmy w podmiot, który może stać się swego rodzaju czempionem w badaniach dna morza służących przygotowaniu działań inwestycyjnych.

Czekaj nie ma więc wątpliwości, że Polska staje się jednym z głównych beneficjentów europejskich inwestycji w bezpieczeństwo. Świadczą o tym środki przekazywane w ramach projektów unijnych, Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, budżetu państwa oraz funduszy dostępnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Budowania Odporności. Te pieniądze już zaczynają pracować i przekładają się na konkretne działania. Efekty będą widoczne więc nie tylko w obszarze fizycznej ochrony, ale także w budowaniu odporności państwa polskiego. To również będzie w coraz większym stopniu wpływać na wzrost gospodarczy Polski.

Czekaj odnosi się także do potencjalnego zaangażowania w budowę pierwszej elektrowni jądrowej. Jego zdaniem to bardzo ważny temat dotyczący odporności państwa, dlatego BGK w ramach swojej nowej strategii chce i będzie uczestniczyć w tego typu projektach infrastrukturalnych. Jego zdaniem BGK jest na to przygotowany, a zdolności kapitałowe i limity, które mają banki pozwolą wyasygnować na to ponad 12 mld zł.

eprasa.pl 63de103db5

wyjątkowo prosty: oświadczenie o niekaralności i 616 zł opłaty skarbowej.

Dzięki wpisowi do rejestru VASP firmy chwaliły się potem, że mają „licencję" (choć to nie była licencja) polskiego rządu i łatwiej im było prowadzić tradycyjną działalność: przede wszystkim otwierać rachunki w quasi bankach (firmach, które oferują transfer pieniędzy, oferują konta do rozliczeń, ale nie są bankami).

– Sam na wyrywki weryfikowałem i szukałem w internecie osób po nazwiskach i znalazłem kilku obywateli rosyjskich. A przypomnijmy, że jeden z pakietów sankcji na Rosję zakazuje transakcji kryptowalutowych z Rosją – mówi Krzysztof Piech.

Dobra wiadomość jest taka, że od 1 lipca trzeba mieć licencję CASP, a jej uzyskanie związane jest z wysokim progiem wejścia: posiadania kapitału i zaplecza organizacyjnego-finansowego. Na licencję CASP nie mogą liczyć firmy-krzaki. W związku z nowymi regulacjami na poziomie unijnym (nie jest potrzebna polska ustawa) listy VASP przestają obowiązywać z początkiem lipca, ale szkód, które narobiły, nie da się już cofnąć.

400 firm wyleciało z listy

Lista VASP działała w reżimie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Tutaj kompetencje posiada Generalny Inspektor Informacji Finansowej, który działa w strukturach Ministerstwa Finansów. GIIF może prześwietlać podejrzane transakcje finansowe.

GIIF w 2025 roku prześwietlił ponad 50 mln transakcji, zainicjował 4304 postępowania analityczne oraz skierował do prokuratury 822 zawiadomienia o przestępstwach na łączną kwotę ponad 13 mld zł. Duża liczba dotyczyła obchodzenia sankcji nałożonych na Rosję. Jeśli chodzi o kryptowaluty, to wątek pojawił się tylko w przypadku nielegalnego wynagrodzenia w krypto za legalizację tachografów dla kierowców ciężarówek.

– VASP powstał w ramach walki z praniem pieniędzy i instytucją z mocy prawa odpowiedzialną za prześwietlanie transakcji i identyfikowanie nieprawidłowości w tej materii jest Generalny Inspektor Informacji Finansowej. Działania GIIF były niewystarczające – mówi Nogacki.

– Nadzór nad rynkiem kryptowalut sprawowano poprzez przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Firmy z listy musiały raportować kwartalnie każdą, nawet najmniejszą transakcję finansową. Nie można powiedzieć, że nic się nie działo, bo jednak ok. 400 firm z listy zostało wykreślonych. Ale to kropla w morzu – mówi Piech.

Te raporty miały trafiać do GIIF, ale przy liczbie transakcji liczonych w dziesiątkach, albo setkach milionów, wyłapanie wszystkich nieprawidłowości było poza zasięgiem urzędników.

Według nieoficjalnych informacji money.pl 70 proc. firm wpisanych do rejestru nie podłączyło się nawet do systemu raportowego GIIF.

– Faktycznie stworzyliśmy sobie przestrzeń do zagnieżdżenia się wielu nieuczciwych firm. Podobne zjawisko w tej skali było tylko w Czechach – dodaje.

Zapytaliśmy Ministerstwo Finansów jakie jest jego stanowisko do tez mec. Nogackiego i kwestii kontroli rynku przez GIIF.

„Do chwili obecnej (od momentu wprowadzenia rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych) Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach przeprowadził 465 kontroli. W 359 kontrolach wykazano brak spełnienia warunków do prowadzenia działalności w zakresie walut wirtualnych" – brzmi odpowiedź Ministerstwa Finansów.

Co z tego wynika?

„Konsekwencją powyższych działań kontrolnych było wszczęcie postępowań administracyjnych w sprawie wykreślenia podmiotów z rejestru, w wyniku których wykreślono z rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych łącznie 275 podmiotów. Łącznie do rejestru wpis uzyskało 1841 podmiotów, z czego wykreślono 637 (w tym 362 na wniosek przedsiębiorcy)" – czytamy

– „Generalny Inspektor Informacji Finansowej (GIIF) przeprowadził natomiast 19 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (rozdział 12 ustawy AML), co przełożyło się na 7 decyzji o nałożeniu kar administracyjnych. Kolejne 7 decyzji zostało wydanych przez GIIF, ale w związku z kontrolami wykonanymi przez inne podmioty (w tym urzędy celno-skarbowe). Od 2025 r. zaplanowano z urzędami celno-skarbowym przeprowadzenie 79 kontroli tego rodzaju podmiotów. W związku z zakończonymi kontrolami prawdopodobne jest wszczęcie kolejnych postępowań administracyjnych – brzmi odpowiedź Ministerstwa Finansów.

NIK ostrzegał, że jest dziura

Koronnym dowodem, jak podatny jest polski system, jest sprawa z 2019 r. Prokuratura Krajowa zajęła 1,5 mld zł na kontach Banku Spółdzielczego w Skierniewicach. Pieniądze miały należeć do kolumbijskich karteli narkotykowych, które miały być prane przez giełdę kryptowalut BitFinex. Sprawa toczy się przed warszawskim Sądem Okręgowym.

Nie ma w tej historii momentu, w którym polski system by zareagował. Sankcje przyszły z Waszyngtonu. Polski system nie wykrył Huione, ponieważ nie ma narzędzia, którym mógłby cokolwiek wykryć

O tym, że Polska nie radzi sobie ze zjawiskiem prania pieniędzy alarmowała w lipcu 2025 Najwyższa Izba Kontroli. Chodzi jednak o cały rynek, a nie konkretnie o kryptowaluty.

„Luki prawno-organizacyjne i nieprawidłowości zidentyfikowano w działaniach zarówno Ministra Finansów, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, jak i pozostałych podmiotów zobligowanych do kontroli wykonywania przez instytucje obowiązane obowiązków ustawowych" – brzmi raport NIK.

„NIK krytycznie oceniła procedowanie informacji o podejrzanej działalności, późno wszczynane i długo trwające postępowania administracyjne dotyczące nakładania kar pieniężnych oraz brak skutecznych działań w związku ze wzrostem ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu po agresji Rosji na Ukrainę i wiążącego się z tym zwiększonego przepływu gotówki" – czytamy w raporcie.

Według raportu Basel AML Polska znalazła się na 9 miejscu na 31 ujętych w rankingu państw europejskich, trafiając do pierwszej dziesiątki krajów o najwyższym ryzyku prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w Europie

W grudniu 2025 r. Komitetu Ekspertów Rady Europy ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (MONEYVAL) stwierdził niewystarczający poziom postępów we wdrażaniu regulacji AML w Polsce.

– Gdy tradycyjne raje podatkowe zaczęły przykręcać śrubę, oszuści zaczęli szukać innych słabych ogniw systemu. I to słabe ogniwo znalazły w Polsce: dużym kraju o prężnej gospodarce, dobrej renomie, ale zupełnie nieprzygotowanym do walki z międzynarodową przestępczością – dodaje Nogacki.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34433637

DO 23 MAJA

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"
— na czerwiec 2026 u swojego sprzedawcy prasy

– Masz pewność, że każde wydanie będzie na Ciebie czekać (zamawiasz gazetę na cały miesiąc z góry)
– Masz niższą cenę niż przy zakupie pojedynczych wydań każdego dnia
– Masz bezpłatny dostęp do wyborcza.pl**
– Masz gwarancję niezmienności cen w okresie realizacji prenumeraty
– Możesz zostać członkiem Klubu Wyborczej i mieć dostęp do archiwum tekstów

CENA 199,99 zł**
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ 46 zł

*W prezencie książka „Na pamięć"

*Książka do odbioru od 18 czerwca w punkcie sprzedaży **Aby otrzymać dostęp do Klubowego pakietu prenumeraty Wyborcza.pl oraz do archiwum tekstów „Wyborczej": 1. Skontaktuj się z naszą infolinią, tel. 22 555 54 55 (od poniedziałku do piątku w godz. 8-16). 2. Podaj numer dowodu zakupu prenumeraty teczkowej. ***Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

STEGNA

- MIERZEJA

WIŚLANA, DOMKI

LETNISKOWE

500 M OD MORZA

WWW.BUNGALOW.PL

TEL : 00 48 601 89 89 46

Kraj/34435501

Syndyk masy upadłości
ogłasza przetarg na sprzedaż

nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem wolnostojącym jednorodzinnym, zlokalizowanej w Chmielnie ul. Akacjowa 51, działka nr 762 o pow. 0,0585 ha (KW GD1R/00015338/9), województwo pomorskie.
Cena wywoławcza: 845.000 zł.
Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi 22 czerwca 2026 r. o godz. 12:00.
Regulamin przetargu, operat szacunkowy są do wglądu w biurze syndyka przy ul. Gronostajowej 4/7, 80-175 Gdańsk tel. **58 302-39-45**, email: ***biuroamicus1@gmail.com***
Sygnatura prowadzonego postępowania upadłościowego GD1G/GUp-s/998/2025

Kraj/34435723

W Sądzie Rejonowym w Goleniowie w Wydziale Cywilnym - ul. Kilińskiego 8, w sprawie I Ns 430/24 toczy się postępowanie z wniosku Bożeny Kuźmińskiej o stwierdzenie nabycia praw do spadku po Tadeuszu Michale Jędruszczaku (ur. 14 sierpnia 1942 r. w Zamościu, zmarłym 19 czerwca 2007 roku w Goleniowie, ostatnio stale zamieszkałym w Stepnicy, synu Pauliny). Sąd wzywa spadkobierców, aby w ciągu 3 (trzech) miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili i udokumentowali swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia praw do spadku

Kraj/34436014

W Sądzie Rejonowym w Goleniowie w Wydziale Cywilnym - ul. Kilińskiego 8, w sprawie I Ns 430/24 toczy się postępowanie z wniosku Bożeny Kuźmińskiej o stwierdzenie nabycia praw do spadku po Paulinie Borkowskiej (z domu Jędruszczak, ur. 29 sierpnia 1921 roku w Wólce Panieńskiej, zmarłej 19 maja 1987 w Goleniowie, ostatnio stale zamieszkałej w Stepnicy, córce Józefa i Marii). Sąd wzywa spadkobierców, aby w ciągu 3 (trzech) miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili i udokumentowali swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia praw do spadku

Kraj/34436012

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
Google Play App Store

OSLO CONCILIATION BOARD

Extract from complaint currently being dealt with by Oslo Conciliation Board – Dept. 1 Case No. F2025-005377

Complainant: Kredinor Finans As, Postboks 782 Sentrum, 0106 Oslo, Org.Nr. 009.196.28103

Defendant: Krzysztof Grzegorz Bembenik. Sist kjente adresse: Borek Stary 73b, Pl-36-020 Borek Stary, Poland

The Complainant has filed a complaint against the Defendant with Oslo Conciliation Board with a demand for payment of NOK 345313,57 with the addition of interest at the legal rate and legal costs.

The Defendant is ordered to reply to the Conciliation Board in writing by 18.06.2026 stating whether or not the Defendant acknowledges and accepts the Complainant's claim. If a reply has not been delivered prior to the expiry of the stated time limit, judgment by default can be pronounced on the basis of the Complainant's representation of the facts of the case.

As the Defendant has no known address, service will be executed with authority in the Courts Act Section 181. The complaint and order to reply will be deemed to have been legally served when it has been posted at the legal venue for four weeks.

The documents pertaining to the case can be collected from the Conciliation Board's offices at Pilestredet 19, 0164 Oslo, Norway. The documents can be sent to a new address supplied by the Defendant if the Defendant so requests.

Kraj/34435503

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Inowrocławiu, 88-100 Inowrocław, al. Kopernika 7

ogłasza II przetarg nieograniczony w przedmiocie zamówienia pn.:

WYKONANIE ROBÓT BUDOWLANO – REMONTOWYCH W BUDYNKACH SPÓŁDZIELCZYCH ZLOKALIZOWANYCH W INOWROCŁAWIU I REJONIE

1. **Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach** w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 09.06.2026r. do godziny 12.00**. **Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Druga koperta** powinna zawierać ofertę cenową.
2. Otwarcie **OFERT Z DOKUMENTAMI** nastąpi w dniu **09.06.2026r. o godz. 12.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
3. Otwarcie **OFERT CENOWYCH** nastąpi w dniu **11.06.2026r. o godz. 12.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
4. Po otwarciu **OFERT Z DOKUMENTAMI** oraz **OFERT CENOWYCH** zostanie opublikowana na stronie internetowej Zamawiającego informacja z otwarcia, z wyszczególnieniem Wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia oraz zaproponowane przez nich ceny.
5. **Specyfikację istotnych warunków zamówienia** można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni: **www.ksmino.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać
na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

Kraj/34435879

Białobrzegi, dnia 21 maja 2026 r.

ODWOŁANIE PRZETARGU
NA DZIERŻAWĘ NIERUCHOMOŚCI

Działając na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U z 2026r. poz. 399)

Burmistrz Miasta i Gminy Białobrzegi
odwołuje

wyznaczony na dzień 25 maja 2026r. o godz. 10:00 w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białobrzegach przy ul. Pl. Zygmunta Starego 9, w sali konferencyjnej, pierwszy pisemny przetarg nieograniczony na dzierżawę nieruchomości, stanowiącej część działki oznaczonej nr ewidencyjnym 1126/6 o powierzchni 800 m ^{2} położonej w obrębie 0001 Białobrzegi gm. Białobrzegi.

Przyczyną odwołania przetargu jest zmiana decyzji co do terminu przekazania terenu do dzierżawy.

Niniejsze ogłoszenie wywiesza się na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białobrzegach, stronie internetowej urzędu i w Biuletynu Informacji Publicznej Miasta i Gminy Białobrzegi https://bip.bialobrzegi.pl, oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

Burmistrz
Miasta i Gminy Białobrzegi

Kraj/34436042

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pani doktor Elżbiety Jabłonki

Naszej cenionej, długoletniej pracownicy.

Wyrazy współczucia dla

Rodziny oraz Przyjaciół

składają Rada Nadzorcza, Zarząd oraz Pracownicy
NZOZ Medrem-Poliklinika Spółka z o.o. w Opolu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436062

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Syndyk masy upadłości Dafi Transport Spedycja sp. z o. o. w upadłości

ogłasza przetarg pisemny na sprzedaż bazy transportowej- zabudowanej nieruchomości gruntowej w Radomiu, sygn. RA1R/GUp/2/2025

I Przedmiotem przetargu jest nieruchomość gruntowa położona w Radomiu przy ul. Barlickiego 13 obejmująca działkę nr 46 o powierzchni 0,7316 ha zabudowaną budynkiem biurowym o powierzchni użytkowej 230,20 m kw. i budynkiem magazynowym z częścią socjalną o powierzchni użytkowej 488,70 m kw., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi księgę wieczystą nr RA1R/00046328/3, działkę nr 47/1 o powierzchni 0,0600 ha niezabudowaną, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi księgę wieczystą nr RA1R/00176565/6 i działkę nr 47/3 o powierzchni 0,0329 ha niezabudowaną, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi księgę wieczystą nr RA1R/00179704/4, stanowiących funkcjonalną całość. Wartość oszacowania nieruchomości wynosi 3.503.000 zł.

II Cena wywoławcza nieruchomości to 50% wartości oszacowania (3.503.000 zł) i wynosi 1.752.000 zł brutto.

III Opis i oszacowanie nieruchomości oraz warunki przetargu dostępne są w aktach sprawy sygn. RA1R/GUp/2/2025 w Sądzie Rejonowym w Radomiu V Wydział Gospodarczy, ul. Warszawska 1, 26-600 Radom oraz w biurze syndyka przy ul. Biznesowej 9/8, 26-600 Radom. Istnieje możliwość wysłania dokumentów oferentowi na podany adres e-mail. Nieruchomość można oglądać po uprzednim uzgodnieniu terminu z syndykiem drogą elektroniczną,: kowalski51.wk@gmail.com.

IV Oferty należy składać w zamkniętej kopercie z dopiskiem na kopercie „Przetarg sygn. RA1R/GUp/2/2025" wyłącznie za pośrednictwem poczty na adres biura syndyka: ul. Biznesowa 9/8, 26-600 Radom. Przez złożenie oferty rozumie się doręczenie oferty.
Oferta powinna zawierać:
1) dane oferenta – imię i nazwisko, firmę lub nazwę, numer PESEL, numer NIP, numer wpisu do rejestru przedsiębiorców lub inny numer identyfikacyjny, adres miejsca zamieszkania lub siedziby, aktualny odpis z właściwego rejestru, numer konta,na który należy dokonać ewentualnego zwrotu wadium;
2) podpis oferenta lub osób upoważnionych do reprezentowania oferenta zgodnie z odpisem z rejestru;
3) zezwolenia i zgody, jeżeli z uwagi na osobę oferenta są one wymagane przez ustawę lub umowę albo oświadczenie, iż do nabycia przedmiotu przetargu zezwolenia i zgody nie są wymagane;
4) oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami przetargu, spełnieniu i akceptacji jego warunków;
5) oferowaną cenę (określoną w wartości kwotowej) równą co najmniej cenie wywoławczej za przedmiot przetargu;
6) oświadczenie, że oferent zapoznał się lub na własne ryzyko odstąpił od zapoznania się z wyceną przedmiotu przetargu, jego stanem faktycznym i prawnym oraznie wnosi z tego tytułu żadnych zastrzeżeń;
7) dowód wpłaty wadium.
Warunkiem udziału w przetargu jest wpłata wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej przelewem na rachunek bankowy numer: 98 1090 2835 0000 0001 5445 5155; za datę uiszczenia wadium uważa się datę uznania rachunku bankowego.
Termin na składanie ofert i wpłatę wadium upływa dnia17.06.2026.do godziny 15.00.

V Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi w terminie 14 dni od terminu na składanie ofert na posiedzeniu niejawnym w kancelarii syndyka.
W przypadku wpływu więcej niż jednej oferty syndyk jest uprawniony, ale nie zobowiązany do zawieszenia postępowania w sprawie wyboru oferty i ogłoszenia aukcji.
W takim przypadku syndyk zawiadomi pisemnie w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, wszystkich oferentów o wyznaczeniu aukcji, terminie i miejscu przeprowadzenia aukcji, cenie wywoławczej przedmiotu aukcji i minimalnej kwocie postąpienia. Termin aukcji nie może przypadać później niż w ciągu miesiąca od dnia wysłania zawiadomienia o aukcji. Aukcja dochodzi do skutku w przypadku dokonania co najmniej jednego postąpienia. W przypadku bezskuteczności aukcji syndyk podejmie postępowanie w sprawie wyboru oferty złożonej w przetargu i dokona wyboru oferty lub odwoła,unieważni lub zamknie przetarg bez dokonania wyboru.

VI Wybór oferty dokonany przez syndyka wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza.

Syndyk zastrzega możliwość odwołania, unieważnienia lub zamknięcia przetargu bez dokonania wyboru oraz zmianę warunków przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34435656

eprasa.pl 63de103db5

Przyszłość wsi

Jak pomóc rolnikom?

Kolejne dopłaty i rekompensaty dla rolników nie są wystarczającą receptą na kryzys.

Aleksandra Bilewicz*

Polskie rolnictwo od kilku lat znajduje się w coraz głębszym kryzysie, który nasilił się w ciągu ostatniego roku. Jednak w debacie publicznej sytuacja rolników rzadko jest szczegółowo analizowana – najczęściej postrzegani są oni wciąż jako grupa roszczeniowa i beneficjenci sowitych dopłat, którzy nie potrafią nawet docenić otrzymywanego wsparcia. Tymczasem rzeczywistość jest zupełnie inna – sytuacja gospodarstw jest najtrudniejsza od lat i wszystko wskazuje na to, że wiele z nich nie przetrwa kryzysu.

Od kilku lat gospodarstwa znikają w zastraszającym tempie. Między 2010 a 2020 rokiem zniknęło ich około 13 proc. Oznacza to, że w tych latach każdego dnia w Polsce znikało ich około 50. Część została wchłonięta przez większe gospodarstwa, część odrolniona i sprzedawana na działki budowlane, zwłaszcza w pobliżu dużych miast.

Wyniki badań prowadzonych przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH (na próbie 2378 gospodarstw) wskazują, że rolnicy oceniają swoją sytuację najgorzej od lat. Główny wskaźnik koniunktury w rolnictwie za I kwartał 2026 r. jest na najniższym poziomie od 30 lat. Nawet podczas globalnego kryzysu finansowego w 2008 r. czy kryzysu energetycznego w 2022 r. spadki kwartalne tego wskaźnika były mniejsze.

Jakie są przyczyny tej sytuacji? To przede wszystkim postępujący wzrost kosztów środków produkcji – zwłaszcza cen nawozów, które stanowią ok. 25-30 proc. kosztów produkcji podstawowych zbóż. Szacuje się, że od początku roku ceny nawozów azotowych wzrosły o 30 proc., a mocznika o około 40 proc. Do tego dochodzi wzrost cen paliw, ostatnio łagodzony interwencjami państwa. Na wzrosty te wpływ mają m.in. wojny w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie.

Drugą ważną przyczyną są niskie i niestabilne ceny produktów rolnych, uwarunkowane m.in. polityką sieci handlowych, globalną nadpodażą i brakiem koniunktury eksportowej dla niektórych produktów, a także zjawiskiem nożyc cen – które polega szybszym na spadku sprzedaży płodów rolnych niż ceny środków produkcji (energia, paliwo, pasze). Według GUS w marcu 2026 r. ceny skupu podstawowych produktów rolnych (ziarna pszenicy i żyta, żywiec rzeźny: wołowy, wieprzowy i drobiowy oraz mleko krowie) spadły o 11,5 proc. w porównaniu z marcem 2025. Do tego dochodzi trwająca już od kilku lat susza rolnicza, uwarunkowana zmianami klimatu, która prawdopodobnie będzie się utrzymywać, a nawet pogłębiać.

W najtrudniejszej sytuacji są właściciele gospodarstw dużych, powyżej 50 ha i tych skoncentrowanych na uprawie roślin innych niż wieloletnie, szczególnie zbóż (a także rzepaku i buraków), których cena utrzymuje się na wyjątkowo niskim poziomie. Najgorzej wiedzie się rolnikom w środkowej i zachodniej części kraju, gdzie dominuje intensywne rolnictwo. Lepiej wypada produkcja zwierzęca, choć nie każda, bo od lat utrzymuje się trudna sytuacja producentów trzody chlewnej. Co istotne, z badań prowadzonych w SGH wynika, że oprócz producentów roślin wieloletnich stosunkowo najlepiej radzą sobie gospodarstwa mniejsze (do 7ha), o mieszanej produkcji i zróżnicowanych źródłach dochodu, a także te z zachodniej części Polski.

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gorsze położenie dużych gospodarstw roślinnych może wynikać z tego, że postawiły one na monokulturowe uprawy roślin, których cena spadła, podczas gdy środki produkcji zdrożały. Duże gospodarstwa są też bardziej zależne od kredytów. Z kolei małe gospodarstwa utrzymują zwykle bardziej zróżnicowaną produkcję, więc mogą być bardziej odporne na wahania cen. Znaczenie może mieć także posiadanie innych źródeł dochodu.

Mimo tak alarmujących danych, nie wszyscy zadają sobie pytanie, jak ratować rolnictwo. Skrajnie liberalni ekonomiści uznają, że polskie rolnictwo jest niewydajne, zatem można je w zasadzie skazać na zagładę i polegać na żywności importowanej. Takie myślenie jest jednak bardzo krótkowzroczne – opieranie się wyłącznie na imporcie jest ryzykowne z punktu widzenia bezpieczeństwa żywnościowego. Poza tym głosiciele tych tez ignorują środowiskowe i społeczne konsekwencje takiej polityki – m.in. utratę krajobrazu i bioróżnorodności. Znikanie rolnictwa przyczynia się także do dezintegracji lokalnych społeczności i depopulacji.

Dopłaty i rekompensaty dla rolników czy interwencyjny skup nie są wystarczającą receptą na kryzys w rolnictwie. Potrzebne są bardziej systemowe działania, które pomogą przezwyciężyć dominujący sposób myślenia o rolnictwie, zgodnie z którym należy iść w kierunku zwiększania powierzchni gospodarstw, ich specjalizacji oraz mechanizacji.

Małe, wielofunkcyjne gospodarstwa, jako nieprzynoszące zadowalającego dochodu, miały w tej koncepcji ustąpić miejsca wielkoskalowemu rolnictwu opartemu na metodach przemysłowych. Za głosami ekspertów poszła polityka. Średnia powierzchnia gospodarstwa (dziś to niecałe 12 ha) wciąż się zwiększa, a statystyki mówiące, że ok. 50 proc. wszystkich gospodarstw ma poniżej 5 ha, są mylące, gdyż mniejsze gospodarstwa często nieformalnie dzierżawią ziemię tym większym lub pozostają de facto nieaktywne. Liczba gospodarstw drastycznie spada.

Jeśli nie porzucimy paradygmatu modernizacyjnego, każącego myśleć o rolnictwie w sposób jednostronny, polskie rolnictwo może spotkać katastrofa

Tymczasem dzisiejszy kryzys pokazuje ograniczenia tej strategii. Gospodarstwa, zwłaszcza roślinne, które postawiły na jedną czy kilka upraw, radzą sobie z trudem. Wszystko wskazuje na to, że będzie jeszcze trudniej, także dla producentów produktów zwierzęcych. Od 1 maja zaczęła tymczasowo obowiązywać umowa z krajami Mercosur, co zagrozi przede wszystkim producentom wołowiny, drobiu i nabiału. Do tego dochodzi rosnąca konkurencja ze strony innych krajów.

Szansą dla polskiego rolnictwa może być w tej sytuacji konkurowanie jakością i poszukiwaniem nisz rynkowych. A to oznacza wsparcie mniejszych gospodarstw rodzinnych. Jednym z rozwiązań może być wsparcie polskiego rolnictwa ekologicznego, dziś stanowiącego margines produkcji rolnej.

Sektor ten napotyka jednak na poważne bariery w rozwoju. Dla większości polskich konsumentów żywność ekologiczna jest wciąż zbyt droga, choć popyt na nią wzrasta. Rolnicy ekologiczni mają problem w dotarciu do wielkomiejskich konsumentów, którzy gotowi byliby zapłacić za taką żywność. Brakuje także lokalnych przetwórni. Do tego dochodzi trudny proces certyfikacji i związana z nim biurokracja, która sprawia, że niewielu rolników decyduje się na konwersję swojego gospodarstwa. Rolnictwo ekologiczne należy wspierać, lecz nie może to być jedyna droga.

Istnieje jeszcze jednak w Polsce pewna liczba gospodarstw, które nie mają certyfikatu rolnictwa ekologicznego, lecz przy odpowiednim wsparciu mogłyby produkować żywność wysokiej jakości, zbliżoną do ekologicznej. To gospodarstwa produkujące w sposób stosunkowo tradycyjny, na małą skalę, różnicujące uprawy i produkcję zwierzęcą, używające niewielkiej ilości prostych maszyn i sprzedające na lokalnych rynkach. Dla ich właścicieli rolnictwo często nie jest jedynym źródłem utrzymania (co zdarza się zresztą także w przypadku gospodarstw ekologicznych). Już teraz część wielkomiejskiej klasy średniej w ramach alternatywnych sieci żywnościowych zaopatruje się w produkty z takich gospodarstw, a z badań wynika, że znajomość producenta i zaufanie do niego może zastąpić certyfikat.

Według dominującego dotychczas podejścia takie małe i średnie tradycyjne gospodarstwa są skazane na zniknięcie lub funkcjonowanie w całkowitej niszy. Grupa badaczy uczestniczących w ubiegłorocznej międzynarodowej konferencji „Multifunctional farming: landscape, people, food, ecology" na Uniwersytecie Rzeszowskim nie zgadza się z tą koncepcją i postanowiła to wyartykułować. Uważamy, że gospodarstwa tradycyjne, odpowiednio wspierane, mogłyby być istotnym elementem rynku żywności w Polsce. Ich utrata to nie tylko skazanie na dominację żywności z intensywnej hodowli, z użyciem dużej ilości pestycydów i nawozów, ale również utrata bioróżnorodności (bardzo wiele gatunków roślin i zwierząt występuje tylko w tradycyjnym krajobrazie rolniczym), a także cios w lokalne społeczności.

W napisanym wspólnie Manifeście Rzeszowskim (który funkcjonuje jako petycja i można go podpisać) zawarliśmy podpowiedzi, jak można takie gospodarstwa wzmocnić. Zamiast proponować kolejne dotacje, należy podjąć działania, które pozwoliłyby na przebudowę rynku żywności. Należą do nich: zobowiązanie dużych sieci handlowych do wyznaczenia przestrzeni na produkty lokalne; wyznaczenie w miastach stref niedostępnych dla sieci supermarketów, zarezerwowanych dla lokalnej żywności (nie tylko okresowe jarmarki/targowiska, lecz także stałe centra i sklepy); wymóg lub zachęta dla instytucji publicznych (szkoły, szpitale) do zaopatrywania się u lokalnych rolników; rozwój spółdzielczości; tworzenie ram prawnych i ekonomicznych sprzyjających zarówno zakupowi ziemi w celu zakładania nowych gospodarstw, jak i długoterminowym dzierżawom gruntów rolnych; tworzenie warunków w gminach wiejskich sprzyjających powstawaniu rodzinnych zakładów przetwórstwa żywności, takich jak piekarnie, serowarnie czy masarnie; wspieranie hodowców i pasterzy w poprawie jakości gleb; promowanie rolnictwa wspieranego przez społeczność (chodzi o model rolnictwa opierającego się na bezpośrednim kontakcie między producentami i konsumentam).

Rzecz jasna zawarte w Manifeście postulaty są dość ogólne. Wymagają one doprecyzowania w dyskusji z przedstawicielami środowiska naukowego, ekspertami, politykami i, przede wszystkim, samymi rolnikami. Jeśli jednak nie porzucimy paradygmatu modernizacyjnego, każącego myśleć o rolnictwie w sposób jednostronny i krótkowzroczny, polskie rolnictwo może spotkać katastrofa. ●

Aleksandra Bilewicz*

*Socjolożka, antropolożka społeczna, adiunktka w Zakładzie Socjologii Wsi Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Jest autorką min. pracy p.t. „Społem 1906-1939. Idea, ludzie organizacja" (2017).

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

eprasa.pl 63de103db5

Szybka wypłata świadczeń dla ofiar zbrodni nazistowskich z Polski?

Potrzebna polityczna decyzja w Niemczech

Listy do Wyborczej
Piszcie: listy@wyborcza.pl

NIE MAMY JUŻ WIĘCEJ CZASU!

I.

17 czerwca obchodzimy 35. rocznicę podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, a 16 października – taką samą rocznicę polsko-niemieckiej umowy (zawartej w formie wymiany not) o wsparciu finansowym RFN dla ofiar prześladowań nazistowskich i utworzeniu Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie".

25 lat temu, 17 lipca 2000 r., na zakończenie wielostronnych rokowań podpisane zostało w Berlinie Wspólne Oświadczenie, którego rezultatem było stworzenie ram prawnych dla indywidualnych wypłat dla zapomnianych ofiar nazizmu z Europy Środkowej i Wschodniej, w tym ofiar pracy przymusowej. Podobne rozwiązanie uzgodniono kilka miesięcy później z Austrią.

Wypłata ostatnich indywidualnych świadczeń dla żyjących w Polsce ofiar niemieckich prześladowań zakończona została w 2006 r. Dokonywano ich za pośrednictwem niemieckiej Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość" oraz Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie".

Od tego czasu polska fundacja świadczy pomoc organizacyjną i rzeczową na rzecz starzejących się ofiar wyłącznie w bardzo ograniczonym zakresie, w ramach pozyskiwanych grantów. Stan ten jest stronie niemieckiej dobrze znany.

II.

Wspólna deklaracja podsumowująca polsko-niemieckie konsultacje międzyrządowe z 1 grudnia 2025 r. zawiera następujący fragment:

„Rząd federalny przeanalizuje możliwości zapewnienia dodatkowego wsparcia dla polskich ofiar agresji nazistowskiej oraz niemieckiej okupacji Polski w latach 1939–1945".

W wywiadzie udzielonym 28 kwietnia 2026 r. ambasador Niemiec w Polsce, Miguel Berger, ocenił, że „w Niemczech już wszyscy zrozumieli konieczność humanitarnego gestu wobec polskich ofiar niemieckiego nazizmu". Dodał przy tym, że „chodzi tu o absolutnie polityczną decyzję", na którą – jak zaznaczył – musimy jeszcze poczekać.

Przedłużający się okres rozważań po stronie niemieckiej zdaje się nie uwzględniać, że upływ czasu jest nieubłagany, a ofiary stopniowo odchodzą – one nie mają już czasu czekać i pozostawać zakładnikami biurokratycznych przeszkód lub politycznych kontrowersji. Niektórzy mówią wręcz:

„Czekają, aż umrzemy."

Czy można się na to godzić?

III.

Liczba żyjących w Polsce ofiar wymagających pomocy humanitarnej dramatycznie maleje. Obecnie (stan na maj 2026 r.) jest ich już niecałe 50 tys. Jeszcze półtora roku temu było ich około 60 tysięcy.

Formuła świadczeń humanitarnych jest stronie niemieckiej dobrze znana i znajduje praktyczne zastosowanie wobec innych grup żyjących jeszcze ofiar nazizmu.

Propozycja takiego rozwiązania została już przedstawiona stronie niemieckiej na szczeblu rządowym. Obejmowałaby ona:

- indywidualne świadczenie bezpośredniej pomocy humanitarnej, wypłacane dożywotnio w stałej wysokości (miesięcznie lub kwartalnie),
- dodatkowe działania opiekuńcze i rehabilitacyjne dla ofiar znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, realizowane stosownie do konkretnych potrzeb.

Decyzję można podjąć 17 czerwca 2026 r., pierwsze wypłaty dla ofiar zbrodni nazistowskich rozpoczęłyby się już od lipca 2026 r.

Taka formuła nie wymaga od razu ustalenia sumy globalnej niemieckiego wkładu i jego jednorazowej wypłaty. Sumę tę można jednak oszacować, uwzględniając wysokość regularnych świadczeń indywidualnych oraz zmniejszającą się każdego miesiąca (o około 800 osób) liczbę żyjących jeszcze ofiar.

Najważniejsze jest dziś uruchomienie etapowego finansowania w malejących z czasem transzach, aby Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie" mogła jak najszybciej rozpocząć wypłatę indywidualnych świadczeń. Fundacja dysponuje kompletnymi, na bieżąco weryfikowanymi danymi i jest przygotowana do natychmiastowego działania.

IV.

W obecnej sytuacji trudno byłoby zrozumieć i zaakceptować scenariusz, w którym często deklarowana niemiecka odpowiedzialność moralna miałaby paść ofiarą biurokracji lub politycznych manewrów.

35. rocznica podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy jest ostatnim momentem, aby na najwyższym szczeblu rządowym podjęto decyzję polityczną dotycząca potwierdzenia formuły świadczeń humanitarnych dla żyjących jeszcze w Polsce ofiar zbrodni nazistowskich.

Nie ma żadnych obiektywnych przeszkód, by decyzje polityczne zostały podjęte 17 czerwca 2026 r., a pierwsze wypłaty rozpoczęły się już od lipca 2026 r. Dla wielu żyjących ofiar jest to kwestia czasu, którego zwyczajnie już nie mają.

NIE MAMY JUŻ WIĘCEJ CZASU!

- **Mikołaj Skłodowski** – Prezes Zarządu Głównego Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych; urodzony w obozie koncentracyjnym KL Ravensbrück.
- **Stanisław Zalewski** – Honorowy Prezes Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych; uczestnik ruchu oporu, były więzień Pawiaka, KL Auschwitz-Birkenau, KL Mauthausen i Gusen.
- **Czesław Lewandowski** – Prezes Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych; były więzień polityczny niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Stutthof.
- **Leonard Kostera** – Przewodniczący Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez Trzecią Rzeszę.

Członkowie Rady Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie"

- **Jan Barcz** – profesor prawa międzynarodowego, dyplomata – m.in. członek zespołu MSZ uczestniczącego w Konferencji „2+4", negocjującego traktaty polsko-niemieckie 1990-1991 (w tym porozumienie z 16 października 1991 r. i z 2000 r. w sprawie pomocy dla ofiar zbrodni nazistowskich), były Ambasador RP w Wiedniu.
- **Waldemar Czachur** – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, germanista i niemcoznawca; współinicjator i współredaktor Biuletynu Niemieckiego.
- **Jerzy Kranz** – profesor prawa międzynarodowego i dyplomata; były podsekretarz stanu w MSZ i były ambasador RP w Republice Federalnej Niemiec; główny polski negocjator w wielostronnych rokowaniach z Niemcami i z Austrią w sprawie świadczeń dla byłych pracowników niewolniczych i przymusowych niemieckiego narodowego socjalizmu (2000)
- **Agnieszka Łada-Konefał** – politolożka i niemcoznawczyni; zastępczyni dyrektora Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich (Deutsches Polen-Institut) w Darmstadt.
- **Cezary Obracht-Prondzyński** – profesor socjologii i antropologii społecznej; działacz społeczny i animator kultury.
- **Rafał Żytyniec** – kulturoznawca i muzealnik; dyrektor Muzeum Historycznego w Ełku.

Zarząd Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie"

- **Jakub Deka** – Przewodniczący Zarządu

Agnieszka Dzierżanowska – Sekretarz Zarządu

Warszawa, dnia 14 maja 2026 r.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34436010

W SPRZEDAŻY

GASLIGHTING, czyli manipulacje w naszych relacjach
Rodzice to robią dzieciom, kobiety kobietom, mężczyźni kobietom, i na odwrót

PSYCHOLOGIA: Powrót do matki

URODA: Rytuały w menopauzie

DAVID ATTENBOROUGH kończy 100 lat

DWIE OKŁADKI DO WYBORU!

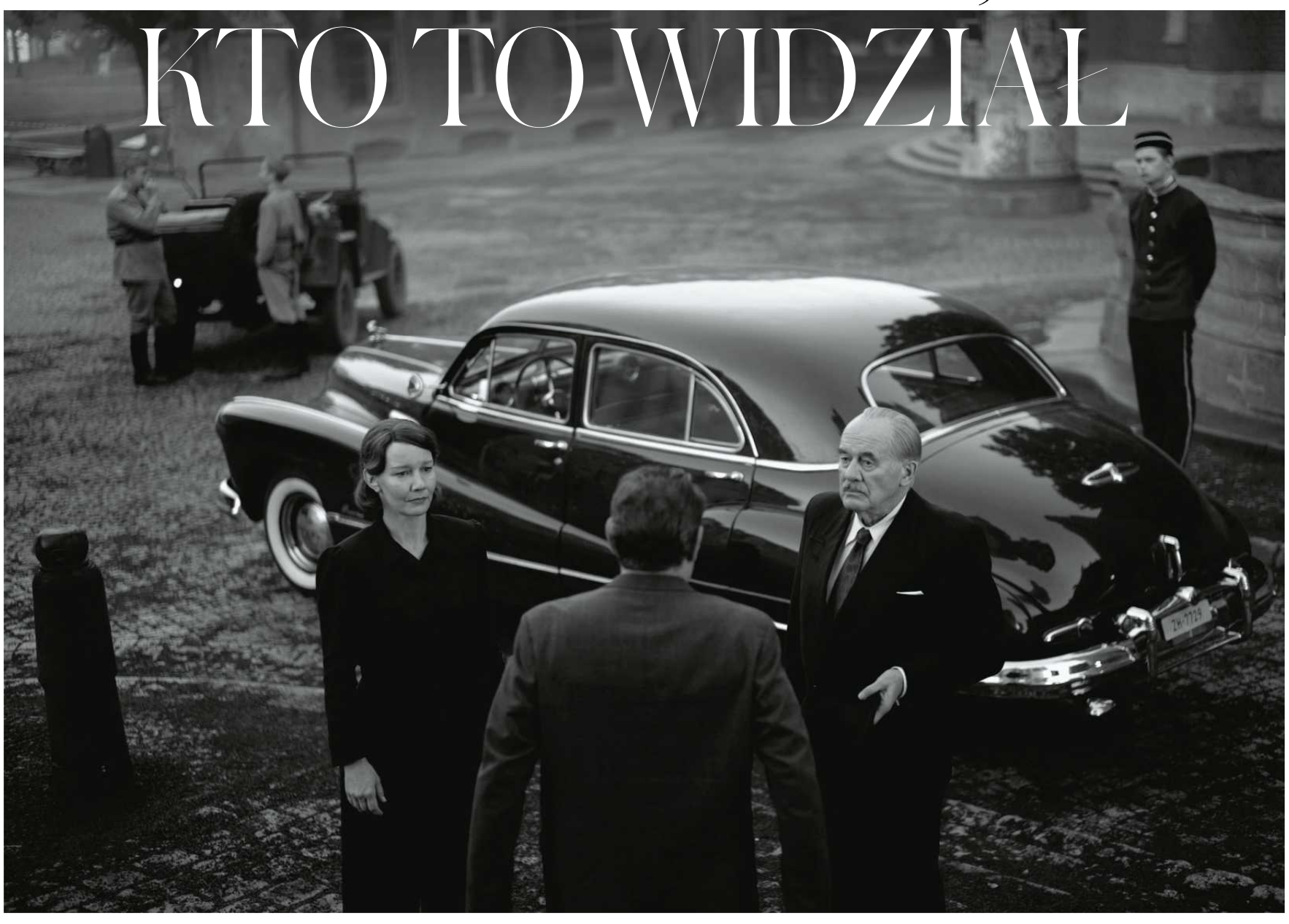
wysokieobcasy extra

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Paweł Pawlikowski z Cannes dla „Wyborczej”

ŁZY MANNA, KTO TO WIDZIAŁ

• **Sandra Hüller jako Erika Mann i Hanns Zischler jako Thomas Mann w filmie „Ojczyzna”**
FOT. AGATA GRZYBOWSKA

– **To fikcja, fantazja.** Wziąłem skrawki prawdziwych historii i ulepiłem z nich coś własnego.

ROZMOWA Z
PAWŁEM PAWLIKOWSKIM
reżyserem, którego najnowszy film „Ojczyzna” jest poważnym kandydatem do Złotej Palmy w Cannes

ANNA TATARSKA: Po premierze „Ojczyzny” w Cannes, podczas konferencji prasowej, powiedział pan, że to pana najbardziej osobisty film. Dlaczego?
PAWEŁ PAWLIKOWSKI*: To stało się przez przypadek. Myślę, że chodzi o to, jak czuje się na początku Klaus, pisarz, syn Thomasa Manna. Wiele osób może się z jego stanem ducha utożsamić. Ale „Ojczyzna” to też opowieść o starszym człowieku, niewiele starszym ode mnie, który próbuje zrozumieć świat. Zadaje pytanie, jak radzić sobie ze stratą bliskiej osoby i raną, która po tej stracie pozostała, gdy jednocześnie trzeba zadbać o tyle codziennych drobiazgów. Różne tropy, które pojawiają się w tej opowieści, są mi dobrze znane.

Życie w cieniu ojca, próba ucieczki z tej sytuacji – to też?
– Nie do końca. Moi zmarli rodzice są mi bardzo bliscy. Wciąż pozostają dla mnie taką bazą. Nie byli może najlepszymi rodzicami, ale byli wspaniałymi ludźmi i wciąż czuję ich obecność. Dzięki Bogu, że ją czuję. Dzięki temu wiem, kim jestem.

Trudno nie myśleć o „Ojczyźnie” jako o domknięciu cyklu, do którego należą również „Ida” i „Zimna wojna”. Czy to jest projekt, który pan zaplanował, swoista trylogia?
– Nie planowałem. To przyszło później. Zawsze interesowały mnie opowieści, w których kontekst historyczny, jak w „Idzie” czy „Zimnej wojnie”, spotyka się z intrygującą historią prywatną.

Najpierw pojawia się myśl: czy z tego mógłby powstać film? Zadałem sobie to pytanie, gdy czytałem o Thomasie Mannie. O tym, jak po wojnie przyjechał do Niemiec, które już były podzielone na wschodnie i zachodnie, i chciał w tamtym świecie funkcjonować bez wybierania stron, bez opowiadania się za konkretną narracją.

Do tego doszła tragedia z udziałem jego syna, Klausa Manna. Elementy do filmu powoli zaczęły się układać. Potem podjąłem decyzję, że będę musiał nieco „poprzesuwać” bohaterów, a ostatecznie zastąpić żonę Manna, Katię, jego córką Eriką, która w rzeczywistości nie towarzyszyła mu podczas tej podróży.

Zawsze interesowały mnie opowieści, w których kontekst historyczny, jak w „Idzie” czy „Zimnej wojnie”, spotyka się z intrygującą historią prywatną

PAWEŁ PAWLIKOWSKI

No właśnie, bohaterowie tego filmu to postacie historyczne. Ale sytuacje, które oglądamy na ekranie, niekoniecznie wydarzyły się naprawdę.
– Thomas Mann rzeczywiście nie przyjechał na pogrzeb syna, z tą różnicą, że był wówczas w Sztokholmie, a nie w Niemczech. Gustaf Gründgens, były mąż Eriki, to postać historyczna, ale nigdy nie przyszedłby na wykład Manna. Betty, ko 20260515 chanka Eriki, też by się tam raczej nie pojawiła.

To film fabularny, który jest fikcją, fantazją. Wziąłem skrawki prawdziwych historii i ulepiłem z nich coś własnego.

Hans i Erika nie byli bliźniętami, ale tak się na nich mówiło: „bliźniaki”, bo byli ze sobą bardzo blisko. Hans był homoseksualnym mężczyzną, Erika była najprawdopodobniej biseksualna. On poślubił jej kochankę, ona wyszła za mąż za Gründgensa, który wcześniej był z Klausem.

Republika Weimarska była równie bogata w skandale, co współczesność. A życie rodziny Mannów to psychologicznie bardzo ciekawy materiał.

Film otwiera poruszająca scena rozmowy telefonicznej pomiędzy Eriką a Klausem. Ją tylko słyszymy w słuchawce, jego widzimy – siedzi na podłodze hotelowego pokoju w Cannes. Ta rozmowa jest brzemienna w znaczenia, pada tam wiele egzystencjalnych pytań. Pośród nich to: „Czy jeszcze w ogóle w coś wierzysz?”. Jak pan by na to pytanie odpowiedział?
– To interesujące pytanie, ale nie znam na nie odpowiedzi. Wydaje mi się, że nadzieja przychodzi i odchodzi. Ale zawsze mamy nadzieję, że ona istnieje. Klaus mówi jeszcze jedną rzecz: „Kiedy to był ostatni raz, gdy coś czułaś? Jakieś pożądanie, poczucie piękna, transcendencji?” On był w głębokiej depresji. Żył poniekąd na ziemi niczyjej, uzależniony od narkotyków i alkoholu. Był też niespełniony jako autor, bo w tamtym momencie „Mefista” jeszcze nie opublikowano. Nie do końca wiedział, w jakim chce pisać języku, nie wiedział, kto jest jego odbiorcą i czy w ogóle go ma.

Jego ojciec, Thomas Mann, laureat literackiego Nobla, miał swoich wiernych czytelników, a Klaus był zagubiony w każdym tego słowa znaczeniu.

Czy filmowy Thomas Mann jest tchórzem? W pewnym momencie, podczas wizyty w Weimarze, ktoś prosi go, by powiedział coś o obozie w Buchenwaldzie, ale nie robi tego.

eprasa.pl 63de103db5

– Nie, on jest po prostu taki jak my. Ja też jestem tchórzem. Nie wiem, co bym zrobił na jego miejscu. Nie zawsze byłem wystarczająco empatyczny. Wszyscy bohaterowie budzą tu jakieś wątpliwości, a jednocześnie robią wrażenie.

W „Ojczyźnie" są dwie główne role, ale cała obsada wydaje się dobrana w punkt. Nawet małe epizody zostają w pamięci.
– Miałem wspaniałą ekipę aktorską. Rzeczywiście, nawet najmniejsze role są tu wyjątkowe. Na przykład Joachim Meyerhoff, który wciela się w Gründgensa. Powiedziano mi, że to ekscentryk, który pisze powieści i nie lubi kina. „Nie lubi kina? Świetny wybór!". Od razu mi się spodobał. Świetnie się z nim pracowało. Był zdyscyplinowany i plastyczny. Przeżył chyba siedem dubli sceny policzkowania i nie narzekał.

Albo dwaj bracia Wagnerowie: nie miałem pojęcia, że Theo Trebs jest w Niemczech tak wielką gwiazdą, Jamesem Deanem współczesnego kina.

Pan zbudował sobie przez te lata taką filmową rodzinę, ludzi, do których wraca pan przy kolejnych projektach.
– Tak, bo sobie ufamy. W tym przypadku miałem też młody zespół producencki z Haka Films, z którym wcześniej nie pracowałem. Niezbyt często spotykam młodych ludzi, więc wyobrażałem sobie, że oczywiście są oni roszczeniowymi obibokami, ale nic z tych rzeczy. To naprawdę dodaje człowiekowi skrzydeł, gdy otacza go taka pełna energii, odpowiedzialna i zaangażowana grupa, dla której to nie jest po prostu kolejna fucha.

Pamiętam, że poprosiłem jedną z asystentek produkcji, by zajęła się tematem statystów. Zwykle robi się to dużo później, parę tygodni przed startem. Po prostu przychodzi ten, kto jest dostępny. Ale mnie zależało na bardzo konkretnych twarzach, twarzach z epoki, tak aby film był bardziej wiarygodny. Miesiące przed startem planu jeździliśmy więc po Legnicy, Wrocławiu, Bielsku-Białej, robiąc bardzo szczegółowe castingi.

Na planie lubię czasami pójść za intuicją, zdarza mi się spontanicznie wymyślić jakąś scenę. Ale bazę tego filmu zbudowaliśmy bardzo starannie. Miesiące szukania idealnych lokacji, statyści, aktorzy... no właśnie, jeśli chodzi o aktorów, to ciekawostką jest to, że Hanns Zischler oprócz tego, że jest doskonałym aktorem, intelektualistą i autorem świetnych książek, w tym doskonałej pozycji o nawykach kinowych Franza Kafki – był głosem Manna w opartym na jego dziennikach podcaście. Doskonale więc już Manna znał.

Kiedy spotkałem zaś Augusta Diehla, który gra Klausa, okazało się, że jest jedną z niewielu osób, które czytały jego książki i to dla przyjemności. Jego wiedza pomogła nam w pracy nad otwierającą sceną, w której Klausa poznajemy. Była ona wcześniej nieco drętwa, a on wprowadził w nią element niemal jazzowej improwizacji. Zrobiliśmy oczywiście kilka dubli, ale do filmu weszło pierwsze ujęcie. Od początku na to liczyłem, bo było idealne. Wiele niezwykłych zbiegów okoliczności.

Miewał pan już wcześniej swoje aktorskie muzy. Czy nową muzą Pawła Pawlikowskiego jest Sandra Hüller?
– Sandra nie znosi głupców ani wśród dziennikarzy, ani wśród reżyserów. Nie od razu mi zaufała, bo jest bardzo niezależna, i ma własne zdanie.

Erika to skomplikowana postać, a Sandra to aktorskie zjawisko. Byłem zachwycony tym, jak intensywnie jest obecna na ekranie. Nie ma w tym żadnej egzaltacji, teatralności, jest to skromne, ale mocne. W jej występach jest też coś magicznego. Były momenty, że zapominałem, że to ja ją reżyseruję, że to jest film. Nie można było oderwać od niej oczu.

Dużo mówi się o tym, jak czytać ten film w odniesieniu do kwestii społecznych czy politycznych, ale dla mnie to też niezwykle osobista historia o dwójce ludzi, którzy choć bardzo się kochają, to nie są w stanie ze sobą rozmawiać.
– Nie potrafią się komunikować, to prawda. Cóż, ja też nie jestem najlepszy w wyrażaniu uczuć i emocji. Pochodzę z niezbyt emocjonalnego pokolenia. A Thomas Mann był znany ze swojego chłodu. Trudno mi sobie wyobrazić go płaczącego. W jednej ze scen filmu pojawia się taki emocjonalny moment między nim a Eriką. Śmiałem się, że to będzie skandal na całe Niemcy. Łzy Thomasa Manna – kto to widział!

We wspomnianej „łzawej" scenie ważną rolę odgrywa kompozycja Bacha, ale w całej „Ojczyźnie" muzyka jest znacząca.
Ten Bach powraca w moich filmach. Muzyka jest dla mnie częścią procesu twórczego, towarzyszy mi podczas pisania scenariusza. Nie wierzę w muzykę czysto ilustracyjną, efektową. Dopiero gdy wyobrażę sobie scenę, w której muzyka ma sens, zaczynam szukać utworów, które mogłyby ją dopełnić. W tym filmie, gdy Mannowie odwiedzają Frankfurt, słyszymy taki „nazistowski pop", bardzo chwytliwe piosenki.

Poprosiłem mojego przyjaciela Marcina Maseckiego, by dodał im trochę życia poprzez nowe aranżacje. No i moja ulubiona aktorka Joanna Kulig śpiewa na scenie po niemiecku.

FOT. PAP/EPA/TERESA SUAREZ

*Paweł Pawlikowski

• reżyser, scenarzysta, producent. Obywatel świata, mieszkał i tworzył w wielu krajach. Laureat Oscara za „Idę" w 2015 roku (Najlepszy Film Nieanglojęzyczny).

• „Ojczyzna" to jeden z faworytów do Złotej Palmy na tegorocznym festiwalu w Cannes. Pawlikowski opowiada historię noblisty Thomasa Manna i jego córki Eriki, którzy w 1949 roku wracają do poranionej ojczyzny. Zmierzą się nie tylko z trudnym dziedzictwem, ale i własnymi skomplikowanymi emocjami. To wysmakowane estetycznie kino drogi, w którym wielkie tematy historyczne spotykają się z intymnymi historiami bohaterów, a prawda i fikcja przeplatają wedle wytyczonych przez reżysera zasad. W głównych rolach wystąpili: legendarny niemiecki aktor, pisarz i znawca Manna, Hanns Zischler, oraz Sandra Hüller, której za występ u Pawlikowskiego krytycy już zaczynają wróżyć kolejną oscarową nominację.

„Ojczyzna" Pawlikowskiego w polskich kinach od 19 czerwca.

A jednak w „Ojczyźnie" najgłośniej wybrzmiewa cisza. I to z niej, raz na jakiś czas, z tym większą siłą, wyłaniają się emocje. Wydaje mi się, że sposób opowiadania obrazem przeszedł w pana filmach pewną ewolucję.
– „Ida" była bardzo statyczna, przypominała serię fotografii. „Zimna wojna" – o wiele bardziej dynamiczna, pełna muzyki, no i miała bardzo energetyczną bohaterkę. Kamera to oddawała.

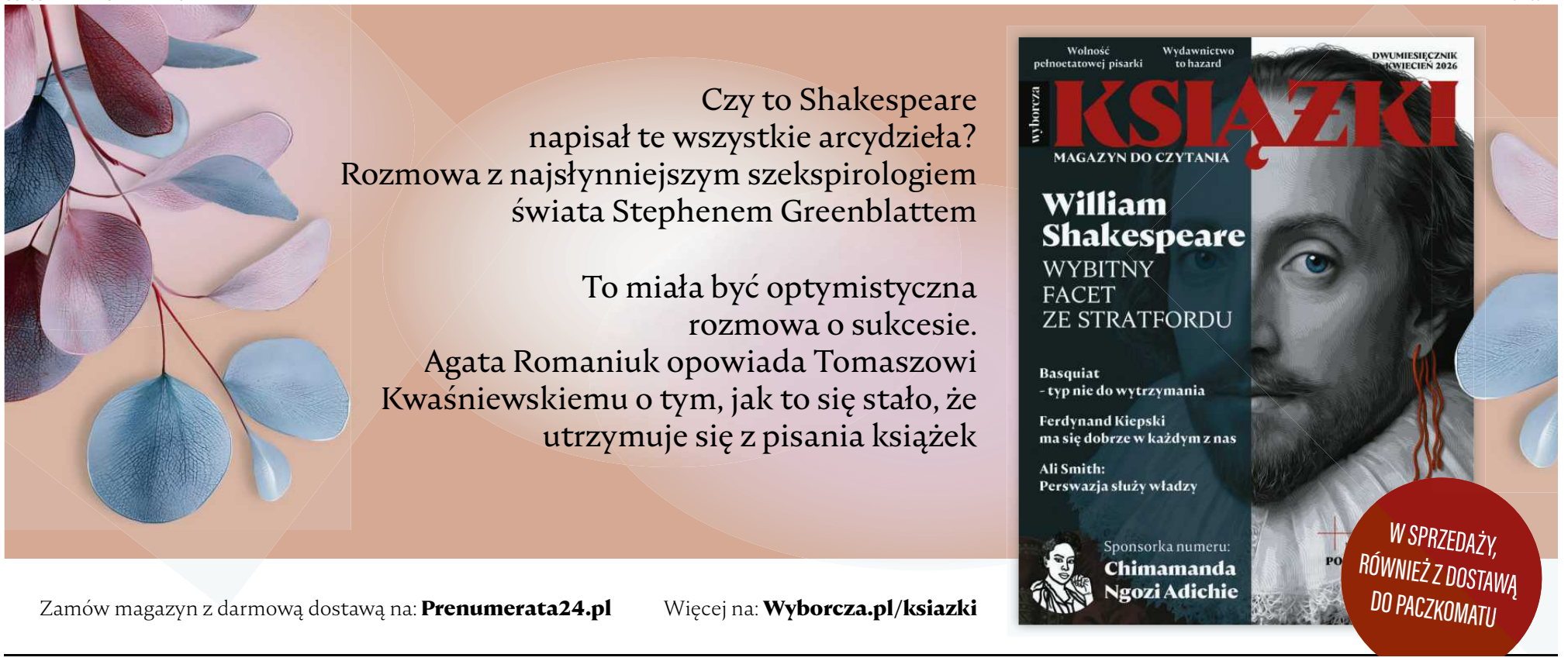
Tu kamera również się rusza, szczególnie podążając za Eriką. Ruch kamery jest zawsze motywowany sytuacją, a nie jakimś abstrakcyjnym, artystycznym wyborem. Interesuje mnie to, co jest właściwe dla danej sceny. Nie używam wizualnych zabiegów po to, by wyciągnąć od widowni jakąś konkretną reakcję. Po prostu pokazuję im świat.

Dziś mocniej wierzę w obrazy niż słowa. Odpowiedni kadr i światło, właściwa twarz, dobry występ. Nie trzeba nic przegadywać, wpychać na siłę widowni. Właśnie przez to, że na pierwszy rzut oka wszystko na ekranie jest takie proste, to chwile, gdy dzieje się coś więcej, odbieramy intensywnie.

A czuje pan, że w czerni i bieli ma większą wolność?
– Może nie wolność, ale ja po prostu nie wiem, jak wtedy wyglądały kolory. Gdy oglądam filmy z epoki, często paleta barw wydaje mi się dość przypadkowa. Ja ten świat pamiętam jako czarno-biały, w tamtych czasach fotografie i filmy również realizowano w czerni i bieli. To pomaga.

Skoro mowa o prostocie: w Cannes lokalną sensacją stał się czas trwania „Ojczyzny". Film trwa tylko 82 minuty.
– Mam tendencję do kondensacji. Staram się nie kręcić niepotrzebnych scen. Stawiam na takie, które rezonują z publicznością. Ważne, by film został z widzem. Oglądałem na festiwalach te długie filmy z wieloma zakończeniami, pełne różnych sztuczek i myślałem sobie: „Nie dało się tego wyciąć?" (śmiech). Tyle wokół hałasu, ruchu, kolorów. Prostota daje mi etyczną i estetyczną przyjemność. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34435722

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**
1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

BLOKOWISKO PRZY PUSZCZY

Wjeżdżających do Płociczna-Tartaku, wsi otoczonej krystalicznie czystymi jeziorami i Puszczą Augustowską, wita baner: „Stop blokowisku. Mieszkańcy mówią: nie!".

MACIEJ CHOŁODOWSKI

Granica między wsiami Płociczno-Osiedle, Płociczno-Tartak i Gawrych Ruda w podlaskiej gminie Suwałki jest niezauważalna. Te dwie ostatnie zlewają się ze sobą – domy jednorodzinne oddziela tylko niewielka asfaltowa uliczka, z której widać pozostałości po tartaku wzniesionym przez Niemców w czasy I wojny światowej.

CZUJĄ SIĘ OSZUKANI

Do Augustowa jest stąd nieco ponad 20 kilometrów, do Białegostoku – około 120. Większość mieszkańców żyje tu z turystyki. Niektórzy dojeżdżają do pracy do oddalonych o około 10 km Suwałk.

W Płocicznie-Tartaku mieszka nieco ponad 200 osób, w Płocicznie-Osiedlu – 540, a w Gawrych Rudzie – ponad 370. W zdecydowanej większości to przyjezdni, którzy osiedlili się tu zwabieni urokiem miejscowych lasów, jezior, stawów, siedlisk ptaków – terenami cennymi przyrodniczo i wymagającymi ochrony, położonymi w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska i Puszcza Augustowska oraz obszaru chronionego krajobrazu Puszcza i Jeziora Augustowskie.

– Dwadzieścia czteropiętrowych bloków na nieco ponad sześciu hektarach po byłym tartaku w centrum naszej wsi może zmienić całkowicie charakter tego całego obszaru. Mowa jest o zabudowie wielorodzinnej, która będzie obciążeniem dla infrastruktury i otoczenia – z niepokojem mówi Iwona Czerniawska, od ponad dwóch lat sołtyska Płociczna-Tartaku, z zawodu ekonomistka.

Tego samego zdania jest około 600 mieszkańców tej okolicy, którzy podpisali się pod protestem przeciwko powstaniu blokowiska. Podpisy wciąż są zbierane.

Sołtyska Czerniawska z wyrzutem podnosi w imieniu wszystkich protestujących: – Czujemy się przez wójta Suwałk oszukani. Byliśmy pewni, że na tym terenie po tartaku będą szeregówki, tak powtarzał wójt. Zgadzamy się na domy jednorodzinne wolnostojące, no ale nie na czteropiętrowe blokowisko na ponad tysiąc mieszkańców.

Wspomina o zagrożeniach, nie tylko dla środowiska, związanych z budową tego osiedla: – Koszt rozbudowy tej całej infrastruktury w praktyce przerzucony zostanie na wszystkich mieszkańców gminy. W podatkach oraz cenie wody i ścieków. Już dziś te opłaty należą do jednych z największych w regionie.

WÓJT PRZYCIĄGA NOWYCH MIESZKAŃCÓW

W ogromnym tartaku Niemcy wykorzystywali drewno z Puszczy Augustowskiej. Wyrosła przy nim osada – Tartak, zamieszkana dawniej przez leśników, drwali i robotników tartacznych. Dotąd pozostały po nich domy-bliźniaki. Przed czterema laty teren po tartaku przejęła spółka budowlana Grupa Izoterm. Stało się tak po tym, jak ostatni właściciele ogłosili upadłość. – Jako gmina chcieliśmy ten teren przejąć w przetargu od syndyka pod osiedle domów jednorodzinnych, ale firma Izoterm przebiła naszą ofertę – przypomina wójt gminy Suwałk Zbigniew Mackiewicz.

To on wydał decyzję środowiskową, zgodnie z którą w ciągu dziesięciu lat może tu powstać aż 20 bloków – bez konsultacji z mieszkańcami czy dyrekcją Wigierskiego Parku Narodowego.

Dlaczego wójt Mackiewicz wspiera pomysł budowy osiedla w Płocicznie-Tartaku? – Na moje prywatne opinie nie ma tu miejsca. Ja tylko proceduję zgodnie z istniejącymi przepisami wniosek inwestora na budowę bloków – tłumaczy.

Firma Izoterm starała się o pozwolenie na budowę korzystają ze specustawy mieszkaniowej z 2018 r., nazywanej „lex deweloper". To przepisy umożliwiające inwestycje mieszkaniowe niezgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, jeśli zgodzi się na to gmina. Pozwala to na szybszą realizację osiedli, np. na terenach poprzemysłowych.

Wójt Mackiewicz liczy, że w blokach zamieszkają osoby spoza gminy, a ci, którzy planowali wyjazd – w związku z nową mieszkaniową ofertą – na to się nie zdecydują. Wylicza pozytywy, jakie mają się wiązać z tą inwestycją. – Wpisuje się w strategię rozwoju gminy, której zależy na przyciąganiu nowych mieszkańców. Zapewnią rozwój gminy, bo będą płacić podatki, ich dzieci będą chodzić do tutejszej szkoły i nie trzeba będzie jej w przyszłości zamykać, jeśli niż demograficzny będzie się utrzymywał – mówi.

Inwestycja przewiduje budowę 450-480 mieszkań, w których miałoby zamieszkać ponad tysiąc osób (protestujący wspominają nawet o 1,8 tys.). Parkingi zaprojektowano na 700 samochodów.

Jeszcze w lutym – po wniosku spółki Izoterm i po zasięgnięciu opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, Wód Polskich, Lasów Państwowych – władze suwalskiej gminy stwierdziły, że jeśli chodzi o budowę tego osiedla, nie ma potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. A dokładnie w odniesieniu do budowy przez Izoterm m.in.:

- 16 budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- 2 budynków handlowo-usługowych,
- 4 budynków mieszkalno-usługowych,
- 2 garaży podziemnych,
- 2 zbiorników retencyjnych otwartych,
- przepompowni ścieków,
- zatoki przystanku komunikacyjnego,
- stacji transformatorowych.

Wójt przed wydaniem zgody na budowę tego osiedla nie konsultował jej z Wigierskim Parkiem Narodowym. Dlaczego? Mackiewicz odpowiada, że przepisy tego nie przewidują.

MIESZKANIA MOGĄ BYĆ BARDZO DROGIE

Do miejscowego tartaku biegła kolej wąskotorowa zwożąca drzewo z wyrębów. Teraz to atrakcja turystyczna, objęta ochroną konserwatorską. Przy wagonach-eksponatach, w muzeum zlokalizowanym na początkowej stacji tej kolejki, spotykam się z 63-letnim Maciejem Ambrosiewiczem.

– Z założenia ustawa „lex deweloper", którą wykorzystuje Izoterm do budowy tych bloków, miała służyć nasyceniu głodu mieszkaniowego. Ale w tych naszych trzech wsiach takiego głodu jednak nie ma – komentuje plany budowy blokowiska. Wraz z żoną przeniósł się 28 lat temu z Suwałk do Gawrych Rudy. Z zawodu jest konserwatorem zabytków. Pracuje jako kierownik Muzeum Wigier, placówki Wigierskiego Parku Narodowego.

Przywołuje zapisy studium zagospodarowania przestrzennego z 2020 r. dla tych terenów, z którymi – jak mówi – sprzeczne są zamierzenia inwestora, a zatem nie powinien on korzystać z ustawy „lex deweloper", a więc budować bloków w trybie uproszczonym (bez uwzględnienia zaleceń środowiskowych). Zgodnie ze studium tereny te mają przede wszystkim charakter tu-

Inwestycja przewiduje budowę 450-480 mieszkań, w których miałoby zamieszkać ponad tysiąc osób (protestujący wspominają nawet o 1,8 tys.)

eprasa.pl 63de103db5

• **Mieszkańcy są przeciwni powstaniu blokowiska we wsi Płocicz-no-Tartak**

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

rystyczny i powinny mieć odpowiadającą mu zabudowę, a taką – jak zaznacza – nie są czteropiętrowe bloki.

Jak wskazuje Ambrosiewicz, obszar, na którym Izoterm chce postawić blokowisko, styka się ze szlakiem migrujących zwierząt. Występuje tu ponad 20 gatunków ptaków, w tym trzy wpisane do z Czerwonej Księgi, a więc objęte szczególną ochroną. Jest też m.in. siedem gatunków nietoperzy (ssaków chronionych). Na styku terenu otwartego oraz leśnego przebywają tutaj sarny i jelenie, które starają się nie wchodzić w bezpośredni kontakt z licznymi wilkami.

– Trzeba zrobić analizę migracji zwierząt czy sprawdzić, jak wygląda przemieszczanie się nietoperzy – wskazuje Ambrosiewicz. – Ta zabudowa będzie emitowała też zanieczyszczenia powodowane światłem, hałasem, zrzutami opadowymi nasączonymi substancjami ropopochodnymi np. do jezior.

I dodaje: – Jeśli ktoś przyjechał tu, aby zamieszkać z dala od Żoliborza czy Ursynowa, to nie po to, aby znowu żyć na blokowisku.

Trzy lata temu w Płocicznie-Tartaku wraz żoną osiadł 39-letni Jakub Paszkowski, z zawodu inżynier sanitarny. Pochodzi z Suwałk. Z małżonką mieszkał przez lata w jednym z białostockich blokowisk. Ostatecznie oboje osiedli w Płocicznie-Tartaku w poszukiwaniu spokoju, zauroczeni przyrodniczymi walorami tych obszarów. Dom Paszkowskich przylega do terenu przyszłego osiedla. Stoi na jednej z działek, która jeszcze przez byłych właścicieli tartaku została wydzielona na sprzedaż. – Tęskniliśmy za terenami, z których pochodzimy. Chcieliśmy, aby tutaj wychowywały się nasze dzieci, w ciszy, spokoju, w otoczeniu lasów. Teraz mówią nam, że mamy wrócić na blokowisko – nie kryje rozczarowania Paszkowski.

Przypuszcza: – Ten pomysł inwestora to próba wciśnięcia osiedla w teren przyrodniczo bardzo cenny. To spowoduje, że mieszkania tu będą bardzo drogie. Podejrzewam, że ceny mogą sięgnąć 15 tys. zł za metr. Dla przykładu w Suwałkach to 7,5-9 tys. zł.

INWESTOR O NAJLEPSZEJ ALTERNATYWIE

Siedziba firmy Izoterm sąsiaduje z terenem przyszłego osiedla, na którym zza ogrodzenia widać wśród zarośli pozostałości po tartacznych budynkach. Główna hala produkcyjna już kilka lat temu została zlikwidowana.

Prezes Izotermu Michał Mostowski nie chce spotkać się ze mną w cztery oczy. W rozmowie telefonicznej pytany, dlaczego akurat w tym miejscu chce wybudować osiedle bloków, odpowiada: – Bo to jest najlepsza alternatywa dla tego terenu. Zgodnie z obowiązującym planem miejscowym to teren przemysłowo-usługowy. Jest mocno zdegradowany po stu latach pracy tartaku. Uważam, że jego przekształcenie na tereny mieszkaniowe wpłynie tylko i wyłącznie na jego poprawę.

Zapewnia: – W żaden sposób nie naruszymy terenów przyległych. Mamy na to opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z 14 stycznia, wydaną na etapie uzgadniania koncepcji. Znajduje się w nim stwierdzenie: „nie zachodzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko".

I podnosi, podobnie jak wójt: – To kameralne osiedle jedynie wpłynie na rozwój tej miejscowości i całej gminy oraz poprawi funkcjonowanie mieszkańców okolicy. Ponad 50 procent tego terenu pozostanie biologicznie czynnych.

W opinii eksperckiej dotyczącej ładu przestrzennego w miejscowości Płociczno-Tartak, w związku z planowaną budową tutaj osiedla mieszkaniowego, dr Krystyna Ilmurzyńska z Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej napisała: „W obecnym kształcie projektowane założenie odbiega od charakteru miejscowości z uwagi na odmienność intensywności zabudowy i zasad zagospodarowania terenu w stosunku do otoczenia. Projektowana zabudowa różni się znacznie pod względem skali i formy od zabudowy istniejącej w miejscowości".

Nadmieniła: „Proponowane zagospodarowanie terenu inwestycji nie harmonizuje z przyległymi przestrzeniami publicznymi. Realizacja inwestycji trwale zmieniłaby charakter miejscowości i jej ład przestrzenny i społeczny. Ponadto wysokość, forma i usytuowanie budynków, stwarzałyby zagrożenie dla walorów krajobrazowych końcowej stacji Wigierskiej Kolei Wąskotorowej".

Adam Juchnik, dyrektor RDOŚ w Białymstoku, złożył do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Suwałkach wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji środowiskowej wójta zezwalającą na budowę tego osiedla. Zwrócił uwagę, że i podstawy prawne, i cała procedura były prowadzone na podstawie przepisu prawa właściwego dla budowy parkingów, zaś decyzja wójta odnosiła się do budowy 22 budynków. W całej procedurze – jak zauważa – nie zwrócono się o zgodę na lokalizację takiej inwestycji do władz Wigierskiego Parku Narodowego, a przepisy specustawy mieszkaniowej („lex deweloper"), w oparciu o którą ta inwestycja ma być realizowana, zgody takiej wymagają. Otulina parku narodowego „stanowi obszar podlegający ochronie przed zabudową, a reglamentacja możliwości budowlanych podyktowana jest uzgodnieniem danej inwestycji w kontekście zagrożenia zewnętrznego, jaki może stanowić w stosunku do przyrody parku".

Piotr Pieczyński, zastępca dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego mówi: – Dotychczas w otulinie mieliśmy do czynienia z zabudową wiejską. Nowe blokowisko może stanowić zagrożenie zewnętrzne dla przyrody parku. Zwiększona penetracja, intensywny ruch samochodowy, spływ powierzchniowy wiąże się z zanieczyszczeniem jeziora Staw połączonego z jeziorem Wigry.

ZMIANY WE WNIOSKU

Protestujący przeciwko blokowisku z prośbą o interwencję wystąpili do Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Pomoc w rozwiązaniu problemu zadeklarował suwalski poseł KO Jacek Niedźwiedzki.

Tymczasem w ostatnim tygodniu kwietnia Izoterm wyszedł naprzeciw oczekiwaniom konserwatora zabytków, który zgodził się na tę inwestycję w kształcie założonym w projekcie, i dokonał zmian w swoim wniosku. W strefie oddziaływania konserwatorskiego, a więc kolejki wąskotorowej, w projekcie obniżono wysokość bloków z blisko 14 metrów do niecałych 12 metrów oraz zrezygnowano z płaskich dachów na rzecz dwuspadowych lub wielospadowych. Ponadto odsunięto drogę od parowozowni (wpisanej do rejestru zabytków), zapowiedziano wykonanie nasadzeń od strony kolejki wąskotorowej i wykonanie elewacji bloków z tradycyjnych materiałów wykończeniowych w kolorystyce nawiązującej do lokalnej zabudowy.

Sołtyska Płociczna-Tartaku: – Te korekty nic nie zmieniają, jeśli chodzi o nasz sprzeciw dotyczący budowy tego blokowiska.

Na razie wszyscy zainteresowani inwestycją czekają na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

eprasa.pl 63de103db5

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

dr Marek Wasiluk*

...trądziku z przesuszaniem skóry

Osoby mające cerę trądzikową muszą przede wszystkim dbać o higienę i oczyszczać skórę, tak, by nie doprowadzić do jej przesuszania. Każda skóra twarzy, nawet trądzikowa, wymaga odpowiedniego nawilżenia i natłuszczenia. Próba pozbawiania jej całkowicie warstwy lipidowej paradoksalnie powoduje, że gruczoły produkują jeszcze więcej łoju, a więc stan skóry z czasem pogarsza się.

O wiele bardziej wskazane jest delikatnie złuszczanie skóry, a nie jej wysuszanie. Warstwa rogowa naskórka zatyka pory i powoduje stany zapalne. W dorosłym wieku, proces naturalnego złuszczania martwego naskórka przebiega o wolniej, dlatego warto go wspomóc.

W domu osoby mające trądzik powinny często przemywać twarz. Poza tym warto używać kosmetyków z małym stężeniem pochodnych witaminy A, ewentualnie z kwasem glikolowym, które przyśpieszą proces złuszczania i poprawią pracę komórek skóry, która szybciej się odnawia, a po drugie mniej się zatyka.

Odpowiednia dbałość o skórę jest ważna nie tylko w trakcie leczenia, ale również jako profilaktyka u osób, które mają skłonności do trądziku i tych, które zostały wyprowadzone z aktywnych stanów zapalnych. ● **Not. ET**

*specjalista medycyny estetycznej z kliniki L'experta

PYTANIE DO... fizjoterapeuty

Czy klapki typu „japonki" mogą uszkodzić stopy?

dr n. med. Krzysztof Guzowski

założyciel EASY Clinic w Warszawie

W wakacje mamy bardzo dużo pacjentów z przeciążonym, uszkodzonym rozcięgnem podeszwowym. To tkanka, która łączy piętę z nasadami palców. Przyczyną tego urazu może być długie chodzenie w klapkach, które sprawdzają się na krótkich dystansach jak dojście na basen czy na plażę. Przejście wielu kilometrów w japonkach to nie jest dobry pomysł. To zazwyczaj obuwie z płaską podeszwą bez odpowiednio wyprofilowanej wkładki. Inne buty zwykle mają tak zwany drop, czyli lekkie pochylenie – pięta jest trochę wyżej niż śródstopie. Płaskie klapki powodują większe rozciąganie ścięgna Achillesa, który łączy mięśnie łydki z kością piętową. To przekłada się na nadmierne napięcie rozcięgna podeszwowego.

Japonki trzymają się na stopie dzięki paskom, które łączą się między paluchem, a drugim palcem stopy. Przy każdym kroku w japonkach, palce zadzieramy w górę, żeby klapek nie spadł ze stopy. Ten ruch uruchamia tzw. mechanizm kołowrotka, czyli napięcie rozcięgna podeszwowego na skutek wyprostu palców. Dlatego, jeśli ktoś lubi japonki, to lepiej wybrać te z dodatkowym paskiem na pięcie albo mocowaniem wokół kostki, czyli sandały, a nie klapki.

Przy zapaleniu lub zmianach zwyrodnieniowych rozcięgna podeszwowego, ból jest najbardziej dotkliwy zaraz po przebudzeniu. Pomaga schładzanie bolącego miejsca, szczególnie jeśli mamy do czynienia z zapaleniem i obrzękiem tkanki. Można użyć cold packów, czyli kompresów żelowych z apteki. Warto iść po pomoc do fizjoterapeuty. Może zaproponować terapię manualną, pokazać ćwiczenia do powtarzania w domu i zalecić zabiegi. Żeby odciążyć bolące rozcięgno, zalecamy stosowanie wkładek do butów.

Nieleczone zapalenie rozcięgna podeszwowego może doprowadzić do częściowego lub całkowitego zerwania struktury lub powstania ostrogi piętowej, czyli narośli na kości piętowej. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Ubrania z second-handów

Czy w lumpek

W sklepach z odzieżą używaną kupują studenci, rodzice i influencerzy. Rynek second-handów rośnie błyskawicznie.

Paulina Mozolewska

Wraz z rosnącą popularnością second-handów wraca pytanie: czy ubrania używane są bezpieczne?

Odpowiedzi instytucji publicznych okazują się zaskakująco niejasne. A branża przyznaje, że wiele zasad opiera się dziś bardziej na dobrych praktykach niż na obowiązkowych regulacjach.

INSTYTUCJONALNY PING-PONG

Gdy zaczęłam drążyć temat bezpieczeństwa sanitarnego ubrań z drugiej ręki, trafiłam w sam środek urzędniczego labiryntu.

Najbardziej konkretną odpowiedź otrzymałam z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. UOKiK wyjaśnia, że przedsiębiorca sprzedający odzież używaną konsumentom ma obowiązek zapewnić bezpieczeństwo produktu, podobnie jak w przypadku nowych rzeczy.

– „UOKiK i Inspekcja Handlowa odpowiadają za nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów oferowanych konsumentom. Oznacza to ocenę czy produkt, przy normalnym lub dającym się przewidzieć użyciu, nie stwarza zagrożenia dla zdrowia lub bezpieczeństwa konsumenta" – tłumaczy urząd.

Instytucja bardzo wyraźnie zaznacza jednak granicę swoich kompetencji. Inspekcja Handlowa zajmuje się produktem jako towarem konsumenckim: jego oznakowaniem, prezentacją, zgodnością z przepisami czy bezpieczeństwem użytkowym.

Ale kwestie biologiczne i sanitarne tj. bakterie, pleśń, dezynfekcja czy ryzyko epidemiologiczne mają należeć do Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

„Pytania dotyczące patogenów, dezynfekcji, dezynsekcji, higieny odzieży używanej, zapobiegania chorobom zakaźnym oraz oceny ryzyka biologicznego należy traktować jako zagadnienia sanitarne. Co do zasady należą one do właściwości Państwowej Inspekcji Sanitarnej" – napisał mi UOKiK w odpowiedzi.

Jednocześnie UOKiK zaznacza, że Inspekcja Handlowa nie kontroluje sklepów z używaną odzieżą pod kątem dokumentów potwierdzających dezynfekcję. „Inspekcja Handlowa nie sprawdza fizycznej obecności takich dokumentów w sklepach z odzieżą używaną" – napisali. Urząd podkreśla też, że kontrole są prowadzone na podstawie analizy ryzyka i nie stanowią „systemowego nadzoru nad higieną odzieży używanej".

To ważne rozróżnienie. Oznacza bowiem, że państwo nadzoruje bezpieczeństwo produktu jako towaru, ale już niekoniecznie kwestie sanitarne związane z jego wcześniejszym użytkowaniem.

Kiedy zwróciłam się do Sanepidu, odpowiedź była krótka i jednoznaczna: „Kwestia postępowania z odzieżą używaną wykracza poza obszar działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Kontrola produktów w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa należy do zadań Inspekcji Handlowej".

Problem polega na tym, że Inspekcja Handlowa wcześniej wskazała właśnie Sanepid jako organ właściwy dla zagadnień sanitarnych.

Po otrzymaniu odpowiedzi zwróciłam się więc ponownie do rzecznika Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dodatkowymi pytaniami. Chciałam ustalić m.in., kto w praktyce powinien reagować w przypadku podejrzenia zagrożenia biologicznego związanego z odzieżą używaną i czy istnieją jakiekolwiek procedury dotyczące takich sytuacji. Wysłałam kolejne maile i próbowałam uzyskać odpowiedź na pytania telefonicznie, jednak do momentu publikacji nie otrzymałam dodatkowych wyjaśnień.

W praktyce tworzy się więc kompetencyjna luka. Jedna instytucja odsyła do drugiej, podczas gdy konsumenci pozostają bez jasnej odpowiedzi. I chociaż intuicyjnie zarówno konsumenci, jak i część urzędników wskazują Sanepid, sama inspekcja nie podziela tej interpretacji.

PÓŁTORA MILIONA SZTUK DZIENNIE

O praktykę działania branży zapytałam, więc jedną z największych polskich sortowni odzieży używanej.

– Przez naszą sortownię przechodzi codziennie do 400 ton ubrań. To ponad półtora miliona sztuk dziennie – mówi Marek Zaleski, menedżer ds. komunikacji VIVE Textile Recycling Sp. z o.o.

Ekspert tłumaczy, że ubrania są podzielone nawet na 900 kategorii. Tylko niewielka część trafia później do sklepów second-hand. – Do ponownej odsprzedaży trafia niewielki procent całości rzeczy – wyjaśnia.

– Podchodzimy z szacunkiem do każdego skrawka materiału – zaznacza Zaleski.

Jednak zanim tekstylia trafią do ponownego użycia, przechodzą wieloetapową selekcję.

– Odzież jest oceniana pod kątem czystości, zapachu, obecności pleśni czy uszkodzeń. W na-

1 RP

Liczba

42

PROC.

• polskich lekarzy uważa, że prestiż ich zawodu zmalał w ostatnich latach – wynika z „Ogólnopolskiego badania dobrostanu lekarek i lekarzy" przeprowadzonego z inicjatywy serwisu PolpharmaDlaCiebie.pl.

Bezpłatne badania

W sobotę 23 maja, w centrum handlowym G City Targówek w Warszawie odbędą się bezpłatne badania USG piersi dla kobiet w wieku 18-35 lat. Akcję „Biustowniczki" organizuje Fundacja „Nie Warto". To już trzecia edycja ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej, która w tym roku obejmie 10 miast w całej Polsce. Potrwa do 30 maja. ●

• Więcej na: **biustowniczki.pl**

eprasa.pl 63de103db5

TYLKO ZDROWIE

sie można się czymś zarazić?

• **Używaną odzież należy wyprać przed pierwszym założeniem, nawet jeśli wygląda na czystą** FOT. EMIN KULIYEV

Wystarczy nieszczelny kontener i deszcz. Jeżeli ubrania zamokną, zaczynają uruchamiać się procesy biologiczne i chemiczne

szej firmie elementy, które nie spełniają kryteriów higienicznych, są kierowane do recyklingu materiałowego, a nie do ponownego użycia – wyjaśnia ekspert.

Oznacza to, że trafiają m.in. do produkcji czyściw przemysłowych i materiałów wygłuszających. Z części ubrań powstają nawet specjalne deski kompozytowe wykorzystywane w branży konstrukcyjno-budowlanej, a także przy budowie pomostów, elementów małej architektury czy placów zabaw.

Kluczowy problem pojawia się jednak dużo wcześniej, bo już na etapie zbiórki i przechowywania odzieży.

– Wystarczy nieszczelny kontener i deszcz. Jeżeli ubrania zamokną, zaczynają uruchamiać się procesy biologiczne i chemiczne. To trochę jak z pleśnią w chlebie, jedno zawilgocone ubranie może wpływać na kolejne – tłumaczy Zaleski.

Ekspert zwraca uwagę, że branża od dawna alarmuje o problemie przepełnionych kontenerów i źle zabezpieczonych punktów zbiórki.

– Na etapie zbiórki należy unikać kontaktu z odpadami mokrymi, organicznymi czy niebezpiecznymi. Później bardzo trudno odzyskać takie tekstylia do ponownego użycia – podkreśla.

BRANŻA SAMA TWORZY SOBIE STANDARDY

Jednocześnie przedstawiciel sortowni przyznaje, że wiele procedur, jeżeli chodzi o bezpieczeństwo sortowanej odzieży, firmy wprowadziły same, nie dlatego, że wymaga tego polskie prawo, ale ze względu na wymogi rynku i oczekiwania klientów.

Branża opiera się dziś głównie na europejskich wytycznych organizacji Recycling Europe zrzeszającej firmy zajmujące się recyklingiem tekstyliów.

Dokument opisuje dobre praktyki dotyczące zbiórki, transportu, przechowywania i sortowania używanej odzieży.

Według standardów Recycling Europe tekstylia przeznaczone do ponownego użycia powinny być:

- suche,
- czyste,
- wolne od biologicznych i chemicznych zanieczyszczeń,
- przechowywane w warunkach ograniczających ryzyko pleśni i skażenia.

Dokument zaznacza również, że sortowanie powinno odbywać się ręcznie, przez odpowiednio przeszkolonych pracowników.

– W naszej organizacji dezynfekcja przeprowadzana jest raz w tygodniu przy użyciu bezpiecznych środków chemicznych – wyjaśnia Zaleski.

„ZAPACH DEZYNFEKCJI"? BRANŻA: TO MIT

Jednym z najtrwalszych mitów dotyczących lumpeksów jest przekonanie, że charakterystyczny zapach ubrań świadczy o ich profesjonalnej dezynfekcji. Przekonanie to od lat powielają internetowe poradniki i publikacje o second-handach, w których specyficzna woń opisywana jest jako „dowód odkażania", „efekt dezynsekcji" albo wręcz gwarancja bezpieczeństwa ubrań. Jeszcze kilka lat temu podobne wypowiedzi pojawiały się również w mediach cytujących przedstawicieli sanepidu i branży.

Tymczasem przedstawiciel sortowni studzi te interpretacje. – To jest najczęściej po prostu zapach ubrań, które są przechowywane w dużej masie. Proszę zwrócić uwagę, że stara szafa, do której dawno nie zaglądaliśmy, pachnie podobnie – tłumaczy Zaleski.

Ekspert wyjaśnia, że na zapach wpływa przede wszystkim wielomiesięczne magazynowanie ogromnych ilości tekstyliów, mieszanie różnych tkanin oraz naturalne zapachy materiałów używanych wcześniej przez właścicieli.

UBRANIA Z LUMPEKSU MOGĄ BYĆ... BEZPIECZNIEJSZE NIŻ NOWE

Marek Zaleski podkreśla, że pranie ubrań przed ich wprowadzeniem do sklepu nie jest dziś rynkowym standardem, głównie dlatego, że drastycznie podniosłoby koszty działalności, a w efekcie także ceny samych ubrań.

Jak tłumaczy, przy skali liczonej w setkach ton tekstyliów dziennie oznaczałoby to konieczność przemysłowego prania, suszenia, dodatkowej logistyki i ogromnego zużycia wody i energii. W praktyce second-handy przestałyby być konkurencyjne cenowo wobec taniej odzieży z sieci fast fashion, która już dziś bywa sprzedawana w cenach porównywalnych albo nawet niższych niż lepszej jakości ubrania używane.

– Fakt jest więc taki: jak kupujemy taką rzecz, należy ją obowiązkowo wyprać, podobnie jak powinno się to czynić z rzeczami nowymi – mówi wprost.

Paradoksalnie jednak ubrania z drugiej ręki mają pewną przewagę nad nowymi rzeczami z sieciówek.

Eksperci od lat zwracają uwagę, że nowa odzież może zawierać pozostałości substancji chemicznych wykorzystywanych podczas produkcji: barwników, utrwalaczy kolorów, środków przeciwgrzybiczych czy formaldehydu używanego do zabezpieczania tkanin w transporcie.

Ubrania używane były natomiast wielokrotnie prane, co oznacza, że część tych substancji została już wypłukana.

– Pod tym kątem rzeczy używane mogą być nawet bezpieczniejsze niż nowe ubrania z sieciówek – mówi Zaleski.

To szczególnie ważne w przypadku odzieży dziecięcej i ubrań noszonych bezpośrednio na skórze. ●

Co zrobić z ubraniami z lumpeksu?

Używaną odzież należy wyprać przed pierwszym założeniem, nawet jeśli wygląda na czystą.

Badania nad higieną prania pokazują, że skuteczność usuwania drobnoustrojów zależy przede wszystkim od temperatury, detergentu i dokładnego suszenia.

W praktyce warto pamiętać o kilku zasadach:

1 Pierz w możliwie najwyższej temperaturze dopuszczonej przez producenta odzieży
Większość bakterii i grzybów jest skutecznie redukowana w temperaturach około 60 C. Niższe temperatury, zwłaszcza popularne dziś programy 30–40 C, nie zawsze pozwalają usunąć wszystkie drobnoustroje.

2 Używaj detergentów i dokładnie susz ubrania
Nowoczesne środki piorące zawierają enzymy i substancje pomagające rozbijać biofilm bakterii. Dodatkowo suszenie w suszarce lub prasowanie znacząco zmniejsza liczbę drobnoustrojów pozostających na tkaninie.

3 Zachowaj ostrożność przy rzeczach trudnych do wyprania
Kurtki puchowe, skórzane ubrania, maskotki czy tekstylia vintage wymagają szczególnej uwagi. W ich przypadku warto rozważyć profesjonalne czyszczenie, parowanie albo dezynfekcję w pralni chemicznej.

Rynek odzieży używanej rozwija się dziś szybciej niż przepisy i instytucjonalny nadzór. Nie ma jednoznacznej odpowiedzi, kto właściwie odpowiada za biologiczne bezpieczeństwo ubrań z drugiej ręki.

Nawet jeśli lumpeksy są dziś symbolem ekologii i rozsądnej konsumpcji, powinniśmy zachować ostrożność i po prostu wyprać ubrania przed założeniem.

Taka sama zasada dotyczy jednak także nowych tekstyliów.

Jak przypomina UOKiK, niezależnie od wszystkich niejasności klient nie pozostaje całkowicie bezradny. Jak wyjaśnia instytucja, konsument, który ma zastrzeżenia do zakupionego produktu, także używanego, może złożyć reklamację u sprzedawcy, skorzystać z pomocy miejskiego lub powiatowego rzecznika konsumentów, organizacji konsumenckich albo infolinii konsumenckiej. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34435991

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

1 RP

34429905

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 63de103db5

Zwierzyniecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krakowie
z siedzibą w Krakowie ul. J. Lea 92

ogłasza
PRZETARG NIEOGRANICZONY - PISEMNE SKŁADANIE OFERT

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż prawa odrębnej własności **samodzielnego lokalu o innym przeznaczeniu niż mieszkalny (użytkowy) nr 1U** o pow. 460,97 m^2 położonego w poziomie piwnic, na parterze i I piętrze w budynku **ul. Karola Szymanowskiego 15** w Krakowie.
Wskaźniki rocznego zapotrzebowania na energię użytkową = 96,32kWh/(m^2 · rok), energię końcową = 128,79kWh/(m^2 · rok), nieodnawialną energię pierwotną = 185,71 kWh/(m^2 · rok), udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową = 0,00%, jednostkową wielkość emisji CO_2=0,0434 t CO_2/(m^2 · rok). Więcej informacji o lokalu - w ogłoszeniu o przetargu na stronie internetowej Spółdzielni.

Lokal można oglądać od dnia 25 maja 2026r. po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr telefonu: 12 637 85 60.

C**ena wywoławcza** lokalu nr 1U: **3 919 000,00 zł**, wysokość **wadium: 400 000,00 zł.**

Termin wpłaty wadium: **do 29.06.2026r.** - wpłata na rachunek bankowy Sp-ni: PKO BANK POLSKI SA II O/Kraków 17 1020 2906 0000 1602 0013 8008. Decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni.

Pisemne oferty wraz z **Oświadczeniem** warunkującym udział w przetargu (o którym mowa w „Regulaminie (…)" **można składać do godz. 12:00 w dniu 30.06.2026r** w siedzibie Spółdzielni – parter – dziennik podawczy - w zaklejonej kopercie z dopiskiem „ Oferta – przetarg na lokal nr 1U".

Oferta powinna zawierać dane oferenta, jego adres, oferowaną cenę, ew. nr telefonu, nr rachunku do zwrotu wadium, podpis oferenta.

Komisyjne otwarcie ofert (bez udziału oferentów) nastąpi o godz. 12:30 w dniu 30.06.2026r.

Informacja Spółdzielni dla oferentów w sprawie wyboru oferty: w dniu 30.06.2026r. o godz. 14:00 w siedzibie Spółdzielni – Sekretariat. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty dokonuje się niezwłocznie – pisemnie. Oferenta nieobecnego w siedzibie Spółdzielni – zawiadamia się pisemnie na wskazany adres za potwierdzeniem odbioru.

Osoba, której oferta zostanie przyjęta (wygra przetarg) ma obowiązek w terminie **do 30.07.2026r. wpłacić na konto Spółdzielni zaoferowaną kwotę** (cenę nabycia) pomniejszoną o wpłacone wadium (decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni).
Bezskuteczny upływ tego terminu powoduje przepadek wadium na rzecz Spółdzielni.
Pozostałym osobom wadium zwraca się w dniu następnym po otwarciu ofert na wskazany przez uprawnionego nr rachunku bankowego w wysokość wniesionej kwoty.

Z „Regulaminem w sprawie zasad organizowania przetargów na lokale w Zwierzynieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (…)" można zapoznać się w siedzibie Spółdzielni w dziale członkowsko-mieszkaniowym (parter) w dniach przyjęć stron lub na stronie internetowej **www.zsm.krakow.pl w zakładce Przetargi.**

Zawarcie umowy notarialnej i wydanie lokalu nastąpi w terminie 14 dni od spełnienia przez oferenta wszystkich warunków określonych w ogłoszeniu o przetargu. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty oznacza zobowiązanie do zawarcia umowy.
Osoba, która wygra przetarg pokrywa wszelkie opłaty wynikające z aktu notarialnego.
W przypadku uchylenia się od zawarcia umowy wadium przepada.
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odwołania a także unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. 12 637-11-05.

Zarząd Spółdzielni

Kraj/34434649

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej we Wrocławiu przy:

ul. Osobowickiej 134, 136;

obręb: Osobowice, AM-19, dz. nr 24, 25;
GPS: 51.14364 N, 16.98785 E;
pow. nieruchomości: **1215 m^2**;
KW nr **WR1K/00217448/6;**
Opis nieruchomości: zabudowana dwoma budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi oraz komórkami gospodarczymi.
Przeznaczenie nieruchomości: brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nieruchomość znajduje się w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej.
Cena wywoławcza: **1 480 000,00 zł**;
Wadium: **150 000,00 zł;**

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **24 lipca 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10^{00} dnia 31 lipca 2026 r.**

UWAGA: NIŻSZA CENA

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.p**l oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**
Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Przetargów i Promocji Nieruchomości Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**
Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34434866

STAROSTA ZAMOJSKI
ul. Przemysłowa 4
22-400 Zamość
GKN.6821.2.6.2026

Zamość, dnia 19.05.2026 r.

Ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowania w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości

Starosta Zamojski, działając na podstawie art. 114 ust. 3-4 oraz art. 113 ust. 5 i ust. 7 w zw. z art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. 2026 r., poz. 399)

Informuje

o zamiarze wszczęcia postępowania w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym oznaczonej nr 1098 o pow. 0,0387 ha, położonej w **obr. 0003 Gaj Gruszczański**, jedn. ewid. **062008_2 Radecznica** poprzez udzielenie zezwolenia na realizację inwestycji liniowej polegającej na budowie sieci wodociągowej na odcinku Radecznica-Gaj Gruszczański o średnicy 160 mm, w ramach zadania pn.: „Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Radecznica".
W toku czynności wyjaśniających ustalono, że dla ww. nieruchomości brak jest księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów pozwalających ustalić osoby, którym przysługują do tej nieruchomości prawa rzeczowe.
W związku z powyższym wzywa się osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do ww. nieruchomości o pisemne poinformowanie o tym fakcie Starosty Zamojskiego, w terminie 2 miesięcy od dnia niniejszego ogłoszenia (tj. od dnia 19.05.2026 r.). Informację adresowaną do Starosty Zamojskiego należy składać drogą pocztową na adres: **Starostwo Powiatowe w Zamościu, ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość**.
W informacji należy powołać się na znak niniejszego ogłoszenia: GKN.6821.2.6.2026 oraz dołączyć oryginały lub uwierzytelnione odpisy dokumentów wykazujących przysługujące prawo rzeczowe do powyższej działki.
Dodatkowe informacje oraz wyjaśnienia w niniejszej sprawie udzielane są telefonicznie, pod nr tel.: **(84) 530 09 78**, w godzinach pracy urzędu tj. pn.-pt. w godz. 7:30 do 15:30.

Z up. STAROSTY ZAMOJSKIEGO
Renata Jurczyszyn
Dyrektor Wydziału
Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości
/podpisano elektronicznie/

Kraj/34435807

FUNDACJA WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

ogłasza **87. Konkurs Ofert**

i zaprasza do składania wstępnych ofert sprzedaży w celu podjęcia negocjacji z zachowaniem konkurencji

I. I. PRZEDMIOT OFERTY – wyroby medyczne dla oddziałów gastroenterologii dziecięcej
1. Kardiomonitor nieinwazyjny – 139 szt.
2. Pulsoksymetr stacjonarny – 152 szt.
3. Urządzenie do przezskórnego pomiaru SpO2 i pCO2 (tcpCO2) – 58 szt.
4. Urządzenie do przezskórnego pomiaru SpO2, pO2 (tcpO2) i pCO2 (tcpCO2) – 51 szt.
5. Aparat USG podstawowy – 35 szt.
6. Aparat USG Premium – 40 szt.
7. Aparat RTG typu ramię C – 10 szt.
8. Gammakamera – 3 szt.
9. Zestaw do endoskopii kapsułowej – 11 szt.
10. Aparat do testów oddechowych wodorowo-metanowych – 42 szt.
11. Aparat do bezprzewodowej endoskopowej pH-metrii przełyku – 8 szt.
12. Aparat do pH-metrii przełyku – 28 szt.
13. Kalorymetria pośrednia – 7 szt.
14. Aparat do pomiaru składu ciała dla niemowląt – 4 szt.
15. Aparat do pomiaru składu ciała dla dzieci starszych – 4 szt.

Wyżej wskazane ilości mogą zostać zakupione od różnych Oferentów. Ostateczna wersja ilości przyjętych do kontraktów zostanie określona po przeprowadzonych negocjacjach w trakcie Konkursu Ofert.

II. DOKUMENTACJA KONKURSOWA
Specyfikacja Istotnych Warunków Kontraktu, **Wzór Oferty Wstępnej** oraz **Regulamin** procedur stosowanych przez Fundację Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy przy zawieraniu kontraktów na zakup wyrobów medycznych określonych w pkt. I. w drodze Konkursu Ofert – zostaną dostarczone drogą elektroniczną **po obowiązkowym przystąpieniu** do Konkursu na **platformie** konkursowej: **konkursofert.wosp.org.pl**.

Warunkiem otrzymania dokumentacji konkursowej, przyjęcia oferty wstępnej i **dopuszczenia do udziału w Konkursie Ofert** jest wpłata na rzecz pokrycia kosztów przeprowadzenia Konkursu w wysokości **5.000,00 zł** netto**+23% VAT** – od jednego podmiotu, niezależnie od ilości ofert, które podmiot ma zamiar złożyć – dokonana na konto bankowe Spółki Złoty Melon Sp. z o.o. w Alior Banku nr: 51 2490 0005 0000 4520 1469 6832. Spółka Złoty Melon jest wykonawcą w imieniu Fundacji, czynności organizacyjnych związanych z Konkursem Ofert WOŚP. Do każdej wpłaty wystawiona zostanie faktura VAT z zastosowaniem obowiązującej stawki.

Pobranie dokumentów konkursowych będzie możliwe **od dnia 25.05.2026 r.**, po udokumentowaniu wpłaty *(skan potwierdzenia wpłaty przesłany mailem na adres:* **anna.krolik@wosp.org.pl***; w mailu należy podać obowiązkowo:* ***dane do wystawienia faktury VAT****).*

III. TERMIN SKŁADANIA OFERT
Dokumenty Formalnoprawne (Koperta nr 1), będące zapowiedzią złożenia wstępnej oferty sprzedaży wyrobów medycznych określonych w pkt. I., należy dostarczyć w formie elektronicznej na podany w SIWK adres mailowy do dnia **10.06.2026 r. do godz. 15:00**, natomiast koperty z **Ofertami Wstępnymi** (Koperta nr 2) należy dostarczyć w formie papierowej do biura Fundacji w Warszawie ul. Dominikańska 19c do godz. **12.00** w dniu **16.06.2026 r.**

IV. TERMIN OTWARCIA OFERT WSTĘPNYCH I PROWADZENIA NEGOCJACJI

Otwarcie Ofert Wstępnych odbędzie się w **Warsaw Plaza Hotel** w Warszawie, ul. **Łączyny 5** w dniu **22.06.2026 r. ok. godz. 8:30** (***obowiązkowe osobiste*** *stawiennictwo* ***jednego*** *przedstawiciela Oferenta przy otwarciu ofert,* ***pod rygorem*** *nieotwierania i nierozpatrywania złożonej Oferty).*

Negocjacje będą się odbywały w dniach: **22-24.06.2026 r.**

Szczegółowy plan rozpatrywania ofert i prowadzenia negocjacji podany na platformie konkursowej może być zmieniony w toku Konkursu Ofert.

Fundacja WOŚP może przesunąć termin otwarcia ofert i przeprowadzenia negocjacji wyznaczając równocześnie nowy termin bądź odwołać Konkurs Ofert zwracając Oferentom wpłaconą kwotę bez ponoszenia skutków prawnych.

Kraj/34435872

NI.6840.1.4.2026

OGŁOSZENIE

WÓJT GMINY KAŹMIERZ

OGŁASZA PRZETARG USTNY NIEOGRANICZONY NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI.

Przedmiotem przetargu jest następująca nieruchomość:

Lp.	Działka Nr ewid.	Księga wieczysta	Pow. w ha	Miejscowość	Opis nieruchomości	Przeznaczenie w planie miejscowym	Cena wywoławcza działki (zł)	Wadium (zł.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	**46/1 46/8**	PO1A/00026958/7 PO1A/00059729/3	0,9086 0,7461	Chlewiska	niezabudowana, w ewid. gruntów stanowi grunty orne	MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, KR – teren komunikacji wewnętrznej, IE – tereny elektroenergetyki	**1 200 000,00 + (23% VAT)**	**120 000,00**

Warunki przetargu:
Przetarg ustny odbędzie się dnia **28 lipca 2026 r. o godz. 11°°** w siedzibie Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury przy ul. Nowowiejskiej 15 w Kaźmierzu (pałac).
Wysokość wadium wynosi **10 % ceny wywoławczej.** Wadium należy wpłacić na określony obiekt. Wpłata wadium musi nastąpić najpóźniej do dnia **23 lipca 2026 r.** na konto nr 83 9072 0002 0200 0273 2000 0005 Bank Spółdzielczy Duszniki O/Kaźmierz (adres - Urząd Gminy Kaźmierz ul. Szamotulska 20). Za datę wpłaty przyjmuję się datę wpływu środków na ww. rachunek. Komisja przetargowa przed otwarciem przetargu stwierdza wniesienie wadium przez uczestnika przetargu. Wadium zwraca się natychmiast po przetargu. Wadium wpłacone przez osobę, która wygrała przetarg zaliczone zostanie na poczet ceny nabycia.

Wybrany nabywca zobowiązany jest do uiszczenia ustalonej ceny nabycia, przed zawarciem aktu notarialnego w terminie ustalonym przez Wójta. **Do ceny nabycia działki zostanie naliczony podatek VAT.** W przypadku uchylania się przez wygrywającego przetarg od zawarcia aktu notarialnego, wadium ulega przepadkowi na rzecz Gminy Kaźmierz. W przetargu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne.

Koszty związane z zawarciem aktu notarialnego ponosi nabywca. Przetarg może być odwołany z uzasadnionych przyczyn. Szczegółowe informacje o warunkach przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy w Kaźmierzu, ul. Szamotulska 20, tel. (61) 29 37 315, (61) 29 37 313.

Nieruchomości sprzedawane są na podstawie danych z ewidencji gruntów, tj. w oparciu o wypis z rejestru gruntów oraz wyrys z mapy ewidencyjnej, a Kupujący nie będzie występował z roszczeniami wobec Sprzedającego z tytułu ewentualnej niezgodności w zakresie rodzaju użytków oraz ewentualnej różnicy w powierzchni, jeżeli po sprzedaży geodeta wykaże inną powierzchnię, niż jest oznaczone w dokumentach właściwego Starostwa Powiatowego.

Kraj/34435990

eprasa.pl 63de103db5

W Sądzie Rejonowym w Olsztynie toczy się postępowanie w sprawie o sygnaturze akt **I Ns 536/20** z wniosku Renaty Bordin z udziałem Bernarda Jablonskiego i innych **o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie nieruchomości stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 174, o powierzchni 4,18 ha, położonej w Bruchwałdzie, obręb 0030 Wygoda, gmina Purda, powiat olsztyński, województwo warmińsko – mazurskie.**

Dla nieruchomości nie jest prowadzona księga wieczysta. Nieruchomość posiada adresy: Bruchwałd 55, Kaborno 55, Wygoda 55. Jako władający nieruchomością w rejestrze gruntów ujawniony jest Bernard Jabłoński, syn Antoniego i Anny.

Sąd wzywa wszystkich właścicieli ww. nieruchomości, a w szczególności następców prawnych Bernarda Jabłońskiego, syna Antoniego i Anny, bądź ich spadkobierców, aby w terminie trzech miesięcy od daty zamieszczenia ogłoszenia zgłosili się do Sądu Rejonowego w Olsztynie i wykazali swoje prawa do nieruchomości. O ile w tym terminie nikt się nie zgłosi albo nie wykaże swoich praw sąd stwierdzi zasiedzenie, o ile zostanie ono udowodnione.

Kraj/34435851

Syndyk Masy Upadłości BG Trading Sp. z o.o. z siedzibą w Białej Podlaskiej

ogłasza przetarg na sprzedaż nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości:

1. **Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17 stanowiącej działkę ewidencyjną nr 921/2, dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr LU1B/00008059/5, za cenę nie niższą niż 20.000 zł netto + VAT,**

2. **Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17 stanowiącej działkę ewidencyjną nr 889/4, dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr LU1B/00029613/0, za cenę nie niższą niż 1.590.000 zł netto + VAT,**

Wadia dla nieruchomości opisanych w punktach 1-2 wynoszą:
1- 2.000 zł, 2- 159.000 zł zł
Wadia muszą wpłynąć na rachunek bankowy w Banku Pekao SA I o/Lublin nr Bank Pekao SA I o/Lublin 07 1240 1503 1111 0011 3993 0312 do dnia 12.06.2026 r. Za datę wpływu przyjmuje się datę uznania kwoty na rachunku. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta została wybrana, zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia. W przypadku nie dojścia do zawarcia umowy sprzedaży z przyczyn leżących po stronie oferenta, którego oferta została wybrana, wpłacone przez niego wadium nie podlega zwrotowi i zostanie włączone do funduszów masy upadłości. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta nie została wybrana, podlega zwrotowi.

Oferty nabycia przedmiotu należy składać z podaniem nazwy oferenta, oznaczeniem, że oferta dotyczy nieruchomości, z zaproponowaną ceną w zamkniętej, nieprzezroczystej kopercie, która winna być umieszczona również w nieprzezroczystej zamkniętej większej kopercie na adres: Kancelaria Radcy Prawnego Piotra Wyrzykowskiego ul. Budowlana 50 lok 205 „Konkurs ofert- nie otwierać IX GUp 57/22- nieruchomości". Oferty nabycia należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15.06.2026 r. do godziny 10:15 Otwarcie ofert nastąpi w dniu 15.06.2026 o godz. 11:00. Regulamin dostępny jest na stronie internetowej www.doradcarestrukturyzacyjny.net oraz w biurze Syndyka przy ul. Budowlanej 50 lok 205, 20-469 Lublin Syndykowi zastrzega się prawo do: swobodnego wyboru oferty, unieważnienia konkursu w całości lub części bez podania przyczyny. Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 693 466 323 w godzinach 10-16.

Kraj/34435669

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Inowrocławiu, 88-100 Inowrocław, al. Kopernika 7

ogłasza II przetarg nieograniczony w przedmiocie zamówienia pn.:

WYKONANIE ROBÓT INSTALACYJNYCH W BUDYNKACH SPÓŁDZIELCZYCH ZLOKALIZOWANYCH W INOWROCŁAWIU I REJONIE

1. **Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach** w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 08.06.2026r. do godziny 10.00**. **Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Druga koperta** powinna zawierać ofertę cenową.
2. Otwarcie **OFERT Z DOKUMENTAMI** nastąpi w dniu **08.06.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
3. Otwarcie **OFERT CENOWYCH** nastąpi w dniu **10.06.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
4. Po otwarciu **OFERT Z DOKUMENTAMI** oraz **OFERT CENOWYCH** zostanie opublikowana na stronie internetowej Zamawiającego informacja z otwarcia, z wyszczególnieniem Wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia oraz zaproponowane przez nich ceny.
5. **Specyfikację istotnych warunków zamówienia** można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni: **www.ksmino.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

Kraj/34435876

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w związku z art. 160i ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68) oraz Uchwałą Nr XXIII/568/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia Planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego **informuję o: przystąpieniu do sporządzenia Planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego.**
Plan będzie określał rodzaj odnawialnego źródła energii, dla którego jest sporządzany, granice obszarów w formie wektorowej, które uznaje się za obszary przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii oraz środki łagodzące oddziaływanie na środowisko.
Uwagi lub wnioski można składać w terminie od 22.05.2026 r. do 12.06.2026 r. w formach:
1. pisemnej – poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronie bip.umww.pl i przesłanie go na adres: Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, ul. S. Mielżyńskiego 14a, 61-725 Poznań,
2. za pomocą środków komunikacji elektronicznej – poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronie bip.umww.pl, bez konieczności opatrywania go bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail: sekretariat@wbpp.poznan.pl.
3. ustnie do protokołu w siedzibie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu.

Uwagi i wnioski złożone po upływie ww. terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego.
Informacja o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu bip.wbpp.poznan.pl.
Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak

Kraj/34435816

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 63de103db5

Pierwszorzędny trener drugorzędnych drużyn

Triumf w Lidze Europy jest pierwszym międzynarodowym trofeum Aston Villi od 44 lat, tymczasem dla jej trenera Unaia Emery'ego to już piąte zwycięstwo w tych rozgrywkach. Bask jest pierwszorzędnym szkoleniowcem drugorzędnych drużyn, ale klub z Birmingham nie chce być dłużej drugorzędny.

Dariusz Wołowski

Z Unaiem Emerym miałem własną, małą przygodę. 26 maja 2015 roku kolega z madryckiego dziennika „Marca" zabrał mnie do hotelu w Warszawie, gdzie przed finałem Ligi Europy na Stadionie Narodowym mieszkała ekipa Sevilli. David przyjaźni się z Pablo Villanuevą – asystentem Emery'ego w klubie z Andaluzji, potem w Villarreal i teraz w Aston Villi.

Z baskijskim trenerem i jego pomocnikiem zdołaliśmy zamienić ledwie kilka zdań – byli zajęci na 24 godziny przed meczem z ukraińskim FK Dnipro. W Sevilli grał wtedy reprezentant Polski Grzegorz Krychowiak, który w finale zdobył gola na 1:1. Sevilla zwyciężyła po zaciętym meczu 3:2. Poszliśmy do strefy wywiadów (mixed zone), ja chciałem porozmawiać z Krychowiakiem, David z piłkarzami Emery'ego. Wrócił z koszulką Sevilli, ale nie meczową, tylko treningową. Podarował mi ją, wyjaśniając, że to od Emery'ego i Villanuevy z podziękowaniem, bo „ten Polak przyniósł nam szczęście".

Jedenaście karnych w finale w Gdańsku

Przesądy w piłce są powszechne na całym świecie, szczęście zawsze się przyda. Emery trzykrotnie wygrał Ligę Europy z Sevillą (lata 2014, 2015, 2016), a w 2021 roku wrócił do Polski, tym razem do Gdańska, na finał Ligi Europy jako trener Villarrealu. Rywalem był wielki Manchester United.

To może nie Polak, ale Polska przynosiła szczęście Emery'emu, bo jego zespół wygrał po dogrywce i serii aż jedenastu rzutów karnych! Zdecydowało pudło bramkarza Manchesteru United, Hiszpana Davida de Gei.

Związek Emery'ego z Ligą Europy jest o tyle ciekawy, że dwa lata wcześniej, czyli w 2019 roku w Baku, baskijski trener jedyny raz w karierze przegrał finał. Prowadził wtedy Arsenal, który w bratobójczym pojedynku uległ Chelsea aż 1:4.

Emery nie był wybitnym piłkarzem, choć jako junior grał w Realu Sociedad. Jako senior był lewym pomocnikiem w klubach hiszpańskiej II i III ligi. W najwyższej klasie rozgrywkowej zagrał ledwie pięć spotkań. Jego ojciec i dziadek byli bramkarzami, osiągnęli na boisku więcej. Unai spełnił się za to jako trener, choć nie mając wielkiego nazwiska nie szedł drogą na skróty. Awans z Almerią do La Liga dał mu szansę pracy w Valencii. Tam stał się jednym z najbardziej obiecujących trenerów w Hiszpanii, ale wyjazd do Spartaka Moskwa omal nie złamał mu kariery. Zwolniono go po zaledwie sześciu miesiącach, ale potem trafił na szczęście do Sevilli.

• **Unai Emery na ramionach Emiliano Martineza świętuje na Besiktas Park w Stambule triumf Aston Villi w Lidze Europy** FOT. REUTERS / KEMAL ASLAN

Trzy kolejne triumfy w Lidze Europy otworzyły mu drzwi do Paris Saint Germain, gdzie zabrał ze sobą Krychowiaka. Wkrótce obaj znaleźli się na równi pochyłej. Jeszcze bardziej nieudany okres pracy w Arsenalu sprawił, że Bask został uznany za szkoleniowca, który nie radzi sobie w wielkich klubach.

W Villarreal odbudował swoją karierę i 1 listopada 2022 roku podpisał kontrakt z Aston Villą. Pablo Villanueva chciał podjąć samodzielną pracę, ale jako asystent Unaia w Birmingham zarabia więcej niż większość pierwszych trenerów w La Liga.

Aston Villa to siedmiokrotny mistrz Anglii i siedmiokrotny zdobywca krajowego pucharu. Z tym że pięć tytułów zdobył jeszcze w XIX wieku. Założony w 1874 roku klub ostatni raz był najlepszy w kraju w 1981 r. Dało mu to prawo gry w Pucharze Europy, który Aston Villa wygrała, po dramatycznym finale z Bayernem Monachium 1:0. Finał był niezwykły, bo po dziesięciu minutach Villa straciła podstawowego bramkarza, Jimmy Rimmera. Zastąpił go młodzian, Nigel Spink, który wcześniej zagrał w pierwszym składzie zaledwie raz. I został bohaterem meczu w Rotterdamie. Zwycięskiego gola zdobył Peter Withe.

Villa wraca na swoje miejsce

Aston Villa jest jednym z sześciu klubów angielskich, które szczycą się triumfem w najbardziej prestiżowych rozgrywkach. Zdobyła potem Superpuchar Europy po zwycięstwie nad Barceloną, ale to był wzlot przed upadkiem.

Klub z Birmingham był jednym z założycieli Premier League, choć pełnił w niej rolę przeciętniaka. Czas kłopotów finansowych i spadków skończył się w 2018 roku, gdy miliarderzy – egipski, Nassef Sawiris i amerykański, Wes Edens, wykupili większość akcji klubu. Rok temu 20 proc. kupiła amerykańska firma Atairos.

Emery przywraca Aston Villę należne jej miejsce. W poprzedniej edycji Ligi Mistrzów klub z Birmingham był w ćwierćfinale, bijąc się jak równy z równym z późniejszym zwycięzcą, Paris Saint Germain. Środowy triumf w finale Ligi Europy nad Freiburgiem (3:0) dał Aston Villi pierwsze międzynarodowe trofeum od 44 lat. Unai umocnił się na czele najbardziej utytułowanych trenerów w tych rozgrywkach. Jego ambicje sięgają jednak wyżej.

Aston Villa w niedzielę zmierzy się z Manchesterem City w ostatniej kolejce Premier League. Stawką jest czwarta pozycja w tabeli. Powrót do Ligi Mistrzów ma już pewny

Tak jak w Sevilli, tak w Aston Villi Emery ma w kadrze reprezentanta Polski. Matty Cash jest w Birmingham sześć lat, ale zdobył w środę dopiero pierwsze trofeum. Grał z Freiburgiem cały mecz, choć w 20. min dostał żółtą kartkę, a mogło się skończyć nawet wykluczeniem, bo jego faul był brutalny. Pozycja Casha na prawej obronie Aston Villi jest mocna.

Emery robi co w jego mocy, by przełamać stereotypy. Takie same plany ma Aston Villa, która od dekad tkwiła w przeciętności. A przecież jest jednym z najstarszych i najbardziej utytułowanych klubów w Anglii. Dziś ma stabilność finansową, bardzo mocną drużynę i świetnego trenera. W niedzielę zmierzy się z Manchesterem City w ostatniej kolejce Premier League. Stawką jest czwarta pozycja w tabeli, o którą walczy z Liverpoolem. Powrót do Ligi Mistrzów ma już pewny. ●

SPORT.PL

- **Turniej na kortach Rolanda Garrosa tym razem bez zdecydowanych faworytek**
- **Jim Courier specjalnie dla Sport.pl o Idze Świątek**
- **Brazylia oszalała po decyzji Ancelottiego, który włączył do kadry na mundial Neymara**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na Sport.pl+.
Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku.
Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy,
potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

1 RP

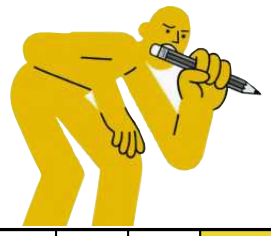
eprasa.pl 63de103db5

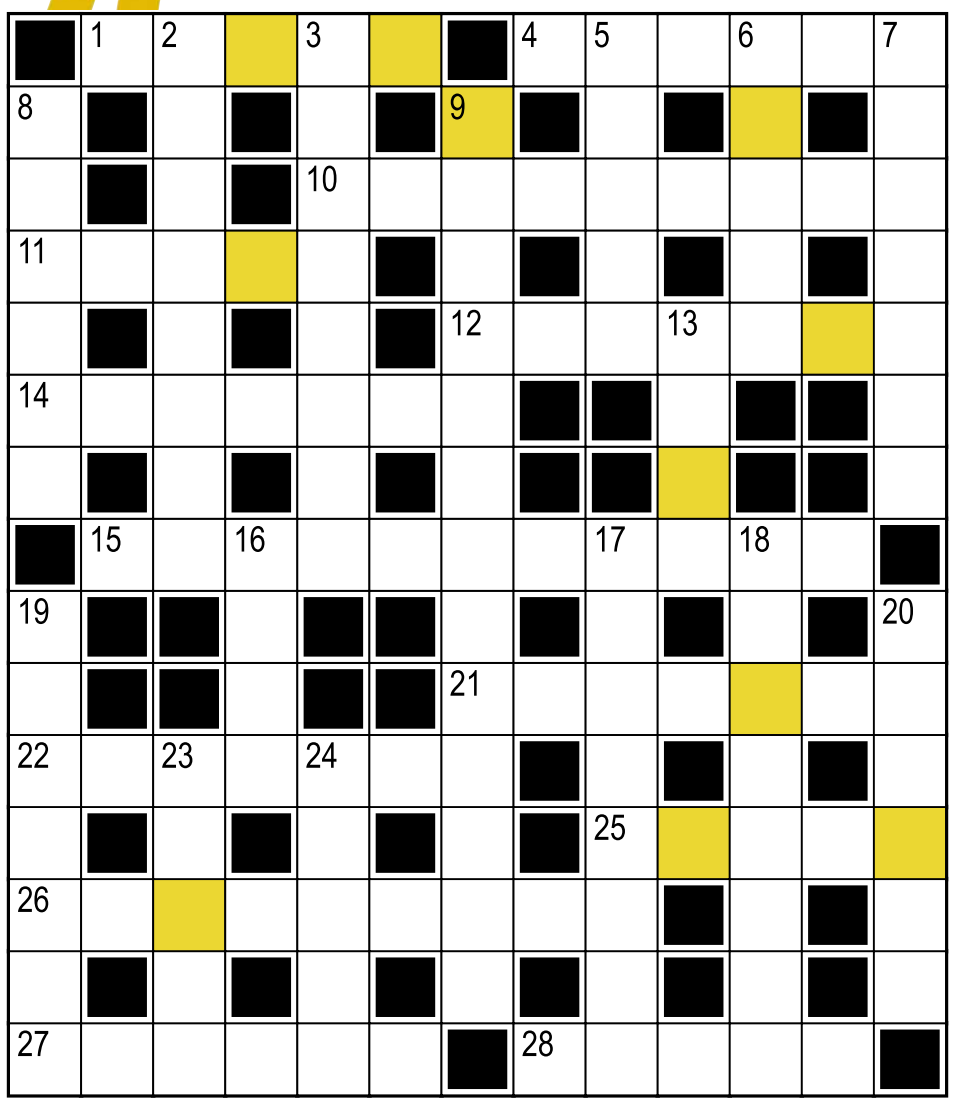
Kraj/34434860

1

eprasa.pl 63de103db5

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) rząd lamp oświetlających teatralną scenę
4) dżungarski lub syryjski, niewielki gryzoń
10) regulamin traktuje jak świętość
11) może się zrobić na sznurówce
12) „2001: ... kosmiczna", klasyka kina science fiction
14) MV – megawolt, kW – ?
15) warmińsko-mazurskie albo podkarpackie
21) ... Nauki Kopernik w Warszawie
22) Psia Gwiazda
25) pośniegowe lub lecznicze
26) sprawdzane w oponach
27) sędziwy król sawanny
28) „... zapłonie w nas", piosenka Starego Dobrego Małżeństwa

Pionowo:
2) „meksykański" przebój włoskiego zespołu Ricchi e Poveri
3) debatują na Wiejskiej
5) ulubione zajęcie, życiowa pasja
6) zabawa w ...-patysie (Kubuś Puchatek podpowie)
7) wiązane m.in. na węzeł półwindsorski
8) włoski czuciowe kotka
9) dokonała niemożliwego
13) krótki filmik reklamowy
16) głośne ... cierpiących, chorych
17) Adrian, polityk związany z lewicą
18) ogony komet
19) „My Fair Lady", „Grease" lub „Księga Mormona"
20) sprowadzanie towarów z zagranicy
23) „Wszystkie ... to porządne chłopy" („Miś")
24) niemiłe uczucie w klatce piersiowej, żołądku

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 35 z 21.05:
Poziomo: 1) dżule **4)** rżysko **10)** strażnicy **11)** sport **12)** baletki **14)** Hiszpan **15)** windsurfing **21)** Tatarzy **22)** sztygar **25)** rzeka **26)** winowajcy **27)** anioły **28)** impas
Pionowo: 2) Żeromski **3)** listopad **5)** żużel **6)** Swift **7)** odyniec **8)** pascha **9)** drobnoustroje **13)** etui **16)** nuty **17)** futuryzm **18)** Norwegia **19)** rosówka **20)** Dygant **23)** tynki **24)** Gaweł
Hasło: Karma wraca.

sudoku

	6			7	5			
7			3			5	4	
	5		9		1		3	7
9	8				6	3		
	2		8				1	9
1				4			2	
		3	6	5	8	7		4
8		6	7	9	3		5	2
5	7	9	2	1	4			3

7			4					1
		9		7		3		
		8				6		
	3	5			7	1		
1				3			5	
2				5	9			
					8	7		9
3			7					6
				4	2	5		

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

K	T	Ó	Z	T	Ł	W
U	O	W	W	O	K	Z
D	R	U	C	Y	O	R
N	O	K	S	Z	T	O
R	Z	Y	S	Z	E	L
A	W	O	T	P	O	T
P	T	Y	O	N	A	C
I	E	K	Z	C	E	Z
L	K	A	Z	N	A	R

ekliptyka narzeczona top towarzysze lot konduktor wóz wzrokowcy

Hasło z 21.05: arcymistrz

skojarzenia

Kolet	Dalila	Druhny	Pielęgniarki
Bryczesy	Tort	Koszary	Woltyżerki
Zakonnice	Olsen	Torbiel	Welon
Amazonka	Bukiet	Wróż	Kardashianki

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 21.05:
Fikcyjni szpiedzy i agenci: Bourne, Bond, Mulder, Hunt. **Postaci z komedii "Chłopaki nie płaczą":** Laska, Fred, Grucha, Bolec. **Dickensowscy bohaterowie:** Twist, Copperfield, Pickwick, Scrooge. **Mityczne i powieściowe wieszczki:** Itlina, Kasandra, Sybilla, Pytia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Wojciech Todur**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Leszek Pietraszek:

Potrzebujemy Metropolii 2.0

– Nikogo nie będziemy do współpracy zmuszać, ale ten scenariusz zakłada możliwość, że część miast będzie ściślej współpracować ze sobą i z nami, a część nie – mówi Leszek Pietraszek.

ROZMOWA Z
LESZKIEM PIETRASZKIEM
przewodniczącym zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropoli

PRZEMYSŁAW JEDLECKI: Z jakimi planami objął pan kierowanie GZM?
LESZEK PIETRASZEK: – Przede wszystkim z przekonaniem, które podziela więcej osób, że dotychczasowa formuła metropolii w naturalny sposób się wyczerpała, że potrzebuje nadania jej nowej energii. Kazimierz Karolczak, dotychczasowy przewodniczący mówił, że potrzebujemy Metropolii 2.0. A to oznacza, że powinniśmy określić model dalszej konsolidacji miast.

To na pewno konieczne?
– Tak, jeżeli chcemy, by obszar 41 miast i gmin był w stanie konkurować z innymi obszarami metropolitalnymi.

Debata o tym, jak zmieniać metropolię, jak miasta powinny ze sobą współpracować, czy i na jakich warunkach powinny się łączyć, trwa od lat.
– I są tego efekty. Sejm pracuje nad nowelizacją ustawy metropolitalnej, do której GZM składał swoje propozycje. Metropolia zyska nieco więcej kompetencji. Natomiast jest dla mnie jasne, że nie ma i nie było zgody co do tego, by już teraz przystępować do tworzenia jednego dużego miasta.

To słowo-klucz. Może też straszak. W projekcie ustawy Tomasza Pietrzykowskiego i Romana Marchaja, który miał błogosławieństwo pańskiego poprzednika, była mowa o tworze na wzór Warszawy, ale zmodyfikowanym. Każde miasto byłoby nadal miastem, metropolia zaś czymś, co by bardziej przypominało superpowiat.
– Dla wielu jednak skrót myślowy „jedno miasto" był nie do przyjęcia. I nadal jest. Dlatego chcę ten temat zamknąć, przeciąć, bo to dyskusja o czymś, czego tak naprawdę GZM jako instytucja nie proponowała, jest bezprzedmiotowa.

Zatem co dalej?
Mamy przed sobą dwa możliwe modele konsolidacji. Pierwszy wiąże się z kolejną perspektywą unijną i transformacji, którą przechodzi region. Jestem przekonany, że odejście od górnictwa nastąpi szybciej niż w 2049 roku, jak zaplanowano kilka lat temu. A to znaczy, że więcej i wcześniej wiele osób będzie musiało odejść z tej branży, ale też, że więcej firm górniczych i okołogórniczych będą musiały na nowo określić swoją przyszłość. Dla miast z obszaru GZM oznacza to, że tereny pogórnicze trzeba będzie jakoś zagospodarować, a jednocześnie znikną wpływy podatkowe od spółek górniczych. Wpływ na finanse części gmin, szczególnie tych mniejszych, może być widoczny. Na to nałożą się jeszcze kwestie demograficzne. Obszar GZM już się kurczy, w dekadę straciliśmy 8 proc. mieszkańców, a nie możemy wykluczyć, że wyjadą osoby, które są na emeryturach, ale też nasze dzieci i wnuki. Aby się dostosować do tych zmian, zmienić ich tempo, a nawet kierunek, musimy ustalić, jakie realizować strategiczne inwestycje, które będą miały unijne wsparcie.

• **Leszek Pietraszek, przewodniczący zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Odejście od górnictwa nastąpi szybciej niż w 2049 roku, jak zaplanowano kilka lat temu. A to znaczy, że więcej i wcześniej wiele osób będzie musiało odejść z tej branży

Czyli stoimy przed wyborem, gdzie inwestować i w co, a gdzie nie. A drugi model?
– Nie wyklucza się z pierwszym, ale dotyczy już codziennego funkcjonowania miast i gmin oraz GZM. Dziś mamy różne oczekiwania co do Metropolii tego, jak powinna działać, jak i w czym wspierać samorządy, czym ma się zajmować, a czym niekoniecznie. Chciałbym to uporządkować, jeśli trzeba będzie ułożyć od nowa. Musimy ustalić czym GZM ma się zajmować, jakie kompetencje od miast przejmie i na jakich warunkach. I gdy to zostanie uzgodnione, to te zadania gmin przejąć.

Na jakim poziomie? Wszyscy albo nikt? GZM przejmie np. urzędu pracy z Mysłowic i Katowic, a drogi z Gliwic i Zabrza?
– To byłoby bez sensu. Tak efektywności nie poprawimy. Musimy wypracować zasób możliwych do przekazania GZM kompetencji i gdy ta lista już powstanie, to przepracujemy ją z miastami. Zakładam, że nie wszyscy się zgodzą na nasze propozycje. GZM tworzy 41 podmiotów, może być trudno o jednomyślność. Dlatego zakładam, że część miast powierzy nam wybrane zadanie, a część nie. Nic nie będzie się odbywać na siłę, ale trzeba pamiętać, że na szali jest konkurencyjność całego regionu, jakość życia w całej metropolii. Nikogo nie będziemy do współpracy zmuszać, ale ten scenariusz zakłada możliwość, że część miast będzie ściślej współpracować ze sobą i z nami, a część nie. Rozumiem różne argumenty, którymi kierują się włodarze poszczególnych miast i gmin, ale nie będziemy czekać w nieskończoność na wszystkich, po tym, jak pokażemy zalety takich rozwiązań i to, jakie przyniosą nam wszystkim korzyści.

Metropolia dwóch prędkości?
Wolę porównanie do Unii Europejskiej. Strefa euro i strefa państw z narodowymi walutami. Wszyscy tworzą wspólnotę, choć niektóre kraje są bardziej zintegrowane.

Spotkał się pan w ostatnich dniach z przedstawicielami prawie wszystkich subregionów. Dostał pan listę oczekiwań?
– Dużo rozmawialiśmy o transporcie publicznym. Z jednej strony GZM ma się tu czym pochwalić, z drugiej samorządy narzekają na rosnące koszty. Na pewno musimy usiąść do rozmowy o nowej siatce połączeń. Jeśli chodzi o taryfę, wyzwaniem jest doprowadzenie do wprowadzenia wspólnego biletu dziennego Zarządu Transportu Metropolitalnego i Kolei Śląskich. Warto też chyba pomyśleć o wspólnych zakupach usług i sprzętu dla poszczególnych operatorów komunikacji miejskiej. Musimy też zabiegać o to, by PKP PLK, po tym jak zakończy przebudowę węzła katowickiego i wybuduje dodatkowe pary torów aż do Dąbrowy Górniczej, Katowic-Piotrowic i Tychów, przeprowadziła taką samą inwestycję między Katowicami, a Gliwicami. Zresztą GZM wspólnie z PKP PLK ma gotowe Studium Wykonalności dla tego odcinka, więc zarządca infrastruktury projektowanie może rozpoczynać od zaraz. Wtedy będziemy mieli metropolitalne metro, gdzie pociągi będą mogły jeździć między miastami na tyle często, by kolej stała się podstawą codziennych podróży.

Jest też temat velostrad. Mamy tu dwa wyzwania. Tempo i koszty. Pierwsze trzeba przyspieszyć, drugie zmniejszyć. Już nad tym pracujemy. Prezydenci mówili też o tym, że warto wprowadzić Kartę Metropolitalną na wzór kart mieszkańca poszczególnych miast, zwracali uwagę, że GZM musi się mocniej promować. Wiem, że zmian wymaga też sposób podziału dotacji z tzw. Funduszu Odporności. Pójdziemy w tym kierunku, by wspierać te inwestycje, które mają metropolitalny, a nie wyłącznie lokalny wymiar. ●

Przemysław Jedlecki

eprasa.pl 63de103db5

Kościół

„Erotyczne" pożegnanie prababci

– Staliśmy jak wryci. Nie usłyszeliśmy kondolencji, wyrazów współczucia tylko pretensje – mówi pani Arletta, prawnuczka zmarłej.

Przemysław Jedlecki

Pani Gizela z katowickich Bogucic zmarła w wieku 84 lat. Zostawiła dzieci, wnuki i prawnuki.

– Prababcia była cudowną kobietą. Wszyscy byliśmy z nią blisko – mówi Arletta Dulak, prawnuczka zmarłej Katowiczanki.

Rodzina chciała ją pożegnać wyjątkowo. Miały to być słowa pani Gizeli skierowane do bliskich. – To był pomysł dziadka i babci. Podpowiedzieli mi, o czym i o kim prababcia na pewno chciałaby wspomnieć, co było dla niej ważne – opowiada pani Arletta.

Mowa pożegnalna wysłana do proboszcza

„Dziękuję wszystkim obecnym tutaj, że zechcieli zebrać się i towarzyszyć mi w mojej ostatniej drodze. Niech to nie będzie czas smutku, a zatrzymania się, docenienia wspólnych chwil, które były nam dane. Zatrzymajmy je wszyscy w sercu, aż do chwili, gdy spotkamy się wszyscy ponownie przy wspólnym stole" – napisała prawnuczka.

Żałobnicy mieli się dowiedzieć od pani Gizeli, co dalej. „Ja dziś będę świętować, mam bardzo ważną randkę z moim Jerzykiem po latach tęsknoty" – w ten sposób nawiązano do wcześniejszego odejścia męża pani Gizeli.

„Długo czekaliśmy na to spotkanie, chociaż wiem, że on zawsze był obok, codziennie mówiła mu dobranoc, a dziś w końcu położymy się wspólnie. Dlatego, proszę Was, pamiętajcie, ja będę obok jako Wasz Anioł, razem z dziadkiem osłaniać Was z Nieba. Kiedy pomyślicie o mnie czasem z tęsknotą, odmówcie krótką modlitwę – to będzie nasze kolejne spotkanie. Dlatego nie mówię „żegnajcie" – mówię do zobaczenia" – napisała w imieniu prababci jej krewna.

– Chcieliśmy prosić, by ksiądz to pożegnanie, te słowa prababci do nas, odczytał podczas mszy. Przesłałam treść do parafii, na wszelki wypadek, by mieć pewność, że wszystko jest jak należy – opowiada pani Arletta.

Pogrzeb odbył się w sobotę 16 maja w kościele pw. Św. Szczepana w Bogucicach. Dzieci pani Gizeli siedziały w pierwszym rzędzie, nieco dalej pani Arletta.

• **Cmentarz w Bogucicach** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zamiast wyrazów współczucia były pretensje

Proboszcz: Nie przeczytam tego!

– Zobaczyłam, że przed mszą proboszcz podchodzi do dziadka i babci. Nie przywitał się, nie złożył kondolencji. Tylko powiedział dziadkom, że on słów z perspektywy prababci nie przeczyta ponieważ mowa jest erotyczna i zawiera sceny intymne. Pytał też moich dziadków, czy o tym wiedzieli. Byliśmy jak wryci. Zamiast wyrazów współczucia były pretensje – opowiada prawnuczka pani Gizeli.

Podkreśla, że w słowach o randce ze zmarłym mężem i położeniu się z nim wspólnie chodziło wyłącznie o to, że zostanie pochowana z nim w jednym grobie. O nic więcej.

– Prababcia przez 20 lat po śmierci męża codziennie go wspominała i spała z poduszką z jego zdjęciem. Dla naszej rodziny był to symbol przywiązania i tęsknoty, a nie nic erotycznego. Ale ksiądz, tak jak zapowiedział mowy nie przeczytał. Za to podczas pogrzebu mylił wiek prababci. Cała ta sytuacja, sugerowanie, że chodziło o jakieś sceny intymne, sprawiło, że babcia bardzo się źle z tym czuła podczas pogrzebu swojej mamy. Dla mnie to jakaś surrealna sytuacja. Na koniec ksiądz nie podał ręki babci i dziadkowi – opowiada pani Arletta.

Zaraz po mszy ksiądz poprosił ją do zakrystii. – Jeszcze po drodze zaczął mnie pouczać, że jestem w kościele, potem wytykał, że napisałam o tym, że prababcia i pradziadek położą się wspólnie – relacjonuje kobieta i dodaje, że poczuła się tym urażona.

Ostatecznie proboszcz pozwolił jej odczytać mowę, ale już na sam koniec ceremonii. Musiała jednak uwzględnić naniesioną odręcznie przez duchownego poprawkę. Wykreślił słowa o tym, że położą się wspólnie, dopisał, że zmarli się spotkają.

Pani Arletta sprawę postanowiła nagłośnić, ponieważ osoby żegnające swoich bliskich powinny być traktowane z empatią, godnością i szacunkiem. – Napisałam też skargę do kurii – mówi pani Arletta..

Kuria o pogrzebie: Liturgia była prawidłowa, ale...

Poprosiliśmy proboszcza ks. Krzysztofa Sitka o komentarz w tej sprawie. Odesłał nas do rzecznika Archidiecezji Katowickiej.

– Z rozmowy z księdzem proboszczem i po zapoznaniu się z komentarzem pani Arletty wynika, że liturgia pogrzebowa została przeprowadzona prawidłowo – przekazał nam ks. Rafał Skitek, Rzecznik Archidiecezji Katowickiej. Ks. Skitek wyjaśnia, że zwrócenie przez proboszcza uwagi na jedno ze sformułowań zawartych w tekście nie miało na celu zdeprecjonowanie osoby zmarłej ani autorki tekstu.

– Jeśli jednak bliscy czy pozostali uczestnicy pogrzebu poczuli się tym faktem urażeni, to proszę przyjąć słowa przeprosin – dodał rzecznik.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34435794

PREZYDENT MIASTA MYSŁOWICE

INFORMUJE:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:

– na okres 10 lat umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej, położonej w Mysłowicach w rejonie ulic Wincentego Witosa – Skowronków stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod przepompownię ścieków PD-3 75m², drogę dojazdową 1.448 m² w udziale ¼ części (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 247,

– na okres do dnia 15 października 2026 nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej w rejonie ulicy Wielka Skotnica z przeznaczeniem na ogródek letniej konsumpcji (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 237.

termin wywieszenia:22.05.2026r.do 12.06.2026r.

sprzedaży w drodze bezprzetargowej:

– nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej w Mysłowicach przy ul. Ks. Norberta Bończyka, obejmującej działki nr 2410/30, nr 2412/33 i nr 2414/30, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na podstawie art. 37 ust. 2 pkt ustawy o gospodarce nieruchomościami, w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, obejmującej działkę ne 2393/3, zarządzenie 233.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 22.05.2026r. do 03.07.2026r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34435226

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O DRUGIM PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM.

BURMISTRZ MIASTA LĘDZINY informuje

o przeznaczeniu do sprzedaży - w drodze przetargu ustnego nieograniczonego - niżej wymienionej nieruchomości.

Przedmiotem przetargu jest **sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w Lędzinach,** województwo śląskie, powiat bieruńsko-lędziński, jednostka ewidencyjna 241403_1, Lędziny, **obręb ewidencyjny 0003, Hołdunów, przy ul. Grunwaldzkiej**, oznaczonej jako działka numer **3599/291 o powierzchni 0,0908 ha,** zapisanej w jednostce rejestrowej gruntów pod pozycją **G1141,** symbol użytku **RV.** Własność przedmiotowej nieruchomości zapisana jest w księdze wieczystej prowadzonej przez Wydział V Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Tychach. W dziale I-SP wpisane są uprawnienia wynikające z praw ujawnionych w dziale III innych ksiąg wieczystych (prawo służebności gruntowej) i nie dotyczą zbywanej nieruchomości. Działy III i IV nie zawierają wpisów. Zapisy Działu I-SP ww. księgi zostaną przeniesione do księgi wieczystej nabywcy nieruchomości. Przedmiotowa nieruchomość nie jest przedmiotem praw i zobowiązań względem osób trzecich. Nieruchomość przeznaczona do zbycia zlokalizowana jest w północno-wschodniej części Miasta Lędziny, w obrębie Hołdunów w rej. ul. Grunwaldzkiej. Działka posiada kształt regularny, zbliżony do prostokąta, o płaskim ukształtowaniu terenu, niezagospodarowana, porośnięta trawą i samosiejkami, nieogrodzona i nieuzbrojona. Przedmiotowa nieruchomość posiada dostęp do drogi publicznej, ul. Grunwaldzkiej poprzez wewnętrzną gminną drogę dojazdową zlokalizowaną na działkach 3544/291 i 3598/291. Nieruchomość położona jest w zasięgu sieci następujących mediów: energia elektryczna, wodociąg, kanalizacja i gaz.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Miasta Lędziny zatwierdzonym przez Radę Miasta Lędziny Uchwałą Nr XV/113/07 z dnia 27 września 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Lędzinach zgodnie z którym położona jest na terenie oznaczonym symbolem 2MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zagospodarowanie nieruchomości nastąpi zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zbywana nieruchomość położona jest w granicach terenu górniczego „Lędziny I".

W dniu 13 marca 2026 r. na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości został przeprowadzony przetarg ustny nieograniczony, który zakończył się wynikiem negatywnym.

Cena wywoławcza nieruchomości: 185 000,00 zł
(słownie: sto osiemdziesiąt pięć tysięcy złotych 00/100).
Sprzedaż nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług według obowiązującej stawki 23%.

Wadium ustalone zostało na kwotę: 18 000,00 zł
(słownie: osiemnaście tysięcy złotych 00/100).

Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się w dniu 26 czerwca 2026 r. o godz. 10.00 w sali 013 Urzędu Miasta Lędziny przy ul. Lędzińskiej 55.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium w pieniądzu w terminie do dnia 22 czerwca 2026 r. Szczegółowych informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Lędziny, 43-143 Lędziny, ul. Lędzińska 55 (I piętro, pok. 103, tel. 32/ 216-65-11 do 13 wew. 140 w godzinach pracy Urzędu).

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Lędziny przy ul. Lędzińskiej 55, a ponadto informacja o ogłoszeniu przetargu podana została do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Lędziny, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lędziny www.ledziny.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34435373

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

informuje o wywieszeniu od dzisiaj na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta Rybnika przy ul. Bolesława Chrobrego 2 oraz zamieszczeniu na stronie internetowej www.rybnik.eu wykazu nieruchomości gminnych przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej

RYBNIK.EU

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34436004

NOWOŚĆ
Słówko Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Google Play Pobierz w App Store

1KA

eprasa.pl 63de103db5

Po śmierci Łukasza Litewki

Życiorys poprawiany ponad 200 razy

Internetowy życiorys Łukasza Litewki był poprawiany od chwili jego śmierci ponad 200 razy. – Jesteśmy zażenowani – komentują przyjaciele i współpracownicy zmarłego.

Przemysław Jedlecki

Łukasz Litewka zginął 23 kwietnia 2026 roku. Społecznik i poseł Lewicy jechał na rowerze ulicą w Dąbrowie Górniczej, kiedy o godz. 13.14 uderzył w niego samochód. Łukasz Litewka zmarł na miejscu.

Zaraz po jego śmierci internauci zabrali się za edytowanie jego biogramu na Wikipedii. Od 23 kwietnia, kiedy zginął, biogram był edytowany ponad dwieście razy. W efekcie życiorys Litewki wygląda dziś zupełnie inaczej niż miesiąc temu.

Wtedy można było się o nim dowiedzieć, że ukończył studia, że jest organizatorem akcji charytatywnych, że był radnym, a potem został posłem Lewicy.

Internet pisze historię Łukasza Litewki

Ale gdy Litewka już nie żył, w Wikipedii jego życiorys mocno zmieniono. Historia zmian dowodzi, że niektóre dopiski zniknęły. Dziś już nie przeczytamy w aktualnej wersji, że Litewka „pod wpływem śląskiego działacza Sojuszu Lewicy Demokratycznej Tomasza Niedzieli zaangażował się politycznie".

Ale za istotne uznano dodanie informacji, że był przedstawicielem handlowym marki Tyskie, asystentem wicemarszałka województwa Kazimierza Karolczaka z Lewicy.

Z „odświeżonego biogramu dowiadujemy się, że w istocie Litewka zawdzięcza sporo lokalnym politykom. Litewka zatem: z inicjatywy prezydenta Będzina Łukasza Komoniewskiego został zatrudniony na stanowisku specjalisty w tamtejszym Miejskim Zakładzie Budynków Mieszkalnych. W 2018 przy poparciu prezydenta Mysłowic Dariusza Wójtowicza został starszym specjalistą ds. marketingu i kontaktów z otoczeniem w Zakładzie Oczyszczania Miasta Mysłowice oraz w Szpitalu nr 2 im. Tadeusza Boczonia w Mysłowicach". Nie zabrakło także informacji, że w 2022 roku pracował w biurze poselskim wicemarszałka Sejmu Włodzimierza Czarzastego.

Problem nie w tym, gdzie Litewka pracował, ale w wydźwięku tych informacji. Wygląda to tak, jakby zmarły wszystko zawdzięczał politykom.

• **29.04.2026 roku. Zdjęcie Łukasza Litewki przed gmachem Sejmu**

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

„Razi sklejanie go z polityką"

Krystian Dudek, pijarowiec oraz bliski znajomy Litewki mówi, że jest zaskoczony skalą zmian w jego życiorysie na Wikipedii. – Widać, że przez ostatnie tygodnie, gdy rodzina, najbliżsi i Fundacja Team Litewka skupiali się na pożegnaniu Łukasza, wielu internetowych autorów dodało treści zgodne z ich punktem widzenia. To naturalne, że wiele osób chce zaznaczyć swoje mniejsze czy większe związki z Łukaszem. Sądzę jednak, że rodzina będzie chciała nieco uporządkować ten przekaz – ocenia Dudek.

Również przedstawiciele Fundacji Team Litewka są zaskoczeni nowym i stale zmieniającym się biogramem.

– Jako najbliżsi znajomi Łukasza czytaliśmy zmiany w poczuciu ogromnego zdziwienia, a w wielu miejscach zażenowania – przekazali nam przedstawiciele fundacji.

Podkreślają, że treść hasła mocno odbiega od tego, jak wyglądało prawdziwe życie Łukasza Litewki. – A ono toczyło się wokół spraw społecznych. Pomagał ludziom, zwierzętom, realizował projekty fundacyjne i większość dokonań zawdzięcza samemu sobie. Zadziwia nas także obecność marek komercyjnych i innych instytucji, opisy powiązań, które nie istniały, a jeśli istniały to ich wpływ, nie był aż tak znaczący – dodają przyjaciele zmarłego posła.

Kim był Łukasz Litewka?

Litewka (rocznik 1989) pochodził z Zagórza, największego blokowiska w Sosnowcu, przetykanego enklawami domków jednorodzinnych. Wychował się w jednym z nich. Jego ojciec był górnikiem, mama sprzedawała warzywa na targowisku.

Jako radny Litewka ślęczał raczej nad Facebookiem. Wrzucał zdjęcia nowych klombów czy wiat przystankowych. Z kilku polubień nagle zrobiło się więcej, bo zaczął pytać ludzi, co im doskwiera, czego im trzeba. Ktoś mówił o braku poczucia bezpieczeństwa, a za jakiś czas Litewka odpowiadał, że po jego prośbach pojawił się patrol. I zamieszczał zdjęcie policjantów.

W 2023 r. partie przygotowywały się do wyborów parlamentarnych. Lewica zaoferowała Litewce ostatnie miejsce na liście w okręgu. Litewka nie wydrukował ani jednej ulotki, nie organizował spotkań, nie bywał na miejskich festynach. W telewizji zapytany o program wyborczy wyznał, że chce, aby konie zniknęły z Morskiego Oka. To przede wszystkim zwierzęta pojawiły się na przedwyborczych banerach Litewki. „Adoptuj mnie" – prosiły psy, każdy miał imię oraz numer telefonu. Obok twarz Litewki z hasłem „Ostatni na liście, pierwszy w działaniu".

Litewka z ostatniego miejsca zdeklasował wszystkich na swojej liście, w tym jedynkę – Włodzimierza Czarzastego. ●

REKLAMA

Wrocław/34433608

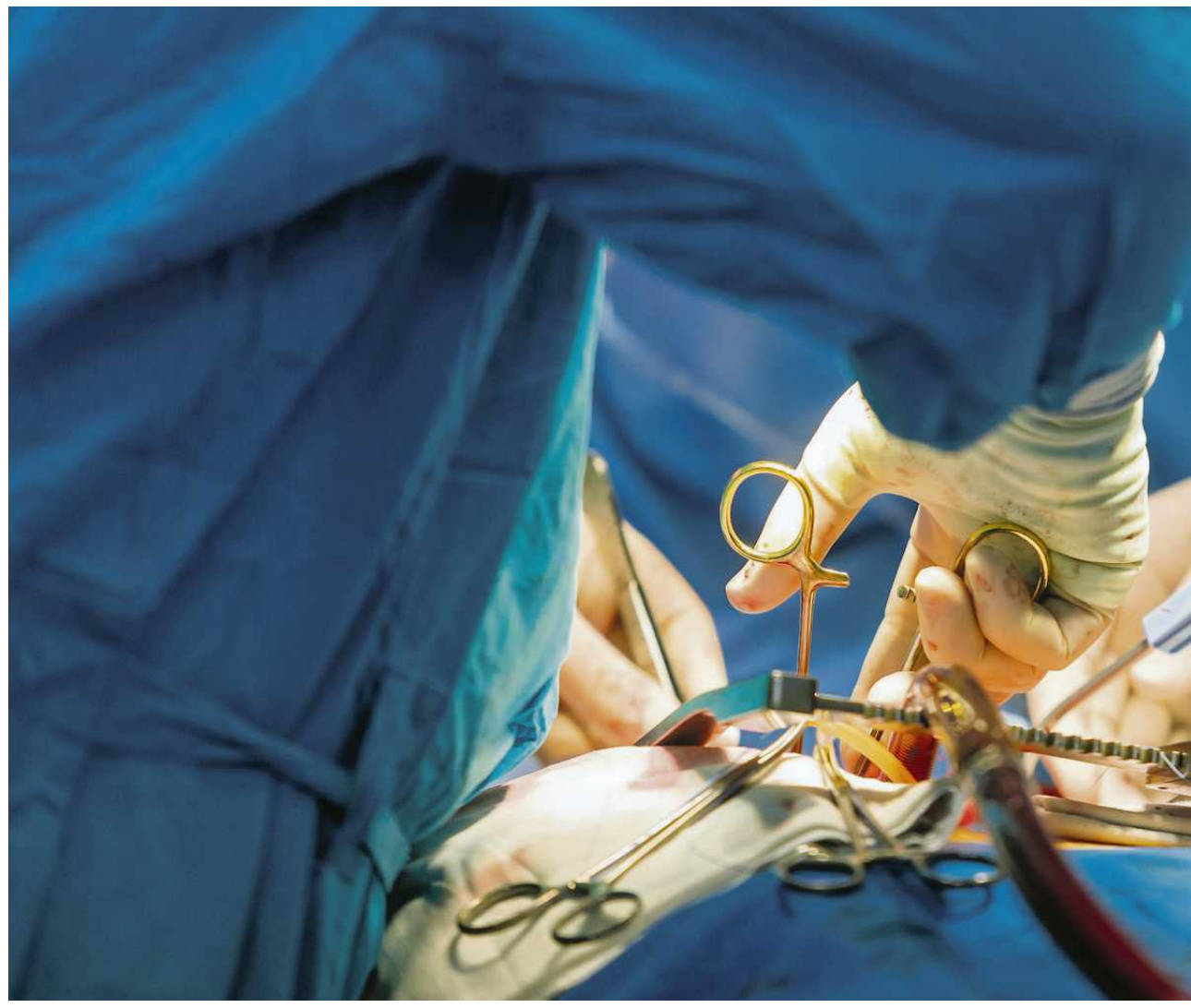
1KA

eprasa.pl 63de103db5

Spór o komplikacje po operacji w katowickim szpitalu

Wszystko w brzuchu pływało

Agnieszka opowiada, że po zabiegu usunięcia macicy jej życie zamieniło się w koszmar. Doszło do powikłań, przeszła serię ponownych operacji. – Zostałam nieodwracalnie okaleczona – mówi.

• **Operacja u pani Agnieszki skończyła się powikłaniami** FOT. SHUTTERSTOCK

Ewa Furtak

Pani Agnieszka ma 56 lat, mieszka w okolicach Bielska-Białej. Zdiagnozowano u niej mięśniaka macicy. Bolało tak, że budziła się nawet w środku nocy.

– Od ponad 20 lat jestem pod opieką tej samej ginekolożki. Od dawna sugerowała, że powinnam się poddać operacji usunięcia macicy, bo mięśniak był tak usytuowany, że próba wyłuszczenia go mogłaby doprowadzić do krwotoku – mówi Agnieszka. Kolejni lekarze potwierdzili diagnozę.

Agnieszka przez całe lata nie znajdowała czasu, aby o siebie zadbać. Całą uwagę skupiała na niepełnosprawnym synu, który wymagał stałej opieki. W 2024 roku syn zmarł. Gdy przeżywała żałobę, kobieta postanowiła zadbać o własne zdrowie, tym bardziej że opiekuje się jeszcze rodzicami w podeszłym wieku.

Zdecydowała, że podda się zabiegowi w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Katowicach, na Oddziale Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej, którym do niedawna kierował prof. Krzysztof Nowosielski.

– Wcześniej leczyła się tam moja koleżanka i była bardzo zadowolona – opowiada pani Agnieszka.

Została zbadana w poradni UCK, lekarze potwierdzili diagnozę, do szpitala została przyjęta 7 kwietnia 2025 roku. Zabieg w znieczuleniu ogólnym odbył się dzień później. Pani Agnieszka zgodziła się na usunięcie nie tylko macicy, ale także jajników i jajowodów. Lekarz wyjaśniał, że pozwoli to w przyszłości uniknąć zezłośliwienia i ponownej operacji.

– Myślałam, że będzie mnie operował doświadczony chirurg, który mnie konsultował, tymczasem do zabiegu stanął młody lekarz, którego nigdy wcześniej i już nigdy potem, podczas kolejnych pobytów w szpitalu, nie spotkałam. Po operacji czułam się bardzo źle, dokuczał mi silny ból w podbrzuszu, całą noc wymiotowałam. Panie, z którymi leżałam na sali, zwróciły uwagę, że kuleję – opowiada kobieta.

Mimo że zgłaszała silny ból, została wypisana do domu. Zgodziła się, bo wierzyła, że przy bliskich szybciej dojdzie do siebie. Niestety, ciągle czuła ból, leki nie pomagały. Mijały kolejne dni, nie było poprawy. Przed świętami wielkanocnymi zgłosiła się na SOR Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. Lekarze nie stwierdzili nic niepokojącego, więc odesłali ją do domu. Poradzili, żeby starała się ból „rozchodzić".

– Wróciłam do domu, bolało coraz mocniej. Po świętach ponownie zgłosiłam się na SOR. Po wielu godzinach badań lekarze postanowili przyjąć mnie na oddział. Rano wykonano mi kolejną tomografię, spanikowałam, bo nikt nie chciał mi powiedzieć, co się ze mną dzieje. Dopiero prof. Nowosielski poinformował mnie, że mam nieszczelny moczowód i jeszcze tego samego dnia na bloku operacyjnym założy mi cewnik – relacjonuje pani Agnieszka.

Zabieg odbył się w znieczuleniu ogólnym. Cewnik miał uszczelnić moczowód. – Po pięciu dniach zostałam wypisana ze szpitala, ale podbrzusze wciąż mnie bolało. Lekarze mi nie wierzyli. Mówili, że jestem nadwrażliwa – opowiada kobieta. W kolejnym tygodniu zgłosiła się na zaplanowaną wcześniej rehabilitację uroginekologiczną. – Kiedy fizjoterapeutka dotknęła mojego brzucha, stwierdziła, że coś jest nie tak – wspomina pani Agnieszka.

Po raz kolejny pojechała na SOR do katowickiego szpitala. Była osłabiona, miała mdłości, z pochwy wyciekał jej mocz.

– Wykonano mi próbę szczelności układu moczowego z barwnikiem. Pielucha zabarwiła się na niebiesko już po pięciu minutach. Lekarze kazali mi kupić pieluchy i odesłali do domu. Miałam wrócić za kilka dni na konsultację do prof. Nowosielskiego – wspomina.

NA CZWORAKACH DO TOALETY

Podczas konsultacji profesor obiecał, że zoperuje Agnieszkę, ale za tydzień. – Nie mogłam się z tym pogodzić, że cierpię już tak długo i jeszcze mam czekać. Od pierwszej operacji minął przecież ponad miesiąc. Wiedziałam, że uszkodzenie moczowodu może być jednym z powikłań przy usunięciu macicy, a profesor obiecał, że wszystko zrekonstruuje. Pokornie się zgodziłam na kolejny zabieg – mówi pani Agnieszka.

Po operacji była bardzo słaba, z trudnością wstawała z łóżka. – Nie jestem otyła, ale leżąc na łóżku, widziałam przed oczami tylko mój brzuch. Był gigantyczny, do tego bolał okropnie. Nie mogłam się wypróżnić, nie oddawałam gazów, cierpiałam – wspomina 56-latka.

Podczas jednej z wizyt profesor powiedział jej, że musi zostać przeniesiona do izolatki, bo jest zakażona trzema bakteriami szpitalnymi. Została w niej do końca pobytu w szpitalu. – Domagałam się konsultacji gastrologicznej, tymczasem przysłano do mnie psychiatrę. Porozmawiałam z nią. Powiedziała mi, że moje zachowanie jest adekwatne do stanu zdrowia – opowiada pani Agnieszka.

Wspomina, że w izolatce była zdana tylko na siebie. – Do toalety szłam na czworaka, potem wstawałam, trzymając się krawędzi umywalki. Trudno mi było dbać o higienę. Pieluchy były tylko w rozmiarach XL, sięgały mi niemal do pach. To było dla mnie strasznie upokarzające. Mam wykształcenie wyższe, prowadzę indywidualną praktykę pielęgniarską i wiem, że opieka nad ciężko chorym powinna wyglądać inaczej – podkreśla pani Agnieszka.

RODZINA ZACZĘŁA SZUKAĆ RATUNKU

Operacja naprawcza się nie udała. – W wyniku zakażenia za pęcherzem moczowym zrobił się ropień, który pękł. Doszło do poszarpania ścian pęcherza moczowego. Wskaźniki CRP [marker stanu zapalnego – red.] były bardzo wysokie. Od dwóch miesięcy mocz wlewał mi się do jamy brzusznej i wyciekał przez pochwę – opowiada pani Agnieszka. – Profesor poinformował mnie, że wytworzyła się przetoka pęcherzowo-pochwowa.

Rodzina chorej zaczęła szukać ratunku. Kamila, córka pani Agnieszki, dopytywała profesora, czy mama nie mogłaby zostać przeniesiona na oddział urologiczny. Profesor miał mówić, że nie ma takiej potrzeby, że sobie poradzi.

– Pewnego dnia rano profesor powiedział, że będę ponownie operowana i żebym podpisała zgodę, bo już czeka na mnie sala operacyjna. Nie dał mi nawet czasu na poinformowanie rodziny. Miałam mieć ponownie przeszczepiony moczowód i uszczelniony pęcherz, a także zszyty kikut pochwy – wspomina kobieta.

Po zabiegu ból nie minął, choć profesor zapewniał, że wszystko jest już dobrze. Mocz nadal wyciekał z pochwy kobiety. – Po wielu rozmowach z moimi bliskimi prof. Nowosielski wysłał moją dokumentację na oddział urologii w szpitalu w Jaworznie. Lekarze stwierdzili jednak, że mnie nie przyjmą, bo mój stan jest zbyt poważny, a najlepszym ośrodkiem dla mnie byłby Szpital Uniwersytecki w Krakowie. Czułam się już bardzo źle, byłam pewna, że umieram – wspomina Agnieszka.

Jej zdaniem prof. Nowosielski poprosił o konsultację w szpitalu urologicznym w Katowicach. Katowiccy lekarze powiedzieli, że są najbliższym szpitalem, wiec jeśli zapadnie decyzja o przekazaniu, to ją przyjmą. – Ale także wskazali, że najlepszy byłby dla mnie szpital w Krakowie – opowiada 56-latka.

W BRZUCHU WSZYSTKO GNIJE

Pani Agnieszka walczyła o Kraków jak o ostatnią szansę dla siebie, ale nie było to proste. – Już następnego dnia po konsultacji dwukrotnie przychodził do mnie lekarz wysłany przez prof. Nowosielskiego. Domagał się, żebym podpisała oświadczenie, że nie zgadzam się na przewiezienie do Katowic – wspomina 56-latka.

Kamila, córka pani Agnieszki, wszędzie szukała dla niej pomocy. – Skontaktowała się i ze mną, bojąc się, że jej mama umrze – potwierdza Agnieszka Gorgoń-Komor, senatorka i lekarka.

Ostatecznie kobietę udało się przewieźć do Krakowa. W tamtejszym Szpitalu Uniwersyteckim lekarze nie zdecydowali się od razu na operację naprawczą. – W pani brzuchu wszystko gnije, od ponad dwóch miesięcy pływa w moczu. Jedyne, co możemy teraz zrobić to obustronna nefrostomia. Po takim zabiegu mocz będzie spływał z nerek do plastikowych worków, a brzuch będzie się regenerował – usłyszała Agnieszka od krakowskich lekarzy.

Z workami na mocz przetrwała do września, a potem przeszła wielogodzinną operację rekonstrukcji

eprasa.pl 63de103db5

w moczu

układu moczowego. Uszkodzenia były tak duże, że pęcherz moczowy trzeba było przeszczepić do prawego dołu biodrowego. Był poszarpany, dzisiaj ma tylko jedną czwartą objętości. Więcej nie udało się uratować. Lekarze wykonali także plastykę przetoki pęcherzowo-pochwowej. W wypisie jest też informacja, że doszło do zrostu wyrostka robaczkowego z pęcherzem moczowym oraz prawym moczowodem, dlatego lekarze usunęli jeszcze wyrostek.

W brzuchu pani Agnieszki jest 25 głębokich śladów po drenach i laparoskopiach. Zakwalifikowano ją do operacji plastycznej. Lekarz, do którego się zgłosiła, złapał się za głowę – postanowił jej pomóc za darmo.

Dzisiaj kobieta ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Z powodu długiej choroby straciła pracę. Wynajęła prawnika, zamierza się poskarżyć w prokuraturze. – Jestem okaleczona, mam porażony mięsień prawego uda. Zostałam nieodwracalnie okaleczona, straciłam rok życia, walcząc z niewyobrażalnym bólem i upokorzeniem – mówi kobieta.

LEKARZ: PACJENTKA BYŁA AGRESYWNA

Prof. Krzysztof Nowosielski, który już nie pracuje w UCK w Katowicach, wyjaśnia, że pacjentka została skierowana do szpitala z powodu mięśniaków macicy i – jak wynikało z wywiadu – bólu w dole brzucha. Przypomina, że to nie on wystawiał jej skierowanie, tylko inny lekarz, nie brał też udziału w badaniach po przyjęciu pani Agnieszki na oddział. To zespół lekarzy zakwalifikował ją do operacji laparoskopowego usunięcia macicy z jajnikami i jajowodami. – Omówiono z nią ryzyka zabiegu, w tym możliwe powikłania – podkreśla prof. Nowosielski.

Przypomina, że pacjentka wyraziła świadomą zgodę na operację. – Po operacji przeprowadzonej przez innego lekarza doszło do powikłania w postaci przetoki moczowodowo-pochwowej, co zdarza się w przypadku 1-3 proc. takich zabiegów. W takim przypadku pacjentkom zakłada się sondę DJ do moczowodu. U tej pacjentki taka sonda była założona jeszcze profilaktycznie dwa tygodnie po operacji. Ponieważ w pochwie pojawił się mocz, wykonano ocenę tomografii komputerowej i potwierdzono przetokę moczowodowo-pochwową – opisuje profesor.

Przyznaje, że leczenie za pomocą sondy DJ było nieskuteczne, a pacjentka „nalegała na dalsze postępowanie lecznicze".

– Dodatkowo jej rodzina, szczególnie córka i partner, zastraszali personel, w tym mnie i mój zespół, dlatego podjęto decyzję o naprawie uszkodzenia metodą psoas-hitch [przyszyciu pęcherza moczowego do ścięgna mięśnia biodrowo-lędźwiowego – red.] – wspomina profesor.

Ginekolog potwierdza, że to on wykonywał tę operację i przekonuje, że przeprowadzono ją prawidłowo. Skuteczność takiego postępowania jest wysoka, ale jednak nie w stu procentach. Dodaje, że najczęstsze możliwe powikłania takiego zabiegu to nieszczelność zespolenia i wyciek moczu.

Kobieta ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Z powodu długiej choroby straciła pracę

– I to się wydarzyło u pani Agnieszki. W przypadku takiego powikłania osusza się pole operacyjne zakładając drenu i przyjmuje postawę wyczekującą, bez natychmiastowej operacji. Właśnie takie postępowanie zostało wdrożone. Pacjentka była zresztą konsultowana przez urologów w czasie pobytu w naszej klinice – mówi prof. Nowosielski.

Zdaniem prof. Nowosielskiego pacjentka i jej rodzina od początku byli nieprzyjemni, agresywni i roszczeniowi. Wymyślali coraz to nowe objawy, zastraszali cały personel.

– Grozili, że naślą na nas polityków, prokuratora, a partner pacjentki, dzwoniąc nieustannie do dyżurki lekarskiej, przedstawiał się jako „Komenda Wojewódzka Policji". Pacjentka odmówiła ustalenia terminu leczenia na oddziale urologii w Katowicach. Wreszcie od córki pacjentki otrzymałem sms, że mam jej matkę natychmiast przekazać do Kliniki Urologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie – twierdzi profesor.

Uważa, że pacjentki nie można było przetransportować do innego ośrodka, bo to niezgodne z zasadami współdziałania, etyki lekarskiej i po prostu nieprofesjonalne.

– Ostatecznie po telefonicznej konsultacji pacjentkę przewieziono do kliniki w Krakowie – mówi profesor.

Jego zdaniem stan zdrowia pani Agnieszki nie wymagał ponadstandardowych działań.

– Dla jej komfortu umieściliśmy ją w osobnej sali, by rodzina mogła z nią przebywać i swobodnie ją odwiedzać. Każda dolegliwość, łącznie z podejrzeniem przez pacjentkę, że ma odmę, została wyjaśniona, a odma się nie potwierdziła. Za każdym razem opieka była ponadstandardowa – zapewnia ginekolog.

Dla niego to historia pacjentki, która, choć nie ma twardych wskazań do usunięcia macicy, wymusza działania medyczne, doznaje powikłań i teraz wszystkich za nie obwinia.

– A przecież takie powikłania się zdarzają i każda pacjentka, zanim zgodzi się na zabieg, jest o nich informowana. Świadomie podejmuje decyzję o operacji usunięcia macicy, która w tej sytuacji pewnie nie musiała być wykonana – przekonuje prof. Nowosielski.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34435652

Informacja
Wójt Gminy Lipowa

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.
o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399)

informuje

o wywieszeniu na okres 21 dni wykazu z dnia 19.05.2026 r. dotyczącego nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni 7408 m², działki nr 24, 29, 34, 39, 44, 2674, 2724 będące własnością Gminy Lipowa, położone w Leśnej, przeznaczona do dzierżawy na okres 3 lat.

Niniejszy wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Lipowa oraz na stronie internetowej w biuletynie informacji publicznej.

Informację w przedmiotowej sprawie uzyskać można pod nr tel. (33) 860 00 20 wew. 184 oraz w siedzibie Urzędu Gminy Lipowa, pok. nr 5.

Wójt Gminy Lipowa
Bogusław Wyleciał

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34435480

KATOWICKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa
40-168 Katowice, ul. Klonowa 35c

Katowice, dnia 14.05.2026 r.

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Katowicach
działając na podstawie § 75 ust. 1 Statutu KSM

zawiadamia, że
Walne Zgromadzenie Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej
zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej KSM nr 6/2026 z dnia 28.04.2026 r.
odbędzie się **w 9 częściach** w miejscu i terminie ustalonym przez Zarząd KSM, tj.

w dniach 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30 czerwca 2026 r. o godz. 16:00 w sali konferencyjnej Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, ul. Klonowa 35c w Katowicach
zgodnie z poniższym harmonogramem i porządkiem obrad:

Numer część Walnego Zgromadzenia	Termin części zebrania	Przynależność do grupy tworzącej część WZ – Członkowie posiadający tytuł prawny do lokalu lub ekspektatywę prawa do lokalu położonego w:
I część	**18.06.2026 r.**	Osiedlu: Graniczna, Janów, Ligota
II część	**19.06.2026 r.**	Osiedlu: Giszowiec
III część	**22.06.2026 r.**	Osiedlu: Centrum – I, Superjednostka, Haperowiec, Śródmieście
IV część	**23.06.2026 r.**	Osiedlu: im. J. Kukuczki
V część	**24.06.2026 r.**	Osiedlu: im. A. Zgrzebnioka, im. ks. F. Ścigały, Wierzbowa
VI część	**25.06.2026 r.**	Osiedlu: Szopienice, Murcki oraz członkowie, o których mowa w § 5 ust. 6 Statutu KSM
VII część	**26.06.2026 r.**	Osiedlu: Gwiazdy
VIII część	**29.06.2026 r.**	Osiedlu: Zawodzie
IX część	**30.06.2026 r.**	Osiedlu: im. ks. P. Ściegiennego

Porządek obrad:
1. Otwarcie obrad i przekazanie prowadzenia obrad Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia (części).
2. Wybór sekretarza i co najmniej 1 asesora wchodzących w skład prezydium Walnego Zgromadzenia (części).
3. Wybór Komisji Mandatowo – Skrutacyjnej Walnego Zgromadzenia (części).
4. Wybór Komisji Wyborczej Walnego Zgromadzenia (części).
5. Zapoznanie uczestników Walnego Zgromadzenia z listą pełnomocnictw.
6. Przedstawienie porządku obrad.
7. Stwierdzenie prawidłowości zwołania Walnego Zgromadzenia i jego zdolności do podejmowania uchwał.
8. Informacja o zasadach głosowania w wyborach do Rady Nadzorczej i przedstawienie listy kandydatów na członków Rady Nadzorczej KSM.
9. Wybór członków Rady Nadzorczej KSM na kadencję w latach 2026-2029.
10. Sprawozdanie Rady Nadzorczej KSM z działalności za 2025 rok.
11. Sprawozdanie Zarządu z działalności KSM za 2025 rok, w tym sprawozdanie finansowe za 2025 rok.
12. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej, społecznej i kulturalnej KSM.
13. Informacja o wynikach przeprowadzonej w roku 2026 lustracji z całokształtu działalności Spółdzielni za lata: 2023, 2024, 2025.
14. Podjęcie uchwał w sprawach:
    a. zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej KSM z działalności za 2025 rok,
    b. zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności KSM za 2025 rok, w tym sprawozdania finansowego za 2025 rok,
    c. podziału wyniku finansowego Spółdzielni,
    d. zatwierdzenia kierunków rozwoju działalności gospodarczej, społecznej i kulturalnej KSM na 2026 rok,
    e. udzielenia absolutorium członkom Zarządu za działalność w 2025 roku.
15. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia zaktualizowanej Strategii Ekonomicznej KSM na lata 2026-2035.
16. Podjęcie uchwały w sprawie oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań, jaką Spółdzielnia może zaciągnąć.
17. Zamknięcie obrad.

I. Członek Spółdzielni może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu osobiście albo poprzez pełnomocnika. Ustawowy termin do dostarczenia pełnomocnictwa do siedziby Spółdzielni lub Administracji przez Członka lub Pełnomocnika przed I częścią Walnego Zgromadzenia upływa w dniu **15.06.2026 r.** Pełnomocnikiem członka spółdzielni będącego osobą fizyczną może być osoba bliska Członka Spółdzielni (tj. zstępny, wstępny, rodzeństwo, dziecko rodzeństwa, małżonek, osoba przysposabiająca, osoba przysposobiona) lub inny Członek naszej Spółdzielni, albo radca prawny lub adwokat. Do pełnomocnictwa udzielonego osobie bliskiej dołącza się oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o którym mowa w art 8^3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Pełnomocnictwo udzielone osobie bliskiej bez dołączonego oświadczenia, jest nieważne. Pełnomocnikiem nie może być pracownik KSM. Pełnomocnik może zastępować tylko jednego członka. Pełnomocnik Członka Spółdzielni będącego osobą fizyczną nie może brać udziału w głosowaniu, którego przedmiotem jest wybór członków Rady Nadzorczej. Wzór pełnomocnictwa wraz z oświadczeniem można otrzymać w siedzibie Spółdzielni pokój nr 2 bądź w Administracji Osiedla.

II. Przed Walnym Zgromadzeniem Członek Spółdzielni ma prawo zapoznać się ze sprawozdaniami organów Spółdzielni, informacją o wynikach przeprowadzonej lustracji z całokształtu działalności Spółdzielni za lata: 2023, 2024, 2025, sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Spółdzielni za 2025 rok oraz projektami uchwał podlegającymi rozpatrzeniu na Walnym Zgromadzeniu przygotowanymi przez Zarząd – w terminie **od dnia 28.05.2026 r.** w siedzibie Spółdzielni przy ul. Klonowej 35 C w Katowicach w pokoju nr 27 (I piętro), a także z ewentualnymi projektami uchwał zgłoszonymi w terminie ustawowym przez członków Spółdzielni wraz z żądaniem zamieszczenia spraw w porządku obrad, które zostaną wyłożone do wglądu członków w w/w miejscu w terminie co najmniej 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Prosimy o wcześniejsze zgłoszenie przybycia do Działu Organizacji i Samorządu p. 36a (w godzinach urzędowania Spółdzielni) tel. (32) 208 47 94.

III. **Członkowie Spółdzielni mają prawo zgłaszania na piśmie kandydatów na członków Rady Nadzorczej w siedzibie Spółdzielni w terminie do 15 dni przed terminem posiedzenia I części Walnego Zgromadzenia, tj. do dnia 03.06.2026 r. Zgłoszenie winno zawierać**: imię i nazwisko kandydata oraz nazwę Okręgu (Osiedla), z którego kandyduje, a także **imiona i nazwiska członków zgłaszających**. Zgłoszenie powinno być poparte własnoręcznymi podpisami przez co najmniej 20 Członków ze wskazaniem ich nazwisk i adresów zamieszkania, **lub uchwałą** (ustępującej) Rady Nadzorczej bądź Rady Osiedla. Do zgłoszenia powinna być dołączona pisemna zgoda osoby zgłaszanej i oświadczenie kandydata, że nie zachodzą ustawowe bądź statutowe przeszkody członkostwa w Radzie Nadzorczej oraz, że nie posiada zaległości wobec Spółdzielni. Dla ułatwienia procesu zgłoszeniowego opracowane zostały wzory (druki) zgłoszenia, oświadczenia i listy poparcia dla osoby kandydata do Rady Nadzorczej, które można pobrać w siedzibie Spółdzielni – Dział Organizacji i Samorządu (pok. 36a) bądź w Administracji Osiedla w godzinach pracy Spółdzielni.

Materiały informacyjne, tj. dokument nr 1: „Informacja o zasadach uczestnictwa w obradach Walnego Zgromadzenia KSM" oraz dokument nr 2 „Komunikat o wyborach do Rady Nadzorczej KSM na kadencję w latach 2026-2029", dostępne są w siedzibie Spółdzielni, w Administracjach Osiedla i na stronie internetowej www.ksm.katowice.pl, a w/w Komunikat o wyborach do Rady Nadzorczej został dodatkowo wywieszony na tablicach ogłoszeń w klatkach schodowych wszystkich budynków KSM.

Uwaga: Osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami, które chcą wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu KSM (stosownej części), mogą zgłosić potrzebę skorzystania z transportu do właściwej terytorialnie Administracji Osiedla nie później niż na 7 dni przed terminem właściwej części Walnego Zgromadzenia Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Zapraszamy do udziału w Walnym Zgromadzeniu.

Zarząd Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej

eprasa.pl 63de103db5

Liczba chemii, które przyjął zdumiewa nawet lekarzy

Ucieka przed rakiem na rowerze

• **Józef Gola**
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Liczę, że w końcu na tej onkologii usłyszę: „Pan Józef? Ale pan nie jest już tutaj potrzebny”.

Wojciech Todur

Józef Gola nie wygląda na swoje 78 lat. Wyprostowana sylwetka. Mocny uścisk dłoni. Pogodne oczy. Pogodne szczególnie, gdy wie się o tym, jak trudną walkę toczy od trzech lat.

Zaczęło się, jak to zwykle bywa, od badań okresowych. „Panie Józefie, ta krew to mi się nie podoba” – powiedziała lekarka rodzinna patrząc na wydruk z wynikami. „Pan zrobi sobie kolonoskopię”.

Wyszedł rak jelita grubego. – Ja blady. Lekarz każe mi chwilę poczekać. Mówi, że powie co dalej – wspomina.

Lekarze mówią, że w takich chwilach warto mieć przy sobie kogoś bliskiego. Osoba, która dowiaduje się, że ma nowotwór, często słyszy, ale nie słucha. Po wyjściu z gabinetu po głowie kołacze się jej tylko jedno słowo „rak”. Józef Gola wspomina, że zareagował inaczej. – Mnie po głowie miotała się tylko jedna myśl: Trzeba walczyć! – podnosi głos.

OBMYŁ TWARZ WODĄ Z BAJKAŁU

Na życie zarabiał jako elektryk. – Sporo świata dzięki temu zobaczyłem. Budowaliśmy elektrownie od Skandynawii po Włochy. Nigdy nie byłem w żadnym szpitalu. Gdy dobiegałem do emerytury, kolega zapytał mnie, czy nie chciałbym sobie dorobić. „Mnie wystarczy. Niech się teraz inni, młodzi męczą” – odpowiedziałem i kupiłem sobie rower. Zawsze byłem samotnikiem. Strachu przed nieznanym też nigdy nie czułem. Ruszyłem przed siebie. Mołdawia, Ukraina, aż po Odessę. A potem w drugą stronę: Litwa, Łotwa, Estonia. O piątej rano pobudka, kawka, a potem przed siebie. Zamarzyło mi się, że zobaczę Bajkał. Tu już rower zamieniłem na kolej transsyberyjską. Dwa lata przygotowywałem się do tej wyprawy. Uczyłem się języka, żeby łatwiej było zdobyć zaufanie miejscowych. Jeździłem do Dąbrowy Górniczej, do klubu Sybiraków, słuchałem ich opowieści, żeby zrozumieć, co mnie czeka. A potem pojechałem w nieznane. Gdy ruszałem w kilkudniową wędrówkę brzegiem jeziora, to miejscowi łapali się za głowy. Ostrzegali przed spotkaniami z niedźwiedziami. Noc była najgorsza. Dokładałem do ogniska i tak bezpiecznie doczekałem do rana. Na przywitanie z Bajkałem zdjąłem – jak tradycja nakazuje – buty. Obmywałem twarz wodą. Te wspomnienia zostaną ze mną do końca moich dni – mówi.

ZAPOMNIAŁ NAD POGORIĄ

Z diagnozą o raku jelita grubego wrócił do domu. Wsiadł na rower i pojechał nad Pogorię. – Przejechałem 40 kilometrów. Uspokoiłem się. Powiedzmy, że na chwilę zapomniałem. Rower, który miał być sposobem na zdrowe życie, stał się dla mnie terapią – opowiada.

Podczas ostatniej 19. Zagłębiowskiej Masy Krytycznej, wydarzenia, które rok w rok gromadzi entuzjastów jazdy na rowerze, Józef Gola stanął na starcie po raz 19., a razem z nim, 3 500 osób.

Sosnowiczanin miał ze sobą niewielkich rozmiarów flagę. Ta głosiła, że jest pacjentem oddziału onkologii szpitala św. Barbary w Sosnowcu. – W niedzielę 19. „masa”, a w poniedziałek 20. chemia. W domu mam koszulki, które przypominają o wszystkich startach. Bóg da, to i dwudziesta będzie [ma się zakończyć na rynku w Czeladzi – przyp.red.]. Obawiałem się, czy podołam. Chemia wyniszcza organizm. Zawroty głowy, ciemno przed oczami. Nie chcę być zagrożeniem dla innych. Trzymałem się więc bliżej prawej strony. Blisko krawężnika. Pomyślałem, że jak poczuję się gorzej, to zjadę z drogi i ruszę do domu. Ale dotrwałem do końca. Do pomidorowej ma mecie w Będzinie – uśmiecha się.

MACKI SIĘGNĘŁY DALEJ

Wspomniany szpital im. św. Barbary to miejsce, które stało się z konieczności drugim domem pana Józefa. – Już podczas pierwszej wizyty dowiedziałem się, że trzeba operować. „Mam wolny termin. Za tydzień mogę ciąć” – powiedział lekarz. Ucieszyłem się, bo ludzie i trzy miesiące czekają. Wycięli mi 37 centymetrów jelita. Uspokoiłem się, ale trwało to tylko chwilę. Po trzech miesiącach kolejne badanie. I znowu zła wiadomość. Są przerzuty na wątrobę. „To co? Kolejna operacja?” – pada pytanie na oddziale. Ja się godzę na wszystko. Lekarz mówi, że nie jest źle. Że to nie guz, a naciek. Wycinają mi to cholerstwo po raz drugi. Cały czas zalewamy też wszystko chemią. Macki raczyska zaczynają jednak sięgać dalej, w głąb wątroby. Nowa seria chemii. Kolejne terapie – opowiada sosnowiczanin.

Osoba, która dowiaduje się, że ma nowotwór, często słyszy, ale nie słucha. Po wyjściu z gabinetu po głowie kołacze się jej tylko jedno słowo „rak”

NA DÓŁ ZAWSZE PO SCHODACH

Z dyfuzorem tłoczącym chemię do organizmu nie sposób się zaprzyjaźnić, ale już z ludźmi, których spotyka się przy okazji, już tak. – Za każdym spojrzeniem kryje się inna historia. Pielęgniarki witają mnie jak wyczekiwanego gościa. „O pan Józef, znowu u nas” – słyszę. Lekarze przyznają, że 21 chemii to liczba, która wprawia w zdumienie. Na początku po każdej chemii schodziłem z dziesiątego piętra na nogach. Czasami to kilka razy wjeżdżałem na górę, żeby jeszcze raz i jeszcze raz pokonać tę drogę. Udowodnić sobie, że wszystko jest w porządku. Dołączali też do mnie inni pacjenci. Niektórzy rezygnowali w pół drogi. Mnie też jest coraz trudniej, ale się nie poddaję – podkreśla.

Wiele osób, które pan Józef spotykał na oddziale już odeszło. – Lekarze mówią, że jestem „weteranem”. Że można mnie podawać za przykład niezłomności ducha. Pamiętam, jak raz przyszła na oddział młoda dziewczyna. Miała piękny, gruby warkocz. Zagadałem do niej. Powiedziała, że nie weźmie chemii, bo straci włosy. „Dziewczyno! Włosy są dla ciebie warte więcej niż życie?” – zapytałem. Przyszła pani psycholog. Rozmawiała z nią dobrą godzinę. Włosy poleciały, ale życie zostało. Ale wiele historii kończy się też źle. Pamiętam pacjenta, który świętował na oddziale 70. urodziny. Przyszli najbliżsi. Dużo śmiechu, serdeczności, baloniki. Zajrzałem do niego po wszystkim. Pytam: Jak się udała impreza? Chłop szczęśliwy. Po dziesięciu minutach dowiaduje się, że nie żyje.

Kolejny przykład. Kolejne przerzuty. Przewód pokarmowy, mózg. Żadna operacja ani chemia już nie pomogą. „Proszę mi oddać moją dokumentację medyczną. Rezygnuję. Chcę chociaż trzy miesiące pobyć z rodziną”. To jest straszne... – zawiesza głos pan Józef.

Emerytowany elektryk ani myśli się poddać. O 21. chemii mówi „oczko”. – Mam taki cel. Zabrać żonę i dwie wnuczki nad polskie morze. Mamy takie miejsce w Łebie. Jeździmy tam od 35 lat. Jeden telefon i właścicielka rezerwuje nam pokoje. Żona nieco obawia się podróży, ale przecież jest pociąg sypialny. Nawet w Sosnowcu się zatrzymuje. Chcę jeszcze pożyć. Mam dla kogo. Lekarze mówią, że jest szansa, że obejdzie się bez „czerwonej chemii”. Ta jest najgorsza. Niszczy organizm koszmarnie. Ale ja się nie poddam. Będę uciekał przed rakiem na rowerze. Choćby i na ostatnich nogach. Gdy wyjeżdżam zrobić swoją pętlę wokół Górki Środulskiej, to zatroskana żona zawsze dzwoni. „Nie obawiaj się Basiu. Nic mi nie będzie” – uspokajam ją. Nigdy nie dopada mnie zwątpienie. Trzeba wykorzystać każdą chwilę życia. Liczę, że w końcu na tej onkologii usłyszę: „Pan Józef? Ale pan nie jest już tutaj potrzebny”. ● 1KA

eprasa.pl 63de103db5

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj
w APLIKACJ WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

O G Ł O S Z E N I E
Zgodnie z uchwałą Nr XVII/100/25 Rady Gminy Krupski Młyn
z dnia 30 września 2025 roku
WÓJT GMINY KRUPSKI MŁYN
o g ł a s z a
II ustny ograniczony przetarg na sprzedaż lokalu mieszkalnego Nr 2
położonego w Krupskim Młynie,
ul. Buczka 6, Gmina Krupski Młyn

1. Przedmiotem przetargu jest:
a) lokal mieszkalny Nr 2 położony w Krupskim Młynie, ul. Buczka 6, usytuowany na parterze budynku mieszkalnego, wielorodzinnego, dwupiętrowego, podpiwniczonego, z poddaszem użytkowanym jako typowy strych, zlokalizowany na działce gruntowej Nr 237/69, o pow. 0,1769 ha, obręb Krupski Młyn, dla której w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach założono Księgę Wieczystą Nr GL1T/00058905/4. Lokal mieszkalny Nr 2 położony jest na parterze, składa się z: pokoju, kuchni, łazienki, przedpokoju o powierzchni użytkowej 36,19 m^2. Do mieszkania przynależy piwnica o pow. użytkowej 7,23 m^2.
Ułamkowy udział lokalu mieszkalnego Nr 2 w częściach wspólnych gruntu i budynku znajdującego się na nieruchomości gruntowej zabudowanej w/w budynkiem mieszkalnym, wynosi 654/10000. Lokal wymaga remontu.
2. W/w nieruchomość ujęta jest w planie zagospodarowania przestrzennego pod symbolem MW16 tj. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
Nieruchomość będąca przedmiotem sprzedaży nie jest nieruchomością rolną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (tj. Dz. U. poz. 1653 z 2025 r.).
3. W przetargu mogą brać udział osoby:
- zameldowane na pobyt stały lub czasowy i jedocześnie zamieszkujące na terenie Gminy Krupski Młyn na co najmniej 30 dni przed dniem ogłoszenia przetargu, które udokumentują ten fakt zaświadczeniem z Referatu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych (w zakresie zameldowania) oraz złożą stosowne oświadczenie (w zakresie zamieszkiwania - druk oświadczenia dostępny w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy);
- mające niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe, tj. osoby nie posiadające tytułu prawnego do żadnego lokalu mieszkalnego ani nieruchomości gruntowej przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe, które potwierdzą ten fakt na piśmie (druk oświadczenia dostępny w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy).
Z przetargu wykluczeni są małżonkowie, którzy zamieszkują ze sobą w lokalu mieszkalnym do którego tytuł prawny posiada jeden z małżonków lub gdy jeden z małżonków posiada tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub nieruchomości przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe.
Przetarg na zbycie nieruchomości objętej niniejszym ogłoszeniem został ograniczony do osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy i jednocześnie zamieszkujących na terenie Gminy Krupski Młyn na co najmniej 30 dni przed dniem ogłoszenia przetargu oraz mających niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe.
W/w ograniczenie uczestnictwa w przetargu na sprzedaż w/w nieruchomości zostało wprowadzone w celu zaspokojenia w pierwszej kolejności potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Gminy Krupski Młyn.
4. Pisemne zgłoszenie uczestnictwa w przetargu, zaświadczenie o zameldowaniu na terenie Gminy Krupski Młyn, oświadczenie o zamieszkiwaniu na terenie Gminy Krupski Młyn, oświadczenie o braku zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych oraz potwierdzenie wpłaty wadium należy składać **do 17 czerwca 2026 r.** w sekretariacie Urzędu Gminy - pokój nr 26.
5. Następnie Komisja przetargowa powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Krupski Młyn sprawdzi, czy oferenci spełniają warunki przetargu określone w pkt. 3,4 i 8 niniejszego ogłoszenia i kwalifikują się do uczestnictwa w przetargu. Listę osób zakwalifikowanych Komisja wywiesi w siedzibie Urzędu Gminy **w dniu 22 czerwca 2026 r.**
6. **Cena wywoławcza w/w nieruchomości wynosi: 135.000,00 zł brutto.**
Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. Dz. U. poz. 775 z 2025 r.). Minimalne postąpienie – nie mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
7. **Przetarg odbędzie** się w siedzibie Urzędu Gminy w Krupskim Młynie przy ulicy Krasickiego 9, w sali Nr 16 w dniu **23 czerwca 2026 roku o godz. 9^{00}. (I przetarg odbył się 17 marca 2026 r.)**
8. Warunkami wzięcia udziału w przetargu są:
a) wpłacenie w pieniądzu wadium w wysokości **8.000,00 zł** najpóźniej **do dnia 16 czerwca 2026 roku** na konto Urzędu Gminy Krupski Młyn tj.: Bank Spółdzielczy w Tworogu 42-690 Tworóg, ul. Zamkowa 15 **Nr konta: B.S. Tworóg 35 8466 0002 0000 2264 2000 0051** (wadium musi być na koncie Urzędu Gminy do dnia 16.06.2026 r. włącznie; w treści przelewu lub dowodu wpłaty należy w tytule wpisać: wadium na lokal mieszkalny Nr 2, Krupski Młyn, ul. Buczka 6, imię i nazwisko);
b) złożenie zaświadczenia z referatu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych o zameldowaniu na terenie Gminy Krupski Młyn;
c) złożenie oświadczenia o zamieszkiwaniu na terenie Gminy Krupski Młyn (druk do pobrania w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy);
d) złożenie potwierdzenia wpłaty wadium;
e) złożenie pisemnego uczestnictwa w przetargu;
f) złożenie oświadczenia o braku zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych (druk do pobrania w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy).
Jeżeli wadium zostanie wpłacone w formie przelewu lub przekazu bankowego za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na podane konto bankowe. Wadium uczestnika, który przetarg wygra zostanie zaliczone na poczet ceny należnej Gminie Krupski Młyn. Pozostałym uczestnikom przetargu wniesione przez nich wadium zwrócone zostanie bez odsetek, na wskazane konto, nie później niż przed upływem 3 dni od dnia zamknięcia przetargu. Uczestnik przetargu, który przetarg wygra, jest zobowiązany do zapłaty ceny nabytych praw na wskazany rachunek Urzędu Gminy Krupski Młyn, najpóźniej przed dniem zawarcia umowy kupna – sprzedaży. W razie uchylenia się uczestnika przetargu, który wygrał przetarg od zawarcia umowy lub niestawienia się do umowy w wyznaczonym miejscu i terminie, bez usprawiedliwienia, Wójt Gminy Krupski Młyn odstąpi od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Koszty związane z nabyciem nieruchomości ponosi nabywca. O terminie i miejscu zawarcia umowy sprzedaży nabywca zostanie zawiadomiony w terminie 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu.
9. Przed otwarciem przetargu uczestnicy przetargu zobowiązani są ponadto przedłożyć komisji przetargowej:
• w przypadku osób fizycznych – dowód tożsamości lub w przypadku reprezentowania potencjalnego nabywcy przez pełnomocnika, oryginał opłaconego pełnomocnictwa, upoważniającego do działania na każdym etapie postępowania przetargowego, wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość pełnomocnika (dowód osobisty, paszport);
• w przypadku małżonków, do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich z pisemną zgodą drugiego małżonka na odpłatne nabycie w/w nieruchomości ze środków pochodzących z majątku wspólnego lub złożenie przez osobę przystępującą do przetargu oświadczenia o woli nabycia nieruchomości z majątku osobistego.
Uczestnik przetargu, który spóźni się na otwarcie przetargu, nie zostanie dopuszczony do licytacji.
10. Szczegółowych informacji udziela Referat Inwestycji, Budownictwa i Geodezji Urzędu Gminy Krupski Młyn, pokój Nr 19, tel. (0-32) 416-70-26 codziennie w godzinach pracy Urzędu.
11. Uchylenie się uczestnika, który wygrał przetarg od zawarcia umowy sprzedaży bez uzasadnienia powoduje przepadek wadium.
12. Wójt Gminy Krupski Młyn może odwołać przetarg jedynie z ważnych powodów, niezwłocznie podając informację o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. W w/w informacji podaje się także przyczynę odwołania przetargu.

Katowice/34435909

O G Ł O S Z E N I E
Zgodnie z uchwałą Nr XVIII/114/25 Rady Gminy Krupski Młyn
z dnia 28 października 2025 roku
WÓJT GMINY KRUPSKI MŁYN
o g ł a s z a
II ustny ograniczony przetarg na sprzedaż lokalu mieszkalnego Nr 4
położonego w Ziętku blok Nr 16, klatka B, Gmina Krupski Młyn

1. Przedmiotem przetargu jest:
a) lokal mieszkalny Nr 4 położony w Ziętku blok Nr 16, klatka B, usytuowany w budynku mieszkalnym, wielorodzinnym, wolnostojącym, podpiwniczonym, dwupiętrowym, trzyklatkowym, z poddaszem użytkowanym jako typowy strych, zlokalizowany w Ziętku na działce gruntowej Nr 92/49, o pow. 0,1402 ha, obręb Krupski Młyn, dla której w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach założono Księgę Wieczystą Nr GL1T/00061553/5. Lokal mieszkalny Nr 4 położony jest na I piętrze, składa się z: dwóch pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju o powierzchni użytkowej 36,54 m^2. Do mieszkania przynależy piwnica o pow. użytkowej 5,43 m^2.
Ułamkowy udział lokalu mieszkalnego Nr 1 w częściach wspólnych gruntu i budynku znajdującego się na nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym, stanowiącym dz. Nr 92/49, obręb Krupski Młyn, o pow. 0,1402 ha, KW GL1T/00061553/5, wynosi 327/10000. Lokal wymaga remontu.
2. W/w nieruchomość ujęta jest w planie zagospodarowania przestrzennego pod symbolem MW22 tj. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (dopuszczona zabudowa usługowa).
Nieruchomość będąca przedmiotem sprzedaży nie jest nieruchomością rolną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (tj. Dz. U. poz. 1653 z 2025 r.).
3. W przetargu mogą brać udział osoby:
- zameldowane na pobyt stały lub czasowy i jedocześnie zamieszkujące na terenie Gminy Krupski Młyn na co najmniej 30 dni przed dniem ogłoszenia przetargu, które udokumentują ten fakt zaświadczeniem z Referatu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych (w zakresie zameldowania) oraz złożą stosowne oświadczenie (w zakresie zamieszkiwania - druk oświadczenia dostępny w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy);
- mające niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe, tj. osoby nie posiadające tytułu prawnego do żadnego lokalu mieszkalnego ani nieruchomości gruntowej przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe, które potwierdzą ten fakt na piśmie (druk oświadczenia dostępny w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy).
Z przetargu wykluczeni są małżonkowie, którzy zamieszkują ze sobą w lokalu mieszkalnym do którego tytuł prawny posiada jeden z małżonków lub gdy jeden z małżonków posiada tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub nieruchomości przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe.
Przetarg na zbycie nieruchomości objętej niniejszym ogłoszeniem został ograniczony do osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy i jednocześnie zamieszkujących na terenie Gminy Krupski Młyn na co najmniej 30 dni przed dniem ogłoszenia przetargu oraz mających niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe.
W/w ograniczenie uczestnictwa w przetargu na sprzedaż w/w nieruchomości zostało wprowadzone w celu zaspokojenia w pierwszej kolejności potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Gminy Krupski Młyn.
4. Pisemne zgłoszenie uczestnictwa w przetargu, zaświadczenie o zameldowaniu na terenie Gminy Krupski Młyn, oświadczenie o zamieszkiwaniu na terenie Gminy Krupski Młyn, oświadczenie o braku zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych oraz potwierdzenie wpłaty wadium należy składać **do 17 czerwca 2026 r.** w sekretariacie Urzędu Gminy - pokój nr 26.
5. Następnie Komisja przetargowa powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Krupski Młyn sprawdzi, czy oferenci spełniają warunki przetargu określone w pkt. 3,4 i 8 niniejszego ogłoszenia i kwalifikują się do uczestnictwa w przetargu. Listę osób zakwalifikowanych Komisja wywiesi w siedzibie Urzędu Gminy **w dniu 22 czerwca 2026 r.**
6. **Cena wywoławcza w/w nieruchomości wynosi: 111.000,00 zł brutto.**
Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. Dz. U. poz. 775 z 2025 r.). Minimalne postąpienie – nie mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
7. **Przetarg odbędzie** się w siedzibie Urzędu Gminy w Krupskim Młynie przy ulicy Krasickiego 9, w sali Nr 16 w dniu **23 czerwca 2026 roku o godz. 9^{10}. (I przetarg odbył się 17 marca 2026 r.)**
8. Warunkami wzięcia udziału w przetargu są:
a) wpłacenie w pieniądzu wadium w wysokości **7.000,00 zł** najpóźniej **do dnia 16 czerwca 2026 roku** na konto Urzędu Gminy Krupski Młyn tj.: Bank Spółdzielczy w Tworogu 42-690 Tworóg, ul. Zamkowa 15 **Nr konta: B.S. Tworóg 35 8466 0002 0000 2264 2000 0051** (wadium musi być na koncie Urzędu Gminy do dnia 16.06.2026 r. włącznie; w treści przelewu lub dowodu wpłaty należy w tytule wpisać: wadium na lokal mieszkalny Nr 4, Ziętek blok Nr 16 klatka B, imię i nazwisko);
b) złożenie zaświadczenia z referatu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych o zameldowaniu na terenie Gminy Krupski Młyn;
c) złożenie oświadczenia o zamieszkiwaniu na terenie Gminy Krupski Młyn (druk do pobrania w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy);
d) złożenie potwierdzenia wpłaty wadium;
e) złożenie pisemnego uczestnictwa w przetargu;
f) złożenie oświadczenia o braku zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych (druk do pobrania w Referacie Inwestycji Urzędu Gminy).
Jeżeli wadium zostanie wpłacone w formie przelewu lub przekazu bankowego za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na podane konto bankowe. Wadium uczestnika, który przetarg wygra zostanie zaliczone na poczet ceny należnej Gminie Krupski Młyn. Pozostałym uczestnikom przetargu wniesione przez nich wadium zwrócone zostanie bez odsetek, na wskazane konto, nie później niż przed upływem 3 dni od dnia zamknięcia przetargu. Uczestnik przetargu, który przetarg wygra, jest zobowiązany do zapłaty ceny nabytych praw na wskazany rachunek Urzędu Gminy Krupski Młyn, najpóźniej przed dniem zawarcia umowy kupna – sprzedaży. W razie uchylenia się uczestnika przetargu, który wygrał przetarg od zawarcia umowy lub niestawienia się do umowy w wyznaczonym miejscu i terminie, bez usprawiedliwienia, Wójt Gminy Krupski Młyn odstąpi od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. Koszty związane z nabyciem nieruchomości ponosi nabywca. O terminie i miejscu zawarcia umowy sprzedaży nabywca zostanie zawiadomiony w terminie 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu.
9. Przed otwarciem przetargu uczestnicy przetargu zobowiązani są ponadto przedłożyć komisji przetargowej:
• w przypadku osób fizycznych – dowód tożsamości lub w przypadku reprezentowania potencjalnego nabywcy przez pełnomocnika, oryginał opłaconego pełnomocnictwa, upoważniającego do działania na każdym etapie postępowania przetargowego, wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość pełnomocnika (dowód osobisty, paszport);
• w przypadku małżonków, do dokonywania czynności przetargowych konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich z pisemną zgodą drugiego małżonka na odpłatne nabycie w/w nieruchomości ze środków pochodzących z majątku wspólnego lub złożenie przez osobę przystępującą do przetargu oświadczenia o woli nabycia nieruchomości z majątku osobistego.
Uczestnik przetargu, który spóźni się na otwarcie przetargu, nie zostanie dopuszczony do licytacji.
10. Szczegółowych informacji udziela Referat Inwestycji, Budownictwa i Geodezji Urzędu Gminy Krupski Młyn, pokój Nr 19, tel. (0-32) 416-70-26 codziennie w godzinach pracy Urzędu.
11. Uchylenie się uczestnika, który wygrał przetarg od zawarcia umowy sprzedaży bez uzasadnienia powoduje przepadek wadium.
12. Wójt Gminy Krupski Młyn może odwołać przetarg jedynie z ważnych powodów, niezwłocznie podając informację o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. W w/w informacji podaje się także przyczynę odwołania przetargu.

Katowice/34435911

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku datowanego na dzień **17 lutego 1949 r**. złożonego przez **Włodzimierza Góreckiego** zamieszkałego **w Warszawie**, oraz **Danutę Górecką i Andrzeja Góreckiego** zamieszkałych **w Katowicach** oraz wniosku datowanego na dzień **14 lutego 1949 r** złożonego przez **Antoninę Górecką** zamieszkałą **w Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** przy **ul. Drużbackiej 15 hip. nr 9859** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34435301

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **25 lutego 1949 r.** przez **Feliksa Wieczorka**, zamieszkałego **w Gliwicach** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** na **Służewiu, ozn. hip. „Kolonia Służew-Służewiec B" działka nr 1229.** W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Katowice/34435292

eprasa.pl 63de103db5

Odnawialne źródła energii

Drogi prąd uderza w firmy

Rachunki można zmniejszyć inwestując w OZE. WFOŚiGW w Katowicach uruchomił program dla przedsiębiorców, w którym można otrzymać pieniądze, pozwalające w całości sfinansować inwestycję.

Michał Hyra

• **Farma fotowoltaiczna** FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wysokość cen prądu w ostatnich latach jest stałym elementem debaty publicznej. Energia elektryczna drożeje, a to odczuwają w swoich portfelach klienci indywidualni, a także przedsiębiorstwa produkcyjne. Dla nich cena energii stanowi istotny element kosztów i przekłada się na finalną cenę produktu.

W czasach, gdy do Europy docierają tanie produkty z Azji, wielu polskich przedsiębiorców obawia się, że wkrótce będą musieli zamknąć swoje firmy, bo nie będą w stanie konkurować z Chinami. Właściciele firm często podnoszą właśnie kwestię energii, która uderza ich po kieszeniach.

Na koniec 2025 roku cena MWh energii elektrycznej w Polsce wynosiła średnio 104 euro, to trochę powyżej europejskiej średniej, która wynosiła 92 euro. Więcej za prąd płacili m.in. Grecy – 104 euro, Chorwaci – 106 euro, Rumuni – 108 euro, Węgrzy – 109 euro, Irlandczycy – 114 euro, czy Włosi – 123 euro.

Tańszą energię elektryczną mieli np. Niemcy, gdzie MWh kosztowała 90 euro, Czesi – 97 euro, Estończycy – 81 euro, czy Hiszpanie – 67 euro. Zdecydowanie najtańszy prąd miały kraje nordyckie. W Finlandii 1 MWh kosztowała zaledwie 40 euro. W Szwecji i Norwegii cena energii elektrycznej wynosiła kolejno 42 i 44 euro.

Fiński miks energetyczny stanowi wzór. Prąd jest tam produkowany w elektrowniach atomowych, które stanowią podstawę systemu, w zależności od pory roku zapewniają blisko połowę zapotrzebowania. Duży udział w miksie ma energia wiatrowa oraz pochodząca z elektrowni wodnych. Finowie sukcesywnie odchodzą od energii pozyskiwanej ze spalania węgla, ostatecznie produkcja prądu z tego paliwa ma się zakończyć w 2029 roku. Docelowo, w 2035 roku prąd w Finlandii ma pochodzić wyłącznie z atomu i OZE.

POLSKIE FIRMY ODCZUWAJĄ CENY ENERGII

W Polsce węgiel wciąż jest bardzo ważnym elementem miksu, co przekłada się na ceny prądu. O ile w 2025 roku byliśmy w europejskiej średniej, coraz więcej wskazuje, że w 2027 roku ceny energii wzrosną. Kontrakty długoterminowe oferowane na początku 2026 roku na przyszły rok były jednymi z najwyższych w Europie. Jak wyliczył portal wysokienapiecie.pl to cena dwa razy wyższa niż we Francji czy Hiszpanii i o 30 proc. wyższa niż w Niemczech.

Oczywiście nie wszyscy przedsiębiorcy korzystają ze stałych cen, mogą wybrać taryfę dynamiczną, wówczas stawka zmienia się co godzinę. Nie jest to rozwiązanie, które pasuje wszystkim. Jak wskazują sprzedawcy, cena dynamiczna jest skierowana do przedsiębiorstw, które mogą analizować i zarządzać zużyciem prądu. W przypadku braku planowania poboru prądu może to skutkować wyższymi rachunkami.

W Polsce węgiel wciąż jest bardzo ważnym elementem miksu, co przekłada się na ceny prądu. Coraz więcej wskazuje, że w 2027 roku ceny energii wzrosną

WARTO INWESTOWAĆ W OZE

Coraz więcej firm, chcąc chronić się przed wysokimi cenami prądu, decyduje się na OZE. Te, które zdecydowały się na taką inwestycję bardzo sobie to chwalą. W 2023 roku w "Wyborczej" opisywaliśmy historię producenta wózków dziecięcych z Częstochowy. Firma od 2020 roku inwestuje w fotowoltaikę, panele o łącznej mocy 140 kW zaspokajają potrzeby firmy w połowie.

Na OZE stawiają też ogromne fabryki. W marcu Stellantis zakończył budowę wielkiej farmy fotowoltaicznej, która zasila fabrykę samochodów w Gliwicach. Na terenie równym czternastu boiskom piłkarskim koncern zamontował prawie 21 tys. paneli fotowoltaicznych, których moc wynosi 12 MW. Jak wyliczali przedstawiciele firmy instalacja produkuje energię pokrywającą około 25 proc. rocznego zapotrzebowania fabryki i ogranicza emisję CO2 o ponad 5 tys. ton rocznie.

Podobne inwestycje będą realizowane przy pozostałych zakładach w Polsce. Stellantis chce docelowo mieć instalacje fotowoltaiczne o mocy 58 MW.

WFOŚIGW MA SPECJALNY PROGRAM DLA FIRM

Przedsiębiorstwa z województwa śląskiego mają teraz możliwość inwestycji w OZE na korzystnych warunkach. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi nabór do programu "OZE na start".

Środki z programu można przeznaczyć na instalacje fotowoltaiczne do 100 kW, pompy ciepła do 100 kW, magazyny energii, stacje ładowania pojazdów elektrycznych, a nawet na zakup samochodów elektrycznych.

WFOŚiGW oferuje dofinansowanie oraz pożyczki na preferencyjnych warunkach. Firmy mogą otrzymać finansowanie pokrywające nawet do 100 proc. kosztów kwalifikowanych całej inwestycji. Przy czym można otrzymać w formie dotacji do 30 proc. kosztów (maks. 350 tys. zł), a resztę w formie pożyczki z WFOŚiGW. Firmy, które są zainteresowane jedynie dotacją mogą otrzymać do 100 tys. zł, ale poziom dofinansowanie może przekroczyć 15 proc. kosztów całej inwestycji.

– Program "Oze na start" to inwestycja w energię przyszłości i perspektywa obniżenia kosztów działalności oraz rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o założenia ekonomiczne i ekologiczne w jednym – zachęcają przedstawiciele funduszu.

Firmy, które chciałyby skorzystać ze wsparcia muszą złożyć wniosek do 12 czerwca. ●

Kolumnę dofinansowano ze środków

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Szpital im. Ludwika Rydygiera

Na klęczkach przed szpitalem

Po wyjściu z SOR-u pan Wojciech przez trzy godziny stał pod szpitalnym murem, bez pełnej świadomości. Nie potrafił sam wrócić do domu, a szpital nie zawiadomił rodziny o wypisie. Dwa dni później zmarł.

Olga Szpunar

• **Pan Wojciech po wypisaniu z SOR-u w szpitalu im. Ludwika Rydygiera w Krakowie**
FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Historia zaczyna się 4 maja. Syn odbiera telefon z pracy swojego ojca. Słyszy, że z jego tatą od pięciu dni nie ma kontaktu, nie przychodzi do zakładu, nie odpowiada na telefony.

– Wsiadamy w samochód i jedziemy do jego mieszkania. Zastajemy go w dziwnym stanie. Nie jest do końca świadomy, nie wie, co się dzieje. Mówi, że zgubił legitymację ubezpieczeniową i że stało się to w zeszłym tygodniu, gdy był w szpitalu. Ale on w żadnym szpitalu nie był! – opowiada nam pani Irena, była żona 60-letniego pana Wojciecha.

„Mielibyście zgon pod murem"

Kobieta dzwoni po pogotowie. Pan Wojciech jest tak słaby, że nie potrafi zejść do karetki o własnych siłach. Ratownicy wiozą mężczyznę na SOR do szpitala im. Ludwika Rydygiera w Krakowie. Gdy go zabierają, syn podaje im swój numer telefonu jako kontaktowy.

Na wiadomość, co z ojcem, czeka całą noc i poranek. W końcu udaje mu się do niego dodzwonić. Pan Wojciech mówi, że został już wypisany. Na pytanie: „Kiedy?" odpowiada: „Nie wiem". Syn szybko zamawia taksówkę i jedzie do szpitala.

Szpitalna Karta Informacyjna podaje dokładny czas wypisu: 5 maja, godzina 7.14. Pani Irena oblicza, że do czasu przyjazdu syna pan Wojciech przez trzy godziny stał oparty o betonowy murek. Nie do końca świadomy, co się z nim dzieje, bez picia w upalny dzień, w zakrwawionych spodniach i kurtce. Kobieta zapomina zapytać, skąd ta krew. – Gdyby syn nie przyjechał, mielibyście zgon pod murem szpitala – wyrzuci potem ordynatorowi.

Gdy syn znajduje ojca, podaje mu wodę i z pomocą przypadkowo napotkanej osoby sadza na ławce w cieniu. Biegnie na SOR.

Chce wiedzieć, dlaczego jego tata został wypisany w takim stanie. I dlaczego nikt go o wypisie nie poinformował. Słyszy, że lekarz prowadzący stwierdził, że pacjent jest stabilny i nic mu nie dolega. Ma wrócić do domu, zażywać leki i zacząć jeść.

„Stan ogólny średni" – czytamy w Karcie Informacyjnej pobytu pana Wojciecha na SOR. Jest też w niej informacja, że pacjent został przyjęty z powodu bólu nadbrzusza. Miał hipokaliemię (niski poziom potasu) i zaburzenia elektrolitowe. Wykonano mu USG brzucha i przestrzeni zaotrzewnowej, uzupełniono elektrolity, nawodniono.

O wcześniejszych zaburzeniach świadomości nie ma ani słowa. – Nie mam pojęcia dlaczego, bo informowaliśmy o nich ratowników, gdy Wojtek jechał na SOR. To była przyczyna wezwania przez nas karetki – mówi pani Irena.

„Zawał mózgu"

Po informacji od syna, że tata został wypisany ze szpitala i jest w fatalnym stanie, pani Irena dzwoni do ordynatora SOR-u. Chce wiedzieć, jak to możliwe. Opowiada nam, że nie uzyskała jasnych odpowiedzi, dlatego wsiada w samochód i przyjeżdża do szpitala. Słyszy, że ordynatora już nie ma. Idzie więc do rzeczniczki praw pacjenta i relacjonuje, co się stało. Rzeczniczka dzwoni na SOR i informuje panią Irenę, że pan Wojciech zostanie przyjęty z powrotem.

Powrót na SOR jest trudny. Pan Wojciech ma kłopot, by wstać z ławki, syn go podtrzymuje, w drodze do szpitala mężczyzna upada na beton, na kolana. Pani Irena zaczyna robić zdjęcia, by udokumentować, w jakim jest stanie. Prosi o wózek dla niego, w końcu pacjent dociera na miejsce. Jest godzina 11.03.

Pielęgniarka pyta pana Wojtka, jaki mamy rok. Odpowiada, że 2007. Jaki jest miesiąc? Kwiecień. Na oddział neurologiczny zostaje przyjęty o godz. 13. W karcie wypisu z SOR-u czytamy: „zawał mózgu", pacjent „w kontakcie utrudnionym, splątany". Dzień później pan Wojciech umiera. Miał 60 lat.

„Tak nie traktuje się pacjentów"

Pani Irena: – Być może nie dało się tego uniknąć. Nie dbał o siebie, był wycieńczony, ale nie mogę przejść obojętnie nad tym, jak za pierwszym razem został potraktowany na SOR-ze. Szacunek i troska należą się każdemu pacjentowi, tymczasem został wypisany bez poinformowania rodziny, chyba jednak w niedobrym stanie, skoro trzy godziny później słaniał się na nogach i nie było z nim logicznego kontaktu.

Pacjentka szpitala: – Widziałam tego pana zaraz po wypisie. Była godzina ósma rano, w poczekalni SOR-u nie było dużo osób.

Był w bardzo kiepskim stanie, zagubiony. Mamrotał do siebie, że nie wie, jak się stąd wydostać. Nieporadnie uderzał palcami w telefon. W końcu spytał panią w okienku rejestracji, jak ma wezwać taksówkę. Odpowiedziała mu opryskliwie, żeby sobie po nią zadzwonił. Pan posiedział jeszcze trochę na krześle, po czym wstał i wyszedł.

Kobieta opowiada, że sama była wtedy w stresie i teraz żałuje, że do niego nie podeszła i nie pomogła. – W tym dniu spędziłam w poczekalni osiem godzin i widziałam, jak ten pan wrócił potem z rodziną. Był już wtedy w fatalnym stanie. Podeszłam do pani, która z nim przyszła, dałam jej swój numer telefonu i powiedziałam, że gdyby trzeba było zaświadczyć, jak się zachowywał tuż po wypisie, to jestem gotowa – relacjonuje.

„Stan psychiczny w normie"

Ostatecznie, jeszcze przed śmiercią pana Wojciecha pani Irenie udaje się spotkać z Michałem Świtałą, ordynatorem SOR-u. Aby doszło do rozmowy, musiała zdobyć upoważnienie od byłego męża (wcześniej nikt jej o to nie prosił, syn takie upoważnienie miał).

Pokazuje lekarzowi zdjęcia pana Wojciecha zrobione po wypisie z SOR-u i pyta, co na nich widzi. W odpowiedzi miała usłyszeć, że chorego człowieka i że to dobrze, że pan Wojciech został znaleziony przez rodzinę i z powrotem trafił do szpitala.

Na pytanie, dlaczego w ogóle z niego wyszedł, ordynator miał odpowiedzieć, że w momencie wypisu pacjent był „w kontakcie", został nawodniony i się „poprawił". – Usłyszałam, że dzięki kroplówce dostał „kopa", który postawił go na nogi, i nie było sensu go dłużej trzymać na SOR. Bo jakby wszystkich pacjentów trzymano tutaj po dwa dni, to dla innych zabrakłoby miejsc – relacjonuje pani Irena.

Ordynator miał też stwierdzić, że pan Wojciech podczas wypisu czuł się dobrze i zapewniał, że sam skontaktuje się z rodziną.

– Mam wrażenie, że największego kopa dano mu, wypisując go ze szpitala – komentuje kobieta. Dowiedziała się, że neurolodzy podejrzewali u jej byłego męża zespół Korsakowa (zaburzenia pamięci wywołane niedoborem witaminy B). Usłyszała też, że objawy, z którymi pan Wojciech został za pierwszym razem przyjęty na SOR, mogły przykryć to schorzenie. I że lekarze nie mają sobie nic do zarzucenia.

Szpital im. Rydygiera w Krakowie przesłał „Wyborczej" obszerne wyjaśnienia w sprawie pana Wojciecha. Potwierdza, że 4 maja Zespół Ratownictwa Medycznego wezwany został do 60-letniego mężczyzny. Jak podaje szpital, był on „w stanie wyniszczenia po długotrwałym ciągu alkoholowym z cechami zaburzenia orientacji (osoba zgłaszająca chorego przekazała informację, że mężczyzna od 5 dni nie przyjmował posiłków, miał mieć halucynacje i od dłuższego czasu regularnie nadużywa alkoholu)".

W liście, który otrzymaliśmy ze szpitala, czytamy, że przy przyjęciu na SOR pacjent nie wykazywał już zaburzeń świadomości, był w logicznym kontakcie i uskarżał się na dolegliwości brzuszne. „We wpisie karty triage, w miejscu »ocena stanu psychicznego« jest zapis »w normie«, co wskazuje na fakt, że po nawodnieniu pacjenta przez ratowników ZRM opisywane wcześniej cechy zaburzeń świadomości ustąpiły" – napisano.

W wyjaśnieniu szpitala czytamy również, że w trakcie pobytu na SOR-ze panu Wojciechowi wykonano pełny panel badań biochemicznych z krwi, płynoterapię dożylną i USG brzucha. Wyniki ujawniły znaczną hipokaliemię (niski poziom potasu i elektrolitów), co, zdaniem lekarzy, mogło być przyczyną wcześniejszych objawów. Personel nie zaobserwował halucynacji czy innych objawów związanych z zaburzeniami świadomości.

Pani Irena zamierza zgłosić sprawę do działającego pod nadzorem ministra zdrowia ogólnopolskiego Rzecznika Praw Pacjenta. – Ja już nic na tym nie wygram, ale może inni pacjenci na szpitalnych oddziałach ratunkowych będą traktowani z większą empatią – mówi „Wyborczej". ●

eprasa.pl 63de103db5

Kraków stał się poligonem politycznej walki

Referendum po polsku: nie rządzić, tylko odwoływać

W Krakowie referendum stało się czymś więcej niż głosowaniem nad losem prezydenta miasta. To test, czy da się zamienić samorząd w pole niekończącej się politycznej mobilizacji.

Skowrońska

Referendum w Krakowie nie jest wyłącznie sporem o Aleksandra Miszalskiego. Stało się testem politycznej metody, która może przenieść walkę o władzę w Polsce na nowy poziom. Ocena dwuletniej prezydentury polityka KO nie jest tu najważniejsza, bo bardziej chodzi o sprawdzenie, czy w największych polskich miastach da się podważać wynik demokratycznych wyborów, mobilizując gniewem, złymi emocjami i internetową nagonką.

Nie znaczy to oczywiście, że wszyscy zwolennicy referendum są cynicznymi graczami politycznymi albo ludźmi złej woli. W Krakowie istnieją realne problemy i powody niezadowolenia. Strefa Czystego Transportu została przygotowana w sposób budzący ogromne kontrowersje, część mieszkańców ma poczucie chaosu komunikacyjnego, wielu irytuje styl uprawiania polityki przez Miszalskiego, wysuwane wobec niego oskarżenia o polityczne „kolesiostwo". Są też ludzie rozczarowani tym, że nowa władza nie przyniosła szybkiej poprawy jakości życia w mieście.

To oczywiste, że demokracja lokalna musi zostawiać miejsce na krytykę i obywatelski sprzeciw. Problem zaczyna się wtedy, gdy referendum przestaje być nadzwyczajnym narzędziem kontroli społecznej, a staje się instrumentem politycznej destabilizacji, a właśnie to dzieje się dziś w Krakowie.

• **Samo referendum kosztuje Kraków 4 mln złotych, a ewentualne przedterminowe wybory kolejne miliony** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Prezydent miasta zostało wybrany w demokratycznych wyborach w 2024 roku (żeby referendum odwoławcze było ważne, 24 maja do urn będzie musiało pójść ponad 158 tys. mieszkańców). Wygrał z niewielką przewagą z Łukaszem Gibałą, co oczywiście sprawia, że polityczne emocje po tamtej kampanii wciąż są żywe. Jednak istotą demokracji jest uznanie wyniku wyborów i danie wybranemu włodarzowi czasu na realizację mandatu. Referendum odwoławcze miało być zabezpieczeniem na sytuacje wyjątkowe: afery korupcyjne, utratę społecznego zaufania po poważnym skandalu, całkowity paraliż zarządzania miastem. Tymczasem stanu wyjątkowego w Krakowie nie ma. Jest za to sytuacja, która bardziej przypomina dogrywkę wyborczą prowadzoną innymi środkami.

Organizatorzy referendum wcale tego politycznego kontekstu nie ukrywają. Konrad Berkowicz z Konfederacji podczas wizyty w magistracie powiedział wprost, że walka toczy się o odsunięcie prezydenta z KO i o zdobywanie wpływu na Polskę. Wcześniej Ryszard Terlecki otwarcie pisał o kolejnych referendach w Gdańsku czy Poznaniu. Beata Szydło krakowskie referendum ogłosiła jednym z najważniejszych politycznych wydarzeń roku i zachęcała do pokazania „czerwonej kartki" nie prezydentowi Miszalskiemu, tylko partii Tuska.

Nie można więc udawać, że chodzi wyłącznie o lokalne problemy Krakowa. Miasto stało się poligonem doświadczalnym dla politycznej strategii prawicy, która od lat nie potrafi wygrać wyborów w największych miastach. Skoro wyborcy regularnie wybierają tam bardziej liberalnych samorządowców, prawicowi politycy postanowili znaleźć inną drogę do przejęcia prezydenckich foteli. A referendum okazuje się idealnym do tego narzędziem: pozwala utrzymywać permanentną kampanię, budować poczucie kryzysu i mobilizować najbardziej radykalny elektorat.

Prof. Janusz Majcherek w „Wyborczej" trafnie zauważył, że referendum jest najbardziej populistycznym narzędziem legitymizowania władzy. W teorii brzmi to pięknie, bo przecież oddaje głos obywatelom. W praktyce bardzo często wzmacnia tych, którzy najsprawniej potrafią zarządzać emocją gniewu i obywatelską irytacją. Dlatego referenda odwoławcze nigdy nie są spokojną debatą o jakości samorządu, ale stają się plebiscytem frustracji.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34435303

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **11 lutego 1949 r.** przez **Stanisława Rachwała**, zamieszkałego **w Krakowie** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonych **w Warszawie na Służewiu**, przy **ul. Wiśniowieckiego działka nr 1063 (ob. ul. Niedźwiedzia 22 i ul. Podbipięty 50) oraz ob. ul. Kurpińskiego 61, ozn. hip. Willa Rachwałówka dz. 1062.** W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz | Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny | Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34429501 OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34435762

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

1KR

eprasa.pl 63de103db5

Rozejrzyjcie się, czy naprawdę „Kraków jest w ruinie"?

W Krakowie ta frustracja była podgrzewana miesiącami. Mówiono o „mieście w ruinie", choć równocześnie Kraków pozostaje jednym z najszybciej rozwijających się polskich miast, przyciąga nowych mieszkańców, bije rekordy turystyczne, ma jedne z najwyższych wynagrodzeń w kraju i przygotowuje największą inwestycję infrastrukturalną w swojej historii, czyli metro. OczyPwiście sukces miasta nie unieważnia problemów mieszkańców. Ale właśnie dlatego polityczna opowieść o totalnej katastrofie przypomina raczej znane z czasów PiS hasło o „Polsce w ruinie" niż uczciwą diagnozę.

Najbardziej alarmujące jest jednak to, jaką formę przyjęła kampania wokół referendum. W zdrowej demokracji spór polityczny powinien dotyczyć decyzji, programów i kompetencji. Tymczasem Kraków stał się miejscem brutalnego eksperymentu z politycznym hejtem, wspomaganym przez sztuczną inteligencję.

W sieci pojawiały się wygenerowane przez AI filmy przedstawiające kobiety związane z krakowskim samorządem jako uwikłane w romanse rozwiązłe alkoholiczki. Radna Alicja Szczepańska opowiadała „Wyborczej" o atakach paniki, bezsenności i poczuciu upokorzenia po publikacji takich materiałów. Inne radne mówiły o seksualizowaniu kobiet i próbie zniszczenia ich reputacji. To już nie jest brutalna polityka. To kolejne przekroczenie granicy. Sam Miszalski został zaś odhumanizowany i zmieniony w spotworniałą postać z twarzą wykrzywioną chorobliwym grymasem. To coś więcej niż ostra polityczna satyra – to kampania nienawiści.

Oczywiście organizatorzy referendum odcięli się od hejterskich materiałów. Nie ma dowodów, że mieli z nimi bezpośredni związek. Problem leży jednak gdzie indziej. Tego typu kampanie nie rodzą się w próżni, ale powstają tam, gdzie polityczny przeciwnik zostaje wcześniej przedstawiony jako wróg, pasożyt albo członek skorumpowanego układu, którego należy za wszelką cenę usunąć.

Taki styl prowadzenia kampanii przypomina metody amerykańskiej prawicy. Tam również polityka została zamieniona w niekończący się konflikt napędzany algorytmami, emocją i poczuciem oblężenia. W takim świecie nie ma już miejsca na zwykły demokratyczny spór. Zamiast niego jest wojna kulturowa.

Największym paradoksem krakowskiego referendum jest to, że do tej wojny dały się wciągnąć także środowiska spoza prawicy. Obok działaczy PiS, Konfederacji i środowisk związanych z Grzegorzem Braunem, pojawili się ludzie lewicy czy aktywiści miejscy autentycznie niezadowoleni z polityki samorządu. Wielu z nich kierowało się zapewne szczerymi intencjami. Problem w tym, że weszli w niebezpieczną koalicję, w której to radykalna prawica nadaje ton całej opowieści. Takie sojusze bardzo rzadko kończą się dobrze.

Gniew bywa wspólny, ale cele polityczne już nie. Dla części uczestników referendum stawką jest zmiana polityki mieszkaniowej czy transportowej. Dla innych – stworzenie precedensu pozwalającego osłabiać duże miasta rządzone przez liberalnych samorządowców.

To dlatego krakowskie referendum jest problemem nie tylko dla samego Krakowa. Jeśli okaże się skuteczne albo choćby pokaże, że można dzięki ogromnym pieniądzom i brutalnej kampanii destabilizować samorządy, podobne akcje pojawią się w kolejnych miastach. W praktyce może to oznaczać początek niekończącej się referendalnej kampanii w polskich metropoliach. A przecież samorząd, przez cały okres rządów PiS odzierany z kompetencji i pieniędzy, nie może funkcjonować w logice ciągłego oblężenia. Prezydent miasta, który wie, że w niedługim czasie po wyborach, może ruszyć kolejna akcja odwoławcza wspierana przez partie polityczne, będzie podejmował coraz bardziej zachowawcze decyzje. Trudniej będzie przeprowadzać niepopularne, ale potrzebne reformy. Łatwiej przecież zarządzać nastrojami niż miastem.

Referendum w Krakowie nie jest wyłącznie sporem o Aleksandra Miszalskiego. Stało się testem politycznej metody, która może przenieść walkę o władzę w Polsce na nowy poziom

Dobrym przykładem jest właśnie Strefa Czystego Transportu. Można spierać się o jej kształt, tempo wdrażania czy komunikację z mieszkańcami. Jednak problem smogu i zanieczyszczeń komunikacyjnych w Krakowie jest realny. Jeśli każda próba rozwiązania trudnego problemu będzie groziła politycznym odwetem w postaci referendum, samorządowcy zaczną unikać odważnych decyzji.

Niebezpieczny jest także finansowy aspekt całej operacji. Samo referendum kosztuje Kraków 4 mln złotych, a ewentualne przedterminowe wybory kolejne miliony. Łącznie polityczna dogrywka mogłaby więc pochłonąć nawet 12 mln zł publicznych pieniędzy. Oczywiście demokracja kosztuje i nie można sprowadzać wszystkiego do pieniędzy. Warto jednak zapytać, czy organizowanie kosztownej politycznej dogrywki dwa lata po wyborach rzeczywiście jest najlepszym sposobem wydawania publicznych środków i rozwiązywania problemów miasta.

Tym bardziej że ogromne pieniądze już dziś są pompowane w samą kampanię referendalną. Organizatorzy przyznają, że wspiera ich stowarzyszenie Łukasza Gibały, finansując plakaty, billboardy czy ulotki. Prof. Marek Bankowicz zwracał uwagę, że brak limitów finansowych w takich kampaniach jest poważnym błędem systemowym. Im większe środki, im bardziej agresywna kampania, tym bardziej referendum przestaje być obywatelskim narzędziem kontroli, a staje się marketingową operacją polityczną.

Aleksander Miszalski ma wady. Krakowski magistrat popełnia błędy, a oskarżenia o upartyjnienie stanowisk publicznych mają podstawy. Demokracji jednak nie naprawia się poprzez destabilizację i brutalizację życia publicznego. Prezydent Miszalski powinien dokończyć to, co zaczął – rozliczymy go po upływie kadencji. ●

Małgorzata Skowrońska
Wicenaczelna „Wyborczej" w Krakowie

REKLAMA

Wrocław/34433608

1KR

eprasa.pl 63de103db5

Niebezpieczny prezent

Quad na komunię

Tragiczne wypadki nie odstraszają rodziców od zakupu quadów dla dzieci. Modne stało się wręczanie kluczyków od tych pojazdów jako prezentów komunijnych.

• **Quady coraz częściej wręczane są jako prezenty na komunię** FOT. ALEKSANDR GOGOLIN / SHUTTERSTOCK

Bartłomiej Kuraś

Czterokołowce sprowadzane z Azji są stosunkowo tanie. Komplet zimowych opon do przeciętnego auta kosztuje więcej niż nowy quad. Modne stało się więc wręczanie kluczy od tych pojazdów jako prezentów komunijnych.

CZTEROKOŁOWCE DLA DZIECI

Takimi hasłami reklamuje się w internecie wiele firm handlujących czterokołowcami. „Wymarzony quad na komunię. Prędkość do 40 km/h, waga 90 kg, automatyczna skrzynia biegów. Cena 4 tys. zł. Możliwe raty". Albo: „Quad dla dziecka komunijnego, może rosnąć razem z dzieckiem, po zdjęciu blokady ograniczenia prędkości do 45 km/h może rozpędzić się do 70 km/h. Cena 5999 zł".

Sprzęt produkowany w Chinach często nie spełnia wymagań technicznych, a rodzice nie zaprzątają sobie głowy żmudnymi formalnościami związanymi z rejestracją pojazdu. Trzymają maszynę w garażu lub szopie i pozwalają dziecku na przejażdżki po okolicy, na zasadzie: „tylko uważaj na policję".

Według prawnej definicji czterokołowiec to „pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, z wyłączeniem samochodu osobowego, ciężarowego i motocykla, którego masa własna nie przekracza: w przypadku przewozu rzeczy 550 kg, w przypadku przewozu osób 400 kg".

Ustawa Prawo o ruchu drogowym rozróżnia czterokołowce lekkie – do 350 kg i z maksymalną prędkością do 45 km na godz. Ważące więcej i szybsze kwalifikowane są jako ciężkie pojazdy.

Do prowadzenia czterokołowca lekkiego wystarczy kategoria prawa jazdy AM, odpowiadającego dawnej karcie motorowerowej, o które można się ubiegać po ukończeniu 14. roku życia, za zgodą rodziców. By wsiąść na ciężkiego quada, trzeba mieć 16 lat i prawo jazdy przynajmniej kategorii B1.

Każdy czterokołowiec, jeżeli będzie wykorzystywany na drogach publicznych, musi być zarejestrowany i ubezpieczony. Według przepisów kierujący quadem musi mieć na głowie kask. Nie wszyscy jednak tym się przejmują.

WYPADKI Z UDZIAŁEM DZIECI

Tragiczne wypadki nie odstraszają rodziców od zakupu quadów. Gdy quadami i motocyklami kierują dzieci, nieraz kończy się to kalectwem lub śmiercią. Przykłady można mnożyć.

14-letni Wiktor, jadąc quadem przez Mogilany pod Krakowem, zabił 72-letniego Stanisława. Nawet się nie zatrzymał, nie miał uprawnień do prowadzenia takiego pojazdu.

Dwaj chłopcy w miejscowości Dźwierszno Małe w Wielkopolsce podczas jazdy polną drogą uderzyli quadem w drzewo. W wypadku zginął pięciolatek, dziesięciolatek został ranny. Zdaniem sądu ojciec nie zabezpieczył pojazdu przed zabraniem go i użyciem przez dzieci, czym naraził je na utratę zdrowia i życia.

W rejonie Suchej Beskidzkiej 14-latka jechała na quadzie bez kasku. Na zakręcie straciła panowanie nad kierownicą i uderzyła w drzewo. Zmarła w szpitalu.

Na Podkarpaciu jadące czterokołowcem nastolatki, wyjeżdżając z leśnej dróżki na szosę, wpadły wprost pod koła samochodu osobowego. 14-latek doznał wstrząśnienia i obrzęku mózgu, złamał nogę i bark. To on kierował. Młodszy wyszedł z wypadku tylko mocno poobijany.

Pod Jasłem dziesięciolatek na quadzie zderzył się z fordem.

W Albigowej na Rzeszowszczyźnie ośmioletnia dziewczynka na czterokołowcu wjechała w przyczepę.

Chłopczyk z Odrowąża w powiecie nowotarskim jechał czterokołowcem leśną drogą, gdy spadł mu łańcuch w maszynie. Nie zgasił silnika i próbował naprawić pojazd. Ręce wkręciło koło zębate i zmiażdżyło palce.

W terenach górskich można obserwować wielopokoleniowe motorowe wycieczki. Ojciec jedzie motorem crossowym, a za nim dziecko na quadzie.

Dzieci dorastają, niektóre z nich jeżdżą potem całymi grupami po parkach narodowych, na motocyklach i quadach. Z zagiętymi rejestracjami albo bez tablic.

POLICJA WALCZY Z NIELEGALNYMI RAJDAMI

Nielegalne rajdy quadów i motocykli po polach uprawnych to problem, z którym zmagają się rolnicy w różnych rejonach kraju.

Rolnik z okolic Bielska Podlaskiego poprosił swojego dzielnicowego o pomoc. Kolejny już raz mężczyźni na terenowych motocyklach – crossach – zniszczyli mu zasiewy. Policjantom udało się ich zatrzymać. W podobnej sytuacji w Ząbkowicach Śląskich 17-latek uciekający crossem zjechał w pole, gdzie radiowóz nie mógł już kontynuować pościgu.

Jazda po polach uprawnych, lasach czy terenach rekreacyjnych jest traktowana przez polskie prawo w kategoriach wykroczenia. Sami policjanci przyznają, że patrol w radiowozie, czasami nawet na quadzie, może nie poradzić sobie z ujęciem motocyklisty, uciekającego crossem. Są jednak jednostki, w których policjanci także poruszają się na motocyklach terenowych.

– Mamy w okolicy dużo terenów, które są atrakcyjne dla jazdy terenowej. Ale po szlakach nie można jeździć pojazdem silnikowym. Dodatkowo taka jazda jest niebezpieczna dla turystów wędrujących po górach. Dukty są wąskie, pojazdy głośne i szybkie, co rodzi niebezpieczne sytuacje. Z tym walczymy z wykorzystaniem naszych crossów – relacjonuje w Gazecie Policyjnej asp. szt. Krzysztof Podgórny z Wydziału Prewencji KPP w Nowym Targu.

OGŁOSZENIE Kraków/34434711 Kraków/34435703 OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34435763

27 MAJA Z WYBORCZĄ INFORMATOR

Krakowskie żłobki

• Oferta żłobków w małopolsce
• Program dofinansowania „Aktywny Maluch"

Reklama/kontakt:
Jolanta Grzybowska, 507094422
jolanta.grzybowska@wyborcza.pl

REKLAMA
SPONSOR
KLUBIK ZIARENKO

INFORMACJA

PREZYDENT MIASTA TARNOWA

informuje,

że w budynkach Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowa 3 i ul. Nowa 4 na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa został wywieszony wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa przeznaczonych do sprzedaży:

w trybie bezprzetargowym:

1) nieruchomość położoną w Tarnowie przy ul. Braci Saków oznaczoną numerem działki 1/4 o pow. 60 m² obrębu 265, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych tj. działki oznaczonej nr 1/2 i 2 obr. 265,
2) nieruchomość położoną w Tarnowie przy ul. Klikowskiej oznaczoną numerem działki 92/1 o pow. 40 m² obrębu 3, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej tj. działki oznaczonej numerem 92/2 obr. 3.

w trybie przetargu ustnego ograniczonego:

1) nieruchomość położoną w Tarnowie u zbiegu ul. Okrężnej i Braci Saków oznaczoną numerem działki 78/13 o pow. 58 m² obr. 267, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych tj. działki nr 78/4 lub 2/10 obr. 267.

Informacje w przedmiotowej sprawie można uzyskać w Wydziale Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowa 3, pok. 205 tel. 146882755.

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
Google Play App Store

1KR

eprasa.pl 63de103db5

Krynica-Zdrój

Polacy wyprowadzają się z kurortów

Z warszawskiej korporacji wprost do górskich kurortów – władze Krynicy-Zdroju uważają, że taki scenariusz jest możliwy.

Piotr Starmach

Dane statystyczne nie pozostawiają złudzeń – na skutki kryzysu demograficznego szczególnie narażone są miejscowości turystyczne. Z depopulacją mierzą się przede wszystkim: Hel, Jastarnia i Władysławowo. Z tego ostatniego w ciągu dwóch dekad wyprowadziło się blisko 37 proc. mieszkańców.

WŁADZE KRYNICY MAJĄ PLAN NA DEPOPULACJĘ

Nie inaczej jest w górach. Tam szczególnym przypadkiem okazuje się Krynica-Zdrój – najbardziej wyludniające się miasto w całej Małopolsce. Jeszcze w 2002 r. perłę polskich uzdrowisk zamieszkiwało 11 679 osób. Dziś liczba mieszkańców spadła już poniżej 9,5 tys.

Władze beskidzkiego uzdrowiska nie zamierzają jednak pozostawać bezczynne wobec tego problemu. Jak zatrzymać postępujące wyludnianie miasta? Zdaniem tamtejszych urzędników najlepszym rozwiązaniem jest budowa nowych mieszkań komunalnych.

– Wszystkie mniejsze miasta się dziś wyludniają. My też to widzimy. Dlatego chcemy rozwijać mieszkalnictwo komunalne, bo branża turystyczna potrzebuje ludzi do pracy. Jeżeli ktoś ma tu pracować, to musi mieć też gdzie mieszkać – mówi „Wyborczej" Piotr Ryba, burmistrz Krynicy-Zdroju.

Władze przedstawiają plany. Po kilku latach przygotowań miasto ogłosiło przetarg na budowę nowego bloku przy ul. Źródlanej. Ma tam powstać 27 mieszkań. Według wstępnych szacunków inwestycja może kosztować ok. 10 mln zł, przy czym ponad 7 mln zł ma pochodzić z dofinansowania z Banku Gospodarstwa Krajowego. Pierwsze prace mają ruszyć jeszcze w tym roku.

Ale na tym nie koniec. Urzędnicy przygotowują dokumentację dla kolejnego budynku komunalnego. Chodzi o stary, niszczejący budynek należący do gminy, przy ul. Granicznej. Ten ma zostać wyburzony. W jego miejscu powstanie nowy blok z szesnastoma mieszkaniami.

Czy to uratuje Krynicę przed dalszym wyludnianiem się? Eksperci nie pozostawiają złudzeń: potrzeby mieszkańców są znacznie większe.

– Nie ma praktycznie mieszkań na wynajem długoterminowy. Wszystko idzie pod najem krótkoterminowy, Airbnb i Booking. Jeżeli młode małżeństwo chce dziś znaleźć mieszkanie w Krynicy, to robi się z tego ogromny problem. Kilka czy kilkanaście lokali pewnie jeszcze się znajdzie, ale cała reszta rynku została przejęta przez turystykę – mówi Daniel Lisak, przedsiębiorca i przedstawiciel Krynickiej Izby Turystycznej.

I dodaje: – U nas młodzi nie mają gdzie mieszkać. Ceny nieruchomości zostały całkowicie wywindowane przez turystykę. Jeżeli 50-metrowe mieszkanie kosztuje 700 tysięcy złotych, to kogo dziś na to stać? Młody człowiek po studiach nie ma żadnych szans, żeby kupić takie mieszkanie albo dostać odpowiedni kredyt.

W efekcie w Krynicy-Zdroju coraz trudniej znaleźć mieszkanie do normalnego życia. Miejscowi deweloperzy znacznie chętniej inwestują w apartamenty inwestycyjne i condo-hotele niż w budownictwo przeznaczone dla stałych mieszkańców.

TURYSTYKA CORAZ BARDZIEJ UCIĄŻLIWA

Co – poza wysokimi cenami nieruchomości – skłania ludzi do wyprowadzki z kurortów turystycznych? Jednym z powodów jest tzw. „overtourism", czyli zjawisko nadmiernej turystyki. Gigantyczne korki, kolejki do sklepów, nocny hałas, rosnące koszty życia, brak miejsc parkingowych czy zaśmiecone ulice sprawiają, że codzienne funkcjonowanie w popularnych miejscowościach dla wielu mieszkańców staje się coraz bardziej uciążliwe.

Podobne wnioski pojawiły się również w ubiegłorocznym raporcie o stanie gminy, przygotowanym przez władze Krynicy-Zdroju. Z jednej strony uzdrowisko stale się rozwija – powstają nowe pensjonaty, realizowane są inwestycje hotelowe, a infrastruktura narciarska jest systematycznie rozbudowywana. Z drugiej jednak liczba mieszkańców konsekwentnie maleje. Tylko w 2024 roku populacja samej Krynicy-Zdroju spadła z 9784 do 9583 osób. Oznacza to, że w zaledwie dwanaście miesięcy miasto straciło aż 201 mieszkańców.

Mimo to władze Krynicy-Zdroju są przekonane, że dalszy rozwój sektora turystycznego jest dla miasta najważniejszą drogą rozwoju. Wskazują przy tym, że w najbliższych latach sytuacja może częściowo się odwrócić, a do beskidzkiego uzdrowiska zaczną napływać nie tylko dawni mieszkańcy regionu, ale również osoby z innych części Polski.

• **Krynica-Zdrój to najbardziej wyludniające się miasto w Małopolsce**

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pomóc ma w tym... sztuczna inteligencja. – Widzimy już, co dzieje się w związku z rozwojem sztucznej inteligencji. W dużych miastach część zawodów może w najbliższych latach zniknąć lub zostanie ograniczona przez AI. W branży turystycznej sytuacja wygląda inaczej, bo tutaj człowieka trudno zastąpić – ktoś musi obsłużyć turystę, zadbać o gościa czy zapewnić funkcjonowanie obiektów. Część osób może zacząć szukać swojej przyszłości właśnie w miejscowościach turystycznych, bo ostatecznie to nowe miejsca pracy nadal są tym, co najbardziej przyciąga ludzi – mówi Piotr Ryba, burmistrz miasta.

Czy pracownicy wyparci przez sztuczną inteligencję zaczną przeprowadzać się do kurortów turystycznych? Władze Krynicy-Zdroju bardzo chciałyby, aby właśnie perła polskich uzdrowisk stała się swego rodzaju „bezpiecznym portem" dla osób uciekających od życia w wielkich aglomeracjach i szukających nowego miejsca w turystycznym regionie.

• **Czytaj więcej na krakow.wyborcza.pl**

REKLAMA

Kraków/34432225

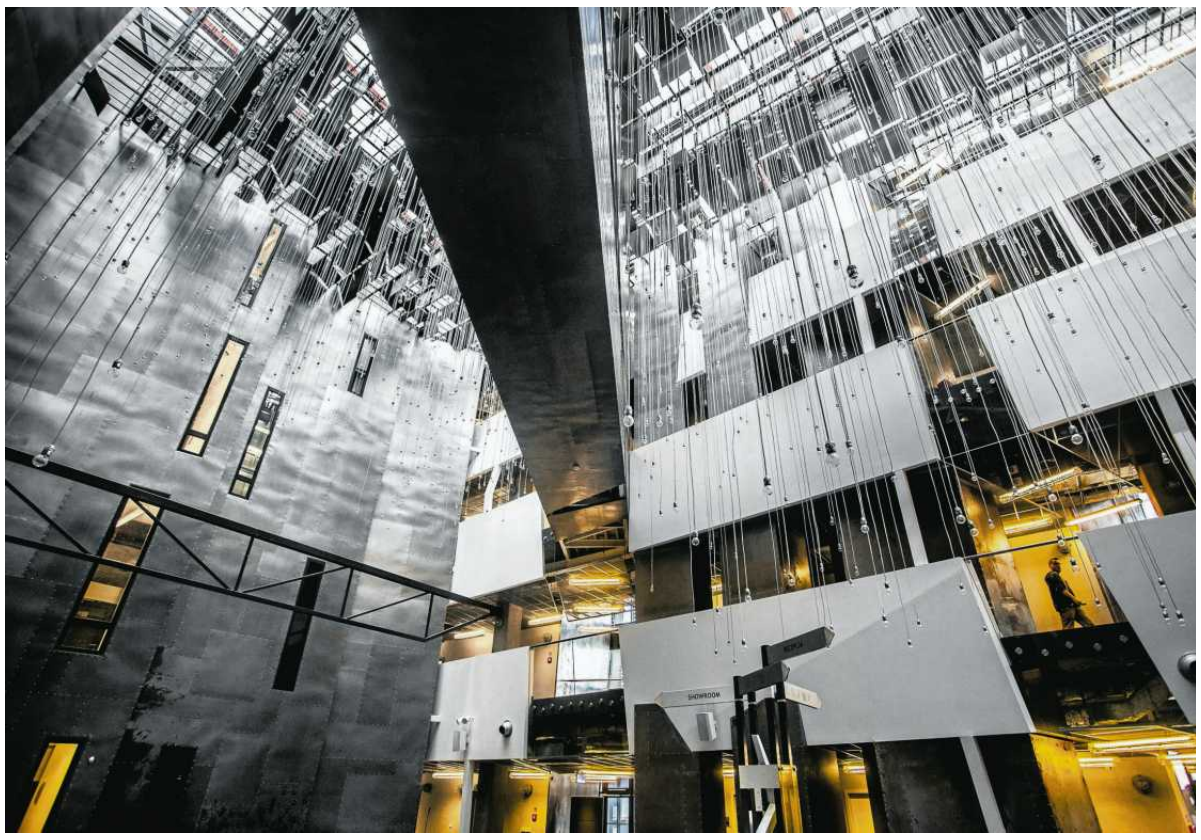

eprasa.pl 63de103db5

30 lat biznesu w Krakowie

Branża kosmiczna, zbrojenio

Organizujemy bardzo wiele konkursów dla startupów. Wspieramy w komercjalizacji ich projektów, wejściu na rynek, budowaniu partnerstwa z innymi firmami – mówi Andrzej Kulig, prezes Krakowskiego Parku Technologicznego.

• **Krakowski Park Technologiczny** FOT. KUBA OCIEPA / AGENCJA WYBORCZA.PL

GRZEGORZ NUREK: Krakowski Park Technologiczny od niemal trzydziestu lat wspiera rozwój nowoczesnej gospodarki Małopolski. Na jaką pomoc ze strony KPT mogą liczyć obecnie startupy i firmy przemysłowe?

ANDRZEJ KULIG: – Wachlarz naszych działań jest bardzo szeroki. W pierwszej kolejności trzeba powiedzieć, że w czasach, kiedy byliśmy operatorem strefy ekonomicznej, mogliśmy udzielać pomocy nie tylko finansowej, ale również przekazywać inwestorom grunty. Niestety ta ilość gruntów była bardzo ograniczona. Udzielamy natomiast wsparcia w zakresie dostępu do nowoczesnych technologii, szkoleń i wsparcia w zakresie poszukiwania partnerów biznesowych. W 2019 roku zmieniła się ustawa o strefach ekonomicznych, a dokładniej utworzono Polską Strefę Inwestycji. Ta ustawa stworzyła nam szerokie możliwości działania. Odtąd mogliśmy wspierać inwestorów, działających nie tylko na terenie KPT, ale na każdym kawałku ziemi, czy to prywatnym, Skarbu Państwa czy komunalnym. Wspieranie przez nas inwestycji polega na tym, że inwestor może uzyskać zwrot swoich nakładów na inwestycję poprzez zwolnienia podatkowe. W zależności od wielkości firmy zwolnienie podatkowe może objąć od 40 do 60% kosztów całości inwestycji.

Ile podmiotów rocznie korzysta z państwa pomocy i kto może ubiegać się o dofinansowanie w ogłaszanych konkursach?

– Konkursów grantowych nie organizujemy. Natomiast po decyzji o wsparciu inwestycji oferujemy szeroką gamę pomocy. W ubiegłym roku wydaliśmy blisko 70 pozytywnych decyzji o udzieleniu wsparcia. A trzeba pamiętać, że taką decyzję poprzedza szczegółowe badanie dokumentacji planowanej inwestycji. Nie każda inwestycja może być przez nas dofinansowana. Dofinansowanie obejmuje zakup nowych technologii, nowych maszyn, stawianie budynków. Od 2019 roku ponad 400 podmiotów uzyskało nasze wsparcie. Okres pandemii to dramatyczny spadek liczby inwestycji. Wszyscy zajmowali się ratowaniem zdrowia i życia. Niekoniecznie inwestycjami. Ale dziś znów możemy mówić o nowych inwestycjach w Małopolsce. Organizujemy bardzo wiele konkursów dla startupów. Wspieramy w komercjalizacji ich projektów, wejściu na rynek, budowaniu partnerstwa z innymi firmami. Organizujemy przedsięwzięcia, mające na celu podniesienie niektórych kompetencji twórców startupów. Twórcy startupów są świetni w projektowaniu, kreowaniu, wymyślaniu innowacyjnych rozwiązań, natomiast dużo gorzej wychodzi im pojawienie się na rynku, operowanie na nim. Wspieramy ich w tym najtrudniejszym, początkowym okresie działalności.

Czy dysponują państwo jeszcze wolnymi powierzchniami do wynajęcia?

– Posiadamy jeszcze pewne rezerwy, wolne miejsca, chociaż firmy już działające w KPT często poszerzają swoją działalność i starają się o dodatkową powierzchnię. Niektóre firmy zaczynały pracę w pomieszczeniach dzielonych z innymi, rozwijały się dynamicznie, osiągały sukces i opuszczały Park.

Jaką bazą, laboratoriami i sprzętem dysponuje Krakowski Park Technologiczny?

– Generalnie każdy startup i firma potrzebują innej przestrzeni. Nie ma uniwersalnych laboratoriów. Natomiast od wielu lat mamy studio filmowe, w którym można tworzyć materiały promocyjne oraz serwerownię, którą także użyczamy naszym partnerom. Myślimy o stworzeniu laboratorium dla firm z branży kosmicznej. Prowadzimy na ten temat rozmowy.

> *Kraków przyciąga firmy z branży kosmicznej ze względu na licznych absolwentów szkół wyższych, specjalistów o wysokich kompetencjach*

Planują państwo utworzyć także hub firm, rozwijających technologie kosmiczne.

– Kraków przyciąga do siebie firmy z branży kosmicznej ze względu na licznych absolwentów szkół wyższych, specjalistów o wysokich kompetencjach. Firmy kosmiczne chętnie takie osoby zatrudniają. Obecnie branża automotive, motoryzacyjna przechodzi turbulencje, redukuje zatrudnienie. Pracownicy tej branży znajdują zatrudnienie w firmach kosmicznych.

Niestety w Małopolsce i w Krakowie rozwój firm kosmicznych jest dość opóźniony. Wyprzedziła nas Warszawa, Katowice, a nawet Podkarpackie. Staramy się w Krakowie zbudować hub firm kosmicznych, stworzyć dobre warunki pracy dla nich. Wspiera nas w tym środowisko naukowe, które może zaoferować tym firmom wiedzę ekspercką. Kilka firm i startupów kosmicznych już w Krakowskim Parku Technologicznym działa. I przyciągają swoją aktywnością innych zainteresowanych tą tematyką. Firmy dostrzegają, że branża kosmiczna może rozwijać się w Krakowie.

Niedawno powstał w Krakowskim Parku Technologicznym FORT Kraków. Czemu ma służyć ta inicjatywa?

– FORT Kraków to realizacja projektu NATO, który jest rozwijany w kilkunastu państwach. FORT jest platformą do poszukiwania nowoczesnych technologii, które mogą być wykorzystywane dla potrzeb cywilnych i wojskowych (technologie tzw. dual-use). W Polsce Krakowski Park Technologiczny wspólnie z AGH są jedynym operatorem tego programu. Pozwala to rozwijać najnowocześniejsze technologie, będące odpowiedzią na liczne zagrożenia dla bezpieczeństwa obywateli i państwa, a nadto je komercjalizować.

Świadczą państwo też różnorakie usługi dla firm z branży gier.

– To właśnie w KPT narodził się pomysł spotkań osób tej branży. Nie są to spotkania dla graczy, ale dla producentów gier, projektantów i twórców gier, właścicieli firm. Jesteśmy w tej branży liderem, organizatorem dużej corocznej konferencji Digital Dragons, która skupia blisko 2500 przedstawicieli branży gier z całego świata. Uczestnicy konferencji wymieniają się doświadczeniami, nawiązują współpracę. Cieszy się to niemałym uznaniem. Ministerstwo Rozwoju

OGŁOSZENIE Kraj/34426704

30 lat wielkich inwestycji

ORGANIZATOR Gazeta Wyborcza

REKLAMA PARTNERZY Kraków Airport im. Jana Pawła II · 30 lat KHK · 10 lat Ekospalarnia Kraków · Krakowski Park Technologiczny · 30 lat Targi w Krakowie

1KR

eprasa.pl 63de103db5

wa i gier

i Technologii stworzyło programy integracji kreatywnych branż. Skupiamy w związku z tym kilkadziesiąt podmiotów z branży gier w Polsce. To służy integracji, wskazywaniu kierunków kształcenia młodych ludzi. Bardzo nam zależy, żeby umiejętności tych młodych pasjonatów nie przepadły.

Czy Krakowski Park Technologiczny planuje rozbudowę lub nowe inwestycje w niedalekiej przyszłości?
– Jeżeli chodzi o inwestycje naszych inwestorów, to w związku z nowymi możliwościami współpracy z branżą zbrojeniową pojawiło się kilka projektów. Udzieliliśmy ostatnio wsparcia firmie z Wadowic w tym obszarze działalności. Wspieramy Strefę Ekonomiczną, która powstała w Niepołomicach. Jesteśmy jej współtwórcami. Firma MAN zainwestuje tam ogromne środki na rozwój firmy i produkcję ciężarówek o napędzie elektrycznym. Naszą rolą jest, aby firma została wsparta przez organy państwa, aby zostały im przyznane granty rozwojowe. Będziemy firmie MAN nadal patronować w procesie inwestycji.

Natomiast jeśli chodzi o inwestycje samego Krakowskiego Parku Technologicznego, to jesteśmy zainteresowani pozyskaniem kolejnego budynku, ponieważ widzimy zapotrzebowanie na powierzchnie biurowe i laboratoryjne firm współpracujących z nami.

Co w ostatnim czasie napawa pana największą dumą, gdy myśli pan o Krakowskim Parku Technologicznym oraz sukcesach współpracujących firm i startupów?
– Dużą wartością Krakowskiego Parku Technologicznego są ludzie, którzy od lat tu pracują i tworzą zgrany zespół, realizując konsekwentnie kolejne cele. Mimo zmiany zarządów udaje się nie przenosić polityki na poziom pracowniczy. Pracownicy mają stabilną pracę, swobodę w kształtowaniu swojej aktywności. To napawa mnie dumą. Życzyłbym każdej firmie, aby miała takich pracowników. Drugą cenną rzeczą jest to, że KPT jest na bieżąco z głównymi nurtami europejskiej i polskiej gospodarki. Jesteśmy na pierwszej linii walki o zieloną energię, jesteśmy zaangażowani w nowoczesne programy rozwojowe dla rolnictwa; lepszego wykorzystania i ochrony gleby. Współpracujemy z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie i wieloma uczelniami z całej Europy. Uważamy, że urodzajność ziemi jest także ważnym celem, do którego warto dążyć. Przemysł 4.0, branże kosmiczna, gier, zbrojeniowa, dual-use – to są dla nas teraz priorytety. Cieszy mnie to, że zawsze jesteśmy o krok do przodu, jeśli idzie o znajdowanie nowych projektów, które wpisują się w potrzeby państwa i przedsiębiorców. Nasi pracownicy są w aktywnym dialogu z przedsiębiorcami. Nie zostawiamy przedsiębiorców samych sobie, tylko staramy się ich wspierać w całym procesie inwestycyjnym. Przedsiębiorcy bardzo sobie chwalą taką opiekę.

Dlaczego warto inwestować w Krakowie i Małopolsce?
– Miasto od lat niekoniecznie miało dobre podejście do inwestorów. Uważano, że to inwestor powinien z dużym szacunkiem podchodzić do miasta historycznego, dawnej stolicy Polski. A inwestorów historia mniej interesuje, jak to, czy Kraków jest do życia, czy jest dobrze skomunikowany. Na szczęście jest – poprzez drogi szybkiego ruchu, autostrady, lotnisko. Ważną kwestią dla inwestorów są zasoby wykształconych ludzi. Kraków dzięki licznym uczelniom je posiada. Z minusów niestety słaba dostępność wolnych gruntów pod inwestycje w Krakowie i Małopolsce. Jednak obserwuję w ostatnich latach dużą zmianę w nastawieniu samorządowców w Małopolsce. Wielu z nich zrozumiało, jak ważną platformą dla rozwoju jest posiadanie terenów pod inwestycje.

Słabością Małopolski jest wciąż dość ograniczona dostępność do źródeł energii. Sieć energetyczna jest znacznie lepiej rozwinięta na Śląsku, w Wielkopolsce. Nowoczesny przemysł potrzebuje niezawodnych źródeł energii. Rozmawiałem z burmistrzem Skawiny, miasta, które należy pochwalić za dynamiczny rozwój przemysłowy. Obawiał się, czy kolejne inwestycje nie sprawią, że zacznie brakować prądu dla mieszkańców. Warto, aby władze Krakowa i Małopolski wywierały nacisk na Polskie Sieci Energetyczne, aby zainwestowały na większą skalę w Małopolsce. Strefy ekonomiczne, zajmujące kilkadziesiąt hektarów, to jak na warunki małopolskie piękne obszary, dobrze skomunikowane, ale wciąż słabo uzbrojone energetycznie i to pogarsza naszą konkurencyjność. Niektóre miasta, gminy i województwa w Polsce tworzą zachęty finansowe dla inwestorów. Trzeba zrozumieć, że nie robimy łaski inwestorom, że szybko wydajemy mu pozwolenie na budowę.

Kraków i Małopolska jeszcze większy nacisk powinny położyć na przyciąganie inwestorów. Krakowski Park Technologiczny jest otwarty na współpracę z przedsiębiorcami nowych branż przemysłu. ●

1KR

Kraków/34435495

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 22 maja 2026 r.
o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Osiedle Albertyńskie – Szkoła”

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)

zawiadamiam

o podjęciu przez Radę Miasta Krakowa uchwały nr XLIX/1100/26 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 maja 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „**Osiedle Albertyńskie – Szkoła**” oraz o możliwości składania wniosków do tego planu miejscowego.

Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo złożenia wniosku do projektu planu miejscowego.

Wnioski należy składać wyłącznie na **FORMULARZU** w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 19 czerwca 2026 r.**

FORMULARZ składa się w formie papierowej lub elektronicznej. Wzór **Formularza** jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)* oraz udostępniony w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa na dzienniku podawczym (adres: ul. Mogilska 41). Można go przesłać poprzez e-doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *wnioski-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:
- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków.

Szczegółowych informacji oraz pomocy w wypełnieniu formularza udziela projektant w godzinach pracy Urzędu Miasta Krakowa – Wydział Planowania Przestrzennego oraz w ramach dodatkowego dyżuru, w godz. **16:00-17:00** w dniu 8 czerwca 2026 r. w siedzibie Rady i Zarządu Dzielnicy XVI Bieńczyce, na Os. Kalinowym 4 w Krakowie.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W przypadku składania wniosku za pomocą poczty elektronicznej, e-doręczeń konieczne jest podpięcie wypełnionego FORMULARZA jako załącznik stanowiący wniosek do projektu planu.

Informuję, że:
1. Złożenie formularza stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.
2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.
3. Składający formularz ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.
4. Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.
5. Składający formularz ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie formularza bez rozpoznania.
7. Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl

Wykaz wniosków wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem zostanie sporządzony przed rozpoczęciem konsultacji społecznych.

eprasa.pl 63de103db5

INFORMACJA

PREZYDENT MIASTA TARNOWA

informuje,

że w budynku Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowej 3 i Nowej 4 na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa został wywieszony wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa przeznaczonych do sprzedaży:

1) w trybie przetargu ustnego nieograniczonego:
   a) kompleks składający się z działek oznaczonych numerami 118/22 o pow. 145 m² i 125/5 o pow. 4 m² obrębu 3 położony przy ul. Klikowskiej w Tarnowie,
   b) nieruchomość oznaczoną numerem działki 197/2 o pow. 483 m² obrębu 327 położoną przy ul. Partyzantów w Tarnowie,
   c) nieruchomość oznaczoną numerem działki 355/11 o pow. 1584 m² obrębu 281 położoną przy ul. Grochowskiej w Tarnowie;
2) w trybie przetargu ustnego ograniczonego do właścicieli nieruchomości przyległych:
   a) nieruchomość oznaczoną numerem działki 335/14 o pow. 105 m² obrębu 77 położoną w rejonie ul. Juliusza Osterwy w Tarnowie,
   b) nieruchomość oznaczoną numerem działki 68/4 o pow. 158 m² obrębu 267 położoną przy ul. Okrężnej;
3) w trybie bezprzetargowym na rzecz współwłaściciela:
   a) udział 3/6 (1/2) części w zabudowanej nieruchomości oznaczonej numerem działki 30 o pow. 404 m² obrębu 284 położonej przy ul. Krakowskiej w Tarnowie;

Informacji w przedmiotowej sprawie udziela się w Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3 pok. 204 tel. (014) 68-82-754.

Kraków/34435710

INFORMACJA BURMISTRZA GMINY KRZESZOWICE

W dniach **od 22.05.2026 r. do 03.07.2026 r.** na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach: www.bip.malopolska.pl/umkrzeszowice (zakładki: Zamówienia publiczne i ogłoszenia → Ogłoszenia różne → 2026) oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu przy ul. Grunwaldzkiej 4 (parter - ściana pomiędzy pok. nr 4 i 5) **zamieszcza się wykaz nieruchomości przeznaczonej do zbycia dotyczący:**

- dz. nr 923 obr. Nawojowa Góra;

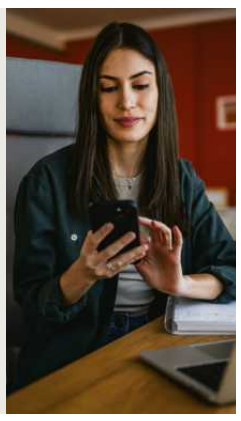
Osoby, którym przysługuje roszczenie o nabycie w/w nieruchomości z mocy Ustawy o gospodarce nieruchomościami lub odrębnych przepisów oraz poprzedni właściciele zbywanych nieruchomości pozbawieni prawa ich własności przed dniem 5 grudnia 1990 r. albo ich spadkobiercy mają pierwszeństwo jej nabyciu za cenę podaną w wykazie nieruchomości przeznaczonych do zbycia, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie 6 tygodni licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj. do dnia 03.07.2026 r.

Kraków/34435687

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE
z dnia 22.05.2026 r.
o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688 ze zm.) i art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), a także w związku z uchwałą Nr C/2713/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 listopada 2022 r.

zawiadamiam

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru **„Kliny"** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją, w związku z rozpatrzeniem uwag złożonych do projektu planu w czasie jego wyłożenia do publicznego wglądu. Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją udostępniony zostanie do publicznego wglądu w dniach **od 1 czerwca do 1 lipca 2026 r.** poprzez:
- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godz. 8.00-15.00 (za wyjątkiem sobót i niedziel oraz 4 i 5 czerwca 2026 r.), wizytę można również umówić na konkretną godzinę – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, -8542;
- zamieszczenie projektu planu **„Kliny"** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego obszaru „**Kliny"** zostanie przeprowadzona w dniu **16 czerwca 2026 r.**, w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **sala Dietla**, początek o **godz. 15.30**.
W dyskusji publicznej można również uczestniczyć *online,* tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie wygenerowany i umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Dodatkowe spotkanie informacyjne na temat projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „**Kliny**" odbędzie się w Dzielnicy X w dniu **11.06.2026 r. w Centrum Kultury Podgórza - Fort Borek przy ul. Fortecznej 146 w Krakowie, o godz. 17.00.**

Każdy ma prawo złożenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 15 lipca 2026 r.** – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.
Uwagi można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez e-doręczenia, pocztę elektroniczną lub formularz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne (w zakładce WZORY). Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online.
LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego - Krakowski Portal Usług Miejskich* W przypadku poczty elektronicznej – maile należy kierować na adres: uwagi-bp@um.krakow.pl.
Forma papierowa obejmuje:
- złożenie pisma z uwagą/ formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa lub – w przypadku ograniczeń w bezpośredniej obsłudze klienta – wrzucenie do odpowiedniego pojemnika umieszczonego w pobliżu wejścia do budynku UMK,
- wysłanie drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Informuję, że:
1. *Złożenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania. Rozpatrzenie następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Kraków/34435549

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj
w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 63de103db5

Całodobowe wsparcie i doradztwo

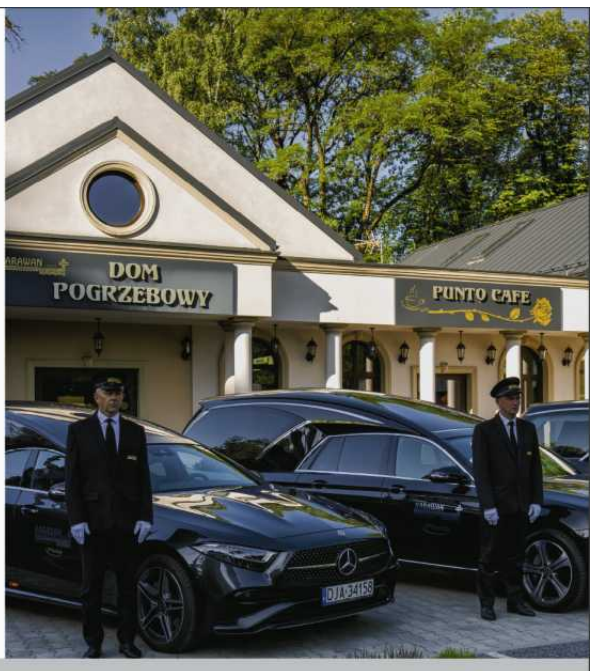
Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja stypy i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

Kraków/34429617

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść:

nekrolog
kondolencje
wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 22 maja 2026 r.
o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Górka Narodowa Zachód – Park”

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)

zawiadamiam

o podjęciu przez Radę Miasta Krakowa uchwały nr XLIX/1101/26 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 maja 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „**Górka Narodowa Zachód – Park**” oraz o możliwości składania wniosków do tego planu miejscowego.

Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo złożenia wniosku do projektu planu miejscowego.

Wnioski należy składać wyłącznie na **FORMULARZU** w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 19 czerwca 2026 r.**

FORMULARZ składa się w formie papierowej lub elektronicznej. Wzór **Formularza** jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)* oraz udostępniony w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa na dzienniku podawczym (adres: ul. Mogilska 41). Można go przesłać poprzez e-doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *wnioski-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:
- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków.

Szczegółowych informacji oraz pomocy w wypełnieniu formularza udziela projektant w godzinach pracy Urzędu Miasta Krakowa – Wydział Planowania Przestrzennego oraz w ramach dodatkowego dyżuru, w godz. **16:00 – 17:00** w dniu 11 czerwca 2026 r. w siedzibie Rady i Zarządu Dzielnicy IV Prądnik Biały, przy ul. Białoprądnickiej 3 w Krakowie.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W przypadku składania wniosku za pomocą poczty elektronicznej, e-doręczeń konieczne jest podpięcie wypełnionego FORMULARZA jako załącznik stanowiący wniosek do projektu planu.

Informuję, że:
1. Złożenie formularza stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.
2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.
3. Składający formularz ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.
4. Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.
5. Składający formularz ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie formularza bez rozpoznania.
7. Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl

Wykaz wniosków wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem zostanie sporządzony przed rozpoczęciem konsultacji społecznych.

GRANICE SPORZĄDZANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU „GÓRKA NARODOWA ZACHÓD - PARK"

Kraków/34435496

eprasa.pl 63de103db5

CO JEST GRANE

Dzień Dziecka w Krakowie

Spotkanie z Kicią Kocią i mus

Dzieciom i dorosłym dzieciom podpowiadamy, dokąd wybrać się na Dzień Dziecka.

Marta Gruszecka

W 2026 roku 1 czerwca wypada w poniedziałek, co skłoniło większość krakowskich instytucji do świętowania już w weekend poprzedzający święto (30-31 maja). Propozycji na wspólne spędzenie czasu w rodzinnym gronie jest wiele, spośród nich wybrałam te najciekawsze. I wcale nie będę ukrywać, że – mimo dorosłego wieku – w niektórych sama chętnie wezmę udział. W końcu w każdym dorosłym zostaje trochę dziecka i przy okazji jego święta warto je w sobie pielęgnować.

ZABAWA W CIUCIUBABKĘ

Muzeum Krakowa zaprosi dzieci i dorosłych w nostalgiczną podróż do krainy najlepszych zabaw z czasów sprzed wszechobecnych telefonów i internetu. W ramach programu „Graj z nami" będzie można m.in. poskakać w gumę, grać w klasy, głuchy telefon i ciuciubabkę. Dodatkowe atrakcje z okazji Dnia Dziecka organizuje siedem oddziałów MK: Pałac Krzysztofory, Rynek Podziemny, Rydlówka, Muzeum Nowej Huty, Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego, Kamienica Hipolitów i Centrum Interpretacji Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa. W tej ostatniej przestrzeni na dzieci w wieku od 6 do 10 lat czeka warsztat „Kto dzwoni? To głuchy telefon!", podczas którego uczestnicy przypomną sobie lub poznają niegdyś popularne zabawy. „Głuchy telefon", „Panie Janie" czy „ciuciubabka" to popularne zabawy podwórkowe, które niestety w erze smartfonów i komputerów odchodzą w zapomnienie. A szkoda! Przyjdźcie i przekonajcie się sami, że warto do nich wrócić. Wspólnie przypomnimy sobie zasady wybranych gier – dzieci poznają je po raz pierwszy, a rodzice i dziadkowie wrócą wspomnieniami do czasów swojego dzieciństwa. Każdej zabawie towarzyszyć będzie tajemniczy przedmiot, który pomoże odkryć ciekawostki z przeszłości – zaprasza Małgorzata Kuciel z MK. Warsztaty odbędą się 30 maja o godz. 14, bilety w cenie 20 zł (1 opiekun wstęp bezpłatny).

• **Wielka Parada Smoków**
FOT. ADRIANNA BOCHENEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

O CZYM ŚPIEWALI KRAKOWSCY FIAKRZY?

Dzień Dziecka połączy się ze znajdującą się w Centrum Interpretacji Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa wystawą „Kraków. Dźwięki melodie słowa". Dzięki ścieżce edukacyjnej i karcie pra-

REKLAMA Kraków/34435120

1KR

eprasa.pl 63de103db5

CO JEST GRANE

ical o pięknej papudze

cy uczestnicy zajęć będą mogli razem odkrywać, jak dawniej brzmiały ulice i place Krakowa, które z tych dźwięków nadal można usłyszeć, a jakie bezpowrotnie zniknęły. – Posłuchacie melodii katarynek, dowiecie się, gdzie niegdyś rozbrzmiewał zgrzyt tramwajów i o czym śpiewali krakowscy fiakrzy. Na swojej drodze spotkacie także prawdziwe serce Zygmunta, najsłynniejszego z polskich dzwonów. Na wystawie można też zobaczyć zabytkowe urządzenia grające i samemu spróbować gry na instrumentach. A do tego posłuchać audycji płynących z dawnych radioodbiorników oraz wcielić się w postać hejnalisty – zapowiada dr Monika Widzicka, kuratorka wystawy.

Szczegółowe informacje o Dniu Dziecka w Muzeum Krakowa znajdziemy na stronie muzeumkrakowa.pl. 30 i 31 maja wejście do wszystkich oddziałów MK dla dzieci i młodzieży (do lat 18) będzie kosztowało 1zł, ale tylko przy zakupie biletu w kasach Oddziałów. Wejściówki zakupione online pozostają w cenie regularnej.

PRZYJAŹŃ PAPUGI Z WRONĄ

Krakowski Teatr Variete specjalnie z okazji Dnia Dziecka po raz pierwszy wystawi spektakl dla młodych widzów. „Adonis ma gościa" na podstawie sztuki Freda Apke to opowieść o pięknej i utalentowanej papudze, która żyje samotnie w klatce. Zwierzę prowadzi poukładany, niczym niezmącony, iście królewski żywot. Kiedy w jego „pałacu" pojawia się nieproszony gość – wrona, która o prawdziwym życiu wie wszystko – cały świat, jaki znała papuga, wywraca się do góry nogami. – Spotkanie ptaków to zderzenie dwóch różnych charakterów i wizji świata, dzięki czemu jest wyjątkowo zabawne i pouczające. Jak wytłumaczyć papudze, czym jest wolność, jeśli nawet nie wie, że żyje w niewoli? Jak przekonać ją do ucieczki, skoro twierdzi, że jest jej dobrze? Jak się nie kłócić, nie wściekać, nie dąsać? I czy można się zaprzyjaźnić, gdy tak wiele nas różni? Spektakl pięknie opowiada o możliwości ujrzenia w kimś innym tego, kto pozwala nam myśleć inaczej oraz pomaga dostrzec jego wyjątkowe zalety. Młody widz, oglądając bajkę, poznaje wagę współpracy, która jest kluczem do osiągnięcia wielkich celów, a życiowe prawdy przekazywane są w sposób zabawny i zaskakujący – zaprasza Rafał Supiński, reżyser spektaklu.

W rolach głównych: Michał Szostak i Julia Turczynowicz-Suszycka, autorem tekstów piosenek jest Jakub Szydłowski, muzyki Jakub Lubowicz, autorką przekładu Marta Klubowicz, choreografię ułożył Santiago Bello, kostiumy przygotowała Marzena Śmietało, scenografię Michał Wyszkowski, a plakat Sylwia Szyrszeń-Jaskierska. Musical „Adonis ma gościa" jest rekomendowany dzieciom od 5. roku życia.

Premiera sztuki „Adonis ma gościa" 30 maja o godz. 17 w Krakowskim Teatrze Variete (Grzegórzecka 71). Szczegółowy program i bilety są dostępne na stronie teatrvariete.pl.

KICIA KOCIA ODWIEDZI SERENADĘ

Kolorowanki, wspólne czytanie, wata cukrowa, kreatywne warsztaty i spotkanie z jedną z najbardziej lubianych bohaterek dziecięcych książek. 30 maja Centrum Handlowe Serenada w Krakowie zamieni się w przestrzeń rodzinnej zabawy z Kicią Kocią i Nunusiem w rolach głównych.

– Widzimy, że rodziny coraz częściej szukają wydarzeń, które pozwalają spędzić wspólny czas spokojniej i bliżej dziecięcego świata niż ekranów czy hałaśliwych atrakcji. Dlatego tegoroczny Dzień Dziecka w Serenadzie budujemy wokół zabawy, książek i wspólnych aktywności, które dzieci znają i lubią. W wielu domach Kicia Kocia to jedna z pierwszych bohaterek, którą dzieci rozpoznają i do której wracają wieczorem przed snem czy podczas wspólnego czytania. Chcieliśmy przenieść ten ciepły, bliski świat do Serenady choćby na jedno popołudnie – mówi Dagmara Starobrat, menadżer ds. marketingu i PR Centrum Serenada.

W Serenadzie będzie działać strefa inspirowana światem Kici Koci. Dzieci będą mogły wziąć udział w zajęciach plastycznych, stworzyć własne prace z motywem bohaterki, pobawić się w specjalnej strefie dla najmłodszych czy zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie z Kicią Kocią i Nunusiem. Nie zabraknie również miejsca do wspólnego czytania książek. Organizatorzy przygotowali specjalną przestrzeń z gigantyczną książką, wygodnymi siedziskami i dekoracjami nawiązującymi do popularnej serii bajek dla dzieci.

Centrum Handlowe Serenada zaprasza 30 maja od godz. 12 do 18. Szczegóły

REKLAMA

Kraków/34434608

1KR

eprasa.pl 63de103db5

CO JEST GRANE

na stronie centrumserenada.pl. Udział we wszystkich atrakcjach jest bezpłatny.

MAGIA W OGRODZIE DOŚWIADCZEŃ

Na „Piknik pełen iluzji. Dzień Dziecka w Ogrodzie Doświadczeń" zaprasza dzieci i młodzież Muzeum Inżynierii i Techniki. 31 maja (między godz. 10 a 18) główną przestrzenią zabawy będzie Strefa Optyki w Ogrodzie Doświadczeń im. St. Lema (al. Pokoju 68). – Przygotuj się na spotkanie z iluzją. Dowiesz się, jak światło kształtuje nasz świat i jak łatwo można oszukać ludzkie oko. To tutaj nauka spotyka się z magią barw i perspektywy. Spirala, Tarcza Newtona, Oddychający prostokąt i inne urządzenia dostarczą niezapomnianych wizualnych wrażeń i ujawnią wiele nieodkrytych dotąd optycznych tajemnic. Oprócz eksperymentów ze światłem oraz postrzeganiem barw i kształtów, czas umilą też zabawne efekty lustrzane. Daj się zaskoczyć tym, co zobaczysz po drugiej stronie lustra – zachęca Edyta Gajewska z MIT. Program obejmuje również zabawę w kuli zorba, pokaz eksperymentów „Ciśnienia małe i duże", warsztaty „Czy istnieje świat pod stopami roślin?" oraz „Kinder jajko z przeszłości: Geologiczna Niespodzianka". Szczegółowy program i bilety na stronie mit.krakow.pl.

WIELKIE SMOCZE ŚWIĘTO W TEATRZE GROTESKA

W Krakowie smoki czują się jak w domu. Nic dziwnego, to właśnie tutaj, w Smoczej Jamie, mieszka ich najsłynniejszy reprezentant – Smok Wawelski. Co roku przylatują, przyjeżdżają lub przypływają też inne smoki – wszystko po to, by zaprezentować swoje wdzięki podczas Wielkiego Smoczego Święta. W tym roku Teatr Groteska zaplanował je na pierwszy weekend czerwca (6-7 czerwca). Najbardziej spektakularnym punktem programu jest Wielkie Plenerowe Widowisko na Wiśle. Na rzece pojawiają się ogromne, latające smoki, które pokażą się z jak najlepszej strony przy dźwiękach muzyki i w blaskach kolorowych laserów (z dawnych fajerwerków Teatr – ku wielkiej uldze mieszkańców i zwierząt – już na szczęście zrezygnował). Widowisko po raz pierwszy będzie zorganizowane na Bulwarze Tynieckim od strony ulicy Szwedzkiej, Skwerowej i Tynieckiej. Start o godz. 22.

W programie smoczego weekendu również Smoczy Piknik Rodzinny przy Smoczej Jamie na Bulwarze Czerwieńskim. Na gości będą czekać konkursy z nagrodami, animacje, gry i zabawy (sobota i niedziela od godz. 10 do 19). Tradycyjna Parada Smoków w towarzystwie artystów, tancerzy i orkiestr wyruszy ulicami Krakowa w niedzielne popołudnie. Stwory rozpoczną marsz na Plantach przy hotelu Royal i stamtąd przejdą na Rynek Główny. Tam odbędzie się konkurs na Najpiękniejszego Smoka Parady.

ZOSTAŃ MAŁYM ARCHITEKTEM

Cricoteka przygotowała na Dzień Dziecka warsztaty dla dzieci. Te młodsze (2-3 lata) będą mogły wziąć udział w rozwijających wyobraźnię, kreatywność oraz umiejętności manualne i motoryczne zajęciach „Kalejdoskop sztuki. Przebudowa" (30 maja, godz. 10.30). – Co by było, gdyby dziś zbudować swój własny świat? Z poduszek, koców i wszystkiego, co miękkie? Zapraszamy najmłodszych budowniczych wraz z rodzicami na warsztaty, podczas których wspólnie tworzymy miejsca – do zabawy, do chowania się, do odpoczynku. Każde dziecko jest architektem, każdy dorosły – pomocnikiem i współbudowniczym – zaprasza Agnieszka Kolankowska, prowadząca warsztaty.

Starsze dzieci (4-8 lat) mogą wziąć udział w zajęciach „Przebudowa: zostań architektem pudełka" (30 maja, godz. 12). – Zapraszamy dzieci na warsztaty, podczas których zwykłe pudełko trafi w małe, twórcze ręce i zmieni się w cokolwiek one zechcą. Dom, zamek, rakieta, skarbiec – to dopiero się okaże – zaprasza Agnieszka Kolanowska.

Warsztaty powiązane są tematycznie z otwartą w marcu wystawą dedykowaną dzieciom „Dzikie Harce". Szczegółowe informacje o warsztatach i bilety są dostępne na stronie cricoteka.pl.

PODRÓŻ PO MARZENIA ZE ŚLEPĄ KURĄ

Z okazji Dnia Dziecka premierę szykuje Teatr Ludowy. „Kulawa kaczka i ślepa kura" to spektakl według książki Ulricha Huba o tym samym tytule. Główne bohaterki wyruszają w podróż do miejsca, w którym spełniają się najbardziej sekretne marzenia. Po drodze muszą zmierzyć się z różnymi niebezpieczeństwami. Okazuje się jednak, że najwięcej odwagi będzie od nich wymagało przyznanie się do swoich ukrytych, wstydliwych sekretów. – To spektakl o odwadze przekraczania swoich lęków i ograniczeń oraz o sile przyjaźni. O tym, że prawdziwa więź i bliskość rodzą się wtedy, kiedy przestajemy ukrywać przed sobą swoje słabości i niedoskonałości. I o tym, że celem jest droga – zapowiada Mateusz Przyłęcki, reżyser sztuki. Spektakl dla widzów od 7 lat.

W rolach głównych: Michalina Dworzaczek i Dorota Gojlasz. Autorką przekładu jest Eliza Pieciul-Karmińska, scenografii i kostiumów jest Marta Śniosek-Masacz, muzyki Andrzej Bonarek, a o światła zadba Tomasz Grygier.

Premiera spektaklu 7 czerwca o godz. 16 na scenie TIM Teatru Ludowego. Bilety na stronie ludowy.pl.

W ZDROWYM CIELE ZDROWY ŻUK

Z okazji Dnia Dziecka Teatr KTO zaprosi dzieci i młodzież do ogrodu. – Zastanawialiście się kiedyś, skąd dzieci biorą te nieskończone pokłady energii? My nie tylko znamy odpowiedź na to pytanie, ale zamieniliśmy ją w najbardziej energiczne wydarzenie tego sezonu. Zapraszamy na Dzień Dziecka w Ogrodzie Teatru KTO – mówi Jerzy Zoń, dyrektor Teatru KTO.

Co w programie? Spektakl plenerowy „W zdrowym ciele zdrowy żuk" Teatru Niewielkiego (dawniej Teatru z Kapelusza) to historia przyjaźni trójki owadów z kolorowej łąki. Biedronka Benia odkrywa świat słodyczy i beztroskiego lenistwa, nie zauważając, jak bardzo oddala się od zdrowia i radości. Zaniepokojona pszczółka Ula oraz pomysłowy konik Klemens próbują jej pomóc, tworząc niezwykłą Akademię Zdrowego Stylu Żuka. Czy Benia zdoła oprzeć się pokusom i wrócić do dawnej siebie? Przekonamy się 31 maja. Wśród propozycji Teatru KTO również zumba dla rodzin i joga dla dzieci, zabawy w strefie plastycznej oraz relaks na trawie.

Na Dzień Dziecka w Ogrodzie Teatr KTO zaprasza 31 maja (godz. 11 lub 15). Szczegółowy program i bilety są dostępne na stronie teatrkto.pl.

• **Więcej na krakow.wyborcza.pl**

REKLAMA Kraków/34435743

projekt rodzic

Rozmowy o nieidealnym rodzicielstwie

Posłuchaj odcinków z:
Natalią de Barbaro,
Katarzyną Błażejewską-Stuhr,
dr Joanną Trzópek-Paszkiewicz, UJ,
Kacprem Woźniakiem,
Edytą Daszkowską.

SŁUCHAJ JUŻ DZIŚ

Spotify YouTube

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
najmłodsi.pl WSPARCIE JAKOŚCI INSTYTUCJI OPIEKI I EDUKACJI DZIECI DO LAT 3
fine.ngo

Zadanie realizowane w ramach Projektu „Akademia Wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce – 2024-2026" współfinansowanego ze środków budżetu państwa.

1KR

eprasa.pl 63de103db5

Kraków

Muzeum Krakowa

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ALEKSANDER MISZALSKI

oraz

MICHAŁ NIEZABITOWSKI
DYREKTOR MUZEUM KRAKOWA

zapraszają na

POCHÓD LAJKONIKA

11·06·2026

12.30 • wymarsz orszaku z siedziby Wodociągów Miasta Krakowa przy ul. Senatorskiej 1

13.30 • harce Lajkonika i taneczna bitwa włóczków z Tatarami na dziedzińcu Klasztoru Norbertanek

18.45 • harce przed Filharmonią Krakowską

20.15 • główne uroczystości przed wieżą Ratuszową

Więcej na www.muzeumkrakowa.pl »

MUZEUM KRAKOWA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

MECENAS MUZEUM
PARTNER GŁÓWNY WYDARZENIA

WODOCIĄGI Miasta Krakowa
125 lat! Jesteśmy z Wami. Każdego dnia.

PATRONI MEDIALNI

65 TVP 3 KRAKÓW

Kraków.pl

Kraków Culture KARNET

PARTNERZY

IMAGO

KZA

wawel

GamEscape

FUNDACJA OSADA

KSMIEW

LAJKONIK

BUNCZUK

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW HISTORII I ZABYTKÓW KRAKOWA

KRAKÓW MIASTO STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

Kraków/34434578

1 KRL

eprasa.pl 63de103db5

CO JEST GRANE

Wystawa przy Brackiej

Kamienica pełna opowieści o Van Goghu

W kamienicy przy Brackiej 13 w Krakowie na powierzchni 1500 m kw. w 32 salach otwarto wystawę biograficzną „Van Gogh & Vincent".

Grzegorz Nurek

Wystawa „Van Gogh & Vincent" powstała z prostego przekonania: za legendą zawsze stoi prawdziwy człowiek. Zbyt często Vincent van Gogh sprowadzany był do uproszczonych wyobrażeń – szalonego geniusza, samotnego outsidera czy malarza, działającego wyłącznie pod wpływem impulsu. Ta wystawa zaprasza odwiedzających do odkrycia innego Vincenta: człowieka refleksyjnego, zdeterminowanego i głęboko wrażliwego, którego sztuka rodziła się nie tylko z talentu, ale również z ciężkiej pracy, uważnej obserwacji i nieustannego poszukiwania sensu – mówi Wouter van der Veen, historyk sztuki, badacz twórczości Van Gogha, założyciel Van Gogh Academy i kurator wystawy „Van Gogh & Vincent" w Krakowie.

– Dla mnie ten projekt jest zwieńczeniem ponad dwudziestu siedmiu lat poświęconych zgłębianiu świata Van Gogha i stopniowemu odkrywaniu człowieka ukrytego za mitem. Poprzez immersyjną narrację, rzadkie dokumenty i intensywne doświadczenia wizualne chciałem podzielić się z publicznością poczuciem wyjątkowej bliskości z Vincentem – dodaje.

WCZUĆ SIĘ W KLIMAT EPOKI

„Największe kolekcje dzieł Van Gogha znajdują się dziś w takich instytucjach jak Muzeum Van Gogha w Amsterdamie, Muzeum Kröller-Müller w Otterlo, Musée d'Orsay w Paryżu czy The Met w Nowym Jorku. Niezliczone muzea na całym świecie z dumą prezentują pojedyncze obrazy lub całe zespoły prac artysty. Jednak nigdzie dotąd jego życie nie zostało odtworzone w formie pełnego, immersyjnego doświadczenia wystawienniczego" – przekonują organizatorzy wystawy.

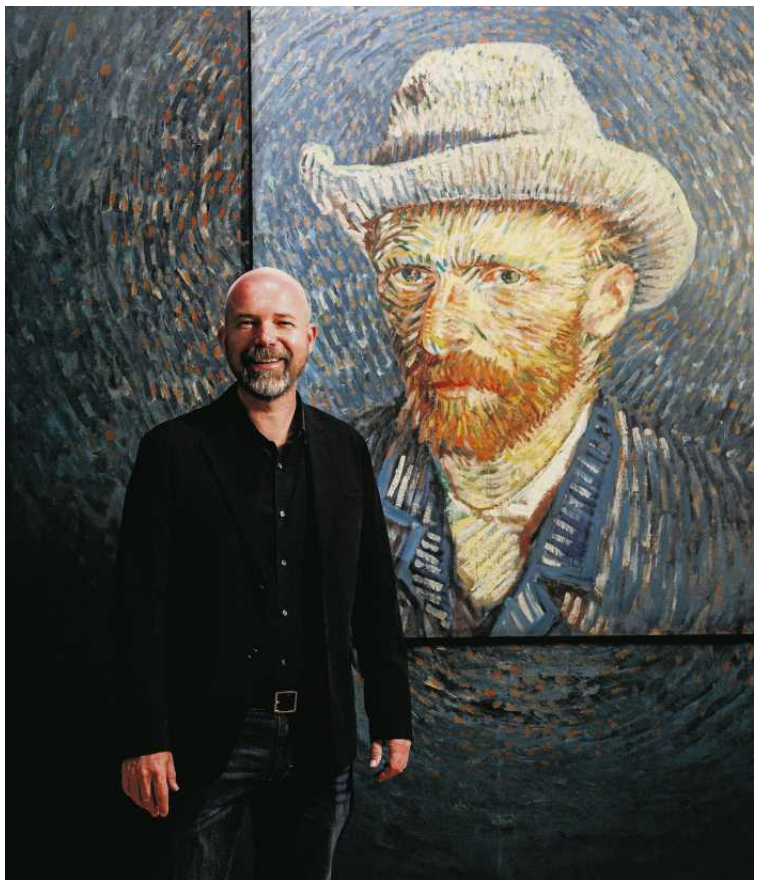
Opowiedzenie historii życia Van Gogha może być nie lada wyzwaniem. W ciągu zaledwie 37 lat życia artysta mieszkał pod 36 różnymi adresami w czterech krajach. Wykonywał trzy zawody, mówił czterema językami, poznawał setki ludzi, odkrywał tysiące dzieł sztuki i z pasją zanurzał się w literaturze – o czym świadczy choćby ponad 200 książek, wspominanych w jego niezwykłej korespondencji, obejmującej blisko 900 listów. Jak przekształcić tak bogate, złożone i intensywnie ludzkie życie w wystawę?

– Naszą odpowiedzią nie jest jedynie prezentowanie faktów, lecz odtworzenie światów, które zamieszkiwał Van Gogh: pokoi, w których żył, atmosfer, których doświadczał, oraz emocji, które nosił w sobie. Czasem ukazujemy je poprzez wizualne metafory – zdolne wyrazić więcej niż słowa – tłumaczą organizatorzy.

MNIEJ ZNANE ASPEKTY BIOGRAFII MALARZA

Twórcy projektu odnieśli się do najbardziej utrwalonych mitów dotyczących Van Gogha – od wizerunku „głodującego i odrzuconego geniusza", po przekonanie, że malował wyłącznie pod wpływem impulsu i szaleństwa. Jak zauważył kurator Wouter van der Veen: „Van Gogh nie był dzikim, instynktownym malarzem, jak przedstawia go popularna wyobraźnia". Wręcz przeciwnie – jego twórczość była przemyślana, świadoma i starannie skonstruowana.

„Van Gogh & Vincent" śledzi życie Vincenta van Gogha od dzieciństwa artysty aż po ostatnie miesiące, spędzone w Auvers-sur-Oise, ukazując doświadczenia, idee i relacje, które ukształtowały zarówno człowieka, jak i artystę. Wystawa analizuje jego edukację, rozwój duchowy, przyjaźnie i artystyczne ambicje, prezentując jednocześnie mniej znane aspekty biografii – między innymi fakt, że Van Gogh już w ostatnich miesiącach życia zaczynał zdobywać uznanie krytyków, artystów i kolekcjonerów.

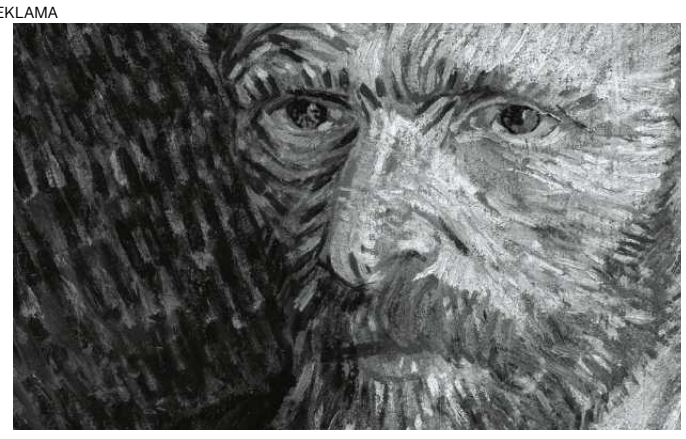
• **Wouter van der Veen, kurator wystawy**
FOT. MACIEJ GAS

Kurator krakowskiej wystawy Wouter van der Veen to historyk sztuki, autor licznych publikacji o twórczości Van Gogha, wydawca i niezależny badacz związany z Uniwersytetem w Strasburgu. W 2007 roku uzyskał doktorat na Uniwersytecie w Utrechcie na podstawie rozprawy „Van Gogh, a Literary Mind". Był także kuratorem wystawy „Van Gogh, The Last Journeys" w Auvers-sur-Oise oraz uczestniczył w renowacji domu doktora Gacheta. W 2024 roku był głównym współautorem specjalnego wydania „Le Figaro" poświęconego 150 rocznicy impresjonizmu. Jest założycielem Van Gogh Academy oraz kuratorem wystawy „Van Gogh, Influencer" w Auvers-sur-Oise (kwiecień 2026 – styczeń 2027).

Pomysłodawcami i współtwórcami wystawy są także Hazis Vardar (belgijsko-albański działacz kulturalny, producent i twórca „immersyjnych doświadczeń muzealnych", twórca m.in. krakowskiego Banksy Museum) oraz Tetiana Taran (dyrektorka Banksy Museum i wystawy „Van Gogh &Vincent"). ●

„Van Gogh & Vincent" (ul. Bracka 13, Kraków). Wystawa czynna jest od poniedziałku do niedzieli od 11 do 19, ostatnie wejście możliwe jest o 18. Bilety do kupienia na eventim.pl albo bezpośrednio na miejscu. W sklepiku można nabyć liczne gadżety z reprodukcjami obrazów Van Gogha. Więcej informacji: https://vangoghandvincent.pl/pl.

REKLAMA Kraków/34435493

VAN GOGH & Vincent

Ul. Bracka 13 31-005 Kraków 538 319 888 info@vangoghandvincent.pl vangoghandvincent.pl

1KR

eprasa.pl 63de103db5

Kraków

2026

ŁAŹNIA NOWA

CZERWIEC

5–6–7.06.2026 / PREMIERA SPEKTAKLU / TEATR ŁAŹNIA NOWA

LARWY

REŻYSERIA: PAMELA LEOŃCZYK
WYSTĘPUJĄ: KAROLINA ADAMCZYK, SYLWIA BOROŃ, BOGUMIŁA GRĘDA, AGATA JĘDRZEJCZAK, MATYLDA SIELSKA, ŁUKASZ WÓJCICKI

18.06.2026 / FILM / DOM UTOPII – MIĘDZYNARODOWE CENTRUM EMPATII

AKADEMIA FILMU POLSKIEGO ŁUKASZA MACIEJEWSKIEGO

ZAPISKI ŚMIERTELNIKA

REŻYSERIA: MACIEJ ŻAK
GOŚCIE: MACIEJ ŻAK, IRENEUSZ CZOP, MARIAN DZIĘDZIEL

19–20–21.06.2026 / SPEKTAKL WYJAZDOWY

ARANYA THEATER FESTIVAL W CHINACH

CZERWONE I CZARNE

REŻYSERIA: BARTOSZ SZYDŁOWSKI
WYSTĘPUJĄ: TOMASZ AUGUSTYNOWICZ, ADAM BORYSOWICZ, ZHENIA DOLIAK, MAŁGORZATA GOROL, VITALIK HAVRYLA, MACIEJ JACKOWSKI, GRZEGORZ ŁUKAWSKI, WOJCIECH SKIBIŃSKI, PAWEŁ SMAGAŁA, TOMASZ TALERZAK, OLGA WOJTKOWIAK, BŁAŻEJ WÓJCIK, MARTA ZIĘBA,

27–28.06.2026 / SPEKTAKL / TEATR ŁAŹNIA NOWA

WSZYSTKO O MOJEJ MATCE

REŻYSERIA: MICHAŁ BORCZUCH
WYSTĘPUJĄ: DOMINIKA BIERNAT, IWONA BUDNER, MONIKA NIEMCZYK, MARTA OJRZYŃSKA, HALINA RASIAKÓWNA, EWELINA ŻAK, KRZYSZTOF ZARZECKI

LIPIEC

3–4–5.07.2026 / SPEKTAKL / TEATR ŁAŹNIA NOWA

CZEKAJĄC NA BARBARZYŃCÓW

REŻYSERIA: BARTOSZ SZYDŁOWSKI
WYSTĘPUJĄ: MAŁGORZATA GOROL, MARTA ZIĘBA, MACIEJ CHARYTON, KRZYSZTOF ZARZECKI, AVO BUCHACA PUIGGENER (W NAGRANIU AUDIO)

KOLEJNE OGŁOSZENIA PROGRAMOWE WKRÓTCE!

TEATR ŁAŹNIA NOWA – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ŁAŹNIA NOWA
Teatr Łaźnia Nowa
Kraków-Nowa Huta
os. Szkolne 25

Partner
Mercedes-Benz
Zasada Auto

Patron medialny
Kraków Culture
KARNET

LAZNIANOWA.PL

eprasa.pl 63de103db5

CO JEST GRANE

Teatr Nowy Proxima

Nasza mama Sinéad

Kiedy Katarzyna Chlebny wymyśla spektakl muzyczny, można spodziewać się wszystkiego najlepszego. Po Korze, Ewie Demarczyk i Grzegorzu Ciechowskim, wszechstronna artystka wcieli się w Sinéad O'Connor.

Marta Gruszecka

Do teatru biegam nałogowo, zwłaszcza na spektakle muzyczne. Kiedy w Krakowie gruchnęła wieść o nowej sztuce z jedną z najbardziej znanych wokalistek na świecie w roli głównej, trudno było nie zacząć odliczać dni do premiery. A kiedy do pracy nad historią Sinéad O'Connor przyznał się Teatr Nowy Proxima, który słynie z wciągających muzycznych opowieści, datę 30 maja wpisałam do kalendarza dużymi literami.

KOŚCIOŁOWI KATOLICKIEMU POWIEDZIAŁA „NIE"

Sinéad O'Connor zasłynęła w 1990 roku wykonaniem piosenki „Nothing Compares 2 U" napisanej przez Prince'a. Odtąd utwór towarzyszył artystce już zawsze, do końca życia (zmarła 26 lipca 2023 roku). Wygrała nim popularność, ale również m.in. nagrodę Grammy za płytę „I Do Not Want What I Haven't Got" jako najlepszy album muzyki alternatywnej. Galę rozdania nagród, jak zresztą samo wyróżnienie, zbojkotowała, twierdząc, że ceremonii blisko do komercji. Głośno komentowała również inne, niedopuszczalne jej zdaniem sytuacje. W historii muzyki zapisał się jej występ w programie Saturday Night Live 3 października 1992 roku, podczas którego na znak protestu przeciwko ukrywaniu przez Kościół katolicki przypadków molestowania dzieci przez księży, podarła zdjęcie Jana Pawła II. Później też było o niej głośno – ogoliła głowę na łyso, przeszła na islam, otwarcie krytykowała papieża Benedykta XVI.

„SINÉAD ODARTA Z KORY"

Historię irlandzkiej wokalistki opisała według swojej wrażliwości Katarzyna Chlebny. – Sinéad to kobieta zbuntowana, charyzmatyczna, odważna, przekraczająca granice, kontrowersyjna, poszukująca – z natury rzeczy staje się ciekawym obiektem do analizy. Dla mnie to taka osobowość, która rozpala i pobudza wyobraźnię, i zmusza do poszukiwań tego, co w historii takiej jednostki staje się uniwersalne – komentuje autorka scenariusza, jak również reżyserka, wokalistka i aktorka w sztuce „Nasza mama Sinéad" (cytat z rozmowy z Piotrem Siekluckim, dyrektorem Teatru Nowego Proxima).

Chlebny dodaje, że w historii Sinéad zainteresowały ją pęknięcia. – Wyrwy, niemoce, pustki, których nie da się wypełnić. Ciekawe, że zanim sięgnęłam po literaturę, zanim zgłębiłam jej historię, postrzegałam Sinéad jako pełną siły i charyzmy buntowniczkę, a im dalej w las, tym więcej drzew wysuszonych, połamanych, odartych z kory. Kory. Zabawa słowem. Ale Sinéad jest tak inna, mimo podobnych przeżyć, tak odarta ze wszystkiego, co stanowiło siłę Kory. Myślę, że to zupełnie inne osobowości i to dla mnie też jest bardzo kuszące.

• **„Nasza mama Sinéad". Katarzyna Chlebny** FOT. JULIA KUBACKA

O SINÉAD OPOWIEDZĄ STUDENCI I ZAWODOWCY

Do współpracy artystka zaprosiła aktorów Martę Bizoń, Dominika Nowaka i Łukasza Szczepanowskiego, jak i studentów aktorstwa Brygidę Ponikiewską, Barbarę Frencer, Laurę Szewczyk, Igora Widomskiego, Jakuba Kowalskiego i Danilla Strilchyka. Autorem scenografii i kostiumów jest Łukasz Błażejewski (przy asyście Artura Świetnego i Emilii Sargi), za ruch sceniczny odpowiada Karol Miękina, kierownikiem muzycznym jest Paweł Harańczyk. Za światła odpowiada Wojciech Kiwacz, wizualizacje Ewa Kałat, dźwięk Bogdan Czyszczan, a charakteryzację Julia Kubacka. Reżyserce asystowała Maria Jakubowska. ●

Premiera sztuki „Nasza mama Sinéad" 30 maja o godz. 19.15 w Teatrze Nowym Proxima (Krakowska 41). pozostałe pokazy 31 maja, 1-2 czerwca. Ostatnie bilety są dostępne na stronie teatrnowy.com.pl.

Brzyk i Demirski znów w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie

„Mam coś w głębi nie do przedstawienia"

Nie ukrywam, że to bardzo osobisty tekst – 1 czerwca, w Dzień Dziecka, minie 30 lat odkąd zmarł mój tata. Z Hamletem łączy mnie zatem doświadczenie osierocenia – mówi Paweł Demirski, autor sztuki „Mam coś w głębi nie do przedstawienia. HAMLET".

MARTA GRUSZECKA: Spektakl „Mam coś w głębi nie do przedstawienia. HAMLET" to powrót obu panów do Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie. Dlaczego zdecydowaliście się na duet?
PAWEŁ DEMIRSKI: Znamy się z Remigiuszem od prawie trzydziestu lat, jesteśmy z podobnego pokolenia. Spotkanie przy „Hamlecie" nie jest naszym pierwszym. Choć z Narodowym Starym Teatrem im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie miałem przerwę, możliwość współpracy z tym reżyserem była zbyt kusząca.

Po powrocie czuję się dość dziwnie. Niby zamknąłem już drzwi do tego teatru, ale znów je otworzyłem, wszystko jest znajome, ale jednak nowe. Porównałbym to uczucie do snu, w którym śni się o tym, że raz jeszcze pisze się maturę. Praca w teatrze jest bardzo intensywna, pełna napięć i emocje. Niektóre emocje teraz wracają. Z drugiej strony, Remik skonstruował obsadę, z którą współpracowałem bardzo rzadko albo wcale. To na pewno ułatwia świeże spojrzenie.
REMIGIUSZ BRZYK: Jesienią mija 30 lat od premiery „Rodzeństwa" w reżyserii Krystiana Lupy, któremu asystowałem przy tym spektaklu. To dla mnie symboliczne. Wracam na tę scenę co jakiś czas, dzieją się tutaj piękne rzeczy. Uwielbiam zespół Narodowego Starego Teatru.

Należy do niego między innymi Krzysztof Globisz, którego również zobaczymy waszym spektaklu. Kogo zagra?
R.B.: Postać wymyśloną przez Szekspira – Starego Aktora.

Ile w scenariuszu Pawła Demirskiego oryginalnego Szekspira?
P.D.: Zaledwie kilka fragmentów. Nad tekstem klasycznym od wielu lat pracuję tak, że stanowi on dla mnie tylko inspirację do opowiedzenia historii. W przypadku tej sztuki mam wrażenie, że poruszamy się po mapie Hamleta – wykorzystałem ustawienia hamletowskie, mamy więc m.in. Klaudiusza, Ofelię, Gertrudę czy Poloniusza. Używamy jednak innych słów, innych emocji i opowiadamy o innej rzeczywistości.
R.B.: Nasz Hamlet jest kroniką mojego i Pawła doświadczenia, ale też kroniką naszego pokolenia, społeczności. Szekspir rzeczywiście pojawia się w konstrukcji tekstu, mówi o rodzinie, władzy, diagnozuje rzeczywistość. Nam przede wszystkim służy do obserwacji świata.

Tytuł przedstawienia – „Mam coś w głębi nie do przedstawienia" – to cytat z pierwszego aktu „Hamleta". Jak rozumieć go w kontekście całej sztuki?
P.D.: Ten fragment najlepiej ze mną rezonuje i jest dla mnie najciekawszy, bo opowiada o żałobie. Hamlet w pewnym momencie wypowiada to zdanie, mając prawdopodobnie na myśli ciemność tkwiącą w człowieku. Żałoba po ojcu uruchamia w nim pustkę. Nie ukrywam, że to bardzo osobisty tekst – 1 czerwca, w Dzień Dziecka, minie 30 lat odkąd zmarł mój tata. Z Hamletem łączy mnie zatem doświadczenie osierocenia. Ten trop zapoczątkował proces pisania scenariusza.
R.B.: Tekst wychodzi od żałoby po ojcu, a morfuje w stronę żałoby po świecie.

Narodowy Stary Teatr zapowiada fabułę sztuki tak: „Mężczyzna po czterdziestce, wychowany przez kobiety, pragnie symbolicznej adopcji i chce sam wybrać nowego ojca". Casting na ojca?
P.D.: To nawiązanie do mojej rozmowy z Remikiem, do której wniosłem pewien pomysł. Kiedyś zastanawiałem się nad dokumentem lub mockumentem o kimś, kto jest mną, w moim wieku, i nagle wpada na pomysł castingu na ojca. Symboliczną adopcję rozumiem tutaj jako podkreślenie niesamowitej samotności, tęsknoty za tatą.
Rozmawiała Marta Gruszecka

Premiera sztuki „Mam coś w głębi nie do przedstawienia. HAMLET" w reż. Remigiusza Brzyka 23 maja o godz. 18 na Dużej Scenie Narodowego Starego Teatru (Jagiellońska 1). Kolejne pokazy 24 i 26 maja oraz 5-7 czerwca. Bilety są dostępne na stronie stary.pl. 1KR

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

Dolnośląscy Ruinersi

W starym domu żyje się wolniej

▶4-5

Hejt przyczyną tragedii?

Najpierw Daniel, potem Julia

W ubiegłym roku w Wałbrzychu doszło do dwóch śmierci samobójczych uczniów tego samego liceum. Najpierw na swoje życie targnął się 15-letni Daniel, a niedługo później 16-letnia Julia. Prokurator dopatrzył się nagannych zachowań nieletnich, którzy przyczynili się do tragicznego w skutkach kroku dziecka.

▶2

FOT. MAYA LAB/SHUTTERSTOCK

Collegium Humanum

Rektor nic nie robił, ale zarabiał

Paweł Cz. dostał z miejskiej spółki Wrocławski Park Technologiczny 75 tys. zł, choć nic nie zrobił – wynika z ustaleń prokuratury i CBA. Załatwienie rektorowi Collegium Humanum fikcyjnego kontraktu to jeden z zarzutów, jakie prokuratura postawiła Jackowi Sutrykowi.

▶6

Samotność w koloratce

Ksiądz też ma prawo do wypalenia

We Wrocławiu powstał pierwszy w Polsce zespół profesjonalnego wsparcia dla księży. – Chodzi o to, by ksiądz mógł wykonać telefon do przyjaciela i poprosić o wsparcie bez lęku, że zostanie zadenuncjowany – tłumaczy ks. Arkadiusz Kruk, przewodniczący zespołu wsparcia dla księży.

▶7

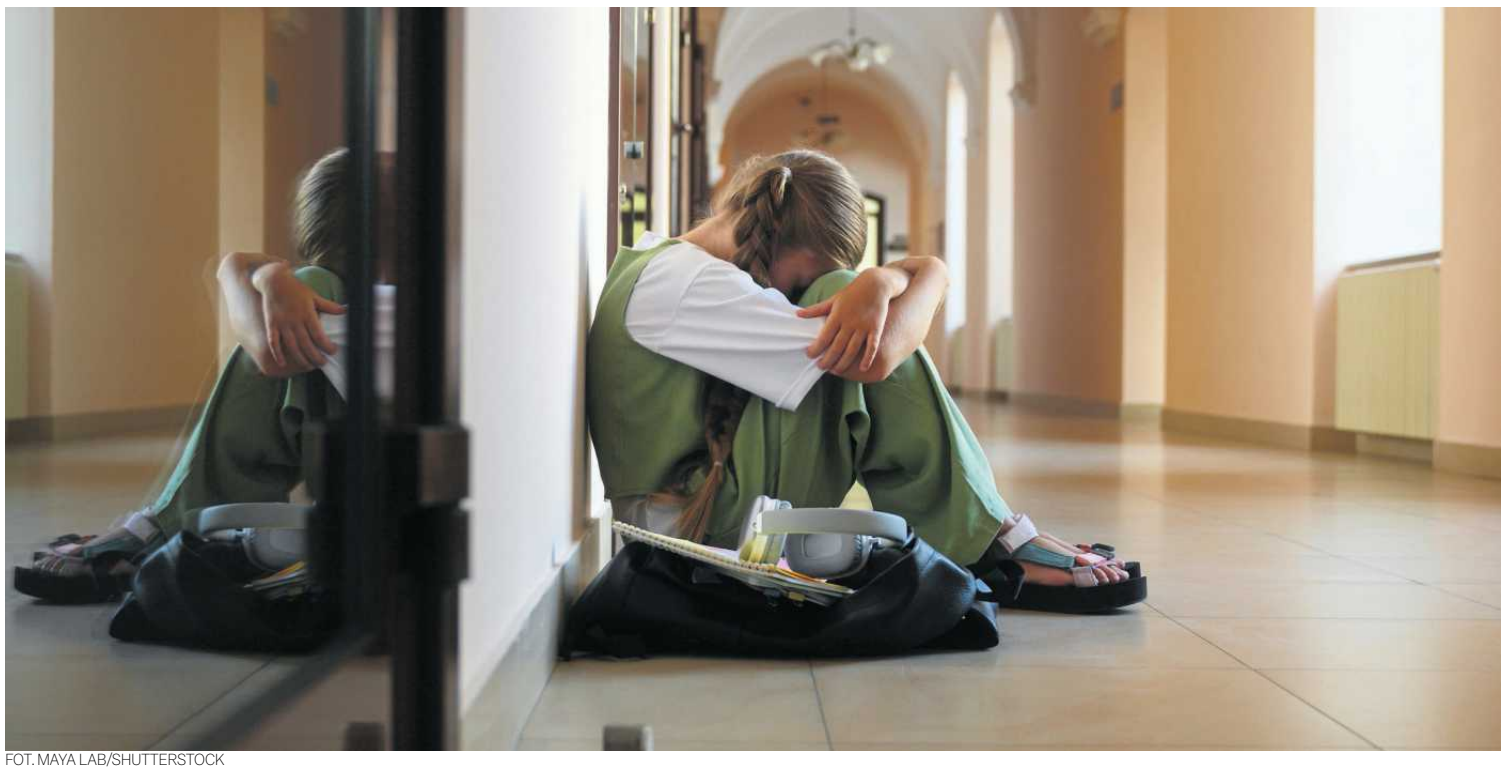
eprasa.pl 63de103db5

Czy hejt doprowadził do tragedii dwojga nastolatków?

Najpierw Daniel, potem Julia

Prokurator dopatrzył się nagannych zachowań nieletnich, którzy przyczynili się do tragicznego w skutkach kroku dziecka – słyszymy. – Wobec tego sąd wszczął postępowanie wobec trojga jego kolegów.

Agnieszka Dobkiewicz

FOT. MAYA LAB/SHUTTERSTOCK

W ubiegłym roku w Wałbrzychu doszło do dwóch śmierci samobójczych uczniów tego samego liceum ogólnokształcącego. Najpierw na swoje życie targnął się 15-letni Daniel, a niedługo później 16-letnia Julia. Sprawa ujrzała światło dzienne, bo ujawniła ją mama dziewczynki.

W sieci napisała: „Hejt – te straszne słowa, które potrafią zniszczyć, zabić radość, odebrać wiarę w siebie – napisała. – Nie zauważyłam, jak bardzo one raniły moje dziecko, jak bardzo te wirtualne ciosy przenikały do jej wrażliwej duszy. Były momenty, gdy wracała do domu z cichym, smutnym spojrzeniem. Czasami próbowałam ją pocieszyć, mówiłam, że wszystko będzie dobrze, że nie warto zwracać uwagi na złośliwe słowa, że to tylko internetowa iluzja. Ale to nie wystarczyło. Te słowa, które miały być tylko chwilowym bólem, stawały się coraz cięższe. W rzeczywistości wywoływały w niej wątpliwości, poczucie samotności, bezsilności.

Dodała: – Żadne słowa pocieszenia nie były w stanie ukoić tego bólu, który był jak kamień, który powoli zatapiał moje dziecko w ciemności. Nikt nie widział, jak bardzo cierpiało. Nikt nie rozumiał, jak silny wpływ na młodą psychikę może mieć hejt. Słowa, które miały tylko zranić, w końcu stały się przyczyną czegoś, co nigdy nie powinno się wydarzyć".

List matki wywołał spory odzew. Wojewoda dolnośląska Anna Żabska powołała zespół ds. zwalczania hejtu, działania wdrożyły też władze Wałbrzycha. Uczniowie mogli skorzystać m.in.ze wsparcia psychologicznego.

PROKURATOR W SPRAWIE ŚMIERCI JULII I DANIELA

Tymczasem obiema sprawami samobójczymi zajął się prokurator. Ostatecznie sprawa śmierci Julii została umorzona. – Wyłączono materiały pod kątem skierowania wniosku do sądu pod kątem ewentualnego zachowania nieletnich – informuje prokurator rejonowa w Wałbrzychu Karolina Borowiec-Kołaczyńska. Ostatecznie jednak wniosek nie został przekazany do sądu.

Chodziło o ewentualną resocjalizację przez prace społeczne. Słowa matki Julii o hejcie miały dotyczyć grupy na komunikatorze, gdzie dziewczynka miała paść ofiarą szykan, które inicjował jeden z jej kolegów.

Chcę, by świat wiedział, jak poważne skutki może mieć hejt. Jak łatwo jest zniszczyć czyjeś życie, nie zdając sobie sprawy z tego, jak wiele może ono znaczyć dla drugiej osoby

MAMA JULKI

Nie dotyczyło to jednak uczniów liceum, do którego uczęszczała, a kolegów ze szkoły podstawowej, uczących się w innych liceach na terenie Wałbrzycha.

Tymczasem odmiennie potoczyła się sprawa śmierci 15-letniego Daniela. Tu prokurator dopatrzył się nagannych zachowań nieletnich, którzy przyczynili się do tragicznego w skutkach kroku dziecka. Dlatego sprawa została skierowana do sądu dla nieletnich w Wałbrzychu.

– Sprawę skierowano do sądu pod kątem stwierdzenia przejawów demoralizacji nieletnich – mówi prokurator Borowiec-Kołaczyńska.

Powołuje artykuł Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, który mówi o środkach wychowawczych i wskazaniu miejsca oraz terminu wykonywania prac społecznych.

SĄD BADA DEMORALIZACJĘ NIELETNICH

Zawiadomienie do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu Wydział Rodzinny i Nieletnich wpłynęło z Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu już w czerwca ubiegłego roku. – Sąd Nieletnich przeprowadził czynności sprawdzające – mówi rzecznik prasowa Sądu Okręgowego w Świdnicy sędzia Agnieszka Połyniak. – Biegli analizowali zabezpieczony dowód rzeczowy i postanowieniem z 20 stycznia 2026 roku wszczął postępowanie wobec trojga nieletnich.

Chodzi o wyjaśnienie, czy dopuścili się uporczywego nękania, którego następstwem było targnięcie się Daniela na swoje życie.

– Obecnie prowadzone jest postępowanie dowodowe, tj. weryfikowana jest zawartości telefonu komórkowego pod kątem ustalenia, czy zachodzą znamiona przestępstwa, a postępowanie w tej sprawie toczy się – dodaje sędzia Połyniak.

– Chcę, by świat wiedział, jak poważne skutki może mieć hejt – napisała mama Julki. – Jak łatwo jest zniszczyć czyjeś życie, nie zdając sobie sprawy z tego, jak wiele może ono znaczyć dla drugiej osoby. Warto zastanowić się, zanim wypuścimy słowa, które mogą zranić, bo nie wiadomo, jak głęboko trafią. Moje dziecko nie zasługiwało na to. (...) Hejt to nie tylko słowa – to broń, która może zabić. Nie godzę się na to, by inne dzieci, inni młodzi ludzie musieli zmagać się z czymś, co jest nie do udźwignięcia. ●

Gdzie szukać pomocy

Osoby, będące w kryzysie suicydalnym, szukające wsparcia, jeśli sytuacja tego wymaga, mogą zadzwonić pod numer 112 lub skorzystać z innych numerów w Wałbrzychu:

• Punkt Zgłoszeniowo – Koordynacyjny w Centrum Zdrowia Psychicznego w Wałbrzychu – miejsce pierwszego kontaktu dla osób szukających pomocy, tel. 885 460 354 oraz 74 648 98 79, czynny całodobowo przez 7 dni w tygodniu, nie trzeba mieć skierowania, pomoc jest bezpłatna, to natychmiastowe wsparcie w sytuacjach kryzysowych.

• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu – infolinia dla osób będących w kryzysie, tel. 74 664 09 49, czynny codziennie przez 7 dni w tygodniu w godz. 7.30 – 19.00, nie trzeba mieć skierowania, pomoc jest bezpłatna.

• Centrum Aktywności Lokalnej, tel. 74 645 86 59, czynny pon. – czw. 7.30 -17.00, pt. 7.30 – 15.30, nie trzeba mieć skierowania, pomoc jest bezpłatna, natychmiastowe wsparcie psychologiczne w sytuacji kryzysowej.

• Dodatkowo: Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży tel. 116 111 – całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka tel. 800 12 12 12 całodobowy Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym tel. 800 70 22 22 całodobowy.

• Potrzebujesz pomocy? Pamiętaj, że nie jesteś sam! Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – 116 111 (całodobowy, bezpłatny) Kryzysowy Telefon Zaufania – 116 123 (od poniedziałku do piątku od godz. 14 do 22) Telefoniczne Centrum Wsparcia – 800 70 2222 (całą dobę) Bezpłatny telefon (800 12 12 12) i czat zaufania dla dzieci i młodzieży Rzecznika Praw Dziecka – czynny całą dobę. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34435788

Przyjacielowi

Krzysztofowi Wojtasowi i rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają
Wiesław, Piotr, Paweł i Tomasz

1 WR

eprasa.pl 63de103db5

Kampania Fundacji „Mushika”

Szczury na muralu

Taki mural to dla nas jak splunięcie prosto w twarz – pisze do „Wyborczej” mieszkaniec wrocławskiego Nadodrza.

Magda Nogaj

Na kamienicy we Wrocławiu pojawił się mural, który jest częścią kampanii społecznej „Jestem szczurem”.

„Inteligentne, empatyczne i… czystsze, niż nam się wydaje. Takie są szczury wolno żyjące. Mimo to od lat funkcjonują w naszej kulturze głównie jako symbol zagrożenia i brudu. Dlatego rozpoczęłyśmy kampanię »Jestem szczurem«, której celem jest obalenie krzywdzących mitów na temat tych zwierząt i pokazanie, że problemy związane z ich obecnością w miastach można rozwiązywać w sposób skuteczny i humanitarny” – pisze o swojej akcji Fundacja „Mushika”. Jej elementem jest m.in. publikacja szczegółowych badań na temat tych gryzoni.

Do „Wyborczej” napisał jeden z mieszkańców Wrocławia, który też dobrze poznał szczury, ale ma na ich temat zupełnie inne zdanie. Obok treść jego listu.

Fundacja „Mushika” tłumaczy, że przez swoją kampanię chce zachęcić do „etycznej deratyzacji zamiast okrutnych metod”. Według nich zamiast tego potrzebne są działania zapobiegawcze, takie jak:

- dobre projektowanie przestrzeni miejskich,
- uszczelnianie budynków i infrastruktury (piwnic, kanalizacji, wentylacji),
- odpowiedzialne gospodarowanie żywnością i odpadami,
- stosowanie odłowu żywołownego i innych metod nieletalnych.

– Nie prosimy, żebyście pokochali szczury. Nie chodzi nam o to, żeby darzyć szczury sympatią. Zachęcamy do ich poznania i traktowania w sposób humanitarny oraz zgodny z prawem – piszą inicjatorzy akcji.

Tyczasem Urząd Miejski Wrocławia przekazał „Wyborczej”: – Żadna gminna jednostka nie decydowała o tym muralu ani nie wyłożyła na niego pieniędzy. Treść muralu nie narusza prawa, ale naszym zdaniem jest nieodpowiedzialna społecznie. Wielu ludzi, którzy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa wykonują ogromną pracę, by dbać o porządek i bezpieczeństwo sanitarne, a także wielu zwykłych mieszkańców, którzy pilnują czystości i porządku w swoim otoczeniu, ma prawo uważać ten przekaz nawet za obraźliwy. Dlatego w pełni rozumiemy stanowisko autora listu do redakcji – informuje Michał Guz z biura prasowego urzędu miejskiego. ●

List do „Wyborczej”

„Nie mamy ochoty na nie patrzeć”

Chciałbym zwrócić uwagę na wyjątkowo nieszczęśliwy wybór miejsca do promowania pseudonauki. Nowy mural na wjeździe na podwórko Drobnera – Probusa – Łokietka promuje szacunek wobec naszych braci mniejszych – a konkretnie szczurów. Niestety akurat to podwórko jest wyjątkowo mocno dotknięte tym problemem. Taki mural to dla nas jak splunięcie prosto w twarz.

FOT. THANKFUL PHOTOGRAPHY/ISTOCKPHOTO/GETTY

Praktycznie ciągle zgłaszamy problem, jednokrotnie sami podejmujemy kroki na własny koszt. Szczury, jakie miłe by nie były dla osób stojących za tą akcją, niestety niszczą nasze podwórko (przegryziona instalacja oświetlenia, zapadający się polbruk, zniszczona zieleń, zniszczone auta oraz rozniesione śmieci i wszędobylskie odchody, w lecie smród).

Z tego powodu nikt nie ma nawet ochoty patrzeć na ich podobizny (zresztą nie ma problemu, żeby zobaczyć je we własnej osobie). Osoby chcące promować takie poglądy zapraszamy do wiaty śmietnikowej dosłownie 50 metrów dalej, gdzie codziennie po 22 będą mogły pokazywać szacunek swym ulubieńcom, a nawet zabrać ze sobą do swych domostw tak wiele, ile chcą, nie będziemy tęsknić.

Miasto skapitulowało przed szczurami i teraz będzie nas namawiać do zakolegowania się z nimi. Niestety tak to wygląda – ta sama akcja jest promowana we wrocławskich tramwajach.

Mam nadzieję, że pieniądze na te bzdury pochodzą z prywatnych środków – w przeciwnym wypadku to kpina. Pieniądze powinny być przeznaczone w 100% na walkę z problemem, a nie namawianie do akceptacji.

Temat jest bardzo poważny i to zaskakuje, że Wrocław jako miasto pozwala na promowanie takich bzdur, gdy mamy akurat na świecie raczkującą nową epidemię hantawirusa, właśnie roznoszoną za pomocą odchodów szczurów. ●

Michał Filipek

Wrocław/34433608

1 WR

• **Dom szachulcowy w Antoniowie** FOT. KATARZYNA SIELICKA

Ruinersi

Stare poniemieckie domy z klimatem

– Stary dom staje się czymś w rodzaju manifestu, że chce się żyć inaczej: wolniej, głębiej, z większą świadomością tego, co było przed nami i co zostawimy po sobie – mówią dolnośląscy Ruinersi. Pomagają innym kupować i odnawiać domy przeznaczone do wyburzenia.

Agnieszka Dobkiewicz

Ogłoszenie, że jest do kupienia poniemiecki dom na południu Dolnego Śląska, Tomasz Erling znalazł w czwartek. W sobotę z żoną i nowo narodzoną córką pojechali go zobaczyć. – Już w niedzielę podjęliśmy decyzję, że kupujemy – mówi. – I wyprowadzamy się z Wrocławia. Zakochaliśmy się w nim. On jest po prostu wklejony w las.

Katarzyna Sielicka pochodzi z Legnicy, ale po mamie jej mąż odziedziczył poniemiecki dom na Przedgórzu Sudeckim. Zamieszkanie w nim i remont nazywa wyzwaniem. – Trudno dziś policzyć, ile razy chcieliśmy wszystko rzucić i się stąd wynieść. Ostatecznie jednak zostawaliśmy. I nie żałujemy.

– Te zostawione przez Niemców domy zapewniały komfort życia – mówi Darek Borkowski, założyciel grupy Ruinersi na Dolnym Śląsku. – Dziś dużo uwagi poświęcamy powietrzu na zewnątrz, nie zwracając uwagi na to, czym oddychamy w domu. A przecież spędzamy w nim większość życia. My w tych poniemieckich domach mamy glinę, słomę czy drewno, rzeczy nieszkodliwe dla człowieka.

DOM, KTÓRY JEST JEDNĄ WIELKĄ ZAGADKĄ

Darek kilka lat temu postanowił wyremontować rodzinny, poniemiecki dom, w którym w latach 70. XX wieku zamieszkali jego dziadkowie. Stoi niedaleko Lubania. – Właściwie tu się wychowałem, w tym starym domu – mówi. – Gdy żyła babcia, to trzymała to wszystko silną ręką, a na Wigilii było tu kilkadziesiąt osób. Później gospodarstwo podupadło.

Po latach, jako dorosły człowiek, wrócił tu już z gotowym planem, zamieszkał i zaczął. – Okazał się, że ten dom, który pamiętałem z dzieciństwa, z tymi wszystkimi zakamarkami, podłogami, belkami, z których się skakało na siano, od strony materiałowo-konstrukcyjno-inżynieryjnej jest dla mnie jedną zagadką i ma dużo więcej warstw niż myślałem. Zacząłem odkrywać jego historię. Wtedy pomyślałem; jeśli dla mnie to jest tak trudne, a przecież mam zawodowo do czynienia z branżą budowlaną, to jak sobie radzą inni. Na przykład osoby, które postanowiły tu zamieszkać, a są z Wrocławia, Warszawy, Gdańska czy Poznania i niekoniecznie dorastały na tych terenach. Uznałem, że przydałby się nam taki know-how, miejsce, z którego można byłoby czerpać wiedzę.

To był pierwszy krok do założenia grupy na Facebooku – Ruinersi na Dolnym Śląsku. Na ich pierwszy zlot, zorganizowany pod Lubomierzem, przyjechało kilkaset osób. Dziś działa też założona przez Darka grupa – Ruiners i stare domy do uratowania, w ramach której pomagają ludziom kupować domy przeznaczone do wyburzenia, a także Fundacja Ruinersi na Dolnym Śląsku i powołany wraz z innymi organizacjami społecznymi z inicjatywy Fundacji Ogólnopolski Klaster Społecznej Ochrony Dziedzictwa.

ENTUZJAZM PRZEMIENILI NA DZIAŁANIA

W 2024 roku Dolny Śląsk nawiedziła powódź. Dom Darka, z którego ma widok na Izery, leży nad rzeką. Dlatego spędził kilka dni na wałach, pilnując koryta. – Grupa Ruinersi już nam się wtedy pięknie rozrastała, a ja byłem mocno zajęty. Poprosiłem więc kolegów o pomoc – opowiada. W ten sposób dołączyli do projektu m.in. informatyk Tomasz Prus oraz Tomasz Erling, z zawodu radca prawny.

– Wszedłem w momencie, kiedy ten cały ruch oddolny trzeba było sformalizować i nadać mu strukturę – mówi Tomasz. – Zająłem się tym od strony prawnej. Chodziło o to, by entuzjazm, który towarzyszył projektowi od początku, nie wygasił się z czasem, a stał się paliwem do działań bardziej systemowych. Od początku chciałem zajmować się nie tylko ratowaniem historycznych domów, ale szerzej ochroną dziedzictwa i budowaniem tożsamości lokalnej.

– Należało uświadomić ludziom, że ten krajobraz, który tu mamy – przyrodniczy, kulturowy, architektoniczny ma wartość i trzeba o tym mówić – dodaje Darek. – Trzeba do tego przekonywać nie tylko tych, którzy świadomie wybierają Dolny Śląsk jako miejsce swojego zamieszkania, ale także tych, których rodziny mieszkają tutaj od lat 40. XX wieku. Wiele osób przez lata nie utożsamiało się z tym miejscem. Bo dla nich na przykład ruiny pałacu były ruinami jakiegoś Niemca. I oni myśleli serio, że dobrze byłoby, aby te domy z małymi oknami, szachulcowe jak najszybciej się zawaliły i byłby z nimi święty spokój.

• **Stary dom w Okrzeszynie** FOT. KATARZYNA SIELICKA

Krajobraz wielu polskich wsi i miasteczek przeszedł w ciągu kilkudziesięciu lat metamorfozę, której nie powstydziłoby się żadne totalitarne ministerstwo estetyki

Jego przyjaciele z grupy zauważają: – W Polsce przez dekady dominowało przekonanie, że nowoczesność to zerwanie z przeszłością. Że nowe znaczy lepsze, a stare – kłopotliwe. Wyburzano, zalewano betonem, okładano styropianem. Krajobraz wielu polskich wsi i miasteczek przeszedł w ciągu kilkudziesięciu lat metamorfozę, której nie powstydziłoby się żadne totalitarne ministerstwo estetyki. Tymczasem gdzie indziej – we Francji, w Niemczech, w krajach skandynawskich – od dawna wiadomo, że dziedzictwo architektoniczne to nie sentyment, lecz kapitał. Społeczny, kulturowy, ekonomiczny. Że tożsamość miejsca przekłada się na jakość życia, przyciąga ludzi, buduje więź z ziemią. My w Polsce dopiero zaczynamy to rozumieć. I dobrze, że zaczynamy, choć wielu starych domów już nie ma jak ratować.

ZAKOCHALI SIĘ W PONIEMIECKIM DOMU

– Lubię powtarzać, że jesteśmy tylko epizodem w domu – mówi Tomasz Erling. – U mnie proces decyzyjny i przeprowadzka były szybsze niż u Darka. Kupiłem poniemiecki dom od poprzednich, polskich właścicieli, którzy wyremontowali go przy dużym nakładzie pracy i czasu wcześniej. Nam została już tylko praca adaptacyjna i dekoracyjna.

– Twój dom jest dowodem na to, że remont starego domu jednak się kiedyś kończy – dodaje Darek. – Wielu ludzi jest przerażonych, gdy zaczynają remont, że będzie on trwał do końca życia. Tymczasem, choć to trwa, to ma swój finał – zaznacza.

I dodaje: – Dzisiaj wielu z nas pracuje od noclegu od noclegu. A to rata, by kupić telewizor, samochód, a to i tamto. I przychodzi taki moment w życiu, że człowiek chce zwolnić, zaczyna doceniać ziemię, przyrodę. Zaczyna myśleć inaczej. I wpisanie się z domem w takie miejsce jest na to świetnym antidotum.

– Myślę, że życie w takim domu uczy niestawiania się w centrum wszechświata, ale pokazuje, że jesteśmy częścią jakiejś toczącej się historii – mówi Tomasz. – I że przemijamy. To też jest naturalne.

Ruinersi: – Jest w tym coś głębszego niż moda na ekologię czy zachwyt nad rustykalną estetyką. Coraz więcej ludzi odwraca się od modelu życia, który przez ostatnie trzydzieści lat był synonimem sukcesu – osiedle deweloperskie pod miastem, nowe auto, szybki Internet i nieustanny wyścig po kolejny poziom konsumpcji. Stary dom staje się czymś w rodzaju manifestu. Deklarują, że chce się żyć inaczej: wolniej, głębiej, z większą świadomością tego, co było przed nami i co zostawimy po sobie. To nie ucieczka od rzeczywistości. To poszukiwanie rzeczywistości, która ma więcej warstw niż płyta gipsowo-kartonowa, piana poliuretanowa i akrylowa farba.

ODZIEDZICZYLI PONIEMIECKI DOM

– Śląsk jest krainą historyczną – mówi Katarzyna Sielicka, archeolożka, którą Ruinersi zaprosili do współpracy. Już wtedy była autorką podręcznika „Zabytkowy budynek", który stał się „bi-

eprasa.pl 63de103db5

blią" remontujących poniemieckie domy. – Znalazł się w granicach Polski wtedy, gdy włączył do swojego państwa Mieszko I. Był najbardziej rozwiniętą dzielnicą ówczesnej Polski i jest nią dziś. Dlatego książę Henryk Brodaty, którego godło tutaj noszę, był w czasach zjednoczenia Polski najsilniejszym pretendentem do tronu, bo był najbogatszym księciem. Ściągnął na te ziemie kolonistów, dzięki czemu się rozwijała. W żadnej innej części Polski takiego dynamizmu nie było. I to pozostało i na pewno nas wyróżnia.

Na swoim starym domu uczyła się wszystkiego, popełniała błędy, ponosiła ich konsekwencje, a później opisała w książce. Dziś mówi, że nie ma lepszej terapii niż chodzenie gołymi stopami po starej, drewnianej podłodze.

– Ja uwielbiam przeciągać ręką po starej poręczy – dodaje Darek.

A Tomek chwali mi się zdjęciem, którego jednak nie można upublicznić, by nikt nie zidentyfikował jego ukochanego miejsca do życia.

Wszyscy czujemy, że krajobraz Dolnego Śląska powstawał na styku trzech kultur, a więc niemieckich, czeskich i polskich i to nadaje mu wyjątkowości. – To są na przykład właśnie domy przysłupowe. To specyficzna konstrukcja, wykształcona na bazie ograniczeń i możliwości, które daje region Sudetów. Pod tym względem jesteśmy więc wyjątkowi w skali Europy – mówi Katarzyna Sielicka i przekonuje, że bieg historii spowodował, iż staliśmy się enklawą starego budownictwa na terenach dzisiejszej Polski. – I ciągle mamy co ratować.

A to wymaga formalizacji działań i ubrania ich w ramy systemowe.

• **Stara chałupa w Świeradowie** FOT. KATARZYNA SIELICKA

ZNALEŹĆ WSPÓLNY JĘZYK Z KONSERWATOREM

I dlatego Darek założył fundację, której finalnie został prezesem, oprócz niego w zarządzie zasiadają Tomasz Prus oraz architekt Michał Kempiński. Tomek Erling i Katarzyna Sielicka zasiadają w Radzie Fundacji.

– Chcemy pokazać, że ta tkanka historyczna i tożsamość regionu mogą być marką – mówi Darek. – Kasia wspomniała, że jesteśmy wyjątkowi w skali polskiej i europejskiej. Lokalni włodarze powinni zrozumieć, że trzeba to przekuć na sukces – marketingowy i gospodarczy dla poszczególnych gmin.

– Zaczynamy szerzej patrzeć na ochronę dziedzictwa w Polsce – mówi Tomek.

Dlatego powstał Ogólnopolski Klaster Społecznej Ochrony Dziedzictwa zrzeszający różne organizacje społeczne. – Chcemy pokazać całej Polsce, że da się w oparciu o oddolne ruchy społeczne we współpracy z instytucjami robić coś pożytecznego – dodaje Darek. – Nam chodzi o autentyczne działania terenowe. Traktujemy Dolny Śląsk jaki program pilotażowy.

W tej chwili w klastrze zgromadzonych jest już 11 różnych organizacji. Dużą wagę przykładają do współpracy ze środowiskiem konserwatorskim. W powszechnej ocenie inwestorów jest ono trudne. – My chcemy szukać kompromisów, rozmawiać – mówi Darek. – Bo trochę się wszyscy zasklepiliśmy. A przecież oni są piewcami tego, co my, tylko mówią o tym innym językiem.

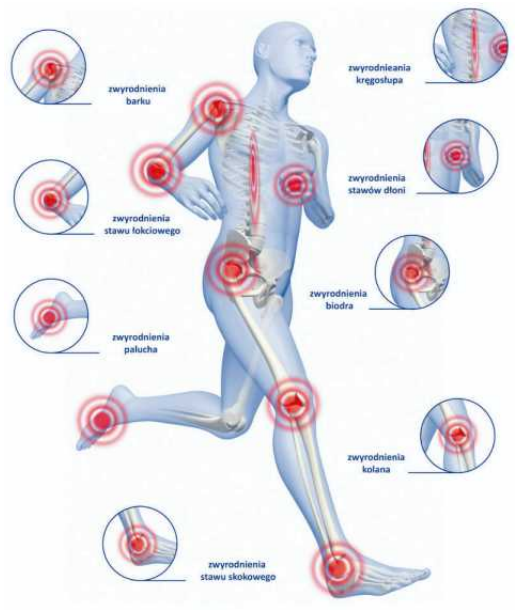
– Nasi dziadkowie, którzy przyjechali na nasze polskie ziemie, którzy doznali od Niemców strasznych rzeczy, musieli zamieszkać w tym znienawidzonych niemieckich domach – mówi Katarzyna Sielicka. – Wiele razy we wspomnieniach osadników spotyka się takie historie, że zrywali tapety ze ścian, bo czuli w nich oddechy tych Niemców, albo w kanapie znajdowali ich paznokcie. Dla nich to była trauma. My, jako trzecie pokolenie Polaków na tych ziemiach, patrzymy na to inaczej. Rozglądamy się, ale już bez tych złych emocji. I dostrzegamy, jak wiele tutaj mamy i jak wiele mamy do zrobienia.

– W tym roku byliśmy na Kongresie Konserwatorów Polskich i jeden z uczestniczących w nim profesorów powiedział, że 80 lat to czas graniczny, po którym ludzie zaczynają się utożsamiać z ziemią, do której historycznie należą ich dom. Trzy czwarte społeczeństwa czerpie z doświadczenia i wspomnień swoich rodziców czy dziadków – mówi Darek. – Przestajemy uciekać już myślą na mityczne Kresy i oczywiste jest, że to jest już nasza ziemia. Przestaje też być dla nas problemem, że historia tego rejonu, to historia polska, niemiecka, austriacka. I to nie jest już tak trudne.

Ich udział w kongresie to sygnał, że instytucje państwowe i specjaliści zaczynają dostrzegać, iż ochrona dziedzictwa może i powinna rodzić się oddolnie. W 2025 roku Fundacja Ruinersi otrzymała nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego kategorii ochrony dziedzictwa.

Ruinersi: – Może właśnie tego nam było potrzeba. Nie kolejnej ustawy o ochronie zabytków, nie nowego programu dotacyjnego, nie konferencji ekspertów. Tylko ludzi, którzy weszli do starego domu i postanowili zostać. Którzy zamiast pytać: „czy się opłaca", zapytali: „czy warto". I odkryli, że to dwa zupełnie różne pytania. Dziedzictwo to nie jest muzeum. Jest żywą tkanką, która potrzebuje obecności, troski i – przede wszystkim – ludzi gotowych wziąć za nie odpowiedzialność. Ruinersi to rozumieją. I pokazują, że inni też mogą to zrozumieć. Stare domy czekają. Pytanie tylko, czy zdążymy? ●

Wrocław/34433093

FENOMEN OSOCZA i FIBRYNY

Jedyne przyczynowe leczenie bólu - REGENERACJA KRĘGOSŁUPA, STAWÓW, MIĘŚNI I TKANEK

Dr Jawny System® Centrum Terapii Kręgosłupa

Jesteśmy w Centrum Terapii Kręgosłupa (SPONDLO-CLINIC group) prowadzone przez dra Jarosława Jawnego- (uznany ekspert w dziedzinie spondyliatrii i znany terapeuta manualny) – który pracuje ponad 30 lat z tkanką łączną a jego zespół to uznani specjaliści w swoich dziedzinach. **Centrum słynie z nowoczesnych i skutecznych metod leczenia kręgosłupa, stawów i mięśni.**

Z jakimi schorzeniami najczęściej trafiają do nas pacjenci?
Z bólami i uszkodzeniami kręgosłupa, kolana, biodra czy też barku (cały aparat ruchu) – uszkodzenie po urazie, przeciążenie, wiek i zwyrodnienie. Tam gdzie inni lekarze nie potrafili pomóc lub chcieli tylko operować. A **dysfunkcje i ból należy leczyć zawsze** i za wszelką cenę. Im wcześniej podejmiemy leczenie tym szybciej i taniej dojdziemy do zdrowia.

Co to jest proloterapia?
Proloterapia to najnowocześniejsza na świecie metoda leczenia i regeneracji kręgosłupa, więzadeł, stawów i mięśni. Podajemy preparat w miejsce uszkodzenia i w punkty sterujące. Likwidujemy ból poprzez **naprawę uszkodzonej** tkanki. Dużą skuteczność osiąga się podając gotowy **kolagen MD. PRP to osocze bogato-płytkowe a i-PRF to fibryna** które uzyskuje się po odwirowaniu z krwi własnej pacjenta. **PRP** to skoncentrowana objętość **płytek krwi** i **czynników wzrostu stymulujące** przebudowę naprawczą. **I-PRF** to najwyższe osiągnięcie medycyny regeneracyjnej, jest świetnie **usieciowana (struktura 3D) i zawiera dodatkowo znaczną ilość komórek macierzystych** (nazywana **jest osoczem III generacji)**. Z HBOT (**komora tlenowa** hyperbayczna) działa rewelacyjnie. **Odrasta zwykła, zdrowa tkanka.**

Metody u nas stosowane są uznawane za najlepsze na całym świecie
Dodatkowo aby przyspieszyć proces regeneracji stosujemy proloterapię, terapię manualną, igło-terapię, masaże, trening indywidualny kręgosłupa, kinezyterapię, dietę, ale też fizykoterapię - najnowsze technologie XXI wieku. Dzięki temu uzyskujemy **najwyższą skuteczność.**

Czemu kolagen jest aż tak ważny?
Kolagen a szczególnie fibrynogen jest odpowiedzialny za to, że nasze tkanki są elastyczne i mocne. Jego brak sprzyja uszkodzeniom wielu struktur (kolana, biodra, ale też dyskopatie czy przepukliny).

Czy starszym ludziom można pomóc?
Tak, dostarczamy kolagen w ten sposób, żeby w uszkodzonym miejscu następowała regeneracja. Do **pobudzenia regeneracji** należy podać **czynniki wzrostu(PRP), komórki macierzyste, tlen** i zapewnić nowoczesną rehabilitację. **Zaczynają być sprawni i bez bólu.**

A co z ludźmi po wypadkach lub urazach sportowych?
Ważne jest prawidłowe i szybkie rozpoczęcie leczenia. Zastosowanie **proloterapii z kolagenem, PRP lub i-PRF i właściwej rehabilitacji oraz fizykoterapii na najnowocześniejszym sprzęcie** znacznie skraca czas leczenia i całkowitego wyzdrowienia. Tutaj **HBOT** (hyperbaria tlenowa) czyni wręcz cuda. Mówimy o prawdziwej **rewolucji w regeneracji. Uważa się, że leczenie PRP, i-PRF i kolagenem jest lepsze od innych metod.** Około **90% ludzi po leczeniu u nas** funkcjonuje bez bólu. Nawet u pacjentów ze skierowaniem na operację mamy podobne wyniki.

Czy warto polecić leczenie tlenem pod ciśnieniem (HBOT)?
Tak. Leczenie **tlenem pod wyższym ciśnieniem** to nie moda ale **nowoczesna i bardzo skuteczna** metoda wspomagania terapii w bardzo wielu schorzeniach. Także **znacznie skraca czas leczenia i regeneracji**. Po kilku zabiegach w komorze tlenowej poziom **komórek macierzystych** zwiększa się nawet **7-8 krotnie**. To także skuteczna profilaktyka (**idealna w czasach COVID-19**) oraz najdoskonalszy **doping sportowy i intelektualny**.
Do naszej oferty wprowadziliśmy również INHALACJE WODOROWE, do których stosujemy jedno z najbardziej wydajnych i technologicznie zaawansowanych urządzeń na rynku (HIM-19). Inhalacje te stanowią uzupełnienie prowadzonej terapii - zwiększają odporność organizmu, działają antyoksydacyjnie oraz wspomagająco przy leczeniu wielu chorób (cukrzyca, nadciśnienie, astma, reumatyzm, alergie) oraz stanów zapalnych mięśni i uszkodzeń tkanek miękkich.

WARTO WIEDZIEĆ: Schorzenia, w leczeniu których się specjalizujemy to:
bóle kręgosłupa, dyskopatie (przepukliny), rwa kulszowa, bóle i zawroty głowy, migreny, bóle kończyn, barku, bóle kolan i bioder, łokieć tenisisty, wady postawy i skoliozy, bóle menstruacyjne, nerwobóle oraz wszelkie urazy sportowe i po wypadkach komunikacyjnych. Nasze metody (przy współpracy ze specjalistą stomatologii) są bardzo skuteczne przy **regeneracji stawu skroniowo-żuchwowego oraz przy leczeniu BRUKSIZMU (o ile wiadomo jesteśmy pierwsi)**
Dr Jarosław Jawny prowadzi szkolenia z praktycznego stosowania osocza i fibryny dla lekarzy z całej Polski propagując nowe metody.

ZAPRASZAMY DO CENTRUM TERAPII KRĘGOSŁUPA, Wrocław, ul. Wyszyńskiego 116/2, tel. 71 726-11-71, 503-183-095, www.ctkregoslupa.pl

1 WR

eprasa.pl 63de103db5

Wrocławski Park Technologiczny

Rektor Collegium Humanum zarabiał, ale nic nie robił

Paweł Cz. dostał z miejskiej spółki Wrocławski Park Technologiczny 75 tys. zł, choć nic nie zrobił – wynika z ustaleń prokuratury i CBA. Przesłuchiwany prezes spółki Maciej Potocki wyjawił, jak do tego doszło.

Marcin Rybak

Prezes spółki Maciej Potocki mówił na przesłuchaniu w prokuraturze, że te 75 tys. zł było wynagrodzeniem za udział w Radzie ds. Aktywności Akademickiej. I przyznał, że Pawła Cz., rektora Collegium Humanum nie było na żadnym jej posiedzeniu.

„Paweł Cz. był jedną z bardziej rozpoznawalnych osób w Polsce w świecie akademickim. Jego pozytywny wizerunek korespondował z tym projektem. To był zaszczyt dla nas mieć takiego ambasadora w naszym Parku" – zeznawał Potocki. „Traktowaliśmy go jak naukowego celebrytę".

Problem w tym, że Wrocławski Park Technologiczny ani razu nie pochwalił się, że ma takiego „ambasadora" w swoim projekcie. W ogóle nie ma żadnej informacji o działalności Rady ds. Aktywności Akademickiej. Poza zapisami o jej zadaniach w regulaminie projektu wsparcia dla studentów

CBA ZATRZYMUJE SUTRYKA, MIEJSKA SPÓŁKA KRĘCI

Załatwienie rektorowi Collegium Humanum fikcyjnego kontraktu we Wrocławskim Parku Technologicznym to jeden z zarzutów, jakie prokuratura postawiła prezydentowi Wrocławia Jackowi Sutrykowi. Wg oskarżenia była to łapówka za lewy dyplom ukończenia podyplomowych studiów MBA, potrzebny Sutrykowi do zasiadania w radach nadzorczych komunalnych spółek.

Od momentu postawienia zarzutów, czyli od listopada 2024 „Wyborcza" próbowała ustalić prawdę o rzekomej pracy rektora Pawła Cz. na rzecz miejskiej spółki. O informacje wystąpili też wrocławscy radni. Spółka wykręcała się, jak mogła, żeby nie powiedzieć, jak to z kontraktem rektora Collegium Humanum było. Najpierw zasłaniała się śledztwem.

Gdy w lutym 2025 miejscy radni klubu Naprawmy Przyszłość w lutym po raz pierwszy przyszli do WPT na kontrolę, władze spółki uchylały się od ujawnienia dokumentów związanych z rektorem. Przeciągały sprawę, pytając prokuraturę, zajmującą się aferą Collegium Humanum, czy mogą je udostępnić. Gdy przyszła pozytywna odpowiedź, spółka dalej zwlekała z wydaniem dokumentów.

Trwała wtedy zbiórka podpisów pod wnioskiem o referendum w sprawie odwołania Jacka Sutryka z urzędu prezydenta Wrocławia. Władze spółki odpowiedziały radnym dzień po jej zakończeniu, że od 1 czerwca 2020 r. do 30 czerwca 2022 r. ówczesny rektor Collegium Humanum był zatrudniony w WPT za 3 tys. zł miesięcznie brutto.

Podpisujący umowy zlecenia rektor, miał być doradcą w programie „Przestrzeń warsztatowo-koncepcyjna WPT. Program pilotażowy". „Przedmiot umowy nie przewidywał obowiązku sporządzania materialnych wytworów pracy przez zleceniobiorcę. Spółka nie dysponuje takimi materiałami" – przeczytać można w odpowiedzi WPT dla radnych.

„MOŻE JAKĄŚ RADĘ DAMY DLA REKTORA?"

W akcie oskarżenia Jacka Sutryka w sprawie afery Collegium Humanum pojawiają się informacje dotyczące wątku Wrocławskiego Parku Technologicznego. Propozycja zaangażowania rektora Pawła Cz. miała się pojawić w 2020 roku podczas spotkania, w którym – poza rektorem – uczestniczyli Jacek Sutryk i Marian Dymalski.

Ten ostatni to działacz sportowy, dziś były już członek rady nadzorczej wrocławskiego portu lotniczego. Współpracował z Collegium Humanum jako rekruter polecający kandydatów na studentów. W tym takich, którzy chcieli dostać dyplom bez studiowania. To on miał poznać Sutryka z Pawłem Cz. Choć sam Dymalski temu zaprzecza.

Paweł Cz. – były rektor uczelni, od dwóch lat współpracujący z prokuraturą ofertę zatrudnienia w miejskiej spółce zrelacjonował tak: „W dniu, kiedy Dymalski przywiózł do mnie Jacka Sutryka i na tym spotkaniu, na którym byliśmy we trójkę, ustaliliśmy, że Jacek Sutryk dostanie ten dyplom bez studiowania i wydaje mi się, że bez płacenia. Dymalski powiedział do Sutryka: „może jakąś radę damy dla rektora". I Jacek Sutryk zaproponował mi wówczas członkostwo w Radzie Programowej WPT, mówiąc, że będzie tym zaszczycony."

Prokuratura znalazła w telefonie rektora wiadomość, przesłaną przez Dymalskiego Pawłowi Cz. za pomocą komunikatora WhatsApp. 29 czerwca 2020 Dymalski pytał, czy skontaktowali się z rektorem ze spółki WPT. Rektor odpisał: „Tak, wysłali email, można zatem powiedzieć, że kontakt jest."

„MYŚLAŁEM, ŻE TO BYŁO MNIEJ"

Rektor relacjonował w śledztwie, że został powołany do rady, którą raz nazywał radą programową, a innym razem radą naukową. Był przekonany, że dostawał 600 złotych za udział, w niej a łącznie mógł zarobić 12 tysięcy. Choć na żadnym posiedzeniu tej rady go nie było.

– Powołanie mnie było osobistą decyzją prezydenta Sutryka – wyjaśnił podczas jednego z przesłuchań. – Łącznie mogłem zarobić tam z 12 tys. zł. Ja tego nie robiłem dla pieniędzy. (...) Członkostwo w radzie naukowej WPT, które otrzymałem od Jacka Sutryka, było bezpośrednio związane z uzyskaniem przez niego świadectwa ukończenia studiów podyplomowych MBA bez ich faktycznego odbycia."

• **Maciej Potocki, prezes zarządu Wrocławskiego Parku Technologicznego** FOT. KRZYSZTOF ĆWIK / AGENCJA WYBORCZA.PL

„Paweł Cz. był jedną z bardziej rozpoznawalnych osób w Polsce w świecie akademickim. Jego pozytywny wizerunek korespondował z tym projektem. To był zaszczyt dla nas mieć takiego ambasadora w naszym Parku" – zeznawał Maciej Potocki

Jednak z Wrocławskiego Parku Technologicznego prokuratura dostała informację, że Paweł Cz. był zatrudniony na umowie zlecenia i od 1 czerwca 2020 do końca czerwca 2022 zarobił 75 tys. zł. Koniec tego kontraktu zbiega się z artykułem „Newsweeka", który jako pierwszy opisał aferę Collegium Humanum. W uzasadnieniu aktu oskarżenia prokuratura sugeruje, że nie była to przypadkowa zbieżność dat.

Paweł Cz. zdziwił się, gdy usłyszał od śledczych o umowie zlecenia z WPT i zarobionej przez siebie kwocie. Wyjaśnił, że myślał, że to było mniej pieniędzy i wyłącznie za zasiadanie w radzie. A nie za zlecenie. Dodał, że rada nie zebrała się ani razu, a co do umowy to „żadnej nie wykonywał."

– Paweł Cz. – przekonuje rozmówca „Wyborczej", znający byłego rektora i jego relacje z prokuraturą – nie kręcił. Raczej szczerze nie pamiętał, ile pieniędzy, z jakich źródeł dostawał.

– Mogło tak być, że Marian Dymalski" lub inna osoba zaproponował profesora Pawła Cz. do rady programowej WPT. Marian Dymalski mógł być takim pasem transmisyjnym – przyznał na przesłuchaniu Jacek Sutryk. Dodał, że on się tą sprawą nie interesował, choć formalnie on lub jego zastępca podpisywał decyzję o powołaniu. No i nie miało to wszystko nic wspólnego z dyplomem.

Sam Marian Dymalski – przesłuchiwany w śledztwie – zaprzeczył, że był inicjatorem powołania Pawła Cz. do rady we Wrocławskim Parku Technologicznym.

POTOCKI: „NIC NIE ROBIŁ"

Według prokuratury relacje rektora Pawła Cz. z wrocławską miejską spółką miały dwa wątki. Jeden to fikcyjna umowa zlecenia, drugi to udział w Radzie do spraw Aktywności Akademickiej. Tymczasem w swoich zeznaniach prezes WPT Maciej Potocki wytłumaczył, że to jedno i to samo.

Opowiedział o szczegółach programu „Przestrzeń Warsztatowo–Koncepcyjna". Miał on wspierać młodych naukowców. Rada do spraw Aktywności Akademickiej była częścią tego projektu i dla spółki był to zaszczyt mieć takiego „naukowego celebrytę" jak Paweł Cz. – przekonywał.

Prezes Potocki dodał, że kandydaci do rady byli konsultowani z Urzędem Miasta, a Pawła Cz. zaproponował Damian Żołędziewski, dyrektor Departamentu Prezydenta w Urzędzie Miasta we Wrocławiu, prawa ręka Jacka Sutryka.

Wreszcie Potocki stwierdził, że rektor „był zapraszany na spotkania Rady, ale nigdy się nie stawił. Swoje nieobecności usprawiedliwiał w ostatniej chwili przez pracowników uczelni."

Czyli Paweł Cz. twierdzi, że rada nigdy się nie spotykała, a prezes Potocki, że się spotykała, tylko rektora ani razu nie było. Tak, czy siak obaj przyznają, że Paweł Cz. dostawał za nic co miesiąc 3000 zł brutto.

PYTANIA DO PREZYDENTA

Przygotowując artykuł o szczegółach aktu oskarżenia Jacka Sutryka, który opublikowaliśmy w czwartek 14 maja, przesłaliśmy prezydentowi 67 pytań, z tego 11 dotyczyło wątku zatrudnienia Pawła Cz. w spółce Wrocławski Park Technologiczny. Pytaliśmy m.in. czy jako prezydent podjął jakieś działania, aby wyjaśnić, dlaczego Paweł Cz. zarobił 75 tys. zł, choć nic nie zrobił dla spółki. Spytaliśmy też, czy nie ma obawy, że w tej sprawie prokuratura ogłosi zarzuty niegospodarności. Prezydent Sutryk na żadne z naszych pytań – w tym te, dotyczące Wrocławskiego Parku Technologicznego, nie odpowiedział. Chociaż przynajmniej część z nich nie ma żadnego związku ze stawianymi mu przez oskarżenie zarzutami przestępstw, a dotyczą jego obowiązków jako prezydenta miasta, głównego akcjonariusza spółki WPT.

Dodajmy, że prezes spółki Maciej Potocki też studiował na Collegium Humanum. Podczas jednego z przesłuchań opowiadał, że zapisał się na podyplomowe studia poświęcone zarządzaniu w agrobiznesie, bo „pasjonował się żywnością i rolnictwem". ●

1 WR

eprasa.pl 63de103db5

ROZMOWA Z
KS. ARKADIUSZEM KRUKIEM
przewodniczącym zespołu wsparcia dla księży

• **Księża mierzą się nie tylko z samotnością, ale też wypaleniem zawodowym. Są na nie szczególnie narażeni na przykład nauczyciele, a księżą nimi często są** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Samotność w koloratce

Ksiądz też człowiek

We Wrocławiu powstał pierwszy w Polsce zespół profesjonalnego wsparcia dla księży. – Chodzi o to, by ksiądz mógł wykonać telefon do przyjaciela i poprosić o wsparcie bez lęku, że zostanie zadenuncjowany – tłumaczy ks. Arkadiusz Kruk.

MAGDA NOGAJ: To pionierski projekt na skalę ogólnopolską. Do tej pory księża w kryzysach byli zostawieni sami sobie?
KSIĄDZ ARKADIUSZ KRUK: Punktem odniesienia zawsze było braterstwo. Księża w naszej archidiecezji pomagali sobie nawzajem na zasadzie koleżeńskiej. Gdy pojawiał się problem, szukało się kogoś zaufanego, bliskiego, kto ma autorytet lub odpowiednie kompetencje. To działo się spontanicznie. Jeśli ktoś potrzebował terapeuty czy lekarza, zazwyczaj szukał go na własną rękę.

Co się zatem zmienia?
– Nowość polega na profesjonalizacji i sformalizowaniu tego wsparcia. Powołaliśmy zespół, który działa oficjalnie w imieniu biskupa, ale zachowuje autonomię. Chodzi o to, by pomoc nie była tylko doraźna, ale przemyślana i długofalowa.

W oficjalnych komunikatach czytamy, że zespół ma zajmować się „trudnościami osnutymi milczeniem". O jakie problemy chodzi?
– Księża to zwykli ludzie, dotykają ich te same ciężary co każdego. To mogą być problemy zdrowotne, jak cukrzyca, gdzie potrzebne jest zwykłe wsparcie w dotarciu do lekarza czy opieka. Ale to także uzależnienia, z którymi księża zmagają się jak każdy inny człowiek. Dochodzą do tego kwestie ekonomiczne – zarządzanie parafią w dobie kryzysu jest ogromnym obciążeniem.

Pewnie takiemu proboszczowi ciężko się zwierzać podwładnemu, czyli wikaremu, albo wiernym. Bywa więc, że w kryzysie nie umie poradzić sobie w odpowiedni sposób?
– Księża mierzą się nie tylko z samotnością, ale też wypaleniem zawodowym. Są na nie szczególnie narażeni na przykład nauczyciele, a księżą są nauczycielami, oraz lekarze czy psychoterapeuci, a księża też pełnią funkcję wsparcia. To uczucie dotyka też osób, które opiekują się chorymi, a księża często im pomagają, mają kontakt z umierającymi. To bardzo wypala emocjonalnie. Do tego dochodzi troska o zarządzanie parafią – od proboszcza wymaga się również, by był menedżerem, ekspertem nie tylko od spraw duchowych, ale też ekonomicznych. Na jego barkach są remonty, budowy, troska o budżet.

Trudności wynikają również z konieczności bycia liderem, osobą ważną w społeczności, zwłaszcza w małych miejscowościach. To powoduje dodatkową presję. Płacimy koszta psychologiczne tej posługi. Te elementy nakładają się, bo jest ich dużo. Konsekwencją jest wewnętrzne wypalenie. Objawia się spadkiem motywacji, gorszym samopoczuciem, buduje napięcia i skutki w sferze psychosomatycznej. Gdy nie można się z nikim podzielić problemami, bywa, że ich rozwiązanie jest trudne. Może prowadzić w różne labirynty, ślepe uliczki i po to jest nasz zespół, by pomagać w takich sytuacjach.

Wierni księdza często idealizują i nie biorą pod uwagę, że może mieć całkiem przyziemne problemy. Wasz zespół proponuje bardziej ludzkie spojrzenie na kapłaństwo?
– Chcemy stworzyć przestrzeń, w której kapłan ma prawo do słabości, kryzysu czy stresu. To też odpowiedź na współczesne wymagania i problemy. Pęd życia, pośpiech, internet, świat sztucznej inteligencji, ciągła konieczność bycia pod telefonem i online – to wywołuje coraz większe obciążenie w różnych branżach, ale też przy posłudze. Biskupi uznali, że potrzebne jest wsparcie w tej sytuacji, szukali rozwiązania, a jednocześnie konsultowali się z księżmi. Właśnie od tych ostatnich wyszedł ten głos, że dobrze byłoby powołać taki zespół. To więc oddolna inicjatywa.

Bardzo mocno podkreślacie autonomię zespołu wobec kurii i biskupa. Dlaczego to takie ważne?
– To klucz do zaufania. Chodzi o to, by ksiądz mógł zadzwonić i poprosić o wsparcie bez lęku, że zostanie „zadenuncjowany". W kurii, jak w każdym urzędzie czy ministerstwie, wszystko musi być protokołowane i dokumentowane. To tworzy blokadę. My chcemy być „bezpiecznikiem" – miejscem, gdzie gwarantowana jest dyskrecja i tajemnica. Problem ma być rozwiązany przez pomoc, a nie przez sankcje czy kary. Natomiast, jeśli dojdzie do przestępstwa, kuria musi podjąć stosowne kroki, to oczywiste.

Jak wyłaniano skład tego zespołu?
– Przeprowadziliśmy wybory w całej diecezji. Każdy ksiądz mógł wskazać swojego kandydata. Wybrano trzech tzw. „mężów zaufania" – kapłanów, którzy cieszą się największym autorytetem wśród współbraci. Pozostali członkowie są z nominacji, ze względu na swoje specjalizacje: jest dyrektor domu emerytów, opiekun księży chorych, prawnicy kanoniści oraz ja, odpowiedzialny za formację.

Po co w zespole wsparcia prawnicy kanoniści?
– By mogli służyć pomocą, jeśli księża mieliby jakieś wątpliwości, podejmując decyzje w parafii. Zawsze mogą wtedy wykonać „telefon do przyjaciela". Nie chodzi o prawnika, który by się procesował, ale udzielał porad, bo prawo kanoniczne reguluje wszelką działalność duszpasterską. Także nasz zespół potrzebuje takich konsultacji, żebyśmy mogli zawsze działać w granicach prawa i z poszanowaniem godności i wolności człowieka.

Zwykle to najmłodsi są katalizatorami zmian. Patrzą na świat inaczej, widzą, jak działają nowoczesne instytucje, i sami sugerują takie rozwiązania.

Skoro księża są zapracowani, zajęci sprawami parafii, dobrze, żeby był ktoś, kto będzie o nich dbał

Czy zgłosili się już do was jacyś kapłani?
– Tak, zespół został oficjalnie powołany przez arcybiskupa na początku roku, ale potrzebowaliśmy czasu na organizację i przygotowanie bazy zaufanych specjalistów. Ze względu na charakter naszego zespołu, nie mogę mówić, z jakimi problemami zgłaszają się księża. Jednak w ostatnim czasie mieliśmy co najmniej sześć próśb o pomoc. To pokazuje, że jesteśmy potrzebni. Jednym z celów tego zespołu byłoby w przyszłości ewentualnie zaproponowanie też księżom jakichś pakietów medycznych czy doradców z tej materii.

Żeby nie musieli czekać na wizytę u lekarza z NFZ, tylko mieli prywatny pakiet jak w firmach?
– Takie zapotrzebowanie zgłosili młodzi kapłani. Zwykle to właśnie najmłodsi są katalizatorami zmian. Patrzą na świat inaczej, widzą, jak działają nowoczesne instytucje, i sami sugerują takie rozwiązania. Skoro księża są zapracowani, zajęci sprawami parafii, dobrze, żeby był ktoś, kto będzie o nich dbał i podpowiadał, jak zadbać o zdrowie.

Problemy księży mogą sygnalizować zespołowi także osoby trzecie, np. inni księża albo ludzie świeccy. Nie boicie się, że to będzie forma „donosicielstwa"?
– To bardzo ważny punkt. Mamy już sygnały od osób świeckich, które martwią się o swoich duszpasterzy. Kluczowa jest tu jednak weryfikacja. Każde zgłoszenie jest najpierw sprawdzane przez zespół, by nikogo nie skrzywdzić i wykluczyć złe intencje. Często jest to po prostu akt miłości i życzliwości – ktoś widzi, że ksiądz ma problem, z którym sam sobie nie radzi, i wyciąga rękę. Jesteśmy kapłańską rodziną i tak na to patrzymy.

Czy taki system wsparcia może powstrzymać falę odejść z kapłaństwa?
– Wierzymy, że tak. Najgorzej, gdy ktoś zostaje sam z jakimś problemem. To się może różnie skończyć. Jeśli natomiast ma przyjaciela czy kogoś życzliwego, kto pomoże w trudnej chwili, wtedy jest szansa, że dany kryzys stanie się czymś twórczym. Życie, nie tylko kapłańskie, składa się przecież z różnych kryzysów. To są jakieś etapy, których pokonanie może finalne pozwolić wejść nam na wyższy poziom dojrzałości. Każdy potrzebuje jakiegoś mentora czy mistrza duchowego, kogoś, kto będzie szedł z nim przez całą drogę albo przez chwilę tylko dołączy na pewnym odcinku i pomoże.

Czy wrocławski model ma szansę stać się standardem w całym polskim Kościele? Czy w innych diecezjach też powinny powstać takie zespoły?
– Same muszą podjąć decyzje. Myślę, że najlepiej, gdyby takie zespoły nie były powoływane na zasadzie nakazów. Nasz powstał w wyniku narad, rozmów, modlitwy, pewnych doświadczeń, za ogólną zgodą. To jest jakby nasz pomysł. Sami to wymyśliliśmy i sami chcemy to robić. Inaczej patrzy się na inicjatywę, gdy jest wynikiem jakiegoś dekretu nakazującego, a inaczej, gdy jest naszym dziełem, wynika z naszych potrzeb i chcemy się jej podjąć. Inny jest wtedy punkt wyjścia i większa motywacja w realizacji.

Rozmawiała Magda Nogaj

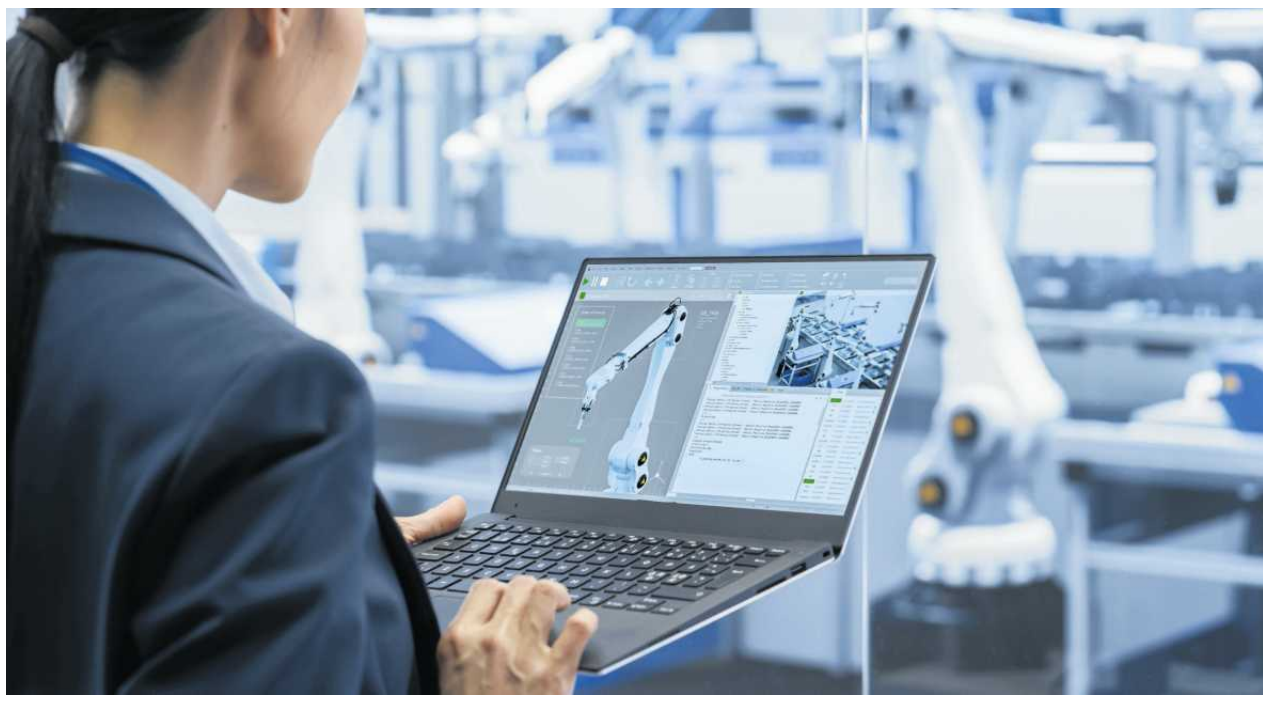
eprasa.pl 63de103db5

Zawodowcy

Wiemy, jakie będą przyszłościowe zawody

Szkoły starają się kształcić tak, żeby uczniowie bez problemu odnaleźli się na rynku pracy. Ale z jakim zawodem wiązać przyszłość? Przyglądamy się kilku różnym propozycjom. Ruszyła już rekrutacja do szkół ponadpodstawowych.

Sławomir Szymański

• **ZSL proponuje też kształcenie na kierunkach takich jak technik logistyk, technik spedytor czy technik eksploatacji portów i terminali (zdjęcie ilustracyjne)**
FOT. GORODENKOFF/SHUTTERSTOCK

Przyszłość mają na pewno zawody związane z logistyką i transportem. Takie kierunki kształcenia znajdują się w ofercie Zespołu Szkół Logistycznych przy ul. Dawida we Wrocławiu.

– Zajęcia mają charakter praktyczny i projektowy. Kształcenie opiera się na praktyce, współpracy z pracodawcami oraz rozwijaniu kompetencji przyszłości: pracy zespołowej, odpowiedzialności i samodzielności – mówi Stella Gazdulska, dyrektor ZSL.

Można tu zostać technikiem transportu kolejowego, ale też technikiem elektroenergetykiem transportu szynowego.

– To unikatowy kierunek w regionie, łączący nowoczesną elektroenergetykę z transportem kolejowym i przygotowujący do pracy w dynamicznie rozwijającej się branży – zaznacza Gazdulska.

Opowiada, że w pracowniach kolejowych uczniowie poznają zasady organizacji ruchu, obsługi urządzeń sterowania ruchem, łączności i dokumentacji technicznej, a zajęcia wspiera symulator odwzorowujący warunki pracy maszynisty. W pracowni elektroenergetyki transportu szynowego uczą się diagnostyki i pomiarów.

CZY DLA KOLEJARZY JEST PRACA

Ten sektor, po latach stagnacji czy wręcz upadku, rozwija się teraz w naszym kraju bardzo dynamicznie. Zarówno państwo, jak i samorządy inwestują w kolej coraz więcej. Dotyczy to również Dolnego Śląska, który ma własną spółkę kolejową.

– Rok w rok pokonujemy po dolnośląskich torach więcej milionów kilometrów przewożąc coraz więcej pasażerów – mówi Damian Stawikowski, prezes Kolei Dolnośląskich. – Siłą rzeczy z tego powodu zwiększamy też zatrudnienie. Podziwiam osoby, które przed dwudziestu paroma latami kształciły się w zakresie transportu, bo wtedy była to kwestia odwagi. Ale właśnie te osoby, które wierzyły w transport publiczny, wpłynęły na rewolucję, która ma miejsce na Dolnym Śląsku i w całej Polsce. Warto wybierać szkoły, które przybliżą nam zagadnienia związane z tym, jak funkcjonuje kolej i transport publiczny, bo to zwiększa szanse na zatrudnienie w tym ciągle rozwijającym się sektorze – zaznacza.

WYSTARTUJĄ KLASY DRONOWE

ZSL proponuje też kształcenie na kierunkach takich jak technik logistyk, technik spedytor czy technik eksploatacji portów i terminali. W pracowniach logistycznych uczniowie poznają systemy informatyczne do zarządzania magazynami, automatyzacji procesów logistycznych oraz monitorowania przepływu towarów. Pomocą dydaktyczną jest tu nawet urządzenie X-Ray do kontroli bagażu oraz realistyczne makiety lotniska i magazynu, ułatwiające odwzorowanie procesów transportowych i magazynowych.

– Od przyszłego roku szkolnego w zawodach kolejowych oraz logistycznych wprowadzone zostaną klasy dronowe. Uczniowie poznają zasady działania i pilotażu dronów, nauczą się bezpiecznej eksploatacji oraz uzyskają przygotowanie do egzaminów A1/A3 i A2. Program obejmuje także pracę z dronami FPV i narzędziami cyfrowymi – wylicza dyrektor Zespołu Szkół Logistycznych.

Klasy „dronowe" pojawią się również w trzech innych wrocławskich szkołach kształcących w zawodach: w Zespole Szkół nr 1 przy ul. Słubickiej, w Elektronicznych Zakładach Naukowych przy ul. Braniborskiej oraz w Lotniczych Zakładach Naukowych przy ul. Kiełczowskiej. Program nauczania będzie dostosowany do profilu, w jakim kształcą te szkoły.

OD BRANŻY WINIARSKIEJ PO MIEJSKICH OGRODNIKÓW

Zupełnie inny profil kształcenia ma Zespół Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej we Wrocławiu. Które z oferowanych tu kierunków wydają się szczególnie przyszłościowe?

– Patrząc na bardzo silny rozwój branży winiarskiej w województwie dolnośląskim takim zawodem staje się technik agroogrodnictwa o specjalności uprawa winorośli i prowadzenie winnicy – mówi Filip Marek, dyrektor ZS nr 3.

Szkoła kształci również w zawodach – technik hotelarstwa, technik organizacji turystyki w wersji dwujęzycznej oraz technik żywienia i usług gastronomicznych.

– Wrocław i województwo dolnośląskie jest również prężenie rozwijającym się ośrodkiem turystycznym co sprawia, że zapotrzebowanie na pracowników tego sektora nieustannie wzrasta – zaznacza dyrektor.

Co jeszcze ma przyszłość? Zrównoważony rozwój, w tym profesje związane z odpornością na zmiany klimatyczne. Przykład? Miasta chcą być coraz bardziej zielone, inwestują również coraz więcej w tzw. błękitno-zieloną infrastrukturę. Specjaliści od tych zagadnień najpewniej będą poszukiwani.

– W naszym technikum kształcimy przyszłych projektantów zieleni na kierunku technik architektury krajobrazu i arborystyki o specjalności ogrodnik miejski – podkreśla Filip Marek.

I dodaje: – We wszystkich wymienionych branżach zawsze istnieje komponent związany z księgowością i rachunkowością w związku z tym zamykamy naszą ofertę kierunkiem technik rachunkowości.

A jak tu jest z bazą dydaktyczną? Własnej winnicy dla celów dydaktycznych szkoła jeszcze nie ma, ale dysponuje innymi ciekawymi pracowniami. To między innymi hotelik z recepcją i pokojem hotelowym, blok gastronomiczny z dwoma kuchniami i restauracją oraz autorską pracownią dietoprofilaktyki, a także pracownia architektury krajobrazu i roślin ozdobnych.

Wrocław i województwo dolnośląskie jest również prężenie rozwijającym się ośrodkiem turystycznym. Sprawia to, że zapotrzebowanie na pracowników tego sektora nieustannie wzrasta

Pytam jeszcze, jak na zawodową przyszłość patrzy młodzież: czy w ogóle zwraca na to uwagę przy wyborze kierunku kształcenia?

– W dzisiejszych czasach obserwujemy duży wzrost zainteresowania młodzieżą kompetencjami przyszłości. Kandydaci i uczniowie szkoły zwracają uwagę nie tylko na kierunek, ale również na zaplecze które posiada szkoła. Szukają nowych technologii oraz ciekawych kierunków rozwoju. Szkoła dla nich to nie tylko miejsce nauki, ale również miejsce w którym spędzają kilka lat swojego życia. Chcą zdobywać umiejętności, a takie kształcone są w szkołach zawodowych – podsumowuje dyrektor ZS nr 3.

REKRUTACJA RUSZYŁA

W dwóch wrocławskich szkołach kształcących w zawodach od 1 września 2026 roku planowane jest wprowadzenie nowego zawodu – technik gospodarki nieruchomościami. Ma wejść do oferty Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących oraz Zespou Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych.

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych rozpoczęła się 18 maja. We Wrocławiu na rok szkolny 2026/2027 przygotowano w sumie 8,1 tys. miejsc, w tym 4830 w liceach ogólnokształcących, 2437 w technikach oraz 833 w szkołach branżowych.

Jak informuje miasto, proces naboru pozostaje w pełni elektroniczny. Rodzice korzystają z profilu zaufanego, a osoby, które go nie posiadają, mogą złożyć wniosek bezpośrednio w szkole. Rodzice mogą też skorzystać z pomocy wirtualnego asystenta opartego na sztucznej inteligencji, który wspiera kandydatów i ich opiekunów podczas rekrutacji.

eprasa.pl 63de103db5

Sławomir Szymański

Dolny Śląsk

Duże inwestycje drogowe

Budowy i remonty dróg mają największy udział w wydatkach inwestycyjnych województwa dolnośląskiego – to ponad 1,86 mld zł. Środki przeznacza się na remonty i przebudowy dróg wojewódzkich, usuwanie skutków klęsk żywiołowych i inne działania dotyczące infrastruktury drogowej.

• **Do ukończenie budowy WOW pozostał ostatni odcinek, ale istotny, bo prowadzący przez miejscowość Wysoka do ul. Karkonoskiej i węzła przy autostradzie A4 w Bielanach Wrocławskich** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Drogi wojewódzkie są krwiobiegiem regionu – codziennie korzystają z nich mieszkańcy dojeżdżający do pracy, przedsiębiorcy, turyści czy służby ratunkowe. Dlatego przeznaczamy rekordowe środki zarówno na wielkie inwestycje, jak i codzienną poprawę jakości tras w całym regionie. Chcemy, by Dolny Śląsk rozwijał się równomiernie i był dobrze skomunikowany – mówi Paweł Gancarz, marszałek województwa dolnośląskiego.

WAŻNE INWESTYCJE DROGOWE

Na inwestycje drogowe w 2026 roku pójdzie największa część środków inwestycyjnych województwa, co wynika przede wszystkim ze skali działalności oraz zakresu odpowiedzialności Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei (DSDiK).

W grę wchodzą tu kosztowne przedsięwzięcia obejmujące nie tylko budowę lub przebudowę samych jezdni, ale również mostów, wiaduktów, rond, chodników, odwodnienia, infrastruktury technicznej czy systemów bezpieczeństwa ruchu drogowego. DSDiK odpowiada za ok. 2300 kilometrów dróg wojewódzkich, czyli jest największym zarządcą sieci drogowej w regionie.

Tak rozbudowana infrastruktura wymaga oczywiście bieżącego utrzymania, ale też systematycznych remontów. Jak dużą część środków na drogi pochłaniają tego rodzaju zadania?

Jak informuje DSDiK, w 2025 roku koszt bieżącego utrzymania dróg wojewódzkich wyniósł 95,3 miliona zł. w tym 29,4 miliona zł przeznaczono na remonty cząstkowe: „W 2026 roku prognozujemy przeznaczyć na bieżące utrzymanie kwotę w wysokości 115 milionów zł, w tym 27 milionów na remonty cząstkowe".

Osobna pula „remontowa" pochodzi z programu „Dolny Śląsk na Dobrej Drodze". O tym więcej niżej.

DOKOŃCZENIE WOW

Oprócz bieżącego utrzymania i remontów potrzebna jest też modernizacja infrastruktury. Stale realizowane są również nowe inwestycje. Obecnie prowadzone są duże projekty infrastrukturalne.

Na pierwszym miejscu trzeba wymienić dokończenie Wschodniej Obwodnicy Wrocławia (WOW). Przypomnijmy, że między Długołęką a rondem na drodze nr 372, obok miejscowości Radomierzyce, ta droga jest już gotowa. Do zbudowania został ostatni odcinek, za to bardzo istotny, bo prowadzący dalej przez miejscowość Wysoka do ul. Karkonoskiej i węzła przy autostradzie A4 w Bielanach Wrocławskich.

Budowa oficjalnie ruszyła siedem miesięcy temu. W tej chwili trwają prace ziemne. Wykonawca prowadzi również przebudowę sieci wodociągowych i energetycznych kolidujących z budową. Wystartowały już pierwsze prace związane z budową fundamentów obiektów inżynieryjnych – wiaduktu nad linią kolejową, mostem nad Ślęzą oraz półtunelem, którym WOW przejdzie przez Wysoką.

BĘDĄ NOWE OBWODNICE

Ważnymi i dużymi projektami jest też budowa obwodnic dolnośląskich miast. Otwarto oferty w przetargu na obwodnicę Złotoryi, a na budowę obwodnicy Obornik Śląskich umowa z wykonawcą została już podpisana.

Do końca 2026 roku powinny zakończyć się pracę nad dokumentacją projektową dla II etapu obwodnicy Bolesławca, czyli połączenia tego miasta z autostradą A4.

Wtedy będzie ogłoszony przetarg na realizację inwestycji. DSDiK planuje jej zakończenie na 2030 rok.

W planach na ten rok jest również sporo inwestycji mniejszych, ale również istotnych w skali regionu lub bardzo ważnych dla społeczności lokalnych. Co dokładnie wchodzi tu w grę? To np. budowa obwodnicy Boguszowa-Gorców czy przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 między Lwówkiem Śląskim i Pasiecznikiem. Zbudowane zostaną także drogi prowadzące z Oławy do Jelcza-Laskowic oraz do Starego Górnika.

– Obwodnice i nowe połączenia drogowe to nie tylko krótszy czas przejazdu. To także mniej korków w centrach miejscowości, większe bezpieczeństwo mieszkańców i impuls rozwojowy dla lokalnej gospodarki. Realizujemy inwestycje, które będą służyć Dolnoślązakom przez kolejne dekady – podkreśla Michał Rado, wicemarszałek województwa.

Podpisano też umowy na modernizację odcinków DW324 Niechlów – Załęcze oraz DW346 Gaj Oławski – Nowy Śleszów. Ta druga trasa ma znaczenie nie tylko lokalne czy regionalne, bo stanowi alternatywę dla autostrady A4, czyli można z niej korzystać sytuacjach awaryjnych, gdy autostrada jest czasowo nieprzejezdna.

> *Chcemy, aby nasze inwestycje były jeszcze bezpieczniejsze. Stawiamy na dobrze doświetlone przejścia dla pieszych, bezpieczne ronda oraz monitoring przejazdów kolejowych*
>
> **MICHAŁ RADO**
> wicemarszałek Dolnego Śląsk

Podczas powodzi we wrześniu 2024 roku szczególnie dużego uszczerbku doznała infrastruktura we wschodniej części ziemi kłodzkiej, m.in. w okolicach Lądka-Zdroju. Dotyczy to również dróg w tym rejonie Dolnego Śląska. Co ważne, została już podpisana umowa na modernizację drogi wojewódzkiej nr 392 na odcinku Żelazno – Lądek-Zdrój – Stronie Śląskich.

DUŻE REMONTY NA POŁUDNIU

Rozpoczął się już kolejny etap programu „Dolny Śląsk na Dobrej Drodze". To pula środków przeznaczonych na remonty odcinków dróg wojewódzkich.

– Po pilotażu w ubiegłym roku dziś możemy powiedzieć, że remontujemy drogi na Dolnym Śląsku pełną parą. Każdego roku przeznaczamy na ten cel 75 mln zł dodatkowych środków. Chcemy, aby w perspektywie trzech lat na Dolnym Śląsku przybyło blisko 200 kilometrów nowych nawierzchni dróg wojewódzkich – mówi Paweł Gancarz, marszałek województwa dolnośląskiego.

W tym roku remonty będą prowadzone na terenie dziewięciu powiatów, za każdym razem obejmując długie odcinki. Dlaczego tak? Chodzi o to, że dzięki wyborowi jednego wykonawcy dla większego obszaru, można przeprowadzać takie remonty taniej, a równocześnie sprawniej.

– Chcemy łączyć dobrą cenę, wysoką jakość i szybki czas realizacji. Ogłaszamy przetargi, rozstrzygamy je i kończymy zadania w jednym roku budżetowym – podkreśla Mateusz Masłowski, dyrektor Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei (DSDiK).

Samorząd planuje objąć tym programem całe województwo w ciągu trzech lat. W 2025 roku prace zrealizowano na północy regionu, w tym roku będą prowadzone w części południowej, a w następnym skoncentrują się w centrum Dolnego Śląska.

Z RONDAMI MA BYĆ BEZPIECZNIEJ

Samorząd województwa ogłosił również niedawno start nowego programu „Dolny Śląsk na bezpiecznej drodze". Na czym ma polegać?

– Chcemy, aby nasze inwestycje były jeszcze bezpieczniejsze niż dotychczas. Stawiamy na dobrze doświetlone przejścia dla pieszych, bezpieczne ronda oraz monitoring przejazdów kolejowych. Bardzo ważny jest też głos mieszkańców – dlatego uruchomimy ankietę, dzięki której będzie można zgłaszać niebezpieczne miejsca wymagające interwencji – mówi wicemarszałek Michał Rado.

Wygląda na to, że ronda na stałe wpiszą się w dolnośląski krajobraz.

– To najbezpieczniejsza i najprostsza forma skrzyżowania, dlatego będziemy sukcesywnie przebudowywać kolejne skrzyżowania na skrzyżowania o ruchu okrężnym. Równolegle rozwijamy system rejestracji wykroczeń na przejazdach kolejowych, który chcemy wdrożyć na większości przejazdów w regionie – zapowiada Mateusz Masłowski.

Samorząd planuje również budować ciągi pieszo-rowerowe wzdłuż dróg wojewódzkich. Taka infrastruktura pozwala oddzielić ruch pieszy i rowerowy od kołowego, a to znacząco poprawia bezpieczeństwo.

Dodajmy, że w budżecie Dolnego Śląska na ten rok zarezerwowano też 10 milionów zł na projekt Dolnośląskiej Cyklostrady. Te środki są przeznaczone przede wszystkim na opracowanie dokumentacji projektowej dla 12 tras rowerowych. Docelowo w regionie ma powstać spójna sieć wydzielonych dróg dla rowerów.

REKLAMA

PARTNER AKCJI

DOLNY ŚLĄSK

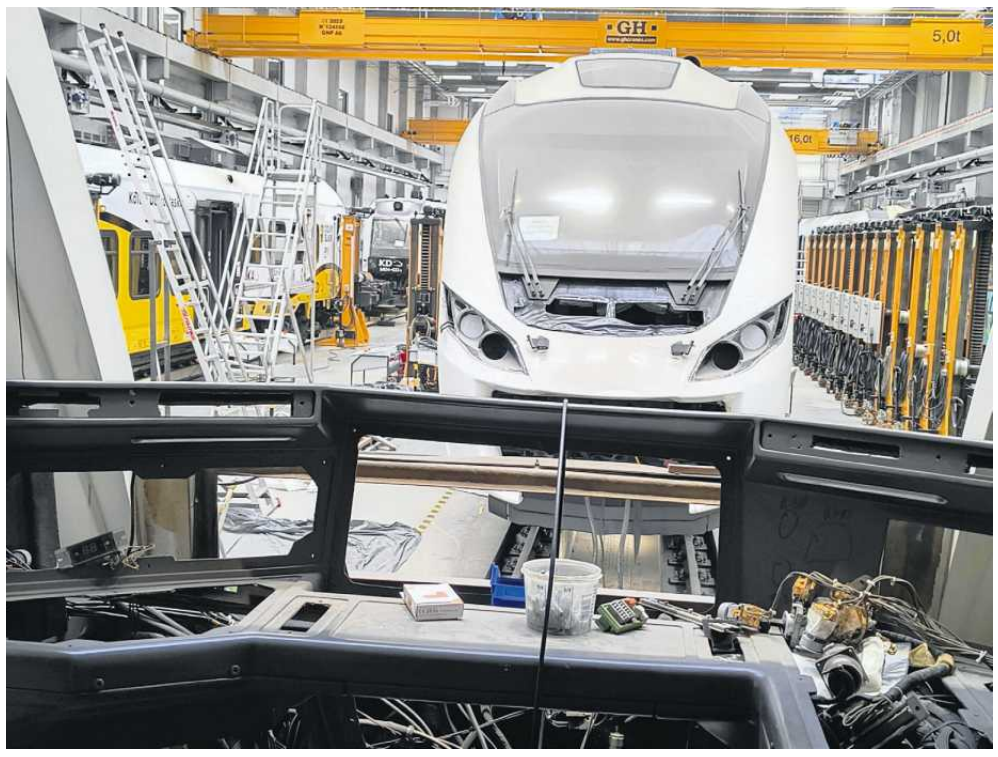
eprasa.pl 63de103db5

Koleje Dolnośląskie

Byliśmy w bazie serwisowej

Na różnych przeglądach stał przekrój pojazdów KD: hybryda, czyli jeden z najnowszych pociągów przewoźnika, najstarszy autobus szynowy, który przechodzi gruntowną modernizację, i elektryczny zespół trakcyjny EN57, kultowy pociąg z Pafawagu.

Sławomir Szymański

• **W bazie serwisowej KD w Legnicy znajduje się sześć kanałów przeglądowych, w tym trzy do przeglądów wyższego rzędu** FOT. SŁAWOMIR SZYMAŃSKI

Ta konkretna jednostka EN57 pochodzi z 1983 roku. Później oczywiście była modernizowana, więc tak naprawdę z oryginału została konstrukcja i wózki, bo wszystko poza tym zostało wymienione.

– Pod względem masy zostało w tym pociągu 80 proc. Pafawagu, pod względem ceny dużo mniej, może 30-40 proc. – wyjaśnia Wojciech Zdanowski, wiceprezes Kolei Dolnośląskich.

POCIĄG DO ZADAŃ SPECJALNYCH

Dodaje, że 10 lat temu takie pociągi, już po modernizacji, stanowiły nową jakość, bo dysponowały klimatyzacją, a wózki „osprężynowano", co zapewnia spokojniejszą jazdę.

KD pozyskało EN57 w październiku 2014 roku za 1 mln zł brutto. Bardzo tanio, przy czym pojazd był do remontu, który kosztował następne 7 mln zł. W sumie udało się jednak nabyć sprawny, dość pojemny pociąg za ok. 8 milionów zł, co już w tamtych czasach było ceną przystępną w porównaniu z pojazdami fabrycznie nowymi.

Takie kosztowały wówczas po kilkanaście milionów zł za egzemplarz, w zależności od producenta.

Od tamtej pory ceny takich nowych pociągów jeszcze poszybowały w górę.

Zdanowski: – W 2021 roku kontraktowaliśmy pojazdy za ok. 23 mln zł, teraz za 43 mln.

Ten EN57 czasem jest wykorzystywany w ruchu aglomeracyjnym. A poza tym służy do zadań specjalnych. Na przykład jeździ w sezonie letnim z Wrocławia do Milicza pod nazwą „Ryszard Szurkowski". Ten pociąg, typowo turystyczny, został uruchomiony specjalnie z myślą o rowerzystach. Dobrze się nadaje do przewozu jednośladów, ponieważ na platformach za czołem jest dużo miejsca. Od czasu do czasu wozi również kibiców.

REKLAMA

PARTNER AKCJI

ROZBIORĄ DO ZERA, A PÓŹNIEJ ZMONTUJĄ

Na początku tego roku w hali serwisowej Kolei Dolnośląskich w Legnicy rozpoczął się większy przegląd, połączony z głęboką modernizacją, wspomnianego autobusu szynowego. To model SA135. Należało się – ten pojazd po dolnośląskich torach przejechał już 2,3 mln km.

18 lat wcześniej właśnie ta maszyna obsługiwała pierwsze trasy w sieci Kolei Dolnośląskich – z Legnicy do Kamieńca Ząbkowickiego, z Kłodzka do Wałbrzycha czy z Jeleniej Góry do Zgorzelca.

Ten pociąg został dostarczony na Dolny Śląsk w 2008 roku w ramach jednego z pierwszych dużych kontraktów zakupu taboru kolejowego przez samorząd województwa dolnośląskiego. KD mają ich teraz w sumie dziewięć.

Co właściwie oznacza taki przegląd?

– Można powiedzieć, że pojazd zostanie rozebrany praktycznie do zera i zmontowany od początku. Poza regeneracją silnika i nowym systemem cieplnym, zyska nowoczesne systemy multimedialne, ledowe oświetlenie, fotele, gniazdka elektryczne i porty. Będzie bardziej ekologiczny: zmniejszy się spalanie paliwa i poziom hałasu – wyjaśnia Wojciech Zdanowski.

W 2008 roku był on wicedyrektorem wydziału transportu w urzędzie marszałkowskim i koordynował zakup m.in. tego pojazdu.

Po modernizacji SA135-003 wróci do regularnego ruchu. Szacuje się, że przejedzie ponad milion kilometrów. Będzie obsługiwał trasy do Lwówka Śląskiego, Lądka-Zdroju i Stronia Śląskiego czy do Kowar, czyli pojawi się na tych liniach, których rewitalizacja jest już w toku lub niedługo się rozpocznie.

KOŁA MUSZĄ BYĆ OKRĄGŁE

Jeden z torów hali został wykorzystany na myjnię, która przypomina automatyczną myjnię samochodową, tyle że w dużo większej skali. Baza serwisowa KD dysponuje również tokarką podtorową.

– Służy do obsługi zestawów kołowych. Chodzi o to, że co jakiś czas trzeba odtworzyć profil kół, przywrócić ich zarys, bo się zużywają – mówi Łukasz Zgółka, wicedyrektor ds. technicznych przewoźnika.

Otwarcie hali było dla KD bardzo istotnym wydarzeniem. Obiekt daje spółce możliwość przeprowadzania bardziej zaawansowanych przeglądów, które wcześniej zlecała zewnętrznym firmom

Pokazuje cieniutkie ścinki pozostające po takim zabiegu.

– Koła są mierzone z dokładnością do jednej dziesiątej milimetra – dodaje.

Nie da się tego robić w nieskończoność. Koła w pociągu wreszcie całkowicie się zużywają i trzeba je wymieniać. Wystarczają średnio na trzy lata. W pojazdach spalinowych przekłada się to na 400-500 tys. km, a w elektrycznych na 600-800 tys. km.

Zgółka: – Tokarka kosztowała 4,8 miliona zł, w ubiegłym roku pozwoliła zaoszczędzić milion złotych. Za cztery lata ten zakup się zwróci.

Co ważne, to urządzenie zwiększa również dyspozycyjność pojazdów. Po prostu nie trzeba wysyłać zestawów kołowych do zewnętrznego serwisu i czekać na wykonanie usługi. U siebie jest szybciej i łatwiej wszystko zaplanować w kalendarzu.

Z WŁASNĄ BAZĄ KOSZTY SĄ NIŻSZE

W sumie w obecnej bazie serwisowej KD przy ul. Pątnowskiej w Legnicy znajduje się sześć kanałów przeglądowych, w tym trzy do przeglądów wyższego rzędu.

Obiekt składa się właściwie z dwóch hal, starszej i nowszej, które są ze sobą bezpośrednio połączone. Starsza część powstała w 2018 roku. Wcześniej stały tam wagony osobowe stacji Legnica. Po przebudowie hala została wyposażona w trzy tory serwisowe.

Okazało się jednak, że ten obiekt nie wystarcza, bo we flocie KD pociągów przybywało bardzo szybko. Dlatego błyskawicznie zapadła decyzja o budowie nowej hali, którą otwarto w 2023 roku. Powstała od podstaw. Budowa zajęła tylko 18 miesięcy i to w czasie pandemii. Ma powierzchnię ponad 6,5 tys. metrów kw. i trzy tory o długości 120 metrów, a do tego wspomnianą całoroczną myjnię automatyczną. Na odrębnym torze funkcjonuje tokarka podtorowa, do tego są tu również zbiorniki i dystrybutory paliwa.

Całkowity koszt budowy i wyposażenia tego obiektu wyniósł 75 mln zł. Inwestycja została sfinansowana przy wsparciu środków Unii Europejskiej.

Otwarcie hali było dla KD bardzo istotnym wydarzeniem, ponieważ obiekt daje spółce możliwość przeprowadzania bardziej zaawansowanych przeglądów, które dotychczas zlecała zewnętrznym firmom.

Przedstawiciele KD wyjaśniają, że posiadanie własnej bazy technicznej przekłada się na niższe koszty. Gdy przeglądy taboru przeprowadza się samodzielnie, jest taniej.

– Takie obiekty decydują o sile przewoźnika. Zaczynaliśmy od trzech małych szynobusów, teraz mamy już 98 pojazdów, odliczamy do 100. Tutaj mamy kompetencje, doświadczonych pracowników i zespoły. Dążymy do tego, żeby być jak najbardziej niezależni w procesie przeglądowym – podkreśla Wojciech Zdanowski.

Praca eksploatacyjna przewoźnika osiągnie w tym roku 17,5 mln „pociągokilometrów". W następnych latach KD zaczną się zbliżać do 20 mln. Dla porównania: w 2007 roku, kiedy ruch regionalny na Dolnym Śląsku obsługiwały jeszcze PKP Przewozy Regionalne, a powołanie osobnej spółki kolejowej dopiero było w planach, praca przewozowa wynosiła 5,4 mln km rocznie.

Rzecz jasna, przewoźnik nawet w tej bazie nie jest w stanie osiągnąć pełnej niezależności.

– Część rzeczy można zrobić samemu, jednak inne musimy zlecić zewnętrznym, mocno wyspecjalizowanych firmom. Wiadomo, że silników trakcyjnych czy przekładni naprawiać tutaj nie będziemy, bo to są bardzo skomplikowane urządzenia. Ale naprawę wózków czy malowanie pojazdów jesteśmy w stanie wykonywać – opowiada Łukasz Romaniecki, dyrektor ds. technicznych.

Własna baza, zarządzana bezpośrednio przez przewoźnika, pozwala też efektywniej planować przeglądy okresowe.

– Widać tu wszystkie ruchy na szachownicy. Takie planowanie jest bardzo ważne, bo tabor musi pracować, żeby spółka była efektywna kosztowo. Staramy się, żeby nasze pociągi cały czas były w ruchu. Wykonawcy z zewnątrz bardzo często nie dowożą terminów. Wtedy tracimy czas, a unieruchomione pociągi musimy zastępować – zauważa Wojciech Zdanowski.

Koleje Dolnośląskie rozwijają własną bazę techniczną od lat. Pierwsza hala serwisowa przewoźnika znajdowała się w miejscowości Miłkowice pod Legnicą. Był to jednak ponad 100-letni obiekt, z różnymi wynikającymi z tego ograniczeniami. Ta hala funkcjonowała od 2010 roku przez osiem lat.

Teraz w planach jest stworzenie następnej hali przeglądowo-naprawczej. KD chcą przebudować w tym celu obiekt w Legnicy należący do PKP Cargo, obecnie niewykorzystywany.

eprasa.pl 63de103db5

INFORMACJA

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026 roku, poz. 399 t.j. ze zm.)

Wójt Gminy Stara Kamienica

informuje o wywieszeniu w siedzibie tutejszego Urzędu, w dniu 19 maja 2026 roku na okres 21 dni wykaz części powierzchni korytarza znajdującego się w budynku Urzędu Gminy Stara Kamienica do oddania w najem.

Szczegółowe informacje dotyczące najmu podane zostały w wykazie 03/26 oraz w zarządzeniu Wójta Gminy Stara Kamienica z dnia 15.05.2026 roku nr 0054.2.2026.

Wrocław/34435924

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Żyją w naszej pamięci

Wejdź na serwis odeszli.pl

BURMISTRZ MIASTA SZKLARSKA PORĘBA — Szklarska Poręba, 22 maja 2026 r.

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA MIASTA SZKLARSKA PORĘBA

o II wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów byłej huty „Julia" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 538) .), art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) w związku z Uchwałą Nr LVIII/649/22 Rady Miejskiej w Szklarskiej Porębie z 28 lipca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów byłej huty „Julia",

z a w i a d a m i a m

o II wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów byłej huty „Julia" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w dniach **od 1 czerwca 2026 r. do 22 czerwca 2026 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Szklarskiej Porębie, ul. Granitowa 2, 58-580 Szklarska Poręba, w godzinach urzędowania oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Szklarska Poręba.**

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami przeprowadzona zostanie w Urzędu Miejskiego w Szklarskiej Porębie, ul. Granitowa 2, 58-580 Szklarska w dniu **10 czerwca 2026 r. o godz. 12:00.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130), osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi do projektu planu miejscowego.

Zgodnie z art. 29 i art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w związku z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko informuję, że zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją w siedzibie Urzędu Miejskiego w Szklarskiej Porębie, ul. Granitowa 2, 58-580 Szklarska Poręba, oraz składać uwagi do wyżej wymienionej prognozy i postępowania w jej sprawie.

Uwagi należy składać na piśmie do Burmistrza Szklarskiej Poręby na adres Urzędu Miejskiego w Szklarskiej Porębie, ul. Granitowa 2, 58-580 Szklarska Poręba, ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym na adres e-mail: boi@szklarskaporeba.pl, na formularzu w postaci papierowej lub przez platformę ePUAP lub przez e-doręczenie, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 7 lipca 2026 r.**

Formularz składania uwag, zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, jest dostępny na stronie internetowej Urzędu Miasta Szklarska Poręba oraz w siedzibie Urzędu Miasta Szklarska Poręba.

Klauzula informacyjna z zakresu ochrony danych osobowych dla procedury planistycznej sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, udostępniona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Szklarska Poręba.

Burmistrz Miasta Szklarska Poręba

Wrocław/34435596

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszego Przyjaciela

Dr Jacka Cwynara

Wieloletniego ordynatora Oddziału Radioterapii Ginekologicznej DCO we Wrocławiu

Był wspaniałym, życzliwym człowiekiem, zawsze gotowym bezinteresownie pomagać innym.
Pogodny, uśmiechnięty, dowcipny.
Taki pozostanie w naszej pamięci.

Pogrzeb odbędzie się 22 maja 2026 roku o godzinie 15.20
na Cmentarzu Osobowickim

Synom z rodzinami
i wszystkim bliskim

składamy z serca płynące kondolencje

przyjaciele z Klubu Rotary Wrocław

www.nekrologi.wyborcza.pl/34435857

Drogiemu

Krzysztofowi Wojtasowi

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają

przyjaciele z grupy Ortie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34435795

Prezydent Wrocławia

informuje,

że w dniu 20.05.2026 r. wywieszony został wykaz spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr 18 położonego w nieruchomości przy ul. Zemskiej nr 38, 38A, 40, 42, 44, ul. Rogowskiej 136, 138, 140, 142, 144 (lokal w budynku przy ul. Rogowskiej 138) we Wrocławiu przeznaczonego do sprzedaży w trybie przetargowym

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399), mogą składać wnioski o jej nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Pełną informację dotyczącą lokalu zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, na I piętrze w Wydziale Sprzedaży Lokali.
Wykaz dostępny jest również na stronie internetowej pod adresem www.bip.um.wroc.pl.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pok. 139 Urzędu Miejskiego Wrocławia – ul. G. Zapolskiej 4, tel. 71 777 85 53.

Wrocław/34435944

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **23 maja 1949 r.** przez **Jerzego Gryczkę** zamieszkałego **w Legnicy** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** przy **ul. Siedzibnej 8** oznaczonej **hip. jako „Tabela likwidacyjna wsi Bródno Nr. 2"** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Wrocław/34435299

UG.RIŚ.6724.4.1.2025.B — Stara Kamienica, dnia 22.05.2026 r.

O G Ł O S Z E N I E
Wójta Gminy Stara Kamienica

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Barcinek

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.), art. 39 i 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) Wójt Gminy Stara Kamienica zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Barcinek

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie **od dnia 22 maja 2026 r. do dnia 18 czerwca 2026 r.** i obejmują:

1. zbieranie uwag w terminie **od dnia 22 maja 2026 r. do dnia 18 czerwca 2026 r.**
2. dyżur projektanta, który odbędzie się w dniu **9 czerwca 2026 r godz. 16.30 – 17.00** w siedzibie urzędu Stara Kamienica oraz telefoniczny dyżur projektanta, który odbędzie się **10 czerwca 2026 roku w godzinach 12:00 – 13:00** pod nr telefonu 606 727 859;
3. spotkanie otwarte, które odbędzie się dnia **9 czerwca 2026 r. o godz. 16:00** w siedzibie Urzędu Gminy Stara Kamienica.

Z projektem planu miejscowego oraz prognozą oddziaływania na środowisko, można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Stara Kamienica, , ul. Kamienicka 11, 58-512 Stara Kamienica w godzinach urzędowania oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Stara Kamienica pod adresem https://strona.starakamienica.pl/.

Zainteresowani mogą składać uwagi do wyżej wymienionych planów na właściwym formularzu na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej sekretariat@starakamienica.pl lub w formie dokumentu elektronicznego – ePUAP: ug_stara_kamienica/skrytka lub w postaci papierowej na adres: Urzędu Gminy Stara Kamienica, ul. Kamienicka 11, 58-512 Stara Kamienica.

Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Właściwy formularz został zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509) i udostępniony na stronie – Biuletynie Informacji Publicznej pod linkiem https://starakamienica.bip.net.pl

Jednocześnie, w związku z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przedmiotem której jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla potrzeb ww. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informuję, że zainteresowani mogą składać uwagi do powyższego postępowania. Uwagi należy złożyć **od dnia 22 maja 2026 r. do dnia 18 czerwca 2026 r.** w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy Stara Kamienica, ul. Kamienicka 11, 58-512 Stara Kamienica lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej sekretariat@starakamienica.pl

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Stara Kamienica.

Mariusz Marek
Wójt Gminy Stara Kamienica

Wrocław/34435927

eprasa.pl 63de103db5

BRANŻOWE CENTRUM UMIEJĘTNOŚCI – KROK W BEZPIECZNĄ PRZYSZŁOŚĆ ZAWODOWĄ

Elektryka AI nie tyka?

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jest planem rozwojowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy i inwestycje.

Celem realizacji przedsięwzięć wyłonionych w ramach Konkursu jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w poszczególnych branżach poprzez zapewnienie przestrzeni dla innowacyjnej i trwałej współpracy biznesu z edukacją zawodową na wszystkich poziomach kształcenia zawodowego, a także wdrożenie koncepcji doskonałości zawodowej w polskim systemie kształcenia zawodowego.

Kiedy we wrześniu 2025 roku przecinano wstęgę przy drzwiach **Branżowego Centrum Umiejętności nr 3 w dziedzinie elektryki we Wrocławiu**, sala wypełniona była reprezentantami samorządu wrocławskiego, świata edukacji, nauki i biznesu. Nie bez powodu: BCU to nie kolejna szkoła – to projekt, który ma odpowiedzieć na jedno z największych wyzwań rynku pracy: podniesienie kwalifikacji pracowników, ma też realizować ideę kształcenia przez całe życie (lifelong learning)

Prąd z KPO

Centrum powstało w ramach projektu „Utworzenie i funkcjonowanie BCU w dziedzinie elektryki" finansowanego z Krajowego Planu Odbudowy. Jego całkowita wartość to ponad 12 mln złotych – z czego blisko 4 miliony pochłonęła modernizacja budynku, a ponad 4,3 miliona przeznaczono na wyposażenie pracowni. I widać to gołym okiem.

Na powierzchni ponad tysiąca metrów kwadratowych rozmieszczono pięć specjalistycznych pracowni m. in. pomiarów sieci elektrycznych, kompatybilności elektromagnetycznej EMC, montażu urządzeń, instalacji elektrycznych i systemów smart home oraz diagnostyki maszyn elektrycznych. To nie makiety – to profesjonalne stanowiska, z analizatorami jakości energii, kamerami termowizyjnymi i aparaturą, którą można spotkać w pracy elektryka.

Uczą się wszyscy – uczniowie, dorośli, nauczyciele

BCU nr 3 w dziedzinie elektryki we Wrocławiu jest instytucją dla wszystkich. Projekt zakłada przeszkolenie 180 dorosłych pracowników, 90 uczniów i studentów oraz 30 nauczycieli. Bezpłatne szkolenia dla dorosłych w wieku 25–65 lat obejmują np. pomiary eksploatacyjne w budynkach użyteczności publicznej czy diagnostykę urządzeń sieciowych.

Trójkąt edukacyjny

„Trójkąt Wiedzy" to strategiczna idea leżąca u podstaw działania Branżowych Centrów Umiejętności. W kontekście Krajowego Planu Odbudowy (KPO) to koncepcja integracji trzech kluczowych filarów: edukacji, innowacji i biznesu. W Branżowych Centrach Umiejętności (BCU) przekłada się to na bezpośrednią współpracę na linii: Szkoła – Uczelnia – Pracodawca. Program ma na celu stworzenie nowoczesnych ośrodków kształcenia, które odpowiadają na aktualne wyzwania rynku pracy, łącząc szkoły, uczelnie i pracodawców. Model ten opiera się na trzech filarach: *Edukacja: szkoły zawodowe i technika, które zdobywają wiedzę i nowoczesne zaplecze szkoleniowe. *Nauka: uczelnie wyższe (np. Politechnika Wrocławska) dostarczające wiedzę badawczą, innowacje oraz wspierające kadrę. *Biznes: pracodawcy i instytucje branżowe którzy wskazują realne potrzeby rynku i dają perspektywy zatrudnienia.

Trójkąt: szkoła, uczelnia, pracodawcy – to model, który naprawdę działa. Uczymy tego, czego naprawdę potrzebuje rynek. Partnerami w projekcie są: TAURON Dystrybucja S.A., PTPiREE oraz IASE. Centrum współpracuje z Politechniką Wrocławską oraz wieloma przedstawicielami komercyjnego biznesu.

Mistrz Elektryki

BCU nr 3 nie zamierza tkwić za murami pracowni. W 2025 roku centrum ogłosiło Ogólnopolski Konkurs „Mistrz Elektryki" dla uczniów szkół zawodowych, a ledwie miesiąc temu zakończyła się już II edycja. Wrocław zawsze słynął z dobrego kształcenia technicznego. BCU nr 3 w dziedzinie elektryki udowadnia, że ta tradycja nie tylko trwa, ale nabiera nowego, wysokiego napięcia.

Elektryka AI nie tyka?

W świecie zafascynowanym sztuczną inteligencją coraz wyraźniej widać, że wiele umiejętności pozostaje niezastąpionych. Algorytmy mogą wspierać pracę, analizować dane czy podpowiadać rozwiązania, ale nie wykonają fizycznych zadań wymagających doświadczenia, wyczucia i odpowiedzialności. Dobrym przykładem jest zawód elektryka – to praca, która nie ogranicza się do schematów, lecz opiera się na praktyce, ocenie sytuacji w terenie i często szybkiej reakcji na nieprzewidziane problemy. „Elektryka AI nie tyka", bo nawet najnowocześniejsze technologie nie zastąpią fachowca, który rozumie instalacje w rzeczywistych warunkach i potrafi zadbać o bezpieczeństwo ludzi. Sztuczna inteligencja może być wsparciem, ale to człowiek pozostaje kluczowy tam, gdzie liczy się odpowiedzialność i realne działanie.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza

STUDIUJ Z GŁOWĄ

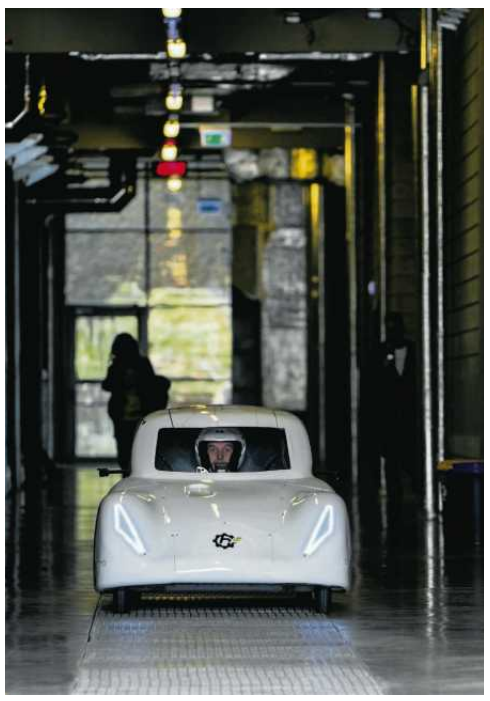
Piątek, 22 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Jacek Brzuszkiewicz** wyborcza.pl

• **Studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie**
FOT. ARCHIWUM

• **KUL łączy ze sobą nowoczesność i ponad 100-letnią tradycję** FOT. KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI

• **Jeden z innowacyjnych wynalazków studentów PL**
FOT. POLITECHNIKA LUBELSKA

• **Kampus Politechniki Lubelskiej**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **KUL to ponad 100 kierunków studiów**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Nowoczesne laboratoria UP w Lublinie**
FOT. UP W LUBLINIE

eprasa.pl 63de103db5

Politechnika Lubelska

Sztuczna inteligencja w energetyce

Politechnika Lubelska stawia na przyszłość. Nowoczesne technologie, sztuczna inteligencja i energetyka przyszłości.

Aneta Kowalczyk

Właśnie na takie kompetencje stawia nowy kierunek uruchomiony przez Politechnikę Lubelską.

Jak pokazują raporty branżowe, sektor energetyczny coraz intensywniej poszukuje specjalistów, którzy potrafią łączyć wiedzę techniczną z analizą danych i rozwiązaniami opartymi na sztucznej inteligencji.

• **Kampus Politechniki Lubelskiej** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Studenci Politechniki Lubelskiej z jednym ze swoich wynalazków**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Kompetencje z zakresu systemów sterowania

Odpowiedzią na te potrzeby jest kierunek: sztuczna inteligencja w energetyce.

To studia inżynierskie prowadzone przez Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki. Program został przygotowany z myślą o rynku pracy i dynamicznej transformacji energetycznej.

Studenci będą zdobywać praktyczne kompetencje z zakresu uczenia maszynowego, analizy danych, systemów sterowania oraz cyfryzacji infrastruktury energetycznej.

Firmy energetyczne, nowoczesne technologie

Absolwenci będą przygotowani do projektowania i wdrażania inteligentnych systemów wspierających nowoczesną energetykę.

Perspektywy zawodowe są szerokie, od firm energetycznych i operatorów systemów po przedsiębiorstwa rozwijające inteligentne sieci i nowoczesne technologie dla sektora publicznego.

Sztuczna inteligencja w energetyce to studia inżynierskie prowadzone przez Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Lubelskiej

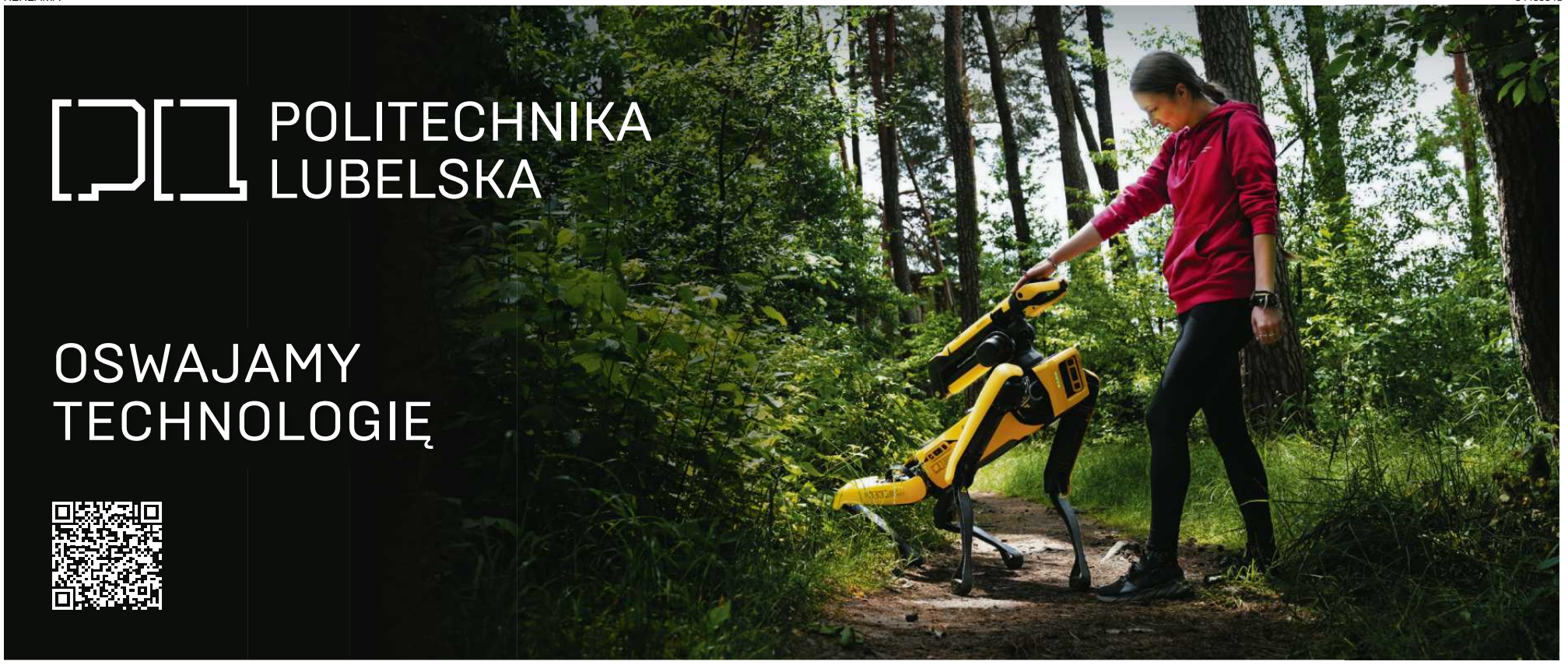
Politechnika Lubelska, czyli 30 kierunków

Rekrutacja na studia potrwa do 10 lipca. Kandydaci na Politechnikę Lubelską mogą wybierać spośród 30 kierunków, w tym m.in.:

- budownictwo,
- architektura,
- informatyka,
- cyberbezpieczeństwo,
- transport,
- mechatronika,
- elektrotechnika
- finanse i rachunkowość

Więcej informacji na:
www.rekrutacja.pollub.pl

REKLAMA 34435348

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Twoje dobre miejsce

Ponad 100 kierunków studiów, wiara i wspólnota wartości, nowoczesna infrastruktura i przyjazna atmosfera sprawiają, że Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II to miejsce, w którym studenci mogą rozwijać swoje pasje, kompetencje i zawodowe ambicje.

Aneta Kowalczyk

Uczelnia inwestuje w rozbudowę przestrzeni dydaktycznych, laboratoriów oraz stref wspierających komfort nauki i codzienne życie akademickie, tworząc nowoczesne, bezpieczne i otwarte środowisko, odpowiadające na potrzeby młodych ludzi.

• **Dziedziniec Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Tradycja i nowoczesność

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II to uczelnia otwarta na cywilizacyjne i naukowe wyzwania współczesności, zarazem niezmiennie od 108 lat oparta na fundamencie wiary i na akademickiej wspólnocie wartości.

To także silny, dynamicznie rozwijający się ośrodek naukowy i dydaktyczny oraz ważny ośrodek działalności studenckiej. Co ważne, KUL słynie z indywidualnego podejścia do studentów i jest przyjaznym miejscem do rozpoczęcia oraz kontynuowania przygody ze studiami.

Gdzie bije serce uczelni

KUL kompleksowo troszczy się o swoich studentów, tworząc inspirujące warunki do nauki, rozwoju oraz codziennego funkcjonowania w ramach dwóch kampusów uczelnianych.

Pierwszy z nich, zwany kampusem głównym, zlokalizowany jest w samym sercu Lublina – przy Alejach Racławickich, jednej z najbardziej rozpoznawalnych arterii miasta. Tworzą go nowoczesne budynki dydaktyczne, połączone z kompleksowo modernizowanym obecnie malowniczym gmachem, w którym rozpoczęła się historia Lublina jako miasta akademickiego.

To właśnie tutaj tętni życie naukowe, społeczne i kulturalne uczelni. Odbywają się konferencje, spotkania z ekspertami, wydarzenia artystyczne, debaty i inicjatywy licznych kół naukowych, teatrów i innych organizacji studenckich, które tworzą niepowtarzalną atmosferę akademickiej wspólnoty.

Drugi kampus, położony przy ul. Konstantynów, to zielona przestrzeń, która łączy nowoczesną infrastrukturę z atmosferą sprzyjającą nauce, aktywności i odpoczynkowi. Kampus ten, zwany „Poczekajką", jest nowoczesnym centrum życia studenckiego. Tworzą go nowoczesne budynki dydaktyczne i laboratoryjne, wyposażone w specjalistyczne pracownie oraz innowacyjne zaplecze badawcze.

Integralną częścią kampusu są również komfortowe akademiki, zapewniające studentom wygodne warunki do życia i nauki oraz możliwość budowania relacji i akademickiej wspólnoty. Kolejny, nowoczesny dom studencki – z salą kinową, pokojem gier i siłownią – jest obecnie w budowie.

Kompleks sportowy

Ważnym elementem tej przestrzeni jest kompleks sportowy, w którego skład wchodzą: hala główna z trybunami, sala sportów walk, siłownia, sala fitness, boiska do siatkówki plażowej, kryte korty tenisowe, korty do squasha oraz ścianka boulderowa. Już wkrótce na terenie kampusu pojawią się kolejne udogodnienia i nowości dedykowane studentom.

Uczelnia zapewnia szerokie wsparcie także w obszarze dobrostanu psychicznego, relacji społecznych i rozwoju duchowego. Aktywnie działa Duszpasterstwo Akademickie dające wsparcie i rozwój duchowy w ramach kilkunastu wspólnot.

Dla studentów dostępna jest bezpłatna pomoc psychologiczna oraz stała pomoc dla osób z niepełnosprawnościami, którą zapewnia Centrum Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością KUL CAN. Co więcej, KUL jest jedyną lubelską uczelnią, która posiada w swojej flocie własny transport dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Biuro Karier KUL umożliwia zdobycie doświadczenia zawodowego już w trakcie studiów oraz prowadzi bezpłatne doradztwo edukacyjne i zawodowe, także dla maturzystów. O prawa studenckie i integrację środowiska akademickiego dba Samorząd Studencki. Studenci mogą korzystać z szerokiej oferty stypendialnej, w tym stypendium „Doskonały kandydat", przyznawanego już od pierwszego semestru studiów.

Studia ukierunkowane na przyszłość

Ponad 100 kierunków studiów, nowoczesne podejście do edukacji i międzynarodowe możliwości rozwoju – uczelnia oferuje szeroki wybór studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich, realizowanych w trybie stacjonarnym, niestacjonarnym, a także z wykorzystaniem nowoczesnych metod nauczania na odległość.

W bogatej ofercie dydaktycznej znajdują się kierunki z obszaru nauk medycznych, społecznych, humanistycznych, prawnych, ekonomicznych, językowych, technicznych, filozoficznych i teologicznych – prowadzone zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

Programy studiów odpowiadają na dynamicznie zmieniające się potrzeby rynku pracy i współczesnego świata, stawiając na interdyscyplinarność oraz współpracę międzynarodową.

Wśród tegorocznych nowości znalazły się innowacyjne kierunki I stopnia:

• Biomedycyna i środowisko, Interdyscyplinarne Studia nad Małżeństwem i Rodziną
• Polityka – Gospodarka – Transformacja cyfrowa.

Oferta została poszerzona również o nowe studia II stopnia:

• Biotechnologię medyczną w języku polskim i angielskim
• European and International Law w języku angielskim.

KUL online

Uniwersytet aktywnie rozwija swoją obecność w mediach społecznościowych, prowadząc profile na platformach takich jak Facebook, Instagram, YouTube oraz X. Dzięki temu społeczność akademicka może być na bieżąco z najważniejszymi wydarzeniami, inicjatywami oraz życiem uczelni. W trosce o wygodny dostęp do informacji wiele wydarzeń skierowanych do kandydatów odbywa się również online.

Najbliższą inicjatywą jest cykl wtorkowych spotkań online „Trzy kwadranse z rekrutacją", podczas którego kandydaci będą mogli porozmawiać z ekspertami z poszczególnych kierunków studiów oraz dowiedzieć się, jak krok po kroku przejść przez proces rekrutacji i wybrać studia dopasowane do swoich zainteresowań i planów zawodowych.

Wszystkie te informacje znajdują się na dedykowanej stronie kandydat.kul.pl.

Warto wybrać KUL

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II słynie z indywidualnego podejścia do studentów i jest przyjaznym miejscem do rozpoczęcia oraz kontynuowania przygody ze studiami.

Uczelnia stawia nie tylko na wysoki poziom kształcenia, ale również na budowanie wspólnoty opartej na wzajemnym szacunku, dialogu i wsparciu. To właśnie tutaj studia stają się początkiem świadomej i inspirującej drogi ku przyszłości. ●

REKLAMA 34435366

1 RP

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Nowe kierunki odpowiadają na potrzeby rynku pracy

Rynek pracy zmienia się dziś szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Młodzi ludzie coraz częściej wybierają studia, które nie tylko gwarantują dyplom, lecz przede wszystkim zapewniają konkretne kompetencje i realne perspektywy zawodowe.

Aneta Kowalczyk

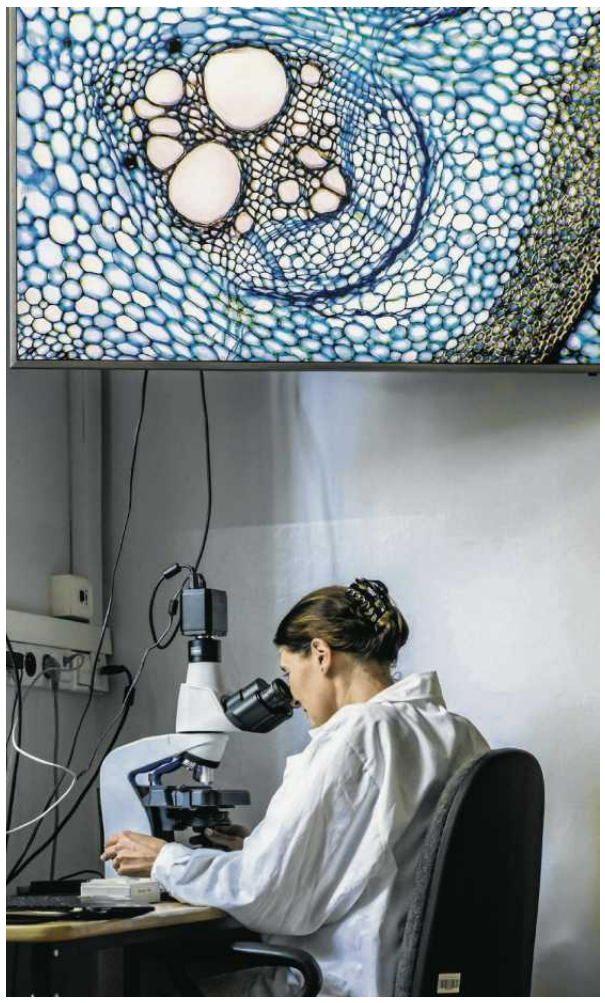
Na te potrzeby odpowiada Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, przygotowując ofertę skoncentrowaną na praktycznym przygotowaniu do zawodu i wyzwaniach nowoczesnej gospodarki.

– Co roku obserwujemy wysokie zainteresowanie naszą ofertą dydaktyczna. To potwierdza, że prowadzimy kierunki, które są postrzegane jako perspektywiczne, odpowiadające aktualnym potrzebom rynku pracy oraz oczekiwaniom młodego pokolenia. Przykładowo jedna z tegorocznych nowości, inżynieria w bezpieczeństwie i obronności, jest integralnie związana z aktualną sytuacją polityczno-gospodarczą w Polsce i na świecie – mówi dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, prorektor ds. studenckich i dydaktyki.

Nowe kierunki studiów

4 maja 2026 roku ruszyła rejestracja na studia. Tegoroczna rekrutacja obejmuje ponad 40 kierunków realizowanych według nowoczesnych programów nauczania.

Wśród propozycji znalazły się również nowe kierunki: studia I stopnia – inżynieria w bezpieczeństwie i obronności oraz akwakultura, a także studia II stopnia – handel rolno-spożywczy.

• **Laboratoria Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie** FOT. UP W LUBLINIE

Inżynieria w bezpieczeństwie i obronności

Inżynieria w bezpieczeństwie i obronności to propozycja dla osób, które chcą zdobyć nowoczesne, praktyczne wykształcenie łączące nauki techniczne z zagadnieniami bezpieczeństwa i obronności.

Studia I stopnia, dostępne w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, realizowane będą na Wydziale Inżynierii Produkcji. Program uwzględnia najnowsze trendy rozwoju nauk inżynieryjnych oraz polityki bezpieczeństwa narodowego i środowiskowego. Łączy wiedzę z zakresu inżynierii mechanicznej, materiałowej, środowiskowej i informacyjnej z elementami nauk społecznych oraz rolniczych.

Tegoroczna rekrutacja obejmuje ponad 40 kierunków realizowanych według nowoczesnych programów nauczania

Akwakultura

Kolejną nowością, na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, jest akwakultura – kierunek studiów I stopnia skierowany do osób zainteresowanych produkcją żywności pochodzenia wodnego, ochroną środowiska i nowoczesnymi technologiami wykorzystywanymi w gospodarce wodnej.

Program kształcenia łączy wiedzę zootechniczną z praktyką produkcyjną, przygotowując studentów do pracy w sektorze akwakultury, przetwórstwa oraz ochrony zasobów wodnych i bioróżnorodności. Studenci zdobędą kompetencje związane z chowem i użytkowaniem ryb, a także wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań technologicznych odpowiadających na potrzeby współczesnego rynku pracy.

Handel rolno-spożywczy

Wśród nowych propozycji znalazł się również kierunek handel rolno-spożywczy – nowoczesne studia II stopnia skierowane do osób chcących rozwijać kompetencje menedżerskie i analityczne w sektorze rolno-spożywczym.

Program realizowany na Wydziale Agrobioinżynierii przygotowuje studentów do podejmowania decyzji biznesowych w warunkach dynamicznych zmian rynkowych i regulacyjnych. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu analizy rynków krajowych i międzynarodowych, oceny efektywności ekonomicznej, projektowania strategii sprzedażowych oraz zarządzania relacjami w łańcuchu rolno-spożywczym.

Kierunek adresowany jest do absolwentów studiów licencjackich i inżynierskich, m.in. z zakresu ekonomii, agrobiznesu i kierunków pokrewnych. To propozycja dla przyszłych menedżerów oraz właścicieli firm, którzy chcą zdobyć nowoczesną i praktyczną wiedzę cenioną w branży rolno-spożywczej.

Rekrutacja potrwa do 13 lipca

Nowe kierunki to tylko część zmian zachodzących na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Uczelnia od lat inwestuje w nowoczesne laboratoria, rozwija współpracę z biznesem i konsekwentnie stawia na praktyczne kształcenie. Studenci mogą uczestniczyć w projektach badawczych, korzystać z nowoczesnej infrastruktury oraz zdobywać doświadczenie zawodowe już w trakcie studiów.

Rekrutacja potrwa do 13 lipca, warto pamiętać, że kandydatów obowiązuje wyłącznie rejestracja internetowa, przez system IRK.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie chce nie tylko nadążać za zmianami zachodzącymi na rynku pracy, ale również je wyprzedzać – kształcąc specjalistów gotowych na wyzwania przyszłości. ●

REKLAMA 34435443

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

SPONSOR 34434366

FAKRO®

www.fakro.pl

Architektura otwarta na zieleń

Stolarka okienna

• **Okna pionowe Fakro**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Coraz częściej taras i ogród przestają być sezonowym dodatkiem, a zaczynają pełnić funkcję całorocznej przestrzeni codziennego życia. To zmiana, którą wyraźnie widać także w Polsce – zarówno w projektach indywidualnych, jak i deweloperskich

Agnieszka Bociek

– Coraz częściej klienci nie traktują pergoli jako dodatku, lecz jako naturalne przedłużenie domu – Agata Brandt, kierownik Działu Wsparcia Technicznego z Aluprof. – To przestrzeń codziennego życia. Równoważna z salonem czy kuchnią, tylko że otwarta na światło i zieleń. Dziś oczekujemy, że przestrzeń wokół domu będzie elastyczna, gotowa do użytku przez cały sezon – i pergole doskonale odpowiadają na tę potrzebę – dodaje Agata Brandt.

Strefa relaksu w ogrodzie i nie tylko

Pergola coraz częściej staje się samodzielnym elementem architektury ogrodowej. Umieszczona wśród zieleni, może pełnić rolę pawilonu, altany lub zacisznego miejsca do pracy i wypoczynku. Tego typu rozwiązania pozwalają na większą swobodę aranżacyjną i dopasowanie przestrzeni do indywidualnych potrzeb użytkownika.

Pergola może być montowana również w wersji przyściennej, co zwiększa możliwości wykorzystania tego typu rozwiązań w budownictwie jednorodzinnym, ale także w obiektach komercyjnych, jak np. ogródki w kawiarniach i restauracjach. Możliwość instalacji pergoli na jednej ścianie lub w wersji narożnej jest doskonałym sposobem

REKLAMA 34434362

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

na zagospodarowanie wnęk tarasowych. Pozwala to zaoszczędzić sporo miejsca i stanowi doskonałą opcję także dla tych osób, które chcą stworzyć funkcjonalną strefę wypoczynkową – nawet na niewielkim tarasie.

Zatrzymać upał

Kiedy temperatury za oknem wzrastają, korzystamy z życia pełnymi garściami. O ile na zewnątrz doceniamy takie momenty i każdego roku wypatrujemy ich z utęsknieniem, to w domowym zaciszu szukamy wytchnienia w postaci przyjemnego chłodu. Pomocne okazują się tutaj markizy pionowe FAKRO INNOVIEW Line firmy Fakro, które skutecznie chronią przed nagrzewaniem wnętrz, poprawiając tym samym komfort termiczny w naszych czterech ścianach.

Markizy pionowe, zwane również screenami, to produkty montowane na zewnątrz okna. Właśnie ten aspekt sprawia, że są one nawet do osiem razy skuteczniejsze niż ich wewnętrzne odpowiedniki. Umieszczane na zewnątrz zatrzymują promienie słoneczne już przed szybą i emitują je na zewnątrz, dzięki czemu ciepło nie przedostaje się do wnętrza budynku. W efekcie możliwe jest obniżenie temperatury w środku pomieszczenia nawet o 10 C, co gwarantuje komfort także podczas upałów. Dodatkowo rozwiązanie to pozwala na oszczędności w domowym budżecie, dzięki mniejszemu zapotrzebowaniu na klimatyzację w gorące dni.

Technologia dla komfortu

• Wraz z rosnącą popularnością pracy zdalnej, zmienia się też sposób korzystania z domu i jego otoczenia. Ogród staje się przestrzenią codzienną: do pracy, odpoczynku, spotkań towarzyskich. Przesuwają się granice między wnętrzem a zewnętrzem – i właśnie tu wkraczają nowoczesne pergole.

• – To nie chwilowy trend, a konsekwencja głębszych zmian: potrzeby elastyczności, łączenia funkcji, korzystania z przestrzeni niezależnie od pory roku. Dlatego zarówno architekci, jak i inwestorzy coraz częściej uwzględniają pergole już na etapie projektowania – nie jako detal, lecz jako integralny element współczesnego domu – mówią w Aluprof. ●

• **Pergola Aluprof**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Funkcje, które mają znaczenie

Co istotne, screeny umożliwiają napływ naturalnego światła. Wykonane z materiału z prześwitem przepuszczają jego odpowiednią ilość, dzięki czemu w ciągu dnia nie ma potrzeby korzystania ze sztucznego oświetlenia. Zaciągnięta markiza zapewni nam także prywatność w ciągu dnia chroniąc pomieszczenie przed niepożądanymi spojrzeniami, jednocześnie umożliwiając swobodne obserwowanie otoczenia na zewnątrz. W wersjach elektrycznych i solarnych produkt ten łączy ochronę przed upałem z funkcją moskitiery, tworząc barierę dla owadów przy otwartym oknie.

Zastosowanie markiz to nie tylko kwestia komfortu mieszkańców, lecz także skuteczna ochrona mebli oraz innych elementów dekoracyjnych. Intensywne promieniowanie UV często prowadzi do odbarwień, blaknięcia i pogorszenia jakości materiałów. Screeny ograniczają przenikanie szkodliwych promieni, chroniąc tym samym przedmioty przed przedwczesnym zużyciem i utratą estetyki. ●

Bogata gama kolorów i możliwość personalizacji

• Bogaty wybór kolorów tkanin oraz profili pozwala dopasować wizualnie markizy do konkretnej stolarki okiennej oraz elewacji budynku. Zróżnicowane poziomy prześwitu tkaniny na poziomie 10%, 4%, 1% oraz całkowicie zaciemniające 0% pozwalają wybrać markizę najlepiej pasującą do funkcjonalności danego pomieszczenia. Dodatkowa opcja naniesienia na markizie VMZ dowolnej grafiki czy motywu nawiązującego do stylu domu lub jego otoczenia otwiera nowe możliwości w zakresie personalizacji. Pozwala nadać fasadzie indywidualny, unikalny styl i przez to wyróżnić bryłę budynku na tle innych. ●

REKLAMA 34432383

2 RP

eprasa.pl 63de103db5

PRZESTRZEŃ BEZ GRANIC:

Jak nowoczesne drzwi panoramiczne otwierają dom na naturę

Zamiana tradycyjnych drzwi i okien na wielkoformatowe przeszklenia, które zacierają granicę między wnętrzem a ogrodem, to już nie wizja przyszłości, ale standard współczesnej architektury.

Panoramiczne drzwi przesuwne kreują pożądane wrażenia wizualne – powiększają i rozjaśniają przestrzeń oraz wprowadzają zieleń do wnętrz. Tego typu rozwiązania stają się elementem kompozycji architektonicznej i nośnikiem emocji.
Rosnąca potrzeba życia w otoczeniu natury sprawia, że drzwi panoramiczne stają się kluczowym punktem każdego projektu domu. **Marek Rudyk - dyrektor ds. rozwoju systemów architektonicznych w Aluprof** podkreśla, że – *to właśnie nowoczesne rozwiązania techniczne i projektowe pozwalają osiągnąć ten efekt – wykorzystując optykę, światło oraz technologię do tworzenia iluzji wizualnych we współczesnych domach.*

Więcej niż widok – okno jako rama dla natury

Duże, panoramiczne przeszklenia znoszą granicę między przestrzenią wewnętrzną a otoczeniem, sprawiając, że nawet nieduże pomieszczenia wydają się bardziej otwarte. Światło dzienne swobodnie modeluje przestrzeń, dodając lekkości i głębi. Coraz częściej architekci projektują domy tak, by okno stało się centralnym punktem kadru – ramą dla codziennych krajobrazów. To podejście wpisuje się w ideę biophilic design, czyli projektowania z myślą o naturalnej potrzebie człowieka do kontaktu z przyrodą.

Wąskie profile, ukryte skrzydła i zerowe progi sprawiają, że architektura zyskuje lekkość. Panoramiczne drzwi przesuwne dają możliwość otwarcia ściany, rozszerzając salon na taras. Wielkoformatowe przeszklenia – zwłaszcza narożne – nadają aranżacji efekt teatralny: codzienne życie toczy się na tle zmieniającego się pejzażu.

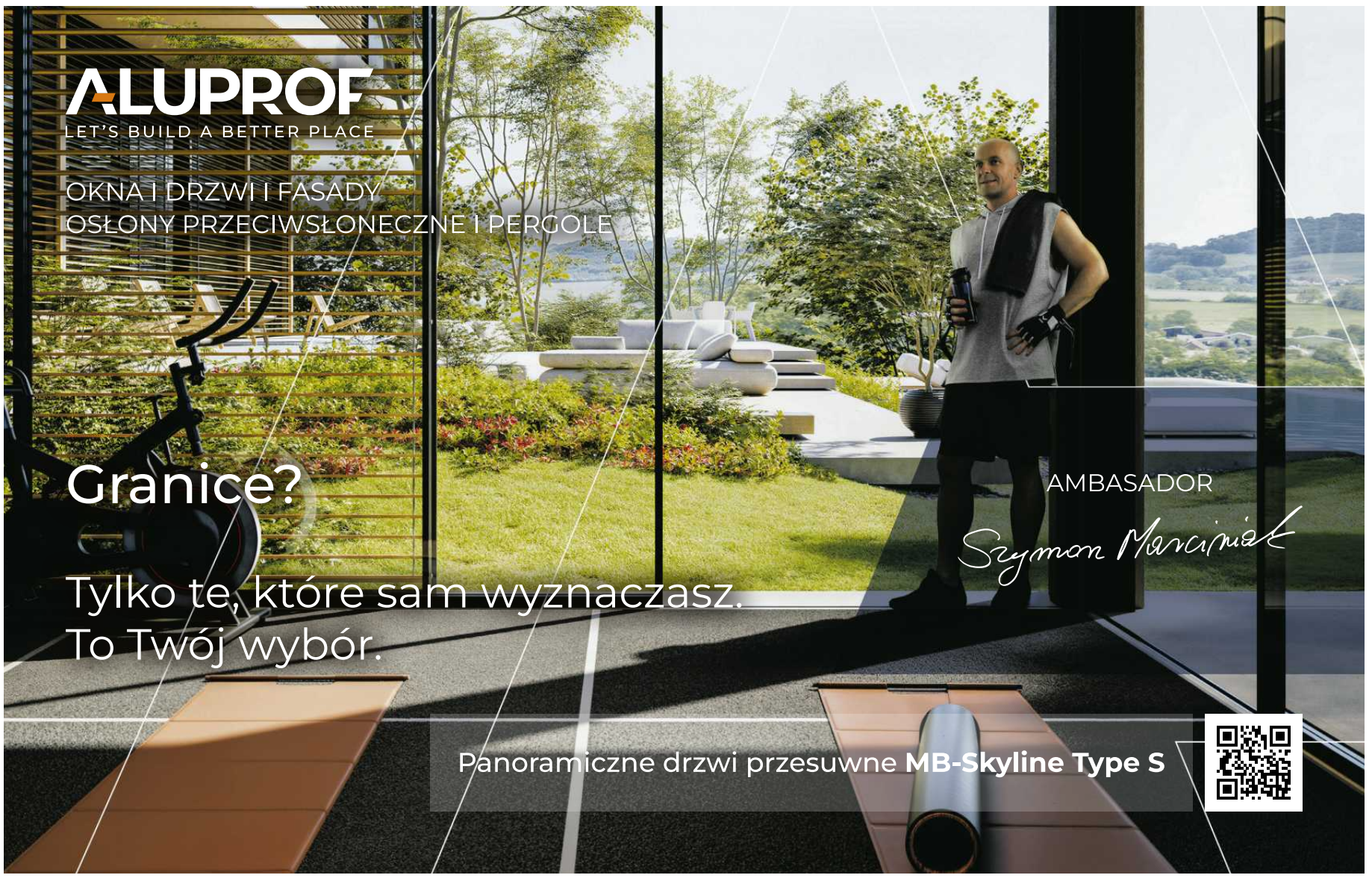
Technologia iluzji – nowoczesne rozwiązania aluminiowe

Aluminiowe rozwiązania o wąskich profilach pozwalają na bardzo duże przeszklenia przy zachowaniu odpowiedniej sztywności i izolacyjności. Niewidoczne okucia, ukryte zawiasy i możliwość zabudowania ościeżnic w ścianach, suficie i podłodze tworzą efekt jednej powierzchni łączącej wnętrze z tarasem.

– *Najważniejsze jest dla nas to, żeby architekt nie musiał wybierać między jakością techniczną a estetyką* – mówi **Marek Rudyk** – *Kiedy projektujemy produkty, szukamy rozwiązań, które umożliwiają pracę światłem i przestrzenią – tak, by wnętrze i otoczenie przenikały się naturalnie. Przykładowo, drzwi panoramiczne takie jak MB-Skyline Type R pozwalają tworzyć duże, przesuwne przeszklenia z niemal niewidoczną ramą, co wspiera ten efekt. Dzięki temu powstają wnętrza, w których technologia pozostaje w cieniu, a pierwszoplanową rolę odgrywa krajobraz i światło.*

Iluzja z bliska – jak optyka zmienia odbiór wnętrza

Minimalistyczne ramy i duże powierzchnie szkła pozwalają budować głębię bez dodatkowych elementów wystroju. Odpowiednio umieszczone okno może optycznie poszerzyć wąski pokój lub „przedłużyć" salon w kierunku ogrodu. Rozwiązania Aluprof – fasady słupowo-ryglowe czy drzwi przesuwne i podnoszono-przesuwne – pozwalają architektom pracować na dużych płaszczyznach szkła bez rezygnacji z parametrów izolacyjnych. Iluzja zanikania konstrukcji jest efektem zamierzonym – to integracja technologii z przestrzenią.
W dobrze przemyślanym projekcie optyka staje się sprzymierzeńcem funkcji – a dom zyskuje wymiar, którego nie da się zmierzyć w metrach kwadratowych.

eprasa.pl 63de103db5

WIOSNA TO CZAS ZMIAN.

Czy Twój dom też wraca do formy?

Wraz z pierwszymi cieplejszymi dniami wszystko budzi się do życia. Wracamy do spacerów, planujemy aktywność, dbamy o kondycję i lepsze samopoczucie. Wiosna od lat kojarzy się z nowym początkiem – także tym bardzo praktycznym: porządkami, remontami i budową. Bo skoro my wracamy do formy po zimie, warto zadać sobie jedno pytanie: w jakiej kondycji jest nasz dom?

To właśnie teraz zaczyna się sezon inwestycji. Na działkach pojawiają się pierwsze ekipy, ruszają budowy, a właściciele domów planują modernizacje: odświeżenie elewacji, wymianę stolarki czy poprawę funkcjonalności przestrzeni wokół

budynku. Wiosna sprzyja decyzjom, które procentują przez lata.

Dobra forma domu nie buduje się przypadkiem. To efekt przemyślanych wyborów – takich, które wpływają nie tylko na wygląd, ale też na komfort codziennego życia. Szczelne okna chronią przed chłodem i hałasem, solidne drzwi zwiększają bezpieczeństwo, a dobrze dobrana brama garażowa czy ogrodzenie porządkują przestrzeń i nadają jej charakter.

Wiosenna oferta WIŚNIOWSKI to konkretne wsparcie dla Twoich planów

W tym sezonie marka WIŚNIOWSKI przygotowała specjalną akcję promocyjną, która trwa w okresie wiosennym i obejmuje szeroką gamę produktów do domu i posesji. Rabaty sięgają nawet – 35%, co czyni ten moment szczególnie korzystnym dla osób planujących budowę lub modernizację.

W ramach promocji DOM W DOBREJ FORMIE dostępne są m.in. bramy garażowe – w tym modele segmentowe UniPro i UniTherm z rabatem do – 20%, które łączą funkcjonalność z wysoką izolacyjnością i możliwością dopasowania do różnych typów budynków. Obniżki obejmują także wybrane okna oraz drzwi tarasowe PVC i aluminiowe, dostępne z rabatem do – 35%.

Promocja dotyczy również wszystkich rolet zewnętrznych PROTECTA, które można kupić taniej nawet o 35% – to rozwiązanie, które wspiera oszczędność energii i poprawia akustykę pomieszczeń. W ofercie znajdują się także drzwi zewnętrzne: modele NOVA objęte są rabatem do – 15%, natomiast serie CREO i NOBE do – 10%.

Uzupełnieniem wiosennej oferty są ogrodzenia posesyjne – aluminiowe z rabatem – 15% oraz wybrane stalowe z rabatem – 10%. Ogrodzenia WIŚNIOWSKI pozwalają stworzyć spójną i funkcjonalną przestrzeń wokół domu. Produkty objęte promocją dostępne są u autoryzowanych partnerów marki.

Wiosna to najlepszy moment, by działać – zarówno dla siebie, jak i dla swojego domu. A dobra forma, niezależnie od tego, czy mówimy o kondycji, czy przestrzeni do życia, zawsze zaczyna się od decyzji.

34435414

eprasa.pl 63de103db5

NOWOCZESNE OGRODZENIA KONSPORT:

Wybierz kierunek designu – P82 czy Verticale?

Wybór ogrodzenia to kluczowy etap budowy domu. To ono definiuje charakter posesji, zapewnia prywatność i bezpieczeństwo. Konsport, lider innowacji w branży ogrodzeniowej, oferuje dwa podejścia do nowoczesnej estetyki: horyzontalny model **P82** oraz wertykalny **Verticale.** Który z nich lepiej pasuje do Twojej wizji?

P82: Horyzontalny spokój i prywatność

Model **P82**, to od lat najchętniej wybierane ogrodzenie przez miłośników modernizmu. Jego znakiem rozpoznawczym są szerokie, poziome kształtowniki o wysokości 80 mm.

- **Design:** Poziomy układ optycznie obniża i wydłuża linię zabudowy, nadając posesji monumentalny, a zarazem stonowany wygląd. Idealnie komponuje się z płaskimi dachami i dużymi przeszkleniami.
- **Prywatność:** Dzięki szerokim profilom i precyzyjnie dobranym odstępom, P82 skutecznie osłania wnętrze ogrodu przed wzrokiem sąsiadów, nie tworząc przy tym wrażenia ciężkiego muru.
- **Trwałość:** Podobnie jak wszystkie produkty Konsport, P82 jest cynkowany ogniowo i malowany proszkowo, co gwarantuje odporność na korozję na dekady.

Verticale: Klasyka w nowym wydaniu

Dla tych, którzy szukają lekkości i nawiązania do tradycyjnych form w nowoczesnym wydaniu, powstał model **Verticale**. To odpowiednik popularnych obecnie „ogrodzeń grzebieniowych".

- **Design:** Profile o szerokości 80 mm zamontowane są pionowo. To rozwiązanie nadaje ogrodzeniu smukłości i dynamiki. **Verticale** doskonale sprawdza się na mniejszych działkach, ponieważ pionowe linie optycznie dodają przestrzeni i lekkości. Ten model daje popularny efekt „**ogrodzenia wystającego z ziemi**".
- **Uniwersalność:** Model ten świetnie odnajduje się nie tylko przy nowoczesnych willach, ale także przy budynkach o bardziej klasycznej bryle.
- **Estetyka detalu:** Wąskie krawędzie profili skierowane ku frontowi sprawiają, że ogrodzenie zmienia swój wygląd w zależności od kąta patrzenia – od niemal pełnej przesłony po ażurową konstrukcję.

Systemowość rozwiązań oraz akcesoria uzupełniające

Niezależnie od wybranego modelu, Konsport oferuje pełną spójność systemową. Do obu wariantów można dobrać identyczne stylowo bramy samonośne, furtki oraz nowoczesne **Słupki EQ** – słupki wielofunkcyjne zintegrowane ze skrzynką na listy i domofonem.

Bogata paleta kolorystyczna, obejmująca zarówno modne szarości (antracyt, grafit), jak i powłoki drewnopodobne, pozwala idealnie dopasować kolorystykę ogrodzenia do stolarki okiennej czy elewacji.

34432381

eprasa.pl 63de103db5

OD FUNDAMENTU PO DACH

Niezawodne rozwiązania termoizolacyjne swisspor

Dobrze ocieplony budynek to nie kwestia mody ani przepisów — to inwestycja, która przez kilkadziesiąt lat przekłada się na rachunki za ogrzewanie, komfort mieszkańców i ślad węglowy całej inwestycji.

Problem w tym, że izolacja termiczna rzadko bywa traktowana jako całość. Wybiera się osobne produkty do fundamentów, ścian i dachu, od różnych producentów, bez gwarancji, że będą ze sobą współpracować. swisspor Polska proponuje inne podejście: jedno kompetentne źródło rozwiązań dla każdej warstwy budynku.

Izolacja fundamentów to połowa sukcesu

Zaczyna się pod ziemią. Fundamenty i ściany piwnic to strefa, gdzie izolacja musi stawiać czoła wilgoci i obciążeniom mechanicznym jednocześnie — i przez lata nie tracić swoich właściwości. Polistyren ekstrudowany swissporXPS, dzięki zamkniętokomórkowej strukturze, niemal nie nasiąka wodą. Jego parametry termiczne pozostają stabilne nawet po wieloletnim kontakcie z gruntem. To materiał, który nie potrzebuje taryfy ulgowej ani idealnych warunków montażu — po prostu działa.

Ściany, które naprawdę chronią

Na poziomie ścian zewnętrznych swisspor oferuje styropiany nowej generacji: swissporLAMBDA WHITE i swissporLAMBDA MEGA WHITE. Pierwszy osiąga współczynnik przewodzenia ciepła λ = 0,031 W/(m•K), co oznacza, że cieńsza warstwa izolacji wystarczy do spełnienia rygorystycznych norm energetycznych. Drugi sprawdza się tam, gdzie grubość docieplenia jest z góry ograniczona przez architekturę budynku. Obydwa produkty są białe — co ma znaczenie praktyczne: ogranicza nagrzewanie się płyt podczas montażu w słoneczne dni. Dla inwestorów stawiających na maksymalną efektywność przy minimalnej grubości przegród dostępny jest też swissporLAMBDA — grafitowy styropian, który dzięki innowacyjnej technologii produkcji osiąga jeszcze niższe wartości lambda.

Dach płaski – najtrudniejszy egzamin dla izolacji

Dach płaski to wyzwanie dla projektanta i wykonawcy. Tu błąd ujawnia się najdotkliwiej przeciekającym sufitem, utratą ciepła, kosztowną naprawą. System swissporBIKUTOP łączy termoizolację z hydroizolacją w jednym sprawdzonym układzie warstw, za który odpowiada jeden producent. Upraszcza to zarówno sam montaż, jak i późniejsze kwestie gwarancyjne. Dla wykonawców szukających jeszcze większej oszczędności czasu przeznaczony jest swissporBITERM — płyta, w której styropian jest fabrycznie połączony z papą podkładową. Dwa etapy montażu w jednym ruchu, bez ryzyka błędu przy klejeniu warstw na budowie.

Zielony dach – odpowiedź na miasto przyszłości

Rosnącym zainteresowaniem cieszy się swissporGREEN System, przeznaczony do zakładania dachów zielonych i tarasów użytkowych. To rozwiązanie nie

tylko estetyczne — dachy zielone poprawiają retencję wody deszczowej, obniżają temperaturę powierzchni w rozgrzanych centrach miast i podwyższają wartość nieruchomości. System projektowany jest indywidualnie, z uwzględnieniem nośności konstrukcji i lokalnych warunków klimatycznych.

Partner, nie dostawca

W budownictwie najtańsze bywa to, co zrobiono porządnie za pierwszym razem. Każda warstwa izolacji, którą trzeba poprawić po latach — bo przecieka, bo traci parametry, bo okazała się niekompatybilna z sąsiednią — kosztuje wielokrotnie więcej niż oszczędność na etapie wyboru materiałów. swisspor Polska, z siedmioma zakładami produkcyjnymi w całym kraju i wieloletnim doświadczeniem ma kompleksową ofertę dla inwestora: pełną spójność techniczną od fundamentu po dach oraz odpowiedzialność gwarancyjną i pewność, że system zadziała — nie tylko w dniu odbioru, ale przez następne dekady.

Więcej na www.swisspor.pl

eprasa.pl 63de103db5

Jak wykonać prace betoniarskie w ogrodzie szybko i bez prądu

Beton od wieków pozostaje jednym z najważniejszych materiałów budowlanych. Dziś wykorzystujemy go nie tylko przy dużych inwestycjach, ale także w przydomowych projektach: słupkach ogrodzeniowych, pergolach, ławkach, donicach czy grillach.

Wraz z nadejściem wiosny rośnie liczba takich prac, a wiele z nich można wykonać szybciej i prościej dzięki gotowym mieszankom betonowym, takim jak **Baumit Gala Fix**.

W przypadku drobnych realizacji nie opłaca się zamawiać betonu z „gruszki". Znacznie wygodniejszym rozwiązaniem są suche mieszanki w workach – pozwalają użyć dokładnie tyle materiału, ile potrzeba, bez strat i zbędnego planowania. Mają też przewagę jakościową: są jednorodne, wytrzymałe i zawierają dodatki poprawiające obróbkę oraz odporność na mróz. Coraz popularniejsze są również warianty szybkowiążące, które osiągają wysoką wytrzymałość w krótkim czasie.

Szczególnie praktycznym rozwiązaniem jest beton montażowy, taki jak **Baumit Gala Fix**, który można stosować bez użycia prądu. Nie wymaga on betoniarki ani mieszadła – wystarczy wsypać suchą mieszankę do wykopu i zalać wodą. To idealne rozwiązanie do prac w ogrodzie lub na działce, gdzie dostęp do energii elektrycznej bywa ograniczony. Co ważne, zaczyna

wiązać już po kilku minutach, a **wstępne obciążenie jest możliwe po ok. 30 minutach**.

Tego typu beton sprawdza się przy kotwieniu elementów małej architektury: słupków, lamp, ławek, pergoli, altan czy znaków. Może być także używany do drobnych napraw i wykonywania podkładów betonowych – zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz, ponieważ jest mrozoodporny.

Jak pracować bez mieszania?

Wykop powinien być większy od montowanego elementu o 20–30 cm z każdej strony. Suchą mieszankę **Baumit Gala Fix** wsypuje się warstwami po ok. 10 cm, a każdą z nich polewa wodą i czeka, aż zostanie wchłonięta. Proces powtarza się aż do wypełnienia wykopu. Kluczowe jest wcześniejsze ustawienie elementu w docelowej pozycji, ponieważ beton wiąże bardzo szybko.

Alternatywa – klasyczne mieszanie

Ten sam produkt można wykorzystać również tradycyjnie – po wymieszaniu z wodą przy użyciu betoniarki lub mieszadła. W tej wersji uzyskuje **bardzo wysoką wytrzymałość ≥ 40 MPa,** a pełną nośność element osiąga po około 48 godzinach.

Podsumowanie

Gotowe mieszanki betonowe, takie jak **Baumit Gala Fix**, to wygodne i efektywne rozwiązanie zarówno dla fachowców, jak i majsterkowiczów. Pozwalają pracować szybciej, bez strat materiału i nawet bez dostępu do prądu, zapewniając trwały i pewny efekt w większości prac ogrodowych i budowlanych.

Zeskanuj kod
i dowiedz się więcej

eprasa.pl 63de103db5

WEŁNA SZKLANA LANAÉ OD ISOVER ŁĄCZY ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ I ZDROWY MIKROKLIMAT

Nowy standard komfortu w domu

Budując lub remontując dom, coraz częściej myślimy nie tylko o rachunkach za ogrzewanie, ale też o komforcie codziennego życia, jakości powietrza i wpływie zastosowanych materiałów na zdrowie domowników.

Odpowiedzią na te potrzeby jest nowa generacja wełny szklanej Lanaé marki ISOVER – rozwiązanie, które łączy bardzo dobre właściwości izolacyjne z wyjątkową wygodą użytkowania i odpowiedzialnym podejściem do środowiska.

Lanaé to wełna miękka, bezwonna i znacznie mniej pyląca. Dzięki zastosowaniu innowacyjnego, biopochodnego spoiwa jej montaż przebiega w czystszych i bezpieczniejszych warunkach, co ma znaczenie nie tylko dla wykonawców, ale także dla inwestorów – mniejsze pylenie i łatwiejsze dopasowanie oznaczają większą precyzję i mniejsze ryzyko błędów wykonawczych. Wełna jest łatwa w cięciu i stabilnie utrzymuje się w konstrukcji, co przekłada się na trwałość izolacji.

Z punktu widzenia użytkownika domu kluczowe są jednak efekty po zakończeniu prac. Wełna szklana Lanae zapewnia bardzo dobrą ochronę przed utratą ciepła zimą oraz przegrzewaniem pomieszczeń latem, pomagając utrzymać stabilną temperaturę w domu i ograniczyć koszty ogrzewania oraz klimatyzacji. Dodatkowo doskonałe parametry akustyczne poprawiają komfort ciszy, a niepalność materiału zwiększa bezpieczeństwo całej konstrukcji.

Wyjątkowo istotna jest także jakość powietrza w pomieszczeniach. Wełna Lanaé przeznaczona jest do zastosowań wewnętrznych i posiada certyfikat Eurofins Indoor Air Comfort Gold, potwierdzający spełnienie najbardziej rygorystycznych europejskich norm emisji. Oznacza to zdrowszy mikroklimat, lepsze samopoczucie mieszkańców i większy komfort codziennego życia.

Nowa wełna ISOVER powstaje nawet do 80% ze szkła z recyklingu, a opakowania zawierają 30% tworzyw PCR i ograniczony nadruk. Lanaé to rozwiązanie dla tych, którzy chcą budować i remontować świadomie, wybierając materiały nowoczesne, bezpieczne.

eprasa.pl 63de103db5

Budmat.

Czy Twoja blachodachówka naprawdę jest modułowa?

Nie każda „modułówka” jest pełnoprawnym systemem modułowym. Oto 9 rzeczy, które warto sprawdzić przed wyborem dachu.

Fabryczne otwory montażowe
Mniej wiercenia i mniejsze ryzyko uszkodzenia powłoki.

Miseczki montażowe
Bezpieczniejszy i bardziej estetyczny montaż.

Niewidoczne łączenia
Jednolita połać bez widocznych schodków.

Dedykowane akcesoria
Gąsiory i wiatrownice powinny tworzyć jeden system.

Powtarzalność koloru
Pokrycie i akcesoria w tych samych odcieniach.

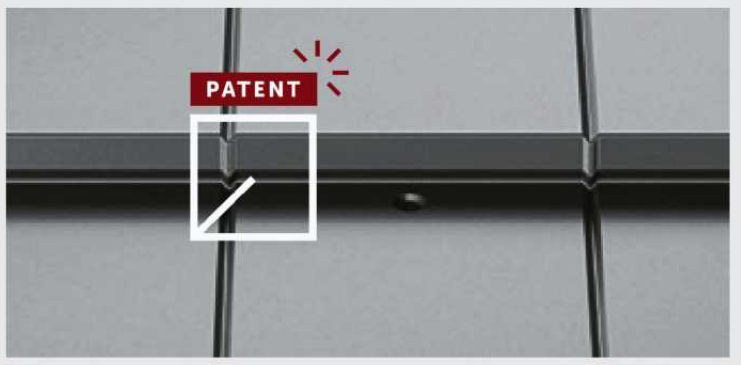
Podwinięta krawędź
Mniej wody i zabrudzeń na arkuszu.

Rozszerzona gwarancja
Kompletny system może oznaczać ochronę nawet do 50 lat.

System MOD
Modułowe obróbki przyspieszają montaż.

Kompletny system Budmat
Wszystkie elementy zaprojektowane jako spójna całość.

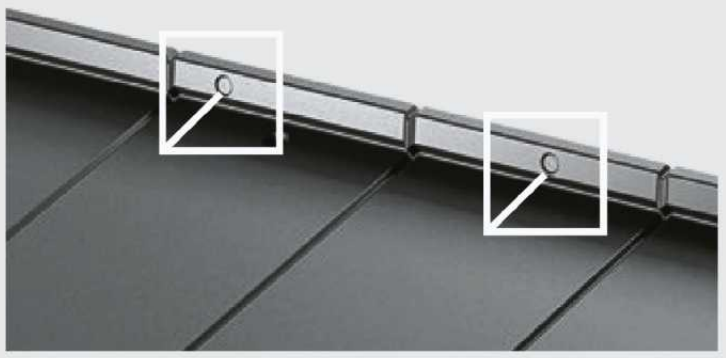

PODTŁOCZENIA WZDŁUŻ PRZETŁOCZEŃ

FABRYCZNIE PRZYGOTOWANE OTWORY I MISECZKI MONTAŻOWE

MISECZKI W PŁASZCZYŹNIE MODUŁU

DODATKOWE OTWORY I MISECZKI NA PRZEDNIEJ I TYLNEJ ŚCIANIE

modulowy.budmat.com

34435749

eprasa.pl 63de103db5

OKNA DACHOWE

Okna i rolety - Twoje wnętrze, Twoje chwile

Życie jest mozaiką zdarzeń, emocji i krótkich scen, które z czasem nabierają znaczenia

Światło o świcie, cisza w południe, miękki półmrok wieczoru budują atmosferę domu i wpływają na to, jak przeżywamy codzienność. Poddasze ma w tej kompozycji szczególną rolę. Bliskość dachu sprawia, że naturalne oświetlenie staje się bardziej odczuwalne, a jego jakość bezpośrednio przekłada się na samopoczucie mieszkańców.

Nowa generacja okien dachowych GREENVIEW pozwala wykorzystać potencjał naturalnego światła, wprowadzając je do wnętrza w sposób przemyślany. W dobrze zaprojektowanym poddaszu światło nie jest przypadkiem. Staje się narzędziem budującym nastrój, proporcje i funkcjonalność przestrzeni.

ŚWIATŁO POD KONTROLĄ

Możliwość regulowania intensywności światła jest równie istotna jak jego obecność. Różne pomieszczenia oraz różne pory dnia wymagają odmiennych warunków. Innych potrzebuje domowy gabinet, innych sypialnia, jeszcze innych przestrzeń dzienna, w której światło ma podkreślać aranżację, a nie ją dominować. Pełnię możliwości okna dachowego ujawniają odpowiednio dobrane dodatki wewnętrzne. Roleta ARP pozwala stopniowo ograniczać dopływ światła, subtelnie je rozpraszając i tworząc przyjemny półcień. Roleta ARF daje możliwość wyraźnego przyciemnienia wnętrza,

aż do efektu mocnego zaciemnienia, ponieważ zastosowany materiał nie przepuszcza światła przez swoją strukturę. To rozwiązanie szczególnie cenione w sypialniach oraz pomieszczeniach wymagających większej kontroli warunków świetlnych. Roleta plisowana APF łączy stopniową redukcję światła z systemem top-down, który umożliwia regulację zarówno od góry, jak i od dołu okna. Dzięki temu można jednocześnie korzystać z naturalnego oświetlenia i zadbać o prywatność, precyzyjnie kształtując proporcje światła we wnętrzu.

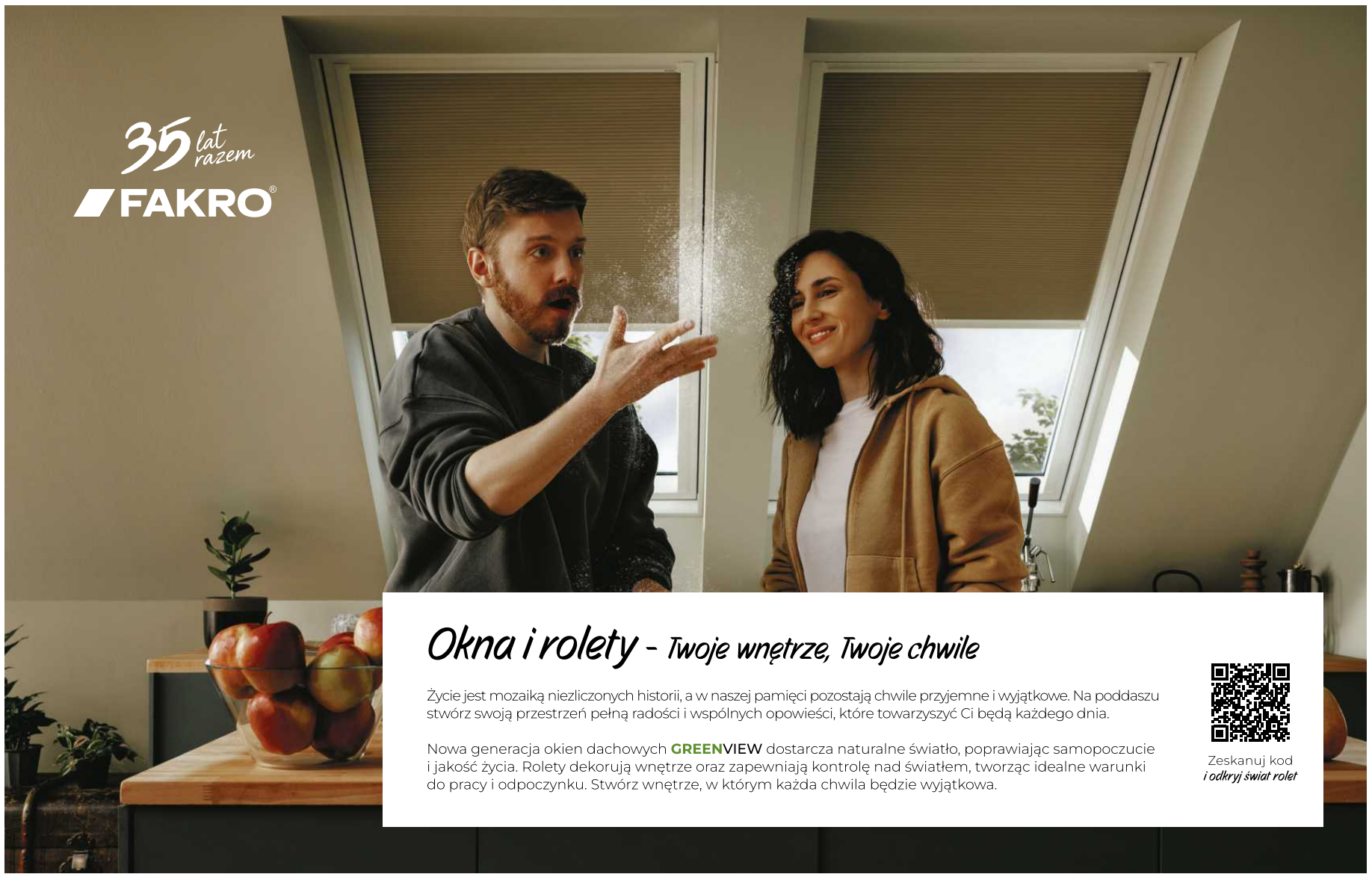
ESTETYKA W DETALU

Na poddaszu detal nabiera szczególnego znaczenia, a roleta może stać się czymś więcej niż elementem regulującym dopływ światła. Odpowiednio dobrany kolor i struktura tkaniny wpływają na odbiór całej przestrzeni. Model ARF dostępny jest w szerokiej palecie barw i wzorów inspirowanych współczesnym wzornictwem. Jasne odcienie bieli, beżu czy subtelnych szarości wzmacniają wrażenie lekkości i porządku, odbijając światło i optycznie powiększając wnętrze. Głębsze tonacje, takie jak grafit, granat czy zieleń, nadają aranżacji bardziej zdecydowany charakter, budując kameralny klimat i podkreślając geometrię skosów. Wersja ARF Print pozwala wprowadzić indywidualny motyw, który staje się świadomym akcentem stylistycznym. Z kolei roleta plisowana APF z systemem top-down dzięki delikatnej strukturze tkaniny miękko filtruje światło, tworząc subtelne przejścia tonalne i wpływając na nastrój pomieszczenia równie wyraźnie jak materiały wykończeniowe czy meble.

TECHNOLOGIA, KTÓRA NIE DOMINUJE

Nowoczesne poddasze coraz częściej korzysta z rozwiązań inteligentnych, jednak ich rola powinna pozostać dyskretna. Technologia ma wspierać codzienność, a nie ją definiować. Rolety ARP i ARF dostępne są w wersji manualnej oraz z bezprzewodowym sterowaniem, co pozwala dopasować sposób obsługi do stylu życia domowników. Systemy Z-Wave i WiFi Tuya umożliwiają zarządzanie światłem za pomocą pilota lub aplikacji, wprowadzając wygodę bez naruszania estetyki wnętrza. Model ARF Z-Wave Solar wykorzystuje energię słoneczną do zasilania, dzięki czemu nie wymaga dodatkowego prowadzenia instalacji elektrycznej. To rozwiązanie, które łączy komfort użytkowania z oszczędnym gospodarowaniem energią i wpisuje się w świadome podejście do projektowania przestrzeni.

www.fakro.pl

34433889

eprasa.pl 63de103db5

Dach, który mówi o tobie więcej, niż myślisz

Kiedy patrzysz na swój dom z ulicy, widzisz głównie dach. Nie okna, nie drzwi, nie elewację — dach. Zajmuje znaczną część bryły, dominuje w sylwetce budynku i jako pierwszy przykuwa wzrok sąsiadów, gości, przechodniów.

A mimo to większość inwestorów wybiera dachówkę niemal przy okazji — po tym, jak podjęto już wszystkie inne, „ważniejsze" decyzje. To błąd, który widać przez następne pięćdziesiąt lat.

Ceramika, która przetrwa pokolenia

Dachówki ceramiczne marki swissporTON to materiał z tradycją sięgającą stuleci i właściwościami, których żadna alternatywa nie jest w stanie w pełni odtworzyć. Wypalana glina nie blaknie, nie kruszy się pod wpływem mrozu, nie reaguje chemicznie z kwaśnymi deszczami. Dachówka ceramiczna swissporTON po latach na dachu wygląda równie dobrze jak w dniu montażu — i to bez żadnej konserwacji.

Marka swissporTON — następczyni cenionej przez polskich architektów i inwestorów marki CREATON — oferuje dachówki ceramiczne produkowane w nowoczesnych fabrykach w Polsce i na Węgrzech. W gamie produktów ceramicznych znajdziemy propozycje dla każdej estetyki: elegancką SIMPLA o gładkiej, nowoczesnej powierzchni, półpłaską KODA oraz klasyczną TITANIA, a dla dachów o tradycyjnym charakterze — również karpiówkę, której ponadczasowy kształt zdobi polskie dachy od stuleci. Szeroka paleta kolorów pozwala dopasować pokrycie do każdej bryły architektonicznej. Dom z dachówką ceramiczną swissporTON wygląda drogo — bo jest drogi. I warto, żeby to było widać.

Cement dla wymagających

Nie każda inwestycja wymaga ceramiki — i nie każdy projekt jej potrzebuje. Dachówki cementowe swissporTON to rozwiązanie dla tych, którzy cenią sobie precyzję wykończenia, powtarzalność koloru i dużą elastyczność w doborze kształtu dachu. W ofercie cementowej wyróżniają się trzy modele: płaska i minimalistyczna KAPSTADT, nowoczesna KIOTO o unikalnym, opatentowanym kształcie oraz GÖTEBORG —o skandynawskim charakterze, świetnie odnajdujący się zarówno w nowoczesnych, jak i klasycznych realizacjach. Produkowane są z najlepszych surowców, z fabrycznie nałożoną powłoką matową Planar lub błyszczącą Duratop PRO o hydrofobowych właściwościach. Są odporne na czynniki zewnętrzne i doskonale tłumią dźwięki — deszczu, wiatru, hałasu z zewnątrz. Wnętrze pod dachem z dachówki cementowej swissporTON jest ciche nawet w czasie ulewnej burzy.

Słońce na dachu, prąd w gniazdku

Zintegrowany system fotowoltaiczny SunLACE to odpowiedź swissporTON na pytanie, które zadaje sobie coraz więcej inwestorów: czy dach może nie tylko chronić, ale też zarabiać? Moduły SunLACE montowane są bezpośrednio w połaci dachowej, zastępując wybrane dachówki — bez tradycyjnych uchwytów, bez widocznych rur i kabli, bez wrażenia, że ktoś przykleił do dachu coś obcego. Efekt jest estetycznie spójny, a system działa jako integralna część dachu, nie jako dodatek do niego. To rozwiązanie szczególnie chętnie wybierają ci, którym zależy zarówno na wyglądzie domu, jak i na niezależności energetycznej — i którzy nie chcą między tymi dwoma wartościami wybierać.

Dach to nie koszt, to inwestycja

swissporTON projektuje swoje dachówki z założeniem, że dach kładzie się raz. Wsparcie i doradztwo techniczne oraz bogata dokumentacja projektowa sprawiają, że marka jest partnerem, nie tylko dostawcą materiału. Dach, który wygląda dobrze, chroni niezawodnie i produkuje własny prąd — to już nie wizja przyszłości. To oferta dostępna dziś.

Więcej na swissporTON.pl

34434524

eprasa.pl 63de103db5

aliplast
aluminium systems

Pergola NUUN FABRIC

najlepszy sposób zadaszenia tarasu

- opcja zadaszenia tarasu z dachem wykonanym z wysokoodpornej tkaniny zacieniającej
- doskonała ochrona przed słońcem i deszczem
- lekka i trwała konstrukcja
- innowacyjne rozwiązania i najwyższej jakości komponenty
- szeroka gama kolorystyczna

aliplast
aluminium systems

Aliplast Sp. z o.o.
ul. Wacława Moritza 3
20-276 Lublin

T: +48 81 745 50 30
F: +48 81 745 50 31
E: biuro@aliplast.pl

www.aliplast.pl

34434532

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza

KRAKOWSKI FESTIWAL FILMOWY 31 maja – 7 czerwca

SPONSOR WYDANIA 34432562

66.KRAKOWSKI FESTIWAL FILMOWY
66th KRAKOW FILM FESTIVAL

31.05—7.06.2026
krakowfilmfestival.pl

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** Wyborcza.pl

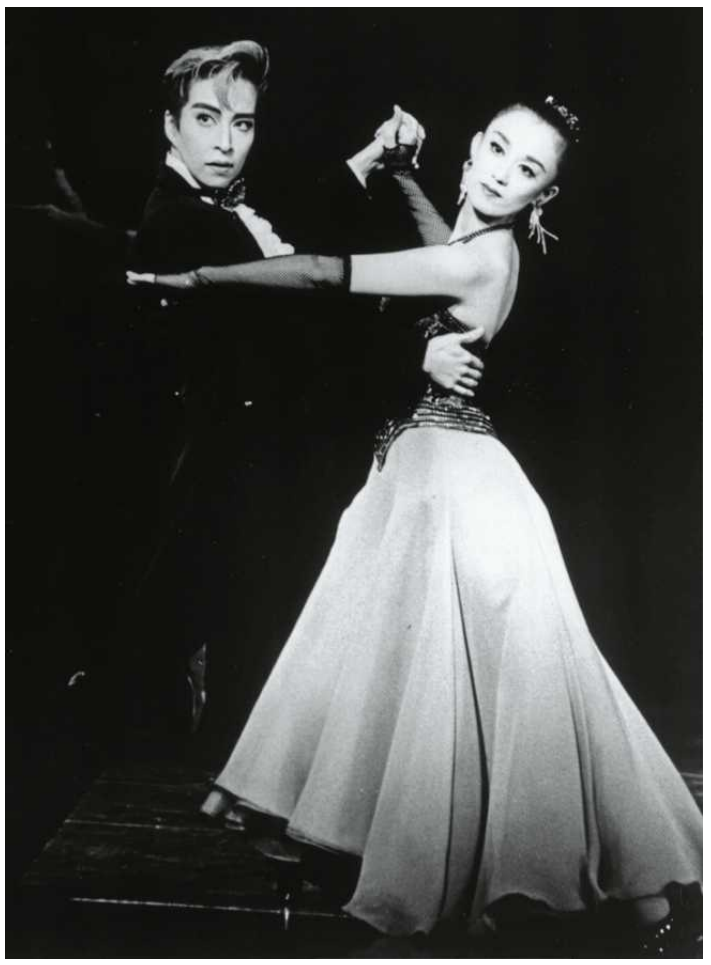
FOT. MATERIAŁY KRAKOWSKIEGO FESTIWALU FILMOWEGO (7)

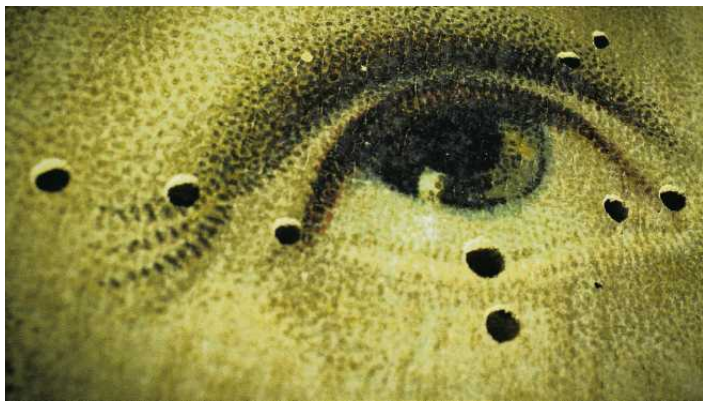

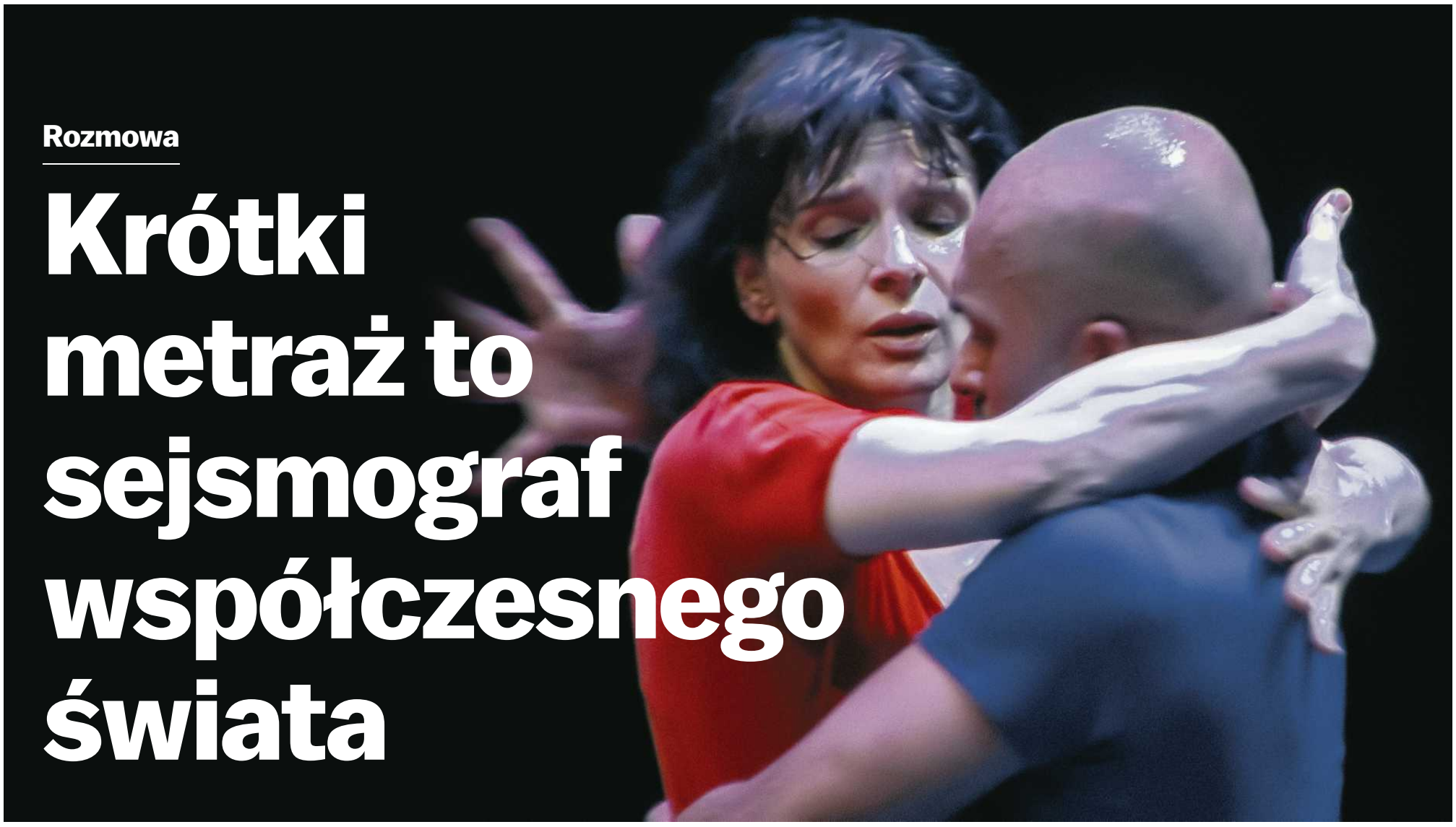

eprasa.pl 63de103db5

FOT. MATERIAŁY KRAKOWSKIEGO FESTIWALU FILMOWEGO

Rozmowa

Krótki metraż to sejsmograf współczesnego świata

Trendów w polskim kinie należy szukać w krótkim metrażu, który niczym sejsmograf wyłapuje to, czym żyje młodsze pokolenie naszych twórców i co wkrótce znajdzie również wyraz w pełnym metrażu – mówi Barbara Orlicz-Szczypuła, dyrektorka Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

MARTA GRUSZECKA: Z Krakowskim Festiwalem Filmowym jest pani związana od wielu lat. 66. edycja będzie jednak szczególna – po raz pierwszy występuje pani w roli dyrektorki KFF.

BARBARA ORLICZ-SZCZYPUŁA: Jest to dla mnie duże wyzwanie. Oczywiście, znam festiwal od podszewki, więc można uznać, że nic mnie nie zaskoczy. A jednak już mierzę się z zadaniami, które są dla mnie nowe, których muszę się nauczyć. Z drugiej strony, jako dyrektorka mam legitymację, by nadawać kształt temu wydarzeniu, żeby spełnić oczekiwania publiczności i uczestników branżowych. Bardzo ważne dla mnie jest to, że pracuję ze znakomitym zespołem – to ułatwia organizację tak dużej imprezy. I bardzo się cieszę, że od strony artystycznej wspiera mnie Anita Piotrowska, dyrektorka artystyczna. To ona w dużej mierze odpowiada za program filmowy. Wspólnie działamy, by stworzyć kompletne wydarzenie, otwarte na widzów, nie tylko naszych wiernych fanów, ale również na nowych uczestników. Ta edycja na pewno będzie momentem przejścia – stopniowo wprowadzać będziemy nowe sekcje i nowe elementy programowe.

Od kilku lat festiwalowi towarzyszy hasło Insider. Jak je rozumieć?

– Insider to słowo-klucz, które opowiada o tym, czym jest festiwal: miejscem, które zaprasza, by wejść do środka, zajrzeć głębiej, znaleźć się w centrum. Dotyczy to zarówno wspaniałych sal kinowych krakowskich kin studyjnych, jak i historii opowiadanych przez reżyserów, którzy prezentują u nas swoje filmy. Chcemy, żeby nasi widzowie poczuli emocje płynące z ekranu, znaleźli się blisko twórców i bohaterów oraz mogli poczuć, że są częścią festiwalowej historii.

Wspólne przeżywanie to cecha, która odróżnia festiwale od tradycyjnej dystrybucji. Tutaj można wspólnie obejrzeć film, a potem o nim porozmawiać. Mamy poczucie, że to jest ważne. Dlatego Insider jako zaproszenie do filmowej podróży, do wnętrza, towarzyszyć nam będzie również podczas tej edycji.

Tradycją festiwalu są cztery konkursy: Konkurs Polski, Międzynarodowy Konkurs Dokumentalny, Międzynarodowy Konkurs Krótkometrażowy i DocFilmMusic. Czy podczas oglądania konkursowych zgłoszeń zauważyła pani powtarzające się tematy? O czym najchętniej opowiadają dziś twórcy zagraniczni, a co interesuje polskich filmowców?

– Polskie kino jest dziś częścią międzynarodowego „krwiobiegu", a nasze rodzime problemy coraz częściej wpisują się w te globalne. Z pewnością w dokumencie zagranicznym i polskim, a także w filmach krótkich, coraz częściej wybiega się w przyszłość. Wiele tytułów opowiada o ludziach poszukujących różnie rozumianej ucieczki od niespokojnej rzeczywistości albo próbuje uchwycić moment jakieś zmiany. Z drugiej strony, można zaobserwować, także w kinie polskim, nowy rodzaj podwyższonej wrażliwości, związanej na przykład z tematyką rodzinną czy byciem w bliskich relacjach. Na pewno warto odnotować, że polscy twórcy często sięgają do filmowych archiwów i wykorzystują je w bardzo kreatywny sposób – by opowiedzieć coś ważnego o nas dzisiaj. Myślę też, że trendów w kinie polskim należy szukać w krótkim metrażu, który niczym sejsmograf wyłapuje to, czym żyje młodsze pokolenie naszych twórców i co wkrótce znajdzie również wyraz w pełnym metrażu.

Smok Smoków, prestiżowa nagroda festiwalowa, trafi w tym roku do Kim Longinotto. Dlaczego wybraliście właśnie tę reżyserkę?

– Nagrodę Smok Smoków przyznaje Rada Programowa naszej fundacji – Krakowskiej Fundacji Filmowej – i jest to prestiżowa nagroda za wkład w rozwój światowego kina. Jej laureatami i laureatkami są najważniejsi twórcy kina dokumentalnego i animowanego, m.in. Werner Herzog, Allan King, Albert Maysles czy Helena Třeštíková. Kim Longinotto była naszą kandydatką już kilka lat temu, niestety wtedy nie mogła przyjechać, gdyż kręciła kolejny film. W tym roku z radością przyjęła nasze zaproszenie i przyjedzie do Krakowa, by zaprezentować swoje filmy i spotkać się z publicznością. Jest autorką ponad 20 dokumentów opowiadających o kobiecym doświadczeniu na różnych kontynentach. Do Krakowa przywiezie nam mocne kino społeczne, które tworzy z szacunkiem i niespotykaną empatią do bohaterów i bohaterek. Ma niebywałą intuicję reżyserską, z dużym wyczuciem porusza się po odmiennych kulturowo regionach. Jej dokumenty otwierały najważniejsze wydarzenia filmowe, były doceniane i nagradzane na międzynarodowych festiwalach na całym świecie. Pokażemy osiem filmów, a reżyserka oprócz spotkań z widzami, poprowadzi również lekcję mistrzowską. Wspaniale opowiada i ma łatwość nawiązywania relacji ze słuchaczami, dlatego myślę, że będzie to świetne spotkanie.

Rok 2026, ze względu na przypadającą w tym roku 100. rocznicę urodzin mistrza, jest Rokiem Andrzeja Wajdy. W jaki sposób KFF przypomni twórczość reżysera?

– Andrzej Wajda był bliski naszemu festiwalowi, często w nim uczestniczył i było dla nas oczywiste, że w ramach obchodów Roku Andrzeja Wajdy chcemy zaprezentować coś szczególnego. Wspólnie z Kubą Mikurdą, dokumentalistą, twórcą filmów found footage, sięgniemy do archiwów Telewizji Polskiej, by zaprezentować Wajdę nieoczywistego. Okazuje się, że w TVP jest ogromne archiwum programów z udziałem Wajdy, w których pojawia się on nie tylko jako reżyser, ale jako człowiek w ciągłym procesie tworzenia. Kuba wybrał fragmenty czterech programów, niezwykle fascynujących, np. takiego, w którym Wajda komentuje przygotowania aktorów do sceny w „Hamlecie", czy spotkanie z publicznością wokół filmu „Brzezina" z udziałem reżysera, Daniela Olbrychskiego, Emilii Krakowskiej i Olgierda Łukaszewicza. Fantastyczna jest nigdy niewyemitowana w całości szczera rozmowa Wajdy z Andrzejem Żuławskim o kondycji polskiego kina. Będą to dwa bloki filmowe z wprowadzeniem kuratorskim – warto zapisać sobie to wydarzenie.

Jedną z nowych sekcji festiwalowych są „Osobowości". Czyją twórczość zaprezentuje cykl?

– To nowy cykl wymyślony przez Anitę Piotrowską. Zaprezentujemy w nim dokumentalne sylwetki wybitnych postaci świata kultury. Ułożyłyśmy świetne pasmo literackie. Pokażemy m.in. film o Siri Hustvedt, jednej z najważniejszych współczesnych autorek, która zaprasza nas do swojego nowojorskiego domu i opowiada o swojej twórczości, rodzinie, małżeństwie z Paulem Austerem. Innym portretem – przewrotnym, bo opowiedzianym przez młodych czytelników – jest film poświęcony twórczości noblistki Annie Ernaux. Daje nadzieję, pokazuje, że młodzież czyta dobrą literaturę, jest nią poruszona i ma potrzebę rozmowy.

W tym paśmie nie zabraknie akcentu polskiego i filmu „Moi Themersonowie" Marcina Borchardta – opowieści o Franciszce i Stefanie Themersonach, artystycznym duecie, który w latach trzydziestych XX wieku otwierał Polskę na sztukę eksperymentalną. Ona – ilustratorka i rysowniczka, on – prozaik, poeta, filmowiec. W filmie opowiada o nich Jasia Reichardt, której los splótł się w szczególny sposób z życiem tych artystów.

Wyjątkową bohaterką tego cyklu będzie Juliette Binoche, debiutująca za kamerą jako reżyserka dokumentalna. Zobaczymy hipnotyzujący zapis prób do spektaklu „In-I", który aktorka realizowała wspólnie z tancerzem, Akramem Khanem. Po seansie 1 czerwca połączymy się z reżyserką na

eprasa.pl 63de103db5

żywo, będzie więc możliwość zadania jej pytań dotyczących filmu.

66. edycja KFF ma „Fokus na Bałkany". Czym wyróżnia się bałkańskie kino?
– Zdecydowałyśmy się w tym roku pokazać kinematografię całego regionu, chociaż już w trakcie przygotowań wiedziałyśmy, że to zadanie nie na jeden festiwal. Sam fakt, że Bałkany to kilkanaście krajów – nie tylko byłej Jugosławii, ale to także Bułgaria, Grecja, część Rumunii, czy Turcji – utrudniał nam zadanie. Obejrzałyśmy bardzo dużo filmów i ostatecznie wybór padł tylko na kilka, ponieważ ramy czasowe festiwalu nie pozwalają na szerszą prezentację. Ale może jest to pomysł na kontynuację za rok?

W tegorocznym programie pokażemy laureata Europejskiej Nagrody Filmowej, hybrydowy dokument „Fiume o morte!", który jest rekonstrukcją historii z początku XX wieku, kiedy Rijekę (Fiume) przejął oddział faszyzujących buntowników. Nie zabraknie opowieści o czasach Jugosławii – historii Emerika Bluma, wizjonera i twórcy eksperymentu gospodarczego, który zadziwiał cały świat, czy opowieści o fenomenalnej drużynie koszykarzy, których w chwili triumfu rozdziela wielka polityka, a kraj, który reprezentowali, przestaje istnieć. Macedońska reżyserka Petra Seliskar zabierze nas w tamtejsze góry, gdzie w pięciu braci w samotności zajmuje się wypasem owiec. Cały program uzupełnią filmy krótkometrażowe pokazujące rozmaitość formy i tematów, po które sięgają młodzi twórcy z Bałkanów.

Wspólne przeżywanie to cecha, która odróżnia festiwale od tradycyjnej dystrybucji. Tutaj można wspólnie obejrzeć film, a potem o nim porozmawiać. Mamy poczucie, że to jest ważne

BARBARA ORLICZ-SZCZYPUŁA
dyrektorka Krakowskiego Festiwalu Filmowego

Zważywszy na odbywające się równolegle z festiwalem Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej, pod Wawelem powstanie Filmowa Strefa Kibica. Jakie historie piłkarskie odkryjemy dzięki plenerowym pokazom?
– Wymyśliłyśmy piłkarski program, mimo że nie jesteśmy zagorzałymi fankami futbolu. Ale jego fenomen, rzesze fanów i zbliżający się mundial skłoniły nas do pokazania, że piłka nożna to także atrakcyjny temat dla dokumentalistów i twórców filmów krótkometrażowych.

W plenerowym Kinie Pod Wawelem, w Filmowej Strefie Kibica, codziennie o godz. 21 zapewnimy piłkarskie emocje. W filmie „Mundial. Gra o wszystko" cofniemy się w czasie do 1982 roku, do występu polskich piłkarzy na mistrzostwach świata w Hiszpanii. Film oglądamy poprzez pryzmat stanu wojennego. W dokumencie „Będziesz legendą, człowieku" ponownie kibicować będziemy naszym piłkarzom, tym razem podczas Euro 2012.

Poznamy też mieszkańców islandzkiej wioski, którzy chcą odbudować boisko, by zagrać mecz na własnej murawie. Nie zabraknie kobiecej piłki nożnej i dzielnej drużyny The Corinthians, której piłkarki walczyły o uznanie piłki nożnej kobiet przez FIFA. Pokażemy też blok krótkometrażowy oraz – co mnie szczególnie cieszy – pięć filmów zrealizowanych przez uczestników krakowskiej Świetlicy Filmowej, inicjatywy, która jest hubem edukacyjnym dla lokalnej branży filmowej, zwłaszcza dla młodych filmowców.

KFF to miejsce spotkań ze światowym kinem, ale i z twórcami. Na jakie się wybrać i kogo warto posłuchać?
– Jak już wspomniałam, festiwal to głównie wspólne oglądanie filmów, ale też rozmowy na tematy, które się z tych filmów wyłaniają. Nieustająco polecam pasmo KFF Talks, w którym, jak co roku, będziemy rozmawiać nie tylko o filmach. Ale najważniejsi są twórcy, którzy przyjadą do Krakowa, żeby spotkać się z publicznością po pokazach filmów. Odbędzie się ponad 60 spotkań Q&A z niemal 150 reżyserami i reżyserkami. W wielu przypadkach będą to debiutanci, którzy po raz pierwszy pokazują swój film na międzynarodowym festiwalu filmowym i po raz pierwszy dzielą się swoimi historiami z prawdziwą publicznością. Nie zabraknie również znanych nazwisk, twórców i twórczyń, którzy wracają do Krakowa z kolejnymi filmami. Tomek Wolski, Radu Jude, Joshua Oppenheimer, Claire Simon, Marcin Borchardt , czy wspomniana już Juliette Binoche, która połączy się z nami online. Spotkania po projekcjach to nieodłączna część naszego festiwalu, to podczas tych spotkań, w swobodnej atmosferze można zadać każde pytanie. Co jest dla nas istotne to także otwieranie się na nowych widzów, zwiększenie dostępności i włączanie w nasze wydarzenie osób, które do tej pory z różnych powodów nie mogły uczestniczyć w festiwalu. To dla nich już od kilku lat przygotowujemy filmy z audiodeskrypcją i napisami SDH, staramy się zapewnić łatwiejszy dostęp do obiektów festiwalowych i tworzymy internetową odsłonę festiwalu. Na naszej platformie KFF VOD dostępnych będzie ponad 90 filmów z programu festiwalu, część z nich również będzie dostępna dla osób z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu. ●

Rozmawiała **Marta Gruszecka**

Pełny program festiwalu
jest już dostępny na stronie
www.krakowfilmfestival.pl,
gorąco zachęcam do tworzenia swojego własnego harmonogramu projekcji i wydarzeń festiwalowych.

1KR

Program KFF

Ostre kadry

Kino plenerowe pod Wawelem i Filmowa Strefa Kibica, rozmowy w ramach KFF Talks, cykl „Grać w shortach" w nowo otwartej klubokawiarni UNA, ekologiczna wycieczka dla dzieci. To zaledwie kilka propozycji z wciągającego jak dobry film programu zbliżającego się Krakowskiego Festiwalu Filmowego. 66. edycja rozpocznie się 31 maja i potrwa do 7 czerwca.

Marta Gruszecka

• **KFF potrwa osiem dni – przez ten czas zamieni Kraków, jego kina studyjne i plenerowe w miejsca wymiany myśli i wspólnego przeżywania kina**
FOT. MATERIAŁY KRAKOWSKIEGO FESTIWALU FILMOWEGO

Na atmosferę tych dni czeka się przez cały rok. Bieganie z kina do kina, zaznaczanie w programie, co koniecznie chce się zobaczyć, albo przypadkowe seanse, które wbijają w fotel. Rozmowy z twórcami, których w innych okolicznościach pewnie byśmy nie spotkali, pokazy plenerowe z widokiem nie tylko na aktualne kino, ale i na wiosenny Kraków za dnia i nocą, koncerty pod chmurką. Przez ponad sześć dekad Krakowski Festiwal Filmowy zbudował sobie niesamowitą sympatię widzów – jako jedna z nich nie mogę się doczekać tego, co czeka nas podczas tegorocznej 66. edycji.

W świecie AI

Festiwal potrwa osiem dni – przez ten czas zamieni Kraków, jego kina studyjne i plenerowe w miejsca wymiany myśli i wspólnego przeżywania kina. Zainauguruje go tradycyjna gala otwarcia w kinie Kijów połączona z pokazem filmowym (31 maja). „Syntetyczna szczerość" Marca Isaacsa wprowadzi nas w centrum jednego z najważniejszych wyzwań współczesności – sztucznej inteligencji i obrazów powstających coraz częściej bez kamery.

– W świecie, w którym granica między prawdą a cyfrową kreacją staje się coraz mniej uchwytna, brytyjski reżyser pyta o przyszłość dokumentu i o to, czy wciąż możemy ufać temu, co widzimy. Te i wiele innych pytań będzie można zadać twórcy osobiście podczas otwartego spotkania Case Study (2 czerwca, godz.16) – zapowiada Anita Piotrowska, dyrektorka artystyczna Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

Okazją do spotkania będą również rozmowy z gośćmi i gościniami festiwalu podczas KFF Talks. Tegoroczny cykl będzie poświęcony miejscu człowieka w zmieniającym się świecie. Otworzy go dyskusja wokół dokumentu „Bez litości" Isy Willinger z nowej sekcji „Zjawiska". Czy kobiety robią ostrzejsze filmy niż mężczyźni? Reżyserka dokumentu postanowiła to sprawdzić. Analizując twórczość uznanych reżyserek współczesnych, w swoim filmie pokazuje, jak odległe od stereotypu może być tak zwane „kino kobiece". O tym, jak wybrzmiewa ono w kinie polskim i światowym, porozmawiają reżyserka filmu, dr hab. Monika Talarczyk oraz brytyjska dokumentalistka Kim Longinotto, tegoroczna laureatka Smoka Smoków.

Wojna, słowo, media

Inna dyskusja będzie dotyczyła sztuki filmowej. O tym, „Co robią z nami obrazy?", porozmawiają reżyser konkursowego dokumentu „Holofiction" Michal Kosakowski, dr Bartosz Kwieciński oraz krytyczka filmowa Ola Salwa.

– Punktem wyjścia będzie doskonale zmontowany niemiecko-austriacki esej, złożony z kilku tysięcy fragmentów fabuł, pokazujący bez słownego komentarza, jak kino utrwala wzorce przedstawiania Zagłady i kształtuje pamięć – komentuje dyrektorka artystyczna. O współczesnych konfliktach opowiedzą uczestnicy spotkania „Wojna, słowo, media. Kto tworzy narrację o konfliktach?". – Gaza, Sudan, Iran, Ukraina – choć cywile cierpią w każdej z tych wojen, ich medialne obrazy układają się w różne hierarchie ważności. O wojnach „zapomnianych" i sposobach ich opowiadania porozmawiają Dariusz Rosiak, Marcin Żyła oraz Maciek Nabrdalik, współreżyser konkursowego filmu „Igrając z diabłem" – zapowiada Anita Piotrowska.

Zespół KFF zaprasza również do nowo otwartej kluboksięgarni UNA przy Rynku Głównym na spotkania z aktorkami i aktorami filmów krótkometrażowych. – Cykl „Grać w shortach" będzie okazją do rozmowy o pracy w krótkiej formie i o znaczeniu shortów w aktorskiej karierze. W tym samym miejscu odbędą się także otwarte spotkania: „Poznaj mój warsztat", inspirowany filmem „Stroiciele" Pawła Chorzępy oraz „Okiem dyrygentki" z Agnieszką Duczmal i Anną Duczmal-Mróz o kulisach muzycznego rzemiosła, pasji, pracy z orkiestrą i artystycznej tradycji przekazywanej z pokolenia na pokolenie – zaprasza dyrektorka artystyczna.

Filmowa Strefa Kibica

Uwielbianą przez widzów formą spotkania z filmem będzie Plenerowe Kino Pod Wawelem. W tym roku, zważywszy na odbywające się w USA, Meksyku i Kanadzie, Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej przy ulicy Powiśle stanie Filmowa Strefa Kibica. Publiczność zobaczy tutaj dziewięć historii związanych z mundialem – od biografii gwiazd stadionów, po kameralne opowieści o pasji, rywalizacji i wielkich sportowych emocjach.

Przez ponad sześć dekad Krakowski Festiwal Filmowy zbudował sobie niesamowitą sympatię widzów

Dla dzieci

Podczas Krakowskiego Festiwalu Filmowego dobrze bawić będą mogli również się najmłodsi.

– Wspólnie z Fundacją Carbon Footprint i Uniwersytetem Dzieci po raz kolejny zapraszamy uczniów szkół podstawowych na ekologiczną wycieczkę po festiwalowych lokalizacjach, podczas której zajrzą za kulisy jednego z najważniejszych festiwali w mieście i odkryją filmową mapę Krakowa od kuchni. Bo KFF to nie tylko seanse – to przede wszystkim ludzie. To wspólne doświadczanie miasta, kina i świata, którym warto uważnie się przyglądać – podsumowuje dyrektorka artystyczna.

Noc na Kazimierzu

Co jeszcze w programie? Warto wpisać w kalendarz m.in. festiwalową noc na Kazimierzu i koncert Omasta & WFO – White Note Jazz Project, podczas którego jazzowe aranżacje muzyki Krzysztofa Komedy, Jerzego „Dudusia" Matuszkiewicza, Zbigniewa Namysłowskiego i Jana Ptaszyna Wróblewskiego spotkają się z wizualizacjami Laury Paweli (3 czerwca).

Repertuar KFF obejmuje też m.in. pokaz specjalny filmów Heleny Amiradżibi połączony z promocją książki „(Nie)zapomniane dokumentalistki" (31 maja, godz. 15, Małopolski Ogród Sztuki), Masterclass z dwukrotnie nominowanym do Oscara reżyserem Jay'em Rosenblattem (4 czerwca, godz. 16, Pałac Potockich), wystawę „Tadeusz Rolke. Fischmarkt" (31 maja, godz. 16, Galeria ZPAF) i finisaż wystawy i spotkanie z malarką Zuzanną Szary połączone z promocją książki autorstwa Renaty Lis i Doroty Kotas towarzyszącej wystawie (30 maja, godz. 18, UFO Art Gallery). ●

66. Krakowski Festiwal Filmowy odbędzie się w kinach od 31 maja do 7 czerwca 2026 roku oraz od 5 czerwca do 19 czerwca online na KFF VOD. Szczegółowe informacje o programie i biletach są dostępne na stronie krakowfilmfestival.pl.

eprasa.pl 63de103db5

REKLAMA

ORGANIZATOR

KRAKOWSKA FUNDACJA FILMOWA

WSPÓŁORGANIZATOR

60 lat Stowarzyszenie Filmowców Polskich

WSPARCIE FINANSOWE

Projekt współfinansowany ze środków Miasta Krakowa

Kraków

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską

Kreatywna Europa MEDIA

PARTNERZY

TVP · MAŁOPOLSKA · BRITISH COUNCIL · PGE Energia Ciepła · Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej · AON · Kraków Airport im. Jana Pawła II · kbf: · Krakow Film Commission · za'ks · Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny

WFDiF · PSC Polish Society Of Cinematographers · ASP KRK · Teatr w Krakowie · bunkier sztuki · UFO Unrecognized Fields of Art · PWM Edition · stowarzyszenie kin studyjnych · Fundacja Filmowa im. Włodzimierza Haberbuscha · WFO Wytwórnia Filmów Oświatowych · European Film Awards

Institut Français Polska · HMI manufakturamebli.pl · Ziyad · Zinar Castle · Piwniczanka · Grange Coffee · Cukiernia Consonni · Trzech Kumpli · Lassota Krawiec · Watch Docs · Kropka · Fundacja Kino Dostępne · Legalna Kultura

PARTNER LOGISTYCZNY

ACG Auto Centrum Golemo · Alfa Romeo · DS Automobiles

PARTNERZY KFF TALKS

AON · Raport o stanie świata · FIPRESCI

PARTNERZY DOCS-SCIENCE

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej · PULSAR

PARTNER FILMOWEJ STREFY KIBICA

PGE Energia Ciepła

PARTNERZY KINO POD WAWELEM

kbf: · Krakow Film Commission · Radio Kraków

PARTNERZY KINO DLA MŁODYCH / KIDS&YOUTH

Carbon Footprint Foundation · Uniwersytet Dzieci · Docs4Teens

PARTNERZY LOKALNI

ASP KRK · Teatr w Krakowie · bunkier sztuki · UFO Unrecognized Fields of Art · UNA Kluboksięgarnia Polskiego Wydawnictwa Muzycznego · piętka Piekarnia Rzemieślnicza · Last Riko · Ascott Grand Mercure Hotel · ibis Kraków Centrum · ibis Kraków Stare Miasto · HCW Hotel Warszawski Kraków Centrum

Pod Baranami · kino mikro · KINO Ekran · Kino Pod Baranami · Kino Nowe Horyzonty · Paradox Kino Studyjne · Apollo Film · Kino Kijów · Honorujemy Karte Kraków · Conradfestival · Miesiąc Fotografii w Krakowie · Festiwal Filmu Niemego · Queerowy Maj · Federacja Znaki Równości · Cyrano Wine Bar

PATRONI

TVP · 65 TVP3 Kraków · TVP Info · Jedynka Polskie Radio · Trójka Polskie Radio · wyborcza.pl · wysokieobcasy.pl · MINT · Filmowy Pismo Stowarzyszenia Filmowców Polskich · KINO · Kraków Culture Karnet · FILMWEB

ams · Radio Kraków · Radio Kraków Kultura · lounge · Film&TV Kamera · Tygodnik Powszechny · cineuropa · ZNAK Miesięcznik · Modern Times Review · Business Doc Europe · Polish Docs · Polish Shorts · Polish Animations

Partnerzy KFF Industry:

Krakowski Festiwal Filmowy jest wydarzeniem kwalifikującym do Oscara oraz do Europejskiej Nagrody Filmowej, posiada również akredytację FIAFP (Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Producentów Filmowych).
The Krakow Film Festival is AMPAS and EFA qualifying festival, and is accredited by the FIAFP (International Federation of Film Producers Associations).

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza

PORADNIK ZDROWOTNY

JAK LECZYĆ JASKRĘ

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Ewa Tomkowska**

Wyborcza.pl

Ważne, żeby wykryć chorobę jak najwcześniej

Gdy nie wiesz, że tracisz wzrok

Możesz bez problemu czytać, oglądać seriale i nie wiedzieć, że jaskra już niszczy ci wzrok. Nagle zobaczysz świat jak przez lunetę. Nie da się odzyskać tego, co jaskra zabrała.

Katarzyna Staszak

Ta choroba nazywana jest „cichym złodziejem wzroku", bo najczęściej długo nie daje objawów. Gdy orientujemy się, że widzimy inaczej, jaskra jest już bardzo zaawansowana. Dlaczego tak się dzieje? Ponieważ mózg pomaga nam jak może. Kiedy zaczynają się zmiany na obrzeżach pola widzenia, mózg potrafi te ubytki w obrazie maskować. Często jedno oko kompensuje braki drugiego oka. Jednocześnie widzenie centralne pozostaje długo dobre.

Na tym etapie tylko pełne badania u okulisty mogą wykryć jaskrę. A jak najwcześniejsze wykrycie choroby jest ważne, żeby zatrzymać utratę wzroku.

Okuliści szacują, że jaskrę ma w Polsce 800 tys. osób, z czego aż połowa o niej nie wie.

Jaskra, czyli co?

– Jaskra ma niejedno oblicze, to właściwie grupa chorób, które prowadzą do postępującego i nieodwracalnego uszkodzenia nerwu wzrokowego. Celem naszych działań jest więc nie wyleczenie pacjenta, a spowolnienie choroby i potrafimy to robić na różne sposoby – tłumaczy prof. Iwona Grabska-Liberek, która kieruje kliniką okulistyki Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie i kliniką Libermedic.

Najczęstszą postacią choroby jest jaskra otwartego kąta. Rozwija się latami, co może być dobrą wiadomością, jeśli regularnie planujemy wizyty u okulisty. – Zazwyczaj ten typ jaskry związany jest z wysokim ciśnieniem w oku. Oko wypełnione jest płynem i „galaretką", czyli ciałem szklistym, które utrzymuje kształt gałki ocznej. Jeśli płynu w oku jest zbyt dużo lub nie odpływa z oka w sposób właściwy, dochodzi do wzrostu ciśnienia wewnątrzgałkowego. To powoduje ucisk na nerw wzrokowy, dochodzą do tego zaburzenia w krążeniu. Prowadzi to do zaniku nerwu wzrokowego, co objawia się ubytkami w polu widzenia, początkowo małymi, których nie dostrzegamy – wyjaśnia prof. Grabska-Liberek.

• **Tylko pełne badania u okulisty mogą wykryć jaskrę**
FOT. ISTOCKPHOTO/GETTY

Okulistka zaznacza, że w tym typie jaskry wzrosty ciśnienia w oku są przez nas nieodczuwalne. Z czasem ubytki w polu widzenia są coraz większe, możemy się zorientować, jak jest źle, gdy wpadniemy na jakiś mebel lub inny przedmiot.

Niewykryta jaskra może być przyczyną wypadku samochodowego. – Ktoś może tłumaczyć, że nie zauważył innego pojazdu na drodze – przestrzega okulistka.

Prawidłowe ciśnienie w oku wynosi od 10 mmHg do 20 mmHg. Ciśnienie związane z jaskrą zazwyczaj przekracza 21 mmHg.

Kto jest zagrożony jaskrą?

Nie ma jednej przyczyny jaskry, ale są czynniki, które znacznie zwiększają ryzyko pojawienia się tej choroby. Jeśli coś z tej listy cię dotyczy, musisz pamiętać o regularnych badaniach okulistycznych:

Cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca, palenie. To wszystko podnosi ryzyko rozwoju jaskry

PROF. IWONA GRABSKA-LIBEREK

• ukończone 40 lat – im jesteśmy starsi, tym większe jest ryzyko rozwoju jaskry;
• jaskra w najbliższej rodzinie;
• krótkowzroczność, czyli wada wzroku, przez którą gorzej widzimy to, co jest w oddali i potrzebujemy minusowych szkieł;

Jaskra może rozwijać się także z prawidłowym ciśnieniem w oku. To tzw. jaskra krążeniowa. Tę postać choroby wykrywa się trudniej, ale okulista może zauważyć postępujące uszkodzenie nerwu wzrokowego. Na tę postać choroby narażone są szczególnie osoby, które mają:
• migrenowe bóle głowy;
• objaw Raynauda, czyli nagły skurcz naczyń krwionośnych pod wpływem zimna, który objawia się zblednięciem i zasinieniem palców rąk lub stóp;
• niedokrwienne choroby naczyniowe;
• choroby autoimmunologiczne.

Najbardziej groźną postacią jaskry jest ta, która objawia się nagłym, silnym bólem okolicy oka i głowy. Ból jest wywołany dużym wzrostem ciśnienia w oku. Mówimy wówczas o ataku jaskry. Charakterystyczny jest wtedy światłowstręt i tęczowe aureole widziane wokół świateł, to tak zwany efekt „halo". Z takimi objawami trzeba natychmiast zgłosić się do szpitala. O tym, czy uda się uratować wzrok decydują godziny – mówi prof. Grabska-Liberek.

Zwraca uwagę na dodatkowy objaw, niezwiązany ze wzrokiem – wymioty. Na szpitalnych oddziałach ratunkowych, wymioty może być początkowo interpretowane jako „sprawa żołądkowo-jelitowa".

– Duże ciśnienie w oku może wywołać odruchy z nerwu błędnego i stąd wymioty. Kluczowe w rozpoznaniu jest zadanie pytań pacjentowi – podkreśla prof. Grabska-Liberek.

Czy w twojej rodzinie była jaskra?

Historie rodzinne są ważną wskazówką dla nas i dla naszej profilaktyki. – Jeśli rodzice, dziadkowie, rodzeństwo mają lub mieli zdiagnozowaną jaskrę, to już po 30. roku życia powinniśmy iść do okulisty, żeby przebadać oczy – podpowiada okulistka.

Rzadko wiążemy swój styl życia z jakością wzroku, ale nasze zachowania mają wpływ na ogólną kondycję organizmu, a to przekłada się na zdrowie oczy. – Cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca, palenie. To wszystko podnosi ryzyko rozwoju jaskry – zaznacza prof. Grabska-Liberek.

Choć jaskra zazwyczaj wiąże się z postępującym wiekiem, to chorować mogą też dzieci. To jaskra wrodzona, której wczesne wykrycie i leczenie jest jedynym sposobem na uratowanie wzroku dziecka.

– Jeśli dziecko ma piękne, duże oczy, to nie znaczy, że te oczy są zdrowe. To przez wzrost ciśnienia wewnątrzgałkowego dochodzi do powiększenia gałki ocznej. Niemowlę nam nie powie, że źle widzi i odczuwa ból oczu. Można jednak zauważyć, że dziecko jest niespokojne, płacze, trze oczy. W takich sytuacjach konieczna jest szybka operacja – mówi prof. Grabska-Liberek.

eprasa.pl 63de103db5

Kiedy laser, kiedy operacja

Krople, laser czy operacja? Co może zaproponować okulista? Czy każdy rodzaj terapii może uratować przed utratą wzroku?

• **Badania pokazują nam rzeczywisty stan wzroku i pozwalają stwierdzić, jak bardzo zaawansowana jest choroba**

FOT. UP W LUBLINIE

eprasa.pl 63de103db5

Katarzyna Staszak

Przez lata możemy nie wiedzieć, że jaskra powoli kradnie nam wzrok. Dlatego tak ważne jest umawianie wizyt u okulisty „na wszelki wypadek", profilaktycznie. Jeśli lekarz wykryje u nas chorobę, mamy czas, żeby ją spowolnić.

Jeśli na kontrolę do okulisty pójdziemy, gdy odczuwamy już jakieś dolegliwości, choroba zdąży już dokonać poważniejszych zniszczeń.

Badania na jaskrę

– Nie ma jednego badania, które od razu pokaże nam jaskrę i ustali jej typ. Diagnostyka jaskry jest złożona, a zaczyna się od wywiadu rodzinnego, bo genetyka ma w jaskrze duże znaczenie – mówi prof. Iwona Grabska-Liberek, która kieruje kliniką okulistyki Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie i kliniką Libermedic.

Okulista pyta więc o choroby oczu w rodzinie – u rodziców, dziadków, rodzeństwa. Interesuje go też ogólne zdrowie pacjenta: czy ma cukrzycę, nadciśnienie; czy pali papierosy; czy dokuczają mu bóle głowy.

Znaczenie mają również ewentualne dolegliwości dotyczące wzroku, na przykład pojawianie się tęczowych kół wokół punktów świetlnych.

Po rozmowie zaczyna się badanie. Okulista sprawdza ostrość wzroku, a potem przechodzi z pacjentem przez kolejne testy:

- **tonometria**, czyli badanie ciśnienia wewnątrzgałkowego; można to zrobić metodą air-puff, gdy w stronę oka kieruje się delikatny podmuch powietrza; można też znieczulić kroplami oko i delikatnie dotknąć go przyrządem do mierzenia ciśnienia;
- **gonioskopia**, czyli ocena kąta przesączania, który odpowiada za odpływ z gałki ocznej cieczy wodnistej; kąt przesączania może być otwarty szeroki lub wąski i zamknięty;
- **biomikroskopia**, czyli badanie mikroskopem połączonym z lampą szczelinową, które pozwala obejrzeć rogówkę, tęczówkę, soczewkę, ciało szkliste oraz dno oka;
- **badanie OCT**, czyli optyczna koherentna tomografia, która pokazuje struktury oka;
- **perimetria**, czyli badanie pola widzenia, pozwala określić zakres widzenia i wykryć ewentualne ubytki spowodowane jaskrą;
- **badanie elektrofizjologiczne** pozwala wykryć uszkodzenia nerwu wzrokowego na wczesnym etapie.

Wszystkie te badania są bezbolesne. Jaskrę możemy diagnozować w ramach NFZ, za prywatne badania zapłacimy około 500 zł.

– Badania pokazują nam rzeczywisty stan wzroku i pozwalają stwierdzić, jak bardzo zaawansowana jest choroba. Pacjent może nie zdawać sobie sprawy z choroby, ponieważ centralna część siatkówki, część oka, którą patrzymy, jest do końca chroniona. Organizm robi wszystko, by jak najdłużej utrzymać wzrok, ale z czasem wzrok jest już tylko centralny, a całego obwodu nie widzimy – tłumaczy prof. Grabska-Liberek.

Jak wybrać terapię?

Dobór terapii zależy od stanu zaawansowania choroby i ogólnego stanu zdrowia pacjenta. Są cztery możliwości działania:

- **Leki w kroplach.** To podstawową terapią stosowana w jaskrze. Żeby kupić leki, potrzebna jest recepta. – Celem stosowania leków jest zmniejszenie ciśnienia wewnątrzgałkowego. Można to osiągnąć z pomocą kropli, które ułatwiają odpływ płynu z oka lub zmniejszają jego produkcję. Na rejestrację w Europie czekają nowe leki, które potrafią nie tylko obniżyć ciśnienie, ale też chronić nerw wzrokowy przed uszkodzeniem. To właśnie utraty funkcji nerwu wzrokowego boimy się w jaskrze – mówi prof. Grabska-Liberek. Leki na jaskrę objęte są refundacją NFZ.
- **Laseroterapia.** Zabiegi, które lekarze określają jako małoinwazyjne. Lekarz znieczula oczy za pomocą kropli, nakłada na oko specjalną soczewkę i kieruje wiązkę lasera. Cała procedura może zająć kilkanaście minut, trzeba jednak po zabiegu zostać jeszcze w klinice – zazwyczaj lekarz zalecają godzinę.- U niektórych osób laseroterapia może dać bardzo dobre efekty, u innych mniejsze. Wtedy kontynuujemy stosowanie leków w kroplach – wyjaśnia prof. Grabska-Liberek.Czy można skorzystać z lasera więcej niż raz? – Można taki zabieg powtórzyć, ale jeszcze efekty nie są zadowalające zalecamy operację – odpowiada okulistka. Lasery są powszechnie stosowane w klinikach, które działają w ramach NFZ. Zabiegi są więc dla pacjentów bezpłatne.
- **Operacje oczu.** – Są różne metody na udrożnienie czy poszerzenie kąta przesączania, czyli obszaru, którym usuwana jest ciecz z oka – mówi prof. Grabska-Liberek. Zabiegi chirurgiczne oka wykonywane są w ramach NFZ.
- **Eyetronic / i-tronic.** Neurostymulacja nerwu wzrokowego, czyli wspomagająca terapia dla osób z jaskrą. – Terapia oparta jest na założeniu, że można usprawnić działanie nerwu wzrokowego przez pobudzenie komórek, które jeszcze zachowały żywotność, ale nie działają prawidłowo. Elektrostymulacja ma być dla nich bodźcem. W efekcie może poprawić się pole widzenia – opisuje prof. Grabska-Liberek. Neurostymulacja dostępna jest tylko prywatnie. Zaleca się 10 zabiegów po 90 minut. Koszt całej serii zabiegów to ok. 30 tys. zł.

– Do każdego pacjenta trzeba podejść indywidualnie, bo przyczyny jaskry są różne i choroba może być wykryta na różnym etapie zaawansowania. Poza tym pacjenci różnią się ogólnym stanem zdrowia, niektóre choroby przewlekłe mają duży wpływ na stan wzroku – zaznacza prof. Grabska-Liberek.

Dodaje, że jaskra jest złożoną, wieloczynnikową chorobą, dlatego dla osiągnięcia długotrwałych efektów konieczna jest współpraca również z lekarzami innych specjalności: kardiologami, internistami, neurologami czy pediatrami.

Do każdego pacjenta trzeba podejść indywidualnie, bo przyczyny jaskry są różne i choroba może być wykryta na różnym etapie zaawansowania

PROF. IWONA GRABSKA-LIBEREK

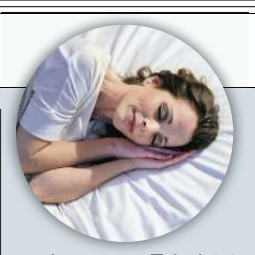
Jak ciśnienie tętnicze krwi łączy się z jaskrą

Ciśnienie tętnicze krwi to siła, z jaką krew naciska na ściany tętnic.

Przy niskim ciśnieniu, przepływ krwi do nerwów wzrokowych może się zmniejszyć. A oczy pobierają z krwi tlen i składniki odżywcze. Kiedy nerw wzrokowy nie dostaje wystarczającej ilości składników odżywczych, może ulec uszkodzeniu. Słabo odżywiony nerw wzrokowy może być bardziej podatny na uszkodzenia spowodowane wysokim ciśnieniem wewnątrz oka – tłumaczą okuliści z Uniwersytetu Harvarda.

Z kolei zbyt wysokie ciśnienie tętnicze krwi i duże wahania ciśnienia wiążą się z szybszym postępem jaskry – ustalili naukowcy z Uniwersytetu Kalifornijskiego. Radzą osobom z jaskrą monitorowanie ciśnienia krwi. Kto ma wysokie ciśnienie lub doświadcza dużej zmienności ciśnienia w ciągu dnia, powinien zgłosić się do lekarza po pomoc. ●

Chrapanie, bezdech i wysokość poduszki

• Spanie bez poduszki może obniżyć wysokie ciśnienie wewnątrzgałkowe u osób z jaskrą – wynika z badania opublikowanego w „British Journal of Ophthalmology".

Wysokie poduszki zmieniają pozycję szyi, co może uciskać żyłę szyjną, uniemożliwiając naturalny odpływ cieczy wodnistej – wyjaśniają naukowcy.

Ciśnienie wewnątrzgałkowe zmienia się, gdy zmieniamy postawę ciała – przejście z pozycji pionowej do leżącej sprawia, że w nocy ciśnienie w oczach rośnie.

Wcześniejsze badania wykazały związek między niezdrowymi wzorcami snu, a większym ryzykiem rozwoju jaskry. Chodzi o sen zbyt krótki, zbyt długi, bezsenność, chrapanie i senność w ciągu dnia. Badania objęło ponad 400 tys. osób z Wielkiej Brytanii. Wyniki analizy opublikowało czasopismo „BMJ Open".

W badaniu normalny czas snu zdefiniowano jako ten trwający od siedmiu do dziewięciu godzin.

Chrapanie i senność w ciągu dnia wiązały się z 11-procentowym wzrostem ryzyka jaskry – ustalili naukowcy.

Z kolei bezsenność i zbyt długi lub zbyt krótki sen wiązały się z 13-procentowym wzrostem ryzyka choroby.

Jak wyjaśnili naukowcy, ciśnienie wewnątrzgałkowe w oku, wzrasta, gdy zaburzona jest gospodarka hormonami snu, co ma miejsce na przykład przy bezsenności. Depresja i lęk, które często idą w parze z bezsennością, mogą również zwiększać ciśnienie wewnątrzgałkowe.

Podobnie działają epizody niskiego poziomu tlenu w komórkach, spowodowane nagłym zatrzymaniem oddechu podczas snu. Tak dzieje się, gdy chrapaniu towarzyszy bezdech senny, czyli powtarzające się wielokrotnie w ciągu nocy chwilowe zatrzymanie oddechu.

Badacze twierdzą, że osoby z wysokim ryzykiem rozwoju jaskry powinny szczególnie dbać o sen, a osoby z przewlekłymi problemami ze snem, powinny przejść pogłębione badania okulistyczne, żeby wykryć chorobę we wczesnym stadium. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34436029

W SPRZEDAŻY

GASLIGHTING, czyli manipulacje w naszych relacjach
Rodzice to robią dzieciom, kobiety kobietom, mężczyźni kobietom, i na odwrót

PSYCHOLOGIA: Powrót do matki

URODA: Rytuały w menopauzie

DAVID ATTENBOROUGH kończy 100 lat

DWIE OKŁADKI DO WYBORU!

wysokieobcasy extra

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Co okuliści sądzą o jodze i pływaniu

Dieta na jaskrę i ruch dobry dla oczu

Nie pij pół litra wody na raz. Unikaj podnoszenia ciężarów. Za to spaceruj i wsiadaj na rower. A jeśli pływasz, sprawdź wielkość okularów.

Katarzyna Staszak

„Jest wiele dowodów potwierdzających hipotezę, że w rozwoju jaskry istotną rolę odgrywa stres oksydacyjny, który prowadzi do uszkodzenia komórek i ich śmierci" – podaje Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej.

Stres oksydacyjny to stan zaburzonej równowagi między utleniaczami, czyli wolnymi rodnikami, a przeciwutleniaczami w organizmie. Utleniacze powstają w organizmie w wyniku wielu przemian przy udziale tlenu i posiadają niesparowany elektron. Gdy odbierają go innej komórce, zaburzają jej funkcjonowanie.

Co sprzyja nadmiernej produkcji wolnych rodników? Palenie papierosów, picie alkoholu, jedzenie przetworzonych produktów, niektóre leki, pestycydy zawarte w żywności, zanieczyszczenia powietrza, promieniowanie UV, długotrwały stres, a także nadmierny wysiłek fizyczny. Wiek też ma znaczenie, bo z upływem lat mechanizmy chroniące organizm przed działaniem wolnych rodników słabną.

Jakie jedzenie pomaga chronić oczy przed chorobami? Bogate w antyoksydanty i dobre tłuszcze. Duże znaczenie mają kolorowe warzywa i owoce oraz zieleniny, jak pietruszka i jarmuż czy szpinak.

Z owoców szczególnie polecane są te jagodowe jak borówki, truskawki, maliny, jeżyny.

Dostarczają witaminę C oraz inne antyoksydanty, które neutralizują szkodliwe wolne rodniki.

Zdrowie oczu wspiera:
- **witamina A** – marchew, dynia, bataty, jajka;
- **witamina E** – migdały, awokado, płatki owsiane, nasiona słonecznika;,
- **kwasy omega-3 i omega-6** – śledź, makrela, łosoś, awokado, oliwa;
- **luteina** – jarmuż, brokuły, natka pietruszki, cukinia, zielony groszek, kukurydza;
- **zeaksantyna** – papryka, szpinak, jagody goji, mango, dynia;
- **cynk** – nasiona strączkowe, orzechy nerkowca;

Z tej listy szczególnie istotne dla zdrowia oczu są karotenoidy – luteina i zeaksantyna. Tak jak witamina A rozpuszczają się w tłuszczu, więc, żeby je przyswoić z warzyw czy owoców potrzebują towarzystwa oliwy, oleju, ryby lub orzechów.

– Warto pamiętać o suplementowaniu witaminy D. Ja biorę też witaminy B ponieważ dbają o układ nerwowy, w tym nerw wzrokowy. Dla okulistów ważny jest też koenzymu Q10, cytykolina i kwasy omega – mówi prof. Iwona Grabska-Liberek, która kieruje kliniką okulistyki Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie i kliniką Libermedic.

Do picia najlepsza jest woda, ale trzeba ją sobie dawkować małymi porcjami przez cały dzień. Jeśli osoba z jaskrą w krótkim czasie, w ciągu 15 minut, wypije pół litra wody, może to podnieść u niej na chwilę ciśnienie wewnątrzgałkowe.

Kawa podnosi ciśnienie wewnątrzgałkowe, dlatego osobom z jaskrą zaleca się do dwóch filiżanek dziennie.

Alkohol początkowo może obniżać ciśnienie wewnątrzgałkowe, ale codzienne spożywanie alkoholu powoduje jego nieznaczny wzrost. ●

• **Oczy dla zachowania zdrowia potrzebują przeciwutleniaczy z warzyw i owoców** FOT. SHUTTERSTOCK

Warto suplementować witaminę D. Ja biorę też witaminy B ponieważ dbają o układ nerwowy, w tym nerw wzrokowy. Dla okulistów ważny jest też koenzymu Q10, cytykolina i kwasy omega

PROF. IWONA GRABSKA-LIBEREK

Głowa do góry, nie w dół

• Okuliści z Uniwersytetu w Auckland w Nowej Zelandii opublikowali wskazówki dotyczące ruchu i stylu życia dla osób z jaskrą:

1 Ćwiczenia aerobowe jak krople. Wystarczy zaledwie 5 minut spaceru, joggingu lub jazdy na rowerze, by ciśnienie wewnątrzgałkowe zaczęło się obniżać. Spadek jest większy przy dłuższym czasie trwania i większej intensywności ćwiczeń. Ćwiczenia wzmacniają działanie kropli przeciwjaskrowych.

Przy regularnych ćwiczeniach (przez co najmniej trzy miesiące), efekt obniżenia ciśnienia wewnątrzgałkowego utrzymuje się do trzech tygodni po zaprzestaniu treningów. Osoby w dobrej kondycji fizycznej mają już stale niższe ciśnienie wyjściowe i pojedynczy trening mniej wpływa u nich na obniżenie ciśnienia.

Maratończycy mają najniższe ciśnienie wewnątrzgałkowe jako grupa.

Uwaga! U osób z zespołem rozproszenia barwnika lub jaskrą barwnikową, ćwiczenia mogą podnieść ciśnienie wewnątrzgałkowe.

2 Podnoszenie ciężarów nie jest zalecane osobom z jaskrą. Ten rodzaj wysiłku może powodować wzrost ciśnienia wewnątrzgałkowego.

3 Joga bez pozycji odwróconych. Nogi w górze, głowa niżej – takie pozycje w jodze wiążą się ze znacznym wzrostem ciśnienia śródgałkowego i mogą prowadzić do zaostrzenia jaskry. Badania nad wpływem jogi na oczy trwają, ale na razie lekarze zalecają osobom z jaskrą, by unikały stania na głowie.

4 W wodzie noś większe okulary. Jeśli pływasz, pewnie wiesz, że małe okulary pływackie uciskają oczodół, ale czy wiesz, że to zwiększa ciśnienie w oku? Dlatego warto wybierać większe okulary pływackie. Jeszcze ważniejsze jest to po operacji oka. Nie udowodniono, że wielokrotne używanie okularów pływackich stanowi ryzyko wystąpienia jaskry – zaznaczają okuliści.

5 Gra na trąbce może szkodzić. Niektóre instrumenty dęte, np. dudy, trąbka, puzon, wiążą się ze wzrostem ciśnienia w okolicy twarzy i górnych dróg oddechowych. Powoduje to podwyższenie ciśnienia wewnątrzgałkowego i może być szkodliwe w przypadku jaskry. Dlatego osoby z jaskrą, szczególnie w jej zaawansowanym stadium, powinny zachować ostrożność. Podczas gry na instrumencie dętym ciśnienie wewnątrzgałkowe może wzrosnąć niemal dwukrotnie w ciągu 20 sekund, ale powraca do wartości wyjściowych niemal natychmiast. ●

eprasa.pl 63de103db5

wyborcza.pl
wyborcza TV
22-28 MAJA 2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„EKSPEDYCJA XD". CZY MALCOLM XD TO JUŻ NOWY BAREJA?
S. 4-5

„W UPALNĄ NOC". FRUSTRACJA BIAŁYCH
S. 5

PÓŁBRAT

W schematach męskości S. 2-3

VOD

W schematach MĘSKOŚCI

W „Reniferku" Richard Gadd odsłonił się przed widzami. Teraz jest wielki, wściekły i przyciska nas do muru.

To była mroczna, wręcz duszna, opowieść o traumie i stalkingu. „Reniferek" poruszył widzów, stając się jednym z najbardziej dyskutowanych tytułów w 2024 roku. Twórcą tego niespodziewanego hitu Netfliksa był szkocki aktor i komik Richard Gadd. Scenariusz oparł na swoim autobiograficznym monodramie.

Teraz okazuje się, że Gadd miał w szufladzie jeszcze jeden tekst, który zaczął pisać kilka lat wcześniej. – Nie potrafiłem wyrzucić tej historii z głowy – przyznał w rozmowie z „Wyborczą".

To nie będzie łatwy seans

Tak powstał serial „Półbrat" („Half Man") – portret kolejnej toksycznej relacji. Tym razem Gadd na przestrzeni kilku dekad obserwuje perypetie dwóch facetów uwięzionych w schematach męskości, bolesnych doświadczeń i uprzedzeń, jakimi nasiąkli. Z pozycji ofiary, którą przyjął w „Reniferku", przechodzi na drugą stronę. Nawet wygląda inaczej: nabrał mięśni, zapuścił brodę, ma ciało pokryte tatuażami – wszystko po to, by zbudować dominującą postać, której sam widok budzi niepokój.

U boku Gadda pojawia się filigranowy Jamie Bell – aktor, w którym wielu widzów już na zawsze będzie widziało Billy'ego Elliota z filmu Stephena Daldry'ego sprzed ponad ćwierć wieku.

Niall przy Rubenie jest jak Dawid zestawiony z Golia-

Richard Gadd na przestrzeni kilku dekad obserwuje perypetie dwóch facetów uwięzionych w schematach męskości, bolesnych doświadczeń i uprzedzeń, jakimi nasiąkli

FOT. HBO MAX (2)

tem – widać to już w pierwszych scenach „Półbrata". Serial otwierają migawki ze ślubu Nialla. Wydarzenie zakłóca niespodziewany gość. W oczach pana młodego pojawia się czysty strach.

– Może nie łączy nas krew, ale siedzimy sobie w głowach – przyznaje Ruben i trudno o trafniejsze podsumowanie tej relacji. Cofamy się do lat 80. i młodości bohaterów, by zrozumieć, jak bardzo ich historie są ze sobą splątane – niemal jak w antycznej tragedii – i dlaczego Ruben jest taki wściekły. Prawdę mówiąc, zawsze był, a przynajmniej odkąd się poznali. Przepełniał go gniew, którego nie potrafił kontrolować. Wprowadził się do pokoju Nialla, kiedy ich matki zamieszkały razem. To dlatego Ruben ukuł powiedzenie „brat z innej kochanki".

Jeden staje się dopełnieniem drugiego: Niall jest wrażliwy i bystry, Ruben – brawurowy jak taran, gotowy iść na zderzenie bez chwili namysłu. Jako dorośli uciekają przed prawdą o sobie, pogrążają się w emocjach i schematach, które ich niszczą – a przez to coraz bardziej się do siebie upodabniają.

Idealny materiał na potwora

Bohater grany przez Richarda Gadda jest w tej opowieści idealnym materiałem na potwora: porywczy, brutalny, działający bez zastanowienia. Kierują nim impulsy, których nie potrafi kontrolować. Na swój sposób Ruben próbuje opiekować się przyszywanym bratem, lojalność traktuje jak najwyższą wartość. Problem w tym, że nie szanuje granic, a może nawet nie rozumie, że coś takiego istnieje. Przekracza je raz po raz, często w dobrej wierze, jak wtedy, gdy aranżuje Niallowi pierwszy seks i prowadzi go przez całe doświadczenie, pomagając uspokoić oddech.

Bez wątpliwości Ruben namieszał Niallowi w głowie, dodatkowo skomplikował mu dojrzewanie. Tylko czy dla wrażliwego chłopaka nie było ono koszmarem już wcześniej? Niall nie miał nic do powiedzenia, kiedy Ruben pojawił się w jego życiu. Nie miał nic do powiedzenia, kiedy raz po raz wywracał je do góry nogami. Jednak z czasem taka narracja stała się dla niego wygodna: może obwiniać Rubena o wszystkie niepowodzenia, problemy, rozczarowania, a nawet krzywdy, które wyrządza innym.

W efekcie sam wyrasta na antybohatera. Zgorzkniały, pełen kompleksów, nie potrafi pogodzić się ze sobą: tłumi wstyd, wypiera własną tożsamość, żyje w zaprzeczeniu. Kiedy dochodzi do konfrontacji, „bracia" nawzajem przypisują sobie winę za zmarnowane życie: jeden – za lata stracone w więzieniu, drugi – za młodość przeżytą w cieniu, z którego nie umie wyjść do dziś. Każdy odcinek dokłada kolejne elementy do mapy ich relacji – rachunek krzywd, ale też momentów nieoczywistej bliskości.

Polski „Półbrat" gubi znaczenie zawarte w oryginalnym tytule. „Half Man" sugeruje niekompletność, brak, niedostatek siły czy odwagi, a w slangu bywa obraźliwym odniesieniem do homoseksualności. To ważny trop, bo Gadd po raz kolejny opowiada o pułapkach zależności i kruchej męskości: rozpiętej między agresją a wyparciem, między potrzebą dominacji a obawą przed ujawnieniem własnej wrażliwości i słabości. Bohaterowie uciekają przed własnymi demonami. Pytanie, czy kiedykolwiek będą w stanie się z nimi skonfrontować i znaleźć jakąś formę oczyszczenia?

Stuart Campbell i Mitchell Robertson dają z siebie wszystko, grając młodsze wersje bohaterów w sekwencjach z przeszłości. Nie są przy tym oczywistymi odpowiednikami Gadda i Bella. Dlatego potrzebowałem chwili, żeby uwierzyć w tę ciągłość – bardziej na poziomie emocji niż fizycznego podobieństwa. Co ciekawe, obaj dostali wyłącznie swoje sceny, nie wiedzieli, dokąd Rubena i Nialla zaprowadzi historia. – W serialu jest punkt zwrotny, po którym postacie zmieniają się dość drastycznie. Czułem, że gdyby Stuart i Mitchell znali ich przyszłość, mogłoby to wpłynąć na to, jak grają w swoich odcinkach – tłumaczy Gadd.

Nagromadzenie brutalności bywa przytłaczające

Narracyjnie całość zgrabnie spina rama ślubu i wesela, którego okoliczności z odcinka na odcinek stają się dla nas coraz bardziej zrozumiałe. Do warsztatu nie sposób się przyczepić. Gadd prowadzi tę historię bardzo sprawnie: buduje napięcie, odsłania kolejne tajemnice w odpowiednich momentach, zagęszcza emocje, dodaje odrobinę czarnego humoru. Paradoks polega na tym, że im głębiej próbuje wchodzić w psychikę bohaterów, tym bardziej sprowadza ich do jednej dominującej cechy: Rubena do niekontrolowanego gniewu, Nialla do wyparcia. W efekcie obaj momentami stają się niemal komiksowi.

„Półbrat" jest napisany bardzo gęsto – chwilami aż za gęsto. Aż dziwię się sobie, że stawiam taki zarzut, bo lubię intensywne opowieści. Nagromadzenie brutalności, traum i dysfunkcji bywa przytłaczające, jakby Gadd – trochę wzorem Rubena – chciał za wszelką cenę przyprzeć widza do muru, wciągnąć go pod wodę. Na przestrzeni sześciu odcinków dostarcza materiału, który studenci psychologii mogliby omawiać na kilku zajęciach, ale czy na pewno służy to opowieści? Zdarza się, że kolejne zwroty akcji czy akty przemocy sprawiają wrażenie dopisanych bardziej dla efektu niż z potrzeby historii czy bohaterów.

Jakby na potwierdzenie tych słów jedna z postaci powie wprost: „Zmieńmy temat, to jest zbyt przygnębiające". Trudno się z nią nie zgodzić.

Piotr Guszkowski

PÓŁBRAT (HALF MAN)
serial dramatyczny, Wielka Brytania, USA 2026, tw. Richard Gadd, wyk. Richard Gadd, Jamie Bell, Mitchell Robertson, Stuart Campbell, Neve Mcintosh, Marianne McIvor

odc. 5/6, HBO Max
Ostatni za tydzień w piątek

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** HBO Max; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.
Na s. 36 znajduje się materiał reklamowy.

VOD

Czy Malcolm XD to już nowy Bareja?

Dwa razy więcej Michała Czerneckiego. Pan Zbyszek z „Emigracji XD" dostał własny serial.

„Ekspedycja XD" to jednak raczej zbiór skeczy niż prawdziwa fabuła

FOT. MICHAL CHARYTON / CANAL+ POLSKA

Pan Zbyszek tirowiec roztopił serca widzów „Emigracji XD", pierwszego serialu na podstawie prozy tajemniczego autora ukrywającego się pod pseudonimem Malcolm XD.

Twórca najsłynniejszej pasty w polskim internecie od lat wydaje książki, w których z werwą i wyjątkowym poczuciem humoru opisuje Polskę i Polaków (bo to jednak panowie są jego głównymi bohaterami) epoki schyłkowego kapitalizmu.

W „Emigracji XD" Malcolm i jego kumpel Stomil próbowali dorobić w Wielkiej Brytanii, w „Edukacji XD" Malcolm poszedł na studia, ale to dzięki Stomilowi zmienił je w prawdziwą szkołę życia. Obie doczekały się serialowych ekranizacji, pierwsza wiosną 2023, druga wiosną 2025 roku. W obu roiło się od fantastycznych gagów i fantastycznych postaci drugoplanowych.

Były momenty, w których można się było popłakać ze śmiechu, były takie skręcające z krindżu. Ale były też wzruszające. A za większość z nich odpowiadał właśnie pan Zbyszek. To on uratował Malcolma, gdy gdzieś na niemieckiej autostradzie odjechał mu autokar do Londynu, uwożąc nie tylko Stomila, ale i telefon.

Pan Zbyszek z „Emigracji XD" we własnym serialu

Pan Zbyszek jest człowiekiem, który „na dużym" zjeździł Europę wzdłuż i wszerz, po drodze zyskując paczkę przyjaciół i zarażając się wirusem HIV. Ale bycie seropozytywnym go nie załamało – w końcu jego życiowe motto to „nie dygać", a współczesna medycyna ma dla niego rozwiązanie. Dotknęła go jednak większa tragedia. Sprytna chciwa ciotka z pomocą jego brata bliźniaka Wojtka odebrała mu spadek po rodzicach – gospodarstwo i trochę ziemi pod Piotrkowem. Pan Zbyszek został bez ojcowizny i bez brata, z którym zerwał kontakt.

Okazało się jednak, że i Wojtek źle wyszedł na konszachtach z ciotką i Malcolm ze Stomilem spotkali go na plantacji kapusty gdzieś na angielskiej prowincji. Nie znalazł tam zarobku, ale znalazł miłość. I właśnie z nią, Jolą, postanowił wrócić do ojczyzny, by pojednać się z bratem,

Skok na miarę naszych możliwości

Wspólnie bliźniacy opracowują plan, jak odzyskać majątek. Plan misterny ni-

czym ten z „Ocean's Eleven", w którym George Clooney z Bradem Pittem zmontowali ekipę, by wykonać skok na kasyno w Las Vegas.

Z tym, że zamiast Las Vegas jest miasteczko w sercu Polski, zamiast sejfu mały domek, a zamiast Clooneya i Pitta – Michał Czernecki. I to że dostajemy go dwa razy więcej, bo gra obu braci bliźniaków, jest największą zaletą miniserialu „Ekspedycja XD".

Czernecki w pierwszym serialu doskonale zagrał zarówno wesołość i animusz, jak i przebijającą momentami melancholię pana Zbyszka, stwarzając postać, z którą chciało się spędzić więcej czasu. Bliźniak Wojtek już nie miał takiej głębi, ale to było zrozumiałe – on był czarnym charakterem tej historii.

W nowej odsłonie obaj bohaterowie są doskonali, choć nadal różni. Za taką aktorską sztuczkę, Michael B. Jordan dostał w tym roku Oscara. Chętnie wręczyłabym małą statuetkę Michałowi Czerneckiemu.

Wokół jego bohaterów pojawia się wspomniana ekipa. Pan Zbyszek sprowadza kolegów tirowców: Bogdana, Włodka i Mariusza zwanego Ferrari. Wojtek zaś Szukiego i Wano, dwóch Romów spod Cieszyna, handlujących kamperami oraz Jolę (Katarzyna Bujakiewicz). Wspólnie opracowują akcję pod kryptonimem „Szybki Tadżykistan". Naprawdę szybki, bo zajmie im on łącznie 50 minut.

Uniwersum Malcolma XD

Tak, mocno mnie zadziwił format „Ekspedycji XD". Myślałam, że to kolejny pełnowymiarowy serial, jak poprzednie trwający 5 godzin. Z drugiej strony to jednak raczej zbiór skeczy niż prawdziwa fabuła, więc może lepiej, że został w tej, nie ukrywajmy, przyjaznej serwisom społecznościowym formie.

Można uznać, że to przystawka przed „Eskapadą XD", trzecią odsłoną przygód Malcolma i Stomila, nad którą prace trwają. Nie można za to nie zauważyć, że niepostrzeżenie doczekaliśmy się ekranowego uniwersum Malcolma XD. Czy to będzie (a może już jest) współczesny Bareja, przedstawiający w krzywym zwierciadle absurdy naszej rzeczywistości? Czas pokaże.

Na razie jest jeszcze jedna rzecz, która łączy „Ekspedycję XD" z „Ocean's Eleven". Ciąg dalszy tylko czeka, żeby nastąpić.

Maja Staniszewska

EKSPEDYCJA XD

serial komediowy, Polska 2026, wyk. Michał Czernecki, Katarzyna Bujakiewicz, Marcin Miodek, Mikołaj Chroboczek, Dorota Piasecka

Canal+

Frustracja białych

„W upalną noc" to przełomowe dzieło, nagrodzone Oscarem w 1968 roku. Pierwsze, w którym czarny podnosi rękę na białego.

FOT. BFW

„W upalną noc" w reżyserii Normana Jewisona (twórcy m.in. ekranizacji „Skrzypka na dachu") rozgrywa się w Sparcie na południu Stanów Zjednoczonych w latach 60., tuż po wprowadzeniu przez prezydenta Lyndona B. Johnsona przełomowej ustawy o prawach obywatelskich, która zniosła segregację rasową.

Czarny budzi niepokój

Biali mieszkańcy nie przywykli jednak do nowej rzeczywistości. Czarne osoby, marginalizowane i często żyjące w ubóstwie, nadal budzą w nich niepokój. Wielu z nich uważa, że powinni mieć więcej praw niż inni, a równe traktowanie wszystkich obywateli jest dla nich trudne do zaakceptowania.

Mieszkańcy przeżywają szok, gdy do miasteczka przyjeżdża elegancki, elokwentny, noszący garnitury Virgil Tibbs (w tej roli Sidney Poitier, ikona czarnego Hollywood). To zupełne przeciwieństwo ich wyobrażeń o czarnych. Bohater szybko wpada więc w tarapaty. Funkcjonariusz Sam Wood (Warren Oates) aresztuje go po tym, jak chwilę wcześniej znalazł ciało bogatego przemysłowca Phillipa Colberta. Tibbs przebywał w pobliżu, dlatego mimo braku dowodów staje się głównym podejrzanym.

Doprowadzony na posterunek Tibbs ujawnia, że jest policjantem z Filadelfii – wybitnym ekspertem w dziedzinie zabójstw. W Sparcie znalazł się przypadkiem, odwiedzał matkę. Szeryf, rasista Bill Gillespie (Rod Steiger), niechętnie wycofuje oskarżenia i zgodnie z sugestią przełożonego prosi go o pomoc w rozwiązaniu sprawy. Lokalni policjanci okazują się bowiem skrajnie niekompetentni.

„W upalną noc" to znakomity kryminał z elementami czarnego humoru. Jewison wyśmiewa rasistów kierujących się krzywdzącymi stereotypami i pokazuje frustrację białych suprematystów, którzy nie potrafią pogodzić się z odejściem świata segregacji rasowej. Świetnymi przykładami są tu policjanci: ograniczeni, obłudni, grubiańscy, momentami aż groteskowi.

Przełomowe dzieło

„W upalną noc", ekranizacja powieści Johna Balla z 1965 roku, jest dziełem przełomowym. To pierwszy amerykański film, w którym czarny bohater fizycznie przeciwstawia się białemu. Tibbs uderza Erica Endicotta (Larry Gates) – syna plantatora, właściciela niewolników – w odwecie za to, że ten spoliczkował go chwilę wcześniej. Scena była szokująca dla ówczesnych widzów. Wcześniej Hollywood unikało pokazywania czarnych bohaterów, którzy w taki sposób odpowiadają na przemoc.

Operator Haskell Wexler zwracał uwagę, że był to również pierwszy duży hollywoodzki film, w którym zastosowano oświetlenie odpowiednio dostosowane do ciemnej karnacji. Wcześniej standardowe, silne światło powodowało nieestetyczne refleksy i zacierało rysy twarzy aktorów.

Film zdobył pięć Oscarów, w tym statuetkę dla najlepszego filmu. Na podstawie powieści Balla powstały także kontynuacje: „Nazywam się Tibbs!" (1970) w reżyserii Gordona Douglasa oraz „Organizacja" (1971) w reżyserii Dona Medforda – obie z Poitierem w roli detektywa Tibbsa.

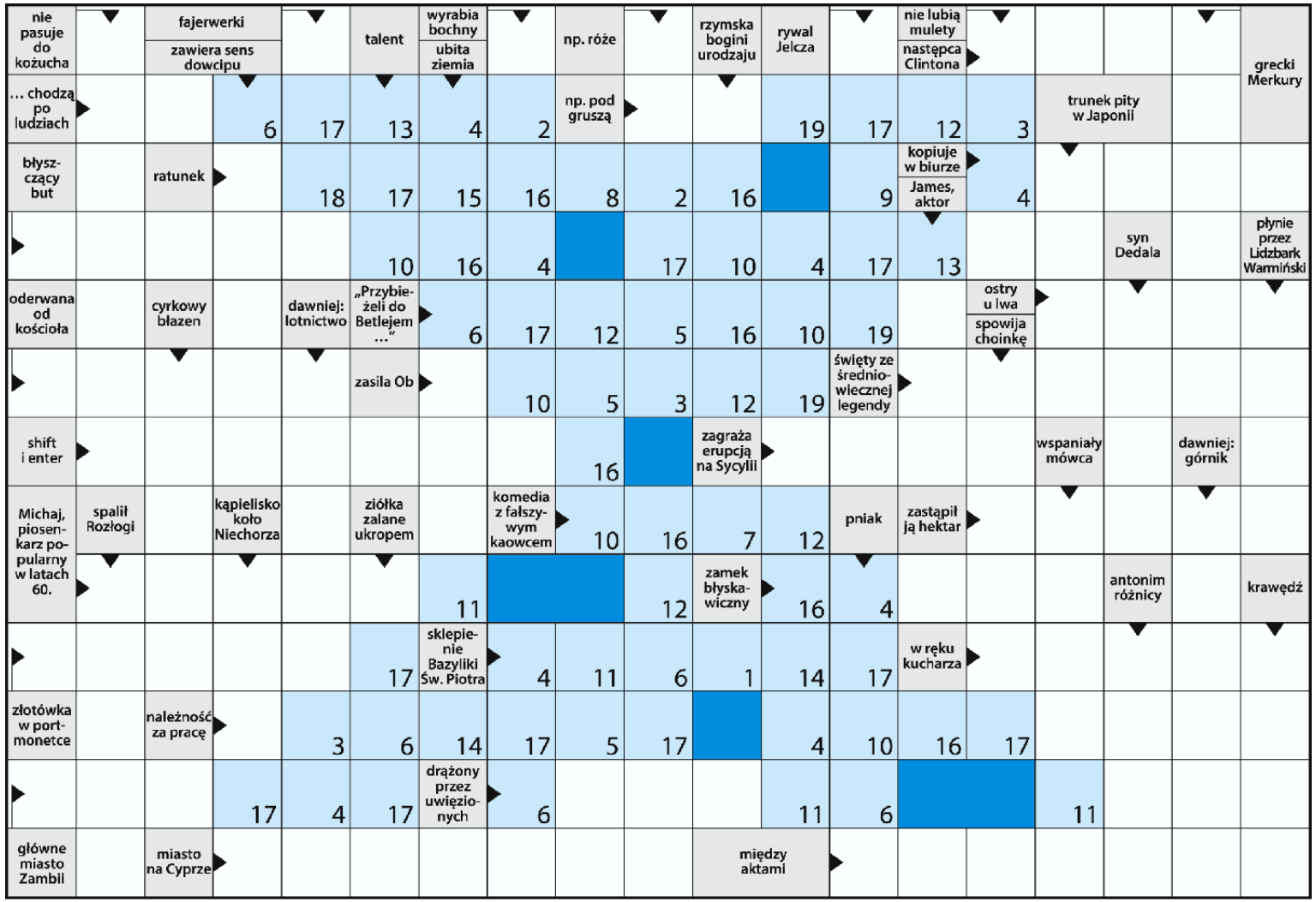
Dawid Dróżdż

W UPALNĄ NOC

Kryminał, dramat, USA 1967, tw. Stirling Silliphant, Norman Jewison, wyk. Sidney Poitier, Rod Steiger, Warren Oates

Prime Video

szyfropanorama

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Rozwiązanie krzyżówki

12	14	11	13	4	17				
5	17	7	16	9	8	2	18	17	

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną.
Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-19).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązania z wydania 15 maja:
ŚRUBA RZYMSKA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

PIĄTEK 22.05

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX KANADY
1. sesja treningowa
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Kwalifikacje sprintu
22:25 | ELEVEN SPORTS 1

FORMUŁA 2

• GRAND PRIX KANADY
Trening
16:05 | ELEVEN SPORTS 1
Kwalifikacje
19:55 | ELEVEN SPORTS 1

GOLF

• PGA TOUR – CJ CUP BYRON NELSON
2. dzień
21:00 | EUROSPORT 2

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
3. runda – finał Konferencji
02:05 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 13. etap
12:30 | EUROSPORT 1

MMA

• NOC MMA
Gala 14 w Turku – walka w wadze piórkowej: Adrian Gunia – Jakub Rajewski
19:00 | POLSAT SPORT FIGHT

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA EUROPY W TIRANIE
Polska – Bułgaria
20:55 | TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
20:30 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• HAMBURG EUROPEAN OPEN
1. półfinał
15:30 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
17:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – INTERNATIONAUX DE STRASBOURG
Półfinał
14:00 | CANAL+ SPORT2 HD
16:00 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 23.05

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX KANADY
Sprint
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
Kwalifikacje
21:55 | ELEVEN SPORTS 1

GOLF

• PGA TOUR – CJ CUP BYRON NELSON
3. dzień
19:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 14. etap
12:45 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• NBA
3. runda -finał Konferencji
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Ćwierćfinał – ewentualny 5. mecz: WKS Śląsk Wrocław – AMW Arka Gdynia
20:10 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA W XIAMEN
13:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
33. kolejka: Podhale Nowy Targ – Warta Poznań
12:40 | TVP SPORT

• ORLEN EKSTRALIGA KOBIET
21. kolejka: Śląsk Wrocław – Czarni Sosnowiec
10:25 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Multiliga+
16:00 | CANAL+ SPORT 3 HD
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 4 HD, CANAL+ SPORT2 HD
34. kolejka
17:25 | TVP SPORT

• SERIE A ENILIVE
14:55 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Mecz o 3. miejsce – 1. mecz: Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski – PGE Wybrzeże Gdańsk
15:00 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• HAMBURG EUROPEAN OPEN
Finał
14:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – INTERNATIONAUX DE STRASBOURG
Finał
14:00 | CANAL+ SPORT2 HD

TRIATHLON

• T100 WORLD TOUR W PAMPELUNIE
Wyścig
12:00 | EUROSPORT 2

NIEDZIELA 24.05

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX KANADY
Parada kierowców
20:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
21:55 | ELEVEN SPORTS 1

24 maja zaczyna się turniej tenisowy French Open na kortach Rolland Garros w Paryżu. Transmisje w Eurosporcie. Na zdjęciu: Iga Świątek · FOT. REUTERS / CIRO DE LUCA

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 15. etap
14:00 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• EUROLIGA
Turniej finałowy w Atenach – finał
19:55 | POLSAT SPORT 3

• ORLEN BASKET LIGA
Ćwierćfinał
17:25 | POLSAT SPORT 3

LEKKOATLETYKA

• LISEK W DOMU – MITYNG SKOKU O TYCZCE W DUSZNIKACH
13:15 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Multi1liga – 34. kolejka
16:25 | TVP SPORT

• MULTI PREMIER LEAGUE
16:55 | CANAL+ EXTRA 1

• PREMIER LEAGUE
16:55 | CANAL+ EXTRA 2
16:55 | CANAL+ EXTRA 3
16:55 | CANAL+ EXTRA 4

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Finał – 1. mecz: ORLEN Wisła Płock – Industria Kielce
12:30 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
1. dzień
11:00 | EUROSPORT 1
14:00 | EUROSPORT 1
16:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

PONIEDZIAŁEK 25.05

HOKEJ NA LODZIE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ELITY W SZWAJCARII
Czechy – Norwegia
16:10 | POLSAT SPORT 2
USA – Węgry
16:10 | POLSAT SPORT 1
Niemcy – Wielka Brytania
20:10 | POLSAT SPORT 1
Słowenia – Włochy
20:10 | POLSAT SPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
3. runda – finał Konferencji
02:00 | TVP SPORT

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
2. dzień
10:30 | EUROSPORT 2
11:00 | EUROSPORT 1
13:00 | EUROSPORT 2
14:00 | EUROSPORT 1
16:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
1. dzień
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
2. dzień
20:00 | EUROSPORT 1

WTOREK 26.05

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 16. etap
13:30 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
20:10 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• COPA LIBERTADORES
Flamengo – Cusco
02:25 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
3. dzień
11:00 | EUROSPORT 1
14:00 | EUROSPORT 1
16:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

ŚRODA 27.05

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 17. etap
12:00 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
3. runda – finał Konferencji
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
20:10 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• COPA SUDAMERICANA
6. kolejka grupy H: River Plate – Blooming
02:25 | POLSAT SPORT 1

• MECZ TOWARZYSKI
Mecz we Wrocławiu: Polska – Reszta Świata
20:25 | TVP 1, TVP SPORT

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
4. dzień
11:00 | 14:00 | 16:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

CZWARTEK 28.05

GOLF

• PGA TOUR – CHARLES SCHWAB CHALLENGE
1. dzień
22:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 18. etap
13:00 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
20:05 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
1. półfinał
17:25 | TVP SPORT
2. półfinał
20:25 | TVP SPORT

• COPA LIBERTADORES
6. kolejka grupy D: Boca Juniors – Universidad Católica
02:25 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
11:00 | 14:00 | 16:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

PIĄTEK 22.05

Od A do Z

AQUAMAN ★★★
film przyg., USA/Australia 2018, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Amber Heard, Willem Dafoe
20:00 | tvn
Kiedy zniszczenie środowiska morskiego przez człowieka przekracza kolejne granice, władcy Atlantydy myślą o odwecie na ludzkości, ale jest ktoś, kto spróbuje ich powstrzymać – półczłowiek Aquaman.

BEZ ZNIECZULENIA ★★★★
dramat psychologiczny, Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn
22:10 | tvp kultura
Wybitny Zbigniew Zapasiewicz jako znany dziennikarz, który staje się obiektem gry urzędniczej, mającej – z nieznanych powodów – utrącić jego karierę w PRL-u. Przerażające, bo wiarygodne.

DEMASKATOR ★★
thriller, USA/Australia/Chiny 2022, reż. Mark Williams, wyk. Liam Neeson, Emmy Raver-Lampman, Taylor John Smith
22:15 | tv puls
Liam Neeson jako doświadczony agent FBI, który przed emeryturą sprawdza, na ile lojalny wobec niego jest szef FBI, odpowiedzialny za tajne operacje, wymierzone w niewinnych ludzie. Rutyna.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
20:00 | tvp historia
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

GUNMAN: ODKUPIENIE ★★
film sens., USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem
20:10 | ale kino+ hd
Celny strzał strzelca wyborowego kończy życie kongijskiego ministra górnictwa i wznieca chaos w całym kraju, a gdy snajper wraca do Afryki, musi walczyć o życie własne i wspierających go ludzi.

Czarownice z Eastwick

20:00 | warner tv
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Czytając Johna Updike'a: Jack Nicholson jako szatan, który próbuje stawić czoła trzem uroczym wiedźmom, Michelle Pfeiffer, Cher i Susan Sarandon – gospodyniom domowym z Nowej Anglii. Smakowite!

KOMEDIA
USA 1987, REŻ. GEORGE MILLER, WYK. JACK NICHOLSON, CHER, SUSAN SARANDON

I.S.S. ★★
film s.f., USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Ariana DeBose, Chris Messina, John Gallagher Jr.
20:00 | hbo
Kiedy na Ziemi wybucha zbrojny konflikt, przebywający na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej astronauci – Amerykanie i Rosjanie – otrzymują z Ziemi polecenie przejęcia kontroli nad stacją za wszelką cenę.

KAMIENIE NA SZANIEC ★★
dramat wojenny, Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki
22:10 | kino polska
Ekranizacja kultowej książki Aleksandra Kamińskiego w bardzo młodej obsadzie, odtwarzająca okoliczności odbicia Jana Bytnara „Rudego" z rąk gestapo. Budzi tęsknotę za „Akcją pod Arsenałem".

KAZNODZIEJA Z KARABINEM ★★★
film biograficzny, USA 2011, reż. Marc Forster, wyk. Gerard Butler, Michelle Monaghan, Michael Shannon
23:45 | tvp 2
Gerard Butler jako mężczyzna po przejściach, który po wyjściu z więzienia przechodzi moralną odnowę, zakłada wspólnotę religijną i podejmuje dzieło ratowania afrykańskich dzieci. Na faktach.

KINGSMAN: TAJNE SŁUŻBY ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn, wyk. Colin Firth, Taron Egerton, Samuel L. Jackson
22:30 | cinemax
Więcej niż jeszcze jeden komiks na ekranie - inteligentny pastisz kina sensacyjno-szpiegowskiego: wychowanek ulicy zostaje wybrany na następcę superszpiega. Majstersztyk w swojej klasie.

MRUGNIJ DWA RAZY ★★★
thriller, USA/Meksyk 2024, reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi Ackie, Channing Tatum, Alia Shawkat
21:35 | hbo
Aktorka Zoë Kravitz debiutuje za kamerą: Kelnerka wpada w oko miliarderowi i potentatowi elektronicznemu, który zaprasza ją na imprezę na prywatną wyspę. Czy kierują nim czyste intencje?

ORZEŁ. OSTATNI PATROL ★★
dramat historyczny, Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
20:00 | kino polska
Pięć nagród w Gdyni (w tym za reżyserię) i dwa Orły dla klaustrofobicznej relacji Jacka Bławuta z ostatniego rejsu legendarnego okrętu podwodnego „Orzeł", który zaginął w 1940 roku na Morzu Północnym.

TOŻSAMOŚĆ BOURNE'A ★★★
thriller, USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman, wyk. Matt Damon, Franka Potente, Chris Cooper
19:05 | canal+ premium
Bestseller Roberta Ludluma na dużym ekranie: dotknięty amnezją tajny agent na tropie własnej tożsamości, próbując jednocześnie dociec okoliczności utraty pamięci. Plus Matt Damon i Franka Potente.

WROOKLYN ZOO ★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Krzysztof Skonieczny, wyk. Renata Dancewicz, Hanna Koczewska, Jan Frycz
21:55 | canal+ premium
Ryzykowna wizja Krzysztofa Skoniecznego: Wrocław jako miejsce magiczne, gdzie spełnia się inspirowana Szekspirem historia zakochanych nastolatków – najlepszego skejtera w mieście i romskiej dziewczyny.

ZAWSZE JEST CZAS NA MIŁOŚĆ ★★★
komedia romantyczna, Wlk. Brytania/Belgia 2017, reż. Joel Hopkins, wyk. Diane Keaton, Brendan Gleeson,
20:00 | tvn 7
Pani nie może się pozbierać po śmierci wiarołomnego męża, ale kiedy poznaje ekscentrycznego sąsiada, któremu grozi eksmisja, wstępuje w nią duch walki i wszystko wraca do normy – bo ma dla kogo żyć.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PIĄTEK 22.05

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Makłowicz w podróży
08:50 Ranczo III (10/13)
09:50 Komisarz Alex IV (6/13)
10:40 Ojciec Mateusz XII (3)
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (776)
13:00 Grenlandzkie olbrzymy
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (531)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5933)
18:00 Klan (179) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Powrót** (5) - serial dramat Polska 2021
21:30 **Nigdy nie mów nigdy** ** - komedia Polska 2009, reż. Wojciech Pacyna (115 min)
23:25 **Wojna zastępcza** (12) - serial sens. PL 2026, wyk. Piotr Witkowski
00:20 **Bogowie ulicy (End of Watch)** *** - thriller USA 2012 (110 min)
02:10 **Wszystko na sprzedaż** **** - dramat obycz. Polska 1969, reż. Andrzej Wajda (105 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (443) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7561) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (81)
12:15 Andrzej Wajda – Notatki: Daniel Olbrychski
12:30 Koło fortuny (1836)
13:15 Panna młoda (68)
14:05 Va banque (970)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1837)
16:35 Familiada (3104)
17:20 Panna młoda (69)
18:15 Va banque (971)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (5)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2025
20:45 **Kocham Cię, Polsko!** (11) - quiz Polska 2026
22:20 **Postaw na milion** (388) - teleturniej
23:15 **To jest grane** (92)
23:45 **Kaznodzieja z karabinem (Machine Gun Preacher)** *** - film biograf. USA 2011, reż. Marc Forster (130 min)
01:55 **Miłość w chmurach (Love is in the Air)** ** - romans Niemcy 2017, reż. André Erkau (95 min)

POLSAT

06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2889) - magazyn Polska 2024
11:30 Gliniarze XIV (31,32,33/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023
14:40 Dlaczego ja? 33 (56) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5904) - mag. reporterów Polska
16:30 Na ratunek 112 XVIII (57) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
17:00 Gliniarze XX (58) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (52) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz, Dąbrówka Kruk
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (522)

19:55 **Polsat Hit Festiwal 2026** (1, 2, 3) Podczas tegorocznej edycji Polsat Hit Festiwal w Sopocie na scenie Opery Leśnej wystąpi ponad 150 gwiazd, prezentując największe radiowe hity.
23:55 **Gierek** - film biograficzny Polska 2021, reż. Michał Węgrzyn, Heatcliff Janusz Iwanowski (200 min)
03:15 **Nasz nowy dom** (354) - reality show

TVN

05:40 Uwaga! (7998) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (22/48) – serial fabularno-dok.
06:50 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone" 31 (12) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5723)
11:25 Kuchenne rewolucje: „Pierogarnia u Marty", Nowogard XIX (10) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje XXVII (7) - reality show
13:40 Ukryta prawda (32,33,3/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (5/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska, Joanna Liszowska
17:55 Detektywi VI (58) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7999) - mag.

20:00 **Aquaman** - film przyg. *** USA/Australia 2018, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Amber Heard, Willem Dafoe, Patrick Wilson, Nicole Kidman (190 min)
23:10 **Jądro Ziemi (The Core)** ** - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2003, reż. Jon Amiel (155 min)
01:45 **Smętarz dla zwierzaków. Początki (Pet Sematary: Bloodlines)** *** - horror USA/Kanada 2023 (105 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (17,18/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (1,2/16) - serial sens.
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Dzielnica strachu X (40)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (58,59) - serial obyczajowy Polska 2023
17:00 Kurierzy (1)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (57,58) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Krocząc wśród cieni (A Walk Among the Tombstones)** *** - film sens. USA 2014, reż. Scott Frank (135 min)
22:15 **Demaskator (Blacklight)** ** - thriller USA/Aus./Chiny 2022, reż. Mark Williams, wyk. Liam Neeson, Aidan Quinn (120 min)
00:15 **Służby specjalne** *** - film sens. Polska 2014, reż. Patryk Vega, wyk. Olga Bołądź, Janusz Chabior (135 min)

TVN7

05:20 Ten moment (20/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (25,26,27/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (21,22,23/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (32/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (48) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (14,15) - serial fab.-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (24/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (32/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Zawsze jest czas na miłość (Hampstead)** *** - komedia romantyczna Wlk. Brytania/Belgia 2017, reż. Joel Hopkins (135 min)
22:15 **Królowa przetrwania** (12) - reality show
23:35 **Czyja to kochanka? (La doublure)** *** - komedia Francja/Włochy/Belgia 2006, reż. Francis Veber (105 min)
01:20 **Hotel Paradise** (48)
02:20 **Żyjąc z potworem VII** - serial dok. USA 2020

MEZZO

10:00 Sigur Rós: The Feeling of Going - balet Szwecja 2018
11:15 Yoav Levanon: Clara Schumann, Robert Schumann, Rachmaninow - muzyka klas.
12:50 Intermezzo
13:20 André Campra: Idomeneusz - opera Francja 2021
15:35 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
16:55 Intermezzo
17:15 Nate Smith – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
18:35 Jazz pod jabłoniami
20:30 Opera Now: Hans Abrahamsen - serial dok.
20:55 Friedrich Gulda Solo Flight – Monachium, 1981
21:55 Friedrich Gulda Piano solo – Monachium, 1982
22:35 Vincenzo Bellini: Lunatyczka - opera B. 2023

PULS 2

09:20 Bing (43,44/78)
09:35 Basia (8)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (5,4/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (1,2/26)
16:00 Fineasz i Ferb II (6,7/39)
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty (5)
18:00 Blue (37,38/52)
18:15 Bing (43,44/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991
21:50 Jeniec: Jak daleko nogi poniosą - dramat woj. Niemcy 2001, reż. Hardy Martins
00:15 Lombard. Życie pod zastaw IV - serial obycz.

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV (18/27) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (13,14/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (58,50) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (12,13)
13:55 Trudne sprawy XXII (38,39,40) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (532) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (59,60) - serial obycz.
20:00 Gala Polskiej Ligi Siatkówki – podsumowanie sezonu 2025-2026 - program rozrywkowy Polska 2026
22:40 Aniołki Charliego: zawrotna szybkość - komedia USA 2003
00:50 STOP Drogówka (372)

METRO

07:40 Anatomia piękna II (6)
08:35 Szpital (49,50/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (27,28)
12:35 Anatomia piękna II (7) - serial dok. Polska 2025
13:35 Przepis na życie IV (13) - serial obycz. Polska 2013
14:35 Zapukaj do moich drzwi - telenowela Turcja 2020
15:45 The Floor (19)
17:00 Ciężarówką przez RPA (8/9) - serial dok. Polska 2023
18:00 Prawo Agaty IV (10)
19:00 Kartoteka IX (25)
20:00 Wściekły Nick - film sens. Niemcy 16, reż. Christian Alvart, wyk. Til Schweiger
22:40 Kong: Wyspa Czaszki - film s.f. USA/Chiny 2017
01:05 Strażacy 24h
01:45 Formuła E: ePrix Monako – podsumowanie

PIĄTEK 22.05

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat: Mongolia, 1958** (48)
09:00 **Robert Makłowicz** (214, 188) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (2) - mag. kulinarny
10:55 **Górski lekarz XVII** (5,6/8) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach V** (7,8,5/10) - serial dok. Kanada 2008, wyk. Jonathan Aris
16:00 **MacGyver II** (17,18/22) - serial sens. USA/Kanada 1987, wyk. Richard Dean Anderson
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (12,1/12)
19:10 **Wojny kontenerowe II** (3/13) - serial dok.
20:00 **Twister** - film katas. *** USA 1996, reż. Jan de Bont, wyk. Helen Hunt, Bill Paxton, Cary Elwes, Jami Gertz (150 min)
22:30 **Kruk (The Crow)** ** - thriller USA 1994, reż. Alex Proyas, wyk. Brandon Lee (120 min)
00:30 **Shutter – Widmo (Shutter)** ** - horror USA/Japonia/Tajl. 2008, reż. Masayuki Ochiai (120 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 45A/72 - reportaż
07:55 Tama - film krótkom.
08:30 Basia sama w domu - komedia Polska 2021, reż. Marek Rębacz, wyk. Magdalena Zaborniak, Jakub Kucner
10:30 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
12:25 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Hanka Bielicka
15:50 C.K. dezerterzy (2) - komedia Polska/Węgry 86, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Róbert Koltai
17:20 Stawka większa niż życie (15,11) - serial wojenny Polska 1967, wyk. Stanisław Mikulski, Emil Karewicz
20:00 Orzeł. Ostatni patrol - dramat historyczny Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
22:10 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat
00:35 Drogówka - film krym. Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa, Marian Dziędziel

ALE KINO+

09:25 **The Hero** - film krótkom. Polska 2021 (35 min)
10:00 **Co się zdarzyło w Mount Affinity? II** (3,4/6) - serial obycz.
12:15 **Vera XI** (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
14:10 **Stan wyjątkowy (Výjimečný stav)** ** - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk, wyk. Jaroslav Plesl, Borek Slezácek, Ondřej Vetchý (125 min)
16:15 **Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken)** *** - film sens. Hol./Belgia/Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Daniel Alfredson (120 min)
18:15 **Vera XI** (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 **Gunman: Odkupienie (The Gunman)** ** - film sensacyjny USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel (135 min)
22:25 **Ostatni klient (Klienten)** *** - thriller Dania 2022 (120 min)
00:25 **Zabić, jak to łatwo powiedzieć (Killing Them Softly)** *** - thriller USA 2012 (110 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXII (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich (1,3,9,10,7,11/38) - serial kom.
14:05 Nagi peryskop - kom. USA 1996, reż. David S. Ward
16:10 S.W.A.T. Jednostka specjalna - film sens. USA 2003
18:40 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019
21:00 Nikt - film sens. USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk, Aleksiej Serebriakow
22:50 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995
01:20 Ślad III (8/26)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz
13:10 Poirot III (2,3/11)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson
22:15 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie
00:45 Kamienne pięści - film biograf. USA/Panama 2016

TVP KULTURA

09:05 **Kulturalni** (18)
10:00 **Pan wzywał, Milordzie? IV** (6/6)
11:00 **Kamień na kamieniu** ** - dramat obyczajowy Polska 1995 (110 min)
12:50 **Niezwykła podróż Georgesa Meliesa**
14:10 **Porte des Lilas (The Gates of Paris)** - dramat krym. Włochy/Francja 1957 (110 min)
16:00 **Wspomnienie o Jerzym Wasowskim**
16:55 **Piosenka jest dobra na wszystko – wspomnienie o Jerzym Wasowskim** - koncert
18:05 **Tygodnik kulturalny**
18:55 **Dzień, w którym umarła gwiazda rocka**
19:30 **Video Killed the Radio Star** (5) - serial dok.
20:00 **Wstęp do filmu** (588)
20:05 **Niewiniątka (The Children's Hour)** - dramat obycz. USA 1961, reż. William Wyler (120 min)
22:05 **Wstęp do filmu** (592)
22:10 **Bez znieczulenia** **** - dramat psychologiczny F/Polska 1978 (125 min)
00:15 **Przygody Sherlocka Holmesa** (12/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1985

WARNER TV

08:05 J.A.G. VIII (17/24)
09:00 Bajer z Bel-Air II
10:00 Za głosem serca
11:05 Pełna chata V (19,20/26)
12:05 J.A.G. VIII (18,19/24)
13:55 Bajer z Bel-Air II (16,17,18,19/24) - serial kom.
15:55 Pełna chata V (19,20,21,22/26) - serial kom.
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Czarownice z Eastwick - komedia USA 1987
22:20 Kryptonim U.N.C.L.E. - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2015

PARAMOUNT

07:30 Elementary III (1,2/24)
09:20 Co wiecie o swoich dziadkach - komedia USA 2017
11:25 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
14:45 Cast Away – Poza światem - film przyg. USA 2000
17:50 Pompeje - film katas. USA/Niemcy 2014
20:00 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy, Dan Aykroyd
22:30 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011
01:20 Projekt Monster - film katastroficzny USA 2008

HBO

09:35 **Pokojówka na Manhattanie** ** - komedia USA 2002 (105 min)
11:20 **Lalka** - komedia romantyczna *** F 2025 (80 min)
12:40 **Na planie** (21) - magazyn USA 2026
13:05 **Zgadnij kto** - komedia romantyczna *** USA 2005, reż. Kevin Rodney Sullivan (105 min)
14:50 **Przyjaźń dla dorosłych** ** - komedia USA 2024, reż. Delaney Buffett (85 min)
16:15 **Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda** *** - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2018 (130 min)
18:25 **Dzień Bastylii** *** - film sens. USA/F/Wlk. Bryt./Luksemburg/Niemcy/B/Chiny 2016, reż. James Watkins (95 min)
20:00 **I.S.S.** ** - film s.f. USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Ariana DeBose (95 min)
21:35 **Mrugnij dwa razy** *** - thriller USA/Meksyk 2024 (100 min)
23:15 **Człowiek w ogniu** *** - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004 (150 min)

CINEMAX

11:40 Krótka historia rodziny - thriller Chiny/Dania 2024
13:20 Krok dziewiąty - dramat obycz. Litwa 2022
14:55 Dziewczyny będą dziewczynami - dramat obycz. Indie/Francja 2024
16:55 Nowe życie - dramat obycz. Hiszpania 2024
18:35 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Bryt./Kanada/USA 2006
20:00 Jackie Brown - dramat kryminalny USA 1997
22:30 Kingsman: Tajne służby - film sens. Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn

ROMANCE TV

12:20 Lato na Long Island - film obycz. Niemcy 2009
14:15 Inga Lindström: Po prostu tylko miłość - dramat obyczajowy Niemcy 2023
16:05 Szkoła nad morzem: Zakaz całowania - dramat obycz. Niemcy 2025
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (2/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (4/9)
20:00 Rejs ku szczęściu - serial obycz. Niemcy 2019
21:55 Lato w Kapsztadzie - film obycz. Niemcy 2010
23:50 Górski lekarz (4/9) - serial obycz. Niemcy/A 2015

CANAL+ PREMIUM

08:35 **Renifer Niko i zaginione sanie Mikołaja** *** - film anim. Niemcy/Finlandia/Irlandia/Dania/Estonia 2024 (85 min)
10:00 **Miss mokrego podkoszulka** - komedia Polska 2002 (60 min)
11:00 **Dahomej** - film dok. Francja/Senegal/Benin/Singapur 2024
12:10 **Łapu-Capu**
12:15 **Kiler-ów 2-óch** *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:10 **Cat's Eyes** (3/8) - serial przyg. Francja 2024
15:10 **Prawda czy fałsz**
16:45 **Holiday** - komedia romantyczna *** USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
19:00 **Łapu-Capu**
19:05 **Tożsamość Bourne'a** *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman (115 min)
21:00 **To nie jest zagadka kryminalna** (4) - serial krym. Belgia 2025, wyk. Pierre Gervais
21:55 **Wrooklyn Zoo** - dramat ** obycz. PL 2024 (125 min)
00:00 **Skok stulecia** - film **** sens. USA 2018 (135 min)

TVN FABUŁA

10:50 Szpital św. Anny (32)
11:50 Druga szansa III (7,8)
13:55 Prawo Agaty (6)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Seriaale (3)
16:35 Kino Buzz TOP5 (3)
16:50 Mój książę z bajki - film przyg. Francja/Belgia 2020
19:00 Szpital św. Anny (12/50)
20:00 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Kan. 2016
22:55 Dzień Bastylii - film sensacyjny USA/Francja/Wlk. Brytania/Luksemburg/Niemcy/Belgia/Chiny 2016

AMC

07:40 Palący problem - komedia krym. Wlk. Brytania 2011
09:40 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
11:40 Kosmiczna kolizja - film s.f. USA 2020
13:35 Meteor (1+2) - film katastroficzny USA 2009
17:40 Osaczeni - film sens. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 1999
20:00 Krwiożerczy postrach miasta - inny Holandia 2016
22:10 Widmo - horror USA 2019, reż. Waymon Boone
23:50 Droga bez odwrotu - thriller USA 2023

AXN

08:25 Dr House III (24/24)
09:25 Castle VII (14,15/23)
11:20 Detektyw Monk II (7,8/16) - serial kryminalny
13:20 Doktor Larsen (1,2/10)
15:20 Agenci NCIS XV (1,2/24)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (1,2/23)
19:10 Castle VII (16,17/23)
21:05 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
23:30 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002, reż. Paul W.S. Anderson

EPIC DRAMA

08:55 Lekarze na start
10:30 Agenci NCIS XVIII (3,4/16) - serial krym.
12:15 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (2/6)
13:20 Panna Austen (1/4)
14:30 Poirot IX (1/4)
16:30 Agenci NCIS: Los Angeles XVIII (21/24)
17:25 Agenci NCIS XVIII (6/16)
18:20 Panna Scarlet VI
19:30 Lekarze na start
21:00 Królowa węży (2/8)
22:05 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2026
23:15 Robin Hood
00:35 Lekarze na start

TVN STYLE

08:35 Pojedynek na podróże (7) - program rozrywkowy
09:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4) - reality show
10:20 Poukładani (1, 2)
11:25 Ugotowani (5, 6)
13:30 Kuchenne rewolucje (5, 4) - reality show PL 2017
15:35 Babski biznes II (7/8)
16:40 Jestem z Polski XVI (35)
17:45 Kuchenne rewolucje (9, 10, 11) - reality show
20:50 Bitwa o gości (10)
21:50 Jestem z Polski XVI
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa V (4/8) - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (2)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4986)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (9) - mag.
19:45 Moto kombat (12)
20:30 Mobilni mechanicy (8)
21:15 Duda kontra Szafrański
22:00 Raport Turbo (4986)
22:15 Z drugiej ręki (16) - mag.

BBC FIRST

08:40 Lewis IX (6/3)
09:35 Ojciec Brown X (10/10)
10:35 Śmierć pod palmami X
11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (4/8) - serial krym.
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi
14:50 Ojciec Brown IV (9/10)
15:50 Lewis IX (6/3)
16:55 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer XII (5,5/7) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami X
21:00 Ojciec Brown XIII (6/10)
22:00 Śmierć z dala od palm IV

FX

08:15 Kości XI (20/22)
09:10 Z Archiwum X (14/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (20,21/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (1,2/17)
13:45 Agenci NCIS IX (1,2/24)
15:35 FBI IV (14/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (22,23/24)
18:20 Z Archiwum X (15/24)
19:15 FBI IV (15/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (3,4/17)
22:00 Chirurdzy XXII (11/18)
22:55 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata (6)
10:55 Zarobić na remoncie VIII
11:55 Uratuj swój ogród (8)
12:55 Nowa Maja w ogrodzie (9, 10) - mag. poradnikowy
13:55 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VI - serial dok. Polska 2021
18:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:10 Będzie pięknie (2/8)
21:15 Zgłoś remont (8)
22:10 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:50 Zapraszam do stołu
10:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (8, 9) - show
13:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (4) - pr. rozrywk.
14:45 Irlandia: wspaniała podróż (4/4) - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja - reality show
17:35 Najbardziej tajemnicze domy świata (5)
18:35 Mistrzowie szycia (3)
19:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show
21:00 Uwiedzione: sypiając z tajniakiem - serial dok.
22:00 Życie w Monako (1/3)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół XI (11,12/22) - serial kom.
08:55 Przyjaciele VIII (21,22, 23,24,1,2/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (8,9,10,11,12,13/24)
14:30 Dwóch i pół XI (13,14, 15,16/22) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (3,4,5, 6,7,8/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu X (14,15,16,17,18,19/24) - serial kom. USA 2017
22:00 The Office PL (3,4/12)
23:05 Comedy Club (1, 2)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex XXIV (4)
09:30 Rodzinka.pl III (18)
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo VI (4/13)
11:25 Rodzinka.pl XVIII (11,12)
12:25 Pan Mama (9)
13:05 Zaraz wracam (39)
13:40 Ojciec Mateusz XXVII
15:35 Komisarz Alex XXIV (5)
16:25 Na sygnale (71,72)
17:35 Ranczo VI (5,6)
19:30 Ojciec Mateusz XXVII (2) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (7,8/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXVII
00:20 Nigdy nie mów nigdy - komedia Polska 2009

CANAL+ KUCHNIA

13:30 m jak mięso (6, 7)
14:25 ABC gotowania
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (2, 3)
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Po prostu Jamie
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (15, 16)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (8)
18:55 Nie tylko kimchi (4)
19:25 m jak mięso (1, 2)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
21:15 Anthony Bourdain IX
00:45 Bitwa na smaki

CANAL+ DOMO

09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie Projekty: Szwecja III (6/6) - serial dok.
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (7,8) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (3)
14:00 Cudotwórcy VII (10/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (6)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX (2) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta X (5,6)
21:00 Cudotwórcy VII (24)
22:00 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show

PLANETE+

12:15 Dokąd dzisiaj? IV (5)
12:35 Portugalia na dziko (5/7)
13:40 Planeta Kalifornia (1/2)
14:50 Ile kosztuje triceratops?
15:50 Niezwykłe podróże koleją III (4/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (5/10)
18:05 Na targach świata II
18:45 Normanowie na Sycylii
19:45 Jamie Lee Curtis. Wolny duch Hollywoodu - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (2/4) - serial dok.
22:00 Surfing. Historia nieznana - film dok. Francja 2024

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (7/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (3/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem (1/10) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (6/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL III (8)
16:00 Budowa na końcu świata
17:00 Nic do zgłoszenia II (4/8)
18:00 Truckerki III (7)
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Specjalistki - serial dok.
22:00 Bimbrownicy XIV (12)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

11:35 Świat w filiżance herbaty (2) - serial dokumentalny
12:40 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (1/3) - serial dok.
13:40 Film dokumentalny
13:55 Królowie (20)
14:35 Pogranicze w ogniu (8)
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru (7)
18:30 Encyklopedia II wojny światowej (41, 43)
19:20 Królowie (59)
20:00 Foxcatcher - dramat obyczajowy USA 2014
22:15 Kto zabił sekretarza generalnego ONZ? - film dok.

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice zaginionych miast (3) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (16/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić V (13)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (9)
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (4/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 W poszukiwaniu potwora V (1) - serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice UFO (5/6) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza (1,2/6)
15:00 Strzegąc granic X
16:00 Majowie: tajemnicza cywilizacja (4/4) - serial dok.
17:00 Zaginione miasta (1)
18:00 Wcielenia zła: Mao. Przewodniczący śmierci (5/10)
19:00 Zaginione okręty II wojny światowej (7/8)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (1/10) - serial dok.
21:00 Premiera: CIA: tajemnice i szpiedzy (5/8)
22:00 Tajemnice Secret Service

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici III
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (2/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (10,11) - serial dok.
14:00 Inżynierowie Hitlera: budowa III Rzeszy (5,6/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie II (19)
20:00 Starożytni kosmici
21:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (9/10)
22:00 Operacja Overlord

BBC EARTH

12:10 Błękitna Planeta II (3/7)
13:25 Pociągiem przez starożytny Egipt (2/4) - serial dok.
14:25 W okowach mrozu: Kanada II (2/8) - serial dok.
15:25 Życie na pustkowiu UK
16:25 Wielkie koty 24/7 II (1)
17:40 Skarby przeszłości i ich tajemnice III (5/6) - serial dok.
18:40 Błękitna Planeta II – kulisy - film dok.
19:45 Amerykańskie Południe
20:55 Życie na pustkowiu XII
21:55 W okowach mrozu: Kanada II (3/8) - serial dok.
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

08:55 Życie w kraju Hitlera
10:05 Ramzes: władca Egiptu
11:00 Wojna światowa: 1914-1945 (2/8) - serial dok.
12:05 Tajne bronie II wojny światowej (5/6) - serial dok.
13:15 Czarni faraonowie
14:25 Przywódcy III Rzeszy
16:45 Czarni faraonowie
17:55 Wojenne fabryki III (1)
18:50 Tajne bronie II wojny światowej (5/6) - serial dok.
20:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.
21:15 Naziści: korzenie zła (1)
23:15 Ramzes: władca Egiptu (1/6) - serial dok.

SOBOTA 23.05

Od A do Z

CICHA NOC, ŚMIERCI NOC ★★
horror, USA 2025, reż. Mike P. Nelson, wyk. Rohan Campbell, Ruby Modine, David Tomlinson
22:50 | canal+ premium
W wigilię mężczyzna w stroju Mikołaja morduje rodziców na oczach ośmiolatka. Była to kara za zamordowanie dziadka chłopca, więc od tej pory sierota będzie tak karać tych, którzy na to zasłużyli.

CUDZOZIEMIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell, wyk. Jackie Chan, Pierce Brosnan, Ray Fearon
20:00 | tv puls
Jackie Chan jako londyński restaurator, który traci córkę w zamachu irlandzkich terrorystów. Chce zemsty, ale nawet przedstawiciele północnoirlandzkich władz kryją powiązanych z nimi sprawców.

CZERWONY SMOK ★★★
thriller psychologiczny, Niemcy/USA/Włochy 2002, reż. Brett Ratner, wyk. Anthony Hopkins, Edward Norton, Ralph Fiennes
20:00 | stopklatka
Jeszcze raz pierwsze ogniwo trylogii o Hannibalu Lecterze: były agent FBI, któremu udało się schwytać Lectera, wraca do służby, by zastawić pułapkę na innego psychopatę. Plus Anthony Hopkins i Edward Norton.

DZIEWIĄTY LEGION ★★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Kevin Macdonald, wyk. Channing Tatum, Jamie Bell, Donald Sutherland
22:40 | stopklatka
Rzymski centurion w podbitej Brytanii zapuszcza się na tereny barbarzyńców, by odzyskać zagarnięte przez Celtów godło legionu i tym samym przywrócić honor swemu ojcu – dowódcy rozbitej jednostki.

ELITA ZŁODZIEI ★★
film sens., USA/Finlandia 2021, reż. Renny Harlin, wyk. Pierce Brosnan, Tim Roth, Jamie Chung
20:00 | tvn 7
Pierce Brosnan jako zbiegły z więzienia przestępca o międzynarodowej sławie, który zostaje porwany przez gang, planujący wielki skok na należący do superzbira skarbiec, wypełniony po brzegi złotem.

La Grazia

20:00 | hbo
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Poalo Sorrentino pod rozwagę: pod koniec kadencji prezydent Włoch (Toni Servillo) musi podjąć decyzję o ułaskawieniu sprawców dwóch morderstw, a obie sprawy wiążą się z jego doświadczeniami.

DRAMAT OBYCZ.
WŁOCHY 2025, REŻ. PAOLO SORRENTINO, WYK. TONI SERVILLO, ANNA FERZETTI, ORLANDO CINQUE

FACHOWIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, David Harbour, Michael Peña
22:15 | hbo
Jason Statham według scenariusza Sylvestra Stallone: kierownik magazynu i samotny ojciec nieoczekiwanie powraca do dawnego, owianego tajemnicą zawodu, by odszukać uprowadzoną córkę swego szefa.

KILER ★★★★
komedia, Polska 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr
22:00 | tvn
Superhit sezonu spod ręki Juliusza Machulskiego: warszawski taksówkarz wzięty za płatnego mordercę odwala kawał dobrej roboty dla siebie i dla społeczeństwa. Wyborny pastisz kina akcji: obowiązkowo!

NA NOŻE ★★★★
komedia kryminalna, USA 2019, reż. Rian Johnson, wyk. Daniel Craig, Chris Evans, Michael Shannon
21:25 | tvp 1
Kiedy nestor ekscentrycznego rodu zostaje znaleziony martwy po przyjęciu z okazji jego 85. urodzin, do akcji wkracza prywatny detektyw. Kto z licznego grona oryginałów jest odpowiedzialny za zbrodnię?

OSTATNI ODDZIAŁ ★★★
dramat wojenny, Francja 2023, reż. David Oelhoffen, wyk. Guido Caprino, Andrzej Chyra, Nuno Lopes
22:20 | ale kino+ hd
W marcu 1945 roku armia japońska wkracza do francuskich Indochin, siejąc śmierć i zniszczenie. Uciekająca przed niewolą grupa żołnierzy Legii Cudzoziemskiej ukrywa się w dżungli. Plus Andrzej Chyra.

ROCZNICA ★★★
thriller, USA 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane, Kyle Chandler, Zoey Deutch
21:00 | canal+ premium
Hollywoodzki debiut Jana Komasy. Na srebrnym weselu zjawia się była studentka pani domu, wyznawczyni skrajnie prawicowych poglądów, które odbiją się nie tylko na losach rodziny, ale i życiu całego kraju.

RODZINY SIĘ NIE WYBIERA ★★
komedia, Francja 2018, reż. Dany Boon, wyk. Dany Boon, Line Renaud, Laurence Arné
23:40 | tvp 2
Wzięty paryski architekt wnętrz woli uchodzić za sierotę niż ujawnić, że pochodzi z biednej rodziny z głębokiej prowincji. Ale pewnego dnia ulega wypadkowi i zapomina o przybranej tożsamości.

SICARIO ★★★★
film sens., USA/Meksyk/Hongkong 2015, reż. Denis Villeneuve, wyk. Emily Blunt, Benicio del Toro, Josh Brolin
20:00 | tvp kultura
Idealistyczna agentka FBI (Emily Blunt – oklaski!) dołącza do antynarkotykowej ekipy operującej po meksykańskiej stronie granicy: czy po tym doświadczeniu nadal będzie bronić swoich ideałów?

SZTUKA ZBRODNI ★★
film krym., USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan, Famke Janssen, Cush Jumbo
20:10 | ale kino+ hd
Nowojorski detektyw w asyście skandynawskiej krytyczki sztuki prowadzi śledztwo w sprawie brutalnej śmierci swej córki w podróży poślubnej – niejedynej, która zginęła w podobnych okolicznościach.

ULTIMATUM ★★
film sens., USA/Francja/Niemcy/Hiszpania/Kanada/Irlandia 2023, reż. Nimród Antal, wyk. Liam Neeson, Jack Champion, Lilly Aspell
22:10 | tv puls
Jeszcze jedna rzekomo niemożliwa misja Liama Neesona. Urzędnik bankowy, odwożący swoje dzieci do szkoły, dowiaduje się, że gdy się zatrzyma, w samochodzie wybuchnie bomba. Odgrzewany kotlet.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 23.05

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1166)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo III (11/13)
09:55 Komisarz Alex IV (7/13)
10:55 Ojciec Mateusz XII (4/10) - serial kryminalny
11:55 Gwiazda szeryfa - western USA 1957
13:35 Życie lasu. Wielcy roślinożercy - film dok.
14:15 Domowe patenty (5)
14:25 Okrasa łamie przepisy (400) - mag. kulinarny
15:00 Ojciec Mateusz 35 (3)
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Omnibus - teleturniej
18:20 Przed ekranem
18:35 Jaka to melodia? (5934)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 **Komisarz Alex XXV** (12) - serial krym.
21:25 **Na noże (Knives Out)** ★★★★ - komedia kryminalna USA 2019 (140 min)
23:45 **Dziewczyna w sieci pająka (The Girl in the Spider's Web)** 18 ★★★ - dramat krym. Niemcy/Szwecja/USA/Wlk. Bryt. 2018 (120 min)
01:45 **Nigdy nie mów nigdy** ★★ - komedia Polska 2009, reż. Wojciech Pacyna, wyk. Anna Dereszowska (115 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7562) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7562) - mag. Polska 2026
11:30 Górna półka smaku (4)
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (45) - mag. kulturalny
12:45 Kolekcja (8)
13:05 Panna młoda (69)
14:00 Familiada (3105)
14:35 Koło fortuny (1838)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (3) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (70) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (972)
18:50 Słowo na niedzielę (1164) - program religijny
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (12,13)

20:30 **Wielka sława to żart – Benefis Wiesława Ochmana** (1, 2)
22:45 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (11) - talk-show
23:40 **Rodziny się nie wybiera (La ch'tite famille)** ★★ - komedia Francja 2018, reż. Dany Boon, wyk. Dany Boon, Line Renaud (110 min)
01:30 **Kaznodzieja z karabinem (Machine Gun Preacher)** ★★★ - film biograf. USA 2011, reż. Marc Forster (125 min)

POLSAT

06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2896) - magazyn Polska 2024
11:00 Ewa gotuje (573) - mag. kulinarny Polska 2026
11:35 Hotel Transylwania II - film anim. USA 2015
13:20 Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów (Nutty Professor II: The Klumps) - komedia USA 2000, reż. Peter Segal, wyk. Eddie Murphy, Janet Jackson, Larry Miller, John Ales (150 min)
15:50 Sami swoi - komedia Polska 1967, reż. Sylwester Chęciński (100 min)
17:30 Awantura o kasę (292)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (452) - pr. publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Polsat Hit Festiwal 2026** (4, 5, 6) - festiwal Polska 2026
23:50 **Kraven Łowca (Kraven the Hunter)** ★ - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Islandia/Kanada 2024, reż. J.C. Chandor, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Ariana DeBose, Fred Hechinger (155 min)
02:25 **Boski żigolo w Europie (Deuce Bigalow: European Gigolo)** ★ - kom. USA 2005, reż. Mike Bigelow (95 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7999) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (23/48)
06:50 Pogromcy chaosu (3) - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN (5724)
11:25 Na Wspólnej
13:25 Ciężarówką przez Malezję (4/9) - serial dok.
14:35 Gremliny II (Gremlins 2: The New Batch) - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan (135 min)
16:50 Agnieszka Chylińska 50 urodziny – prosto ze sceny
16:55 Jak w niebie (Just Like Heaven) - komedia romantyczna USA 2005, reż. Mark Waters, wyk. Reese Witherspoon (125 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:25 Agnieszka Chylińska 50 urodziny – prosto ze sceny

19:45 **Agnieszka Chylińska 50. urodziny** - koncert Polska 2026
22:00 **Kiler** - komedia Polska ★★★★ 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura (135 min)
00:15 **Teściowie II** - komedia ★★★ Polska 2023, reż. Kalina Alabrudzińska, wyk. Maja Ostaszewska, Izabela Kuna (125 min)
02:20 **Szpital św. Anny III** (20) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XX (14/15) - serial sens. Niemcy 2015, wyk. Erdoğan Atalay, Vinzenz Kiefer
07:00 Zaklinaczka duchów III (9,10/18) - serial fantasy
09:00 Taki jest świat (21, 20) - mag. informacyjny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Agata Szafrańska Wacław i Marek, którzy pędzą bimber, borykają się z poważną awarią destylatora. Tymczasem na towar czekają myśliwi, a także niejaki „Kwasek", lokalny biznesmen.
20:00 **Cudzoziemiec (The Foreigner)** ★★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell, wyk. Jackie Chan, Pierce Brosnan (130 min)
22:10 **Ultimatum (Retribution)** ★★ - film sens. USA/Francja/Niemcy/Hiszpania/Kanada/Irlandia 2023 (110 min)
00:00 **Odsiecz (American Siege)** ★ - film sensacyjny Kan./USA 2021, reż. Edward Drake (115 min)

TVN7

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II - serial dok.
06:55 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:40 Batman i Robin - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1997, reż. Joel Schumacher, wyk. George Clooney, Chris O'Donnell, Uma Thurman
10:20 Ukryta prawda (14/51) - serial fabularno-dok.
11:20 Mówię Wam (14)
12:30 Ukryta prawda (15,16,17/51) - serial fab.-dok.
15:30 Detektywi VI (41,42) - serial fab.-dok. Polska 2026
17:35 Kong: Wyspa Czaszki (Kong: Skull Island) - film s.f. USA/Chiny 2017 (145 min)
20:00 **Elita złodziei (The Misfits)** ★★ - film sens. USA/Finlandia 2021, reż. Renny Harlin, wyk. Pierce Brosnan, Hermione Corfield (135 min)
22:15 **Nice Guys. Równi goście (The Nice Guys)** ★★★★ - komedia sensacyjna USA 2016, reż. Shane Black, wyk. Russell Crowe (145 min)
00:40 **Wygrać ze śmiercią (Hard to Kill)** ★ - film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth (125 min)

MEZZO

13:40 Richard Wagner i Żydzi
14:45 Jazz w La Villette
16:05 Intermezzo
16:25 Chick Corea & McCoy Tyner: Piano Duo - koncert
16:35 Festiwal Sons d'Hiver 2016: Michel Portal „Minneapolis" - festiwal
17:45 Opera Now: Hans Abrahamsen - serial dok.
18:30 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal: Brahms
20:30 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023, aut. Victorien Sardou, wyk. Sonya Yoncheva, Vittorio Grigolo
22:40 Klaus Mäkelä, Daniel Lozakovich, Orkiestra Filharmonii w Oslo: Brahms
00:10 Daniel Lozakovich, Michaił Pletniow

PULS 2

08:40 Uprowadzona księżniczka - film anim. Ukr. 2018
10:15 Wielka bitwa Asteriksa - film anim. F/Niemcy 1989
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso przez świat (66, 67)
13:10 Boso przez świat: Wenezuela – boso, ale w ostrogach (68) - cykl reportaży
13:55 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (10, 11)
15:55 Duch w butelce - film fantasy Niemcy 2021
17:25 Księżniczka i skryba - film fantasy Czechy 2014
19:00 Asterix podbija Amerykę - film anim. Niemcy/F/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Kanada/Dania/Japonia 1994
20:45 Nic do oclenia - komedia Francja/Belgia 2010
22:55 Dziewczyna influencera - dramat obycz. PL 2024

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (330) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
10:30 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
10:50 Galileo
12:50 Mini Galileo
13:05 Hot Shots! - komedia sensacyjna USA 1991, reż. Jim Abrahams, wyk. Charlie Sheen, Valeria Golino, Lloyd Bridges
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (46,47,48,49,50) - serial obycz. PL 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (45,46,47,48) - serial krym. PL 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Kamila Ścibiorek
00:00 Gwiazdy kabaretu (178, 176) - kabaret i satyra

METRO

07:40 Klan z Alaski III (24,25/32) - serial dok.
09:40 The Floor (3, 4)
10:50 Złomowisko PL V
12:55 Gwiazdy lumpeksów II (1) - serial dok. Polska 2025
13:55 No to lecę! (2)
14:55 Niezwykłe Stany Prokopa VI (2/8) - serial dok.
16:00 Kryminalni VII (7,1,8/13)
19:25 Magda gotuje Internet (7) - talk-show Polska 2026
20:00 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling, wyk. Chevy Chase, Beverly D'Angelo, Dana Hill
22:00 Kolekcjoner - dramat krym. USA 1997, reż. Gary Fleder, wyk. Morgan Freeman, Ashley Judd, Cary Elwes
00:20 Kuba Wojewódzki (12)
01:30 Szpital (47/69)

SOBOTA 23.05

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex XIV (6/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex VI (14,15/16) - serial krym.
11:55 Top Dog. Niemcy (1) - program rozrywkowy Niemcy 2021, program prowadzi Laura Wontorra, Jan Köppen, Frank Buschmann
14:20 Kłamca, kłamca (Liar Liar) ** - komedia USA 1997, reż. Tom Shadyac, wyk. Jim Carrey (110 min)
16:10 Poszukiwany, poszukiwana *** - kom. Polska 1974, reż. Stanisław Bareja (95 min)
17:45 Marley i ja (Marley & Me) *** - kom. USA 2008, reż. David Frankel, wyk. Owen Wilson (135 min)
20:00 Czerwony smok (Red Dragon) *** - thriller psychologiczny Niemcy/USA/Włochy 2002, reż. Brett Ratner (160 min)
22:40 Dziewiąty legion (The Eagle) *** - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2011, reż. Kevin Macdonald (135 min)
00:55 Nagi instynkt II (Basic Instinct 2) * - thriller USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Hiszp. 2006 (140 min)

KINO POLSKA

07:30 Podróże kapitana Klipera (2) - serial anim.
07:40 Reksio - serial anim.
08:40 Syn szczęścia - film krótkometrażowy Polska 2024
09:00 Siedem życzeń (5,6/7) - serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz, Izabella Olejnik, Witold Dębicki, Bronisław Pawlik
12:00 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska
14:55 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyc, Natasza Urbańska
17:35 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski
20:00 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Jan Machulski, Grzegorz Heromiński, Joachim Lamża
22:15 Jeszcze raz - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka, Jan Frycz
00:10 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra

ALE KINO+

08:15 The Office PL II (3)
09:00 Pogrzeb panieństwa (Des jeunes filles enterrent leur vie) - film krótkom. (50 min)
09:50 King Kong - film przyg. ** USA 1976, reż. John Guillermin, wyk. Jeff Bridges (160 min)
12:30 Między światami (Rabbit Hole) *** - dramat obycz. USA 2010, wyk. Nicole Kidman (115 min)
14:25 Making Tarantino: portret intymny - film dok. Francja 2025
15:40 Grantchester X (3,4/8) - serial kryminalny
17:45 Moi synowie (Jouer avec le feu) - dramat obycz. Francja/Belgia 2024 (145 min)
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) ** - film krym. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 2020, reż. Danis Tanović (130 min)
22:20 Ostatni oddział (Les derniers hommes) *** - dramat wojenny Francja 2023 (145 min)
00:45 Zielone piekło (La Promesse verte) *** - dramat Francja/Belgia/USA 2024 (140 min)

POLSAT FILM

09:50 Klopsiki i inne zjawiska pogodowe - film anim. USA 09
11:40 Garfield - komedia USA 2004, reż. Peter Hewitt
13:25 Siostry - komediodramat USA/Niemcy/Wlk. Bryt. 2005
16:05 Percy Jackson: Morze potworów - film przyg. USA '13
18:25 Ewolucja planety małp - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Matt Reeves
21:00 Niezniszczalni III - film sensacyjny USA/Bułgaria/Francja/Niemcy 2014
23:40 Glass - thriller USA/Chiny 2019, wyk. Bruce Willis

KINO TV

08:15 Czterej pancerni i pies
10:50 Flicka - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2006
12:45 K–9 - komedia sens. USA 1990, reż. Rod Daniel
14:50 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. J. Hoffman
17:40 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha
20:00 12 godzin - film sens. USA 2012, reż. Simon West
22:00 Zbuntowana - film sensacyjny USA/Kanada 2015, reż. Robert Schwentke
00:15 Obóz integracyjny - kom. USA/Wlk. Bryt./Puerto Rico 2013, reż. Rob Meltzer

TVP KULTURA

08:25 Informacje kulturalne
08:55 21. Przegląd Piosenki Aktorskiej (1) - koncert
09:55 Kolekcja (8) - mag. kulturalny Polska 2025
10:10 Narodziny brytyjskiego kina - film dok.
11:30 Droga (5) - serial obycz.
12:45 G. F. Händel – „Muzyka na wodzie" i „Muzyka ogni sztucznych" - koncert
14:05 23. Millennium Docs Against Gravity 2026
14:40 Miles Davis i jego muzyka - film dok.
16:50 Tamte lata, tamte dni
17:30 Porte des Lilas (The Gates of Paris) - dramat krym. Włochy/Francja 1957, reż. René Clair (110 min)
19:20 Dzień z życia artysty (13) - mag. kulturalny
20:00 Sicario - film sens. USA/**** Meksyk/Hongkong 2015, reż. Denis Villeneuve, wyk. Emily Blunt (130 min)
22:10 Klub Jazzowy (7)
23:25 Taśma śmierci (Blow Out) *** - thriller USA 1981, reż. Brian De Palma, wyk. John Travolta (115 min)
01:20 Dobry tytuł (48) - mag. kulturalny Polska 2026

WARNER TV

07:35 Święty w Nowym Jorku - film krym. USA 1938
09:10 Dziewczyny w Nowym Jorku - komedia USA 2004
10:55 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
12:35 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003
14:15 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
17:15 Raport Pelikana - thriller USA 93, reż. Alan J. Pakula, wyk. Denzel Washington
20:00 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
22:00 Wrogie niebo IV (4,5/12)

PARAMOUNT

08:00 Plan B - komedia romantyczna USA 2010
10:20 Czy to ty, czy to ja? - komedia USA 1995
12:30 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner
15:00 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
17:30 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise, Kelly McGillis
22:30 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011
00:30 Cloverfield Lane 10 - thriller USA 2016

HBO

08:10 Teściowie 3 - komedia *** Polska 2025 (90 min)
09:40 A potem się zobaczy *** - komedia Włochy 2025, reż. Giovanni Calvaruso, wyk. Fabrizio Sansone (100 min)
11:20 W skrócie - komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (110 min)
13:10 Gerta Schnirch (1) - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (85 min)
14:35 Gerta Schnirch (2) - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (90 min)
16:05 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a *** - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2022 (140 min)
18:25 Noc w zoo - film anim. *** Kanada/Francja/Belgia 2024 (95 min)
20:00 La Grazia - dramat **** obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (135 min)
22:15 Fachowiec - film sens. *** Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham (115 min)
00:10 Marsjanin - film s.f. **** USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. Ridley Scott (140 min)

CINEMAX

10:20 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Brytania/Kan./USA 2006
11:45 Cisza - film krótkom. Belgia/F/Szwajcaria 2022
12:10 Negocjator - dramat obycz. Włochy/Belgia 2025
14:00 Życie i miłość - dramat obyczajowy Estonia 2024
16:00 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Bryt./USA 2018
17:50 Dla niej wszystko - film sens. USA/Francja 2008
20:00 Dziedzictwo Bourne'a - film sens. USA/Japonia 2012
22:15 Ex Machina - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2015

ROMANCE TV

08:05 Zwierzyniec doktor Mertens (12,13,1,2/13) - serial obyczajowy Niemcy 2023
12:15 Omamamia - komedia Niemcy 2012, reż. T. Wigand
14:20 Statek marzeń
16:15 Karla, Rosalie i dziura w ścianie - kom. Niemcy 2021
18:05 Lato na Istrii - romans Niemcy/Chorwacja 2021
20:00 Kanary – o jedno życie mniej (3,4) - serial krym.
22:05 Krawcowa z Madrytu (16) - serial obycz. Hiszp. 2013
00:05 Wieśniaczki – możemy inaczej! - komedia romant. Niemcy 2023, reż. Britta Keils

CANAL+ PREMIUM

09:05 Mikołaj i ekipa - film ** anim. Hiszp./Kan. 2024
10:35 Łapu-Capu
10:50 Chopin, Chopin! - dramat obycz. Polska 2025, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm (135 min)
13:05 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ** - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon, wyk. Kristen Stewart, Robert Pattinson (115 min)
15:00 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 ** - film fantasy USA 2011 (115 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa (na żywo)
19:40 MTV Unplugged - koncert Polska 2025
21:00 Rocznica - thriller USA *** 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane, Kyle Chandler, Zoey Deutch, Dylan O'Brien (110 min)
22:50 Cicha noc, śmierci noc ** - horror USA 2025, reż. Mike P. Nelson, wyk. Rohan Campbell, Ruby Modine (100 min)
00:30 Wcielenie zła: Akta Epsteina - film dok. Australia 2026

TVN FABUŁA

12:05 Vabank - komedia kryminalna Polska 1981, reż. Juliusz Machulski
14:30 Dungeons & Dragons: Złodziejski honor - film fantasy USA 2023, reż. Jonathan Goldstein, John Francis Daley
17:25 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Kan. 2016
20:00 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. David Yates
22:50 Legendy ringu - komedia USA 2013, reż. Peter Segal

AMC

08:55 Meteor, cz. 2 (2) - film katastroficzny USA 2009
10:55 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
13:25 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
15:20 Policyjna opowieść III: Superglina - film sens. Hongkong 1992, reż. Stanley Tong
17:25 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
19:45 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. Andrew Niccol, wyk. Justin Timberlake
22:00 Thirst - horror USA 2015
23:50 Przepowiednia - thriller USA 2002, reż. Mark Pellington

AXN

08:10 Rekrut VIII (4/18) - serial kryminalny USA 2026
09:10 FBI: Most Wanted IV (8/22) - serial krym. USA 2022
10:05 Detektyw Monk
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (6,7,8,9,10/23)
20:00 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016, reż. B. Najafi
22:00 Resident Evil: Apokalipsa - horror Niemcy/Wlk. Bryt./USA/Kanada/Francja '04
23:45 Resident Evil: Zaświaty - film sens. Niemcy/USA 2010

EPIC DRAMA

08:55 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (2/6)
09:55 Panna Austen (1/4)
11:00 Jane Eyre (1/4)
12:05 Panna Scarlet VI
13:15 Detektyw Murdoch XVIII
14:15 Marlow: klub zbrodni
15:10 Morderstwo w małym mieście II (9) - serial krym.
16:05 Sprawy pana Booka
17:15 Sherlock i córka (1)
18:15 Agenci NCIS XVII (17,18/20) - serial krym.
20:00 Grantchester V (3/6)
21:00 Dalgliesh (1/6)
23:00 Królowa węży (2/8) - serial obycz. USA 2022

TVN STYLE

11:30 Dzieci świata II (8)
12:00 Jestem z Polski (5,5,2/9) - serial dok. Polska 2018
15:05 Babski biznes II (7/8)
16:05 Ostre cięcie (4)
17:05 Zgłoś remont (9)
18:05 Bitwa o gości (10) - reality show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (12, 13) - reality show
21:05 Królowa przetrwania (12) - reality show Polska 2026
22:30 Skok na głęboką wodę (11) - reality show Polska 2026
23:35 Ślub od pierwszego wejrzenia (13, 14) - real tv

TVN TURBO

08:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - mag. motoryzacyjny
09:45 Naprawy nie do naprawy (7) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (12)
11:15 Ciężarówką przez Chile (7/8) - serial dok. Polska 2026
12:15 Moto Fachury (12)
13:00 Jeździć, obserwować V (7,8/16) - serial dok.
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Ciężarówką przez Stany V (9/9) - serial dok.
19:00 Ciężarówką przez Indie
21:55 Ciężarówką przez Chile
22:55 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:30 Co ludzie powiedzą? (2,3,4/6) - serial kom.
10:30 Morderstwa w Midsomer XXIII (2/4) - serial krym.
12:25 Ojciec Brown III (15,1,2/15) - serial krym.
15:25 Powrót do raju II (5,6/6)
17:35 Ulica nadziei V
18:30 Śmierć z dala od palm IV
19:45 Śmierć pod palmami X (6/8) - serial krym.
21:00 Dyplomatki (6/6) - miniserial Wlk. Brytania 2023
22:00 Milczący świadek XXI
00:10 Ojciec Brown XIII (6/10)

FX

08:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (14,15,16/24)
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (13,14/18)
13:20 Agenci NCIS VIII (22,23,24/24) - serial krym.
16:05 Z Archiwum X (11,12,13/24) - serial s.f.
19:00 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 96, reż. Roland Emmerich, wyk. Will Smith
22:00 Olimp w ogniu - film sens. USA 2013, reż. Antoine Fuqua, wyk. Gerard Butler
00:25 Na krawędzi - film sens. USA/Włochy/Francja/Japonia 1993, reż. Renny Harlin

HGTV

08:55 Uratuj swój ogród (7)
10:00 Z miłości do ogrodu IV
11:05 Odlotowy ogród (2)
11:35 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
12:40 Będzie pięknie (2/8)
13:40 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
14:40 Para w remont (7, 8)
16:35 House Hunters (2, 3, 4, 5)
18:50 Zgłoś remont (8)
19:50 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
20:45 Mieszkanie na miarę II (3,4,1) - serial dok. Polska 2022
23:35 Letnia chata na lata (5)

BBC LIFESTYLE

08:35 Królowie smaku
09:30 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (1/8)
10:40 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1, 2, 3) - show
14:55 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (4)
15:30 Wielkie amerykańskie wypieki (8) - pr. rozrywkowy
16:40 Karaiby: raj miliarderów
18:45 Ekskluzywne hotele
19:45 Wielkie kanadyjskie wypieki (5, 6) - real tv
21:40 Tajlandia z Sue Perkins
22:40 Eat Smart: Secrets of the Glucose Goddess
23:50 Wstydliwe choroby VII

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu IX (17,18,19,20,21,22,23,24, 1,2/24) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu X (3,4/24)
13:30 Przyjaciele VIII (3,4,5,6,7,8,9,10,11,12/24)
18:30 Przyjaciele VIII (13/24)
19:00 Duchy (9,11,10,12/18) - serial kom. USA 2021
21:00 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park XIX (10,1,2/10)

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Na dobre i na złe
11:20 Komisarz Alex XXV (11)
12:10 Rodzinka.pl XVIII (11,12)
13:20 Ojciec Mateusz XXVII
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (10/12)
16:15 Ranczo VI (2/13)
17:15 Czterdziestolatek
18:15 Na sygnale
19:50 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12)
20:50 Ojciec Mateusz XXVII (8) - serial krym. Polska 2022
22:45 Ranczo VI (3,4/13) - serial kom. Polska 2012
00:30 Gra z Cieniem

CANAL+ KUCHNIA

13:15 Jelita vs. mózg
13:50 Jamie Oliver (3, 4)
14:45 Dzień dobry, obiad (5, 6)
15:40 Zgrillowani (8)
16:05 m jak mięso (2, 3)
16:55 Jamie Oliver (4)
17:55 Jakubiak rozgryza Maderę
18:50 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (5,6) - serial dok.
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (10) - mag. kulinarny
20:15 Planeta słodyczy (1)
20:45 Ziemia, ogień i smak (5)
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (1)
22:35 m jak mięso (2, 3)

CANAL+ DOMO

10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:20 Cudotwórcy VII (15,16)
14:05 Cuda z drewna (12/12)
15:05 Wielkie projekty: nasza ulica III (6) - serial dok.
16:00 Patent na zieleń (3)
16:30 Tomasz Pągowski (2)
17:05 Meblokreacje (8) - mag. poradnikowy Polska 2017
17:35 Dom w miesiąc (3)
18:00 Daleko od miasta XI (5,6)
19:00 Podzielić M2 (11, 12)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (11/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek

PLANETE+

12:30 Świat z góry XI
13:35 Zdumiewający świat grzybów - film dok.
14:40 Stawy nad Brenne
15:50 Dzikie psy - serial dok.
17:00 Najdziksze ostępy Europy (5/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja (1/4) - serial dok.
18:40 Polska z góry IV (6,7/10)
19:45 Komensky. Edukacja tworzy człowieka - film dok.
20:50 Niezwykłe życie Buffy Saint-Marie - film dok.
22:40 Keanu Reeves - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota XVI
10:00 Łowcy opali VIII
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (1/14) - serial dok.
12:00 Wyścigi po antyki
13:00 Złomowisko PL XII
15:00 Nic do ukrycia (3)
16:00 Lotnisko II (7/8)
17:00 Nagi instynkt przetrwania XI (2/12) - serial dok.
18:00 Vantara – azyl dla zwierząt (3/6) - serial dok.
19:00 Największe napady świata (4/6) - serial dok.
20:00 Bimbrownicy XIV (12)
21:00 Fani czterech kółek
22:00 Łowcy opali VIII

TVP HISTORIA

12:35 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
13:40 Archeologia - film dok.
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Gangsterzy i filantropi - komedia Polska 1962
16:00 Flesz historii (762)
16:25 Świątynie świata (2/4)
17:30 Rodzina Połanieckich (5)
19:05 Zabójcza nauka (2/6)
20:05 Zapomniane karty historii (4/4) - serial dok.
21:10 Polowanie na ćmy - dramat obycz. Polska 2022
23:15 Foxcatcher - dramat obyczajowy USA 2014

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XV (20/20) - serial dok. USA 2023
09:15 Gwiazdy lombardu XIII (16,17/52) - serial dok.
10:10 Piątka z historii (6,7)
11:10 II wojna światowa: walka o Europę (5,6,7,8/8)
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (6,7)
17:10 Starożytne armie: Święty Zastęp: Armia kochanków (1) - film dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV (7,11/20) - serial dok. USA 2022
21:00 Starożytni kosmici (4)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (20,21/22)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Co poszło nie tak (1, 2)
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5,5,7,4,3,1/10)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV
17:00 Największe katastrofy budowlane III (3/10)
18:00 Morski patrol: Hiszpania
19:55 Miasta w liczbach (2/8)
21:00 Nazistowskie stworzenia - film dok. Francja 2017
22:05 Nazistowscy dyplomaci - film dok. Francja 2025
23:10 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (3/6) - serial dok.
00:00 Alarm na lotnisku

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI
09:00 Niezwykłe pociągi II
11:00 Najpotężniejsze II (1,2)
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi - serial dok. Polska 2024
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły
19:00 Jak to wyjaśnić II (5/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Tajemnice piramid
21:00 UFO. Zaginione dowody II (9,7/10) - serial dok.
23:00 Poza kontrolą (16)
00:00 Przestępcze podziemie

BBC EARTH

08:10 W okowach mrozu
10:10 Wielkie koty 24/7 II (1)
11:25 Malownicze trasy kolejowe (3/6) - serial dok.
12:25 W okowach mrozu: Kanada II (4/8) - serial dok.
13:25 Ziemia widziana z orbity
14:25 Brytyjskie fabryki X
15:35 Starożytne mocarstwa
16:40 Azja: kulisy produkcji (1)
16:55 Amerykańskie Południe
17:55 Siedem światów, jedna planeta (1, 2, 3/7)
21:00 Ziemia widziana z orbity
22:05 W okowach mrozu: Kanada II (4/8) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Tajne bazy nazistów IV (5,5/6) - serial dok. Kanada 25
10:00 Świta Hitlera (1,2,3/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
13:30 Tajne bronie II wojny światowej (1,2,3,4,5/6)
19:00 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4) - serial dokumentalny Niemcy 2025
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
23:55 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025
01:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.

Od A do Z

72 GODZINY ★★
film sens., USA/Francja 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner, Amber Heard, Hailee Steinfeld
22:30 | tvn 7
Z producenckiej teki Luca Bessona: śmiertelnie chory agent w zamian za wykonanie ostatniego zlecenia zostaje poddany kuracji, która przedłuży mu życie i pozwoli na pojednanie z córką. Niekoniecznie.

AD ASTRA ★★★
film s.f., USA/Chiny/Brazylia 2019, reż. James Gray, wyk. Brad Pitt, Liv Tyler, Ruth Negga
22:20 | cinemax
Brad Pitt wyrusza na krańce Układu Słonecznego, by zbadać zakłócenia zagrażające życiu na Ziemi, a przy okazji poznać tajemnicę zaginięcia jego ojca w kosmosie. Plus nieco filozofii.

DRUHNY ★★★
komedia romantyczna, USA 2011, reż. Paul Feig, wyk. Kristen Wiig, Maya Rudolph, Rose Byrne
23:55 | polsat
Wieczór panieński w Las Vegas okazuje się wyśmienitą okazją do sprawdzenia relacji łączących pannę młodą z każdą z jej „najlepszych" przyjaciółek. Kilka kropel ironiczno–gorzkiej prawdy ku przestrodze.

FRANZ KAFKA ★★★
film biograficzny, Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025, reż. Agnieszka Holland, wyk. Idan Weiss, Peter Kurth, Jenovéfa Boková
22:05 | canal+ premium
Kilka prawd o Franzu Kafce, ikonie literatury XX wieku, jako o wrażliwym człowieku żyjącym w Pradze początku stulecia, przenikliwym pisarzu i bohaterze swoich powieści wobec nieprzyjaznego świata.

GANGSTERZY I FILANTROPI ★★
komedia, Polska 1962, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Wiesław Michnikowski, Gustaw Holoubek, Mirosław Majchrowski
23:20 | tvp historia
Fabularny debiut Jerzego Hoffmana i Edwarda Skórzewskiego, mistrzów dokumentalnej obserwacji: Gustaw Holoubek i Wiesław Michnikowski w dwóch satyrycznych obrazkach z Polski czasu małej stabilizacji.

Panny z Wilka

21:15 | tvp historia ★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Andrzej Wajda czyta opowiadanie Jarosława Iwaszkiewicza: gorzkie spotkanie dojrzałego mężczyzny z kobietami jego młodości. Aktorska rewelacja plus zasłużona nominacja do Oscara.

DRAMAT PSYCHOLOGICZNY
POLSKA/FRANCJA 1979, REŻ. ANDRZEJ WAJDA, WYK. DANIEL OLBRYCHSKI, ANNA SENIUK, MAJA KOMOROWSKA

GODZILLA VS. KONG ★★★
film s.f., USA 2021, reż. Adam Wingard, wyk. Alexander Skarsgård, Millie Bobby Brown, Rebecca Hall
20:00 | tvn 7
Kolejna hollywoodzka pożyczka, zaciągnięta w kinie japońskim sprzed 70 lat: wielki potwór Godzilla atakuje ludzi, a ci wystawiają przeciw niemu King Konga. Plus efekty wszelkiej maści.

KASKADER ★★★
film sens., USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling, Emily Blunt, Aaron Taylor-Johnson
20:00 | canal+ premium
Długo po fatalnym wypadku kaskader Ryan Reynolds zostaje wezwany na plan debiutu swojej byłej. Ma odnaleźć zaginionego gwiazdora, uwolnić się od zarzutu morderstwa, odzyskać byłą i pozycję w branży.

KINGSMAN: ZŁOTY KRĄG ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn, wyk. Taron Egerton, Colin Firth, Mark Strong
20:00 | cinemax
Wyszukanej zabawy z komiksem ciąg dalszy. Po ataku na londyńską siedzibę służb specjalnych agenci przenoszą się do USA, by wspólnie z bliźniaczą organizacją stawić czoło nieznanemu wrogowi.

MATERIALIŚCI ★★★
komedia romantyczna, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song, wyk. Dakota Johnson, Chris Evans, Pedro Pascal
20:00 | hbo
Dakota Johson jako nowojorska zawodowa swatka, która szukając partnerów dla swoich klientek sama staje przed wyborem: mężczyzna perfekcyjny z wypchanym portfelem czy były chłopak, nadal budzący emocje.

MISJA ★★★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Francja 1986, reż. Roland Joffé, wyk. Robert De Niro, Jeremy Irons, Ray McAnally
20:00 | tvp kultura
Kościelna misja wśród Indian amazońskich pada ofiarą politycznej intrygi ścierających się o dominację w Ameryce w XVIII wieku Hiszpanii i Portugalii: Złota Palma w Cannes i Oscar za zdjęcia.

NIE! ★★★
horror, USA 2022, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Keke Palmer, Steven Yeun
21:55 | hbo
Rodzeństwo hodowców koni, których stado jest dziesiątkowane przez wiszącą nad ich ranczem tajemniczą krwiożerczą chmurę – UFO, próbuje sfilmować zjawisko, by w ten sposób wyrównać poniesione straty.

SUPERMAN II ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 1980, reż. Richard Lester, Robert Lynn, David Tomblin, wyk. Christopher Reeve, Gene Hackman
19:25 | warner tv
Druga część przygód przybysza z planety Krypton, ale zrealizowana przez Richarda Lestera z materiałów niewykorzystanych w części pierwszej: Superman broni Ziemi przed najazdem swoich trzech ziomków.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:15 | kino polska
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

WIELKI SZU ★★★★
film sens., Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger
22:15 | tvn
Klasyk polskiego kina popularnego: doświadczony szuler wprowadza w świat hazardu pojętnego ucznia. Świetny Jan Nowicki, nie mówiąc o intrygującej fabule. Naprawdę warto.

KONRAD J. ZARĘBSKI

NIEDZIELA 24.05

TVP1

06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1082)
08:30 Fascynujące miejsca (9)
08:55 Alternatywy 4 (7/9)
10:00 Ojciec Mateusz XII
10:55 Komisarz Alex XXV (12)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (9)
13:10 Planeta zmian (2/2)
14:25 Dom - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Omnibus – szybcy i mądrzy (35) - teleturniej
18:10 Omnibus (35)
18:35 Jaka to melodia? (5935)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Wojna zastępcza** (13) - serial sensacyjny
21:25 **Usłane różami (The Rose Maker)** ★★★ - komedia Francja 2020, reż. Pierre Pinaud, wyk. Catherine Frot, Manel Foulgoc (105 min)
23:10 **Na noże (Knives Out)** ★★★★ - komedia kryminalna USA 2019, reż. Rian Johnson, wyk. Daniel Craig (135 min)
01:25 **Gwiazda szeryfa (The Tin Star)** ★★★★ - western USA 1957 (95 min)

TVP2

06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7563) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7563) - mag. Polska 2026
11:15 Domowe patenty (5)
11:25 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:55 Wielka sława to żart – Benefis Wiesława Ochmana
14:00 Familiada (3106)
14:35 Koło fortuny (1839)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:15 Tak to leciało! (81)
17:15 Harald i Sonja: miłość wbrew regułom (1) - serial historyczny Norwegia/Szwecja 2025
18:20 Pan Mama - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko!

20:20 **Postaw na milion** (389) - teleturniej
21:20 **Kwiatki polskie duże** (11) - mag. Polska 2026
22:25 **Pojedynek na głosy (Military Wives)** ★★★ - komediodramat Wlk. Bryt. 2019, reż. Peter Cattaneo, wyk. Kristin Scott Thomas (115 min)
00:20 **Krucjata. Znak bliźniąt II** (10)
01:10 **Rodziny się nie wybiera (La ch'tite famille)** ★★ - komedia Francja 2018 (105 min)

POLSAT

08:00 Halo tu Polsat (2902)
12:00 Miedzy nami żywiołami (Elemental) - film anim. USA 2023, reż. Peter Sohn (140 min)
14:20 Super Mario Bros. Film (The Super Mario Bros. Movie) - film anim. USA/Japonia 2023, reż. Aaron Horvath, Michael Jelenic, Pierre Leduc, Fabien Polack (115 min). Mario i Luigi, chcąc uratować swoją dzielnicę przed zalaniem, trafiają do tajemniczych światów. Mario ląduje w Grzybowym Królestwie, z którego razem z Księżniczką Peach i Toadem wyruszają, by ocalić Luigiego.
16:15 Nasz nowy dom (371) - reality show Polska 2026
17:30 Awantura o kasę (293)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Halo tu Polsat

20:00 **Polsat Hit Festiwal 2026** (7, 8, 9) Wystąpią m.in.: Kabaret Ani Mru Mru, Kabaret Moralnego Niepokoju, Kabaret Czesuaf
23:55 **Druhny (Bridesmaids)** ★★★ - komedia romantyczna USA 2011, reż. Paul Feig, wyk. Kristen Wiig, Maya Rudolph, Rose Byrne, Ellie Kemper (160 min)
02:35 **Świat według Kiepskich XXV** (7) - serial kom. Polska 2020

TVN

05:10 Kto was tak urządził? - program rozrywkowy
05:40 Uwaga! (7718) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (24/48)
06:50 Bez kompleksów (3) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5725) - mag. Polska 2026
11:25 Co za tydzień (1244) - mag. Polska 2026
12:00 Bitwa o gości (11) - reality show Polska 2026
13:05 Scooby-Doo - film przyg. USA/Australia 2002, reż. Raja Gosnell (105 min)
14:50 Aquaman - film przyg. USA/Australia 2018 (190 min)
18:00 Kuchenne rewolucje: Białystok – HoNoTu 32 (11) - reality show Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros

19:45 **Kiler-ów 2-óch** ★★★ - komedia krym. Polska 1998, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura (150 min)
22:15 **Wielki Szu** - film sens. ★★★★ Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki (125 min)
00:20 **Snake Eyes: Geneza G.I. Joe (Snake Eyes: G.I. Joe Origins)** ★★ - film akcji USA 2021, reż. Robert Schwentke, wyk. Henry Golding, Andrew Koji (150 min)

TV PULS

08:00 Don Matteo: Boski detektyw XIV (7/10)
10:05 Zaklinaczka duchów III
12:00 Johnny English. Reaktywacja (Johnny English Reborn) - kom. Wlk. Brytania/USA/Francja 2011 (145 min)
14:25 Naga broń 33 1/3 (Naked Gun 33 1/3: The Final Insult) - komedia USA 1994, reż. Peter Segal (90 min)
15:55 Powiedz „tak" (The Wedding Planner) - komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman, wyk. Jennifer Lopez (125 min)
18:00 Dziewczyna z Jersey (Jersey Girl) - kom. USA 2004, reż. Kevin Smith (120 min)
20:00 **Przerwany lot (Plane)** ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2023, reż. Jean-François Richet, wyk. Gerard Butler (130 min)
22:10 **Iluzja II (Now You See Me 2)** ★★★ - thriller USA/Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu, wyk. Jesse Eisenberg (140 min)
00:30 **Dorwać gringo (Get the Gringo)** ★★ - dramat obycz. USA/Meksyk 2012, reż. Adrian Grunberg (125 min)

TVN7

05:25 Szkoła (29/67)
06:25 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:15 New Looney Tunes II
08:00 Kosmiczny mecz - komedia USA 1996, reż. Joe Pytka, wyk. Michael Jordan, Wayne Knight, Bill Murray
09:55 Ukryta prawda (18,19,20,21,22) - serial fabularno-dok. Polska 2022
14:55 Detektywi VI (43,44,45) - serial fab.-dok.
17:55 Sonic. Szybki jak błyskawica (Sonic the Hedgehog) - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020, reż. Jeff Fowler, wyk. James Marsden, Jim Carrey, Tika Sumpter (125 min)
20:00 **Godzilla vs. Kong** ★★★ - film s.f. USA 2021, reż. Adam Wingard, wyk. Alexander Skarsgård (150 min)
22:30 **72 godziny (3 Days to Kill)** ★★ - film sens. USA/Francja 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner, Amber Heard (145 min)
00:55 **Norbit** - komedia ★ romant. USA 2007, reż. Brian Robbins, wyk. Eddie Murphy, Thandiwe Newton (135 min)

MEZZO

11:25 Jazz w La Villette: Ana Carla Maza - koncert
12:05 Mel Lewis Jazz Orchestra - koncert
12:50 Intermezzo
13:30 Opera Now: Unsuk Chin
14:05 Kwartet Modigliani: Mozart, Ravel, Beethoven
15:30 Jonas Kaufmann i Ludovic Tézier w Baden-Baden: Verdi, Ponchielli
17:20 Intermezzo
17:55 Charles Gounod: Romeo i Julia - opera Niemcy/Szwajcaria 2023
20:30 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy: Ravel, Mahler
22:05 Martha Argerich, Maria João Pires, Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Daniel Harding: Mozart, Mahler - muzyka klas.
23:40 György Ligeti: Koncert fortepianowy - muzyka klas.

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (11,12/26) - serial dok.
08:55 Boso przez świat (69, 70, 71) - cykl reportaży
10:30 Skąpiec - komedia Francja 1980, reż. Louis de Funès, Jean Girault
12:55 Oscar - komedia F 1967, reż. Edouard Molinaro
14:45 Następca tronu - film fantasy Czechy 2015, reż. Karel Janák, wyk. Patrik Děrgel
16:45 Baśń o sześciu łabędziach - film fantasy Niemcy 2012, reż. Karola Hattop
18:45 Wieloskórka - film fantasy Niemcy 2012
20:00 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
23:20 Dzielnica strachu X (40,4,5) - serial krym.

TV4

07:00 Wielkie tajemnice historii IV (6,3/25)
08:50 Ewa gotuje (472)
09:20 Galileo
11:25 Goście, goście II - komedia Francja 1998, reż. Jean-Marie Poiré, wyk. Christian Clavier, Jean Reno
13:50 Aniołki Charliego: zawrotna szybkość - komedia USA 2003, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Cameron Diaz, Drew Barrymore, Lucy Liu
16:00 8 części prawdy - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis, wyk. Dennis Quaid
17:55 Uroczysko V (43,44,45,46) - serial krym.
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (45,46,47,48) - serial krym. Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (348) - mag. policyjny Polska 2024

METRO

07:40 Klan z Alaski III
09:45 The Floor (5, 6)
11:10 Gremliny II - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates
13:30 Diagnoza (7,8)
15:30 Kryminalni VII (2,3,4/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
18:50 Milionerzy (608, 609)
20:00 Szogun - serial historyczny USA/Japonia 1980, wyk. Richard Chamberlain, Toshirô Mifune, Yoko Shimada
22:00 Wygrać ze śmiercią - film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth, wyk. Steven Seagal, Kelly Lebrock, William Sadler, Frederick Coffin
23:55 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (7/14) - serial dok., wyk. Elaine Aradillas
01:00 Szpital (48/69)

NIEDZIELA 24.05

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XIV - serial krym.
10:05 Hudson i Rex VI (16,1,2/16) - serial krym.
13:00 Top Dog. Niemcy (2) - program rozrywkowy Niemcy 2021
14:55 Max - film przyg. *** USA 2015, reż. Boaz Yakin, wyk. Josh Wiggins, Thomas Haden Church, Luke Kleintank (145 min)
17:20 Kamerdyner (The Butler) - dramat obycz. **** USA 2013, reż. Lee Daniels, wyk. Forest Whitaker (160 min)
20:00 Lektor (The Reader) - melodramat **** USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes (160 min)
22:40 Powódź (Hard Rain) - film sens. ** USA/Wlk. Brytania/Francja/Japonia/Niemcy/Dania 1998, reż. Mikael Salomon, wyk. Morgan Freeman (120 min)
00:40 Bo we mnie jest seks - film biograf. *** Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska (130 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera (4) - serial anim.
07:45 Reksio - serial anim.
08:25 Siedem życzeń: Senemedar - serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz, Izabella Olejnik
09:55 Pan Kleks w kosmosie - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988
11:45 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana (2) - film przyg. PL/Czechosł. 1988, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
13:05 Joanna - dramat wojenny Polska 2010
15:40 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019
17:55 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak
20:00 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
22:15 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska
00:50 Ekstradycja (5) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Tomasz Kozłowicz, Aleksy Awdiejew, Witold Dębicki, Renata Dancewicz

ALE KINO+

08:10 The Office PL II (6)
08:50 Georgi ma się dobrze (Scrapper) - komedio-dramat Wlk. Brytania 2023 (110 min)
10:40 King Kong żyje (King Kong Lives) - film przyg. USA 1986, reż. John Guillermin (130 min)
12:50 Terapia dla par (Bajo terapia) - komediodramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio (120 min)
14:50 W imię dziecka (The Children Act) - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Richard Eyre (130 min)
17:00 Nicolas Cage: Szalony geniusz Hollywoodu
18:15 Punkty zwrotne (Puntos suspensivos) - thriller Hiszpania 2024, reż. David Marqués, wyk. Diego Peretti (115 min)
20:10 Grantchester X (5,6/8) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
22:10 Ryzykowny napad (Mikaela) - film przyg. Hiszpania 2025 (115 min)
00:05 Pokusa (The Paperboy) - thriller USA 2012 (125 min)

POLSAT FILM

09:50 Jeźdźcy smoków
10:50 Zakochany Madagaskar - film anim. USA 2013
11:10 Percy Jackson: Morze potworów - film przyg. USA '13
13:35 Nagi peryskop - komedia USA '96, reż. David S. Ward
15:35 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
17:50 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
21:00 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995
23:30 American Pie: Zjazd absolwentów - kom. USA 2012

KINO TV

08:45 Czterej pancerni i pies (5,6/8) - serial wojenny
11:05 Grobowiec smoka - film przyg. Wlk. Brytania/Chiny 2013, reż. Eric Styles
12:55 Beethoven - film familijny USA 92, reż. Brian Levant
14:50 Komandosi z Navarony - film woj. Wlk. Bryt./USA 1978
17:35 Seksmisja - komedia PL 1984, reż. Juliusz Machulski
20:00 Igrzyska śmierci - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross, wyk. Jennifer Lawrence
23:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton

TVP KULTURA

09:05 Przystań nad Biblią
09:25 Kobiety wywiadu
09:55 Małże z frytkami (Moules-Frites) - film anim. F 2021 (40 min)
10:35 Krzysztof Klenczon – największe przeboje
11:15 Pan wzywał, Milordzie? IV
12:15 Narodziny brytyjskiego kina - film dok.
13:35 W poszukiwaniu dobrego filmu (46)
14:15 Panienki z Rochefort (Les demoiselles de Rochefort) - komedia muzyczna F 1967, reż. Jacques Demy (135 min)
16:30 Dobry tytuł (49) - mag. kulturalny
17:15 Studio Kultura (698)
18:10 Tylko strach - dramat obycz. PL 1993 (110 min)
20:00 Misja (The Mission) ***** - dramat historyczny Wlk. Brytania/Francja 1986 (135 min)
22:15 Kulturalni (19) - mag.
23:10 Albert Camus i Maria Casares. Autor i jego muza - film dok.
00:25 Afonia - film krótkom. Polska 2022 (10 min)
00:35 Rozwiązanie - film anim. PL 2020 (15 min)

WARNER TV

07:55 Psy i koty III: Łapa w łapę
09:40 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
11:20 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
13:05 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
14:50 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
16:30 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
19:25 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
22:00 Yellowstone (5,6/9) - serial obycz. USA 2018

PARAMOUNT

08:45 Co wiecie o swoich dziadkach - komedia USA 2017
10:50 Monster Trucks - film przyg. Kanada/USA 2016
13:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
15:20 Pompeje - film katas. USA/Niemcy 2014
17:30 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
20:00 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014, reż. Darren Aronofsky
23:00 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris
00:30 Traffic - dramat krym. USA/Niemcy/Meksyk 2000

HBO

08:20 Kung Fu Panda: Sekrety mistrzów - film anim. USA 2011
08:45 Kung Fu Panda IV *** - film anim. USA/Chiny 2024, reż. Mike Mitchell, Stephanie Stine (90 min)
10:15 Kung Fu Panda: Sekrety Potężnej Piątki - film animowany USA 2008 (25 min)
10:40 Jedynka plus - komedia ** USA 2025 (95 min)
12:15 Twórca - film s.f. USA 2023 (130 min)
14:25 Przypadek Harolda Cricka - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster (110 min)
16:15 Pan Aznavour - film **** biograficzny Francja 2024 (130 min)
18:25 Amrum - dramat **** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (95 min)
20:00 Materialiści - komedia *** romant. USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song (115 min)
21:55 Nie! - horror USA 2022, *** reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya (125 min)
00:00 Lalka - komedia romantyczna Francja 2025, reż. *** Sophie Beaulieu (80 min)

CINEMAX

12:30 Żarty i papierosy - film biograficzny Hiszpania 2023
14:25 Jak być normalną - dramat obycz. Austria 2025
16:10 Głębia - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1977
18:10 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
20:00 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn
22:20 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
00:20 Fargo II (3,4/10) - serial kryminalny USA 2015

ROMANCE TV

14:00 Kanary – o jedno życie mniej (1,2/5) - serial krym.
16:15 Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość - film obycz. Niemcy 2025
18:05 Katie Fforde: Sercowa sprawa - film obycz. Niemcy 2017, reż. Helmut Metzger
20:00 Rosamunde Pilcher: Miłość jest nieobliczalna - romans Niemcy/Austria 2022, reż. Karola Meeder
21:55 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022, reż. Katja Benrath
23:50 Inga Lindström: Szalone czasy - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2021

CANAL+ PREMIUM

08:15 O psie, który jeździł koleją 2 - film przyg. Polska 2025 (95 min)
09:50 Dziki robot - film anim. **** USA/Japonia 2024, reż. Chris Sanders (100 min)
11:30 Luca: Legenda Ferrari (2) - film dokumentalny
12:30 Łapu-Capu Extra
13:00 Battleship: Bitwa o Ziemię ** - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
15:10 Wujowy dwór - komedia *** Wlk. Bryt./USA 2025, reż. Jim O'Hanlon, wyk. Thomasin McKenzie, Ben Radcliffe (95 min)
16:45 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 10, reż. Gary Winick, wyk. Amanda Seyfried (105 min)
18:30 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander, wyk. Cillian Murphy (90 min)
20:00 Kaskader - film sens. *** USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling (125 min)
22:05 Franz Kafka - film *** biograf. Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/F 2025
00:10 Uciekinier - film s.f. ** USA/Wlk. Bryt. 2025, reż. Edgar Wright (130 min)

TVN FABUŁA

07:35 Kryminalni VII
10:50 Mój książę z bajki - film przyg. Francja/Belgia 2020
13:05 Kompas szkieletora - film przyg. USA 2022
14:55 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
17:25 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. David Yates
20:00 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2022
23:05 Szukając sprawiedliwości - film sens. USA 1991

AMC

08:05 Klątwa Tutenchamona, cz. 2 (2) - film przyg. USA 2006
09:50 Płonąca pułapka - dramat obycz. USA 2004
12:05 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
14:25 Karate Kid - film familijny USA 1984, reż. John G. Avildsen
16:55 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014, reż. Darren Aronofsky
19:45 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
22:00 Za ciosem - film akcji USA/Hongkong/Aruba 1998
23:55 Negocjator - film sens. USA/Niemcy 1998

AXN

08:00 Zabójcza broń II (22,1/22) - serial krym. USA 2018, wyk. Damon Wayans
10:00 Detektyw Monk II
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (11,12,13,14,15/23)
20:00 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019
22:30 Resident Evil: Zaświaty - film sens. Niemcy/Kanada/USA 2010, reż. P. W.S. Anderson
00:20 Resident Evil: Ostatni rozdział - horror Niemcy/Kan. 2016, reż. Paul W.S. Anderson

EPIC DRAMA

08:35 Sprawy pana Booka (3/6) - serial krym.
09:45 Sherlock i córka (1)
10:40 Księżycowy klejnot
11:40 Tess D'Urbervilles (1/4)
12:50 Rodzina Hardacre'ów (3/6) - serial obycz.
13:50 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (2/6)
14:50 Panna Austen (1/4)
15:55 Jane Eyre (1/4)
17:00 Lekarze na start
20:00 Grantchester V (4/6)
21:00 Próba niewinności (1/3) - miniserial Wlk. Brytania 2018, wyk. Anna Chancellor
22:00 Panna Marple IV

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (5)
12:30 Babski biznes II (8/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (37,36,4) - serial dok.
16:35 Do zobaczenia (2/10)
17:10 Bitwa o gości (11)
18:10 Ugotowani (3)
19:10 Kuchenne rewolucje (14, 1) - reality show
21:05 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2025
22:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (1/2)
23:15 EuroPOLKI studentki (4)
00:15 Cały jej świat (3/12)
01:15 Nieoczywiste miejsca

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (1)
11:45 Z drugiej ręki (1) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
12:30 Jeździć, obserwować VI
13:15 Moto kombat (1) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
14:00 Zawodowi handlarze (1)
14:45 Duda kontra Szafrański
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Prawko na świecie
17:00 Ciężarówką przez Chile
18:00 Mobilni mechanicy (9)
18:45 Raport końcowy (819)
19:10 Nic do ukrycia II (2, 3/4)
21:10 Jeździć, obserwować VI
21:55 Moto kombat (1) - mag.
22:40 Uwaga! Oszust (11/12)

BBC FIRST

08:35 Śmierć z dala od palm IV
09:45 Lewis VII (5,6/6)
11:45 Co ludzie powiedzą? V
13:45 Śmierć pod palmami X
15:00 Ojciec Brown XIII (6/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood XI (1/6) - serial krym.
17:50 Ulica nadziei V (2/6)
18:45 Ludwig (4/6) - miniserial
19:50 Śmierć pod palmami X
21:00 Tajemnice Brokenwood XI (2/6) - serial krym.
22:55 Dyplomatki (6/6)
23:55 Na niebieskich światłach II (2/6) - serial krym.

FX

08:45 FBI IV (15/21)
09:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (17,18/24) - serial krym.
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (15,16,17/18)
14:15 Agenci NCIS IX (1,2/24) - serial krym.
16:00 Z Archiwum X (14,15/24)
18:00 Spider-Man: Homecoming - film s.f. USA 2017
20:40 Anakondy: Polowanie na Krwawą Orchideę - horror USA/Australia 2004
22:45 Na fali - film sens. Jap./USA 1991, reż. Kathryn Bigelow
01:10 Zabójcze umysły XIII (13/22) - serial krym.

HGTV

08:20 Z miłości do ogrodu IV
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (9, 10, 1, 2) - mag. poradnikowy
11:05 Polowanie na ogród VI
12:40 Ogród Marthy Stewart (1, 2) - mag. poradnikowy
13:40 Design w australijskim stylu (5/8) - serial dok.
14:40 Zgłoś remont (8)
15:35 Będzie pięknie (2/8)
16:35 Weekendowa metamorfoza (5, 6, 7) - reality show
19:25 House Hunters (6, 7, 8, 1) - reality show Polska 2021
21:45 Dorota inspiruje (3, 4)
23:35 Łowcy staroci

BBC LIFESTYLE

08:00 10 sposobów na 10 lat mniej (3) - serial dok.
08:55 Karaiby: raj miliarderów
10:55 Mistrzowie szycia
14:20 Wielkie amerykańskie wypieki (8, 1) - pr. rozrywkowy
16:35 Królowie smaku: Big Zuu & AJ Tracey - serial dok.
17:30 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (1/8)
18:35 Ekskluzywne hotele
19:35 Eat Smart: Secrets of the Glucose Goddess
20:45 Mistrzowie szycia (1)
21:50 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (2,3/6)
23:50 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu X (8,9,10,11,12,13,14,15,16,17/24) - serial kom. USA 2016
12:40 Teoria wielkiego podrywu X (18,19/24) - serial kom.
13:30 Tata ma plan II
14:55 Duchy (9,11/18)
15:50 Poznaj naszą rodzinkę - komedia USA 2010
17:55 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
20:00 Ilu miałaś facetów? - komedia romant. USA 2011
22:15 Colin from Accounts
23:30 Comedy Club (5, 6)

TVP SERIALE

08:40 Janosik (13)
09:35 U Pana Boga w ogródku (1/12) - serial kom. Polska 2008, wyk. Krzysztof Dzierma, Andrzej Beja-Zaborski, Mieczysław Fiodorow
10:30 Ranczo VI (4/13)
11:30 Ranczo Wilkowyje - komedia Polska 2007
13:20 Ojciec Mateusz XXVII (8)
15:20 Komisarz Alex XXV (12)
16:20 Ranczo VI (5)
17:20 U Pana Boga w ogródku
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 35 (3)
22:30 Ranczo VI (6,7/13)
00:20 Rodzinka.pl XVIII (12,13)

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Jamie Oliver (6)
13:50 Planeta słodyczy (2, 3)
14:50 Ziemia, ogień i smak (5)
15:40 Jamie Oliver (3/4)
16:40 Sekrety gigantów fast foodu - serial dok.
17:35 Dzień dobry, obiad (6, 7)
18:25 Jakubiak rozgryza Włochy (5, 6) - mag. kulinarny
19:20 Jakubiak rozgryza Wietnam (1) - mag. kulinarny
19:45 Zgrillowani (2, 3)
20:35 m jak mięso (2, 3)
21:25 Nie tylko kimchi (6)
21:50 Podróż przez smaki Chin
23:50 Anthony Bourdain

CANAL+ DOMO

10:15 Gardeners' World (13)
11:25 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (11/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:20 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (10) - reality show
17:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2)
18:25 Daleko od miasta XIII
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5,6/20) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII (15,16)

PLANETE+

13:35 Natura. Proces ciągłej zmiany - film dok.
14:40 Ocalić raj II (3)
15:50 Starożytny Egipt. Najsłynniejsze piramidy
17:00 Najdziksze ostępy Europy (2/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (8,9/10)
19:45 Świat zawarty w obrazie
20:50 Apokalipsa, plan B
22:00 Jak wygrać z Ku Klux Klanem (1/4) - serial dok.
22:55 Różowe trójkąty

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ciężarówką przez Indonezję (9) - serial dok.
09:00 Złomowisko PL XII
11:00 Kolejarze - serial dok.
12:00 Lotnisko II (7/8)
13:00 Gorączka złota XVI
15:00 Vantara – azyl dla zwierząt (4/6) - serial dok.
16:00 Specjalistki - serial dok.
17:00 Nic do ukrycia (3)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (1/14) - serial dok.
19:00 Brudne skarby (3)
20:00 Gorączka złota XVI
22:00 Conspiracies & Coverups (3) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

12:50 Kanadyjskie Parki Narodowe (1/5) - serial dok.
13:50 Flesz historii (762)
14:20 Juliusz Cezar - dramat hist. Wlk. Bryt./Hiszpania 1970
16:20 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (1/3) - serial dok.
17:15 Ex libris - magazyn
17:40 Rodzina Połanieckich (6)
19:10 Zapomniane agentki II wojny światowej (3/6)
20:10 Kroniki Hitlera (12/13)
21:15 Panny z Wilka - dramat psych. Polska/Francja 1979
23:20 Gangsterzy i filantropi - komedia Polska 1962

HISTORY

09:15 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (3) - serial dok.
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (16/18)
14:00 Piątka z historii (6)
14:25 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:20 Starożytni kosmici XVII (4) - serial dok. USA 2025
16:10 Tajemnice zaginionych miast (4) - serial dok.
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:05 Piątka z historii (7,3)
19:05 Jak Hitler przegrał wojnę
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (10)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Premiera: Tucci we Włoszech II (3,4/5) - serial dok.
14:00 Premiera: Kosmiczne horyzonty (7) - serial dok.
15:00 Premiera: Zaginione skarby Biblii (5) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (2/10) - serial dok.
17:00 Zakazana historia III
19:00 Wojna widziana z powietrza III (6/6) - serial dok.
20:00 Makro inżynieria III
21:05 Największe katastrofy budowlane III (5/10)
22:05 CIA: tajemnice i szpiedzy

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (18)
09:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (3,4) - serial dok.
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (25)
11:30 Wojny magazynowe V (9,11,8,13,12/22) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Architektura z odzysku
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (18,19,20,21) - serial dok.
21:00 Podglądacze przyrody
21:30 Górale IX (11)
22:00 Droga bez powrotu. Przemoc gangów w Szwecji
23:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024

BBC EARTH

11:00 Wielkie koty 24/7 II (2)
12:15 W okowach mrozu: Kanada II (5/8) - serial dok.
13:15 Amerykańskie Południe
14:20 Nowozelandzka wyprawa Jimmy'ego Doherty'ego
15:20 Fenomeny współczesnego życia III (2/5) - serial dok.
16:25 Azja: kulisy produkcji
16:40 Ziemia widziana z orbity
17:50 W okowach mrozu
18:55 Malownicze trasy kolejowe (3/6) - serial dok.
19:55 Japonia z Sue Perkins
21:00 Wielkie koty 24/7 II (2)
22:15 W okowach mrozu

POLSAT VIASAT HISTORY

08:50 II wojna światowa – kobiety na froncie
09:50 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4) - serial dok.
10:45 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (3/6) - serial dok.
11:55 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
13:45 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid
16:00 Ramzes: władca Egiptu
19:05 Naziści: korzenie zła
21:00 Ruch oporu: Żydzi przeciwko nazistom - film dok.
23:10 Tatuażysta z Auschwitz: historia prawdziwa - film dok.

PONIEDZIAŁEK 25.05

Od A do Z

DZIKI ★★
film przyg., Polska 2026, reż. Maciej Kawulski, wyk. Zofia Jastrzębska, Leszek Lichota, Tomasz Włosok
21:45 | canal+ premium
Niby Janosik, może Tarzan, pierwszy polski film w formacie IMAX. W XVII w. inkwizytor szuka zgubionych w Karpatach papieskich insygniów, co prowadzi do konfrontacji z półdzikim obrońcą uciśnionych.

HIPNOZA ★★
komediodramat, Szwecja/Norwegia/Francja 2023, reż. Ernst De Geer, wyk. Asta Kamma August, Herbert Nordrum, Andrea Edwards
20:00 | cinemax
Robert Rodriguez też się potknie: Ben Affleck jako detektyw, który szukając zaginionej córki wpada na trop przestępczej grupy hipnotyzerów, mogącą wskazać mu miejsce pobytu zaginionej. Bełkocik.

MAD MAX POD KOPUŁĄ GROMU ★★★
film s.f., Australia/USA 1985, reż. George Miller, George Ogilvie, wyk. Mel Gibson, Bruce Spence, Adam Cockburn
23:50 | warner tv
Mad Max tym razem jako gladiator przyszłości stawiający czoło despotycznej Tinie Turner. Nader widowiskowe zamknięcie cyklu, który ugruntował gwiazdorską pozycję Mela Gibsona.

MISJA ★★★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Francja 1986, reż. Roland Joffé, wyk. Robert De Niro, Jeremy Irons, Ray McAnally
23:00 | tvp kultura
Kościelna misja wśród Indian amazońskich pada ofiarą politycznej intrygi ścierających się o dominację w Ameryce w XVIII wieku Hiszpanii i Portugalii: Złota Palma w Cannes i Oscar za zdjęcia.

OSTATNI SPRAWIEDLIWY ★★
film sens., USA 1996, reż. Walter Hill, wyk. Bruce Willis, Christopher Walken, Alexandra Powers
22:00 | warner tv
Bruce Willis zaprowadza porządek w mieście sterroryzowanym przez dwa rywalizujące gangi. Inspirowane „Strażą przyboczną" Kurosawy, ale do pierwowzoru daleko.

Jestem mordercą

20:00 | kino polska
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Gorzkie spojrzenie na Polskę czasów Gierka przez pryzmat głośnej sprawy „wampira z Zagłębia", podające w wątpliwość wyniki śledztwa i słuszność wydanego wówczas wyroku. Świetna filmowa robota.

THRILLER PSYCHOLOGICZNY
POLSKA 2016, REŻ. MACIEJ PIEPRZYCA, WYK. AGATA KULESZA, ARKADIUSZ JAKUBIK, MIROSŁAW HANISZEWSKI

PIĘĆ MINUT NIEBA ★★★
dramat krym., Irlandia/Wlk. Brytania 2009, reż. Oliver Hirschbiegel, wyk. Liam Neeson, Mark Ryder, Niamh Cusack
23:15 | cinemax
Na faktach: w 1975 roku nastoletni katolicki aktywista zastrzelił protestanta, za co odsiedział wyrok. Po latach telewizja próbuje doprowadzić przed kamerami do pojednania mordercy i brata ofiary.

PRZEBIEGŁA GRA ★★
film sens., Australia/Kanada/USA 2013, reż. Brian Trenchard-Smith, wyk. Cuba Gooding Jr., Emmanuelle Vaugier, Evert McQueen
20:00 | stopklatka
Atrakcyjna wdowa chce poznać okoliczności śmierci męża, prosi więc o przysługę agenta federalnego, ale nawet jego doświadczenie nie pomoże, kiedy ktoś zdecydowany jest ukryć niewygodną prawdę: rutyna.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
20:10 | ale kino+ hd
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

SIEDMIU WSPANIAŁYCH ★★★
western, USA/Australia 2016, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Chris Pratt, Ethan Hawke
22:55 | polsat
Próba renowacji klasycznego westernu, inspirowanego samurajskim filmem Akiry Kurosawy: siedmiu rewolwerowców broni miasteczka przed bandą siepaczy. Tylko po co ta cała polityczna poprawność?

SPOSÓB NA TEŚCIOWĄ ★★★
komedia romantyczna, USA/Niemcy 2005, reż. Robert Luketic, wyk. Jennifer Lopez, Jane Fonda, Michael Vartan
22:10 | tvn 7
Jane Fonda po latach przerwy – z dystansem do siebie i do pokolenia, którego stała się ikoną – jako straszna mieszczka próbująca uchronić swego syna przed mezaliansem z Jennifer Lopez.

SZPICA ★★
film akcji, Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong, wyk. Jackie Chan, Yang Yang, Miya Muqi
22:00 | stopklatka
Jackie Chan w swoim stylu – jako szef tajnej organizacji ochrony dla klientów VIP w akcji ratunkowej, mającej na celu odnalezienie porwanej córki ważnego klienta, który zadarł z mafią.

SZYBKO I WŚCIEKLE ★★★
film sens., USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez
20:30 | polsat
„Szybcy i wściekli" już po raz czwarty: tym razem miłośnicy szybkich samochodów i nielegalnych wyścigów wypowiadają wojnę handlarzowi narkotyków. Jest też Vin Diesel w ulubionych pozach.

TRZYDZIEŚCI SIEDEM ★★
thriller, Francja 2024, reż. Arthur Môland, wyk. Guillaume Pottier, Melodie Wakivuamina, Agnès Sourdillion
21:40 | cinemax
Kierowca ciężarówki zabiera dziewczynę, która przedstawia się tytułowym numerem. Wkrótce jej zachowanie budzi niepokój kierowcy – nic dziwnego, zważywszy jego mroczną przeszłość. Jednak rutyna.

WICHROWE WZGÓRZA ★★
dramat obycz., USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Emerald Fennell, wyk. Margot Robbie, Jacob Elordi, Hong Chau
22:05 | hbo
Czy godzi się poprawiać arcydzieło Emily Brontë? Nawet mając Margot Robbie i Jacoba Elordiego pozostanie to rodzajem świętokradztwa. Mimo pasji i wszelkich włożonych wysiłków, niestety.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 25.05

TVP1

06:20 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (433)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Okrasa łamie przepisy
09:00 Ranczo III (12/13)
10:00 Komisarz Alex IV (8/13)
11:00 Ojciec Mateusz XII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta zmian (2/2)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (532)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5936)
18:00 Klan (180) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Fryderyki 2026 – Gala Muzyki Rozrywkowej** - koncert
22:50 **Uwolnieni. Wolność zaczyna się w sumieniu** - film dok.
23:55 **Balans bieli** (138)
00:35 **Raport Pileckiego** ★★★ - film biograficzny Polska 2023, reż. Krzysztof Łukaszewicz, wyk. Przemysław Wyszyński (120 min)
02:35 **Ostatnia akcja** ★★★ - komedia sensacyjna Polska 2009 (90 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (49) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7564) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7564) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:15 Kolekcja (8)
12:30 Koło fortuny (1839)
13:15 Panna młoda (70)
14:05 Va banque (972)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1840)
16:35 Familiada (3107)
17:20 Panna młoda (71)
18:15 Va banque (973)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (14)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026, wyk. Lesław Żurek, Marta Dąbrowska
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1669)
20:55 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:55 **Na sygnale**
22:55 **Okrutna miłość** (3,4/4) - miniserial
00:45 **Szef roku (El buen patrón)** ★★★★ - komedia Hiszpania 2021, reż. Fernando León de Aranoa (120 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (25,26)
09:30 Trudne sprawy XIX (7,8/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV
14:40 Dlaczego ja? 33 (57) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5905)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (58) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (59)
18:00 Pierwsza miłość 50 (53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (525)
19:25 Smak na każdą kieszeń
19:55 Milionerzy (109)

20:30 **Szybko i wściekle (Fast & Furious)** ★★★ - film sens. USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker (145 min)
22:55 **Siedmiu wspaniałych (The Magnificent Seven)** ★★★ - western USA/Aus. 2016, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington (170 min)
01:45 **Kung–fu szał (Kung fu)** ★★★★ - komedia sens. Hongkong/Chiny/USA 2004 (130 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7719) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (25/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Marklowice Górne – Przystań na Kępce 31 (13) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5726)
11:20 Doradca smaku (36)
11:25 Kuchenne rewolucje: Białystok – HoNoTu 32 (11) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Grudziądz, bar „Pierożek" XXVII (8) - reality show
13:40 Ukryta prawda (34,35,4/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (6/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi VI (59) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8000) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Bitwa o gości** (12)
22:00 **Sanctum** - film przyg. ★★ Australia/USA 2011, reż. Alister Grierson, wyk. Richard Roxburgh, Rhys Wakefield, Alice Parkinson (130 min)
00:10 **Ponad horyzont (Send It!)** ★★ - komedia sens. USA 2021, reż. Andrew Stevens, wyk. Kevin Quinn (120 min)
02:10 **Co za tydzień** (1244)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (18,19/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (2,3/16) - serial sensacyjny Niemcy 2015
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (1)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (59,60) - serial obyczajowy Polska 2023
17:00 Kurierzy (2)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (58,9)
20:00 **Pomścić córkę (Vendetta)** ★ - film sens. USA 2022, reż. Jared Cohn, wyk. Bruce Willis, Thomas Jane, Clive Standen (120 min)
22:00 **Krocząc wśród cieni (A Walk Among the Tombstones)** ★★★ - film sens. USA 2014, reż. Scott Frank, wyk. Liam Neeson (130 min)
00:10 **Służby specjalne** ★★★ - film sens. PL 2014, reż. Patryk Vega, wyk. Olga Bołądź (150 min)

TVN7

05:20 Ten moment (1/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (30,31,32/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (22,24,25/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (33/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (49) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (16,17) - serial fab.-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (25/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (33/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **41 dni nadziei (Adrift)** ★★★ - film biograf. USA/Islandia/Hongkong 18, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Shailene Woodley (130 min)
22:10 **Sposób na teściową (Monster-in-Law)** ★★★
00:15 **W nowym zwierciadle: Wakacje (Vacation)** ★★ - komedia USA 2015, reż. John Francis Daley, Jonathan Goldstein (125 min)
02:20 **Mówię Wam** (14) - mag. Polska 2026

MEZZO

15:40 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi
16:25 Intermezzo
16:40 Wenzel Fuchs, Jelena Baszkirowa – Brahms
17:05 B. Piergamienszczikow, Jelena Baszkirowa, Maksim Wiengierow – Brahms
17:25 Intermezzo
17:55 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34
18:35 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache
18:45 Klaus Mäkelä, Daniel Lozakovich, Orkiestra Filharmonii w Oslo: Brahms
20:30 Jascha Heifetz – Boski skrzypek - film dok.
21:55 Young Euro Classic 2025: Narodowa Młodzieżowa Orkiestra Szkocji - muz. klas.
23:40 Nuits Blanches & Take Back the Night – Hervé Koubi

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (45,46/78)
09:35 Basia (8,9)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (6,5/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (2,3/26)
16:00 Fineasz i Ferb II (7,8/39)
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty
18:00 Blue (39,40/52)
18:15 Bing (45,46/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (47) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (6,7) - serial krym. Polska 2025
23:00 Wstydliwe choroby VII - serial dok. Wlk. Bryt. 2013

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (14,15/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (59,51) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (14,15)
13:55 Trudne sprawy XXVII (1,2) - serial fabularno-dok.
16:55 Łowcy skarbów (533)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (60,61) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (49) - serial krym. Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (49)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (49) - serial krym.
22:40 Nikita - film sens. Francja/Włochy 1990
01:00 Love Island III
02:00 Hardkorowy lombard (3) - real tv USA 2010

METRO

07:35 Magda gotuje Internet (6, 7) - talk-show Polska 2026
08:35 Szpital (51,52/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (29,30)
12:35 Szkoła (47/67)
13:35 Anatomia piękna II (7) - serial dok. Polska 2025
14:35 Zapukaj do moich drzwi (144) - telenowela Turcja 2021
15:45 The Floor (1, 2)
17:00 Ciężarówką przez RPA (9/9) - serial dok. Polska 2023
18:00 Prawo Agaty IV (11)
19:00 Kartoteka IX (26) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni VII (5,6) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (11/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (6/14)
01:20 Szpital (49/69)

PONIEDZIAŁEK 25.05

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat**
08:55 **Robert Makłowicz** (191, 211) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (3)
10:55 **Górski lekarz XVII** (6/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2024
11:55 **Doktor z alpejskiej wioski XVII** (7/8) - serial obycz. Niemcy/Austria 24
13:00 **Katastrofy w przestworzach V** (8,9,6/10)
16:00 **MacGyver II** (18,19/22) - serial sensacyjny USA/Kanada 1987
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (1,2/12)
19:10 **Wojny kontenerowe II** (5) - serial dok. USA 2013
20:00 **Przebiegła gra** ** **(Absolute Deception)** - film sens. Australia/Kanada/USA 2013, reż. Brian Trenchard-Smith (120 min)
22:00 **Szpica (Vanguard)** ** - film akcji Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong (140 min)
00:20 **Sztos** - komedia sens. *** Polska 1996 (120 min)

KINO POLSKA

07:55 Noce i dnie (1, 1) - dramat obycz. Polska 1975
11:50 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger, Bernard Ładysz, Bożena Dykiel, Artur Barciś
14:50 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard, Agnieszka Pilaszewska
17:15 Stawka większa niż życie (11,17/18) - serial wojenny Polska 1968, wyk. Stanisław Mikulski, Leszek Herdegen
20:00 Jestem mordercą - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski, Magdalena Popławska, Piotr Adamczyk
22:15 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki, Magdalena Koleśnik, Sandra Staniszewska
00:40 Symetria - dramat obyczajowy Polska 2003, reż. Konrad Niewolski, wyk. Arkadiusz Detmer, Andrzej Chyra, Janusz Bukowski

ALE KINO+

09:30 **Wyraj** - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:00 **Co się zdarzyło w Mount Affinity? II** (5,6/6) - serial obycz.
12:15 **Vera XI** (6/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 2021
14:10 **Tuesday Club** *** **(Tisdagsklubben)** - komedia Szwecja 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson, Peter Stormare (125 min)
16:15 **Strefa interesów** ***** **(The Zone of Interest)** - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer, wyk. Christian Friedel (120 min)
18:15 **Vera XII** (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 **Przekleństwo wyspy** *** **(The Weight of Water)** - thriller USA/Francja/Kan. 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley (140 min)
22:30 **Co się stało z Gracie Darling** (3,4/6) - serial obycz. Australia 2025
00:35 **Trop ducha (Les fantômes)** *** - thriller Francja/Niemcy/Belgia 2024 (125 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (3/6)
08:30 Przyjaciółki XXII (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich (5,7,11,13,32/38) - serial kom.
13:35 Narzeczony na niby - komedia romant. Polska 2018
15:45 Ewolucja planety małp - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Matt Reeves
18:30 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 2015, reż. P. Landesman
21:00 Glass - thriller USA/Chiny 2019, wyk. Bruce Willis
23:40 Metro strachu - film sens. USA/Wlk. Brytania 2009

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot III (4,5/11)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
20:00 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason Statham, Holt McCallany
22:25 Ninja - film sens. USA 2009, reż. Isaac Florentine
00:15 48 godzin - komedia sensacyjna USA 1982

TVP KULTURA

08:05 **WTEM** (10, 1)
08:20 **W poszukiwaniu dobrego filmu** (46)
09:00 **Dobre strony** (10)
09:20 **Tamte lata, tamte dni** (86) - rozmowa
10:00 **Zmiennicy** (2) - serial kom. Polska 1986
11:10 **Panienki z Rochefort** *** **(Les demoiselles de Rochefort)** - komedia muzyczna F 1967, reż. Jacques Demy (135 min)
13:25 **Miles Davis i jego muzyka** - film dok.
15:30 **U Pana Boga za** **** **piecem** - komedia Polska 1998, reż. Jacek Bromski (110 min)
17:20 **Zmiennicy** (3)
18:25 **Tygodnik kulturalny**
19:25 **Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki** - serial dok.
20:00 **W obliczu śmierci (The Living Daylights)** ** - film sens. Wlk. Bryt./USA 1987, reż. John Glen, wyk. Timothy Dalton (140 min)
22:20 **Porozmawiajmy szczerze** (20)
23:00 **Misja (The Mission)** ***** - dramat historyczny Wlk. Brytania/Francja 1986 (125 min)

WARNER TV

07:30 Za głosem serca
08:35 J.A.G. VIII (18/24)
09:30 Bajer z Bel-Air II
10:30 Za głosem serca
11:35 Pełna chata V (21,22/26)
12:35 J.A.G. VIII (19,22/24)
14:25 Bajer z Bel-Air II
16:25 Pełna chata V
18:25 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
20:15 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
22:00 Ostatni sprawiedliwy - film sens. USA 1996
23:50 Mad Max pod kopułą gromu - film s.f. Aus./USA 1985

PARAMOUNT

07:30 Elementary III (3,4/24)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI (2/15) - serial dok.
10:25 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
14:25 Cast Away – Poza światem - film przyg. USA 2000, reż. Robert Zemeckis
17:30 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
20:00 Mission: Impossible - film sensacyjny USA 1996
22:25 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001
23:55 Cztery pokoje - komedia USA 1995

HBO

08:50 **Księga smoków** - film anim. USA 2011, reż. Steve Hickner (20 min)
09:10 **Jak wytresować smoka** **** - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania 2010 (95 min)
10:45 **Romans pachnący drewnem** *** - romans USA 2024 (90 min)
12:15 **Pan Aznavour** - film **** biograficzny Francja 2024 (135 min)
14:30 **Materialiści** - komedia romantyczna USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (120 min)
16:30 **Pomimo** - dramat *** obycz. Wł. 2024 (90 min)
18:00 **Vinci 2** - komedia krym. *** Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz (120 min)
20:00 **Euforia III** (7/8) - serial obyczajowy USA 2026, wyk. Zendaya
21:05 **Władca much** (2/4) - serial obyczajowy Wlk. Brytania 2026
22:05 **Wichrowe wzgórza** ** - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Emerald Fennell (135 min)
00:20 **Zgadnij kto** - kom. ro- *** mant. USA 2005 (105 min)

CINEMAX

13:05 Kłopoty rodzinne - komedia Włochy 2024
14:50 Wszystko, czym jesteś - dramat obyczajowy Niemcy/Hiszpania 2024
16:35 Belfast - film historyczny Wlk. Brytania 2021
18:15 Miasto wiatru - dramat obycz. F/Mongolia/Portugalia/Hol./Niemcy/Katar 2023
20:00 Hipnoza - komediodramat S/Norwegia/Francja 2023
21:40 Trzydzieści siedem - thriller Francja 2024
23:15 Pięć minut nieba - dramat krym. Irl./Wlk. Bryt. 2009

ROMANCE TV

12:15 Rosamunde Pilcher: Nagłówek „Miłość" - film obycz. Niemcy 2023
14:05 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - dramat obycz. Niemcy/A 2009
16:00 Kati – Układ dowolny na stałe - dramat obycz. Niemcy 2024, reż. Michaela Kezele
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (3/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (5/9)
20:00 Wszyscy lekko stuknięci - komedia Niemcy 2024
21:55 Zostaniemy przyjaciółmi - komedia Niemcy 2021
23:50 Górski lekarz (5/9)

CANAL+ PREMIUM

09:00 **Making of C+: The Office 5** - film dok.
09:05 **Nadzieja** - dramat ** obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
10:45 **Ocean, nasz dom**
12:20 **LARP. Miłość, trolle** *** **i inne questy** - komedia Polska 2025 (95 min)
13:55 **Cat's Eyes** (4/8)
14:55 **Bałtyk** - film dok.
16:00 **Mamma Mia! Here We** *** **Go Again!** - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (115 min)
17:55 **Łapu-Capu**
18:00 **Jason Bourne** - film *** sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 16 (120 min)
20:00 **Brygada II** (4/8) - serial sens. Francja 2025, wyk. Sofian Khammes
20:55 **Premierowa jazda**
21:00 **Kontyngent** (3/6) - serial wojenny
21:45 **Dziki** - film przygodowy ** Polska 2026 (135 min)
00:00 **Kill Bill** - film sens. **** USA 2003, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (110 min)
01:50 **To nie mój film** *** - komedia romantyczna Polska 2024 (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Herkules (2/8)
08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty (8)
10:50 Szpital św. Anny (33/50)
11:50 Druga szansa III (9,10)
13:55 Prawo Agaty (7)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Filmowe duety (1)
16:40 Vinci - komedia kryminalna Polska 2004
19:00 Szpital św. Anny (13/50)
20:00 Batman – Początek - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2005
23:00 Kapitał, czyli jak zrobić pieniądze w Polsce - komedia Polska 1989, reż. Feliks Falk

AMC

07:40 Kosmiczna kolizja - film s.f. USA 2020
09:35 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
11:30 Fala śmierci (1, 2) - film katas. USA/Kanada 2007
15:35 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
18:05 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
20:00 Morderca mistrzów - film sens. Chiny/Hongkong 2014, reż. Teddy Chan
22:00 Wolf Creek II - horror Aus. 2013, reż. Greg McLean
00:10 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski

AXN

08:25 Doktor Larsen (2/10)
09:25 Castle VII (16,17/23)
11:20 Detektyw Monk II (9,10/16) - serial krym.
13:15 Doktor Larsen (3,4/10)
15:15 Agenci NCIS XV (3,4/24)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (3,4/23)
19:10 Castle VII (18,19/23)
21:05 FBI: International IV (6/22) - serial akcji USA 2024
22:05 FBI: Most Wanted IV (9/22) - serial krym. USA 2023
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (3,4/23)

EPIC DRAMA

10:50 Agenci NCIS: Los Angeles XVIII (21/24)
11:45 Agenci NCIS XVIII (6/16)
12:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (3/6)
13:35 Księżycowy klejnot
14:35 Poirot IX (2/4)
16:40 Agenci NCIS XVIII
18:30 Sherlock i córka: Wspólny wątek (2) - serial krym. USA/Wlk. Brytania 2024
19:30 Lekarze na start
21:00 Projekt Błękitna Księga - serial s.f. USA/Kanada 2019
21:55 Próba niewinności (1/3)
22:55 Panna Marple V (2/4)
00:55 Lekarze na start

TVN STYLE

08:15 Poukładani (1) - lifestyle
08:45 Pojedynek na podróże (8) - program rozrywkowy
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 1) - reality show
11:25 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show
15:35 Jestem z Polski (6,7) - serial dok. Polska 2018
17:45 Kuchenne rewolucje
20:50 Babski biznes II (8/8) - serial dok. Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XV (6,7)
23:45 Hotel Paradise (1)
00:45 40 kontra 20 (33)

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe)
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4987)
18:15 Wojny samochodowe (1)
19:15 Usterka XVI (2/25)
19:45 Ciężarówką przez Chile
20:45 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11/12)
22:00 Raport Turbo (4987)
22:15 Moto Fachury (1)
23:00 Z drugiej ręki (1)

BBC FIRST

09:40 Ojciec Brown XI (1/10)
10:35 Śmierć z dala od palm IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (5/8) - serial krym.
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:50 Ojciec Brown IV (10/10)
15:50 Lewis (1)
16:55 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer XII (6,6/7) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami X
21:00 Śmierć z dala od palm IV
22:15 W zamknięciu - thriller Wielka Brytania 2022

FX

08:15 Kości XI (22/22)
09:10 Z Archiwum X (15/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (22,23/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (3,4/17)
13:45 Agenci NCIS IX (2,3/24) - serial krym. USA 2011
15:35 FBI IV (15/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (24,1/24)
18:20 Z Archiwum X (16/24)
19:15 FBI IV (16/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
22:00 Tropiciel III (15)
23:00 Z Archiwum X (16/24)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IX (11/12) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie IX (2,3,4,5/15) - serial dok.
13:00 Zbudujemy większy dom (9/10) - serial dok.
13:55 House Hunters (10, 1)
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VI
18:05 Weekendowa metamorfoza (8, 2) - reality show
19:55 Zgłoś remont (8)
20:55 Dorota was urządzi V (10,11/12) - serial dok.
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:50 Mistrzowie szycia (3)
09:55 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (3)
10:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (9, 10) - show
13:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (5)
14:40 Najpiękniej ukryte hotele (1/6) - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu
17:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (6)
18:35 Mistrzowie szycia (4)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywk.
21:00 Życie w Monako (2/3)
22:10 Ekskluzywne hotele

COMEDY CENTRAL

08:22 Dwóch i pół XI (16/22) - serial kom. USA 2014
08:50 Przyjaciele IX (3,4,5, 6,7,8/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (14,15,16,17,18,19/24) - serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół XI (17,18,19,20/22) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (9,10,11, 12,13,14/24) - serial kom.
19:30 Duchy (13,14/18)
20:30 Tata ma plan II
22:00 The Office PL (5,6/12)
23:05 Comedy Club (7, 8)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XXIV (5)
09:25 Rodzinka.pl III (19)
10:00 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (5)
11:30 M jak miłość
12:30 Komisarz Alex XXV (12)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (12) - felieton
13:40 Ojciec Mateusz XXVII
15:30 Komisarz Alex XXIV (6)
16:25 Na sygnale (72)
17:30 Ranczo VI (6,7/13)
19:25 Ojciec Mateusz XXVII (3) - serial krym. Polska 2022
21:25 Ranczo VI (8,9)
23:15 Ojciec Mateusz 28
00:15 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (3, 4) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Po prostu Jamie
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (17, 18)
18:30 Jakubiak rozgryza Wietnam (1) - mag. kulinarny
19:00 Nie tylko kimchi (5)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (10) - mag. kulinarny
20:40 Jamie Oliver (1)
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 Bitwa na smaki

CANAL+ DOMO

08:00 Kupione i co dalej? (3, 4)
09:00 Rośliny Karoliny (11, 12)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (8,9) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (4)
14:00 Cudotwórcy VII (24)
15:00 Kupcie sobie zamek! (11)
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2, 3)
16:50 Gardeners' World (7)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty IX
20:00 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Cudotwórcy VII (25)
22:00 Wielkie Projekty

PLANETE+

12:35 Portugalia na dziko (6/7)
13:40 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu (1/3)
14:50 Krajobrazy świata (1/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją III (5/6) - serial dok.
17:00 Afryka z góry (6/10)
18:05 Na targach świata II
18:40 Starożytny Egipt. Najsłynniejsze piramidy
19:45 Kto zapłacił za II wojnę światową? - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (3/5) - serial dok.
22:00 Dawno temu w Europie

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota
10:00 Klan z Alaski V (4/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (8/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL III (9)
16:00 Budowa na końcu świata VIII (7/11) - serial dok.
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (1/14) - serial dok.
18:00 Truckerki III (8)
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Nic do ukrycia (4)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

10:55 Fake czy historia?
11:35 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
12:40 Zabójcza nauka (2/6)
13:45 Królowie (21)
14:20 Pogranicze w ogniu (9)
15:25 Sensacje XX wieku
17:20 Czas honoru (8)
18:10 Dziewczyny ze Lwowa – tajemnice filmowego planu
18:30 Spadł, umarł, utonął
19:40 Królowie (60)
20:15 Ekstradycja II (2/9)
21:20 Obłoki śmierci. Bolimów 1915 - film dok. Polska 2020
22:35 Kroniki Hitlera (12/13)

HISTORY

11:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (10)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (17/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Wykute w ogniu
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (5/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Największe tajemnice świata VII (6) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (14/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza (6,4/6) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic XI
16:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (1)
17:00 Zaginione miasta (3/6)
18:00 Wcielenia zła: Bin Laden
19:00 Zaginione okręty II wojny światowej (8/8)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (2/11) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (3/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XI (13,3/13) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia (19,39/26) - serial anim.
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici III
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (3/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (12,1) - serial dok.
14:00 Bitwy morskie – historia okrętów wojennych
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie II
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (1/8)
22:00 Naziści: ściśle tajna nauka (7,8/8) - serial dok.

BBC EARTH

11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice III (6/6) - serial dok.
12:15 Błękitna Planeta II (4/7)
13:30 Pociągiem przez starożytny Egipt (3/4) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu XII
16:30 Amerykańskie Południe
17:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice III (6/6) - serial dok.
18:40 Zielona planeta (1/5)
19:45 Układ Słoneczny (1/5)
20:55 Życie na pustkowiu UK
21:55 W okowach mrozu: Kanada II (6/8) - serial dok.
22:55 Amerykańskie Południe

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Ramzes: władca Egiptu
11:00 Wojna światowa: 1914-1945 (3/8) - serial dok.
12:05 Tajne bronie II wojny światowej (6/6) - serial dok.
13:15 W poszukiwaniu zaginionych wikingów
14:30 Tajne bazy nazistów III
16:30 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (1/2)
17:35 Wojenne fabryki III (2/6)
18:35 Tajne bronie II wojny światowej (6/6) - serial dok.
19:45 Wojny faraonów (1/4)
21:00 Naziści: korzenie zła
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

Od A do Z

24 GODZINY W LE MANS ★★★
film sens., USA 1971, reż. Lee H. Katzin, wyk. Steve McQueen, Siegfried Rauch, Elga Andersen
23:30 | tvp 1
Ci wspaniali mężczyźni w swych szalejących maszynach: niemal dokumentalny zapis sławnego wyścigu Le Mans z udziałem najlepszych samochodów i kierowców. Plus Steve McQueen za kierownicą porsche.

AFTERBURN ★★
komedia, USA 2025, reż. J.J. Perry, wyk. Dave Bautista, Samuel L. Jackson, Olga Kurylenko
23:55 | canal+ premium
Kiedy połowa Ziemi ulega dewastacji, łowca skarbów zostaje wysłany w poszukiwaniu Mony Lisy, która okazuje się bombą atomową, pożądaną zarówno przez zleceniodawcę, jak i władcę zniszczonego terytorium.

BĘKART ★★★
film biograficzny, Dania/Szwecja/Norwegia/Niemcy 2023, reż. Nikolaj Arcel, wyk. Mads Mikkelsen, Amanda Collin, Simon Bennebjerg
23:10 | hbo
Mads Mikkelsen jako Ludvig Kahlen – duński oficer, który w połowie XVIII wieku odszedł z armii i założył kolonię rolną na nieurodzajnych (wtedy) wrzosowiskach Jutlandii, stanowiących 2/3 terytorium kraju.

DOM ZŁY ★★★★★
thriller, Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Marian Dziędziel, Kinga Preis
23:40 | kino polska
Wizja lokalna mająca ujawnić okoliczności okrutnego mordu na głębokiej prowincji okazją do spojrzenia na Polskę czasu stanu wojennego: jeden z najciekawszych polskich filmów sezonu.

DROGA BEZ ODWROTU ★★
thriller, USA 2023, reż. Nadine Crocker, wyk. Garrett Hedlund, Willa Fitzgerald, Mel Gibson
20:00 | tv puls
Samotna matka po przejściach ucieka przed problemami w rozlewiska Missisipi, ale i tu nie znajduje spokoju. Chyba że zwiąże się z byłym skazańcem, który w relacji z nią zobaczy szansę dla siebie.

Billy Elliot

21:35 | tvp kultura
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Brawurowy przykład kina brytyjskiego lat 90.: chłopak z górniczej rodziny wbrew rodzinnej i środowiskowej tradycji postanawia zostać tancerzem baletowym. Wielka satysfakcja.

KOMEDIODRAMAT
WLK. BRYTANIA/FRANCJA 2000, REŻ. STEPHEN DALDRY, WYK. JAMIE BELL, JULIE WALTERS, JAMIE DRAVEN

GREYSTOKE: LEGENDA TARZANA, WŁADCY MAŁP ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 1984, reż. Hugh Hudson, wyk. Christopher Lambert, Ralph Richardson, Ian Holm
20:00 | warner tv
Jeszcze raz od początku: odnaleziony w dżungli, wychowany przez małpy potomek starego angielskiego rodu staje twarzą w twarz z cywilizacją. Christophera Lamberta pierwszy krok do sławy.

JUTRO NIE UMIERA NIGDY ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1997, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Pierce Brosnan, Jonathan Pryce, Michelle Yeoh
21:20 | tvp 1
"Bond" po raz 18.: superagent walczy z magnatem mediów, któremu zamarzyło się panowanie nad światem. Poziom gadżetów w normie, efektów również, podobnie dziewczyny, a i Pierce Brosnan trzyma fason.

NIEBEZPIECZNE ZWIERZĘTA ★★★
horror, Australia/USA/Kanada 2025, reż. Sean Byrne, wyk. Hassie Harrison, Josh Heuston, Jai Courtney
22:20 | canal+ premium
Uprowadzona przez seryjnego mordercę, surferka zostaje wywieziona na pełne morze, by zostać rytualnym pokarmem dla czczonych przez porywacza krwiożerczych rekinów. Sytuacja wymaga kreatywności i odwagi.

PAN I PANI SMITH ★★★
komedia sensacyjna, USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt, Angelina Jolie, Adam Brody
20:50 | tvn
Para agentów specjalnych staje się obiektem zamachu, a że lojalność w związku bierze górę nad lojalnością wobec pracodawców, wspólnie odkrywa kto i dlaczego chce ich śmierci. Efektowne.

PATRIOTA ★★★
dramat historyczny, USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Joely Richardson
22:20 | cinemax
Spokojny Amerykanin chwyta za broń: Mel Gibson dołącza do amerykańskiej rewolucji, czyli wojny George'a Washingtona z Anglią króla Jerzego III. Sporo patosu, ale bez ambicji historycznych.

SUPERMARKET ★★★
thriller, Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski, Marian Dziędziel, Wojciech Zieliński
21:55 | kino polska
Supermarket jako... Polska: podejrzany o próbę drobnej kradzieży klient zostaje zatrzymany przez ochronę i poddany upokarzającej procedurze przez jej szefa z mętną przeszłością. Mocne i aktorsko doskonałe.

TO SIĘ NIE DZIEJE ★★
thriller, Polska 2025, reż. Artur Wyrzykowski, wyk. Tomasz Schuchardt, Paulina Gałązka, Borys Otawa
21:00 | canal+ premium
Nastolatek jest zamieszany w morderstwo, jego ojciec próbuje go wywieźć za granicę, gdy dowiaduje się, że jego partnerka jest w ciąży. Plus wszelkie wynikające z tych sytuacji dylematy. Niekoniecznie.

WSZYSTKO DLA MOJEJ MATKI ★★★
dramat obycz., Polska 2019, reż. Małgorzata Imielska, wyk. Zofia Domalik, Maria Sobocińska, Malwina Laska
23:25 | tvp 2
Obsypany nagrodami fabularny debiut dokumentalistki Małgorzaty Imielskiej: nastolatka, która trafiła do poprawczaka z rodziny zastępczej, gotowa jest na wszystko, by nawiązać kontakt z biologiczną matką.

ŹRÓDŁO NADZIEI ★★★
dramat wojenny, Australia/USA 2014, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Jai Courtney, Isabel Lucas
20:10 | ale kino+ hd
Russell Crowe debiutuje jako reżyser, opowiadając o zdeterminowanym australijskim farmerze, który po I wojnie wyrusza do Europy, by odnaleźć trzech synów zaginionych w sławnej bitwie o Gallipoli.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

06:20 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (719)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasa łamie przepisy
09:00 Ranczo III (13/13)
10:05 Komisarz Alex IV (9/13)
11:00 Ojciec Mateusz XII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (755)
12:55 Gołąb i jego krzątanina
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (533)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5937)
18:00 Klan (181) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (36) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Jutro nie umiera nigdy (Tomorrow Never Dies)** - film sens. Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1997, reż. Roger Spottiswoode (130 min)
23:30 **24 godziny w Le Mans (Le Mans)** - film sens. USA 1971, reż. Lee H. Katzin (110 min)
01:20 **Usłane różami (The Rose Maker)** - komedia F 2020 (95 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią (27, 28) - program religijny
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7565) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7565) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (25)
12:10 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (1840)
13:15 Panna młoda (71)
14:05 Va banque (973)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1841)
16:35 Familiada (3108)
17:20 Panna młoda (72)
18:15 Va banque (974)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (14)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu M jak miłość – 25 lat!**
20:55 **M jak miłość**
21:55 **Na sygnale**
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:25 **Wszystko dla mojej matki** - dramat obycz. PL 2019, reż. Małgorzata Imielska (105 min)
01:10 **Pojedynek na głosy (Military Wives)** - komediodramat Wlk. Bryt. 2019 (115 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (27,28) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XIX (9,10/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (37,38,39/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (58) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5906) - mag. reporterów
16:30 Na ratunek 112 XVIII (59) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (60) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (54) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (526)
19:25 Smak na każdą kieszeń)

19:55 **Milionerzy** (110) - teleturniej Polska 2026
20:35 **Nie ma jak u mamy** (1, 2) - koncert Polska 2026. Wystąpią m.in.: Anna Wyszkoni, Pectus, Viki Gabor, Doda
22:40 **Prometeusz (Prometheus)** - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 12, reż. Ridley Scott, wyk. Noomi Rapace (165 min)
01:25 **Niewidzialny człowiek (The Invisible Man)** - horror Aus./USA 2020 (160 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8000) - mag.
05:55 Ukryta prawda (26/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bistro „2020" 31 (14) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5727)
11:20 Doradca smaku (37) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: „Pierogatka", Kalisz XIX (11)
12:35 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Hot Devil Pizza", Łódź XXVII (9) - reality show
13:40 Ukryta prawda (36,37,5) - serial fabularno-dok.
16:50 Szpital św. Anny (7/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (60) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8001) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Pan i pani Smith (Mr. & Mrs. Smith)** - komedia sensacyjna USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt (150 min)
23:20 **Kuba Wojewódzki** (6)
00:30 **Superwizjer** (1347)
01:05 **300: Początek imperium (300: Rise of an Empire)** - dramat hist. USA 2013, reż. Noam Murro, wyk. Sullivan Stapleton (135 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (19,20/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (3,4/16)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (2) - serial obyczajowy Polska 2023
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (60) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (3)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (9,10) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Droga bez odwrotu (Desperation Road)** - thriller USA 2023, reż. Nadine Crocker, wyk. Garrett Hedlund, Willa Fitzgerald, Mel Gibson (155 min)
22:35 **Jestem zemstą (I Am Wrath)** - film sens. USA 2016, reż. Chuck Russell, wyk. John Travolta (95 min)
00:10 **Burza (Life on the Line)** - film akcji USA 2015, reż. David Hackl, wyk. John Travolta (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (2/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (33,34,35/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (23,26,27/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (34/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (50) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (18,19) - serial fab.-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (26/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (34/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Wygrać ze śmiercią (Hard to Kill)** - film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth, wyk. Steven Seagal, Kelly Lebrock (130 min)
22:10 **Constantine** - horror USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Brytania 2005, reż. Francis Lawrence, wyk. Keanu Reeves, Rachel Weisz (150 min)
00:40 **Batman i Robin (Batman & Robin)** - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1997 (155 min)

MEZZO

14:55 Daniel Lozakovich, Michaił Pletniow: Schubert, Grieg, Shor, Franck – Inclassica, Dubaj - muzyka klasyczna
16:35 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2024: Konkurs śpiewu, finał z orkiestrą - muzyka klasyczna
17:35 Intermezzo
17:55 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok.
18:45 Boris Giltburg: Chopin, Rachmaninow – Salle Bourgie, Montreal - muzyka klasyczna
20:30 Miles Davis i Przyjaciele: Newport Jazz in Paris - koncert
21:35 Unlimited Miles
22:35 Miles Davis Quintet na Antibes Jazz Festival - koncert
23:25 André Campra: Idomeneusz - opera F 2021
01:45 Opera Now: Hans Abrahamsen - serial dok.

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (47,48/78)
09:35 Basia (9,10)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III (4)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (7,6/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (3,4/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty
18:00 Blue (41,42/52)
18:15 Bing (47,48/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (48) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (7,8) - serial krym. Polska 2025
23:00 Imperium wilków - thriller F/Wł./Turcja 2005

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV (22/27) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (8/8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (17,18/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (60,52) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (16,17)
13:55 Trudne sprawy XXVII (4,5,6) - serial fabularno-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (54) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (61,62) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (50) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (50)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (50) - serial krym.
22:40 Osadzony - film sens. USA 1989, reż. John Flynn

METRO

07:40 Sekrety życia (40/40)
08:35 Szpital (53,54/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (48/67)
13:35 Przepis na życie V (1)
14:35 Zapukaj do moich drzwi (145) - telenowela Turcja 2021
15:45 The Floor (3, 4)
17:00 Fani czterech kółek XVI (1/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty IV (12) - serial obycz. Polska 2013
19:00 Kartoteka IX (27) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni VII (7,8/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (12/23) - serial krym. USA/Kanada 2010, wyk. Laurence Fishburne
00:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (1/13)

WTOREK 26.05

STOPKLATKA

08:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat
08:50 Robert Makłowicz (220, 213) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
10:55 Doktor z alpejskiej wioski XVII (7,8/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2024
13:00 Katastrofy w przestworzach V (9,10,7/10) - serial dok. Kan. 2007
16:00 MacGyver II (19,20/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (2,3/12)
19:10 Wojny kontenerowe II (5,6/13) - serial dok.
20:00 Snajper (Sniper) ★★★ - thriller USA/Peru 1993, reż. Luis Llosa, wyk. Tom Berenger, Billy Zane, J. T. Walsh, Aden Young, Kenneth Radley (120 min)
22:00 Oczy smoka (Dragon Eyes) ★★ - film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Cung Le, Luis Da Silva Jr. (115 min)
23:55 Na fali (Point Break) ★★★ - film sens. Japonia/USA 1991, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Patrick Swayze (170 min)

KINO POLSKA

07:45 Ranking Naj Polskiego Kina (1, 1) - mag. kulturalny
08:55 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
10:40 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
13:05 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971
15:35 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński, Zbigniew Zamachowski, Ryszard Kotys
17:20 Stawka większa niż życie (17/18) - serial wojenny
18:45 Pogranicze w ogniu (1)
20:00 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka, Marcin Dorociński, Weronika Książkiewicz, Joanna Żółkowska, Roma Gąsiorowska, Michał Piela
21:55 Supermarket - thriller Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski, Marian Dziędziel, Wojciech Zieliński, Izabela Kuna, Tomasz Sapryk
23:40 Dom zły - thriller Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Marian Dziędziel

ALE KINO+

09:20 Wolna krowa - film krótkom. PL 2023 (40 min)
10:00 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (1,2,3/9)
12:00 Vera XII (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:55 Zła nie ma (Aku wa sonzai shinai) ★★★★ - dramat obyczajowy Japonia 2023, reż. Ryûsuke Hamaguchi (130 min)
16:05 Pod Starym Dębem (The Old Oak) ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (130 min)
18:15 Vera XII (2/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Źródło nadziei (The Water Diviner) ★★★ - dramat wojenny Australia/USA 2014, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Jai Courtney, Isabel Lucas (135 min)
22:25 Porwany (Rapito) - film hist. Włochy/Francja/Niemcy 2023, reż. Marco Bellocchio, wyk. Paolo Pierobon (155 min)
01:00 Cięcie! (Coupez!) ★★★ - horror Francja/USA/Wielka Brytania/Japonia 2022 (125 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (4/6)
08:30 Przyjaciółki XXII (9,10)
10:25 Świat według Kiepskich (10,11,14,40,17/38) - serial komediowy Polska 2000
13:25 Serce nie sługa - komedia romantyczna Polska 2018
15:20 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
18:40 Pogromcy duchów: Imperium lodu - komedia USA/Kanada/Wlk. Brytania 2024
21:00 American Pie: Zjazd absolwentów - komedia USA '12
23:15 Nie oddychaj 2 - thriller USA 2021, reż. Rodo Sayagues

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot III (6,7/11)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4,5/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
20:00 Junior - komedia USA 1994, reż. Ivan Reitman, wyk. Arnold Schwarzenegger
22:30 Sąsiedzi II - komedia USA/Chiny 2016
00:15 Łowca błyskawic (Ryzykowna gra, Saperzy, Saper) - film sens. USA 1999

TVP KULTURA

08:00 WTEM (17, 5)
08:20 Dobry tytuł (49)
09:00 Hala odlotów (62)
10:00 Zmiennicy (3)
11:05 U Pana Boga za piecem ★★★★ - komedia Polska 1998, reż. Jacek Bromski (110 min)
12:55 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
13:30 Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową ★★★★ - dramat psychologiczny Polska/Francja 2000 (110 min)
15:20 Braciszek - film biograf. PL 2007, reż. Andrzej Barański (110 min) ★★★
17:10 Zmiennicy (4)
18:25 Mody Polskie (4)
19:05 Czesław Wołłejko – aktor i poeta - film dok. Polska 1987
20:00 Dziś wieczór arszenik - spektakl teatralny Polska 1973, reż. Czesław Wołłejko, wyk. Zofia Mrozowska
21:35 Billy Elliot - komedio-dramat Wlk. Brytania/Francja 2000 (120 min) ★★★★
23:35 Minotaur Picasso - film dok. Niemcy 2022
00:35 W poszukiwaniu dobrego filmu

WARNER TV

08:25 J.A.G VIII (19/24)
09:20 Bajer z Bel-Air II
10:20 Za głosem serca
11:25 Pełna chata V (23,24/26)
12:25 J.A.G. VIII (22,24/24)
14:10 Bajer z Bel-Air II
16:10 Pełna chata V (23,24,25,26/26) - serial kom.
18:15 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
20:00 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984
22:40 Czarownice z Eastwick - komedia USA 1987

PARAMOUNT

07:30 Elementary III (5,6/24)
09:25 Pingwiny z Madagaskaru (18/26) - serial anim.
09:55 Pokój Marvina - dramat psychologiczny USA 1996
12:00 Jądro Ziemi - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2003
15:00 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
17:45 Mission: Impossible - film sens. USA 1996
20:00 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
22:35 Straszny film III - komedia USA/Kanada 2003
00:00 Jęk czarnego węża - dramat obycz. USA 2006

HBO

09:05 Jak wytresować smoka II ★★★ - film anim. USA/Indie 2014, reż. Dean DeBlois (100 min)
10:45 W skrócie - komedio-dramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (110 min)
12:35 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (12)
13:20 Świąteczna afera w North Pole ★★
14:45 Brandy Melville i kult szybkiej mody - film dok. USA 2024, wyk. Alyssa Hardy
16:15 Witajcie w Marwen ★★★ - komediodramat USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Robert Zemeckis (115 min)
18:10 Mountainhead - komedia USA 2025, reż. Jesse Armstrong (110 min) ★★★
20:00 Stamtąd IV (3/10) - serial grozy USA 2026
21:00 Półbrat (5) - serial obycz. Wlk. Brytania 2026, wyk. Richard Gadd
22:05 Ród smoka II (5/8)
23:10 Bękart - film biograf. ★★★ Dania/Szwecja/Nor./Niemcy 2023, reż. Nikolaj Arcel (125 min)
01:15 Joe Baby - film sens. ★★ USA 2026 (85 min)

CINEMAX

13:10 Zimowe przejście - thriller Francja 2023
14:45 Miesiąc miodowy - thriller Ukr. 2024, reż. Zhanna Ozirna, wyk. Roman Lutskyi
16:10 Francuski minister - komedia Francja/USA/Senegal 2013, reż. B. Tavernier
18:05 Dwóch mężczyzn w mieście - dramat obycz. F/Belgia/Algieria/USA 2014
20:00 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn
22:20 Patriota - dramat historyczny USA/Niemcy 2000

ROMANCE TV

09:25 Górski lekarz (5/9)
10:25 Rejs ku szczęściu
12:20 Rosamunde Pilcher: Wołanie przeszłości - film obyczajowy Niemcy 2000
14:15 Bachmannowie. Stan zagrożenia - komedia Niemcy 2026, reż. Fabian Möhrke
16:05 Lena Lorenz (3/4)
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (4/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (5/9)
20:00 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024
22:20 Rosamunde Pilcher: Dopóki jesteś - romans Niemcy 2004, reż. Dieter Kehler

CANAL+ PREMIUM

09:40 Masz ci los! ★★★ - komedia Polska 2023 (90 min)
11:10 Łapu-Capu
11:15 Milli Vanilli - film dok.
13:00 Królowa chmur ★★ - komedia Polska 2003 (80 min)
14:20 Cat's Eyes (5/8)
15:10 Ostatni bój. Legenda 300 Spartan - film dok.
16:05 Kaskader - film ★★★ sens. USA 2024, reż. David Leitch (125 min)
18:10 Łapu-Capu
18:15 Krucjata Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
20:00 Luca: Legenda Ferrari (2) - film dok. Wlk. Brytania 2025
21:00 To się nie dzieje ★★ - thriller Polska 25, reż. Artur Wyrzykowski, wyk. Tomasz Schuchardt, Paulina Gałązka (80 min)
22:20 Niebezpieczne zwierzęta ★★★ - horror Australia/USA/Kan. 2025 (95 min)
23:55 Afterburn - komedia ★★ USA 2025, reż. J.J. Perry, wyk. Dave Bautista, Samuel L. Jackson (105 min)
01:40 Imago - dramat obyczajowy Polska/Holandia/Czechy 2023 (110 min) ★★★★

TVN FABUŁA

08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty (9)
10:50 Szpital św. Anny (34/50)
11:50 Druga szansa III (11,12)
13:55 Prawo Agaty (8)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Najpiękniejsza muzyka filmowa (2) - mag. muzyczny
16:20 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - film przyg. Wlk. Bryt./USA/Kanada 2016
19:00 Szpital św. Anny (14/50)
20:00 Mroczny rycerz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008
23:15 Annabelle wraca do domu - horror USA 2019

AMC

08:55 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
11:35 Klątwa Tutenchamona (1) - film przyg. USA 2006
13:20 Klątwa Tutenchamona, cz. 2 (2) - film przygodowy USA 2006, reż. Russell Mulcahy
15:05 Wyścig z czasem - film s.f. USA '11, reż. Andrew Niccol
17:15 Karate Kid - film familijny USA 1984, reż. John G. Avildsen
20:00 Głębokie wody - thriller Australia 2016, reż. S. Seet
22:20 Sasori - film przyg. Japonia/Hongkong 2008
00:30 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder

AXN

08:25 Doktor Larsen (4/10)
09:25 Castle VII (18,19/23)
11:15 Detektyw Monk II (11,12/16) - serial krym.
13:10 Doktor Larsen (5,6/10)
15:10 Agenci NCIS XV (5,6/24)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (5,6/23)
19:10 Castle VII (20,21/23)
21:05 Rekrut VIII (5/18) - serial kryminalny USA 2026
22:05 Nocny lot (3/6) - serial sens. Wlk. Brytania 2024
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (5,6/23)

EPIC DRAMA

08:50 Lekarze na start
10:25 Agenci NCIS XVIII (7,8/16) - serial krym.
12:15 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (4/6)
13:15 Tess D'Urbervilles (2/4)
14:20 Poirot: Śmierć na Nilu IX
16:30 Agenci NCIS XVIII (9,10/16) - serial krym.
18:20 Sprawy pana Booka (4/6) - serial krym.
19:30 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
21:00 Joan (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:00 Królowa węży (3/8)
23:15 Nędznicy (6/6)

TVN STYLE

08:45 Pojedynek na podróże (9) - program rozrywkowy
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
11:25 Ugotowani (9, 10)
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 2018
15:35 Jestem z Polski XV (2,1)
17:45 Kuchenne rewolucje
20:50 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XV (8,9/20) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (2)
00:45 40 kontra 20 (35) - program rozrywkowy Polska 2022

TVN TURBO

08:15 Nauka jazdy (8)
08:45 Najdziwniejsze samochody świata (2) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4988)
18:15 Z drugiej ręki (1) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański X (8/10) - serial dok.
19:45 Moto Fachury (1)
20:30 Moto kombat (1)
21:15 Jeździć, obserwować VI
22:00 Raport Turbo (4988)

BBC FIRST

08:35 Lewis (2)
09:35 Ojciec Brown XI (2/10)
10:35 Śmierć pod palmami X
11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (6/8) - serial krym.
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:50 Ojciec Brown V (1/15)
15:55 Lewis (2)
16:55 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer XII (7,7/7)
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Ludwig (5/6)
22:10 W zamknięciu

FX

08:15 Kości XII (2/12)
09:10 Z Archiwum X (16/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (24,1/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
13:45 Agenci NCIS IX (3,4/24)
15:35 FBI IV (16/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (2,3/21)
18:20 Z Archiwum X (17/24)
19:15 FBI IV (17/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8/17)
22:00 9-1-1 IX - serial obycz.
22:55 Z Archiwum X (17/24)
23:55 Matlock (7/19)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IV (12) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie IX (6,7,8,9/15) - serial dok.
13:00 Zbudujemy większy dom
13:55 House Hunters (2, 3)
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VII
18:10 Będzie pięknie (2/8)
19:05 Zgłoś remont (8)
20:05 Dorota inspiruje (2)
21:00 Dorota was urządzi V
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży 29 - serial dok. USA 2019

BBC LIFESTYLE

10:00 Zapraszam do stołu
11:00 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show
12:20 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - pr. rozrywkowy
13:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (6) - pr. rozrywk.
14:40 Wielkie amerykańskie wypieki (8) - pr. rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu (13)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (7)
18:45 Mistrzowie szycia (5)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - pr. rozrywkowy
21:00 Tajlandia z Sue Perkins
22:00 Kardashianowie

COMEDY CENTRAL

08:22 Dwóch i pół XI (20/22)
08:50 Przyjaciele IX
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (20,21,22,23,24,1/24) - serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół XI (21,22, 1,2/22) - serial kom. USA 2014
16:30 Przyjaciele IX (15,16, 17,18,19,20/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (2,3,4,5,6,7/24) - serial kom. USA 2017, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL (7,8/12) - serial kom. Polska 2021
23:05 Comedy Club (9, 10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XXIV (6)
09:30 Rodzinka.pl III (20)
10:05 Klan - telenowela
10:45 Ranczo VI (6/13)
11:30 M jak miłość
12:30 Pan Mama (10)
13:05 Zaraz wracam (40)
13:40 Ojciec Mateusz XXVII - serial krym. Polska 2022
15:40 Komisarz Alex XXIV (7) - serial krym. Polska 2025
16:30 Na sygnale (74)
17:40 Ranczo VI (7,8/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (4) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (9,10/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (4, 5) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Po prostu Jamie
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (19, 20)
18:30 Jakubiak rozgryza Wietnam (2) - mag. kulinarny
18:55 Nie tylko kimchi (6)
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (1)
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 Bitwa na smaki: David vs Matteo (2, 3) - real tv

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (1, 2)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (9,10) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (5)
14:00 Cudotwórcy VII (25)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (8)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta X
21:00 Cudotwórcy VII (26)
21:55 Pokochaj lub sprzedaj
22:50 Wiejskie domy do liftingu (7) - reality show

PLANETE+

13:40 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu
14:50 Krajobrazy świata (2/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją III (6/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (7/10)
18:05 Na targach świata II
18:50 Eksplozja w Lac Megantic. To nie był wypadek
19:50 Niesamowity zmysł węchu - film dok. Francja 2024
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (4/5) - serial dok.
22:00 Premiera: Psychodeliczna terapia - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota: zapomniane kopalnie II (6/8)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (9/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (5/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (5/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (1)
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia II (5/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Conspiracies & Coverups - serial dok.
22:00 Brudne skarby (8)

TVP HISTORIA

10:35 Wędrowcy Karkonoszy
11:35 Kanadyjskie Parki Narodowe (1/5) - serial dok.
12:35 Obłoki śmierci
13:40 Film dokumentalny
14:00 Królowie (22)
14:30 Pogranicze w ogniu (10)
15:35 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru (9/13)
18:30 Ojciec - film dok.
19:40 Królowie (61)
20:15 Ekstradycja II (3/9)
21:20 Zapomniane agentki II wojny światowej (3/6)
22:20 Nieznana wojna na Północy II (4/6) - serial dok.

HISTORY

08:50 UFO: szlakiem bliskich spotkań (2/9) - serial dok.
09:50 Piątka z historii (6)
10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (17/22)
11:15 Największe tajemnice świata VII (6) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (18/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak Hitler przegrał wojnę
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (1,2/20) - serial dok.
23:00 Złoto Hitlera

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Maszyny wagi ciężkiej III
13:00 Wojna widziana z powietrza (3,5/6) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic XI
16:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (2)
17:00 Zaginione miasta (2/6)
18:00 Wcielenia zła: Adolf Hitler
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa III (3/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy (7,8/8) - serial dok.
23:00 Wyjaśnić katastrofę

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII (20,20,32,6/46) - serial dok.
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (4/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (2,3) - serial dok.
14:00 Bitwy morskie – historia okrętów wojennych
16:00 Dorwać tuńczyka VI (4,5/12) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie II
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (2/8)
22:00 Ostatnie dni nazistów (2) - serial dok. USA 2015

BBC EARTH

09:05 W okowach mrozu XI
11:05 Wielkie archeologiczne odkrycia (1/3) - serial dok.
12:10 Błękitna Planeta II (5/7)
13:25 Pociągiem przez starożytny Egipt (4/4) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu UK
16:30 Starożytne mocarstwa
17:35 Wielkie archeologiczne odkrycia (1/3) - serial dok.
18:40 Zielona planeta (2/5)
19:45 Wielkie koty 24/7 II (2)
20:55 Życie na pustkowiu UK
21:55 W okowach mrozu
22:55 Chirurdzy II - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

08:15 Naziści: korzenie zła
09:25 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
10:20 Ramzes: władca Egiptu
11:20 Wojna światowa: 1914-1945 (4/8) - serial dok.
12:25 Militarny ranking (1/10)
13:35 Wojny faraonów (1/4)
14:50 Naziści: korzenie zła
16:45 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (2/2)
17:50 Wojenne fabryki III (3/6)
18:50 Militarny ranking (1/10)
20:00 Zaginione miasta Biblii
21:00 Tatuażysta z Auschwitz: historia prawdziwa - film dok.
22:15 Świta Hitlera

ŚRODA 27.05

Od A do Z

BLIŻEJ ★★★★
melodramat, USA/Wlk. Brytania 2004, reż. Mike Nichols, wyk. Julia Roberts, Jude Law, Natalie Portman
23:00 | hbo
Kolejny wyczyn Mike'a Nicholsa wsparty doskonałym aktorstwem: rozważania o istocie współczesnych związków damsko-męskich na przykładzie dwóch londyńskich par i relacji zachodzących między nimi.

CHINKI ★★★
dramat obycz., Hiszpania 2023, reż. Arantxa Echevarria, wyk. Shiman Yang, Xinyi Ye, Ella Qiu
23:45 | cinemax
Dlaczego dwie chińskie dziewczynki z Madrytu nie chcą zostać przyjaciółkami, będąc w jednej klasie? I dlaczego starsza siostra jednej z nich doświadcza rasizmu w tej samej szkole. Pod rozwagę.

CHIŃSKI ZODIAK ★★★
komedia sensacyjna, Hongkong/Chiny 2012, reż. Jackie Chan, wyk. Jackie Chan, Oliver Platt, Laura Weissbecker
22:40 | polsat
Jackie Chan rusza w podróż dookoła świata, by odzyskać dwanaście posążków ze znakami zodiaku, skradzionych przed ponad stu laty przez cudzoziemców z pekińskiego pałacu cesarskiego.

DAR ★★★
thriller, USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman, Rebecca Hall, Joel Edgerton
20:00 | tvn 7
Przypadkowe spotkanie ze szkolnym kolegą męża sprawia, że dwuznaczne związki między nimi sprzed lat zaczynają mieć wpływ nie tylko na obecne relacje między małżonkami, ale i na losy małżeństwa.

DUCHY KANIONU ★★
horror, USA 2016, reż. Greg McLean, wyk. Kevin Bacon, Radha Mitchell, Lucy Fry
20:00 | stopklatka
Dysfunkcyjna rodzina z dwójką dzieci wraca z wakacji w Wielkim Kanionie z pasażerem na gapę – złym duchem, który przejmie kontrolę nad ich domem, o ile nie uda się stawić mu czoła.

Nie ma mocnych

20:30 | polsat
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Drugie ogniwo zabużańskiej trylogii Sylwestra Chęcińskiego: dawny konflikt ożywa, gdy bohaterowie stają przed koniecznością wyboru gospodarza, który przejmie ich gospodarstwo. Rekomendacja zbędna.

KOMEDIA
POLSKA 1974, REŻ. SYLWESTER CHĘCIŃSKI, WYK. WACŁAW KOWALSKI, WŁADYSŁAW HAŃCZA, ANNA DYMNA

ELITA ZŁODZIEI ★★
film sens., USA/Finlandia 2021, reż. Renny Harlin, wyk. Pierce Brosnan, Tim Roth, Jamie Chung
22:20 | tvn 7
Pierce Brosnan jako zbiegły z więzienia przestępca o międzynarodowej sławie, który zostaje porwany przez gang, planujący wielki skok na należący do superzbira skarbiec, wypełniony po brzegi złotem.

KUCHENNA REWOLUCJA ★★★
komedia, USA 2023, reż. Joseph Schuman, Austin Stark, wyk. Fisher Stevens, Billy Magnussen, Sarah Gadon
22:05 | cinemax
W trakcie epidemii grypy „Hiszpanki", bogaty Amerykanin zatrudnia nowego kucharza, który okazuje się sprytnym oszustem gotowym do podjęcia gry ze swoim pracodawcą, prowadzącej do konfliktu klasowego.

LĘK PIERWOTNY ★★★
thriller, USA 1996, reż. Gregory Hoblit, wyk. Richard Gere, Laura Linney, Edward Norton
21:55 | stopklatka
Cyniczny prawnik podejmuje się obrony ministranta, oskarżonego o zamordowanie biskupa, by w trakcie procesu odkryć, z jak odrażającym osobnikiem ma do czynienia. Koncert gry Edwarda Nortona i Richarda Gere.

MATERIALIŚCI ★★★
komedia romantyczna, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song, wyk. Dakota Johnson, Chris Evans, Pedro Pascal
20:00 | hbo
Dakota Johson jako nowojorska zawodowa swatka, która szukając partnerów dla swoich klientek sama staje przed wyborem: mężczyzna perfekcyjny z wypchanym portfelem czy były chłopak, nadal budzący emocje.

MINGHUN ★★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Jan P. Matuszyński, Paul Dugdale, wyk. Marcin Dorociński, Daxing Zhang, Natalia Bui
23:55 | canal+ premium
Po śmierci córki, samotny ojciec (Marcin Dorociński – oklaski!) naciskany przez chińskiego teścia zgadza się na tradycyjną konfucjańską ceremonię minghun - znalezienie ducha męża dla zmarłej.

NIEMOŻLIWE ★★★★
film katas., USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland
20:00 | tv puls
Mistrz horroru J.A. Bayona z rozmachem i międzynarodową obsadą o słynnym tsunami, które w Boże Narodzenie 2004 r. uderzyło w plaże Tajlandii. Niezwykle sugestywne plus poruszająca kreacja Naomi Watts.

SMUGA CIENIA ★★
dramat psychologiczny, Polska/Wlk. Brytania 1976, reż. Andrzej Wajda, wyk. Marek Kondrat, Graham Lines, Tom Wilkinson
22:35 | tvp 1
Andrzej Wajda czyta Conrada, ale bez wyczucia. Plus Marek Kondrat zaraz po „Zaklętych rewirach".

WOJNA O PRZETRWANIE ★★
film s.f., Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler, Ryan Kwanten, Tricia Helfer
21:45 | canal+ premium
Elitarny oddział, szukający w Wietnamie 1960 roku, zaginionych komandosów, natrafia w dżungli na obszar, gdzie Sowieci wskrzesili zastępy krwiożerczych dinozaurów. Wyłącznie dla koneserów.

W SIECI KŁAMSTW ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Ridley Scott, wyk. Leonardo DiCaprio, Russell Crowe, Mark Strong
22:00 | warner tv
Ridley Scott bierze pod lupę CIA: Rezydujący w Jordanii agent ma wyeliminować groźnego terrorystę Al–Kaidy, co okazuje się zadaniem szczególnie trudnym ze względu na sytuację osobistą agenta.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 27.05

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:10 Pogoda
08:25 Okrasa łamie przepisy
09:05 Ranczo IV (1/13)
10:05 Komisarz Alex IV
11:05 Ojciec Mateusz XII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (756)
12:55 Historia leniwca
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (534)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5938)
18:00 Klan (182) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Piłka nożna: Mecz towarzyski: Mecz we Wrocławiu: Polska – Reszta Świata (na żywo)
22:35 Smuga cienia ** - dramat psychologiczny Polska/Wlk. Bryt. 1976 (110 min)
00:25 Jutro nie umiera nigdy *** **(Tomorrow Never Dies)** - film sens. Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1997 (120 min)
02:25 Magazyn Ekspresu Reporterów (1084)

TVP2

05:20 M jak miłość
06:10 Przystań nad Biblią (29)
06:25 Pożyteczni.pl (381)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
07:55 Pytanie na śniadanie (7566) - mag. Polska 2026
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (46) - mag. kulinarny
12:10 Rzecz Polska (13)
12:30 Koło fortuny (1841)
13:15 Panna młoda (72)
14:05 Va banque (974)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Domowe patenty (14)
16:00 Koło fortuny (1842)
16:35 Familiada (3109)
17:20 Panna młoda (73)
18:15 Va banque (975)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Przepis dnia (86)
20:55 Na dobre i na złe - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale
22:55 Francuska ruletka (4/4) - serial kryminalny Francja 2023
00:00 Wakacyjna terapia ** **(Larguées)** - komedia Francja 2018, reż. Eloïse Lang, wyk. Miou-Miou (95 min)
01:35 Okrutna miłość (3,4/4) - miniserial

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (29,30)
09:30 Trudne sprawy XIX (11,12/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (40,41,42/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (59) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5907) - mag. reporterów
16:30 Na ratunek 112 XVIII (60) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (61)
18:00 Pierwsza miłość 50 (55) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (527)
19:25 Smak na każdą kieszeń
19:55 Milionerzy (111)

20:30 Nie ma mocnych **** - komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza (130 min)
22:40 Chiński zodiak (Sap ji sang ciu) *** - komedia sens. Hongkong/Chiny 2012, reż. Jackie Chan, wyk. Jackie Chan, Oliver Platt (140 min)
01:00 Jutro będzie futro (Hot Tub Time Machine) *** - komedia USA 2010 (135 min)

TVN

05:20 Nauka jazdy (11)
05:40 Uwaga! (8001)
05:55 Ukryta prawda (27/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino", Bydgoszcz 28 (1)
07:45 Dzień Dobry TVN (5728)
11:20 Doradca smaku (38)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pod przykryfką", Gdańsk XIX (12) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: „Jani Sushi", Tarnów XXVII (10) - reality show Polska 2023
13:40 Ukryta prawda (38,39,6/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (8/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi V (61/64)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8002) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura (135 min)
23:05 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński (140 min)
01:25 Wielki Szu - film sens. **** PL 1983, reż. Sylwester Chęciński (130 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (20,21/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (4,5/16)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008, wyk. Maite Perroni
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Kurierzy (3)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obyczajowy
17:00 Kurierzy (4)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (10,11) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Niemożliwe (The Impossible) **** - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (145 min)
22:25 97 minut do śmierci (97 Minutes) *** - thriller Wlk. Bryt./USA/Kanada 2023, reż. Timo Vuorensola, wyk. Jonathan Rhys Meyers (100 min)
00:05 Syberia (Siberia) - film ** krym. Niemcy 2018, reż. Matthew Ross, wyk. Keanu Reeves, Boris Gulyarin (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (3/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (36,37,38/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (24,28,29/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (35/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (51) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (20,21)
18:00 Sekrety życia (27/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (35/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Dar (The Gift) *** - thriller USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman (140 min)
22:20 Elita złodziei (The Misfits) ** - film sens. USA/Fin. 2021, reż. Renny Harlin (120 min)
00:20 Zawsze jest czas na miłość (Hampstead) *** - komedia romantyczna Wlk. Brytania/Belgia 2017 (120 min)
02:20 Żyjąc z potworem VII - serial dokumentalny

MEZZO

12:05 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2024: Konkurs śpiewu, finał z orkiestrą - muzyka klasyczna
13:05 Intermezzo
13:30 Bruno Walter, portret
14:20 Daniel Lozakovich, Królewska Orkiestra Concertgebouw, Klaus Mäkelä: Bruch, Mahler - muzyka klas.
16:20 Strauss: Symfonia alpejska - muzyka klasyczna
17:15 Intermezzo
17:35 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norw. 2021, reż. Stein-Roger Bull, Jo Strømgren
18:05 Sleeping Beauty - balet Szwajcaria 2022
20:30 M.-A. Charpentier: Medea - opera Francja 2023
23:20 Jazz w La Villette: Michel Portal - koncert F 2020

PULS 2

09:20 Bing (49,50/78)
09:35 Basia (10,11)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (8,7/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (4,21/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty (10)
18:00 Blue (43,44/52)
18:15 Bing (49,50/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (8,9) - serial krym. Polska 2025
23:00 Bad Boy - film sens. Polska 2020, reż. Patryk Vega
01:10 Lombard XII

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV (24/27) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (19,20/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (1,53) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (18,19)
13:55 Trudne sprawy XXVII (7,8,9) - serial fabularno-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (55) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (62,63) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (51)
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (51)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (51) - serial krym.
22:40 Terytorium wroga - dramat wojenny Francja 2011, reż. Stéphane Rybojad

METRO

07:40 Tajemnice miłości
08:35 Szpital (55,56/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (49/67)
13:35 Przepis na życie V (2)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (5, 6)
17:00 Fani czterech kółek XVI
18:00 Prawo Agaty IV (13) - serial obycz. Polska 2013
19:00 Kartoteka IX (28) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni VII (9,10/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (13/23) - serial krym. USA/Kanada 2010, wyk. Laurence Fishburne
00:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (2/13) - serial dokumentalny USA 2022
01:15 Szpital (51/69)

ŚRODA 27.05

STOPKLATKA

08:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (51)
08:55 Robert Makłowicz (206, 219) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5) - mag. kulinarny
10:55 Doktor z alpejskiej wioski XVII (8,9/8) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2024
13:00 Katastrofy w przestworzach V (10,5/10) - serial dok. Kan. 2008
16:00 MacGyver II (20,21/22) - serial sens.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (3,4/12)
19:10 Wojny kontenerowe II (6,7/13) - serial dok.
20:00 Duchy kanionu (The Darkness) ** - horror USA 2016, reż. Greg McLean, wyk. Kevin Bacon, Radha Mitchell, Lucy Fry, David Mazouz (115 min)
21:55 Lęk pierwotny (Primal Fear) *** - thriller USA 1996, reż. Gregory Hoblit, wyk. Richard Gere, Laura Linney (165 min)
00:40 Ostatni gliniarz (Der letzte Bulle) - kom. Niemcy 2019, reż. Peter Thorwarth (130 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
07:50 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
09:00 Nad Niemnem, cz. 2 (2) - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Iwona Katarzyna Pawlak, Adam Marjański, Janusz Zakrzeński
11:00 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
13:30 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn
17:00 Pogranicze w ogniu (1,2) - serial sens. Polska 1988
20:00 Ekstradycja II (1,2) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Renata Dancewicz
22:15 Misja Afganistan (4) - serial wojenny Polska 2012
23:30 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara, Dorota Kamińska, Zbigniew Buczkowski, Jerzy Trela
01:30 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis

ALE KINO+

09:30 The Hero - film krótkom. PL 2021 (30 min)
10:00 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (4,5,6/9)
12:00 Vera XII (2/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:55 Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken) *** - film sens. Holandia/Belgia/Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Daniel Alfredson, wyk. Anthony Hopkins, Jim Sturgess (120 min)
15:55 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004, reż. Frank Coraci (140 min)
18:15 Vera XII (3/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Co się stało z Gracie Darling (5,6/6) - serial obycz. Australia 2025, wyk. Morgana O'Reilly, Kristina Bogic
22:10 Ryzykowny napad (Mikaela) - film przyg. Hiszp. 2025, reż. Daniel Calparsoro (120 min)
00:10 Zaginieni (3,4/6) - serial krym. Szwecja 2022

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXII (11,12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:45 Szczęśliwy mężczyzna - komedia Francja 2023
16:40 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Aus./USA 2015, reż. Peter Landesman
19:20 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
21:00 Metro strachu - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2009, reż. Tony Scott
23:20 Bullet Train - film sensacyjny USA/Japonia 2022
01:50 Fala zbrodni: Bibliofile III - serial sens. Polska 2005

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4,5/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot III (8,9/11)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (6,7/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
20:00 Dobry rok - komedio-dramat USA/Wlk. Bryt. 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard
22:35 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002
01:55 I stanie się koniec - film sensacyjny USA 1999

TVP KULTURA

08:05 WTEM (6, 9)
08:25 Porozmawiajmy szczerze (20)
09:05 Tygodnik kulturalny
10:00 Zmiennicy (4)
11:15 Braciszek - film biograf. *** Polska 2007 (110 min)
13:05 Czesław Wołłejko – aktor i poeta - film dok. Polska 1987
14:50 Poznań '56 - dramat *** historyczny Polska 1996, reż. Filip Bajon (125 min)
16:55 Zmiennicy (5) - serial kom. Polska 1986
18:05 Dobre strony (5)
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Reżyserzy VI (7/10)
19:45 Andrzej Wajda – Notatki (12)
20:00 Fucking Bornholm *** - dramat obyczajowy Polska 2022, reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska (110 min)
21:50 Przygody Sherlocka Holmesa (13/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1985
23:00 Enter 2025 – Perpetus - reportaż Polska 2025
00:00 Hala odlotów (62) - talk-show Polska 2026
00:55 Billy Elliot - komedio-**** dramat Wlk. Brytania/Francja 2000 (115 min)

WARNER TV

08:25 J.A.G. VIII (22/24)
09:20 Bajer z Bel-Air II
10:20 Za głosem serca
11:20 Pełna chata V (25,26/26)
12:20 J.A.G. VIII (24,2/24)
14:10 Bajer z Bel-Air II
16:10 Pełna chata V (25,26,1,2/26) - serial kom.
18:15 Miłość jak narkotyk - komedia romantyczna USA 1997, reż. Griffin Dunne
20:20 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
22:00 W sieci kłamstw - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI (3) - serial dok.
10:25 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003
12:55 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
15:00 Włoska robota - film sens. USA/Francja/Włochy/Wlk. Brytania/Niemcy 2003
17:25 Mission: Impossible II - film sensacyjny USA 2000
20:00 Mission: Impossible III - film sens. USA 2006, reż. J.J. Abrams, wyk. Tom Cruise
22:35 Apocalypto - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006

HBO

08:05 Świąteczna afera w North Pole ** - komedia USA 2021 (85 min)
09:30 Jak wytresować smoka 3 - film anim. USA/Japonia 2019, reż. Dean DeBlois (100 min)
11:10 Mountainhead - komedia *** USA 2025, reż. Jesse Armstrong (110 min)
13:00 Wyzwolenie - dramat **** obycz. USA 2023, reż. Finn Taylor, wyk. Stephen Lang (100 min)
14:40 A Royal Christmas Holiday ** - komedia romant. USA 2023 (85 min)
16:05 W ogniu pasji - film *** biograf. USA 2025, reż. Sean McNamara (110 min)
17:55 Milion minut - komedia *** Niemcy 2024 (125 min)
20:00 Materialiści - komedia *** romant. USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song, wyk. Dakota Johnson (115 min)
21:55 Euforia III (7/8) - serial obycz. USA 2026
23:00 Bliżej - melodramat **** USA/Wlk. Bryt. 2004, reż. Mike Nichols (100 min)
00:40 Mrugnij dwa razy *** - thriller USA/Meksyk 2024 (100 min)

CINEMAX

13:25 Delikatne liście - dramat obycz. Belgia 2025
15:05 Po prostu razem - melodramat Francja 2007
16:40 Trucizna - dramat obycz. Luksemburg/Holandia/Niemcy/Wlk. Brytania 2024
18:10 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold, wyk. Tom Cruise, Cameron Diaz
20:00 Zakochany Szekspir - komediodramat USA/Wlk. Bryt. 1998, reż. John Madden
22:05 Kuchenna rewolucja - komedia USA 2023

ROMANCE TV

14:15 Rosamunde Pilcher: Śniadanie u Tessy - dramat obyczajowy Niemcy 2024
16:05 Inga Lindström: Meandry miłości - film obycz. Niemcy 2007, reż. Oliver Dommenget
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (5/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (6/9)
20:00 Rozwód dla zaawansowanych - komedia romant. Niemcy 2010, reż. Josh Broecker
21:55 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obycz. Niemcy 2024, reż. K. Ahlrichs
23:50 Górski lekarz (6/9) - serial obyczajowy

CANAL+ PREMIUM

09:10 W kogo ja się wrodziłem ** - film obycz. Polska 2001 (60 min)
10:10 Robin i obrońcy królestwa ** - film przyg. Irl./Wielka Brytania 2025, reż. Phil Hawkins, wyk. Darcey Ewart (100 min)
11:50 Łapu-Capu
11:55 MTV Unplugged
13:15 Hollywood Buzz (51)
13:45 Cat's Eyes (6/8)
14:40 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
16:05 Azyl - film biograficzny ** USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
18:10 Łapu-Capu
18:15 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
20:00 Para z sąsiedztwa II (5/6) - serial sens. Wlk. Brytania 2023
20:50 Making of C+
21:00 Projekt Fighter
21:45 „Wojna o przetrwanie ** - film s.f. Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler (130 min)
23:55 Minghun - dramat oby-*** czajowy PL 2024 (95 min)
01:30 Rozgrzeszenie - thril-** ler USA 2024 (115 min)

TVN FABUŁA

08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty (10)
10:50 Szpital św. Anny (35/50)
11:50 Druga szansa III (13,1)
13:55 Prawo Agaty (9)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Po pierwsze kino (24)
16:00 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a
19:00 Szpital św. Anny (15/50)
20:00 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012
23:25 Czyja to kochanka? - komedia Francja/Włochy/Belgia 2006, reż. Francis Veber

AMC

07:55 Fala śmierci (1, 2) - film katas. USA/Kanada 2007
11:55 Palący problem - komedia kryminalna Wlk. Brytania 2011, reż. Tim Lewiston
14:05 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
16:20 Tajemnicza wyspa, cz. 1 (1) - film fantasy USA/Tajlandia/Niemcy 2005
18:05 Tajemnicza wyspa Juliusza Verne'a (2) - film fantasy USA/Niemcy/Tajl. 2005
19:50 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
22:00 Alpha Dog - dramat krym. USA/Niemcy 2006

AXN

08:20 Doktor Larsen (6/10)
09:20 Castle VII (20,21/23)
11:10 Detektyw Monk II (13,14/16) - serial krym.
13:10 Doktor Larsen (7,8/10)
15:10 Agenci NCIS XV (7,8/24) - serial krym. USA 2017
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7,8/23)
19:05 Castle VII (22,23/23) - serial krym. USA 2015
21:05 Zabójcza broń III (2,3/15) - serial krym. USA 2018
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7,8/23)

EPIC DRAMA

09:20 Lekarze na start
10:50 Agenci NCIS XVIII
12:45 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (5/6)
13:45 Rodzina Hardacre'ów
14:40 Poirot IX (4/4)
16:40 Agenci NCIS XVIII (11,12/16) - serial krym.
18:35 Morderstwo w małym mieście II (10) - serial krym.
19:30 Lekarze na start
21:00 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2026
22:05 Projekt Błękitna Księga (1/10) - serial s.f.
23:05 Dalgliesh (1/6)
01:00 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

08:45 Pojedynek na podróże (10) - program rozrywkowy
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
11:25 Ugotowani (11, 12)
13:30 Kuchenne rewolucje (4, 5) - reality show
15:35 Jestem z Polski XV (4,3/20) - serial dok.
17:45 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Ugotowani (3) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XV
23:45 Hotel Paradise (3)
00:45 40 kontra 20 (37)

TVN TURBO

08:10 Farma Clarksona III (5/8)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4989)
18:15 Zawodowi handlarze (1)
19:00 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11/12)
20:15 Jeździć, obserwować VI
21:00 Wojny samochodowe (1)
22:00 Raport Turbo (4989)
22:15 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:40 Lewis (1/6)
09:40 Ojciec Brown XI (3/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a IV (7/8) - serial krym.
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:50 Ojciec Brown V (2/15)
15:50 Lewis (1/6)
16:55 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XIII (1/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 My Life is Murder III
22:00 Na niebieskich światłach

FX

09:10 Z Archiwum X (17/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (2,3/21)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8/17)
13:45 Agenci NCIS IX (4,5/24) - serial krym.
15:35 FBI IV (17/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (4,5/21)
18:20 Z Archiwum X (18/24)
19:15 FBI IV (18/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (9,10/17)
22:00 Matlock (8/19)
22:55 Z Archiwum X (18/24)
23:55 The Hunting Party

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (6/8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie IX (10,11,12,13/15) - serial dok.
13:00 Zbudujemy fajny dom
13:55 House Hunters (7, 8)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród VII
18:10 Zgłoś remont (8)
19:05 Będzie pięknie (2/8)
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:55 Mistrzowie szycia (5)
10:00 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (5)
10:55 Wielkie brytyjskie wypieki (1, 2) - pr. rozrywkowy
13:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (7)
14:40 Mistrzowie szycia (1)
15:45 Zapraszam do stołu (1)
17:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (8)
18:40 Mistrzowie szycia (6)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - pr. rozrywkowy
21:00 Mistrzowie szycia (2)
22:00 Zdrowa zmiana (1,2)
23:15 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół XII (1,2/16)
08:55 Przyjaciele IX (15,16, 17,18,19,20/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (2,3,4,5,6,7/24) - serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół XII (3,4, 5,6/16) - serial kom. USA 2014
16:25 Przyjaciele IX (21,22,23,1,2/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (8,9,10,11,12,13/24) - serial kom. USA 2017
22:00 The Office PL (9,10/12)
23:05 Comedy Club (11, 12)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex XXIV (7)
09:35 Rodzinka.pl III (21)
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo VI (7/13)
11:25 Na dobre i na złe
12:25 Pan Mama (11)
13:05 Zaraz wracam (41)
13:40 Ojciec Mateusz XXVII
15:35 Komisarz Alex XXIV (8)
16:25 Na sygnale (74,75)
17:35 Ranczo VI (8,9)
19:30 Ojciec Mateusz 28 (5) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (10,11/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:15 Pan Mama - serial komediowy Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

13:30 m jak mięso (9, 10)
14:25 ABC gotowania
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (5, 6) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (2,3) - serial dok.
16:40 Po prostu Jamie
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (21, 22)
18:30 Jakubiak rozgryza Wietnam (3) - mag. kulinarny
18:55 Nie tylko kimchi (7)
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Dzień dobry, obiad (6, 7)
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 Bitwa na smaki

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (10,11) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (6)
14:00 Cudotwórcy VII (26)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Meblokreacje (4, 5)
16:50 Gardeners' World (9)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX (5) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Cudotwórcy VII (1/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2) - mag.
22:30 Patent na zieleń

PLANETE+

13:40 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu (3/3)
14:50 Krajobrazy świata (3/12) - serial dok. Australia 2023
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (1/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (8/10)
18:05 Na targach świata II
18:50 Eksplozja w Lac Megantic (4/4) - serial dok.
19:45 Śmieci na orbicie
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (5) - serial dok.
22:00 System przedszkolny NRD. Wstęp do piekła

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (10/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (6/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem (4/10) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (10/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (2)
16:00 Gorączka złota XVI
18:00 Kamperem przez świat (2/8) - serial dok. Polska 2020
19:00 Złomowisko PL XII
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2025
23:00 Dorwać komandosa
00:00 Fani czterech kółek II

TVP HISTORIA

11:15 Polskie parki narodowe
11:45 Wszystkie kolory świata
12:55 Nieznana wojna na Północy II (4/6) - serial dok.
14:00 Królowie (23)
14:35 Pogranicze w ogniu (11)
15:40 Sensacje XX wieku (5, 6)
17:30 Czas honoru (10/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (51)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (62)
20:15 Ekstradycja II (4/9)
21:20 Zapomniana granica Europy - film dok. Niemcy 22
22:20 Śniadanie w Wannsee

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (18,7/22)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (1/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (19/22)
15:50 Piątka z historii (1,2,3)
17:15 Jak Hitler przegrał wojnę
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (6/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici
22:00 Jak to wyjaśnić V (14)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:05 Wojna widziana z powietrza II (1,2/6)
15:00 Strzegąc granic XI
16:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (3)
17:00 Zaginione miasta (5/6)
18:00 Wcielenia zła: Kim z Dynastii Grozy (9/10)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa III (1/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofy pod lupą (2/8) - serial dok.
22:00 Inżynieryjne tragedie

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia (45,24/52) - serial anim.
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (4,5) - serial dok.
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (1,2/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie II
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (3/8)
22:00 Ostatnie dni nazistów (3,4/6) - serial dok.

BBC EARTH

11:05 Wielkie archeologiczne odkrycia (2/3) - serial dok.
12:10 Błękitna Planeta II (6/7)
13:25 Pociągiem przez Imperium Osmańskie (1/5)
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu UK
16:30 Brytyjskie fabryki X
17:35 Wielkie archeologiczne odkrycia (2/3) - serial dok.
18:40 Zielona planeta (3/5)
19:45 Starożytne mocarstwa
20:55 Życie na pustkowiu (1/4)
21:55 W okowach mrozu: Kanada II (8/8) - serial dok.
22:55 Brytyjskie fabryki X

POLSAT VIASAT HISTORY

09:20 Świta Hitlera (4/6)
10:25 Ramzes: władca Egiptu
11:25 Wojna światowa: 1914-1945 (5/8) - serial dok.
12:30 Militarny ranking (2/10)
13:35 Zaginione miasta Biblii
14:40 Jeden dzień w Auschwitz
15:50 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
16:45 Piramidy w Gizie
17:55 Wojenne fabryki III (4/6)
18:50 Militarny ranking (2/10)
20:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025
21:15 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (4/6) - serial dok.
22:20 Przywódcy III Rzeszy

CZWARTEK 28.05

Od A do Z

BEZMIAR ★★★
dramat obycz., Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese, wyk. Penélope Cruz, Luana Giuliani, Vincenzo Amato
20:00 | hbo
W Rzymie lat 70. XX wieku nastolatek odkrywa, że jest dziewczyną zamkniętą w ciele chłopca. Jak na to odkrycie zareaguje jego samotna matka (Penelope Cruz!), walcząca z własnymi demonami? Do refleksji.

BOGOWIE ★★★★★
dramat obycz., Polska 2014, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Tomasz Kot, Piotr Głowacki, Szymon Piotr Warszawski
22:00 | tvn
Obsypana nagrodami biografia Zbigniewa Religi z wybitną kreacją Tomasza Kota w roli profesora – kluczowej postaci w historii polskiej kardiochirurgii. A do tego frapujące tło późnego PRL-u. Koniecznie.

CZŁOWIEK Z ŻELAZA ★★★★★
dramat obycz., Polska 1981, reż. Andrzej Wajda, wyk. Jerzy Radziwiłowicz, Krystyna Janda, Marian Opania
21:10 | tvp kultura
Złota Palma dla Solidarności, Andrzeja Wajdy i dalszego ciągu poszukiwań Mateusza Birkuta – przodownika pracy, który obnażył pustkę systemu – aż do logicznej kulminacji Sierpnia '80.

G20 ★★
film sens., USA 2025, reż. Patricia Riggen, wyk. Viola Davis, Anthony Anderson, Ramon Rodriguez
23:20 | hbo
Hotel w Kapsztadzie, gdzie odbywa się szczyt G20, zostaje przejęty przez terrorystów, powiązanych z rynkiem kryptowalut, ale dzięki wojskowemu doświadczeniu pani prezydent USA udaje się ich powtrzymać.

GANGSTER ★★★
dramat krym., USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy, Jason Clarke
22:40 | ale kino+ hd
Nick Cave pisze scenariusz o bimbrownikach czasu amerykańskiej prohibicji: trzej bracia zamieniają swój region w najbardziej produktywną nielegalną gorzelnię w Ameryce. Stylowa parada gwiazd.

Nice Guys. Równi goście

22:15 | tvn 7
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Na granicy pastiszu kina lat 70., spod ręki Shane'a Blacka, scenarzysty „Zabójczej broni": niedobrana para detektywów na tropie uprowadzonej gwiazdki porno. Na ekranie Russell Crowe i Ryan Gosling.

KOMEDIA SENSACYJNA
USA 2016, REŻ. SHANE BLACK, WYK. RUSSELL CROWE, RYAN GOSLING, MATT BOMER

GODZINY SZCZYTU II ★★
film sens., USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone
20:15 | warner tv
Powtórka z dynamicznej rozrywki w nowych dekoracjach: wygimnastykowany Jackie Chan i złotousty Chris Tucker jako para policyjnych detektywów kontra hongkońska triada po obu stronach Pacyfiku.

IMPERIUM ★★
komedia, Francja/Niemcy/Włochy/Belgia/Portugalia 2024, reż. Bruno Dumont, wyk. Lyna Khoudri, Anamaria Vartolomei, Camille Cottin
21:40 | cinemax
Srebrny Niedźwiedź w Berlinie dla opowieści o kosmicznym starciu Dobra i Zła, do którego dochodzi we francuskiej wiosce. „Gwiezdne wojny" a la Monty Python: brzmi ładnie, ale tak nie wygląda.

JAK DOGRYŹĆ MAFII ★★
komedia sensacyjna, USA 2017, reż. Mark Cullen, wyk. Bruce Willis, John Goodman, Jason Momoa
23:50 | tv puls
Zamiast tradycyjnie zbawiać świat, Bruce Willis walczy o porwanego przez mafię psa, mając przeciwko sobie połowę półświatka Los Angeles i okolic. Szkoda Bruce'a, bo to bzdurka bez znaczenia.

JOHNNY ENGLISH: NOKAUT ★★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/Francja/USA/Chiny 2018, reż. David Kerr, wyk. Rowan Atkinson, Ben Miller, Olga Kurylenko
22:00 | tv puls
Kiedy w wyniku cyberataku zostaje ujawniona tożsamość wszystkich czynnych agentów, nadzieją brytyjskiego wywiadu pozostaje emerytowany Johnny English. Plus niezawodny Rowan Atkinson.

KAMDESH. AFGAŃSKIE PIEKŁO ★★★
film sens., USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones, Orlando Bloom
20:10 | ale kino+ hd
Amerykański odpowiednik polskiej „Karbali": w 2009 roku amerykański posterunek przy granicy z Pakistanem, mający kontrolować ruchy talibów, zostaje zaatakowany przez kilkusetosobowy oddział.

MAD MAX: NA DRODZE GNIEWU ★★★★★
film s.f., Australia/USA 2015, reż. George Miller, wyk. Tom Hardy, Charlize Theron, Nicholas Hoult
22:00 | warner tv
Po 30 latach George Miller powraca do swego bohatera – bez Mela Gibsona, ale z tą samą energią: Mad Max miesza szyki postapokaliptycznemu satrapie. Kino dynamiczne w stanie czystym.

VERA I PRZYJEMNOŚCI INNYCH ★★★
komediodramat, Argentyna 2023, reż. Federico Actis, Romina Tamburello, wyk. Ofelia Castillo, Inés Estévez
23:30 | cinemax
Przedsiębiorcza licealistka wynajmuje mieszkanie, które użycza nastolatkom na uprawianie seksu. Interes kwitnie, a podpatrywanie znajomych także w niej rozbudza potrzeby natury seksualnej.

WAKACJE JASIA FASOLI ★★★
komedia, Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/USA 2007, reż. Steve Bendelack, wyk. Rowan Atkinson, Maxim Baldry, Emma de Caunes
20:00 | tv puls
Rowan Atkinson w popisowej roli zawistnego niezguły jadącego na wycieczkę na Lazurowe Wybrzeże, w trakcie której roztacza wątpliwą opiekę nad małym Rosjaninem, którego wcześniej rozdzielił z ojcem.

ZDĄŻYĆ PRZED ŚMIERCIĄ ★★
western, USA 2025, reż. Ned Crowley, wyk. Raoul Max Trujillo, Guy Pearce, Bill Pullman
22:45 | canal+ premium
Była niewolnica szuka uzdrowiciela, mającego wyleczyć jej córkę, której dotyk zabija. Kobietom towarzyszy sceptyczny lekarz, widzący w chorej nosicielkę zarazy, o czym przekonuje wszystkich po drodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 28.05

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (115)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Okrasa łamie przepisy
09:05 Ranczo IV (2/13)
10:10 Komisarz Alex IV (11/13)
11:05 Ojciec Mateusz XII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 To się opłaca (229)
12:50 Abruzja – klejnot Włoch. Dzika Natura (1) - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (535)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5939)
18:00 Klan (183) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (37) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Ojciec Mateusz 35** (4) - serial kryminalny
22:20 **Sprawa dla reportera** (1578) - cykl reportaży
23:25 **Dekady Diany** (3/3) - serial dokumentalny Wlk. Brytania 2020
00:15 **Powrót** (5) - serial dramat. Polska 2021
01:05 **24 godziny w Le Mans (Le Mans)** - film sens. USA 1971, reż. Lee H. Katzin (110 min)

TVP2

06:20 Operacja zdrowie (81)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7567) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7567) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (13) - mag. kulturalny
12:15 Którędy po sztukę (73) - mag. kulturalny
12:30 Koło fortuny (1842)
13:15 Panna młoda (73)
14:05 Va banque (975)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1843)
16:35 Familiada (3110)
17:20 Panna młoda (74)
18:15 Va banque (976)
18:50 Jeden z dziesięciu (17)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (14)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Tak to leciało!** (82)
21:40 **Niepewne sytuacje** (34) - program rozrywkowy Polska 2026
22:10 **Zaćmienie** (5,6/6) - serial krym. Francja 2023, wyk. Claire Keim
00:15 **Rodzinka.pl XVIII** (13) - serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska
00:45 **Wszystko dla mojej matki** - dramat obycz. Polska 2019 (110 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (31,32)
09:30 Trudne sprawy XIX (13,14/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV
14:40 Dlaczego ja? 33 (60)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5908) - mag. reporterów PL 2026
16:30 Na ratunek 112 XVII (1) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (62) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (56) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (528) - program publicystyczny
19:25 Smak na każdą kieszeń
19:55 Milionerzy (112)

20:30 **Nasz nowy dom** (372) - reality show Polska 26
21:50 **Bilet do raju (Ticket to Paradise)** - komedia romantyczna USA 2022, reż. Ol Parker, wyk. George Clooney, Sean Lynch, Julia Roberts (135 min)
00:05 **Jeszcze dłuższe zaręczyny/Pięcioletnie zaręczyny (The Five-Year Engagement)** - komedia romant. USA/Japonia 2013, reż. Nicholas Stoller (165 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8002) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (28/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5729)
11:20 Doradca smaku (39) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Złota kura", Elbląg XIX (13) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Łódź – Burger i Spółka XXVII
13:40 Ukryta prawda (40,1,7/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (9/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi V (62/64)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8003) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Kuchenne rewolucje: Cieszyn – Winiarnia u Czecha 32** (12) - reality show
22:00 **Bogowie** - dramat obycz. Polska 2014, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Tomasz Kot, Piotr Głowacki, Rafał Zawierucha (140 min)
00:20 **Freestyle** - film sens. PL 2023, reż. Maciej Bochniak (120 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (21,22/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (5,6/16)
10:00 Triumf miłości
12:00 Nie igraj z aniołem
13:00 Wspaniałe stulecie III (18) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (4) - serial obycz. Polska 2023
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz. PL 2022, wyk. Zbigniew Buczkowski
17:00 Kurierzy (5) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (11,12) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Wakacje Jasia Fasoli (Mr. Bean's Holiday)** - komedia Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/USA 2007 (120 min)
22:00 **Johnny English: Nokaut (Johnny English Strikes Again)** - komedia sensacyjna Wlk. Bryt./Francja/USA/Chiny 2018 (110 min)
23:50 **Jak dogryźć mafii (Once Upon a Time in Venice)** - komedia sens. USA 2017, reż. Mark Cullen (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (4/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (39,40,41/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (25,30,31/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (36/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (52) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (22,23)
18:00 Sekrety życia (28/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (36/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Norbit** - komedia romantyczna USA 2007, reż. Brian Robbins, wyk. Eddie Murphy, Thandiwe Newton, Terry Crews (135 min)
22:15 **Nice Guys. Równi goście (The Nice Guys)** - komedia sensacyjna USA 2016, reż. Shane Black, wyk. Russell Crowe (145 min)
00:40 **Czyja to kochanka? (La doublure)** - komedia Francja/Włochy/Belgia 2006 (105 min)

MEZZO

12:20 Brahms: Trio fortepianowe H-dur, nr 1
13:00 Intermezzo
13:30 Rodin - balet F 2023
14:35 Zoltán Kodály: Closed: Balet z prawdziwego życia - balet Norwegia 2017, reż. Stein-Roger Bull, Jo Strømgren
15:10 Intermezzo
15:30 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - Wlk. Bryt. 17, reż. Jeff Tudor
17:25 Jean-Baptiste Lully: Atys - opera Francja 2022, aut.Ovid, wyk. Nicholas Scott
20:30 Wolfgang Amadeus Mozart: Wielka Msza - balet Niemcy 05, reż. Hans Hulscher
22:35 Dialogues II – Théâtre des Champs-Elysées - taniec
23:30 Opera Now: Unsuk Chin
00:05 Kwartet Modigliani: Mozart, Ravel, Beethoven

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (51,52/78)
09:35 Basia (11) - serial anim.
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy
13:00 Gumisie VI (9,8/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (21,5/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty (11)
18:00 Blue (45,46/52)
18:15 Bing (51,52/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Aleksander - dramat hist. USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Holandia/Francja/Włochy '04

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV (26/27) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (20,22/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (2,54) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (20,21)
13:55 Trudne sprawy XXVII (10,11,12) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (536) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (63,64) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (52) - serial krym. Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (52)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (52) - serial krym.
22:40 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000

METRO

08:35 Szpital (57,58/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (50/67)
13:35 Przepis na życie V (3)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (7, 8) - teleturniej Polska 2025
17:00 Fani czterech kółek XVI (2/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka IX (29) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni VII (11,12/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Kuba Wojewódzki (1) - talk-show Polska 2025
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI - serial dok.
01:25 Szpital (53/69)
02:25 Szkoła (20/63)

CZWARTEK 28.05

STOPKLATKA

08:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat
08:55 Robert Makłowicz (202, 214) - magazyn
10:40 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
10:55 Doktor z alpejskiej wioski XVII (9,10/16) - serial obyczajowy Niemcy/Austria 2024
13:00 Katastrofy w przestworzach VI (1,9/5) - serial dok.
16:00 MacGyver II (21,22/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (4,5/12) - serial dok. Kanada 2015
19:10 Wojny kontenerowe II (7,8/13) - serial dok.
20:00 Kryptonim Banshee * **(Code Name Banshee)** - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Jaime King, Tommy Flanagan, Catherine Davis (120 min)
22:00 Czas zemsty (Out * **for a Kill)** - film sens. USA/Aruba 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Michelle Goh (110 min)
23:50 Legionista (Legion- * **naire)** - film sens. USA 1998, reż. Peter MacDonald (130 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 28B/74 - reportaż Polska 1974
07:55 Wagary - film krótkom.
08:25 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
08:50 Skradziona kolekcja - komedia krym. Polska 1979, reż. Jan Batory, wyk. Izabella Dziarska, Elżbieta Starostecka, Mieczysław Pawlikowski
10:45 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
12:45 Jeśli serce masz bijące - dramat psychol. Polska 1983
14:55 Joanna - dramat wojenny Polska 2010, reż. Feliks Falk, wyk. Urszula Grabowska, Sara Knothe, Stanisława Celińska
17:20 Pogranicze w ogniu (2,3) - serial sens. Polska 1988
20:00 Jeszcze raz - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka, Jan Frycz, Anja Antonowicz, Przemysław Cypryański, Lech Mackiewicz
22:00 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Henryk Talar
00:00 Ostatni prom - dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda

ALE KINO+

09:30 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:00 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (7,8,9/9) - serial obycz. Francja 2022
12:00 Vera XII (3/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:55 Cicha dziewczyna (An **** **Cailín Ciúin)** - dramat obycz. Irlandia 2022, reż. Colm Bairéad (130 min)
16:05 Tatami - film sens. **** Gruzja/USA/Wlk. Brytania/Izrael 2023, reż. Zar Amir Ebrahimi, Guy Nattiv, wyk. Arienne Mandi (130 min)
18:15 Vera XII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Kamdesh. Afgańskie *** **piekło (The Outpost)** - film sens. USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Orlando Bloom (150 min)
22:40 Gangster (Lawless) *** - dramat krym. USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy (140 min)
01:00 Sharon Stone. Instynkt przetrwania - film dok. Francja/USA/Hiszpania 2024

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (6/6)
08:30 Przyjaciółki XXIII (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
14:40 Garfield II - komedia USA/Wlk. Brytania 2006
16:30 Pogromcy duchów: Imperium lodu - komedia USA/Kanada/Wlk. Brytania 2024
18:50 Mój chłopak się żeni - komedia romantyczna USA 1997, reż. P.J. Hogan
21:00 Miłość do kwadratu jeszcze raz - komedia Polska 2023, reż. Filip Zylber
23:05 Niezniszczalni 4 - film sensacyjny USA 2023

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (6,7/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot III (10,11/11)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
20:00 Ninja: Cień łzy - film sensacyjny Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine
22:00 Następne 48 godzin - komedia sensacyjna USA 1990, reż. Walter Hill
23:55 Istota - horror Kan./F/USA 09, reż. Vincenzo Natali

TVP KULTURA

08:00 Przystań nad Biblią
08:15 Informacje kulturalne
08:45 Kolekcja (10) - mag. kulturalny Polska 2025
09:05 Studio Kultura – niedziela z... (698)
10:00 Zmiennicy (5)
11:10 Poznań '56 (Poznan *** **'56)** - dramat historyczny Polska 1996 (120 min)
13:10 Reżyserzy VI (7/10)
14:10 Legenda Tatr - dramat ** obycz. Polska 1994, reż. Wojciech Solarz, wyk. Rafał Królikowski, Jerzy Trela (120 min)
16:10 Zmiennicy (6)
17:15 Wydarzenie aktualne
17:50 Fenomen Fogga - film dok. Polska 2023
19:00 Grand Press Photo – nagrody
21:05 Wstęp do filmu (593)
21:10 Człowiek z żelaza ***** - dramat obyczajowy Polska 1981, reż. Andrzej Wajda, wyk. Jerzy Radziwiłowic (160 min)
23:50 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
00:25 Video Killed the Radio Star (6) - serial dok.
01:00 Fucking Bornholm *** - dramat obyczajowy Polska 2022 (100 min)

WARNER TV

07:35 Prawo Agaty (2)
08:35 J.A.G. VIII (24/24)
09:30 Bajer z Bel-Air II
10:30 Prawo Agaty (1)
11:30 Pełna chata VI (1,2/24)
12:30 J.A.G. IX (2,3/23)
14:25 Bajer z Bel-Air II
16:25 Pełna chata VI (1,2,3,4/24) - serial kom.
18:30 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
20:15 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
22:00 Mad Max: Na drodze gniewu - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:30 Dwoje do poprawki - komedia romant. USA 2012
12:50 Pokój Marvina - dramat psychologiczny USA 1996
15:00 Top Gun - film sensacyjny USA 1986, reż. Tony Scott
17:20 Mission: Impossible III - film sensacyjny USA 2006
20:00 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
22:55 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011
01:00 Cloverfield Lane 10 - thriller USA 2016

HBO

09:55 Wojna o planetę małp **** - film sens. USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017, reż. Matt Reeves (140 min)
12:15 Oliwia i niewidzialne *** **trzęsienie ziemi** - film anim. Hiszpania/Francja/Belgia/Chile/Szwajcaria 2025 (70 min)
13:25 Materialiści - komedia *** romantyczna USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (115 min)
15:20 Lalka - komedia romantyczna Francja 2025, reż. Sophie Beaulieu (80 min)
16:40 Focus - komedia kry- *** minalna USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa (105 min)
18:25 Eileen - thriller USA/ *** Wlk. Brytania/Australia 2023, reż. William Oldroyd (95 min)
20:00 Bezmiar - dramat *** obycz. Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese, wyk. Penélope Cruz (100 min)
21:40 Świat między nami
23:20 G20 - film sens. USA ** 2025 (110 min)
01:10 Piękna i Rzeźnik - hor- *** ror USA/Kanada 2020, reż. C. Landon (100 min)

CINEMAX

12:15 Zakochany Szekspir - komediodramat USA/Wlk. Bryt. 1998, reż. John Madden
14:25 Władza - dramat obycz. Słowacja/Czechy/Węgry 2023
15:55 Aniołki Charliego - film sens. USA/Niemcy/Chiny 2019
17:55 Czas mroku - dramat hist. USA/Wlk. Brytania 2017
20:00 Fargo II (5,6/10)
21:40 Imperium - komedia Francja/Niemcy/Włochy/Belgia/Portugalia 2024
23:30 Vera i przyjemności innych - komediodramat Arg. 23, wyk. Ofelia Castillo

ROMANCE TV

10:30 Lato w Barcelonie - komedia romantyczna Niemcy/Hiszpania 2015
12:25 Statek marzeń
14:20 Zagłosuj na miłość - komedia romant. Kanada 23
16:05 Dora Heldt: Ucieczka ciotki Inge - kom. Niemcy 2011
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (6/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (6/9)
20:00 Inga Lindström: Lato na wyspie - romans Niemcy 2005
21:50 Rosamunde Pilcher: Miłość i inne skarby - romans Niemcy/Austria 2022
23:45 Górski lekarz (6/9)

CANAL+ PREMIUM

08:35 Fuks - komedia sensa- *** cyjna Polska 1999, reż. M. Dutkiewicz (85 min)
10:00 Maria Callas
11:45 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
13:40 Cat's Eyes (7/8)
14:30 Luca: Legenda Ferrari (1, 2) - film dok.
16:15 Hollywood Buzz (52)
16:40 Zgred - dramat obycz. ** Polska 2025, reż. Fadi Chakkour (85 min)
18:05 Łapu-Capu
18:10 Ultimatum Bourne'a **** - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007
20:00 Król i zdobywca (8/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Islandia/USA 2025
20:55 Premierowa jazda
21:00 Pies 51 - film sens. Francja 2025, reż. Cédric Jimenez, wyk. Gilles Lellouche, Adèle Exarchopoulos, Louis Garrel (105 min)
22:45 Zdążyć przed śmiercią ** - western USA 2025, reż. Ned Crowley, wyk. Raoul Max Trujillo (105 min)e
00:30 Skarbek - film sens. Polska/USA/Wielka Brytania 2024 (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty (11)
10:50 Szpital św. Anny (36/50)
11:50 Druga szansa IV (2,3)
13:55 Prawo Agaty (10)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Top 100: filmy wszech czasów (4) - mag. filmowy
16:35 Kino Buzz TOP5 (16)
16:50 Prosto w serce - komedia romantyczna USA 2007
19:00 Szpital św. Anny (16/50)
20:00 Dzień Bastylii - film sens. USA/F/Wlk. Bryt./Luks./Niemcy/Belgia/Chiny 2016
22:00 Showtime - komedia sens. USA/Australia 2002

AMC

10:00 Kosmiczna kolizja - film s.f. USA 2020, reż. M. Boda
11:50 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romant. Niemcy/USA 2002, reż. Reginald Hudlin, wyk. Matthew Perry
13:55 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
16:30 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
18:15 Tajemnica Stonehenge - film s.f. Kanada 2010
20:15 Poza zasięgiem - film sens. USA/PL 2004, reż. Po-Chih Leong, wyk. Steven Seagal
22:00 Quest - film sensa -cyjny USA/Kanada 1996

AXN

08:25 Dr House III (22/24)
09:25 Castle VII (12,13/23)
11:25 Detektyw Monk II (5,6/16) - serial krym. USA 03
13:25 Dr House III (23,24/24)
15:25 Agenci NCIS XIV (23,24/24) - serial krym.
17:10 Castle VII (14,15/23)
19:10 FBI VI (12,13/13)
21:05 Agenci NCIS XX (14/22) - serial krym. USA 2023
22:05 Agenci NCIS: Hawaje II (3/25) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle VII (14,15/23)
00:45 FBI VI (12/13)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:40 Agenci NCIS XVIII
12:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (6/6)
13:30 Jane Eyre (2/4)
14:35 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
16:40 Agenci NCIS XVIII (13,4/16) - serial krym.
18:30 Marlow: klub zbrodni (4/4) - serial krym.
19:30 Lekarze na start
21:00 Kochanek Lady Chatterley - dramat miłosny Wlk. Brytania 2015
22:55 Próba niewinności (2/4) - miniserial Wlk. Brytania 2018

TVN STYLE

08:45 Pojedynek na podróże (1) - program rozrywkowy
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 1) - reality show
11:25 Ugotowani (1, 2)
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 7) - reality show
15:35 Jestem z Polski XVI (37,5) - serial dok. Polska 2025
17:45 Kuchenne rewolucje (11, 12, 13) - reality show
20:50 Zgłoś remont (9) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XV
23:45 Hotel Paradise (4)
00:45 40 kontra 20 (39)

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia II (2/4)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV (6,7/12) - serial dok. Polska 24
18:00 Raport Turbo (4990)
18:15 Duda kontra Szafrański X (8/10) - serial dok.
19:00 Mobilni mechanicy (9)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (10) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze (1)
21:15 Z drugiej ręki (1)
22:00 Raport Turbo (4990)

BBC FIRST

08:40 Lewis (2/6)
09:45 Ojciec Brown XI (4/10)
10:45 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:55 Ojciec Brown V (3/15)
15:55 Lewis (2/6)
16:55 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XIII (3/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Na niebieskich światłach II (3/6) - serial krym.
22:05 Ojciec Brown XIII (6/10)

FX

08:15 Kości XII (6/12)
09:10 Z Archiwum X (18/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (4,5/21)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (9,10/17)
13:45 Agenci NCIS IX (5,6/24) - serial krym. USA 2011
15:35 FBI IV (18/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (6,7/21)
18:20 Z Archiwum X (19/24)
19:15 FBI IV (19/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
22:00 Paradise (4/8)
23:05 Z Archiwum X

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XXVI (9,10)
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata
10:55 Zarobić na remoncie IX
13:00 Zbudujemy fajny dom
13:55 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:05 Dorota was urządzi VI (4,5/12) - serial dok.
21:35 Będzie pięknie (3/8)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:10 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (6)
11:10 Wielkie brytyjskie wypieki (2, 3) - pr. rozrywkowy
13:50 Najbardziej tajemnicze domy świata (8)
14:50 Jak mądrze schudnąć? III - serial dok.
15:50 Zapraszam do stołu (2)
17:45 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (7)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - pr. rozrywkowy
21:00 Liftingi i wypełniacze
22:10 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (3/6)

COMEDY CENTRAL

08:22 Dwóch i pół XII (6/16)
08:50 Przyjaciele IX (21,22,23,1,2/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (8,9,10,11,12,13/24) - serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół XII (7,8, 9,10/16) - serial kom.
16:25 Przyjaciele X (3,4,5, 6,7,8/18) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (14,15,16,17,18,19/24)
22:00 The Office PL (11,12/12)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex XXIV (8)
09:40 Rodzinka.pl III (22)
10:10 Klan - telenowela
10:45 Ranczo VI (8)
11:35 Ojciec Mateusz 35 (3)
12:30 Pan Mama (12)
13:05 Zaraz wracam (42)
13:40 Ojciec Mateusz 28
15:35 Komisarz Alex XXIV (9)
16:30 Na sygnale (75,76)
17:35 Ranczo VI (9,10/13)
19:30 Ojciec Mateusz 28
20:30 Komisarz Alex XXV (11)
21:30 Ranczo VI (11,12/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:15 Wojna zastępcza (13)
01:15 Pitbull (8) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Javier Peña zjada świat (8) - mag. kulinarny
13:30 m jak mięso (10, 1)
14:25 ABC gotowania
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (6, 7) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Po prostu Jamie
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (23, 24)
18:30 Jakubiak rozgryza Wietnam (4) - mag. kulinarny
18:55 Nie tylko kimchi (8)
19:25 m jak mięso (5, 6, 2, 3)
21:15 Anthony Bourdain X
00:45 Bitwa na smaki (5, 5)

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (5, 6)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (11,12) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (7)
14:00 Cudotwórcy VII (1/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Daleko od miasta XIII
16:50 Gardeners' World (10)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (2/13)
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew - serial dok.
22:50 Gardeners' World (13)

PLANETE+

12:15 Dokąd dzisiaj? IV (9)
12:35 Oman. Cuda Półwyspu Arabskiego (2/2) - serial dok.
13:40 Antropocen
14:50 Krajobrazy świata (4/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (2/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (9/10)
18:05 Na targach świata II
18:50 Żydowski nazista (2)
19:45 Związani z ziemią
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (6) - serial dok.
22:00 Ravensbrück. Ostatni świadkowie - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota: zapomniane kopalnie II (8/8)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (11/16)
10:00 Klan z Alaski V (7/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (7/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Gorączka złota XVI (2)
17:00 Nic do zgłoszenia II (6/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Łowcy opali VIII
23:00 Akta ekspedycji II (1)

TVP HISTORIA

11:20 Ex libris - magazyn
11:45 Historia polskiego sportu
12:45 Ojciec - film dok.
14:00 Królowie (24)
14:35 Pogranicze w ogniu (12)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (11)
18:30 Encyklopedia II wojny światowej: Najdłuższa bitwa
19:05 Flesz historii (763)
19:30 Królowie (63)
20:00 Rzecz Polska (18)
20:15 Ekstradycja II (5)
21:15 Zbrodnie sprzed lat: Postrach wojennego Londynu
22:10 Wtórnik - film dok.

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (19/22)
11:15 Jak to wyjaśnić V (14)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem IV (9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (20/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (7/8) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici: geneza (5/12) - serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XIII
21:00 Klątwa Wyspy Dębów
22:00 Wojny magazynowe XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Logistyka na wielką skalę
12:00 Maszyny wagi ciężkiej III
13:05 Wojna widziana z powietrza II (4,5/6)
15:00 Strzegąc granic XI
16:00 Inkowie (4)
17:00 Zaginione miasta (6/6)
18:00 Wcielenia zła (6/10)
19:00 Piekło pod wodą
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Inżynieria po katastrofie (2/6) - serial dok.
22:00 Jak oni to zbudowali? II
23:00 Uwaga, katastrofa!

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:30 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII (25,13,9,16/57) - serial dok.
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (6/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (6,7) - serial dok.
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (3,4/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie II
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Gestapo. Policja terroru

BBC EARTH

11:10 Wielkie archeologiczne odkrycia - serial dok.
12:10 Błękitna Planeta II (7/7)
13:25 Pociągiem przez Imperium Osmańskie
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu (1/4)
16:25 Układ Słoneczny (1/5)
17:35 Wielkie archeologiczne odkrycia - serial dok.
18:40 Zielona planeta (4/5)
19:45 Przyszłość natury (2/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
20:55 Życie na pustkowiu (2/4)
21:55 W okowach mrozu (1/10)
22:55 Zdrowa zmiana (1,2)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Ramzes: władca Egiptu
11:15 Wojna światowa (6/8)
12:20 Militarny ranking (3/10)
13:30 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
14:40 DNA Hitlera: geny dyktatora (1,2/2) - serial dok.
16:45 Abu Simbel: świątynie nad Nilem - film dok. F 2023
17:50 Wojenne fabryki III (5/6)
18:50 Militarny ranking (3/10) - serial dok. Wlk. Brytania 2016
20:00 Kryminologia starożytności - serial dok.
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
22:00 Życie w kraju Hitlera

CAŁA POLSKA ŚWIĘTUJE 100-LECIE ZŁOTEGO!

TY TEŻ ODBIERZ SWÓJ BEZPŁATNY MEDAL!

Bez zobowiązań do zakupów!

Platerowany czystym złotem
(próby 999/1000)

Niepowtarzalne oznakowanie gwarantujące jakość

- Kolorowe zdobienia wykonane techniką tampondruku
- Ściśle limitowana edycja, wyprodukowano tylko 5000 sztuk na całym świecie!
- Najwyższa jakość mennicza – stempel lustrzany
- Medal dostępny wyłącznie w Mennica–Numizmaty

Dla Ciebie
za 0 zł*
*Koszty pakowania i wysyłki tylko 14,95 zł

Najniższa cena w ciągu ostatnich 30 dni przed wprowadzeniem obniżki: 0 zł.

Średnica medalu: ok. 33 mm
Waga medalu: 14,6 g

BEZ ZOBOWIĄZAŃ DO ZAKUPÓW!

Mennica–Numizmaty, marka Eldora World AG.
Administratorem danych osobowych i stroną umowy jest: Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria.

Ten medal z pewnością szybko się wyprzeda. Zamów już teraz!

☑ **TAK!** Chcę otrzymać medal „100 złotych – projekt 1924" **(nr art. 904-310-1)** za 0 zł*. Najniższa cena w ciągu ostatnich 30 dni przed wprowadzeniem obniżki: 0 zł. *Koszty pakowania i wysyłki tylko 14,95 zł.

Mam GWARANCJĘ, że zamawiając ten medal, nie zaciągam żadnych zobowiązań. Mam prawo do jego zwrotu w ciągu 60 dni. Płatność 14,95 zł (koszty pakowania i wysyłki) przy odbiorze przesyłki (za pobraniem).

Administratorem Twoich danych osobowych jest Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria – możesz się z nim skontaktować pod adresem bok@mennica-numizmaty.pl. Twoje dane osobowe (imię, nazwisko, adres) przetwarzane są w celu wysłania materiałów promocyjnych dotyczących monet i medali (art. 6 ust. 1 lit. f) RODO). Jeżeli nie życzysz sobie ich otrzymywania, możesz zgłosić sprzeciw wobec przetwarzania Twoich danych w celach reklamowych, wysyłając go pocztą (na adres: Mennica–Numizmaty, ul. Paderewskiego 167, 05-070 Sulejówek) lub e-mailem (na adres: bok@mennica-numizmaty.pl). Więcej informacji o sposobie przetwarzania danych osobowych znajdziesz na stronie www.mennica-numizmaty.pl/prywatnosc

Zamów szybko i wygodnie przez telefon:
22 211 65 99
(Biuro Obsługi Klienta czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-17:00 oraz w sobotę w godzinach 9:00-15:00)
Stawka za połączenie z numerem stacjonarnym zgodna z taryfą operatora.

Chcę otrzymywać drogą *(zaznacz)*:
❑ telefoniczną ❑ elektroniczną
informacje o promocjach produktów Eldora World AG. Wiem, że mogę wycofać moją zgodę, dzwoniąc pod nr 22 489 48 68 albo wysyłając informację na adres bok@mennica-numizmaty.pl lub MENNICA–NUMIZMATY, Biuro Obsługi Klienta, ul. Paderewskiego 167, 05-070 Sulejówek

Mój adres: ❑ Pani ❑ Pan

586-04

Imię i nazwisko:

Ulica, numer domu i mieszkania:

Kod pocztowy Miejscowość

Nr telefonu (wymagany)

E-mail

Obowiązują *Ogólne warunki handlowe* Mennica–Numizmaty, dostępne na stronie www.mennica-numizmaty.pl lub (na żądanie) na piśmie. Stroną umowy jest Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria.

Data ✔ Podpis

MENNICA NUMIZMATY

Możesz też wypełnić kupon i wysłać go niezwłocznie na adres: Mennica–Numizmaty • ul. Paderewskiego 167, 05-070 Sulejówek • bok@mennica-numizmaty.pl

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 22 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Maciej Nowakowski** wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: redakcja@wyborcza.pl

Lokalna polityka

Złoty interes w Jedlińsku

W Woli Bierwieckiej gmina wybudowała wodociąg przez środek prywatnego pola. Nie ma tam domów, są za to działki należące do żony przewodniczącego rady gminy, przygotowane do budowy domów.

Małgorzata Rusek

Bohaterami tej historii są wójt Jedlińska i przewodniczący Rady Gminy w Jedlińsku oraz jego żona. Wójt, Kamil Dziewierz, to 43-letni działacz Prawa i Sprawiedliwości. W gminie rządzi od 2014 roku. Do marca 2024 roku zasiadał w radzie nadzorczej państwowej spółki PGE Dystrybucja. Możliwość wejścia do tej rady dał mu dyplom MBA niesławnego Collegium Humanum.

W lipcu ubiegłego roku prokuratura przedstawiła mu zarzut żądania i przyjmowania korzyści majątkowych od podwładnych. Według śledczych pieniądze wymuszone od dyrektorów jednostek podległych gminie miały być przeznaczone na zakup prezentów dla funkcjonariuszy publicznych wyższego szczebla, aby zaskarbić sobie ich przychylność dla gminy, a tymczasem trafiły do kieszeni wójta. Kamil Dziewierz wyjaśniał, że to pomówienia ze strony osób, z którymi gmina rozwiązała umowę o pracę. Śledztwo w tej sprawie zmierza ku końcowi.

Wójt, przewodnicząc, jego żona i wodociąg za publiczne pieniądze

Przewodniczący rady gminy w Jedlińsku to Robert Rędzia, także działacz PiS. Jest radnym od 2014 roku. W ostatnich wyborach samorządowych poparło go 218 osób. Jest pracownikiem miejskiej spółki ciepłowniczej Radpec w Radomiu. Jego żona Elżbieta ma własną firmę z siedzibą w Woli Bierwieckiej, która oferuje kompleksowe usługi hydrauliczne, ale też podejmuje się prac budowlanych i wykończeniowych. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Jedlińsku można znaleźć informacje, że firma jest „stałym lokalnym wykonawcą", który regularnie otrzymuje zlecenia w trybie pozaprzetargowym. Wykonywała m.in. remonty lokali komunalnych, budowała ogrodzenie placu zabaw, a także brała udział na zlecenie gminy w dystrybucji węgla dla mieszkańców. Zlecenia zazwyczaj opiewają na kwoty od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych, co pozwala na ich udzielanie w trybie zapytania o cenę (bez pełnej procedury przetargowej).

Państwo Rędziowie mają wspólność majątkową i mieszkają w domu (tam też jest siedziba firmy) w Woli Bierwieckiej na terenie gminy Jedlińsk. Jednak sama pani Elżbieta ma swoje działki na skraju wsi. To długi pas ziemi ciągnący się ponad kilometr od asfaltowej jezdni w głąb pól, wokół nie ma żadnych domów mieszkalnych. Jak wynika z księgi wieczystej, nieruchomość została kupiona w 2020 roku. Trzy lata później dokonano podziału geodezyjnego w taki sposób, że wzdłuż pierwotnej działki powstała na całej długości jedna wąska działka, prawdopodobnie z przeznaczeniem pod przyszłą drogę. Pozostały teren został podzielony, w tym wydzielono sześć kwadratowych działek, każda o powierzchni około tysiąca metrów kwadratowych. Te działki znajdują się na obszarze, który nie ma przyjętego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

• **Gmina Jedlińsk za publiczne pieniądze doprowadziła wodociąg do prywatnych działek żony przewodniczącego Rady Gminy** FOT. MAŁGORZATA RUSEK

Może się okazać, że Jedlińsk będzie musiał zwrócić dotację, niewykluczone, że całą w kwocie 4,5 miliona złotych plus odsetki

Właścicielka, co potwierdza Urząd Gminy w Jedlińsku, wystąpiła już o wydanie warunków zabudowy dla domów jednorodzinnych. Żeby jednak dostać decyzję, działka musi mieć zapewniony dostęp do uzbrojenia. Tymczasem sieci wodnokanalizacyjne, energetyczne czy gazowe były, ale w asfaltowej ulicy, oddalone od kilkudziesięciu do kilkuset metrów od działek planowanych pod budowę domów.

Na początku 2025 roku, w planach inwestycyjnych gminy nie było zadania pod tytułem budowa sieci wodnokanalizacyjnej. W maju plan zaktualizowano, bo Jedlińsk otrzymał wtedy 4,5 mln złotych z Krajowego Programu Odbudowy na to zadanie. Na listę inwestycji wpisano wiele odcinków budowy sieci wodociągowej, pierwszym był wodociąg na prywatnej działce, należącej do żony przewodniczącego rady gminy w Woli Bierwieckiej. Roboty wykonano, ciągnąc sieć po długiej działce, przeznaczonej prawdopodobnie na drogę wzdłuż przyszłej zabudowy mieszkaniowej.

W chwili, gdy przeprowadzano prace, a także obecnie, działka nadal jest własnością Elżbiety Rędzi. Nie ma tam ustanowionej służebności na rzecz gminy. Z publicznych pieniędzy wykonano więc doprowadzenie wody do prywatnych działek i po prywatnej działce. Efekt? W środku pola w linii prostej stoją hydranty, a w ziemi można znaleźć studzienki wodnokanalizacyjne przygotowane do przyszłego podłączenia nowych domów. Budowa tego odcinka wodociągu o długości 580 metrów kosztowała, jak informuje Urząd Gminy w Jedlińsku, 132 tysiące złotych netto. Była to część sumy pozyskanej przez gminę z KPO. Odcinek w polu w Woli Bierwieckiej był najdłuższym spośród 18 zadań realizowanych w ramach tej inwestycji.

Zapytaliśmy Urząd Gminy w Jedlińsku, jakie było uzasadnienie dla budowy sieci wodociągowej przez środek pola i czy znaczenie przy wyborze lokalizacji dla tej inwestycji miał fakt, że działki należą do żony przewodniczącego rady gminy i kolegi partyjnego wójta.

„Pytanie zawiera nieuprawnioną sugestię istnienia konfliktu interesów. Gmina Jedlińsk realizuje zadania związane z budową sieci wodociągowej według kolejności wpływu wniosków mieszkańców oraz z zachowaniem zasady równego traktowania wszystkich mieszkańców gminy. Należy jednocześnie podkreślić, że realizacja infrastruktury technicznej, w tym sieci wodociągowej, stanowi standardowy element rozwoju terenów przeznaczonych pod zabudowę i jest naturalnym etapem zagospodarowania przestrzennego. Uzbrojenie terenu nie jest działaniem indywidualnym ani skierowanym do konkretnych nieruchomości, lecz elementem realizacji zadań publicznych, którego celem jest zapewnienie dostępu do infrastruktury wszystkim mieszkańcom oraz umożliwienie dalszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej zgodnie z obowiązującymi planami i potrzebami społecznymi. W związku z powyższym brak jest podstaw do wiązania realizacji inwestycji z jakąkolwiek formą uprzywilejowania określonych właścicieli nieruchomości" – czytamy w przesłanej odpowiedzi.

Urząd twierdzi, że teren jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, ale to częściowa prawda. Plan obejmuje tylko kilka działek położonych w południowej części. Te, przygotowane pod zabudowę mieszkaniową, nie są nim objęte. Ale urząd używa argumentu, że to tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, a budowa sieci wodociągowej stanowi wykonanie ustawowego obowiązku gminy, a nie działanie dowolne. „Zaniechanie realizacji tego typu inwestycji mogłoby zostać uznane za niewywiązanie się przez gminę z obowiązków w zakresie zapewnienia dostępu do infrastruktury technicznej oraz realizacji zadań własnych. Mając na uwadze powyższe, ujęcie inwestycji we wniosku o dofinansowanie było działaniem w pełni racjonalnym, gospodarnym i zgodnym z interesem wspólnoty samorządowej." – zaznacza urząd.

Gmina wybudowała wodociąg na prywatnej działce

– Te działki to majątek odrębny żony. Tam planowana jest zabudowa mieszkaniowa, więc doprowadzenie wody przez gminę jest jak najbardziej zasadne. Żona przekazała gminie nieodpłatne projekt budowy sieci wodociągowej o wartości 9,5 tysiąca złotych jako wkład własny, a przed rozpoczęciem inwestycji podpisała porozumienie z gminą, żeby można było rozpocząć tam prace – mówi Robert Rędzia i zaznacza, że żadnego konfliktu interesów nie ma. Ale nie ma też śladu w księdze wieczystej po żadnym porozumieniu z gminą, które upoważniało do prowadzenia publicznej inwestycji na prywatnej działce. Nie ma też adnotacji o ustanowionej na rzecz gminy służebności.

Krzysztof Izdebski, dyrektor ds. rzecznictwa i rozwoju w Fundacji Batorego: – Ta historia pokazuje kilka systemowych problemów polskiego samorządu. Słabe standardy zarządzania konfliktem interesów, uznaniowość w planowaniu inwestycji oraz wykorzystywanie publicznej infrastruktury do podnoszenia wartości prywatnych nieruchomości osób powiązanych z lokalną władzą. Nawet jeśli okazałoby się, że formalnie gmina może budować sieć wodociągową na terenach planowanych pod zabudowę, to w sytuacji, gdy beneficjentem jest rodzina przewodniczącego rady gminy, standard transparentności powinien być wielokrotnie wyższy – mówi ekspert.

Brak uregulowanej służebności przesyłu na prywatnym gruncie przy jednoczesnym wydaniu środków z KPO może skończyć się nakazem zwrotu milionowej dotacji. Jeżeli instytucje nadzorujące wydawanie pieniędzy z KPO przez gminy uznają, że pieniądze nie zostały właściwie wydane, może się okazać, że Jedlińsk będzie musiał zwrócić dotację, niewykluczone, że całą w kwocie 4,5 miliona złotych plus odsetki. ●

eprasa.pl 63de103db5

Turystyka górska

Zapłacą za akcje ratunkowe

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało projekt nowelizacji ustawy o ochronie przyrody. Przewiduje on m.in. zmiany zasad finansowania akcji ratunkowych GOPR i TOPR.

Bartłomiej Kuraś

• **Śmigłowiec TOPR** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Chodzi o projekt nowelizacji ustawy o ochronie przyrody oraz innych ustaw. Przewiduje on m.in. zmiany zasad finansowania akcji Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

POMYSŁ NA OBOWIĄZKOWE POLISY

Branża ubezpieczycieli forsuje pomysł, by turyści poruszający się po górach wykupywali obowiązkowe polisy. I żeby to z nich finansować ratownictwo górskie w Polsce. Lobbuje za takimi rozwiązaniami w Sejmie. Podobny model obowiązuje między innymi na Słowacji.

Część posłów jest za takim rozwiązaniem. Argumentują, że jedna akcja ratunkowa w polskich górach kosztuje kilkadziesiąt tysięcy złotych, a nawet najbardziej lekkomyślni turyści nie ponoszą żadnych konsekwencji finansowych.

– Nie powinno być w Polsce tak, że turyści bezmyślnie narażają się na niebezpieczeństwo i nic ich nie kosztuje akcja ratunkowa, zapewniona z publicznych pieniędzy. Należałoby doprowadzić do porozumienia polityków, ratowników górskich i firm ubezpieczeniowych, by w końcu wypracować jakiś sensowny system – mówił „Wyborczej" Andrzej Gut-Mostowy, zakopiański poseł z klubu PiS i biznesmen z branży turystycznej.

Jednak zarówno Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, jak i Tatrzański Park Narodowy odrzucają postulaty branży ubezpieczycieli.

– 15 procent wpływów z biletów wstępu do Tatrzańskiego Parku Narodowego przekazujemy TOPR. Naczelnik TOPR chwali to rozwiązanie, ja podzielam to zdanie. Ten model jest naprawdę dobry, dzięki niemu jedynym pośrednikiem między płacącym a odbiorcą, który w dodatku nie bierze prowizji, jest Tatrzański Park Narodowy. Każde wprowadzenie jakichkolwiek ubezpieczeń będzie oznaczać, że duża część pieniędzy będzie musiała iść do ubezpieczyciela. Uważam, że nasze rozwiązanie jest w jakimś sensie modelowe, dobrze się sprawdza od wielu lat – przekonuje w rozmowie z „Wyborczą" Szymon Ziobrowski, dyrektor Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Każdego roku Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe podejmuje kilkaset interwencji

– Uważam, że obecnie mamy dobry system finansowania ratownictwa górskiego, który pozwala nam utrzymać służbę w stałej gotowości w Tatrach. A to jest główny koszt naszej służby: utrzymanie gotowości, by o każdej porze dnia i nocy można było w jak najkrótszym czasie podjąć działania. Jeśli wprowadzilibyśmy taki system jak na Słowacji, gdzie ratownicy muszą ściągać należności od turystów za akcje w górach, to ten system zostałby zachwiany. Musielibyśmy zająć się windykacją – tłumaczy „Wyborczej" Jan Krzysztof, naczelnik TOPR.

Zauważa też, że część turystów obawia się wezwać pomocy w górach z obawy o koszty. A to prowadzi do tragedii.

W kronice wypadków TOPR zapisano między inny akcje z turystami idącymi w góry pod wpływem alkoholu.

55-letni turysta z Krakowa, popijając wódkę, maszerował na Giewont. Efekt wędrówki był taki, że mężczyzna stracił czucie w nogach i nie był w stanie samodzielnie wrócić z rejonu szczytu. Widząc to, inni turyści nie mieli wyjścia i zawiadomili o zdarzeniu zakopiańską centralę górskich ratowników. Mężczyznę uratował śmigłowiec TOPR-u. Już na lądowisku w Zakopanem, gdzie wycieczkowicz dmuchnął w alkomat, okazało się, że stężenie alkoholu w jego organizmie wynosiło aż 1,8 promila.

Delikwent za lot śmigłowcem nie zapłacił ani złotówki. Poniósł jedynie koszt pobytu w izbie wytrzeźwień (niecałe dwieście złotych). Nie był to jedyny taki przypadek w polskich górach. Każdego roku Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe podejmuje kilkaset interwencji. Nie zawsze ratuje rannych narciarzy czy zaginionych turystów. TOPR-owcy ściągali też z Orlej Perci pijanego mężczyznę, zabierali pijaną kobietę z Kalatówek.

Jan Krzysztof, naczelnik TOPR, tłumaczy: – Uczestniczący w wypadkach poza górami, choćby komunikacyjnych, też nie płacą za akcję ratunkową z własnej kieszeni. W Polsce nie ma obecnie podstaw prawnych, by turystów obarczać kosztami akcji ratunkowych. Gdyby miały zostać wprowadzone takie przepisy, to moim zdaniem jako uzupełnienie obecnego systemu finansowania ratownictwa, a nie zamiast niego.

MINISTERSTWO PROPONUJE ZMIANY

Rząd odrzuca postulaty branży ubezpieczycieli i zapewnia, że nie pracuje nad obowiązkowymi polisami dla turystów w górach. Na czym więc mają polegać zmiany zasad finansowania akcji GOPR i TOPR?

Ministerstwo w komunikacie tłumaczy, że obecnie Tatrzański Park Narodowy przekazuje ratownikom 15 proc. własnych wpływów z biletów wstępu. Zdaniem resortu pomniejsza to budżet przeznaczany na ochronę przyrody. Po zmianach środki te mają pochodzić bezpośrednio z dodatkowej opłaty na ratownictwo górskie, którą powinny wprowadzić wszystkie górskie parki narodowe. Miałaby być pobierana od turystów przy wejściu na szlak.

Całkowite ceny za wstęp do górskich parków narodowych wzrosną po wejściu w życie projektowanych przepisów. Na przykład, jednorazowy koszt wejścia do Tatrzańskiego Parku Narodowego może podrożeć z 11 do 13 zł z powodu doliczenia 15-proc. opłaty na ratownictwo górskie.

Według ministerstwa proponowane rozwiązanie ma uprościć system finansowania ratownictwa górskiego i zapewnić parkom narodowym większą stabilność finansową. Resort uważa, że zmiana ma charakter techniczny i nie wpłynie na poziom wsparcia dla górskich organizacji ratowniczych, takich jak GOPR i TOPR.

Zakończył się już etap konsultacji publicznych oraz uzgodnień międzyresortowych, a obecnie trwa analiza zgłoszonych uwag.

Tych jest sporo. Zastrzeżenia wobec projektowanych rozwiązań zgłosił m.in. dyrektor Tatrzańskiego Parku Narodowego Szymon Ziobrowski. Wskazał na obawy, że obowiązek odprowadzania 15 proc. obejmie także inne źródła przychodów parków, co – jego zdaniem – mogłoby oznaczać realne zmniejszenie budżetów parków narodowych i przełożyć się na wyższe koszty dla turystów. O 15 procent wzrosłyby bowiem nie tylko ceny biletów wstępu do parku narodowego, ale też parkingów. A to oznacza, że turyści podczas jednej wycieczki wielokrotnie ponosiliby dodatkowe koszty.

Ministerstwo na razie wyjaśniło, że projekt nowelizacji nie zmienia zasad pobierania opłat za dodatkowe formy udostępniania parków narodowych, takie jak wejścia do jaskiń, korzystanie z platform widokowych, tras specjalistycznych czy realizacja sesji fotograficznych i filmowych. Opłaty za takie formy udostępniania nadal będą ustalane przez dyrektorów parków narodowych w drodze zarządzeń, bez konieczności doliczania 15 procent na ratownictwo górskie.

Wątpliwości wobec projektu ma też naczelnik TOPR Jan Krzysztof, który zwrócił uwagę, że jeśli ustawodawca pozostanie przy proponowanym modelu, konieczne będzie doprecyzowanie przepisów, aby uniknąć sporów interpretacyjnych, dotyczących sposobu naliczania 15-proc. dopłaty. TOPR proponuje również zwiększenie tej stawki do co najmniej 20 proc., argumentując to rosnącymi kosztami działalności ratowniczej.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska poinformowało o planach skierowania projektu pod obrady Rady Ministrów, a następnie do Sejmu w drugiej połowie 2026 r. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Lubuskie/34435818

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Zielonej Górze

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.)

podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu na okres 21 dni **wykaz**ów**:**

– **Nieruchomości lokalowej** położonej w **Żaganiu przy ul. Nocznickiego 38/10** przeznaczonej do sprzedaży bezprzetargowej,
– część nieruchomości gruntowej o pow. 56 m², położonej w **Gorzowie Wlkp**. przy **ul. Marcinkowskiego - Matejki**, oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 1228/2,
– dwóch części nieruchomości gruntowej położonej w **Zielonej Górze** przy ul. **Wyszyńskiego 26**, oznaczonych numerem ewidencyjnym działki 105/2, o pow. 122,3 m² i 60,7 m², przeznaczonych do wynajmu w trybie bezprzetargowym.

Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Oddziału przy ul. Zjednoczenia 104 w Zielonej Górze oraz opublikowane na stronie internetowej amw.com.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacje można uzyskać pod numerem tel. (68) 411 96 42.

Oddział Regionalny w Zielonej Górze,
65-120 Zielona Góra • ul. Zjednoczenia 104 • tel.: +48 68 411-96-00 • fax.: +48 68 411-96-12,
e-mail: zielonagora@amw.com.pl • www.amw.com.pl

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34435845

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 26 do 30.05.2026 lub do wyczerpania zapasów.

PONIEDZIAŁEK 25.05.2026 - NIECZYNNE!

Arizona
IceTea
różne rodzaje
1 l = 0,99 €
opak. 1 litr

PROMOCJA
1,49
+0,25 € kaucja

Crunchips lub Nic Nac's
różne rodzaje
1 kg = 10,09/7,40 €
n.c. - 1,99 €
opak. 110/150 g

PROMOCJA
1,11

Mleczna Kanapka lub Kinder Pingui
1 kg = 9,25/7,93 €, n.c. = 3,29 €
opak. 8/10 szt. = 240/280 g

PROMOCJA
2,22 ❄

Coral do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,15/0,18 €
opak. o różnej wydajności
cena za opak.

PROMOCJA
3,79

fit płyn do naczyń
20% GRATIS
różne rodzaje
1 l = 1,98 €
opak. 1 litr

PROMOCJA
1,19

Kawa Eilles lub Mövenpick
różne rodzaje
1 kg = 18,65/13,99 €
opak. 750/1000 g

PROMOCJA
13,99

Czekolada Ritter Sport
różne rodzaje
1 kg = 9,90 €
n.c. = 1,99 €
opak. 100 g

PROMOCJA
0,99

Kinder czekoladki lub Duplo
różne rodzaje
1 kg = 12,20/10,57/10,09 €
opakowanie 182/210/220 g

PROMOCJA
2,22

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center · Landgrabenpark 1 · 16303 Schwedt/Oder · godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34432266

OGŁOSZENIE

Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa
z siedzibą przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie

ogłasza przetarg nieograniczony w oparciu o „Regulamin zamówień na roboty, usługi i dostawy na rzecz Szczecińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej" na **remont klatek schodowych w budynkach mieszkalnych w Szczecinie:**

Zadanie 1: ul. **Piramowicza 5, 6**	**wadium: 3 000** zł
Zadanie 2: ul. **Marcinkowskiego 9**	**wadium: 2 000** zł
Zadanie 3: ul. **Mickiewicza 143, 145, 147**	**wadium: 5 000** zł
Zadanie 4: ul. **Konopnickiej 69**	**wadium: 2 000** zł
Zadanie 5: ul. **Konopnickiej 68**	**wadium: 2 000** zł
Zadanie 6: ul. **Roweckiego 14**	**wadium: 3 000** zł
Zadanie 7: ul. **Witkiewicza 68**	**wadium: 5 000** zł
Zadanie 8: ul. **Jodłowa 13, 15, 17, 19, 21a**	**wadium: 5 000** zł
Zadanie 9: ul. **Jodłowa 21b, 21c, 21d, 21e**	**wadium: 4 000** zł
Zadanie 10: ul. **Zawadzkiego 119**	**wadium: 3 000** zł
Zadanie 11: ul. **Zawadzkiego 103**	**wadium: 3 000** zł
Zadanie 12: ul. **Romera 43**	**wadium: 3 000** zł
Zadanie 13: ul. **Romera 57, 59**	**wadium: 4 000** zł

Każde z zadań traktowane jest jako odrębne zamówienie.

Proponowane terminy wykonania zadań liczonych od momentu wejścia na roboty dla każdego zadania z osobna wynoszą:

Zad. 8, 9 – **120 dni**
Zad. 3, 7, 13 – **90 dni**
Zad. 1, 6, 10, 11, 12 – **60 dni**
Zad. 2, 4, 5 – **45 dni**

Szczegółowe warunki przetargu zawiera Specyfikacja warunków zamówienia, którą w cenie 50 zł można otrzymać w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, pokój 209, tel. (91)43-22-541.

Wadium należy wnieść do dnia **09.06.2026 r.** do godziny **10^{50}** w jednej z następujących form: pieniądzu, poręczeniach bankowych, gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych.

Oferty należy składać w kancelarii SSM, przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, do godziny **10^{50}** w dniu **09.06.2026 r.**

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie SSM, przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, o godzinie **11^{00}** w dniu **09.06.2026 r.**

Termin związania ofertą wynosi 60 dni. SSM zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu z ważnych przyczyn, lub zamknięcia postępowania bez wybrania którejkolwiek z ofert.

Szczecin/34435780

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PIERWSZYM PRZETARGU USTNYM OGRANICZONYM
WÓJT GMINY ZAGNAŃSK

informuje, że w dniu **24 czerwca 2026 r. o godz. 10^{00} w pokoju nr 8** w Urzędzie Gminy w Zagnańsku ul. Spacerowa 8, 26-050 Zagnańsk, odbędzie się pierwszy ustny przetarg ograniczony na wynajem na okres 5 lat lokalu użytkowego o powierzchni 372,40 m² znajdującego się w budynku gminnym, położonym przy ul. Turystycznej 113A w Zagnańsku wraz z przynależnym do budynku tarasem o powierzchni 81,5 m², zlokalizowanym na działce oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków numerem 998/9, położonej w obrębie 0017 Zagnańsk, gm. Zagnańsk, stanowiącej własność Gminy Zagnańsk, wchodzącego w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Kielcach, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KI1L/00152478/8 z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gastronomiczno – restauracyjnej oraz dwustanowiskowej stacji ładowania samochodów elektrycznych o mocy 22 kW, zlokalizowanej przy miejscach parkingowych.

Wysokość wywoławczego miesięcznego czynszu za wynajem wynosi 7 500,00 zł (słownie złotych: siedem tysięcy pięćset i 00/100) plus należny podatek VAT. Wymagane wadium ustalono w wysokości 1500,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc pięćset i 00/100).

Nieruchomość ta stanowi własność Gminy Zagnańsk na podstawie umowy zamiany Rep. A 5167/2013 z dnia 12.12.2013 r., dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Kielcach, VI Wydział Ksiąg Wieczystych powyżej wskazana księga wieczysta. Nieruchomość ta nie jest obciążona hipoteką, natomiast w dziale III widnieją wpisy: o ustanowieniu służebności gruntowej, który nie dotyczy terenu najmu i wpis o ograniczonym prawie rzeczowym dotyczącym ustanowienia prawa służebności przesyłu na rzecz PGE Dystrybucja S.A.

Ogłoszenie o przetargu zostało umieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy, na stronie internetowej Urzędu – Zagnańsk Gminny Portal Internetowy, Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach gminy.

Szczegółowe informacje w sprawie przetargu udziela Referat ds. Nieruchomości, Urzędu Gminy w Zagnańsku w godz. pracy Urzędu (poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 7^{00} – 15^{00}, środa 7^{00} – 17^{00} pokój nr 12 i 13), telefonicznie pod numerem 41 300-13-22 wew. 170 – 173.

Kielce/34435369

Zarząd Oświaty Kultury i Sportu w Głubczycach ul. Olimpijska 1
OGŁASZA I publiczny nieograniczony PRZETARG ustny
na najem n/w lokali celem świadczenia usług gastronomicznych.

L.p.	Nazwa i adres lokalu	Pow. użytk. w m²	Stawka wyjść /netto/ za 1m² powierz.	Wysokość wadium	Minimalny okres działalności w sezonie	Godz. rozpoczęcia przetargu
1.	**BUFET** Miejski Basen Kąpielowy w Głubczycach	**60**	**25,60 zł**	1 540 zł	**od 27.06.2026r. do 30.08.2026r.**	**9^{30}**
2.	**KIOSK DUŻY** Miejski Basen Kąpielowy w Głubczycach	**30**	**25,60 zł**	770 zł	**od 27.06.2026r. do 30.08.2026r.**	**9^{45}**
3.	**KIOSK MAŁY** Miejski Basen Kąpielowy w Głubczycach	**11**	**25,60 zł**	290 zł	**od 27.06.2026r. do 30.08.2026r.**	**10^{00}**

PRZETARG ODBĘDZIE SIĘ W DNIU 8 czerwca 2026. W SIEDZIBIE ZOKIS

Warunkiem przystąpienia do przetargu na dany lokal jest wpłacenie w terminie do dnia 5 czerwca 2026r. wadium w wysokości określonej w powyższej tabeli.

Wadium należy opłacić w formie przelewu na konto Nr 73 1090 2154 0000 0005 6000 0119.

Wadium wpłacone przez uczestnika, który wygrał przetarg zalicza się na poczet przyszłych należności czynszowych, zaś pozostałym uczestnikom przetargu zwrócone bezzwłocznie po zakończeniu przetargu. Wadium zwycięzcy przetargu, który nie zawarł umowy w ciągu 30 dni roboczych od dnia ogłoszenia informacji o wynikach przetargu, nie podlega zwrotowi. W takiej sytuacji lokal jest przekazany na kolejny przetarg.

Lokale można oglądać w godzinach 8^{00} – 14^{00} – (tel. kontakt. 077 4036033)

Z regulaminem przetargu oraz projektem umowy najmu można zapoznać się w sekretariacie ZOKiS w czasie od poniedziałku do piątku w godz. od 8^{00} – 14^{00}.

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert na w/w lokale, bez podania przyczyn.

Dyrektor ZOKiS

Opole/34435865

Ogłoszenie
Starosta Toruński informuje,
iż wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, poł. w m. Chełmża, obr. 16, ozn. jako działka nr 24 przeznaczonej do dzierżawy
wywieszony został w siedzibie Starostwa Powiatowego w Toruniu, ul. Towarowa 4-6 oraz publikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, w zakładce Oferty Inwestycyjne.
Szczegółowe informacje pod nr telefonu 56 6628861.

Bydgoszcz-Toruń/34435699

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 63de103db5

Samorząd

Gmina Chełm chce zmienić

Po latach napięć związanych z rozszerzaniem granic Chełma samorząd gminy chce wyraźnie zaznaczyć swoją odrębność. – Mamy prawo do własnej nazwy, tożsamości – mówi wójt Wiesław Kociuba.

Kamil Kulig

• **Gmina Chełm chce zmienić nazwę na Pokrówka. W tle konflikt z prezydentem Jakubem Banaszkiem związanym z PiS**

FOT. KAMIL KULIG

Gmina Chełm jest obwarzankiem wokół miasta o tej samej nazwie. Jej siedziba mieści się w miejscowości Pokrówka, dwa kilometry od granic Chełma, miasta liczącego 56 tys. mieszkańców, położonego zaledwie 25 km od Ukrainy.

W marcu odbyły się konsultacje społeczne, w których udział wzięło niemal sześć tysięcy osób, czyli prawie 40 procent wszystkich mieszkańców. Za zmianą nazwy na „gmina Pokrówka" opowiedziało się 84,81 proc. głosujących.

– Jesteśmy radzi z tego, bo to była taka zbieżność nazw miasta i gminy. Niejednokrotnie dochodziło do różnego rodzaju pomyłek. Pisma, które miały iść do miasta, szły do gminy. Bywało też odwrotnie – mówi Henryk, mieszkaniec Pokrówki, którego spotkałem pod jednym ze sklepów w tej miejscowości.

Jego kolega Wiesław ze Strupina opowiada: – Wypełniałem dokument przez internet. Wpisuję adres: powiat chełmski, gmina Chełm, ale system nie przepuszcza: trzeba wybrać ulicę, nie ma miejscowości... Szukam i szukam. Trochę czasu mi to zajęło, by odnaleźć, że jest przecież gmina miejska i wiejska. Dopiero wtedy pojawiła się Pokrówka.

Mężczyźni chwalą wójta, Wiesława Kociubę, który rządzi gminą już 27 rok. Jest taka opinia, że „tam, gdzie kończy się miasto, zaczynają się dobre drogi". – Pan zobaczy, u nas Pokrówce taka mała dróżka i równy asfalt, a w mieście? Szutrówka i dziury – mówią ludzie.

WÓJT: MIASTO PROWADZI AGRESYWNĄ POLITYKĘ

Gmina buduje przedszkole, amfiteatr nad Zalewem Żółtańce, jest też pozwolenie na budowę 87 mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM).

Pokrówka to największa miejscowość w gminie, żyje w niej około dwóch tysięcy osób. Urząd działa tu od 1933 roku, a od ponad pół wieku funkcjonuje nazwa „gmina Chełm". W Pokrówce znajduje się dom weselny i znany w całej Polsce browar „Jagiełło". Są sklepy, warsztaty samochodowe, zakłady produkujące meble.

W sąsiedztwie Pokrówki leży malowniczy Zalew Żółtańce – miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców gminy i miasta. Latają nad nim samoloty z pobliskiego lotniska w Depułtyczach Królewskich. Nad zalewem funkcjonuje we wtorki duży targ, gdzie rolnicy sprzedają swoje plony i zwierzęta – gołębie, drób i króliki – a także inne towary. W Pokrówce działa świetlica Centrum Bibliotek i Kultury Gminy Chełm oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Czerwone Obcasy".

Wójt i większość mieszkańców chce, by od największej miejscowości w gminie pochodziła nowa nazwa. – Mamy przecież prawo do własnej nazwy, tożsamości, logo, szyldu, a nawet powiedziałbym obowiązek, żeby to tak kształtować – mówi wójt Wiesław Kociuba.

Nie ukrywa, że jest to też pomysł na zdystansowanie się od sąsiada.

– Nakłada się na to temat związany z polityką Związku Miast Polskich. To agresywna polityka, która mówi, że tereny gmin ościennych im się po prostu należą, bo mają być siłą napędu, motorem rozwoju regionu i uważają, że to jedyny słuszny kierunek. Czyli po prostu chcą ograbić nas z tych terenów, zabrać nam, złupić nas – dodaje wójt. Podkreśla, że dla mieszkańców zmiana nie wiąże się z kosztami. Nie trzeba będzie wymieniać dowodów osobistych, bo nie zawierają adresu zameldowania.

Banaszek chciał, żeby miasto włączyło do swoich granic kilka miejscowości, a ich mieszkańcom obiecywał m.in. niższe podatki i darmową komunikację miejską

„WESZŁA POLITYKA, ROZPYCHANIE SIĘ"

Z Wiesławem Kociubą rozmawiam w jego gabinecie. Pokazuje książki, które opisują długą historię gminy.

– Obecny prezydent Chełma siedział w tym samym miejscu, co pan teraz. Stwierdził, że nie będzie z nami rozmawiał, tylko przyszedł nam zakomunikować, że zabiera do siebie jedną piątą naszej gminy. Mówi się o rodzinie samorządowców, prawda? Że polityka polityką, ale samorząd trzyma się razem. A u nas weszła polityka, rozpychanie się, szukanie swojego miejsca – opowiada wójt.

Prezydent Chełma Jakub Banaszek w czerwcu skończy 35 lat. Młodego samorządowca okrzyknięto „cudownym dzieckiem PiS". To w jego mieście organizowany jest Sylwester z TV Republika. Niedawno został jednym z doradców prezydenta Karola Nawrockiego.

W 2021 roku swoją decyzją wywołał ogromne niezadowolenie i protesty mieszkańców sąsiedniej gminy Chełm. Banaszek chciał, żeby miasto włączyło do swoich granic kilka miejscowości, a ich mieszkańcom obiecywał niższe podatki, darmową komunikację miejską i utworzenie strefy aktywności gospodarczej z nowymi miejscami pracy.

Rządziło wtedy Prawo i Sprawiedliwość. Za włączeniem terenów gminy Chełm do miasta rządzonego przez Jakuba Banaszka popieranego przez partię Jarosława Kaczyńskiego opowiedział się ówczesny wojewoda lubelski Lech Sprawka.

Prezydent Chełma chciał przyłączyć sołectwa najbogatsze w gminie, ze świetnie rozwiniętą infrastrukturą, planami zagospodarowania. – Nie chcemy, żeby jednym partyjnym podpisem została zniweczona nasza wieloletnia praca. Innego celu jak „skok na kasę" w tym działaniu nie widzimy – komentował wówczas sekretarz gminy Chełm, Paweł Ciechan.

W październiku 2021 roku ponad sto osób z bębnami, trąbkami, flagami i transparentami przeszło przez centrum Lublina do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w proteście przeciwko planom przyłączenia gminy Chełm. Skandowali: „Nasza gmina nasze życie, hej Banaszek pasożycie".

Pod wpływem protestów prezydent wycofał się z planu przejęcia 20 proc. terenów gminy. Gdyby ten pomysł się zmaterializował, gmina Chełm straciłaby około 6 tys. spośród 15 tys. mieszkańców oraz ok. 10 mln zł rocznego dochodu.

Ostatecznie po negocjacjach wójt i prezydent podpisali porozumienie. 1 stycznia 2023 r. do miasta trafiło około 470 ha terenów gminnych zlokalizowanych w miejscowościach Depułtycze Królewskie, Pokrówka, Koza Gotówka, Srebrzyszcze i Rudka. Ich część przylega bezpośrednio do granic miasta Chełm, a część stanowiła enklawę położoną w środku gminy.

Szczególnie cenne są działki w Srebrzyszczu, bo tam znajduje się chełmska cementownia Cemex. Przez włączenie części zakładu gmina utraciła 3 mln zł rocznie wpływów z podatków.

WÓJT: MIASTO NIE WYWIĄZAŁO SIĘ Z POROZUMIENIA

– Mieliśmy podpisane porozumienie z prezydentem Chełma o zadośćuczynieniu finansowym dla gminy z tytułu utraty dochodów z podatków CIT spowodowaną przejęciem naszych terenów. Ale nie dostaliśmy nawet złotówki, miasto nie wywiązało się z porozumienia – mówi wójt

eprasa.pl 63de103db5

nazwę

Wiesław Kociuba, który rozważa dochodzenie rekompensaty finansowej w sądzie.

Z tego powodu Rada Gminy Chełm wystąpiła o zwrot tzw. „enklawy" w Depułtyczach Królewskich, obszarów rolniczych objętych szczególną ochroną z uwagi na występujące tu złoża kredy i margli. Decyzją Rady Ministrów obszar ten został przywrócony gminie 1 stycznia 2025 r.

Wobec dalszego braku działań w zakresie rekompensat radni gminy wystąpili o zwrot ok. 75 hektarów terenów zlokalizowanych w Srebrzyszczu, w tym ok. 15 proc. powierzchni Cementowni Chełm. Działki gmina odzyskała 1 stycznia 2026 roku. Teraz złożyła do szefa MSWiA wniosek o zmianę nazwy. Jeśli minister się zgodzi, Chełm będzie siąsiadował z gminą Pokrówka od 1 stycznia 2027 r.

– Jestem za, bo ciągle bywają pomyłki: ktoś szuka gminy Chełm w mieście, bo jest taka sama nazwa. A przecież siedziba tej gminy jest w Pokrówce, wiec to już chyba zwykła ludzka logika przemawia, żeby to zmienić. Ktoś powie, że Pokrówka to brzydka nazwa, ale w Polsce jest tak dużo różnych nazw i ludzie to akceptują – mówi mieszkanka Chełma, która uczy w szkole podstawowej w Żółtańcach na terenie gminy Chełm.

Za zmianą jest także starszy mieszkaniec Pokrówki. – Teraz są dwie równe nazwy, dotyczące innego obszaru. Także wydaje mi się, że gmina Pokrówka to będzie właściwe dla tego terenu. Starzy ludzie opowiadali, że ta nazwa pochodzi jeszcze z czasów carskich, bo tu gdzie teraz jest bank spółdzielczy, stała cerkiew i cmentarz – twierdzi mieszkaniec.

W tradycji prawosławnej rzeczywiście istnieje święto Pokrowa – Opieki Matki Bożej. Bardzo wiele cerkwi na dawnych terenach Rosji było pod wezwaniem Pokrowy. – Nazwa pochodzi od ubioru Matki Boskiej. W komplecie tych ubiorów kobiecych dawniej funkcjonowała taka narzutka na ramiona. I to na nazywane było „pokrow" z języka rosyjskiego. Matka Boża rozpościera swój „pokrow", czyli płaszcz, welon lub okrycie – słyszał z kolei inny mieszkaniec.

„LEPIEJ, GDYBY SIĘ DOGADALI"

Na terenie gminy spotkałem również przeciwników zmiany nazwy. – Ja się głośno nie odzywam, bo byłam za przyłączeniem do Chełma. Myślę, że tło tej zmiany to osobiste niesnaski między wójtem a prezydentem. Jeden drugiemu chce zrobić na złość – mówi mieszkanka w jednym ze sklepów. – Jakbyśmy się przyłączyli do miasta, to na przykład byłaby lepsza i darmowa komunikacja. A teraz gminne autobusy są zrobione pod szkolne dzwonki, jeżdżą puste. Niby każdy może wsiąść, ale godziny nie sprzyjają dojazdowi do pracy. I też za gminne autobusy trzeba płacić, a za miejskie nie. Nie dojeżdżają do miasta, bo prezydent się nie zgadza.

Podobnie uważa inny mieszkaniec Pokrówki. – Miasto i gmina chcą postawić na swoim, ale przecież zaraz będą wybory, prezydent odejdzie [w 2028 roku Jakubowi Banaszkowi kończy się druga kadencja – red.], wójt też może odejść i po co robić takie zamieszanie? Lepiej by było, gdyby wójt z prezydentem umieli się dogadać. Bo ludzie tracą. Proszę zobaczyć na te autobusy gminne. Wjeżdżają tylko 300-500 metrów w głąb Chełma i zakręcają – słyszę.

Miasto nie chce komentować inicjatywy zmiany nazwy na Pokrówka. „To wewnętrzna sprawa Gminy Chełm" – odpowiada mi Kacper Jasyk z Urzędu Miasta Chełm.

Czy miasto rzeczywiście nie wyraża zgody na to, by gminne autobusy zatrzymywały się na przystankach w mieście?

„Miasto Chełm analizuje obecnie kwestie związane z funkcjonowaniem komunikacji oraz zasadami korzystania z przystanków znajdujących się na terenie miasta. Rozważane są zmiany dotyczące wykazu przystanków komunikacyjnych, a także zasad i ewentualnych opłat za korzystanie z infrastruktury przystankowej. Decyzje w tym zakresie będą podejmowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i z uwzględnieniem interesu przede wszystkim mieszkańców Miasta Chełm" – informuje Kacper Jasyk.

A co z rekomensatą za utratę wpływów z podatków, o które wójt gminy chce walczyć w sądzie?

„Miasto Chełm nie będzie komentowało stwierdzeń Wójta Wiesława Kociuby. Argumentacja miasta zostanie przedstawiona w toku postępowania sądowego. Sprawa ma charakter wielowątkowy. Jesteśmy przekonani co do słuszności naszych wcześniejszych decyzji i te racje zostaną udowodnione przed sądem. Nadto Miasto Chełm złoży pozew o roszczenia względem Gminy Chełm. Będą to zapewne długie i żmudne procesy, ale dzięki nim mieszkańcy zarówno Chełma, jak i Gminy Chełm będą mieli okazję ocenić działania Wójta Wiesława Kociuby" – czytam w odpowiedzi chełmskiego ratusza. ●

REKLAMA

Wrocław/34433608

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Mazury

Rosja blokuje uzdrowisko

Uzdrowisko w Górowie Iławeckim miało zostać otwarte 1 kwietnia. Obiektu nie można jednak oddać do użytku. Powodem rosyjskie działania podejmowane z terenu obwodu królewieckiego.

• **Uzdrowisko w Nowej Wsi Iławeckiej** FOT. MATERIAŁY GMINY GÓROWO IŁAWECKIE

Tomasz Kurs

W maju Związek Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Defence Institute opracowali i przedstawili dokument poświęcony ekonomicznym skutkom potencjalnego konfliktu zbrojnego, który dotknie Polskę. Wśród scenariuszy rozpatrywano także częściową okupację miast Warmii i Mazur oraz Podlasia.

Nie trzeba jednak wojny, żeby poczuć się w tym rejonie jak na linii frontu. Doświadcza tego gmina wiejska Górowo Iławeckie, która bezskutecznie próbuje przeciwstawić się radioelektronicznym atakom rosyjskim, które mieszkańcy odczuwają po polskiej stronie granicy.

WALKA HYBRYDOWA

Gmina Górowo Iławeckie jeszcze kilka lat temu liczyła na impuls rozwojowy wynikający z bliskości obwodu królewieckiego. Temu rozwojowi sprzyjał przez kilka lat tzw. mały ruch graniczny, czyli ułatwienia w podróżach przez polsko-rosyjską granicę. Ale mały ruch został zwieszony przez polskie władze w 2016 roku.

Miejscowi samorządowcy, borykający się tutaj z kryzysem ekonomicznym i demograficznym, postawili w międzyczasie na budowę zakładu przyrodoleczniczego, który miał przyciągać kuracjuszy. Placówka również liczyła na klientów z Rosji.

Inwestycja w Nowej Wsi Iławeckiej się zaczęła, ale pogarszające się stosunki z sąsiadem sprawiły, że granice pozostaje zamknięta do dziś. Wszelkie rachuby ekonomiczne stały się więc nieaktualne. Gmina stanęła w obliczu ekonomicznej klęski.

Koszt budowy obiektów wyniósł 57 mln zł, przy 40 mln zł wsparcia unijnego. Kuracjusze mieli nocować w pobliskim hotelu. Problem w tym, że nikt takiego obiektu zbudować nie chciał. Ponieważ nie ma miejsc noclegowych, więc trudno myśleć o kuracjuszach. Ale jeśli gmina nie otworzy obiektu, będzie musiała zwrócić ok. 60 mln zł, czyli dotację unijną wraz z odsetkami, które wydała na budowę zakładu. Oznaczałoby to praktyce bankructwo tego samorządu.

Kuracjusze mieli nocować w pobliskim hotelu. Problem w tym, że nikt takiego obiektu zbudować nie chciał

Nic dziwnego, że dla wójta gminy sprawa jest priorytetem. Przez ostatni rok szukał inwestora, który chciałby zbudować hotel dla pacjentów. – Okazało się to absolutnie niemożliwe. Nie było chętnych, żeby zainwestować pieniądze 4 km od granicy z Rosją – mówi wójt gminy Krzysztof Baran. – Ostatecznie zdecydowaliśmy się na inne rozwiązanie i powołaliśmy spółkę gminną.

Ma ona docelowo wybudować hotel, a także prowadzić zakład przyrodoleczniczy. Wypracowany został model działalności, który polegać będzie na przewożeniu pacjentów z pobliskiego szpitala w Górowie Iławeckim na zabiegi i rehabilitację do Nowej Wsi Iławeckiej.

Gdy wszystko było ustalony, 1 kwietnia uzdrowisko miało zostać w końcu otwarte. – Wszystko było gotowe, są zatrudnieni ludzie, grzejemy wodę dla obiektu. Mamy jednak nowy problem – przyznaje wójt. – Życie nas zaskoczyło. Okazało się, że obiektu nie można odebrać, bo nie można korzystać z wind. Wszystko dlatego, że Rosjanie zakłócają łączność GSM.

WINDA BEZ ODBIORU NIE POJEDZIE

Windy w każdym budynku, także w tym, muszą mieć łączność z zewnętrznym operatorem. Dla bezpieczeństwa. Gdy winda się zepsuje, zatrzyma awaryjnie i korzystający z niej nie będzie się mógł wydostać, wystarczy, że wciśnie przycisk awaryjny, a połączy się z centralą. Ta łączność opiera się na komunikacji przez sieć komórkową. Ale z powodu zakłóceń z Rosji ta komunikacja jest przy granicy praktycznie niemożliwa. – Szukaliśmy różnych sposobów, by te problemy obejść, próbowaliśmy korzystać z międzynarodowych sieci komórkowych, ale sygnał ciągle jest zakłócany – rozkłada ręce Krzysztof Baran.

Bez uruchomienia wind, budynek nie może zostać odebrany, a w efekcie oddany do użytku. – Zakłócanie sieci to działanie celowe ze strony Rosji. A my padliśmy po raz kolejny ofiarą bliskości granicy – przyznaje wójt i dodaje, że gmina tak naprawdę musi liczyć na siebie: – Choć dużo się mówi o bezpieczeństwie, są wielkie konferencje na ten temat, to nie dostaliśmy wsparcia czy nawet informacji od żadnej ze służb na temat tego, z czym się mierzymy.

Problemy z siecią komórkową nikogo tu nie dziwią. Dlatego do Elżbiety Fizgał, sołtys pobliskich Gałajn, dodzwonić się nam nie było łatwo. Oddzwoniła dopiero, gdy z telefonem oddaliła się od granicy i znalazła się w zasięgu sieci. Przyszły do niej wtedy powiadomienia o nieodebranych w ostatnim czasie połączeniach, w tym z „Wyborczej". – Czasami przez cały dzień nie można się dodzwonić, trzeba biegać, szukać zasięgu – opowiada. – Ale u nas się zdarza, że nawet telewizor nie odbiera.

BIZNES BOI SIĘ GRANICY

Przy okazji rozmowy wójt przyznaje, że jego gmina od kilku lat funkcjonuje w cieniu konfliktu i zagrożenia z Rosji. – Nie jest to w tym momencie teren atrakcyjny dla biznesu, bo w gospodarce liczy się pewność i przewidywalność. U nas tego nie ma – przyznaje.

Potwierdza to burmistrz Górowa Iławeckiego. – Najlepszy dowód na to, jak się u nas prowadzi biznes, to ten, gdy lokalny przedsiębiorca odchodzi na emeryturę i chce sprzedać firmę. Szuka nabywców i nic. Ludzie z pieniędzmi spoza naszej gminy niechętnie chcą inwestować tak blisko granicy – mówi Jacek Kostka. – I nawet nie tylko chodzi o zagrożenie ze strony Rosji. Ale także o logistykę. Bo szlaki komunikacyjne powstały tutaj kiedyś z myślą o Królewcu. Do niego mamy przecież bliżej niż do Olsztyna. Cały pas przygraniczny jest w podobnej sytuacji.

A jak nie ma inwestycji, to nie ma też nowych miejsc pracy. Więc młodzi i wykształceni opuszczają te tereny, co potęguje zapaść demograficzną.

Burmistrz Kostka liczy już tylko na specjalną europejską linię budżetową, która ma powstać dla terenów przygranicznych i wspomagać przedsiębiorczość na tym obszarze. Bez dodatkowych zachęt tereny nadgraniczne będą przez inwestorów nadal omijane.

CHCĄ ZATRZYMAĆ UCIECZKĘ MŁODYCH

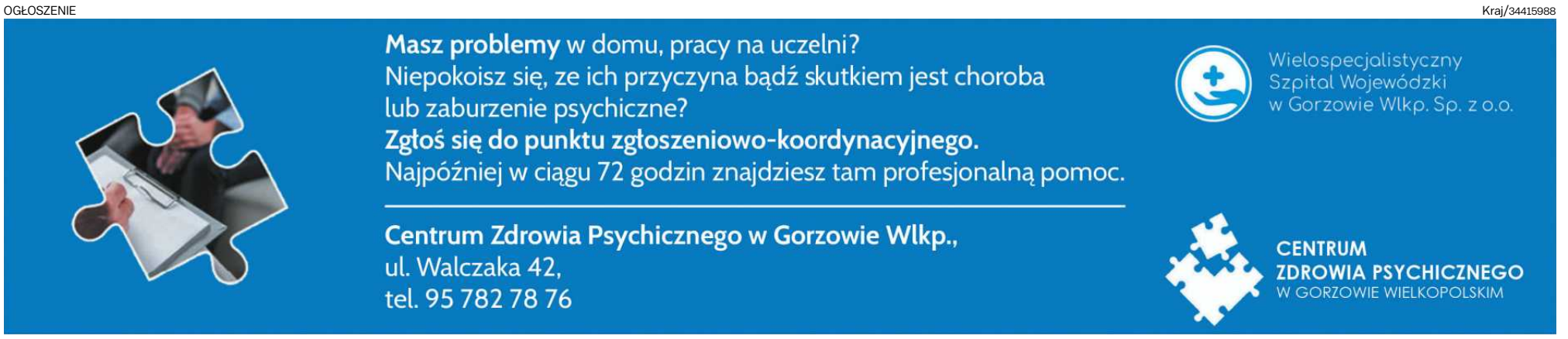
Przyjęty przez Komisję Europejską w lutym 2026 roku dokument pt. „Silne regiony dla bezpiecznej Europy" wskazuje sposoby wsparcia dla terenów przygranicznych poszkodowanych i zagrożonych z powodu sąsiedztwa z krajem wrogim.

Można w nim przeczytać o zagrożeniach hybrydowych, presji migracyjnej, która destabilizuje sytuację w krajach unijnych, o incydentach z udziałem dronów, zakłóceniach sygnału GPS czy uszkodzeniach infrastruktury krytycznej. Dokument podkreśla także problem demograficzny. – Dla mnie najważniejsze jest zwiększenie konkurencyjności w stosunku do innych regionów. To ma bezpośredni wpływ na demografię, bo chodzi o to, żeby młodzi ludzie nie uciekali z tych terenów. Dlatego musimy stworzyć im warunki, żeby chcieli tu zostać, a kolejni przyjechali z zewnątrz – mówi Jacek Protas.

Kluczowym elementem dokumentu jest zapowiedź wsparcia dla terenów przygranicznych. Mają to być inwestycje nastawione na bezpieczeństwo, w tym obiekty drogowe i mostowe. Równie ważne będą działania nastawione na poprawę lokalnej gospodarki i wzmocnienie miejscowego rynku, żeby stał się on bardziej atrakcyjny.

Docelowo takie regiony jak Warmia i Mazury będą mogły liczyć na dodatkowe wsparcie i fundusze. Jednym z rozwiązań ma być zwiększenie maksymalnej dotacji unijnej dla przedsiębiorstw z 50 do 65 proc. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34415988

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Tak dziś chce uczyć się młodzież z Pomorza Zachodniego

Młodzież nie spodziewała się, jak to wygląda „od kuchni". A jednak udało się nie tylko zaskoczyć młodych ludzi, ale też zainspirować ich do dalszego odkrywania i rozwijania swoich zainteresowań. Pomorze Zachodnie realizuje ciekawe programy edukacyjne dla uczniów, stojących przed wyborem przyszłej ścieżki zawodowej. Ambasadorem jednej z takich inicjatyw został Pascal Brodnicki. Warto już dziś zapisać adres biznes.wzp.pl, by nie przegapić następnej takiej szansy!

Od szkoły do własnego biznesu

– Najbardziej podobały mi się zajęcia z medytacji i radzenia sobie ze stresem. Duże wrażenie zrobiły na mnie warsztaty dziennikarskie, podczas których uczyliśmy się, jak poprawnie mówić do mikrofonu i zachowywać się przed kamerą – relacjonowała jedna z uczennic po jednym z warsztatów edukacyjnych. – Wróciliśmy zmęczeni, ale w pozytywnym sensie, bo podczas obozu nie było czasu na nudę – dodawała jej koleżanka.

Dla młodzieży z Pomorza Zachodniego udział w „Zawodowych Summer Campach", zorganizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, nie był zwykłym klasowym wyjazdem. Podczas obozu uczniowie zdobywali pierwsze doświadczenia związane z wyborem przyszłej ścieżki zawodowej. W przystępny i praktyczny sposób poznawali możliwości dalszej edukacji oraz wybrane zawody „od kuchni". Mogli sprawdzić się przed telewizyjną kamerą, poznać tajniki pracy kryminologa, optyka, redaktora czy genetyka. W tym roku z tej szansy skorzystało 700 uczniów.

– Uczymy młodzież podstaw przedsiębiorczości. Wykorzystujemy do tego nowoczesne technologie i wiedzę praktyków. Młodzi ludzie podczas kilku intensywnych dni warsztatowych rozwijają umiejętności autoprezentacji, kreatywnego myślenia i pracy zespołowej, a także uczą się, jak wykorzystywać swoje mocne strony. Wszystko to ma w dalszej perspektywie ułatwić uczniom podejmowanie trafnych decyzji związanych z ich rozwojem zawodowym oraz realizacją własnych inicjatyw biznesowych – mówi Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Olgierd Geblewicz**.

Przedsiębiorczość i wyrównywanie szans

„Zawodowy Summer Camp" to element szerszej strategii Urzędu Marszałkowskiego, który tworzy solidną ofertę rozwojową dla mieszkańców Pomorza Zachodniego, udostępniając różne narzędzia do budowania własnych inicjatyw biznesowych.

Połączenie praktycznych umiejętności z przedsiębiorczością, szczególnie na etapie najstarszych klas liceów i techników – ale i pod koniec edukacji podstawowej – może przyczynić się do wzrostu liczby samodzielnych inicjatyw biznesowych. Obozy mają jeszcze jedną zaletę – pomagają w wyrównywaniu szans. W czterech edycjach „Zawodowego Summer Campu" wzięło łącznie ponad 1700 uczniów zachodniopomorskich szkół.

Pascal Brodnicki w „Mistrzach Pomorza Zachodniego"

Na podobną dawkę inspiracji, ale ukierunkowaną na sektor hotelarsko-gastronomiczny mogła liczyć młodzież, która podjęła wysiłek, by uczestniczyć w pilotażowym konkursie „Mistrzowie Pomorza Zachodniego". Dlaczego taki sektor? – Pomorze Zachodnie jest najbardziej gościnnym regionem w Polsce, udzielamy 16 milionów noclegów rocznie – wyjaśnia marszałek **Olgierd Geblewicz**.

Do udziału w konkursie zostali zaproszeni jednocześnie uczniowie kształcący w zawodach związanych z branżą HOReCa i przedsiębiorcy działający w tym sektorze. Uczestnicy wspólnie przygotowywali projekty nowoczesnych usług odpowiadających na potrzeby, zainteresowania i styl życia młodzieży.

Takie połączenie energii młodych i doświadczenia hotelarzy oraz gastronomików zdało egzamin. Młodzież zaskakiwała znajomością internetowych trendów, a hotelarze i restauratorzy zrozumieli potrzeby i sposób patrzenia na świat pokolenia „Alfa".

Dodatkową atrakcją była obecność jednego z najbardziej rozpoznawalnych kucharzy i prezenterów kulinarnych w Polsce **Pascala Brodnickiego**. – Nie bójcie się łączyć smaków. Pamiętajcie, że człowiek najpierw je oczami, potem węchem, a dopiero później smakiem – przekonywał kucharz, który do współpracy przy pokazie live cooking zapraszał uczniów.

W całą akcję, która gościła w siedmiu miastach regionu, zaangażowało się blisko 1500 uczniów z 36 zachodniopomorskich szkół. – Całe wydarzenie jest świetne. Pokazuje, że warto już teraz zastanawiać się, co będziemy robić w przyszłości. Cenne jest to, że możemy poznać potencjalnych pracodawców – usłyszeliśmy od uczniów w Stargardzie po jednym ze spotkań.

Viralowe menu i emocje gości

„Mistrzowie Pomorza Zachodniego" udowodnili, że kreatywność młodzieży nie zna granic. Uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomiczno – Hotelarskich im. Emilii Gierczak w Kołobrzegu do konkursu zgłosili Viralowe Menu, czyli usługę polegająca na przygotowywaniu potraw i napojów znanych z mediów społecznościowych. Z kolei grupa z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Gryfinie pracowała nad kartą restauracyjną dostosowaną do nastroju gościa.

Mistrzowie Pomorza Zachodniego - ambasador konkursu Pascal Brodnicki

strefa doradztwa zawodowego Mistrzowie Pomorza Zachodniego - Barlinek

Zawodowy Summer Camp 2026

Z video relacjami i zdjęciami z wydarzeń można zapoznać się na stronie internetowej

https://biznes.wzp.pl/more-life-future/

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU | Pomorze Zachodnie

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

Szczecin/34434180

eprasa.pl 63de103db5

Bieszczady

Turyści w strachu. Przez niedźwiedzie

Rząd zapowiada odłowy i obroże telemetryczne, ale w terenie wciąż czuć bezradność i narastającą panikę. Turyści odwołują rezerwacje. Boją się niedźwiedzi.

Anna Gorczyca

Bieszczady żyją dziś w cieniu strachu i gniewu. Po tragicznej śmierci mieszkanki Płonnej emocje sięgają zenitu, a politycy i samorządowcy spierają się o to, czy niedźwiedzie należy monitorować, czy zabijać.

– Trzeba zorganizować masowy odstrzał niedźwiedzi. Który wyjdzie z lasu, odstrzelić – taki głos padł 13 maja podczas posiedzenia sejmowej Komisji Ochrony Środowiska. Z publicznej dyskusji o niedźwiedziach i wilkach wynika, że podobnie myśli wiele osób w Polsce.

Posiedzenie zwołano na wniosek posłów i samorządowców z Podkarpacia, a głównym tematem była rosnąca aktywność dzikich zwierząt, które coraz częściej pojawiają się we wsiach i wchodzą między zabudowania.

W gminie Solina przez kilka lat postrach budziła niedźwiedzica z młodymi, regularnie pojawiająca się między domami. Zwierzęta zabijały króliki, kury, a nawet stado kóz. Gmina przygotowała program odstraszania niedźwiedzi: zakupiono sprzęt, w tym obroże telemetryczne, które miały zostać założone najbardziej oswojonym z ludźmi osobnikom.

Wolontariusze stworzyli grupę interwencyjną. Założenia były słuszne, ale zabrakło wsparcia władz. Aby odstraszanie było skuteczne, członkowie grupy powinni mieć zgodę na użycie broni gładkolufowej. Konieczna była zmiana przepisów, do której nie doszło. Zabrakło też pieniędzy na dalsze działania. – Zmarnowano kilka lat – przyznają samorządowcy.

W tym roku doszło do tragedii. 23 kwietnia niedaleko Płonnej niedźwiedź zabił 58-letnią zbieraczkę poroży. Od tego czasu w mediach społecznościowych niemal codziennie pojawiają się nagrania i zdjęcia niedźwiedzi. W Bereżnicy Wyżnej zwierzę weszło do garażu i – według relacji właściciela – ruszyło wprost na niego. W Morochowie niedźwiedź przegonił rolników z pastwiska. W Wołkowyi dwa osobniki pojawiły się w pobliżu kościoła, w którym trwała pierwsza komunia.

Zdjęcia niedźwiedzia w pasiece w Połomii postawiły na nogi policję i straż pożarną. Teren monitorowano dronami. Ostatecznie okazało się, że fotografia została wygenerowana przez sztuczną inteligencję – był to fake news. Podobnie jak zdjęcie kilku niedźwiedzi pod zamkiem Kamieniec w Odrzykoniu.

Mimo to w odczuciu wielu mieszkańców zagrożenie stało się realne. – Mieszkańcy są wstrząśnięci i zdruzgotani. Nie mają poczucia bezpieczeństwa – mówi Marek Bańkowski, wójt gminy Bukowsko, na terenie której zginęła pani Edyta. Wójt zakazał organizowania szkolnych wycieczek do lasu. – Wniosek o płoszenie i odstrzał tego niedźwiedzia złożyłem 25 kwietnia. Dopiero po dwóch tygodniach dostałem informację, że wniosek jest procedowany – dodaje.

Strach udzielił się także turystom. – Ludzie odwołują rezerwacje. Pytają, czy w okolicy są niedźwiedzie, czy można wychodzić na szlaki – mówią przewodnicy i właściciele noclegów.

Podobnie było po wybuchu wojny w Ukrainie czy po medialnej fali doniesień o wilkach.

Przyrodnicy tłumaczą, że powodem zbliżania się niedźwiedzi do ludzi jest łatwy dostęp do jedzenia: niezabezpieczone śmieci, resztki przy domach, a nawet dokarmianie. W Morochowie w pobliżu miejsca, gdzie niedźwiedź przegonił rolników, znajdowało się nęcisko z kukurydzą wykładaną przez myśliwych. W Bieszczadach i Beskidach turyści nie trzymają się szlaków, co zwiększa ryzyko spotkań. Zwierzęta przyzwyczajają się też do obecności człowieka.

Tablice „Uwaga niedźwiedzie" czy „Jesteś w krainie niedźwiedzia" mają przypominać o zasadach bezpieczeństwa: zabieraniu śmieci, niepozostawianiu jedzenia i zachowaniu ostrożności.

Program ochrony niedźwiedzia brunatnego, na który Ministerstwo Klimatu i Środowiska przeznaczyło 16 mln zł, zakłada m.in. wyposażenie gmin w kontenery odporne na niedźwiedzie oraz monitoring zwierząt.

Przyrodnicy tłumaczą, że powodem zbliżania się niedźwiedzi do ludzi jest łatwy dostęp do jedzenia

– Wychodząc naprzeciw postulatom gmin, 18 niedźwiedzi zostanie odłowionych i objętych monitoringiem – mówi Łukasz Lis, rzecznik RDOŚ w Rzeszowie. Szacuje się, że w regionie jest około 20 osobników wykazujących synantropizację, czyli regularne podchodzenie pod zabudowania i żerowanie przy śmietnikach.

Na prośbę wójta Bukowska podjęta zostanie próba ustalenia i oznakowania obrożą niedźwiedzia, który zabił panią Edytę.

Szef GDOŚ Piotr Otawski podkreśla, że dzięki obrożom założonym jesienią pięciu niedźwiedziom wiadomo dziś, że jeden z nich odpowiada za 40 proc. szkód w województwie. – Jeśli nie będzie innej możliwości, ten osobnik zostanie wyeliminowany – zapowiada.

Odłowione zwierzęta zostaną uśpione, wyposażone w obroże i wypuszczone w bezpiecznym miejscu. Metoda ta sprawdziła się w Tatrzańskim Parku Narodowym. Pierwsze odłowy mogą zacząć się jeszcze w maju.

REKLAMA
Szczecin/34435356

ORGANIZATORZY:
Stowarzyszenie Filmowców Polskich
CENTRUM KULTURY 105 W KOSZALINIE
KOSZALIN Centrum Pomorza

WSPÓŁFINANSOWANIE:
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny
„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury"
Pomorze Zachodnie
POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

1 RP

eprasa.pl 63de103db5

Nowogród Bobrzański, 30.04.2026 r.
Zn. spr.: ZG.2281.1.2025

Państwowe Gospodarstwo Leśne Nadleśnictwo Krzystkowice

ul. Leśna 1 66-010 Nowogród Bobrzański, tel. 68 3276532

na podstawie art. 38 ust.1 pkt 3 oraz ust. 2 Ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 567) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania przetargu publicznego oraz sposobu i warunków przeprowadzania negocjacji cenowej w przypadku sprzedaży lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych (Dz.U. z 2007 r. Nr 78, poz. 532)

OGŁASZA DRUGIE POSTĘPOWANIE W TRYBIE PRZETARGU USTNEGO NIEOGRANICZONEGO

Na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Krzystkowice.

Przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość niezabudowana położona w miejscowości **miasta Nowogród Bobrzański, ul. Grunwaldzka:**

1.Oznaczenie nieruchomości
Nieruchomość dz. 20/13 (Bp) pow. 0,2466 ha oznaczona jest w Księdze wieczystej o numerze ZG1E/00081635/7 oraz dz. 20/18 (B) pow. 0,1604 ha oznaczona jest w Księdze wieczystej o numerze ZG1E/00071349/2.

2. Dla działek nr. 20/13 oraz 20/18 położonych w obrębie 0002 miasta Nowogród Bobrzański , Gmina Nowogród Bobrzański nie posiada aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowogród Bobrzański, działki położone są jako: M2 – strefa rozwoju zabudowy miejskiej.

3. Nieruchomość nie jest przedmiotem dzierżawy.

4. Brak obciążeń na nieruchomości.

5. Nieruchomość jest wolna od zobowiązań.

6. Nieruchomość nie jest wpisana do rejestru zabytków.

7. **Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 230 000,00 zł. (słownie: dwieście trzydzieści tysięcy złotych).**

8. Wszelkie koszty związane z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży zostały wliczone do ceny wywoławczej.

9. Z dodatkowymi informacjami dotyczącymi nieruchomości będącej przedmiotem sprzedaży i przetargu można zapoznać się w siedzibie Nadleśnictwa Krzystkowice przy ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański, pokój numer 12 (parter) w dni robocze w godz. od 8.^{00} do godz. 14.^{00}, tel. 68 3276532 wew. 37, e-mail krzystkowice@zielonagora.lasy.gov.pl

10.Przetarg odbędzie się w dniu **03.07.2026 r**. **o godz. 9.^{00}** w siedzibie Nadleśnictwa Krzystkowice przy ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański w sali narad, p.207 na drugim piętrze.

11.**Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium w formie pieniężnej w wysokości: 23 000,00 zł. (słownie: dwadzieścia trzy tysiące złotych) do dnia 30.06.2026 r.**

Wadium w pieniądzu należy przelać na rachunek bankowy Nadleśnictwa Krzystkowice nr konta **BOŚ 67 1540 1056 2105 3519 7973 0001** z dopiskiem:

„Wadium – przetarg na sprzedaż działek oznaczonych nr ewidencyjnym 20/13 ora 20/18, położonych w miejscowości Nowogród Bobrzański, ul. Grunwaldzka”. Z treści przelewu musi jednoznacznie wynikać w czyim imieniu wadium zostało wniesione. Wadium uznaje się za wniesione z chwilą wpływu wyżej wymienionej kwoty na rachunek bankowy Nadleśnictwa do dnia 30.06.2026 r. Uczestnikom przetargu którzy nie wygrali, wpłacone wadium zostanie zwrócone w terminie 5 dni od dnia zamknięcia przetargu lub jego odwołania. Wadium wniesione przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości przez którą rozumie się cenę nieruchomości ustaloną w wyniku przetargu, którą obowiązany jest on zapłacić.

12.Nabywca nieruchomości zobowiązany jest nie później niż 3 dni przed wyznaczonym terminem podpisania umowy sprzedaży zapłacić kwotę równą 100% ceny nieruchomości osiągniętej w przetargu, pomniejszoną o wpłacone wadium. Zapłatę uznaje się za dokonaną z chwilą wpływu wymaganej należności na rachunek bankowy Nadleśnictwa Krzystkowice. Wszelkie koszty związane z zawarciem umowy sprzedaży (tj. koszty notarialne, koszty sądowe, podatki) ponosi nabywca.

13.W przypadku, kiedy nabywca nieruchomości nie zawrze, bez usprawiedliwionej przyczyny umowy sprzedaży w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniu, Nadleśnictwo Krzystkowice może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi.

14.Informacje dodatkowe:
– uczestnik przetargu musi posiadać dokument potwierdzający tożsamość,
– w przypadku gdy uczestnik przetargu jest pełnomocnikiem, musi posiadać pełnomocnictwo notarialne szczegółowe do udziału w przedmiotowym postępowaniu,
– po otwarciu przetargu uczestnik składa oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych dla potrzeb przetargu,
– w przypadku osób prawnych uczestnik przetargu winien dodatkowo przedłożyć aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie o wpisie do CEiDG – wystawione nie później niż 6 m-cy przed przetargiem. W przypadku cudzoziemców uczestnik przetargu winien dodatkowo przedłożyć zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na nabycie nieruchomości wydane w myśl ustawy z dnia 24.03.1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (t.j. Dz.U. 2017 poz. 2278) – w przypadkach prawem przewidzianych.

W przypadku osoby fizycznej: dokument potwierdzający tożsamość uczestnika przetargu (dowód, paszport lub prawo jazdy), a pozostającej w związku małżeńskim nie posiadającej rozdzielności majątkowej, do dokonywania czynności przetargowych, konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich z pełnomocnictwem drugiego małżonka, zawierającym zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości

– przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, z zastrzeżeniem, że chociaż jeden uczestnik przetargu zaoferował co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej nieruchomości,

– postąpienie nie może być mniejsze niż 2300**,00 zł** (słownie: dwa tysiące trzysta złotych).

Nadleśnictwo Krzystkowice informuje, że może odwołać przetarg z ważnych powodów, informując o tym niezwłocznie w formach właściwych dla ogłoszenia przetargu.

Klauzula informacyjna z art. 13 RODO w celu związanym z prowadzonym postępowaniem przetargowym

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Nadleśnictwo Krzystkowice, ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański, adres e-mail: http://www.krzystkowice.zielonagora.lasy.gov.pl/; numer telefonu: 68 327 65 32

Przetwarzanie danych osobowych jest niezbędne do realizacji niniejszego postępowania Nadleśnictwo Krzystkowice wyznaczyło Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, z którym można się skontaktować w sprawie przetwarzania Pani/Pana danych pod adresem e-mail iod@comp-net.pl ;

Pełna treść informacji o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się w siedzibie Administratora oraz na jego stronie internetowej http://www.krzystkowice.zielonagora.lasy.gov.pl/ lub na stronie BIP https://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_zielona_gora/nadl_krzystkowice

Lubuskie/34433360

Nowogród Bobrzański, 30.04.2026 r.
Zn. spr.: ZG.2281.1.2025

Nadleśnictwo Krzystkowice

ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański, tel. 68 3276532

na podstawie art. 38 ust.1 pkt 3 oraz ust. 2 Ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 567) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania przetargu publicznego oraz sposobu i warunków przeprowadzania negocjacji cenowej w przypadku sprzedaży lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych (Dz.U. z 2007 r. Nr 78, poz. 532)

OGŁASZA DRUGIE POSTĘPOWANIE W TRYBIE PRZETARGU USTNEGO NIEOGRANICZONEGO

Na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Krzystkowice.

Przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość niezabudowana położona w miejscowości **miasta Nowogród Bobrzański, ul. Nowowiejska,**

1. Oznaczenie nieruchomości

Nieruchomość dz. 20/23 (Bp) pow. 0,0913 ha oznaczona w Księdze wieczystej o numerze ZG1E/00081635/7.

2. Dla działki nr 20/23 położonej w obrębie 0002 miasta Nowogród Bobrzański, Gmina Nowogród Bobrzański posiada aktualny miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustaleniami planu, działka położona jest jako: 3-MN,U – tereny o funkcji mieszkaniowej z dopuszczeniem funkcji usługowej.

3. Nieruchomość nie jest przedmiotem dzierżawy.

4. Brak obciążeń na nieruchomości.

Na nieruchomości znajduje się przyłącze kanalizacyjne do sąsiedniej dz.20/22.

5. Nieruchomość jest wolna od zobowiązań.

6. Nieruchomość nie jest wpisana do rejestru zabytków.

7. **Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 80 000,00 zł. (słownie: osiemdziesiąt tysięcy złotych).**

8. Wszelkie koszty związane z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży zostały wliczone do ceny wywoławczej.

9. Z dodatkowymi informacjami dotyczącymi nieruchomości będącej przedmiotem sprzedaży i przetargu można zapoznać się w siedzibie Nadleśnictwa Krzystkowice przy ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański, pokój numer 12 (parter) w dni robocze w godz. od 8.^{00} do godz. 14.^{00}, tel. 68 3276532 wew. 37, e-mail krzystkowice@zielonagora.lasy.gov.pl

10.Przetarg odbędzie się w dniu **03.07.2026 r**. **o godz. 10.^{00}** w siedzibie Nadleśnictwa Krzystkowice przy ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański w sali narad, p.207 na drugim piętrze.

11.**Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie wadium w formie pieniężnej w wysokości: 8000,00 zł. (słownie: osiem tysięcy złotych.)**

do dnia 30.06.2026 r.

Wadium w pieniądzu należy przelać na rachunek bankowy Nadleśnictwa Krzystkowice nr konta **BOŚ 67 1540 1056 2105 3519 7973 0001** z dopiskiem:

„Wadium – przetarg na sprzedaż działki oznaczonej nr ewidencyjnym 20/23 położonej w miejscowości Nowogród Bobrzański, ul. Nowowiejska”. Z treści przelewu musi jednoznacznie wynikać w czyim imieniu wadium zostało wniesione.

Wadium uznaje się za wniesione z chwilą wpływu wyżej wymienionej kwoty na rachunek bankowy Nadleśnictwa do dnia 30.06.2026 r. Uczestnikom przetargu którzy nie wygrali, wpłacone wadium zostanie zwrócone w terminie 5 dni od dnia zamknięcia przetargu lub jego odwołania. Wadium wniesione przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości przez którą rozumie się cenę nieruchomości ustaloną w wyniku przetargu, którą obowiązany jest on zapłacić.

12.Nabywca nieruchomości zobowiązany jest nie później niż 3 dni przed wyznaczonym terminem podpisania umowy sprzedaży zapłacić kwotę równą 100% ceny nieruchomości osiągniętej w przetargu, pomniejszoną o wpłacone wadium. Zapłatę uznaje się za dokonaną z chwilą wpływu wymaganej należności na rachunek bankowy Nadleśnictwa Krzystkowice. Wszelkie koszty związane z zawarciem umowy sprzedaży (tj. koszty notarialne, koszty sądowe, podatki) ponosi nabywca.

13.W przypadku, kiedy nabywca nieruchomości nie zawrze, bez usprawiedliwionej przyczyny umowy sprzedaży w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniu, Nadleśnictwo Krzystkowice może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi.

14.Informacje dodatkowe:
– uczestnik przetargu musi posiadać dokument potwierdzający tożsamość,
– w przypadku gdy uczestnik przetargu jest pełnomocnikiem, musi posiadać pełnomocnictwo notarialne szczegółowe do udziału w przedmiotowym postępowaniu,
– po otwarciu przetargu uczestnik składa oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych dla potrzeb przetargu,
– w przypadku osób prawnych uczestnik przetargu winien dodatkowo przedłożyć aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie o wpisie do CEiDG – wystawione nie później niż 6 m-cy przed przetargiem. W przypadku cudzoziemców uczestnik przetargu winien dodatkowo przedłożyć zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na nabycie nieruchomości wydane w myśl ustawy z dnia 24.03.1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (t.j. Dz.U. 2017 poz. 2278) – w przypadkach prawem przewidzianych.

W przypadku osoby fizycznej: dokument potwierdzający tożsamość uczestnika przetargu (dowód, paszport lub prawo jazdy), a pozostającej w związku małżeńskim nie posiadającej rozdzielności majątkowej, do dokonywania czynności przetargowych, konieczna jest obecność obojga małżonków lub jednego z nich z pełnomocnictwem drugiego małżonka, zawierającym zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości

– przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, z zastrzeżeniem, że chociaż jeden uczestnik przetargu zaoferował co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej nieruchomości,

– postąpienie nie może być mniejsze niż **1000,00 zł** (słownie: tysiąc złotych).

Nadleśnictwo Krzystkowice informuje, że może odwołać przetarg z ważnych powodów, informując o tym niezwłocznie w formach właściwych dla ogłoszenia przetargu.

Klauzula informacyjna z art. 13 RODO w celu związanym z prowadzonym postępowaniem przetargowym

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Nadleśnictwo Krzystkowice, ul. Leśna 1, 66-010 Nowogród Bobrzański, adres e-mail: http://www.krzystkowice.zielonagora.lasy.gov.pl/; numer telefonu: 68 327 65 32

Przetwarzanie danych osobowych jest niezbędne do realizacji niniejszego postępowania

Nadleśnictwo Krzystkowice wyznaczyło Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, z którym można się skontaktować w sprawie przetwarzania Pani/Pana danych pod adresem e-mail iod@comp-net.pl ;

Pełna treść informacji o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się w siedzibie Administratora oraz na jego stronie internetowej http://www.krzystkowice.zielonagora.lasy.gov.pl/ lub na stronie BIP https://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_zielona_gora/nadl_krzystkowice

Lubuskie/34433368

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399) podaje do publicznej wiadomości wykaz dotyczący nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa położonych w Lublinie przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym – lokal mieszkalny nr 2B położony przy Al. Warszawskiej 70 w Lublinie, na działkach oznaczonych nr 157 i 158 (obr. 33, ark. 6) oraz lokale mieszkalne nr 3 i nr 7 położone przy ul. Słowiczej 2 w Lublinie, na działce oznaczonej nr 48/3 (obr. 19, ark. 11).

Wykaz został umieszczony od dnia 22 maja 2026 r., na okres 21 dni, na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin ul. Wieniawska 14, VII i VIII piętro, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin.

Wykaz jest także publikowany na stronie Wojewody Lubelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni.

Lublin/34435804

Słubice, 22 maja 2026 r.

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu Planu Ogólnego gminy Słubice

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust.1 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oraz uchwały III/27/2024 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Słubice, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego Gminy Słubice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.**

Konsultacje społeczne będą prowadzone **od dnia 22 maja 2026 r. do dnia 19 czerwca 2026 r.** w formie:

1) **zbierania uwag** do projektu planu ogólnego gminy Słubice w dniach **od dnia 22 maja 2026 r. do dnia 19 czerwca 2026 r.**;
2) **spotkania otwartego**, poprzedzonego prezentacją projektu planu ogólnego gminy Słubice, które odbędzie się **w dniu 29 maja 2026 r. o godz. 17:00** w hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 2 w Słubicach;
3) **dyżury projektanta** odbędą się w dniach: **03 czerwca 2026 r.** , **10 czerwca 2026 r. oraz 17 czerwca 2026 r., od godz. 17.00 do godz. 19.00,** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Słubicach, w sali nr 104 – sala sesyjna na I piętrze.

Z projektem planu ogólnego gminy Słubice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się Urzędzie Miejskim w Słubicach, Wydział Gospodarowania Nieruchomościami i Architektury, ul. Akademicka 1, 69-100 Słubice**,** pok.229 od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 do 15:00, a także na stronie internetowej: https://slubice.pl/plan_ogolny_gminy_slubice, ścieżka dostępu: slubice.pl – Nasze Miasto – Nieruchomości i planowanie przestrzenne - Plan ogólny gminy Słubice – Konsultacje Społeczne, a także w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Słubice – ścieżka dostępu: PRAWO MIEJSCOWE – AKTY PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W TOKU – PLAN OGÓLNY – Konsultacje społeczne projektu Planu Ogólnego gm. Słubice.

Uwagi do projektu planu ogólnego gminy Słubice należy składać na **formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego**, dostępnego w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Słubicach oraz w pok. 229 Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury, jak również zamieszczonego na stronie internetowej: slubice.pl , ścieżka dostępu: Załatw w sprawę w urzędzie – Wnioski i druki do pobrania – Planowanie przestrzenne – Akt planowania przestrzennego - pismo, czy też w BIP gminy Słubice: https://bip.slubice.pl/kategorie/106-wnioski-o-sporzadzenie-lub-zmiane-aktu-planowania-przestrzennego-w-tym-o-zintegrowany-plan-inwestycyjny-wraz-ze-wzorem-wniosku/artykuly/442-formularz-dotyczacy-aktu-planowania-przestrzennego?lang=PL, ścieżka dostępu: PRAWO MIEJSCOWE – Wnioski o sporządzenie lub zmianę aktu planowania przestrzennego, w tym o zintegrowany plan inwestycyjny – Formularz dotyczący aktu planowania przestrzennego.

Zainteresowani mogą składać uwagi do wyżej wymienionego projektu planu ogólnego gminy Słubice na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na wyżej wskazanym formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego.

Uwagi należy składać do Burmistrza Słubic, na adres Urzędu Miejskiego w Słubicach ul. Akademicka 1, 69-100 Słubice lub w formie elektronicznej na adres: slubice@slubice.pl oraz na platformie ePUAP: www.epuap.gov.pl, adres skrytki ePuap Urzędu Miejskiego w Słubicach: /UrzadSlubice/SkrytkaESP lub na adres e-doręczeń: AE:PL-38051-92084-RAVDD-31, w terminie **do dnia 19 czerwca 2026 r.**

Składający uwagę do projektu planu ogólnego gminy Słubice podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę, adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

BURMISTRZ SŁUBIC

KLAUZULA INFORMACYJNA O PRZETWARZANIU DANYCH
Na podstawie art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) – dalej: „RODO”, informuje się, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest Gmina Słubice, ul. Akademicka 1, 69-100 Słubice, telefon kontaktowy: 95 737 20 00.
2. W sprawach z zakresu ochrony danych osobowych kontaktować się można z Inspektorem Ochrony Danych, pod adresem e-mail: inspektor@slubice.pl lub pisemnie na adres Administratora.
3. Podane dane osobowe będą przetwarzane w celu wprowadzenia zmian do projektu planu ogólnego gminy Słubice, wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących przedmiotowego projektu planu, wniesionych uwag do dokumentu i ich rozpatrzenia, a także przedstawienia przez Burmistrza Radzie Miejskiej projektu planu ogólnego gminy Słubice wraz z raportem podsumowującym przebieg konsultacji społecznych. Przetwarzanie odbywa się stosownie do art. 17 pkt 9, 11, 13 i 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404), tj. w celu realizacji praw i obowiązków wynikających z przepisów prawa, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c RODO.
4. Wniesione dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji ww. celu z uwzględnieniem okresów przechowywania określonych w przepisach odrębnych, w tym przepisów archiwalnych - jako dokumenty kategorii „A” (oznaczającej dokumenty przechowywane wieczyście), tj. teczki spraw zakończonych zostaną przekazane do siedziby archiwum zakładowego na okres 25 lat, a następnie do Archiwum Państwowego, gdzie będą przechowywane wieczyście.
5. Podane dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym nie będą podlegać profilowaniu.
6. Podane dane osobowe nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy (obejmujący Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię).
7. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy.
8. Konsekwencją niepodania przedmiotowych danych jest pozostawienie wniosków/ uwag bez rozpatrzenia.
9. Odbiorcą danych osobowych będą podmioty i organy uprawnione do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa.
10. Osoba, której dane dotyczą ma prawo do:
    - dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii – z tym, że w przypadku, gdy dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą, to realizacja prawa do informacji o źródle ich pozyskania (art. 15 ust. 1 lit. G RODO) przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano;
    - prawo do sprostowania, poprawiania swoich danych osobowych;
    - prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
    - wniesienia skargi do Prezesa Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) w przypadku, gdy uzna Pan/ Pani, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO);

Lubuskie/34435848

eprasa.pl 63de103db5

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

Na podstawie art. 8g ust. 1 i 2 oraz art. 8h, 8i i 8j w związku z art. 37ec ust. 2 pkt 4 lit. d i ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), uchwały **Nr 658/XIX/2026** Rady Miasta Lublin z dnia 30 kwietnia 2026 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do sporządzenia zintegrowanego planu inwestycyjnego miasta Lublin w rejonie ulicy Dra Witolda Chodźki i alei Mieczysława Smorawińskiego

ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych

projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego miasta Lublin w rejonie ulicy Dra Witolda Chodźki i alei Mieczysława Smorawińskiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w dniach od 22 maja 2026 r. do 12 czerwca 2026 r.

Z dokumentacją projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego można zapoznać się w siedzibie Urzędu Miasta Lublin, Wydział Planowania, ul. Wieniawska 14, XI piętro, pokój nr 1117 w godzinach od 8.00 do 15.00, **jak również na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej UM Lublin w zakładce planowanie przestrzenne – zintegrowane plany inwestycyjne – opiniowanie, uzgadnianie i konsultacje społeczne projektów ZPI.**

Konsultacje społeczne będą przeprowadzone w formach:

- zbierania **uwag** w terminie **od 22 maja 2026 r. do 12 czerwca 2026 r.**

oraz dodatkowo:

- **dyżuru projektanta**, który odbędzie się **w dniu 02 czerwca 2026 r.** w godz. 16.00 – 18.00 **w Urzędzie Miasta Lublin ul. Spokojna 2, sala konferencyjna nr 252, II piętro.**

Zgodnie z art. 8i ust. 6 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zintegrowanego planu inwestycyjnego oraz w prognozie oddziaływania na środowisko może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie lub drogą elektroniczną **(na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego)** do Prezydenta Miasta Lublin, Plac Króla Władysława Łokietka 1, 20-109 Lublin, e-mail: planowanie@lublin.eu, skrzynka e-doręczeń: AE:PL-40073-96065-RTJAF-25, ePUAP: /UMLublin/SkrytkaESP lub za pośrednictwem portalu partycypacyjnego e-usług – planowanie przestrzenne: https://decyduje.lublin.eu/pl/ **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 12 czerwca 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. **Formularz,** którego wzór został określony na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej UM Lublin w zakładce: **E-Urząd – Opisy usług – Wydział Planowania – Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego (wniosek/uwaga).**

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z przetwarzaniem przez Prezydenta Miasta Lublin danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

w z. Prezydenta Miasta Lublin
(-) Tomasz Fulara
Zastępca Prezydenta
(dokument w postaci elektronicznej podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Lublin/34435884

Prezydent Miasta Białegostoku

podaje **do publicznej wiadomości,** że na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Białymstoku www.bip.bialystok.pl został zamieszczony wykaz **numer 26/2026** dotyczący przeznaczenia do zbycia w trybie bezprzetargowym nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Białystok, położonej w Białymstoku, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębu 14 – Pietrasze numerem 1695/3 o pow. 0,0085 ha. Przedmiotowy wykaz został również wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ulicy Słonimskiej 1 na okres 21 dni, tj. **od 20 maja 2026 roku do 10 czerwca 2026 roku.**

Białystok/34435916

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Bychawy
ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości zabudowanej położonej w miejscowości Bychawa, gmina Bychawa, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 437 o pow. 0,0164 ha przy ul. Tadeusza Kościuszki w Bychawie.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr LU1I/00012476/2.

Zgodnie z obecnie obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Bychawa uchwalonym uchwałą Nr XV/140/2025 Rady Miejskiej w Bychawie z dnia 12 czerwca 2025 r., działka oznaczona numerem ewidencyjnym 437 położona przy ul. Tadeusza Kościuszki w Bychawie przeznaczona jest pod tereny zabudowy śródmiejskiej - mieszkaniowej i usług – symbol planu 17 M/U.

Nieruchomość gruntowa zabudowana, położona przy ul. Tadeusza Kościuszki w Bychawie, oznaczona w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 437 o pow. 0,0164 ha w centralnej strefie miejscowości. W bliskim sąsiedztwie znajduje się zabudowa usługowa, mieszkaniowa jednorodzinna śródmiejska oraz nieco dalej zabudowa wielorodzinna, jak również pożytku publicznego: Urząd Miejski w Bychawie, SPZOZ w Bychawie. Dostępność do punktów handlowych określono na bardzo dobrym poziomie. Dojazd do nieruchomości odbywa się drogą gminną utwardzoną - ul. Tadeusza Kościuszki. Rejon lokalizacji nieruchomości uzbrojony jest w sieć energetyczną, wodociągową, kanalizacyjną i telekomunikacyjną. Działki te mają kształt zbliżony do trapezu, teren działek jest płaski. Na nieruchomości znajduje się budynek w zabudowie szeregowej, parterowy z poddaszem użytkowym, podpiwniczony, wybudowany w technologii drewnianej z bali drewnianych, podpiwniczenie wybudowane w technologii tradycyjnej z cegły pełnej ceramicznej. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 74,08 m^2. Budynek ten znajduje się w złym stanie technicznym, wymaga rozbiórki, gdyż niesie ryzyko zawalenia się z uwagi na znaczne uszkodzenia w stropie, konstrukcji dachu oraz ścianach zewnętrznych od strony podwórka. Stwierdzono również znaczne przegnicie konstrukcji drewnianej. Ponadto na działce znajdują się fundamenty, które są pozostałością po kontenerze stalowym, który został usunięty z nieruchomości.

Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z dokumentacją dotyczącą nieruchomości oraz regulaminem przetargu. Przystąpienie do przetargu oznacza, że uczestnikowi przetargu znany jest stan prawny i faktyczny nieruchomości oraz że przyjmuje warunki przetargu bez zastrzeżeń.

Nabywca nieruchomości dokonuje jej zakupu według stanu, w jakim się ona znajduje, bez geodezyjnego wznowienia granic. Ewentualne wznowienie i okazanie granic odbywa się na koszt i staraniem nabywcy.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 50 000,00 zł /słownie złotych: pięćdziesiąt tysięcy/.
Sprzedaż przedmiotowej nieruchomości jest zwolniona z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Przetarg odbędzie się dnia **23 czerwca 2026 r. o godz. 10^{00}** w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie ul. Partyzantów 1 – pokój Nr 15 (I piętro).

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wniesienie gotówką **wadium w wysokości 5 000,00 zł** /słownie złotych: pięć tysięcy/ na konto Urzędu Miejskiego w Bychawie nr 97 8685 0001 0017 3892 2000 0060 prowadzone przez Rejonowy Bank Spółdzielczy w Bychawie **w terminie do dnia 16 czerwca 2026 r**. z adnotacją **„Przetarg na sprzedaż nieruchomości zabudowanej położonej przy ul. Tadeusza Kościuszki w Bychawie, znak: IGŚ.6840.24.2025”.**

Ogłoszenie o przetargu zamieszcza się na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Bychawie, w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Bychawa, na stronie internetowej tutejszego Urzędu oraz na tablicach ogłoszeń na terenie miasta Bychawy. Wyciąg z ogłoszenia o przetargu zamieszcza się w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat.

Dodatkowe informacje o nieruchomości można uzyskać w Wydziale Inwestycji, Gospodarki i Środowiska Urzędu Miejskiego w Bychawie ul. Partyzantów 1 pokój Nr 19 lub pod numerem telefonu 081-5660004 wew. 39.

www.infopublikator.pl

Lublin/34435802

Gierzwałd, dn. 22.05.2026 r.

WÓJT GMINY GRUNWALD

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Grunwald w obrębie geodezyjnym Stębark, w miejscowości Zybułtowo

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538) oraz Uchwały Nr XI/93/2024 Rady Gminy Grunwald z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Grunwald w obrębie geodezyjnym Stębark, dla obszaru działki nr 291/57 oraz na podstawie art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Grunwald w obrębie geodezyjnym Stębark, w miejscowości Zybułtowo.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 22 maja 2026 r. do 23 czerwca 2026r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju nr 2 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Spotkania otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projektach planu odbędzie się dnia **9 czerwca 2026 r. o godz. 15.30**

Ww. spotkanie odbędzie się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przy wykorzystaniu aplikacji Google Meet, zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje, wytyczne i link do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (…), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Wójta Gminy Grunwald.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 22 maja 2026 r. do 23 czerwca 2026r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. „*Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego*” zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd, pok. nr 2) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel: 89 621-73-03, 89 642-69-24) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminahrunwald.pl , a.wilczek@gminagrunwald.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Wójta Gminy Grunwald.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Ankietę można wypełnić na stronie internetowej lub złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl) za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Grunwald, z siedzibą w Gierzwałdzie 33, 14-107 Grunwald (nr tel. (89) 642 69 00, adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl).
2. Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych, za pośrednictwem poczty elektronicznej inspektor@cbi24.pl
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://grunwald.biuletyn.net/ w stopce „Prawo” w „Polityka prywatności” oraz w siedzibie Administratora.

Wójt Gminy Grunwald
Jan Kacprzyk

Olsztyn/34435900

Literówka · Quizy
Sudoku · Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 63de103db5

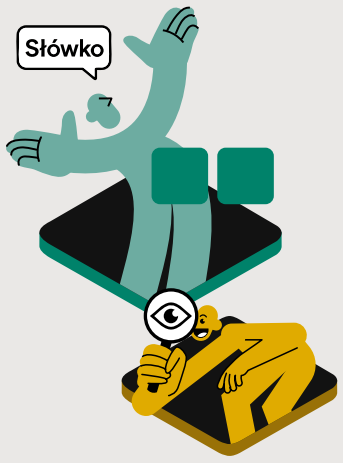
Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem

To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

Prezydent Miasta Białegostoku

podaje do publicznej wiadomości, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku, przy ulicy Słonimskiej 1, zostały wywieszone na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, **od 20 maja 2026 r. do 10 czerwca 2026 r.,** wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia w trybie przetargu ustnego nieograniczonego:

- **wykaz nr 6/2026** nieruchomości przeznaczonych do zbycia zarządzeniem nr 363/26 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 19 maja 2026 r.,
- **wykaz nr 17/2026** nieruchomości przeznaczonej do zbycia zarządzeniem nr 354/26 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 19 maja 2026 r.

Powyższe wykazy nieruchomości zostały również zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego: www.bip.bialystok.pl

Białystok/34435906

BG.6840.2.2026.MM Branice, 22.05.2026 r.

OGŁOSZENIE

Burmistrz Branic

zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2026 r. poz. 399) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213) **ogłasza I przetarg ustny nieograniczony w sprawie sprzedaży:**

Oznaczenie (nr działki) i KW	Pow. i położenie	Przeznaczenie w planie (P)/studium (S)	Termin przetargu	Cena wywoławcza do przetargu	Wadium /zł/ i termin wpłaty	uwagi
Działka nr 51/1 KW nr OP1G/00024063/0 Działka nr 51/2 KW nr OP1G/00023927/8	0,0600 ha Dzbańce 0,1700 ha Dzbańce	(S) obszary zabudowy wsi z preferencją zabudowy związanej z rolnictwem (S) w części obszary zabudowy wsi z preferencją zabudowy związanej z rolnictwem, w części obszary rolne	26.06.2026 r. godz. 10:00	88 600,00 zł	8 600,00 zł wpłata do 22.06.2026r.	Sprzedaż nieruchomości.

Opis: Działki zlokalizowane są w sąsiedztwie gruntów zabudowanych budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi. Kształt nieregularny wielokąt, niweleta pochyła wzdłuż drogi. Dojazd drogą powiatową o nawierzchni asfaltowej. Przez działkę nr 51/1 przebiega sieć wodociągowa, w akcie notarialnym ustanowiona zostanie służebność na rzecz właściciela.

Przetarg w sprawie ww. nieruchomości odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Branicach, ul. Słowackiego 3 (I piętro – sala konferencyjna).

W przypadku uczestnictwa w przetargu tylko jednego ze współmałżonków wymagane jest przedłożenie pisemnego oświadczenia woli drugiego małżonka o wyrażeniu zgody na zakup nieruchomości.

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i osoby prawne, **jeżeli w ww. terminie wpłacą wadium do kasy tut. Urzędu lub na konto: Gmina Branice BS Namysłów o/Branice Nr 64 8867 0005 2001 0000 0055 0002**.

Nieruchomość nie jest obciążona i nie jest przedmiotem zobowiązań

Koszt sporządzenia umowy notarialnej ponosi strona nabywająca. Jednocześnie informuje się, iż odstąpienie strony nabywającej od zawarcia umowy notarialnej w terminie ustalonym przez Burmistrza Branic powoduje przepadek wadium. Burmistrz Branic zastrzega sobie prawo odwołania przetargu.

Opole/34435910

BG.6840.10.3.2025.MM Branice, 22.05.2026 r.

OGŁOSZENIE

Burmistrz Branic

zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2026 r. poz. 399) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213) **ogłasza II przetarg ustny nieograniczony w sprawie sprzedaży:**

Oznaczenie (nr działki) i KW	Pow. i położenie	Przeznaczenie w planie (P)/studium (S)	Termin przetargu	Cena wywoławcza do przetargu	Wadium /zł/ i termin wpłaty	uwagi
Działka nr 151/3 zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni zabudowy 70,00m² Działka niezabudowana nr 151/4 KW nr OP1P/00032440/5	0,2167 ha 0,7437 ha Nowy Świętów	(P) tereny zabudowy usługowej (P) tereny rolnicze	26.06.2026 r. godz. 11:00	210 000,00 zł	21 000,00 zł wpłata do 22.06.2026 r.	Sprzedaż nieruchomości.

Opis: Działka nr 151/3 zlokalizowana jest w sąsiedztwie nielicznych budynków mieszkalnych i zabudowań gospodarczych oraz gruntów użytkowanych rolniczo. Dojazd do nieruchomości drogą utwardzoną gruntową. Kształt regularny, zbliżony do trójkąta. Działka jest uzbrojona w sieci: wodociągową, energetyczną i kanalizacyjną. Zabudowana jest budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym 1 – kondygnacyjnym z poddaszem użytkowym i częściowym podpiwniczeniem.

Działka nr 151/4 usytuowana jest w bliskim sąsiedztwie działki nr 151/3. Ma kształt regularnego czworokąta, dojazd drogą gruntową utwardzoną. Występują na niej gleby klasy ŁIII i RIIIa.

I przetarg ustny nieograniczony w sprawie sprzedaży przedmiotowej nieruchomości odbył się dnia 23.03.2026 r. i zakończył się wynikiem negatywnym, ze względu na brak uczestników.

Przetarg w sprawie ww. nieruchomości odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Branicach, ul. Słowackiego 3 (I piętro – sala konferencyjna).

W przypadku uczestnictwa w przetargu tylko jednego ze współmałżonków wymagane jest przedłożenie pisemnego oświadczenia woli drugiego małżonka o wyrażeniu zgody na zakup nieruchomości.

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i osoby prawne, **jeżeli w ww. terminie wpłacą wadium do kasy tut. Urzędu lub na konto: Gmina Branice BS Namysłów o/Branice Nr 64 8867 0005 2001 0000 0055 0002**.

Nieruchomość nie jest obciążona i nie jest przedmiotem zobowiązań

Koszt sporządzenia umowy notarialnej ponosi strona nabywająca. Jednocześnie informuje się, iż odstąpienie strony nabywającej od zawarcia umowy notarialnej w terminie ustalonym przez Burmistrza Branic powoduje przepadek wadium. Burmistrz Branic zastrzega sobie prawo odwołania przetargu.

Opole/34435903

eprasa.pl 63de103db5

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 63de103db5